Link Fülöp

otvos

erod

Kel 1885

IV. k. 4. f. 791. l.

galmat és agitációt fejtenek ki. Amint a kellő számú tag aláírása együtt lesz, a klub, mint erkölcsi testület megalakul s akkor majd egyéb illetékes faktorokkal egyetemben akcióba lép az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* is, hogy a tőle telhető legnagyobb erkölcsi és anyagi támogatással siessen a művészek fölkarolására, hogy minél szolidabb és biztosabb alapokon létrehozhassák a magyar művészek klubját, mely valósággal társadalmi misszióra lesz hivatva s melynek

ves álmukat és szakítva a hajléktalan cigányélet romantikus ízü, de rideg és kényelmetlen hagyományaival, maguknak barátságos és állandó otthont teremtsenek.

Az eszme — ezt ismételjük — nem új, de most először jelent meg előttünk, úgyszólván kézzelfogható és egészséges formában, még pedig az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* október 22-ikén tartott rendkivüli közgyülésén.

Karlovszky Bertalan, *Kaciány* Ödön, *Hegedüs* László és *Boruth* Andor festőművészeké az érdem, hogy finom intuicióval fölismerték művészi életünknek egy nagy fogyatékosságát és átérezve a művészek általános hangulatát, merészen előállottak nagyszabásu tervükkel s nevük aláirásával a művészek nevében indítványt terjesztettek a közgyűlés elé, erkölcsi és anyagi támogatást kérvén az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulattól* egy létesitendő művész-klub alapításához, méltó berendezéséhez és föntartásához.

Link Fülöp
Ötvös

ZETI TÁRSULAT

gróf, Rauscher L
czúr Béla, Jakabf
Nendtvich Gu
társulat járuljon v
plom fölszerelésé
Az indítvány a
sítatott.
Elnök az ülést

A magyar ip
az 1888-ik évi
kész iparművésze
kitűzött 400 és
a bíráló bizottság
tartott ülésén ité
Ráth György
Bánffy György g
Gusztáv, Radisi
tagok vettek rés
Elnök az ülést
a tárlatot együtt
megbeszélés tárg
a díjak szempontjából tekintetbe vehetők.

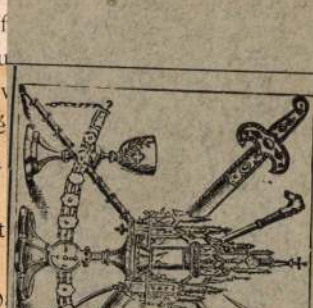

LINK FÜLÖP

ékszerész Budapesten

készít művészi kiviteli ékszereket, egyházi és egyéb dísztárgyakat, mentékötéket és öveket díszöltözetekhez aranyból, ezüstből, zománczczal és drágakövekkel díszítve akár régi minták, akár új tervek szerint, régi ezüst- és arany-tárgyakat eredeti állapotukhoz hűen helyreállít.

Műhely: IV. ker. magyar-utcza 20. sz.

Művészi Ipar
1889. kiadás

A MAGYAR IPARMŰVÉS

A magyar iparművészeti társulat választmánya 1888. deczember hó 18-án tartott ülést Ráth György, a társulat második alelnökének elnöklete alatt.

Link F.
Operi Ötvös

lásd
Művészi Ipar
II. 235, 236 l.
233,

bizalmatlan pillantásokkal mért végig. Végre mégis mutatott egy képet, amely csakugyan Lubinietzky műve volt, egyúttal elmondotta azt is, kogy a többi képet, amelyet addig a Rypenhofjében őriztek, a Singelen levő templomba vitték, mert neki a műárusok egyre alkalmatlankodtak. Elmentek tehát az illető templomba. Ott függött Sienwertsznek 1713-ban Lubinietzkytól festett, e gyönyörü kicsi arcképe, aztán Govert Flincknek egy képe, továbbá egy férfi s egy női arckép idegen festőktől és . . . „de hiszen ez egy Rembrandt!“ kiáltottam föl meglepetve. Kisérőm, aki földije képének a szemlélésében volt elmerülve, csak félig hallgatott rám s így meg sem értett azonnal; de mikor a szép férfiarcképet, amelyen a szemem csüngött, megtekintette, igazat adott nekem s a kiséretükben levő, művész

S MAGYAR
SZETI TÁRSULAT
E ÓTA

RNOK

) KI, MELY 1900 JANUÁR HÓ ELSE-
MÁBA LÉP.

ŰCSARNOK célja az olvasóközönséget első-
ársulat belső életének, azután úgy a magyar,

Link Fülöp

pesti ötvös 1892

l.

Papp Vag, várad

59. l.

szter Ur !

mlékek Országos Bizottságának
etét az alábbiakban részletez-
ni, azzal, hogy abban nem fog-
yi pálota és kápolna feltárására
ett összeg, valamint a nagytété-
apidárium épitésének költsége,
gyes intézkedni.

eltárásának első részlete 50.000 P.

Link Fülöp.

ötvös

Pluviale csat ♀, Ipolyi Arnol püspök megrendelésére készítette fenti Ipolyi A. részére 1886-ban

erőd

=

Radisics Jenő:

Képes kalauz néh. Ipolyi Arnold nagyvárad püspök gyűjtemenyéhez. Bp. [1887]

y. l.

♀ Ezüst, aranyozva, zomáccal, ugazgyöngyökkel és drágakövekkel. Régi munkára.

Link Fülöp
ötvös

Kehely, ezüst aranyozva
Pethe László kalocsai
érsek XVI. századi kelyhé-
nem mutájára készült.
1885-ben. Hosszabb
magyar felirattal Ipolyi
Arnold részéré

Radisics Jenő. Képes
kalauz stb Bp. [1887]
10. l.

6 sodronyzománccal,
igaz gyöngyökkel és
drágakövekkel.

M. KIR. FÖLDMÍVELÉSÜGYI MINISZTÉR

Szám: 186068/1 186_196/1

186.198

Kir. ~~Járásbíróságnak~~

Műemlékek Orsz. Bizottsága

Hivatalból
Díj átalányozva.

Budapest

IX. Höyes Endre-u

Link Fülöp

ötvös

ugód

Kel. 1885

III. k. 3. f. 422. l.

darab.	Kifizetett összeg Kor.	fill.	Megjegyzések:
1.	680	.–	Kifizettetett a vallás és közölt. miniszterium 62946/1909. Szám utalvány rendeletével. –
12.	72	.–	
1.	24	.–	
1.	23.	.–	
1.	36	.–	
1.	16	.–	
1. 1+1 7+3	15.	.–	
1.	410.	.–	
1.	2.	—	Kif. 2710./1910. B. min. rendelet alapján

Link Fülöp

budapesti ötvös

erőd

Magyar Iparmüvészet

1917. 23, 24. l.

(A koronázás egyházi mütárgyai.)

VI DECEMBER HÓ 31-ÉN

TEHER

		Egyenként		Összesen	
		pengő	fill.	pengő	fill.
1	Tőkealapitvány			14.912	45
2	Kereskedelemügyi miniszter kölcsöne			20.000	—
3	Előre befizetett tagdijak			642	50
4	Hitelezők*			10.549	47
5	Halmos-alap			2.844	
6	Nyugdijalap			3.936	76
7	Alpár Ignacz-szobor alap			40	—
				52.925	18

* Magyar Iparmüv. R.-T.-nak ..... 8.680·02
Kiállitóknak ..... 77·69
Külön rendeltetésü alap ..... 1.713·03
Idegen pénz (átfutó) ..... 78·73
10.549·47

Ödön s. k.
z. elnöke

Csák István s. k.
ellenőr

zgyülés által kiküldött számvizsgálók:

os s. k.

Dr. Szőnyi László s. k.

Link Fülöp

otv.

Vod.

Ráth. III. 1912 326

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Link Fürloji

ätöös

Modern Pesten.

Wod

Egfiärmir. Lap 1886.
127 l.

Link Fülöp
Ötvös

lásd
=
Ipolyi gyűjtemény
Katalogusát

Könyvtáramban.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Link Fülöp

lásd

2

M Zom. 134 l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

élyezem:

....

vagy helyettesének
láírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

MDK

Link, ötvös

György K: Az iparm. a párisi kiáll.on. MI 1900.
233-237. l.

Link

otvös

l.

Gerevich Primás

194. l.

Pálffy János hagyom.
XVI századból Pozsony 17. VI : 113.

~~sodik felében v. a XVI.sz. elején.~~

~~us.~~ A Megváltó ~~[illegible]~~ kinek fejét ~~Fejét~~, mely kerekt alakú diszfényt szór,

~~[illegible]~~ balra ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Krisztust,
~~[illegible]~~, ~~jobbra~~ fordult és szembenéz ~~[illegible]~~
meztelen poroszló a nyakába vetett
is~~[illegible]~~ korona ~~[illegible]~~ dipit ~~[illegible]~~, jobb kezével a
ja. ~~Feje kerekstelakú diszfényt szór.~~
osszú haja vállaira omlik, ~~és~~ palástja
jobbról, még egy egy arczélben szemlélhe-
k közül kettőnek köpenyege zöld a kiknek egyike

Bessértéke ~~3000~~ 5000 K.

~~nya 1907. november 14-én, (1429-908).~~
vorsleltárban 12 s annakki-

16

stus das Kreuz tragend, 42 hoch 56
us, T. Étage N° 2).

nag 18

3.—

MDK

Link Fülöp,

anti mintáju zománczaival tünt ki.

Szalay Imre: A müvészi ipar az Országos Tárlaton.
Müvészi Ipar.1885/86 évf. 144.l.

Link Fülöp

budapesti ötvös

Link István

l. u. az

Fort III. Béla

273. l

többször

IPARMŰVÉSZ

A MAGYAR TÖRTÉNETI MÚZEUM

Iktatói szám: ..... **19**.....

A leirat vagy beadvány
- kelte és száma: .....
- beérkezése: .....

Tárgy:

.....

.....

Link Fülöp
író

1

Egyházm. Lap

1886. 26 l.
31. l. 63. l. 127. l.
250. l. 255. l 308. l.

kegmélyebb tisztelettel

KLADEK JÁNOS
építkezési vállalkozó
KASSA.

Kladek János k. Kassa

MDK

Link F. István ötvösmester

Taffel József. Magyar Iparművészet 1924.
95.l.

MDK

Link Fülöp ötvös

Különfélék. Müvészi Ipar, 1890, 234-236 l.

MDK

Link Fülöp

A magyar iparművészek törzskönyve. Magyar Iparművészet, 1903. 46-47 l.

MDK

Link Fülöp István, elismerő oklevelet kapott

Beszámoló az 1889.évi működésről. Művészi Ipar, 1889. 44 l.

UDK

Móti István: Erdélyi n.művészek a N.Szalonban.
Az Est, 1939, Jan. 3. 15 l.

MDK

Link Fülöp István
1888. Elismerő okl.
1891. 5o-fr. II. dij
19oo. Páris, ezüstérem

Az Iparm. Társ. kiállításainak kitüntetettjei.
M.I. 1903. 153.l.

MDK

Link Fülöp István

1888-ban sodronyos zomancért elismero oklevelet.
1891-ben sodrony-zomancziό ötvösműért 50 frt.-os II.dijat.
1900.Páris, ezüstérem kitüntetéseket kapta.

Cikk: A magyar iparművészek törzskönyve.

Magyar Iparművészet, 1903. 153.l.

Link

ötvös

Gyparisikiall

233. l.

XI. 219

STA

cs. és kir. udvari és kir. akad. könyvkereskedés

mű- és zeneműkereskedés

előbb Wigand K. F.

alá

Für Tekintetes Unghvary P

Bélyegmentes a m. kir. pénzügyminiszterium 1881. május 17-én 32018. sz. a kel

Szives megtekintésül, folytatásként, megrend

1 Szilágyi. Magyar nemzet

Meg nem tartás esetén kére

vissza küldeni.

Link!

budapesti ötvössel
készittetett Schauch
Lőrinnel nagyváradi
püspök egy bármát
Szt. László király szentté
avatásának 700 szeredo
emlékére 1892 ben.
Ez a nagyváradi székesegy
házban van.
u. ott leírva –

Arch. Ert. 1892. 367 l

LINHARDT Vilmos festő

pályázati a főváros festőneti díjaira 1908-ban
Id. Erdei 1991 79.p

a liturgia végéig. Az evangé-

nagypénteken - az epitáfioszra

ül kiemelkedő szerephez jut a

alkalmával is.

eleti egyházban kiváló lehetőséget

vészeti technikáknak. Magát a

rsonnyal bevont fatáblába kötötték.

eretek diszitik mind az elő, mind

n ezüst lábacskák védik a - fekvő

ástól. Az első kötéstábla sar-

intve - a négy evangélista, mig

lés jelenete látható. A hátsó

adás jelenete kap helyet.

umos könyv a remekművek közé

tvös készitette a zöld bársonyra

LINHART VILMOS

SZÍNRŐL SZÍNRE

46.o.

kezzem velem, örülni fogok

hanem tettel.

Békés ünnepi időt és

MDK

Linhart és Erhart Vingerlin ácsmesterek

Hat segéddel fogadja fel őket Zsigmond 1418-ban.

A magyarországi művészet története I.
Bpest,1961.II.kiadás. 2o1.1.

M.D.K.

Linhart kőfaragó

1467-1476. körött szerepel a pozsonyi telekkönyvekben.

Hoffmann Edith: Pozsony a középkorban, elfelejtett müvészek, elpusztult emlékek. Bp. é.n. 33. old.

Linhart

harangjontö

l. XVI. n.

Archiv des Vereins
f. sieb. Landesk.

XVI. k. 381. l.

M.D.K.

Linhart [Lienhart] festő, üveges

1481-1499-körül működik Pozsonyban, arról üveget javít, üveges, Andre üvegessel együtt is dolgozik.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek, Bp.é.n. 45 old.

LINHART schnitzer

EISLER János: Forráskritika, stíluskritika : Adatok és megfigyelések az 1490 és 1520 közötti évtizedekből a besztercebányai művészettörténet vázlatához. = MNG Évkönyve1991 (1991) 114.p.

Linhart, Ötvös

1480. Bentercebanye

Ipolyi: Századok
1874 614.l

EMLÉKEK

ködő Regensburgban volt általános. V. ö. a
üncheni Állami Könyvtár Clm. *13097* és *13092*
lzetű kódexeivel. (Lásd Boeckler, Albert: Die
egensburg-Prüfeninger Buchmalerei des XII.
d XIII. Jahrhunderts. München, *1924*. CVI.
bla. — Miniaturen aus Handschriften der Bayer.
aatsbibl. in München VIII. Bd.) — De hasz-
latos volt a regensburgi hatásokat magábafogadó
lzburgi miniaturafestészetben is. V. ö. a bécsi
emzeti Könyvtár Cod. *1909* jelzetű kódexének
szítésével. (Lásd Hermann, J. H.: Die deutschen
manischen Handschriften. *321*. l. — Besch.
rz. der illum. Handschr. in Österr. Neue Folge
. Bd.) Az említett külföldi miniaturaművészet
rmékeinek díszítő modorával szemben azonban
esztergomi kódex jó átlagot képviselő iniciáléi-
k vonalvezetése egyszerűbb, nyugodtabb, a
vélindák lendülete nehézkesebb, merevebb.

A XII. század utolsó negyedében készült esz-

Linhart Kálmán, festőm. MDK

Budapest a Rózsadombról tekintve .Akvarell.

Ez az érdekes budapesti vedúta, a tulajdonos rendelkezése értelmében a háborúban megvakult katonák intézete javára árvereztetik el az aukció második napján, febr. 28-án.

A Gyüjtő.1915. 1-3.sz. 83.l.

M.D.K.

Linhart Sebastian, ötvös

1548-1549-ben Pozsonyban polgárjogi illetéket fizet.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp. é.n. 57. old.

LINGAUER ALBIN, nyomdatulajdonos

Szombathelyen 1909-ben üzemében sztrájk.Beadványa a Tan
ácshoz:"Alulirott tisztelettel jelentem,hogy a tulajdo
donomat képezőVasmegye Nyomdavállalat sztrájkoló alkal
mazottai az utóbbi időben ismét a terror eszközeivel dol
goztak a nyomdában és sztrájkbalépni vonakodó szervezet-
len munkások ellen." 101. old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdászmozgalmak Szombathelyen
/ 1992- 1914 / 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

Lingauer István MDK

Öreg udvar

Mücsarnok 1925 tavaszi tárlat

MDK

Lingauer István MDK

Ki a legelőre!, olf.

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

Lingauer István, festö

Öreg udvar. Of.

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll.és Gyüjet.kiáll. 1925.máj.-jun.

Kat. 16.1.

LINGAUER ALBIN, nyomdatulajdonos

A Szombathelyi Vasvármegyei Nyomdavállalat tulajdonosa volt. Nagy befolyást szerzett magának. Alkalmazottaival szemben is éreztette ezt. Azok szembeszálltak vele és 1909. máj. 22.-én a nyomda minden dolgozója sztrájkba lépett, s az üzem blokád alá került. 100.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdászmozgalmak Szombathelyen / 1898-1914 / 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

LINGAUER ALBIN, nyomdatulajdonos

Szombathely legjelentősebb nyomdája a Vasvármegye Nyomdavállalat volt, Tulajdonosa a tehetséges újságíró, Lingauer volt. A Vasvármegye c. lap irányitasa 1905-ben került a kezébe. Közel 40 évi fennállása idején nagy szerepet játszott Szombathely kultúrális életében, 100. old

KUNTAR LAJOS: Nyomdászmozgalmak Szombathelyen
/ 1892-1914 / 89. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 1. szám, Szombathely

LINGAUER ALBIN, tipografus

1907-ben alapitott Vasvarmegye-nyomda-Lingauer tulajdonában jelentős üzem lett. De mi vel főleg sajtotermékek, nyomtatványok előállitására rendezkedett be, működéséből hiányzott az igényesség. 287.old.

KUNTÁR LAJOS: A vas Megyei nyomdaipari vállalat működése és fejlesztési terve 287.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv. XVIII. évf. II. köt. 1964
Szombathely, 1964

LINGAUER ALBIN, nyomdatulajdonos

Szombathelyen 1909-ben nyomdájában sztrájk tört ki. Nem bérharc volt, hatalmi kérdés, mert a dolgozók be akartak avatkozni az üzem belügyeibe. A tulajdonos új munkásokkal folytatta a munkát, de több incidens is lezajlott.
101. old

KUNTAR LAJOS: Nyomdaszmozgalmak Szombathelyen
/ 1892-1914 / 89. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 1. szám, Szombathely

LINK Figyes ötvös

1892-ben Szent László ezüst mellszobrát kérniti a váradi szekesegyháznak.

Péter I. László: Nagyvárad római katolikus templomai. Nagyvárad 1992 42.

kiáll. Bp., Gulácsy Galéria, 1986 **ism.** BOGYAY Katalin: Szabó Iván szobrai, Fehér Csaba képei. = Új Tükör, 1986. március 23. 3.

1695. Fekete György

FEKETE György belsőépítész kiállítása. Paks, Munkásművelődési Központ kiállítóterme, 1986. február 7-28. Paks, 1986 8 p., ill.

1696. Fekete József

GAZDA József: Hősök és formák. Fekete József, a monumentális művek szobrásza. = Utunk, 1986. május 2. 7.

1697. Fekete Nagy Béla

FEKETE NAGY Béla emlékkiállítása, Bp., Magyar Nemzeti Galéria, 1986. július 23. - augusztus 24. A kiáll. rend. Kolozsváry Mariann. Bev. György Péter, Pataki Gábor. Bp., 198624 p., ill. (A Magyar Nemzeti Galéria kiadványai, 1986/3.) **ism.** EMBER Mária: Húsz év hiány. = Magyar Nemzet, 1986. július 30. 4. HOLLÓSI, Éva: Gleichgewicht zwischen Konstruktivizmus und Surrealismus. Gedenkausstellung für den Maler Béla Fekete Nagy. = Budapester Rundschau, 1986. augusztus 18. 9. M.Zs. [MOLNÁR Zsolt]: Kiállítási krónika. = Magyar Hírlap, 1986. augusztus 27. 5. SZATMÁRI Gizella: Fekete Nagy Béla emlékezete. = Népszava, 1986. augusztus 22. 6. P. SZŰCS Julianna: Elvegyülni és kiválni. = Népszabadság, 1986. augusztus 20. 19. VADAS József: Kristály palota. = Élet és Irodalom, 1986. augusztus 22. 13.

GYÖRGY Péter - PATAKI Gábor: Two Artist Rediscovered. = The New Hungarian Quarterly, 27. No 101, 1986 176-178. ill.

1698. Fekete Zsolt

MAROSI Ildikó: Beszédes képek. = A Hét, 1986. június 12. 7. ill.

vagy örök tél van ? Azonkivül milyen nehézkes az első verszak ! Különben Palágyinak egyik jelentékeny fogyatkozása, hogy nyelve nem elég erőteljes, gyakran színtelen prózává válik, pl. a «Vigyázz» czimű kis verset, a mint köpenyt borít kedvese vállára, így végzi :

«S a köpeny által védve
Találkozott kezed és kezem.
Oh mondd, emlékezel te
A bizalmas közelre
Hintóban, nyári éjjelen ?

Vagy a következő pár sor :

«Azt kérdezem, hogy vajjon ősz ez ?
És nem-e már is kikelet ?»

Gyakran a szavakkal is furcsán bánik, *csillagos ég* helyett *csillag-eget* mond, *csodás nő* helyett *csoda-nőt* stb.

A kötetben több elbeszélő költeményt is találunk, úgy az első, mint az utolsó cziklusban. De úgy látjuk belőlük, hogy az elbeszélő genre-re Palágyinak nem igen van hivatása; az alap-eszmét nem tudja összeforrasztani az elbeszéléssel s maga a vers olyan, mint egy skatulya, melyben ép annyi joggal lehetnek gyöngyszemek, mint keserű pilulák. Ilyen mindjárt a kötet első darabja, «Szondi két dalnoka» — melyet mellesleg mondva, nagy merészség volt Palágyitól Arany János hason czimű remeke után megirni — s melyben Palágyi Szondival a magyar dalról és a magyar költőkről tartat lendületes szónoklatot. — A kötet ifj. Nagel Ottó kiadásában jelent meg, ára 1 frt 60 kr. Mutatványúl közöljük belőle a következő két kis dalt :

Szép kedvesem. . .

Szép kedvesem, a mig szívünkben
Vád forrt s harag,
Elmulasztottuk
Elszalasztottuk
A szép nyarat.

A szép nyarat, mely vissza nem jő
Hej soha már,
S ha jő is végre,
Az nem lesz mégse
Számunkra nyár.

Mit ér a holtnak kint a réten
A virulás ?
A boldog más lesz,
Szivünkben gyász lesz
És hervadás.

Az erdő mozdulatlan. . .

Az erdő mozdulatlan. Meg se lendül
Gonosz, szeszélyes kényura, a szél.
De nézd meg jobban ! Titkos félelemtül,
Örökké reszket minden falevél.

Ah itt az erdőn sincsen soha béke,
Nyugalmat egy levélke sem talál,
Fölötte mindig múlt vihar emléke,
Avagy jövendő vész sejtelme száll.

A mi urunk Jézus Krisztus élete, irta *Dupanloup* Bódog orleansi püspök, magyar nyelvre átirta *Ruschek* Antal győr-szigeti esperes-plebános. Kiadta a Szent István-társulat. Ára 2 frt. — Dupanloup e hires művében az evangélisták iratait dolgozta föl ; azok szakgatott előadása nyer itt művészi formát. Ruschek Antal esperes-plebános kitünően fordította le, zamatos magyarsággal, melybe a bibliai és népies nyelvet szerencsésen tudta fölhasználni. A nagynevü franczia szerző terjedelmes előszót is irt munkájához, melyben vallásos ihlet és költészet egyesül. A Szent István-társulat e bevezető részt tavaly dísz-kiadásban tette közzé, nagy album alakban és számos képpel illusztrálva. Ennek több rajzát közöljük mai számunkban. Dupanloup teljes műve azonban épen most hagyta el a sajtót, szintén a Szent István-társulat kiadásában, melyet a Franklin-Társulat nyomdája állított ki. A bevezetés 185 lapot foglal el benne, aztán Jézus élete következik húsz könyvben, végül pedig a «Függelék», mely Krisztus egyes szavait, példáit, a képleges kifejezéseket magyarázza meg, a könyv fejezeteit követvén.

Ferencz Ferdinánd főherczeg könyve. Ferencz Ferdinánd főherczeg, a ki világkörüli utjáról visszatérve 2000 oldalra terjedő feljegyzéseit kizárólag az uralkodóház tagjai és hozzá közel álló személyiségek részére akarta kinyomatni, eredeti szándékától eltérőleg, feljegyzéseit nyilvánosságra fogja hozni. A «*Földkörüli utazásom naplója*» czimű két

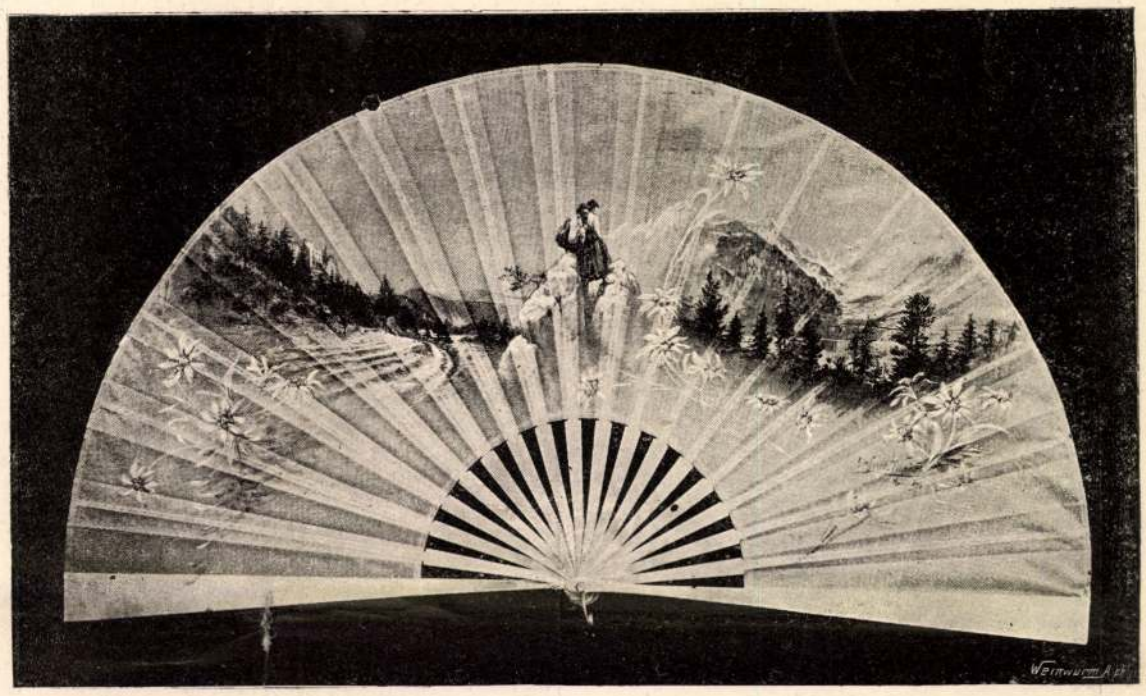

A budapesti turisták által Téry Etelkának adott diszlegyező, Linhárt Vilmos festményeivel.

kötetre tervezett mű első kötete a húsvét utáni napokban fog megjelenni. Ez a kötet magában foglalja 1892. deczember 15-től 1893. május 16-ig Triestből Sydneybe (Ausztria) tett út leirását és 35 nyomtatott ívből áll. A kötetben lévő 44 képet Fischer Lajos János festő rajzolta A második kötet a nyár folyamán jelenik meg.

Eszterházy Pál Mars Hungaricusa. Irta *Bubics Zsigmond*, kassai püspök, a m. tud. akadémia levelező tagja. Öt melléklettel és a szövegbe nyomott hat tervrajzzal Budapest. 1895. Ezzel a czímmel egy 95 lap terjedelmű füzetben jelent meg Kassa érdemes püspökének az a történelmi értekezése, melylyel a m. t. akadémiában székét elfoglalta. A gondos és alapos dolgozat Eszterházy Pálnak a XVII. század közepe táján irt «Mars Hungaricus, sive tractatus de bello turcico ab ejusdem primordio ac fine» (a török háborúról, annak kezdetéről és bevégződéséről) czimű, kéziratban maradt munkáját ismerteti beható tanulmánynyal és szép előadásban. A nagy 8-adrétű füzetet különös diszszel állitotta ki a Franklin-Társulat. Történetkedvelők és történetirók egyiránt becses munkát nyertek e székfoglaló értekezésben.

Szegedi Kis István élete s a Tisza-Duna mellékeinek reformácziója, irta *Földváry* László, vácz-hartyáni ref. lelkész. A XVI. század első felében élt lelkes reformátor részletes életrajza ez, azé a buzgó hittéritőé, ki a protestáns vallást a Duna és Tisza mentén az elsők közt terjesztette. A könyv érdekes adatokat nyujt Szegedi István életéhez, tudományosságához és a korhoz. Hornyánszky Viktornál jelent meg, Szász Károly püspöknek van ajánlva s ára 2 frt.

Hock János imakönyve a husvéti ünnepekre *uj kiadásban* jelent meg. Az első kiadás népszerűvé tette ezt az imakönyvet, s a második kiadást az Athenaeum-társulat már ékesen állította ki, diszes ajándéktárgygyá is alkalmassá tévén. Az új kiadás kicsiny alakú, a nyomdai műipar szép terméke. Minden lapot nyolcz féle változatban szines nyomású virágos keret veszi körül, mint a régi kodexek foliansait ; még az aranyozás sem hiányzik ezekből az izléses, finom czirádákból. A diszt emeli a kötés is. A kiadó-társulat egyelőre kétféle kötést készittetett : az egyik sima, franczia maroquin aranymetszéssel, ebben a könyv ára 8 frt ; a másik legfinomabb kis-ázsiai maroquin-bőr aranyozott és mozaik betétekkel ékesített keretnyomással ezen kötésben 14 frtba kerül.

Tapasztalati lélektan, felnőttek számára; több lélektani munka alapján szerkesztette özv. *Veres* Pálné, szül. Beniczky Hermin. Kiadja az orsz. nőképző egyesület. Az érdemes szerzőnő, az orsz. nőképző egyesület egyik alapitója és elnöke adta ki e könyvet fiatal hölgyek számára irt, világos, egyszerü nyelven, tanulságos tartalommal. A könyv főrészei : «A lelki életről általában.» «A lelki élet különféle nyilvánulásai.» «A lelki élet állapotjának változásairól.» «Az akaratról.» — A könyv ára 1 frt.

Árva szerelem, eredeti regény két kötetben ; irta *Mosdósy* Imre, a ki új ember az irodalomban és nem mindennapi becsvágyat s bátorságot mutat, ha most, mikor a rövid lélekzetü, kisebb szépirodalmi rajzok és apró regények korát érjük, két nagy kötetes regénynyel kivánja fölhivni az érdeklődést saját magára és művére. Egy fiatal lány szenvedélyes szerelmét festi, s jellemzési és meseszövő képességet tanusít. A Lampel-féle könyvkereskedés (Wodianer F. és fiai) adta ki, s ára 2 frt.

A magyar tudományos akadémia történelmi bizottságának kiadásában megjelenő *Oklevél-másolatokból* a második füzet hagyta el a sajtót, mely a mohácsi vész utáni korszakból származó s a XVI. század végéig terjedő oklevelek kivonatait közli. *Óváry* Lipót ismerteti ezeket, s a kötet végén betűsoros névjegyzékkel is ellátta. A 290 lapnyi kötet ára 3 frt.

Archaeologiai közlemények, a m. tud. akadémia archaeologiai bizottságának kiadványa, XVII kötet. Érdekes közleményeket ad Duna-Földvár régi emlékeiről Szelle Zsigmond tollából, Wosinszky Mór, az ismeretes régész, pedig a tolnamegyei, czikói sirmezőn eszközölt nagymérvű ásatásokat ismerteti. Eddig több százra menő sirt feltástak, melyekből sok apróbb ékszer és nehány fegyver került napvilágra. A jelek oda mutatnak, hogy valamely ismeretlen lovas nép, a Krisztus születése körüli századokban huzamos ideig lakhatott itt. A részletezett leirást, sok rajz élénkíti. Ára 2 frt.

Magyar irók élete és munkái, a magyar tudományos akadémia megbizásából *Szinnyei* József szerkesztésében megjelenő nagy életrajzi lexikonból a 30-ik füzet (IV. kötet 2-ik füzete) hagyta el a sajtót. Ez a *Gyulai* és *Halász* nevek közé eső 180 iró életrajzát foglalja magában. A megbizható adatok, a lelkiismeretes összeállítás teszik becsessé a magyar irodalom müvelőinek e nagy gyüjteményét. Az eddig megjelent 30 füzetben 7094 irónak életrajza s munkáinak jegyzéke van felsorolva. A munka Hornyánszky Viktor könyvkereskedő kiadásában jelenik meg és egyes füzet ára 50 kr.

Mintalapok, iparosok és ipariskolák számára. Kiadja a kereskedelmi miniszter. Oly vállalat, melyre a hazai iparnak nagy szüksége van, mert ellátja formákkal, mintákkal a szép stilt, a tetszetősséget, izlést és — a mi az iparban annyira fontos — a gyakorlatit terjesztvén. A hasznos vállalat füzetenkint jelenik meg, minden füzet más-más iparágnak való, többféle mintákkal, a hol szükséges, színezve. Külön bizottság szerkeszti *Szterényi* József iparfelügyelő elnöklete alatt s mindenik füzetet szakemberek adják közre. Eddig két füzet jelent meg : a *faipar* és a *szövő ipar* számára. A faipari füzet a tiz lapon szoba-butorok rajzát közli, ebédlőbe, háló-, dolgozó szobába valókat a hozzá való mühely-rajzokkal. Ezt *Gaul* Károly tanár szerkesztette. A második füzetben a *szövő iparhoz* nyujt mintákat *Györgyi* Kálmán, a főváros iparrajz tanára, pamlagterítő, szőnyeg, damaszt-szövés, abrosz, kendő szegély, párnaháj, magyar csipke mintáit, részben szines nyomásban. A vállalat állandó jellegű, s a fa, fém kerémia, szövőipar köréből ad mintákat. Évi 21 füzetre 10 frttal lehet előfizetni (Budapest, Erzsébet körut 16. sz. a.) egy füzet ára pedig 1 frt.

«**Ungaria**» czim alatt Moldován Gergely egyetemi tanár Kolozsvárt évek óta egy román folyóiratot szerkeszt, a melyben a magyar irodalmat ismerteti a románokkal. Ujévtől fogva e folyóirat magyar nyelven is hoz közleményeket, általuk a magyarsággal a román dolgokat akarván megismertetni. Az érdekes tartalmú, derék folyóirat előfizetése egy évre 6 frt. A pénz Moldován Gergelyhez küldendő Kolozsvárra.

A diphtheria-ellenes uj szer (serum), irta *Behring* hallei egyetemi tanár ; fordította dr. Dömötör

M. Miksa, szabadkai orvos. Franke Pál budapesti könyvkereskedésének bizománya. Behring a serum föltalálója, mely az orvosi tudományban oly forrongást idézett elő s a közönség is oly szorongó érdeklődéssel várja kipróbálásának eredményét. Sokakat érdekelhet tehát, hogy Behring maga hogyan szól a gyógyszerről. A fordító dr. Dömötör az előszóban saját kedvező tapasztalásait is előadja. Ára 1 korona.

Uj zeneműveket. A népszinház legújabb operett újdonságából, a «Toto»-ból, melynek zenéjét *Banés* A. irta egy füzetre menő részt adott ki Bárd Ferencz és testvére zeneműkereskedése. A füzet 5 zeneszámot tartalmaz, melyeket a magyar kiadás számára *Huber* Sándor irt át. Ára 1 frt 50 kr.

Az operaszinházban egy kis operát adtak ápr. 6-ikán, melynek szerzője *Bizet* György, a «Carmen» opera geniális szerzője, ki oly korán hunyt el. «*Dzsámilé*» című fiatalkori dalműve is van neki, mely azonban az irodalom- vagy zenetörténelmi emlékek közé tartozik; az ilyenek pedig csak szűkebb körben találnak kegyeletre és nem igen tartoznak a nagy közönség elé, mely nem a zsengékért lelkesül, ha csak nem közeli hagyományos érzések hatják át.

Dzsámilé szövege (irta Gallet Lajos) egy háremben játszik. Harun már azt hiszi, hogy elfásult, pedig csak a hárem egyhanguságát unta meg. Dzsámilé, a ki szereti, kifog rajta; tánczosnőnek öltözik, tánczával elbájolja, s mikor Harun ráismer, hogy hisz ez Dzsámilé, nem bánja meg, érzékenyen megöleli, s ezzel vége az egyfelvonásos operának. A szöveg unalmas; a zenén meglátszik, hogy «Carmen» szerzőjének már fiatal korában is üde zenei gondolatai voltak, de a kis operának nincs meg a kerekdedsége, mert zenei egyvelegből áll. *Hilgermann* Laura teljes művészetével énekelte Dzsámilét; *Arányit* sem terhelte meg Harun. *Dalnoki* volt a harmadik énekes. *Müller* Katicza pedig igen szépen járt el egy tánczot.

Népszinház. Április 5-én a népszinházban «*Toto és Tata*» czimű franczia operette került szinre. Zenéjét Banés szerzette, szövegét meg Bilhaud és Rappé, magyarra pedig Makai Emil fordította. Valamelyik kisebb párisi szinpadról került hozzánk, s a népszinháznál alkalmasint a Lécsi josefstadti szinházból hallották meg hirét, a hol szintén előadták. A fő benne az, hogy a fő szerepet egy ügyes, csinos szinésznő, játsza, a ki aztán az egész darabban minél többet öltözködjék át, egyszer mint Toto, a ki fiu, másszor mint Tata, a ki lány, mert Toto és Tata ikertestvérek, s a szerzők pikáns ötlete egy szerepbe összesíti a két alakot. Természetes, hogy a leghatásosabb, mikor az ikertestvér a közönség előtt öltözik és vetkőzik. *Küry* Klára játszta és öltözte-vetkőzte azt a szerepet. Ha fiú, akkor szilaj, ha lány, akkor szende. A szabónője is kitett magáért a gyorsan vethető és ölthető ruhákkal. Különben a közönség mulatott. A sikamlósságokhoz a népszinház már hozzá szoktatta.

Milleniumi pályázatok szinművekre. A *népszinház* számára egy áldozatkész szinház-barát, a még csak épülő *vigszinház* számára pedig saját igazgatósága pályadíjak kitűzésével kivánnak új darabokhoz jutni az ezredéves ünnepélyek esztendejében.

A *népszinháznak* abbeli törekvését, hogy a milleniumi ünnepélyekre összesereglő közönség előtt lehetőleg eredeti darabokat mutasson be, ruszti *Ruszt* József (ki már előbb is tűzött ki szinművekre

Wlassics Gyuláné.

Báró Sennyei Mária.

Freund Juliska.

Klamarik Br

Karlovszky Endréné.

Ráth Mariska.

Dr. Bókay Jánosné.

Molnár E

JELMEZKÉPEK AZ OPERAHÁZI JÓTÉKONY

Linhart Vilmos

Vas. Ujs. 1893. 527. l

* **A népszinház új előfüggönye.** A nyári szünet alatt kivülről-belülről restaurálják a népszinházat. A legérdekesebb újítás lesz azonban benne az új hirdetéses előfüggöny, melynek festésével az igazgatóság *Linhart* Vilmos tehetséges fiatal festőművészt bízta meg. Linhart a napokban már be is fejezi művét, mely érdekes festészeti alkotás. A százötven négyszögméternyi óriási vászon középső részét allegorikus kép foglalja el, mely a Multat, Jelent és a Jövőt ábrázolja jelképes alakokkal. E körül csoportosulnak a hirdetések, melyek mindenikén egy-egy jellemző kép vagy jelenet van. Hasonló előfüggönyt Párisnak majdnem minden szinházában láthatni s e függönyöket a legnevezetesebb franczia művészek készítik. Linhart, a ki tanulmányait a közoktatásügyi miniszterium támogatásával Párisban végezte, *Munkácsy* Mihály ajánlatából *Narjoud* hírneves franczia művész oldala mellett dolgozott épen akkor is, mikor a mester a párisi Châtelet-szinház hirdetéses előfüggönyét festette. Linhartnak, a ki különben jeles üveg és legyezőfestő, igy alkalma volt e részben is tapasztalatokat szerezni, melyeket e legújabb munkájánál sikerrel alkalmazott.

13815

939

SZEKESFEHÉ
39 VIII. 12
K 1

Emlékek

Bizottság

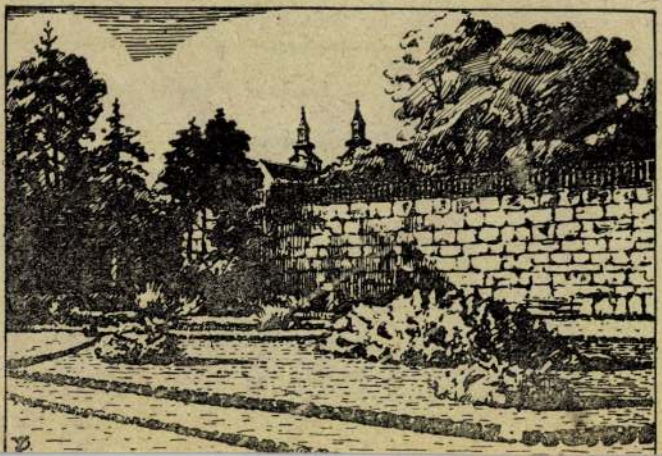

Linhart Vilmos
festő

Fővárosi Lapok 1895. febr. 25., 635. old.
(Ujdonságok. a perspektivacsora.)

Kalmár

Linhart Vilmos
festő

Főtemári Lapok 1895. ápr. 13., 1175. old.
(Ujdonságok. A népszínház millenniumi függönye.)

Linhart

Kalmán

Linhard Vilmos
[festő]

Fővárosi Lapok 1896. nov. 13., 7. old.
hirdetés

Kalmár

Linhart Vilmos
festő

Fővárosi Lapok 1896. nov. 3., 6. old.
(Ujdonságok. Az át Munkácsy-kép.)

Kalmár

Linhart Vilmos
festő

Fővárosi Lapok 1895. jan. 22., 246. old.
(Ujdonsághely. Eskürők.)

Kalmár

Linhart Vilmos
festő

Törvényi Lapok 1895. jan. 28., 319. o.
(Ujdomfok.)

Linhárt

Linhart Vilmos
festő

Fővárosi Lapok 1876. febr. 22., 7. sz.
(Művészetek. A vígszínház építése...)

Kalmár

Linhardt Vilmos

Festő Bp.

l.

Ezredevés kiáll

XVI. cs. 20. l.

MDK

Linhart Vilmos

1892-ben művészi előállitású legyezőért 50 frtos II.dijat nyert.

Cikk: A magyar iparművészek törzskönyve.

Magyar Iparművészet, 1903. 154.l.

MDK

Linhart Vilmos
1892. II.dij.

Az Iparm.Társ. kiállitásainak kitüntetettjei.
M.I. 1903. 153.l.

M.D.K.

Linhard Vilmos szinházi festőművész

Paulay Ede: „Az ember tragédiája a szinpadon" cimmel a lap hozza Paulay 1883-ban irt cikkét, amely a darab szinrehozatal alkalmából készült és ennek keretében a Tragédia szinpadképeit: "Menyország", "Paradicsom", "Egyiptom", "Athén", "Kepler csillagvuzsgáló tornya", "A párisi Greve-piac a guillotin emelvényével", "Byzanc" , "A Klastrom", "A római jelent nyilt csatnoka", "Keresztesek hadjárata", "Huszadik század, "Londoni vásár" cimmel, Linhard Vilmos müveit. Repr.-ók.

Szinház és Élet, Bp. 1905. jan. 8. III. évf. 2. sz. 33-40. lap

Linhardt Vilmos

diszműfestő

mill. nagy erem

Közlezrkiáll

l.

1429. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

Lünhardt Vilma

l.

Művészi Ipar

1892. 194. l.
218 l.

Ráday Gedeon III 184

Linkert Vilmos

Jestö

Festette 1893 nyarán

a nepszinhaz uj

Juggonat –

150 □ méter nagy a vaszon

A vaszon közepső részé a

jelent, hunlatt és Tövet

aurarolja jelképes

alakokkal – E körül csoport

tosultak a hirdetesek egy egy

jellemző kép vagy jelenettel

Tanulmany arit a közöl tatásügyi

~~Vormány~~ tanulmanyai Párisban

vegezte s ott Narjoud

francia nüvesz mellett dolgozott

Erenkvül ugyan ~~[illegible]~~ ünnep a legyen festö – elöfüg

Vas. Nap. 1893. 527 (A nepszinhaz ugy. gonje.)

Nod

Linhart Vilnius

wird perto

Vas zys 1895. 241 l

Linhart Sebastian

Ötvös 1548-1549

Hoffmann Pozsony 57. l.

Hoffmann Südost

Linhardt

(Stainmetz Linhardt)

Pozsony 1467 –

l. Kovácsmagyarázó

IV. k. 307 l.

fenti keresztény

Egyesület diszközgyülése.--Az Egye-
almából 24-én hetfőn délután a Front-
Munkaközpont,az Emszo,a Baross Szövet-
aság ifjusági csoportja,az Eötvös kol-
ericana kiküldött bizottságai jelenlé-
mban diszközgyülést tartott,amelyen
sület müködéséről emlékezett.meg,majd
s Magyarország barátságának jelentősé -
bb izben lelkesen ünnepelte a két ba-
it. A baráti szimpatai tüntetés szóno-
ületek kiküldöttjei ~~xkikxküzülxkülönü~~-
Ruzicska Pál. D'Arrigo Kornél az ünne-
itásban ~~költeményeketxszavaltx~~ Petőfi
ényeit szavalta el.

Linhart MDK

Pozsonyi festő, neve 1481-1499 között szerepel.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei.
Bp.1955.87.1.

Linhardt Kálmán

festő

1889

Érmiuk 1930. 85. l.

Batthyányi Ádám

Egész alak, állva, ki
tó övet fogja, a melynek cs
bos buzogányát tartja,
bélésű kucsmaját forgó dis
szo. s szakála sötétbarna. T
kézfejvédővel látvák el, s szü
sárga. Oldalán diszkard ló
be állitott lovasokkal.

Olajfestés vászonr
Lanfranconi E. g

Linhart Kálmán

XXI. aukció
a „Gyűjtő" 1915. 83. l.

1359. LINHART KÁLMÁN: Budapest a Rózsadombról tekintve. Akvarell 300

Ez az érdekes budapesti veduta, valamint az előző szám alatt felsorolt óra, a tulajdonosok rendelkezése értelmében a háborúban megvakult katonák intézete javára árvereztetik el az aukció második napján, február 28-án, vasárnap délelőtt.

Esztergom, főszékesegyház

Kép 34

[illegible] ARCHIVATAL Ó-LUBLON.
É[illegible] 1904 FEB. 14
263 szám.

II

állandó illetmények szfkr. 28 dik lapján beszüntettetett és szfkr. 143 dik lapján előiratott

1904 III/17

Linhart

Ötvös.

1480. Besztercebánya. Szám-

Ipolyi Arnold. Besztercebánya
városa műveltségtörténeti vázlata
Budapest, 1874. 50. l. jegyzet

Link Fülöp István

Karperec (rokoko?)
kerzi sette fenti
szénesen repr.

Müvészi Ipar

1888. III. VIII. tabla.

Ismeretlen festő.
A XIX. századból.

652. Vécsey Károly.

Derékig, kissé balra fordul, de szem
ja, szemöldöke és hosszú bajusza barna,
látszik, nyakravalóját csokorra kötött
kék. Balról a szék karfája kötile figy

Vászon, méretei 15.6: 13
Az 1848/9-iki szabadságha
Átvétetett az 1896: IV.

652

904: v. 5.

Link Fülöp István
bpesti ötvös
Roma. Musei Vaticani.
A felkai úrmutató mása, készítette fenti Császka püspök ajándéka. Kehely ugyanattól, gotikus és sodromyzománcos, a Pazmaneum ajándéka.

Müvészi Ipar 1887.
248–250. l. (A XIII. Leo pápának ~~[illegible]~~ szánt magyarországi ajándékok tárlata.)

soljuk a művészet bajait, romboljuk le a közönséget a művészektől elválasztó falat, feileszszük, neveljük a közönség ízlését és

III. Az 1895. évi téli nemzetközi kiállítás.

Résztvett: 112 magyar művész 222 művel,
64 külföldi művész 89 művel,
tehát összesen *176 művész 311 művel.*
Látogatók száma: 38.576.
Nyers bevétel: 11.378 frt 20 kr.

Vásárlások

a) *magyar művek közül*

a király vett 9 művet . . . . . 7600 frtért
a társulat (a nemz. múzeumnak) 1 műv. 1000 „
a társulat (az 1 frtos sorsj.) 3 művet 858 frt 75 kr.
a társulati nyerő tagok 50 művet . . 7.275 frtért
a karácsonyi tárlatból magánosok vettek
18 művet. . . . . 1.382 „
magánosok vettek 26 művet . . . . 7.270 „

b) *külföldi művek közül*

a kormány vett 2 művet . . 10.278 frt 40 krért
magánosok vettek 6 művet . 4.960 forintért.

Elkelt tehát:

magyar művésztől 107 mű . 25.385 frt 75 krért
külföldi művészektől 8 mű . 15.238 „ 40 „
Összesen 115 mű 40.624 frt 15 kr.

IV. Az 1897. évi tavaszi nemzetközi kiállítás.

Résztvett: 109 magyar művész 228 művel,
99 külföldi művész 160 művel,
tehát összesen *208 művész 388 művel.*
Látogatók száma: 35.227.
Nyers bevétel: 12.087 frt 30.

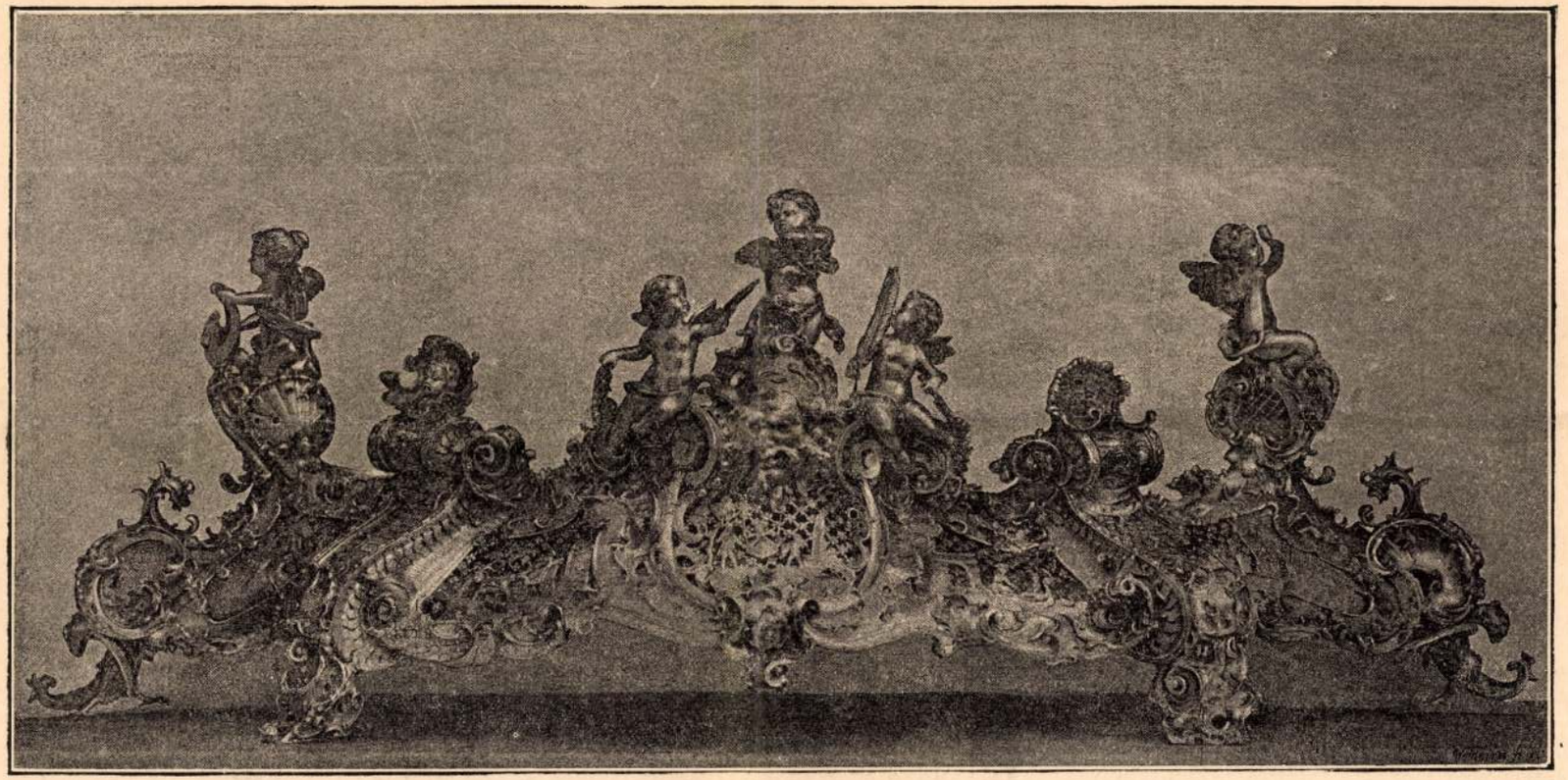

VIRÁGKOSÁR EZÜSTBŐL.

Mária Valeria főherczegnő kelengyéjéhez megrendelte Ő Felsége a király.

Öntött és vert munka. Tervezte és készítette Link F. István.

Link Fülöp István

Otvös

Link F. István

otvoř

l. -

Művészi Ipar

1892. 192. l.

Rev. arch. III. 201

Link F. István

budapesti otvös

l.

Győr Páris I.

79. l.

LINK FÜLÖP ISTVÁN ötvös

Európai zománcművésség a középkortól a
szecesszióig : Válogatás az Iparművészeti
Muzeum gyűjteményéből, Iparművészeti Muzeum, 1991. A kiállitást r
és a katalógust írta Prékopa Ágnes. Bp. Iparművészeti Muzeum, 1991
39.p.

21

21. A hercegprimás pásztorbotja. A budapesti katholikus hívők ajánlották föl 1886-ban Simor János hercegprimásnak 50 éves áldozárságának ünnepére. Tervezte Rauscher Lajos † Készítette Link F. István. Az esztergomi székesegyházi kincstár tulajdona.

21. Hirtenstab des Fürstprimas. Geschenk der Budapester Katholiken an weiland Fürstprimas J. Simor 1886. Entworfen von L. Rauscher † Ausführung von St. F. Link. Im Besitz des Esztergomer Domschatzes.

22

22. XV. századi filigrándíszű kehely a koronázási főtemplom kincstárából. Áldozókehelyként használták a koronázáson. Erdélyi fényképe nyomán.

22. Kelch mit Filigrandekor. XV. Jahrhundert. Aus der Schatzkammer der Krönungskirche in Budapest. Diente anlässlich der Krönungszeremonie als Ziborium.

Linhardt

Bártfáv rajztanár.
Steind Imre 1886 ban
elkészíttette vele a bártfai
templomban felfederett
falfestményeket, A falképek
az északi mellékhajó egész
keleti zárfalát elfoglalva
13 képén ábrázolják Krisztus
életének jelenéteit és a
szűznek koronázását. szín-
hangulatok zöld vöröses.
A nincul. biz. rajztárában.

Henszlmann J. A nincul.
biz. évi jel. 1886. Arch. Ért
1887. 84 l

Linhard rajtanár

festanyai

Gerecze. A műemlékek

692. C

Linhardt

rajzhanár

vrod

Vasty 1886. 391.

Linhard

1886.

l.

Gerecsrajztár

346. h.

ÁTVÉTELI JEGY

(megőrzendő)

..... város / község ..... -u. ..... sz.

..... em. ..... a.

T. ..... úrnak / úrnőnek

Köszönettel vettük a következő adományokat:

Készpénz: ..... P

Ruhanemű ..... drb kabát

..... « felsőruha

..... « fehérnemű

..... « ágynemű

..... pár cipő

Egyéb adomány: .....

.....

.....

.....

....., 1945.....

A házmegbízott aláírása:

A Fasisztáktól Elhurcoltakat Segítő Bizottság megbízásából:

.....

.....

Sajkra r. t. Budapest. 505,0373.

Linhad

Jestó

Hincs másolatai

bartfai falképekről

Gerecze falképek

518-h.

, ~~hétnyolvzad~~ kissé jobbra, ~~állva~~ fordult. Leeresztett jobb
mentéjének alját, baljával pedig díszkard-
rkolatát fogja. Feje elől kopaszodik, hátra-
~~kos~~ rövid, bajusza hosszú. Ingének lehajtott gal-
korra kötött nyakkendője rojtos, atilláján és
mak, mente-kötőjének és övjének boglárjai ék-
latt három sorban:

JÁNOS

GVECSE (NYITRAMEGYE) KERÜLETÉNEK
ORSZÁGGYÜLÉSI KEPVISELŐJE

V SOMA
att Hen. Bécs.
MAT TILOS.

alak nagysága 23.5 cm.

3632.

107/95 № 27.

Linhardt bástfai rajztanár.

1886-ban Steind Imre a bástfai templomban felfederett falfestmények szines másolatát vázlatban elkészítette Linhardt bástfai rajztanár által. E Lépek n.o. leírva.
Arch. Ert. 1887. 84. l.

24090 Községi nyomda Budapest.

taira, magyar költőknek a német irodalomból vett hatásaira, egyes magyarországi születésű német költőkre, mint pl. Lenaura, Beck Károlyra stb. A czikkek magyar szerzői közt szerepelnek többek között *Riedl* Frigyes, *Petz* Gedeon, *Négyesy* László, *Horváth* Czirill, *Angyal* Dávid, *Bayer* József, *Bleyer* Jakab, *Gragger* Róbert, *Zlinszky* Aladár, *Voinovich* Géza, *Tolnai* Vilmos stb. Számos kép is van a nagybecsű műben, a mely értékében méltán reprezentálja filologiai tudományunkat és nem egy érdekes adattal járul hozzá úgy a mi irodalmunk, mint a német irodalom pontosabb ismeretéhez.

Kunszállási emberek. *Biró* Lajos népszerű és erőteljes tollának legújabb terméséből való az a novellás kötete, mely most *Kunszállási emberek* czim alatt jelent meg. Bizonyos értelemben egységes könyv, a történetek és az alakok nagy sokasága körül egy a levegő: egyugyanazon helyen játszik mind, egy poros, egyhangú, a maga sajátságos, az egész világból elkülönült életét közömbös, mindennapi megszokottsággal élő alföldi kisváros, a melyet alig különböztet meg valami a többi alföldi kisvárosoktól. Ebben az egyhangú és egyszinű levegőben azonban, mely látszatra csupa egyformaság és mozdulatlanság, különös alakok különös drámái játszódnak le, furcsa, mulatságos idillek, sötét és lidérczes tragédiák, groteszk bohózatok. Mindenütt, a hol emberek vannak, vannak kisebb-nagyobb emberi energiák, melyek ha a viszonyok nyüge alatt nem tudnak a saját maguk természetes irányában érvényesülni, valahogy mégis csak érvényesülnek, ha másképen nem, hát úgy, hogy kitérítik az embert a maga normális sodrából, apró vergődésekben emésztik fel, vagy furcsasággá torzítják. Biró Lajos kunszállási emberei is ilyenek, egy szűkös lehetőségeket kináló, mindenfelől körülsorompózott körben topognak, nyugtalanságok gyülekeznek fel bennük, melyek nem tudnak kirobbanni, lélekzetöket fojtogatja a fülledt levegő, a melyben élnek, a melyből nem tudnak szabadulni, nem is akarnak, mert nincsenek annak tudatában, hogy mi fojtogatja őket, minduntalan olyan helyzetekbe kerülnek, melyekben a tragikum és komikum találkozik, a melyekben tragikumuk komikusra fordul, komikumuk tragédiát kölykezik, életük furcsa torz, önmagának paródiája lesz. Ez a megismerés annak a szatirikus hangnak a gyökere, melylyel Biró az alakjait tárgyalja és letárgyalja. Az olyan föltétlen biztossággal látó iró, mint Biró Lajos, a ki mindig fölényesen áll mondanivalója fölött, nem a torzkép módszerével csinálja a szatirát, hanem a rajznak kiélezetten karakterisztikus voltával, a jellemző vonások erős hangsulyozásával, — azzal, hogy nagyon élesen rájuk mutat. Ez a szatirikus vonás legpregnánsabban a környezetrajzban mutatkozik, a mely megeleveníti a novellák során vonásról-vonásra egész Kunszállást és tipussá teszi, a mely meghatározza a benne lakó embereknek és sorsuknak is a tipusát. Ennyiben a novellasorozat egységesen van elgondolva és majdnem olyan egységes hatást tesz, mint egy regény, — még a tónusa is teljesen egységes minden novellának.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes gyermeklapja legutóbbi, junius 23-iki számába *Lampérth* Géza, *Józsa* Antal, *Baáry* Elemér irtak verseket, *Szemere* György elbeszélését, *Sebők* Zsigmond folytatja *Dörmögő Dömötör* utazását Budapest körül, *Gyula bácsi* az új állatkert érdekes eseményeit mondja el (szép képekkel), folytatódik a *kis diákok levelei* rovat, *Faragó* Géza szép képet rajzolt *Benedek bácsi* verséhez *Zsiga bácsi* mulatságos mókát mond el, *Rákosi* Viktor folytatja regényét. A rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. *A «Jó Pajtás»*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker., Egyetem-utcza 4.)

Új könyvek.

Philologiai dolgozatok a magyar-német érintkezésekről. Szerkesztette *Gragger* Róbert. Budapest, Hornyánszky Viktor.

Kunszállási emberek. Irta *Biró* Lajos. Budapest, Singer és Wolfner; ára 3·50 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Istvánffy Sándor volt negyvennyolczas honvédtizedes, nyug. királyi járásbirósági irnok, 84 éves korában Déván. — Rodakowski József nyug. lovassági tábornok, valóságos belső titkos tanácsos, a 95. gyalogezred tulajdonosa, az elsőosztályu Lipót-rend, a hadi kitüntetéses katonai érdemkereszt és számos rendjel tulajdonosa, 83 éves korában Meránban. — Linzbauer Fülöp épitész, 80 éves korában Budapesten. — Fischer Ármin, 80 éves korában Budapesten. — Némethy Gábor ügyvéd, 65 éves korában Budapesten. — Rosenfeld Sándor, 64 éves korában Budapesten. — Pongrácz Samu nyug. adótáros, 69 éves korában Székelykereszturon. — Horváth Lajos, a dunántuli református egyházkerület tanácsbirája, Veszprém vármegye törvényhatósági bizottsági tagja, nyug. belügyminiszteri czímzetes osztálytanácsos, 64 éves korában Veszprémben. — Magyar György nyug. állami tanitó, 64 éves korában Munkácson. — Jankovich Ferencz nyug. királyi közjegyző, nyitravármegyei törvényhatósági bizottsági tag, 62 éves korában Nagytétényben. — Kálmán József somlóvásárhelyi plébános, megyebizottsági tag, 58 éves korában Devecserben. — Regeteruszkai Ruscsák Rezső, Nyitra város tanácsjegyzője, 56 éves korában Nyitrán. — Horkai Horeczky László, Alberti község főjegyzője, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottsági tagja, az ág. ev. egyház felügyelője, Alberti községben. — Eperjessy István fővárosi bizottsági tag, az országos közoktatási tanács előadó tanácsosa, a budapesti első kerületi Tanitó Kör elnöke Budapesten. — Höflinger Nándor magyar királyi állami középponti segédpénztáros, tartalékos honvédhadnagy, 36 éves korában Budapesten. — Báró pereni Perényi Emil Ugocsa vármegye tb. főszolgabirája, 35 éves korában Nagyszőllősön. — Dr. csikvacsárcsi Lázár Tibor, 29 éves korában Békésmegyeren. — Flóris Imre felső kereskedelmi iskolai tanuló, Flóris Rudolf királyi főállatorvos, 19 éves fia Kecskeméten. — Weinhardt János állami főreáliskolai tanár, 26 éves korában Budapesten. — Jindacsek Ferencz, gróf Károlyi Mihály budapesti főkertésze, Budapesten. — Bartha Tibor gimnáziumi tanuló, Bartha István és neje, szül. burai Böck Jozefin tizennégy éves fia, Rimaszombatban. — Ercsényi Károly cs. és kir. zászlós a 38-ik gyalogezredben 21 éves korában Budapesten.

Özv. Miklós Józsefné, szül. mottkószentkereszti Mottkó Janka, 85 éves korában Nyitrán. — Özv. ocskói Ocskay Antalné, szül. granasztói Rihmer Mária, 79 éves korában Pécsett. — Özv. Haydin Istvánné, szül. Lorencz Anna, 77 éves korában Pusztanagyiratoson. — Jenek Rezsőné, szül. Demián Zsófia, Jenek Rezső uradalmi erdőgondnok felesége, 73 éves korában Zsitkóczon. — Özv. Zathureczky Gézáné, szül. Györkös Erzsébet, 70 éves korában Czelldömölkön. — Gyárfás Gézáné, szül. Kovács Lilla, Budapesten. — Dongó-Gyárfás Gézáné, szül. Inglückhoffer Julia, 58 éves korában Sátoraljaujhelyen. — Dókus Ernőné, szül. Ragályi Ilona, Tiszaszéplakon. — Csérer Gyuláné, szül. nagytályai Szép Zsuzsánna, 38 éves korában Zomborban.

Menyasszonyi ruha-selyem

minden szinben, méterenként 1 K 35 f-től feljebb. Bér- és vámmentve a megrendelőhöz szállitva. Gazdag mintagyüjteményt postafordultával küld

HENNEBERG selyemgyáros Zürich.

Serravallo

kina bora vassal

Hygienikus kiállitás 1906. Legmagasabban kitünt Erősitőszer gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygyerjesztő, idegerősitő és vérjavitó szer.

Kitünő iz. 7000-nél több orvosi vélemény.

J. Serravallo, cs. és kir. udv. szállító **Trieste-Barcola.**

Vásárolható a gyógyszertárakban félliteres üvegekben. K 2.60, literes üvegekben K 4.80.

AZ ÖSSZES GÉPEK ÉS FORMÁK CEMENTÁRUK ELŐÁLLITÁSÁRA

cementfalazótégla-gyártó gépek, cementfedőcserép-gyártó gépek, betonürtömb-gyártó gépek. — **Formák** csatornázási-, vizvezeték- és alagcsövek, betoncölöpök, lépcsőfokok, határkövek stb. gyártására. — **Kőzúzók, hengerművek, betonkeverők, padlólapsajtolók.**

Dr. GASPARY & Comp. GÉPGYÁRA

MARKRANSTÄDT Leipzig mellett

Kérjük gyárunkat meglátogatni. 228. számu brosüra ingyen.

Kufeke

Gyermekeknek és felnőtteknek.

A külföld és belföld legkiválóbb szaktekintélye mint legjobb táplálékot ajánlják a **Kufeke**-t hányszékelésnél, bélhurutnál és hasmenésnél. :: ::

Cipő valódi gummisarokkal „Berson"

pompás zsákmány.

Vegyünk Schweizer selymet

Kérjen mintát a mi ruháknak és blouseoknak való tavaszi és nyári uidonságaiból: Rayés, Foulards, Voile, Crépe de Chine, Eolienne, Mousseline, 120 cm. széles, méterje K 1·20 felfelé, feketében, fehérben, egyszinben és tarkában, valamint himzett blouseok és alják batisztban, kelmében, vászonban és selyemben. Mi csak elismert szolid selyemszöveteket közvetlenül adunk el magánosoknak bérmentve és már vámmentesen a lakáshoz szállitva. — (Dupla levélbélyeg.) —

Schweizer & Co., Luzern U 23 (Schweiz)

selyemszövet szétküldés — Kir. udvari szállító. I

NE VEGYEN SZIVATTYUT, FECSKENDŐT mielőtt ajánlatot nem kér a

Központi Szivattyú- és Gépforgalmi Vállalattól

Bpest, VI., Teréz-körút 50. (Gyár-u. 25.) **Telefon 47-52.**

Elsőrangu honi gyártmány. — Olcsó árak.

A Bpesti Szivattyu- és Gépgyár R.-T. gyártmányainak főelárusitótelepe

BADEN

*** WIEN mellett.**

Nagyfoku radioaktivitás. 1911-ben 32,193 fürdővendég. Kiváló gyógyerejü kénesforrások csuz, köszvény, ischias, izzadmányok, bénulás, neuralgia, görvélykór, bőrbajok, fémmérgezés ellen. A badeni Peregrini városi forrás ivókurához javalva. Fürdőidény egész éven át. Prospektus ingyen.

Felvilágositás és prospektus Blockner J. hirdetőirodája utján is, Budapest IV., Semmelweis-u. 4.

Wien · Marburg · Pragerhof · Grabelno · Steinbrück · Triest · Budapest · Zágráb · R·S

Uj, pompás gyógyépület.

Rohitsch-Sauerbrunn

Ivó- és fürdőkurák kiváló gyógyeredménnyel: **gyomor-, bél- és májbajoknál, epekőnél, cukros hugyárnál, köszvénynél.**

Stájer tartományi gyógyintézet. 600 szoba 2.– kor.-tól feljebb, villamos világitás, lift, hegyvidéki forrásviz.

Május 15. – szeptember 30. – Enyhe, subalpin éghajlat. Szél- és pormentes. – Prospektusok.

Magyarországi főlerakat: Hoffmann József czégnél, Budapest, V., Báthory-utcza 8. szám.

A FRANKLIN KÉZI LEXIKONA.

A lexikon nemcsak terjesztője, hanem egyúttal tükre is a kulturának s ezért egy új lexikon megjelenése mindig kulturális esemény. Kétszerte az pedig akkor, ha a lexikonnak új, eddig még nem ismert tipusa valósul meg az illető műben. Ilyen, kulturánkat összefoglaló és tükröző mű fejeződött be most: a *Franklin Kézi Lexikona.*

A kézi lexikonokat a nagy lexikonok mellett a kulturális szükséglet fejlesztette ki. A mai kultura oly sokágú és oly nagy terjedelmű, hogy az enciklopédikus czélzattal, a részletesség és teljesség igényével fellépő nagy lexikonok mind nagyobb terjedelműekké válnak s anyaguk java részének részletességével valóságos tanulmányt kivánnak meg attól, a ki hozzájuk fordul. Ezzel megnehezedik fő funkcziójuk: a gyors, könnyű, pillanatok alatt megkapható felvilágosítás adása olyan kérdésekről, melyeket a művelt ember élete fölvet a nélkül, hogy beható tanulmányozásukra szüksége és érkezése volna az embernek. Ezt a feladatot veszi át a kézi lexikon, a maga rövidre szabott terjedelmével, czikkeinek csakis a fődolgokra szorítkozó rövidségével, a kultura anyagának a mindennapi használat gyakorlati szempontja szerinti feldolgozásával.

Más lévén a kézi lexikon czélja, mint a nagy lexikoné, más az összeállításának természete is. A külföldi fejlett lexikon-irodalmakban erre már régebben rájöttek. A világhírű Mayer-féle német lexikon szerkesztői kézi lexikonuk legújabb kiadásának előszavában nyomatékosan figyelmeztetnek arra, hogy a kis lexikon egyáltalán nem kivonata a nagy lexikonnak, hanem alapjában véve teljesen önálló terv szerint készült és fölépített mű, a mely a maga külön belső törvényei szerint készül. Ugyanebből az egyedül helyes megfontolásból indult ki a Franklin kézi lexikonának szerkesztősége: önálló, a nagy lexikonok anyagától és feldolgozása módjától független munkát kivánt adni, melyben az egész anyag s az egyes czikkek megválogatása, feldolgozása, terjedelme, előadása, az egész munkának terve és természete abból a szempontból indult ki, hogy mire van szüksége és mily mértékben annak, a ki a kézi lexikonhoz fordul felvilágosításért. Ebben a munkában ép oly fontos az, a mi nincs meg benne, mint a mi benne van: a kultura óriási területének minden egyes pontja a szerint mérlegeltetik, hogy van-e helye a kézi lexikonban, nem csupán a minden áron való teljesség elméleti szempontja veti-e fel, szüksége van-e rá annak, a ki gyors felvilágosításért fordul a kézi lexikonhoz. Az tehát, hogy valami, a mi benne szokott lenni a nagy lexikonokban, nincsen meg benne, jóformán minden esetben inkább érdeme, mint hiánya: azért nincs meg benne, mert nem belevaló, mert az ismereteknek ahhoz a ballasztjához tartozik, melyek csak megdagasztják és nehézkessé teszik a lexikonokat, de szüksége rájuk nincs senkinek.

Rubinstein Akibá, a ki a pöstyéni sakkversenyen az első díjat nyerte.

Elfogulatlan szemmel nézve, mindenkinek, a ki csak kissé forgatja a Franklin kézi lexikonának most már teljessé vált három kötetét s nem idegen, mesterkélt szempontok szerint, hanem magának a munkának természetéből kiindulva itéli meg, be kell látni, hogy ez a mű nemcsak kitünően, a legnagyobb gonddal és hozzáértéssel van csinálva, hanem valóságos, hatékony tényezőjévé kell hogy legyen kulturánknak. Eleven könyv lesz, a mely folyton, úgyszólván mindennap megteszi a maga hatását, a melyhez minduntalan hozzáfordulunk, hogy műveltségünk hézagait kitöltsük. Mintegy kiegészítő része lesz a magyar ember műveltségének.

Egy szempontból mindenesetre úttörő e mű: megteremtette és példaszerüen alkalmazza a lexikon-stilnek nálunk eddig teljesen új fajtáját. Épen az ilyen kézi lexikonokban rendkivül fontos a stilus, az anyag előadásának módja. Tömörnek kell lennie, nehézkesség nélkül, rövidnek, a nélkül, hogy távirati stilussá válna, rendkivül világosnak a nélkül, hogy tárgyszerüségéből valamit is feladna és szabatosnak, merev formula-sablónok nélkül. Ezt a feladatot, a mely a mű és az olvasó közötti kapcsolatot teremti meg, a Franklin kézi lexikona valóban minden elismerésre méltóan oldja meg.

A nagyközönség szempontjából még egy nagy előnye van ennek a kézi lexikonnak: nem avul el olyan könnyen és hamar, mint a részletesebb nagy lexikonok. A kultura haladása a legtöbb esetben az ismereteknek a részleteit módosítja, a fővonalak hosszú időkig állandók maradnak, — a kézi lexikon ezeket a fővonalakat adja meg. A Franklin kézi lexikona még külön is védekezik az elavulás veszedelme ellen: úgyszólván a legutolsó napig kiséri az eseményeket, olyan dolgokról is tudomást vesz, a melyek úgyszólván az egyes kötetek megjelenésével egyidejüleg történtek. Ez a lexikon egy évtized mulva is ugyanolyan használható marad, a mindenkori szinvonalon fog maradni, tulajdonosának nem kell attól tartania, hogy könyve néhány év mulva már elveszti érvényességét.

A Franklin kézi lexikona illusztráczióiban a legújabb lexikon-irodalomnak tapasztalatokon alapuló rendszerét követi; szakít a szöveg közötti képek rendszerével, egész képanyagát — mely a maga gazdagságával, megválogatásának és reprodukálásának gondosságával egyik fő erőssége — képes táblákon gyüjti össze. A világ lexikon-irodalmának leghíresebb terméke, a nagy angol Encyclopaedia Britannica is tavaly megjelent új kiadásában ezt a rendszert követi, mint a mely legjobban felel meg úgy a közönség kivánalmainak, mint a mai nyomdai és reprodukáló technikának. Előnye ez eljárásnak az, hogy a képek közt bizonyos egységet, szorosabb kapcsolatot teremt s e mellett minden kép a legalkalmasabb papirra van nyomva s igy szebben és jobban hat, több szemléltető erőt produkál, mint a régi módszerű szöveg közti képek.

A Franklin kézi lexikona nagy szellemi munka és ritka kiadói gondosság műve. Már eddigi sikere is fényesen bizonyitja, hogy azt adja a közönségnek, a mire szüksége van s bizonyos, hogy továbbra is mind tevékenyebb tényezőjévé fog válni művelődésünknek.

Schöpflin Aladár.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Magyar-német érintkezések. *Heinrich* Gusztávnak az egyetemi kathedrától való megválása alkalmából tanítványai nagy terjedelmű és diszes kiállitású emlékkönyvet adtak ki, melyet *Gragger* Róbert szerkesztett. Heinrich tudományos pályájának legfőbb eredménye a magyar és német irodalmi érintkezések és kapcsolatok kikutatása volt; e tekintetben munkássága úgy saját kutatásai, mint amaz ösztönzés révén, melyet tanítványainak adott, valóban úttörő. Ennek megfelelően az emlékkönyv összes czikkei ebből a tárgykörből valók. Az emlékkönyv roppant nagy mennyiségű, javarészben új anyagot ad, szerepel benne egy-egy czikkel Heinrichnek mondhatni minden kiválóbb tanítványa, tudományos életünk számos kitünősége, sőt a német irodalomtörténeti tudomány több kiváló művelője, közöttük Johannes *Botte* és Erich *Schmidt* hirneves berlini tanárok, *J. Minor*, a bécsi egyetem kitünő tanára stb. A külföldiek is valamennyien magyar vonatkozású tárgyat dolgoztak fel. Az emlékkönyv czikkeiben számos adalék van a hun-magyar mondák német motivumaira és kapcsola-

Az automobil maradványa, melynek puskaporral megterhelése közben a robbanás történt.

Katonák keresik a holtak széttépett testrészeit a romok közt.

A BÉCSUJHELY MELLETTI STEINFELDI PUSKAPORGYÁRBAN TÖRTÉNT ROBBANÁS.

M. D. K

LINZBAUER Fülöp építőmester Budán

összes tervét „von der Baukunst"

jelzéssel írja alá

(Schoen Arnold nevint ez a kitejezés

vlsz. azt jelenti hogy az illető a

rajiszola növendéke)

Használja még: Irk J. Laitzl J.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda

építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII

Bp. 1957. 306. l.

M. P. K

LINZBAUER Fülöp

Munkódését nyilván az építőmester-hiány miatt engedélyezték

Zoronás G. Sándor: Adatok Buda építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 300., 301. l.

MDK

Linzbauer Fülöp "von der Baukunst"

Zakariás G.S: Adatok Buda XIX. sz. eleji épitészetéhez. 1954. sajtó alatt.

M-D. K

LINZBAUER Fülöp

„Von der Baukunst"

T. Gellérthegy u. 79. M. özv. Kernné

Anna Tszt. háza terve (1821.)

Lebontva.

Zakariás G. Sándor: Adatok Buda

épitészetéhez XIX-n. Első beliben.

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 298. l.

M. D. K.

LINZBAUER Fülöp

„von der Baukunst"

T. Kuny Domokos u. 10. Jszt. saját

háza terve (1823.)

Ill. teljesen átalakítva.

Zakariás G. Sándor. Adatok Buda

építészetéhez a XIX. sz. első felében

Tanulmányok Bp. multjából XII.

Bp. 1957. 298. l.

M. D. K.

LINZBAUER Fülöp

II. Varsányi Irén u. 13. Piechler Mihály háza egem. ráépítése terve (1818) Lebontva.

Zakoriás G. Sándor: Adatok Budo-építésvetéhez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bp. multjából XII

Bp. 1957. 290. e

M. D. K.

LINZBAUER Fülöp

II. Varsányi Irén u. 19. Frank Lőrinc fort háza Terve (1818)

Sebestyén

Zaraviás G. Sándor: Adatok Budapesztéhez a XIX. sz. első felében Tanulmányok Bp. multjából XII. Bp. 1957. 290. l.

Linius József aranyozó

M.D.K.

1793. a tárcsányi oltárral kapcsolatos aranyozási munkáiról, melynek ára 550 Rft.

Szabó É.: Adattár. Művtört. Ért. (VII.) 2-3 n. 1958 204.

Lintz, Urban

Könnvesmester

l.

Bónisné Vác

86. l.

it Stephan des Heiligen wurde Ende des
Stile umgebaut und ähnlich wie die zwei-
ikt einer Kirche in Szeged mit einem Vierungs-
er Feuersbrunst einstürtzte. Im XIII. Jarh-
ewölbe. Im selben Jahrhundert begann man
stischer italienischer Manier aufzufüh-
Hunyadi und Fürst Gabriel Bethlen daran
s XIX. Jahrhunderts von dem siebenbürgi-
e. Der Dechant und spätere ungarische
12 an der Nordseite eine köstliche Renais-
rady 1519 baute die sogenannte Széché-
während Anfang des XVIII. Jahhunderts
/die den Westgiebel in barocken Geschmack
schmücken liess und der Grosspropst De-
ner prächtigen Barocktür verzierte
eben lief

Linz, Urban

városi tanácstag
Vácon s egyben a
kőművesek céhmes-
tere. 1719-ben (?)
kezdte építeni a
váci ferencrendi
templomot.
Dr Bonisné helyszín
előadásából.

Vác, 1943. szept. 22.

Lintzeg Daniel

ötv?

Lásd

=

Szádeczky II. 141

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Linzi Otto
kapucinus épitész MDK

Fő utca 30-32. Volt Kapucinus templom és kolostor. 1703-16 Linzi Otto kapucinus atya épitette, 1775-78 között valószinüleg Nepauer Máté meghosszabbitotta. ~~1806~~/ 1856-ban Feszl Frigyes, Gerster Károly, és Reitter Ferenc külsejét romantikusán átalakitották. Renoválták még 1875,1886,1892 és 1925.
Homlokzati szobordisze : Szt. Erzsébet, Marschalkó János müve, 1856.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
25-26.l.

Repr: 40. kép.

Linzi Otta

Kapucinus atya épitette 1703-16 között a I. Fő u. 30-32 sz. a. kapucinus templomott.

Merza László, Mernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

520 l

LINZBAUER István építész

akvarellje: Prokopp János
építész hagyatékában 1858-ból

- St. Denis
- óbudi Hajógyár
- Prokopp Jánosné szerelek

Prokopp Mária: Prokopp János.
Esztergom, 1994 14-15. és kat. 23-24.
16-17

CZEGŐ Zoltán: Elindult világgá - haza. = Utunk, 1986. július 25. 7.

2188. Szekeres Emil

SZEKERES Emil festőművész kiállítása, Zalaegerszeg, Városi Hangverseny- és Kiállítóterem, 1986. április 2 - május 4. Bev. Pogány Gábor. Zalaegerszeg, 1986 8 p., ill. **ism.** POGÁNY Gábor: Két szint - két világ. = Művészet, 27, 1986, 11-12. 95-96. ill.

2189. Szélpál Árpád

kiáll. Bp., Dorottya utcai Kiállítóterem, 1985 > 1985. 2670. **ism.** ALBERTINI Béla: Egy reneszánsz része. Szélpál Árpád (Franciaország) kiállítása. = Fotóművészet, 29, 1986, 1. 38-39. ill.

2190. Szemethy Imre

BENYHE János: Szemethy Imre Borges-rajzai elé. = Mozgó Világ, 12, 1986, 11. 91-93. ill.

-yl-: Szemethy Imre. = Magyar Nemzet, 1986. április 8. 6.

2191. Szentgyörgyi Kornél

SZENTGYÖRGYI Kornél festőművész kiállítása, Bp., Vigadó Galéria, 1986. augusztus 28. - szeptember 2. Bev. Ember Mária. Bp., 1986 15 p. ill. (A Vigadó Galéria katalógusa, 63.) **ism.** KENESSEI András: Duna-Tisza táji kubusok. = Magyar Hírlap, 1986. szeptember 16. 5. VADAS József: A nehézség nem mentség. = Élet és Irodalom, 1986. szeptember 26. 12. URY Ibolya: Szentgyörgyi Kornél képei. = Új Tükör, 1986. szeptember 21. 2-3. ill.

2192. P. Szeőke Izabella

P. SZEŐKE Izabella (1886-1986) emlékkiállítása, Kunszentmárton, Helytörténeti Múzeum, 1986. A katalógust írta Kaposvári Gyula. Kunszentmárton, 1986 20 p., ill.

2193. Szerényi Gábor

SZENES Zsuzsa: Bemutatjuk Szerényi Gábor rajzait. = Élet és Irodalom, 1986. május 20. 12.

2194. Szervátiusz Anikó

LINZBAUER István

1872. Nádasdladány, Nádasdy-Tartály terve -

Komárik 1982 313.

HIL

LINZBAUER István építész

AH 1994/1. 112.

maister István főoltárképe a II. világháború után

ANSELMUS LINZER, festő

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.-sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519. név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt osztályba való besorolást jelzik. 263.old
/ 1,2./ V.kép-iró. 285.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Linzer György Anzelm

1735-ben született Innsbruckban, elhunyt 1813-ban Székesfehérvárott. Egyideig a bécsi Akadémián tanult. 1774-ben székesfehérvári polgár.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormüvészet a 18-19 század fordulóján, Budapest, 1972

681

Linzer György Anzelm

a székesfehérvári rajziskola rajztanára 1788-ban. Matuschek Mózes nem vállalta az oktatást.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormüvészet a 18-19 század fordulóján, Budapest, 1972

441

Linczer

egri asztalosmester végez helyreállítási munkálatokat az egri Kossuth Lajos u. 8. p. a. liceum épületen.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

345 l

2.

Linser Georg Anselm

Szt. István templom szegszárnyi kőkészít
1300 pt-ot kapott. 1788. kól
a hegbeli zajzisztokat termára 1813.
jan. végén kel meg.
Nem emelkedett kiül az átlagon,
nem lett sem valamely testület,
se csaléd hegi műveire.

P. Fitz-Kónár-Papp, Szétesfehérvár,
Bp. 1966 - 44.

Ujra be kell mutatni: ..... n.....

Magyar királyi álla

Iktató-szám..... 19 ..

.....osztály.

A beadvány { száma.....
kelte .....
beérkezése .....

Tárgy:

.....db melléklet .....csomag .....súly

Linser Georg Anselm 1.

1774 sept. 16-án lett h. folgára, legfelsőbb rendeletre. 1735. tafán bül. Insburgban. Eh ideig a becsi műv. Akad. tanult. Zérőbb Batthyány Jacke és ifj. Nádasdy Ferenc számára dolgozott. Sz-i műlődésiből a ht. István templom Hildebrandt által szerezett főoltárának aranyozási munkálatai ismeretesek.

V. Fitz-Csánár-Papp, Hétesfehérvár. Bp. 1966. 44

✓ Linser György Anzelm festő
Székesfehérvári Szemle, 1931. 6.sz.
Székesfehérvár 18. századbeli kő- és képfaragói

(Külső kép.) 78×55 cm.

8. *Júdáscsók*
(Külső kép.) 78×55 cm.

9. *Ostorozás*
(Külső kép.) 78×55 cm.

10. *Krisztus Pilátus előtt*
(Külső kép.) 78×55 cm.
Fa, tempera. Festett szárnyasoltár szétfűrészelt maradványai.
A garamszentbenedeki apátsági templomból.
A jánosréti mester munkája, kinek főműve, a jánosréti főoltár, a budapesti Szépművészeti Múzeumban áll.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 32. l. (A közép képről.) —ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 19. szám. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 524. l. — Maszlaghy II., 31., 32. l. 5., 6., 7., 8., 1., 2., 3. és 4. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916., július 14, 4. l. — Gerevich: Régi és újabb magyar festők a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916., 553. l. (2. kép = 554. l.) — Gerevich: Kolozsvári Tamás. Bp. 1923., 32. l. — Gerevich: A régi magyar művészet európai helyzete. Bp. 1924., 12—13. l. és 23. l. — Gerevich PA, 210. l. — Péter: A magyar művészet története. I. kötet. Bp. 1930., 116. l. — Genthon RMF, 54—56. l. (1. kép = 38. kép.) —

LINZER György, festő

A zamárdi r.k.templom dekoratív kifestése 1780

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének műemlékei. Bp. : OMvH, 1993 221-222.

LINSTÄTTER / LINSTETTER

LINSTETTER, Donatus, pozsonyi fazekasse-géd

Donatus Linstätter, Hafnergesell, 1 hónapos fia meghalt. (1802, 539 l)

—

Dominik Linstetter, Hafnergesell, 6 hónapos lánya meghalt. (1814, 307 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

GEORG ANSELM LINZER, festő

Képiró, /1735 körül sz. 1831/1774-től működött Székesfehérvárt. 1788-tól a városi rajziskola tanára. 264.old

U. VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII. században. 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII-IX. 1967-68. Székesfehérvár

M. D. K.

LINZER György Anzelm festő

szül. 1735 Innsbruck, megh. 1813 Székesfehérvár

A bécsi akadémián tanult

1786 Székesfehérvár bálos t. becslése

Lovarási rk. t. oltár és szószék festése

Garas XVIII. sz. 146, 232. l

MDK.

limzi Ottó kapucinus-atya

tervei szerint épült a vizivárosi rendház-kápolna
1697-1716 között törökkecet-kápolnából.

Eckhardt Sándor: Pest-Budai Barokk. -Magyar Szemle
1931 XI.k. 2.sz. 205-206.old.

MDK

Linzi Ottó kőmives

részt vett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről türedékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? MMvért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

Linzbauer Fülöp

1872// 1872-ben II. emeletet épitett a Döbrentei utca 17. sz. házra Petz József részére.

Repr.: 4. kép.

ZAKARIÁS G. SÁNDOR: BUDAPEST. Bp. 1961.

21.1.

Linzbauer Fülöp

1872-ben második emeletet épitett
az I. Döbrentei út 17 sz. ház épületére

Berza László, Bernát György, Erdei
Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Buda-
pest 1973. 13351

2521

M. D. K.

LINZBAUER György kőfaragó

bankai kőfaragó

1706. Zboró, zárdánál egy Trencséni

kőfaragóval szerepel

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959

I. 234. l.

Linzbauer József

MDK

kassai mester

A sárospataki kollégium könyvtártermének mennyezetfreskói. 1834.

198.o.

ZÁDOR ANNA: POLLACK MIHÁLY. Bp. 1960.

MDK

Lincbauer József

A sárospataki kollégium könyvtárát festi ki 1834-ben, 1850 r. forintot kap érte. (Kassai származásu.)

Gulyás József: Beszéd a Comenius-emlékmű leleplezéséhez. Sárospatak 1937. 9. o.

M. D. K.

LINZBAUER József festő
Kassa

A sárospataki kollégium nagy könyv-
pártermének mennyezetképe 1834.

Román János: A sárospataki kollégium
Bp. 1956. 38. l.

M. D. K.

LINZDORF Károly rajzoló

Rajzot készít Bolyai János bécsi
portréjának Adler kiv óbudai festő
által lemásolt képéről

(mind eltűnt, csak fotokopia van

Magyar Nemzet 1961. máj. 17. 5. e.

MDK

Linzdorf Károly

Képzőműv. Főisk. kiáll. Esti Kurir, 1924.
dec. 9.

Linzbauer építész M.D.K.

Részt vett az Operaház tervezésére kiírt zártkörű pályázaton / 1874/

Kreisich Gábor: Bp. városépítészet története a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964.

99.l.

Linser Georg Anselm MDK

1788-ban a szfvári rajziskola tanára, 1813-ban bekövetkezett haláláig tanitott.
A plébániatemplom aranyozási munkáit ő végezte.

Fitz, Székesfehérvár, 34.o.

Linzer György Anzelm

A székesfehérvári plébánia-templom ma székesegyház oszlopfőinek aranyozását a tiroli származási, a bécsi képzőművészeti akadémia volt növendéke, fenti végezte, ki 1768-ban már Fehérvárt dolgozott, majd 1774-ben felsőbb rendelkezésre itt polgárjogot nyert. Ő végezte a főoltár munkáit is. Utóbb a városi iskolának rajztanítója lett és 1813-ban halt meg.

Schoen, A.: Deutsche Meister in Stuhlweissenburg im 18. Jahrhundert. Deutsch-Ungarische Heimatsblätter. 1932. 4. sz.

U. az. Székesfehérvár 18. századbeli festői Székesfeh. Szemle 1931. 4. sz.

Kuthy István: Szent István király tiszteletét őrző egyházi műemlékeink Székesfehérvárott. Székesf. Szemle 1938. 19. l.

Linser György Anzelm

festő, szül. 1735 körül a tiroli Inspurgban.* A bécsi képzőmův. akadémián tanult. Később gróf Batthyány Imre és ifjabb gróf Nádásdy Ferenc számára dolgozott. 1774. szept. 16. lett Székesfehérvár polgára legfelsőbb rendeletre. Ekkor végezte a mai székesegyház Hillebrandttól tervezett főoltárának aranyozási munkálatait 1300 frt költséggel. 1779–1786-ban ismételten tesz panaszt aranyozással foglalkozók ellen a városi tanácsnál. 1788-ban a helybeli rajziskola tanítójául ajánlkozik. Mint az iskola rajztanítója halt meg Székesfehérvár 1813. jul. végén.

Schoen Arnold dr:
Székesfehérvár 18. századbeli festői. Székesfehérvári Szemle 1931. 4. n.

* Insburg?

MAGYARO
TÖRTÉ
EMLÉ

AZ 1896. ÉVI E
ORSZÁGOS KI

Linser

1786-ban

M. ö. feljelentése alapján tiltják el Purches, Franz -t festői és arazorási munkától 12-ou.

1779-ben Gottfried Pauer ellen tett feljelentést, h. a tanács mussitus létére tiltsa el P. az arazorástól. Ugyanezt tette 1786-ban Andreas Fligl nobván és felesége ellen.

Dr. Fitz-Csanár-Papp, Szétesfelkérvár, Bp. 1966.

44.

Ma.	
2 nap alatt.	
3 nap alatt.	

..... osztálynak.

vasutak igazgatósága.

Tisztázta: .....

Összeolvasta: .....

Kiadta: .....

Előirat száma: .....

Utóirat száma: .....

Összefüggésben ..... számmal.

Egyuttal elintézett szám: .....

Előterjesztés előtt.

Linser

l.

LykaMagyműI800-50

16y.l.

3.

4.

Linser György Anzelm

a székesfehérvári székesegyház főoltárának aranyozó-festője volt.

Schoen Arnold: Fircher V. festő levelei a Szent István-főoltárképről. Székesfehérvári Szemle. 1934. III–IV. 74. l.

ben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le-
lós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép-
rtársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
s kalandmentes külpolitikát akar.
ez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat-
Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
áért, küzdöttem a panamák ellen és segitettem
tehát a főváros közönségétől, hogy segitsen

és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki-
nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
epel.**
sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Linser György Anzelm
festő
XVIII. sz.

lárd

Székesfehérvári Szemle
alatt

1931. 6. sz.
2 l. 3. l.

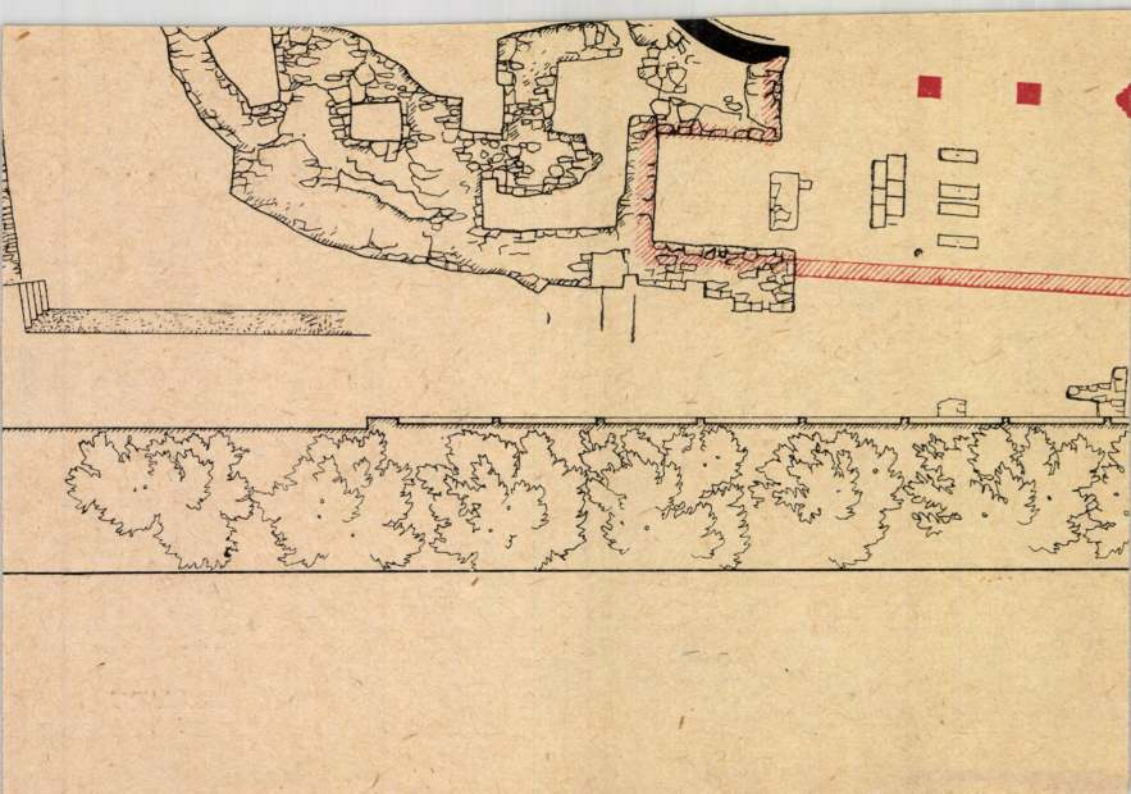

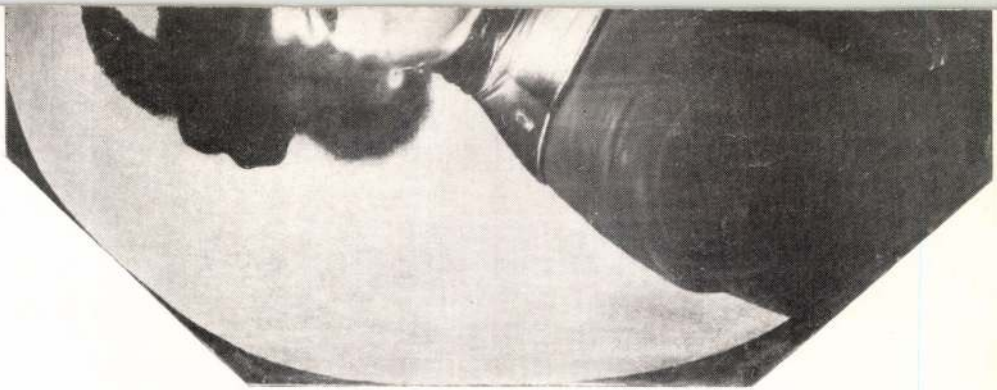

Budapest. T. 174.

E fénykép távlatképe a Sugár út kezdetének a Váczi uton. Az ut testén középütt szökőkut van, mely körül kocsikat és járókelőket látunk. Jelzése alól jobbra: Rit. v. Linz Architect.

Fénykép, mér. 7.9 : 10.9 cm.

A FRANKLIN KÉZI LEXIKONA.

A lexikon nemcsak terjesztője, hanem egyúttal tükre is a kulturának s ezért egy új lexikon megjelenése mindig kulturális esemény. Kétszerte az pedig akkor, ha a lexikonnak új, eddig még nem ismert tipusa valósul meg az illető műben. Ilyen, kulturánkat összefoglaló és tükröző mű fejeződött be most: a *Franklin Kézi Lexikona.*

A kézi lexikonokat a nagy lexikonok mellett a kulturális szükséglet fejlesztette ki. A mai kultura oly sokágú és oly nagy terjedelmű, hogy az enciklopédikus czélzattal, a részletesség és teljesség igényével fellépő nagy lexikonok mind nagyobb terjedelműekké válnak s anyaguk java részének részletességével valóságos tanulmányt kivánnak meg attól, a ki hozzájuk fordul. Ezzel megnehezedik fő funkcziójuk: a gyors, könnyű, pillanatok alatt megkapható felvilágosítás adása olyan kérdésekről, melyeket a művelt ember élete fölvet a nélkül, hogy beható tanulmányozásukra szüksége és érkezése volna az embernek. Ezt a feladatot veszi át a kézi lexikon, a maga rövidre szabott terjedelmével, czikkeinek csakis a fődolgokra szorítkozó rövidségével, a kultura anyagának a mindennapi használat gyakorlati szempontja szerinti feldolgozásával.

Más lévén a kézi lexikon czélja, mint a nagy lexikoné, más az összeállításának természete is. A külföldi fejlett lexikon-irodalmakban erre már régebben rájöttek. A világhírű Mayer-féle német lexikon szerkesztői kézi lexikonuk legújabb kiadásának előszavában nyomatékosan figyelmeztetnek arra, hogy a kis lexikon egyáltalán nem kivonata a nagy lexikonnak, hanem alapjában véve teljesen önálló terv szerint készült és fölépített mű, a mely a maga külön belső törvényei szerint készül. Ugyanebből az egyedül helyes megfontolásból indult ki a Franklin kézi lexikonának szerkesztősége: önálló, a nagy lexikonok anyagától és feldolgozása módjától független munkát kivánt adni, melyben az egész anyag s az egyes czikkek megválogatása, feldolgozása, terjedelme, előadása, az egész munkának terve és természete abból a szempontból indult ki, hogy mire van szüksége és mily mértékben annak, a ki a kézi lexikonhoz fordul felvilágosításért. Ebben a munkában ép oly fontos az, a mi nincs meg benne, mint a mi benne van: a kultura óriási területének minden egyes pontja a szerint mérlegeltetik, hogy van-e helye a kézi lexikonban, nem csupán a minden áron való teljesség elméleti szempontja veti-e fel, szüksége van-e rá annak, a ki gyors felvilágosításért fordul a kézi lexikonhoz. Az tehát, hogy valami, a mi benne szokott lenni a nagy lexikonokban, nincsen meg benne, jóformán minden esetben inkább érdeme, mint hiánya: azért nincs meg benne, mert nem belevaló, mert az ismereteknek ahhoz a ballasztjához tartozik, melyek csak megdagasztják és nehézkessé teszik a lexikonokat, de szüksége rájuk nincs senkinek.

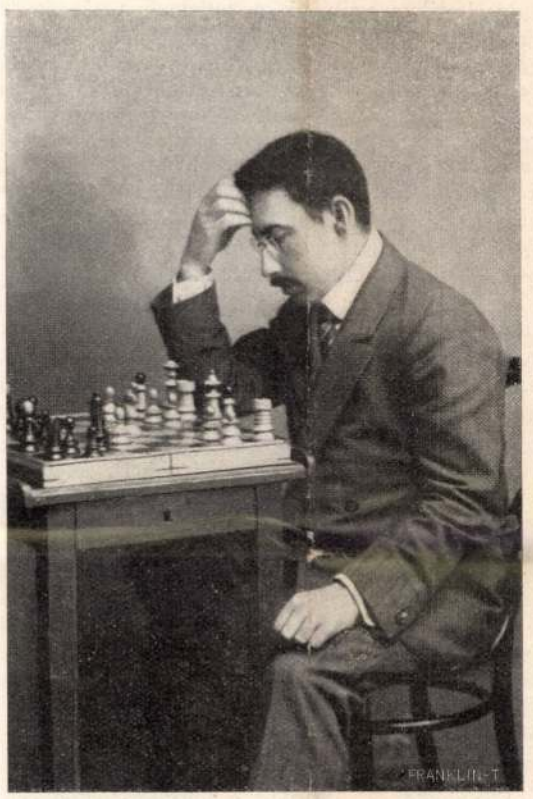

Rubinstein Akibá, a ki a pöstyéni sakkversenyen az első díjat nyerte.

Elfogulatlan szemmel nézve, mindenkinek, a ki csak kissé forgatja a Franklin kézi lexikonának most már teljessé vált három kötetét s nem idegen, mesterkélt szempontok szerint, hanem magának a munkának természetéből kiindulva itéli meg, be kell látni, hogy ez a mű nemcsak kitünően, a legnagyobb gonddal és hozzáértéssel van csinálva, hanem valóságos, hatékony tényezőjévé kell hogy legyen kulturánknak. Eleven könyv lesz, a mely folyton, úgyszólván mindennap megteszi a maga hatását, a melyhez minduntalan hozzáfordulunk, hogy műveltségünk hézagait kitöltsük. Mintegy kiegészítő része lesz a magyar ember műveltségének.

Egy szempontból mindenesetre úttörő e mű: megteremtette és példaszerüen alkalmazza a lexikon-stilnek nálunk eddig teljesen új fajtáját. Épen az ilyen kézi lexikonokban rendkivül fontos a stilus, az anyag előadásának módja. Tömörnek kell lennie, nehézkesség nélkül, rövidnek, a nélkül, hogy távirati stilussá válna, rendkivül világosnak a nélkül, hogy tárgyszerüségéből valamit is feladna és szabatosnak, merev formula-sablónok nélkül. Ezt a feladatot, a mely a mű és az olvasó közötti kapcsolatot teremti meg, a Franklin kézi lexikona valóban minden elismerésre méltóan oldja meg.

A nagyközönség szempontjából még egy nagy előnye van ennek a kézi lexikonnak: nem avul el olyan könnyen és hamar, mint a részletesebb nagy lexikonok. A kultura haladása a legtöbb esetben az ismereteknek a részleteit módositja, a fővonalak hosszú időkig állandók maradnak, — a kézi lexikon ezeket a fővonalakat adja meg. A Franklin kézi lexikona még külön is védekezik az elavulás veszedelme ellen: úgyszólván a legutolsó napig kiséri az eseményeket, olyan dolgokról is tudomást vesz, a melyek úgyszólván az egyes kötetek megjelenésével egyidejüleg történtek. Ez a lexikon egy évtized mulva is ugyanolyan használható marad, a mindenkori szinvonalon fog maradni, tulajdonosának nem kell attól tartania, hogy könyve néhány év mulva már elveszti érvényességét.

A Franklin kézi lexikona illusztráczióiban a legújabb lexikon-irodalomnak tapasztalatokon alapuló rendszerét követi; szakít a szöveg közötti képek rendszerével, egész képanyagát — mely a maga gazdagságával, megválogatásának és reprodukálásának gondosságával egyik fő erőssége — képes táblákon gyüjti össze. A világ lexikon-irodalmának leghíresebb terméke, a nagy angol Encyclopaedia Britannica is tavaly megjelent új kiadásában ezt a rendszert követi, mint a mely legjobban felel meg úgy a közönség kivánalmainak, mint a mai nyomdai és reprodukáló technikának. Előnye ez eljárásnak az, hogy a képek közt bizonyos egységet, szorosabb kapcsolatot teremt s e mellett minden kép a legalkalmasabb papirra van nyomva s igy szebben és jobban hat, több szemléltető erőt produkál, mint a régi módszerü szöveg közti képek.

A Franklin kézi lexikona nagy szellemi munka és ritka kiadói gondosság műve. Már eddigi sikere is fényesen bizonyitja, hogy azt adja a közönségnek, a mire szüksége van s bizonyos, hogy továbbra is mind tevékenyebb tényezőjévé fog válni művelődésünknek.

Schöpflin Aladár.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Magyar-német érintkezések. *Heinrich* Gusztávnak az egyetemi kathedrától való megválása alkalmából tanítványai nagy terjedelmű és díszes kiállítású emlékkönyvet adtak ki, melyet *Gragger* Róbert szerkesztett. Heinrich tudományos pályájának legfőbb eredménye a magyar és német irodalmi érintkezések és kapcsolatok kikutatása volt; e tekintetben munkássága úgy saját kutatásai, mint amaz ösztönzés révén, melyet tanítványainak adott, valóban úttörő. Ennek megfelelően az emlékkönyv összes czikkei ebből a tárgykörből valók. Az emlékkönyv roppant nagy mennyiségű, javarészben új anyagot ad, szerepel benne egy-egy czikkel Heinrichnek mondhatni minden kiválóbb tanítványa, tudományos életünk számos kitünősége, sőt a német irodalomtörténeti tudomány több kiváló művelője, közöttük Johannes *Botte* és Erich *Schmidt* hirneves berlini tanárok, *J. Minor*, a bécsi egyetem kitünő tanára stb. A külföldiek is valamennyien magyar vonatkozású tárgyat dolgoztak fel. Az emlékkönyv czikkeiben számos adalék van a hun-magyar mondák német motivumaira és kapcsola-

Az automobil maradványa, melynek puskaporral megterhelése közben a robbanás történt.

Katonák keresik a holtak széttépett testrészeit a romok közt.

A BÉCSUJHELY MELLETTI STEINFELDI PUSKAPORGYÁRBAN TÖRTÉNT ROBBANÁS.

taira, magyar költőknek a német irodalomból vett hatásaira, egyes magyarországi születésű német költőkre, mint pl. Lenaura, Beck Károlyra stb. A czikkek magyar szerzői közt szerepelnek többek között *Riedl* Frigyes, *Petz* Gedeon, *Négyesy* László, *Horváth* Czirill, *Angyal* Dávid, *Bayer* József, *Bleyer* Jakab, *Gragger* Róbert, *Zlinszky* Aladár, *Voinovich* Géza, *Tolnai* Vilmos stb. Számos kép is van a nagybecsű műben, a mely értékében méltán reprezentálja filologiai tudományunkat és nem egy érdekes adattal járul hozzá úgy a mi irodalmunk, mint a német irodalom pontosabb ismeretéhez.

Kunszállási emberek. *Biró* Lajos népszerű és erőteljes tollának legújabb terméséből való az a novellás kötete, mely most *Kunszállási emberek* czím alatt jelent meg. Bizonyos értelemben egységes könyv, a történetek és az alakok nagy sokasága körül egy a levegő: egyugyanazon helyen játszik mind, egy poros, egyhangú, a maga sajátságos, az egész világból elkülönült életét közömbös, mindennapi megszokottsággal élő alföldi kisváros, a melyet alig különböztet meg valami a többi alföldi kisvárosoktól. Ebben az egyhangú és egyszinű levegőben azonban, mely látszatra csupa egyformaság és mozdulatlanság, különös alakok különös drámái játszódnak le, furcsa, mulatságos idillek, sötét és lidérczes tragédiák, groteszk bohózatok. Mindenütt, a hol emberek vannak, vannak kisebb-nagyobb emberi energiák, melyek ha a viszonyok nyüge alatt nem tudnak a saját maguk természetes irányában érvényesülni, valahogy mégis csak érvényesülnek, ha másképen nem, hát úgy, hogy kitérítik az embert a maga normális sodrából, apró vergődésekben emésztik fel, vagy furcsasággá torzítják. Biró Lajos kunszállási emberei is ilyenek, egy szűkös lehetőségeket kináló, mindenfelől körülsorompózott körben topognak, nyugtalanságok gyülekeznek fel bennük, melyek nem tudnak kirobbanni, lélekzetöket fojtogatja a fülledt levegő, a melyben élnek, a melyből nem tudnak szabadulni, nem is akarnak, mert nincsenek annak tudatában, hogy mi fojtogatja őket, minduntalan olyan helyzetekbe kerülnek, melyekben a tragikum és komikum találkozik, a melyekben tragikumuk komikusra fordul, komikumuk tragédiát kölykezik, életük furcsa torz, önmagának paródiája lesz. Ez a megismerés annak a szatirikus hangnak a gyökere, melylyel Biró az alakjait tárgyalja és letárgyalja. Az olyan föltétlen biztossággal látó iró, mint Biró Lajos, a ki mindig fölényesen áll mondanivalója fölött, nem a torzkép módszerével csinálja a szatirát, hanem a rajznak kiélezetten karakterisztikus voltával, a jellemző vonások erős hangsulyozásával, — azzal, hogy nagyon élesen rájuk mutat. Ez a szatirikus vonás legpregnánsabban a környezetrajzban mutatkozik, a mely megeleveníti a novellák során vonásról-vonásra egész Kunszállást és tipussá teszi, a mely meghatározza a benne lakó embereknek és sorsuknak is a tipusát. Ennyiben a novellasorozat egységesen van elgondolva és majdnem olyan egységes hatást tesz, mint egy regény, — még a tónusa is teljesen egységes minden novellának.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes gyermeklapja legutóbbi, junius 23-iki számába *Lampérth* Géza, *Józsa* Antal, *Baáry* Elemér irtak verseket, *Szemere* György elbeszélését, *Sebők* Zsigmond folytatja *Dörmögő Dömötör* utazását Budapest körül, *Gyula bácsi* az új állatkert érdekes eseményeit mondja el (szép képekkel), folytatódik a *kis diákok levelei* rovat, *Faragó* Géza szép képet rajzolt *Benedek bácsi* verséhez *Zsiga bácsi* mulatságos mókát mond el, *Rákosi* Viktor folytatja regényét. A rejtvények, szerkesztői izenetek egészitik ki a szám gazdag tartalmát. *A «Jó Pajtás»*-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra küld a kiadóhivatal. (IV. ker., Egyetem-utcza 4.)

Uj könyvek.

Philologiai dolgozatok a magyar-német érintkezésekről. Szerkesztette *Gragger* Róbert. Budapest, Hornyánszky Viktor.

Kunszállási emberek. Irta *Biró* Lajos. Budapest, Singer és Wolfner; ára 3·50 korona.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Istvánffy Sándor volt negyvennyolczas honvédtizedes, nyug. királyi járásbirósági irnok, 84 éves korában Déván. — Rodakowski József nyug. lovassági tábornok, valóságos belső titkos tanácsos, a 95. gyalogezred tulajdonosa, az elsőosztályu Lipót-rend, a hadi kitüntetéses katonai érdemkereszt és számos rendjel tulajdonosa, 83 éves korában Meránban. — Linzbauer Fülöp épitész, 80 éves korában Budapesten. — Fischer Ármin, 80 éves korában Budapesten. — Némethy Gábor ügyvéd, 65 éves korában Budapesten. — Rosenfeld Sándor, 64 éves korában Budapesten. — Pongrácz Samu nyug. adótáros, 69 éves korában Székelykereszturon. — Horváth Lajos, a dunántuli református egyházkerület tanácsbirája, Veszprém vármegye törvényhatósági bizottsági tagja, nyug. belügyminiszteri czímzetes osztálytanácsos, 64 éves korában Veszprémben. — Magyar György nyug. állami tanitó, 64 éves korában Munkácson. — Jankovich Ferencz nyug. királyi közjegyző, nyitravármegyei törvényhatósági bizottsági tag, 62 éves korában Nagytétényben. — Kálmán József somlóvásárhelyi plébános, megyebizottsági tag, 58 éves korában Devecserben. — Regeteruszkai Ruscsák Rezső, Nyitra város tanácsjegyzője, 56 éves korában Nyitrán. — Horkai Horeczky László, Alberti község főjegyzője, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottsági tagja, az ág. ev. egyház felügyelője, Alberti községben. — Eperjessy István fővárosi bizottsági tag, az országos közoktatási tanács előadó tanácsosa, a budapesti első kerületi Tanitó Kör elnöke Budapesten. — Höflinger Nándor magyar királyi állami középponti segédpénztáros, tartalékos honvédhadnagy, 36 éves korában Budapesten. — Báró pereni Perényi Emil Ugocsa vármegye tb. főszolgabirája, 35 éves korában Nagyszőllősön. — Dr. csikvacsárcsi Lázár Tibor, 29 éves korában Békésmegyeren. — Flóris Imre felső kereskedelmi iskolai tanuló, Flóris Rudolf királyi főállatorvos, 19 éves fia Kecskeméten. — Weinhardt János állami főreáliskolai tanár, 26 éves korában Budapesten. — Jindacsek Ferencz, gróf Károlyi Mihály budapesti főkertésze, Budapesten. — Bartha Tibor gimnáziumi tanuló, Bartha István és neje, szül. burai Böck Jozefin tizennégy éves fia, Rimaszombatban. — Ercsényi Károly cs. és kir. zászlós a 38-ik gyalogezredben 21 éves korában Budapesten.

Özv. Miklós Józsefné, szül. mottkószentkereszti Mottkó Janka, 85 éves korában Nyitrán. — Özv. ocskói Ocskay Antalné, szül. granasztói Rihmer Mária, 79 éves korában Pécsett. — Özv. Haydin Istvánné, szül. Lorencz Anna, 77 éves korában Pusztanagyiratoson. — Jenek Rezsőné, szül. Demián Zsófia, Jenek Rezső uradalmi erdőgondnok felesége, 73 éves korában Zsitkóczon. — Özv. Zathureczky Gézáné, szül. Györkös Erzsébet, 70 éves korában Czelldömölkön. — Gyárfás Gézáné, szül. Kovács Lilla, Budapesten. — Dongó-Gyárfás Gézáné, szül. Inglückhoffer Julia, 58 éves korában Sátoraljaujhelyen. — Dókus Ernőné, szül. Ragályi Ilona, Tiszaszéplakon. — Csérer Gyuláné, szül. nagytályai Szép Zsuzsánna, 38 éves korában Zomborban.

Menyasszonyi ruha-selyem

minden szinben, méterenként 1 K 35 f-től feljebb. Bér- és vámmentve a megrendelőhöz szállitva. Gazdag mintagyüjteményt postafordultával küld

HENNEBERG selyemgyáros Zürich.

Serravallo

kina bora vassal

Hygienikus kiállitás 1906. Legmagasabban kitünt Erősitőszer gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő és vérjavitó szer.

Kitünő iz. 7000-nél több orvosi vélemény.

J. Serravallo, cs. és kir. udv. szállitó **Trieste-Barcola.**

Vásárolható a gyógyszertárakban félliteres üvegekben. K 2.60, literes üvegekben K 4.80.

AZ ÖSSZES GÉPEK ÉS FORMÁK CEMENTÁRUK ELŐÁLLITÁSÁRA

cementfalazótégla-gyártó gépek, cementfedőcserép-gyártó gépek, betonürtömb-gyártó gépek. — **Formák** csatornázási-, vizvezeték- és alagcsövek, betoncölöpök, lépcsőfokok, határkövek stb. gyártására. — **Kőzúzók, hengerművek, betonkeverők, padlólapsajtólók.**

Dr. GASPARY & Comp. GÉPGYÁRA

MARKRANSTÄDT Leipzig mellett

Kérjük gyárunkat meglátogatni. 228. számu brosüra ingyen.

Kufeke

Gyermekeknek és felnőtteknek.

A külföld és belföld legkiválóbb szaktekintélye mint legjobb táplálékot ajánlják a **Kufeke-t** hányszékelésnél, bélhurutnál és hasmenésnél. :: ::

Cipő valódi gummisarokkal „Berson"

pompás zsákmány.

Vegyünk Schweizer selymet

Kerjen mintát a mi ruháknak és blouseoknak való tavaszi és nyári ujdonságaiból: Rayés, Foulards, Voile, Crépe de Chine, Eolienne, Mousseline, 120 cm. széles, méterje K 1·20 felfelé, feketében, fehérben, egyszinben és tarkában, valamint himzett blousok és alják batisztban, kelmében, vászonban és selyemben. Mi csak elismert szolid selyemszöveteket közvetlenül adunk el magánosoknak bérmentve és már vámmentesen a lakáshoz szállitva. — (Dupla levélbélyeg.) —

Schweizer & Co., Luzern U 23 (Schweiz)

selyemszövet szétküldés — Kir. udvari szállitó. I

NE VEGYEN SZIVATTYUT, FECSKENDŐT mielőtt ajánlatot nem kér a

Központi Szivattyú- és Gépforgalmi Vállalattól

Bpest, VI., Teréz-körút 50. (Gyár-u. 25.) Telefon 47-52.

Elsőrangu honi gyártmány. — Olcsó árak.

A Bpesti Szivattyu- és Gépgyár R.-T. gyártmányainak főelárusitótelepe

BADEN

*** WIEN mellett.**

Nagyfoku radioaktivitás. 1911-ben 32,193 fürdővendég. Kiváló gyógyerejü kénesforrások csuz, köszvény, ischias, izzadmányok, bénulás, neuralgia, görvélykór, bőrbajok, fémmérgezés ellen. A badeni Peregrini városi forrás ivókurához javalva. Fürdőidény egész éven át. Prospektus ingyen.

Felvilágositás és prospektus Blockner J. hirdetőirodája utján is, Budapest IV., Semmelweis-u. 4.

Wien Marburg Pragerhof Grabelno Steinbrück Triest Budapest Zágráb R S

Uj, pompás gyógyépület.

Rohitsch-Sauerbrunn

Stájer tartományi gyógyintézet. 600 szoba 2.– kor.-tól feljebb, villamos világitás, lift, hegyvidéki forrásviz.

Ivó- és fürdőkurák kiváló gyógyeredménnyel: gyomor-, bél- és májbajoknál, epekőnél, cukros hugyárnál, köszvénynél.

Május 15. – szeptember 30. – Enyhe, subalpin éghajlat. Szél- és pormentes. – Prospektusok.

Magyarországi főlerakat: Hoffmann József czégnél, Budapest, V., Báthory-utcza 8. szám.

Linz Tamás

üvegesm.

1794

l. Ságüvegesipar

207. l

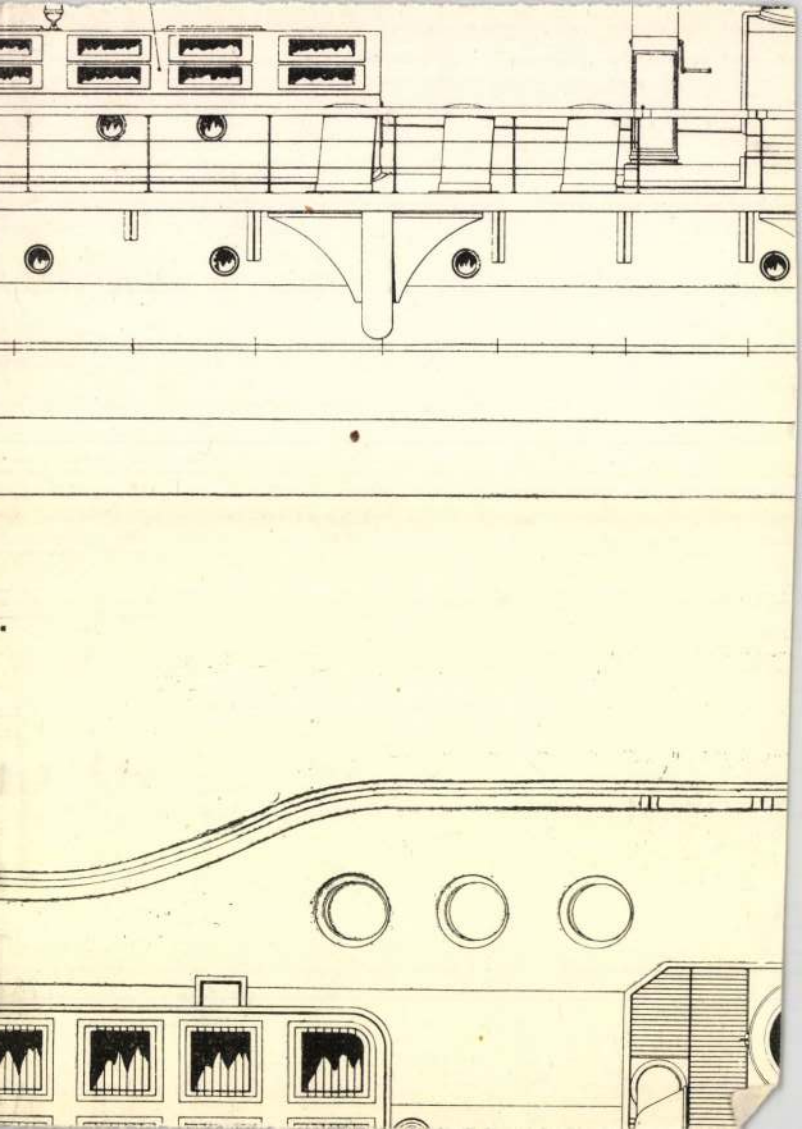

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Lintner István, grafikus

ÚJ SZÓ
1984 SEP 3

1021

Falurészlet Lintner István rajza

Szlovákia

A kommunista
repet töltött be a
nép nemzeti fels
mében. A párt
olyan szervezett politikai erő,
amely elő tudta készíteni a fasizmus elleni felkelést. A Szlovák Nemzeti Felkelés kitörése után Szlovákia Kommunista Pártja a felszabadított területeken kilépett az illegalitásból és magára vállalta az uralkodó párt felelősségét. Egyértelműen állást foglalt a Szlovák Nemzeti Tanács 1944. szeptember elsejei Deklarációja mellett, amelyben az SZNT, Szlovákia legfelsőbb törvényhozó és végrehajtó szerve tisztázta a felkelés jellegét, feladatait, s a fasizmus elleni harcra hívta fel a szlovák nemzetet.

lemben kialakult a munkásosztály egysége. Az SZLKP nyilatkozatában meggyőződését fejezte ki hogy a szocialista munkás- és pa rasztmozgalom egyesülési folya mata szervezési egyesüléshez i vezet. A gyakorlatban valósul meg Csehszlovákia körülmény között a Kommunista Internacio nálé VII. kongresszusa által kido gozott taktika. Az egységes mun kásfront képezte a széles fasiszta ellenes népfront alapját, és lehető vé tette a fasizmus ellen folytato eredményes harcot.

A további szlovákiai fejlem

Lintzer Markus

nagyszebeni nyomdász

XVII. n

l.

Korrespondenzblatt

1886. 32. l.

Fr. Hunter
1856

ANT. LINTZMAYER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 226.- Herr Ant. Lintzmayer
Felvétel ideje: 1805. 1 May.
Hová vették fel: Pösing,/Bösing, Bazin/. 158.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

M.D.K.

Linus József, aranyozó

1793-ban a felsőtárkányi r.k. templom nag oltárát aranyozza, 1795-ben az egri adóosszeírásban szerepel.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Bercsényi Dezső.
Bp. 1969: Akadémiai Kiadó, 360. old.

LINUS József aranyozó. Egerben az 1795. évi adó-összeirásban szerepel, 1793-ban a felsőtárkányi rk.templom nagy oltárát aranyozza. /Szabó 958. 254./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

HANS LINTNER
maurergesell

MDK

"von Wupfertshausen"

P.tjkv.I.k.290-1.f. 1695.jul.1.

MDK

Lintner Imre

1912-től

Kuntár L: A szombathelyi nyomdászat története.
U.o. 1957.

24. l.

LINTNER IMRE, nyomdász

1909-ben Szombathelyen sztrájk a Vasvármegyei Nyomdánál. A vizsgálati iratok szerint Lintner foglalkozásnélküli betüszedő az alkalmazottakat pénzzel, utikoltséggel rábirta, hogy a munkából jogtalanul kilépjenek. 104.old

KUNTAR LAJOS: Nyomdaszmozgalmak Szombathelyen
/ 1892- 1914 / 89.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szam, Szombathely

folyamatossága miatt hosszabb időre nem hagyhatták el a várost.- ez magyarázza, hogy kedvelt nyaralóhelyek jöttek létre a városok közelében, ahonnan az üzletember akár naponta könnyen bejárhatott a városba, miközben családja élvezhette a természet áldásait. Berlinben a Grünewald, Bécsben a Wienerwald, Budán a Svábhegy és a Zugliget, Pesten a Városliget volt a kedvelt városkörnyéki nyaralóhely, ahol egyre nagyobb számban épültek a nyaralók.

Az elnevezés itt valóban funkciót is jelölt, hiszen ezek az épületek nem szolgáltak állandó lakhelyül, korlátozott igényekkel épültek, kevés szoba volt bennük, csökkentett személyzettel működtek. Annál fontosabb volt a természettel való kapcsolatuk. Nagy szerepet kaptak a fák, a kert, - az épületnek elengedhetetlen tartozéka a kerthez átvezető árnyékos oszlopcsarnok, majd később a faszerkezetű veranda. A főtengelyre komponált oszlopcsarnokos klasszicista nyaralóról, amelynek típusa a hetvenes évekig továbbeltt érzéklétes leírást adott Szász Károly Csengery Antal Arena úti nyaralójáról írva.

"A kert már szépen kezdett felcseperedni, mikor közepébe a ház épült. Nem nagy, de igen célszerűen beosztott s az által kis helyen is sok kényelmet nyujtó nyári lak ez. Két homlokzata közül az egyik keletre, ki a liget sűrűjére, a másik nyugotra a kertre néz. Délelott emitt, ott délután van árnyék s azt élvezni, mind a két oldalon széles és tagas veranda nyilik, melyre nyolc-tíz lépcső vezet föl. A verandáról két sor szoba nyilik, három-három, összesen hat,

LINTER Tamás

Új Stúdiótagok Kiállítása

Becsey Zsuzsa
Dániel András
Gulyás Ágnes
Gallusz Gyöngyi
Hernádi Réka
Kennedi Erzsébet
Linter Tamás
Medve Zsuzsa
Meszlényi Dénes
Nagy Gábor György
Paldi Livia
Szabics Ágnes
Szacsvai Pál
Szöllősi Tibor
Zsemlye Ildikó
Vogronics Zsuzsa

Megnyitó: 1994 március 10-én 18 órakor.
Megtekinthető; 1994 március 20-ig naponta 10-18h
Fővárosi Művelődési Ház 1119 Budapest Fehérvári Út 47.

7.

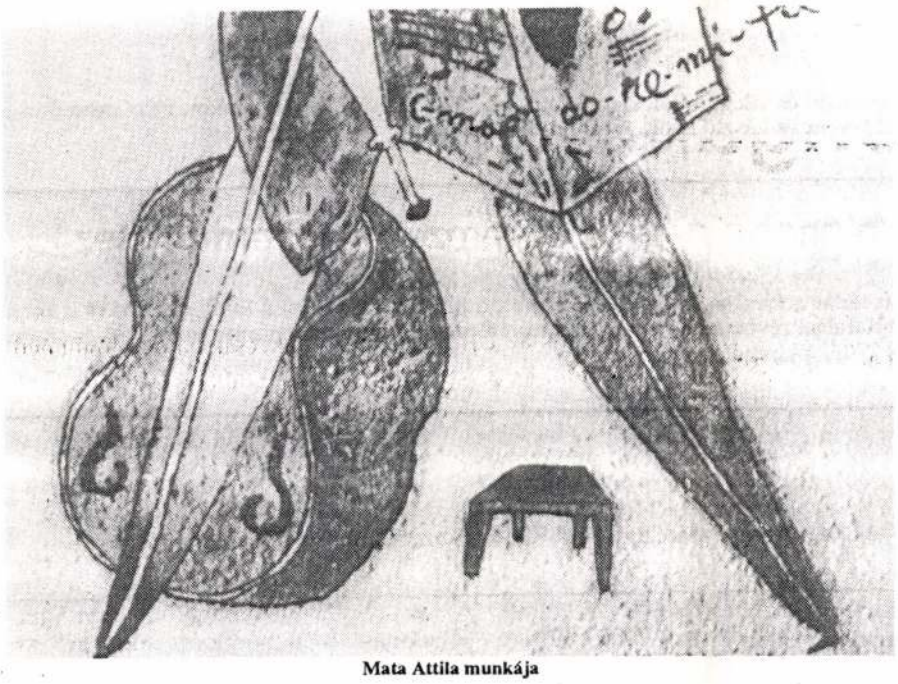

Mata Attila munkája

patenteket, tüzes-vizes bodyvicceket, melyeket csak az ment meg ilyenkor, hogy felismerhető az ártatlan akarat s az abból fakadó őszinte mindentleszárás, mely véletlenül és általában az elképzelések eredetére és eredetijére vonatkozik. A művészetszociológia szempontjai persze itt is működnek: a topográfiai margón-lét 1992-ben talán még dühítőbb, mint 1972-ben, amikor az önkaseroló magyarázatok is passzentosabbak voltak.

Mindez a **Stúdió Galéria** nagyszerűen kitalált sorozatának – a **Gallery by Night**nak – némelyik estjére is vonatkozik. Az elmúlt hét egy-két feszengő és elmismásolt akciója azt a különös és bizonyos szempontból kínos, bár nem ismeretlen tényt illusztrálta, miszerint **mindent**, akár a legautonómabbnak és legindividuálisabbnak hitt eszközt is föl lehet küzdeni giccsé, s még nagyobb tehetségtelenség sem kell hozzá.

A performance lassan valóban kiürül; talán mert a színház szabadabbá és nyitottabbá vált, s beolvasztotta vagy legalábbis használatba vette mint stiláris helyet, talán mert a képzőművészetben a tárgykészítés újra értelmet kapott, talán mert a pénz útjai kifürkészhetők, s – nem talán, hanem bizonyosan – mert ezek mind összefüggenek. Az – mondjuk – elég szomorú lenne, ha a performance így kerülne itt a helyére, vagyis ez jutna számára: érdes revüként vagy ácsorgós bulik magánszáma gyanánt valahogy olyasformán kiódalogva a divatból, mint ahogy a hatvanas évek elején koptak ki a mozikból a híradó és a nagyfilm közötti artistaműsorok.

Az Art Expót az üzlet igenlése, a békéscsabai kultúrbörzét és a pesti egyesítés galériazsúrokat viszont épp annak tagadása motiválja. Érdeken kívül, legalábbis aktuálisan túl teszi, teheti magát a pénzen a **Germination 6** című nemzetközi tárlat, mely 13 európai ország 35 éven aluli képzőművészeinek biennáléjává vált az elmúlt években. Tavaly óta lengyel, cseh és szlovák művészekkel együtt magyarok is részt vesznek az eredetileg egy francia–német diákszövetség kiállítássorozatából kinőtt biennálén, melynek válogatott anyaga a **Budapest Galéria** Szabadsajtó úti és Lajos utcai termeiben látható.

A téli Stúdió-kiállítás emlékeivel mocorog a kényszer legalább valami vázlatos összevetés, „megfeleltetés" mozdulatára, de nem lenne sok értelme. Egyrészt, mert semmi valódi és általánosítható különbséget nem látok a magyarok és nem magyarok között, másrészt, a szerencsés válogatásnak köszönhetően, a Germinationon szereplő négy művész – **Csörgő** Attila, **Erkel** László, **Gál** Tamás és **Linter** Tamás – a legjobbak közül való, így a legkevésbé sem szorulnak arra, hogy sajátosságokra hivatkozva protézist kínáljunk nekik.

Érdekesebb néhány **helyet** említeni. Erkel László – Budapesten csak felében – bemutatott munkája archaikus és 20. századi, **stalkeres** tereket idéz meg, Gál Tamás szobra finom áttétellel Tatlinra s elsősorban, bármilyen különös is, annak festményeire utal. Csörgő Attila üvegszerkezete a virtuális és a reális tér határán állított csapdába csalja nézőjét, Linter Tamás pedig az emblematikus fogalmazás és a monochromitáshoz közelítő absztrakció viszonyát vizsgálja.

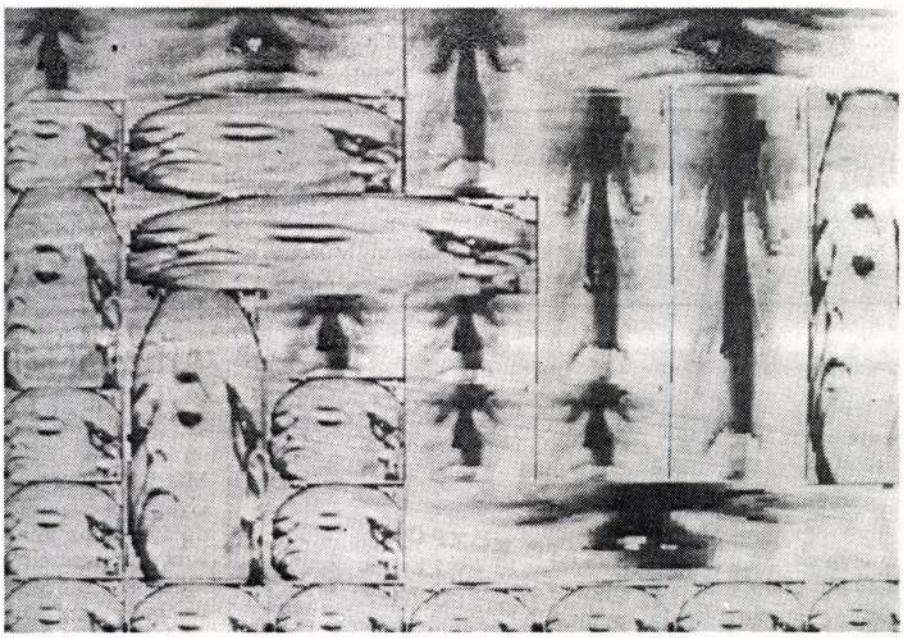

Révész László László munkája

LINTER Tamás

CANT. A° MDCXXXV.

...te gatte von
...en.
...nd Schlosse Constantini.

22. Arsenale.
23. S. Veneranda.
24. S. Galatini Kirch.

25. S. Iacobi Kirch.
26. Ein Hoche seule.
27. Ibrahim Bassan.

28. Gefangnüs thurn.
29. Alte Seraglium, darin das Frawenzim̃er.

0,– Ft

LINTER Tamás

91 10. 80

Új Művészet

nutzt hatte, um auf ihr entweder einen Eigentumsvermerk oder eine Dedikationsinschrift anzubringen", ist unbegründet, denn der Bergmann mit dem Steigerschen Wappen ist Beleg genug und benötigt keine weitere Inschrift. Und daß auch der ähnlich gebildete Silberpokal von Neustift bei Brixen aus dem Besitz des Propstes Jakob Fischer eine solche Inschrift auf dem Griffknau zeigt, ist kein Beweis dafür, daß der Berner Steigerbecher ebenfalls eine solche besitzen müsse. Es kann also auch durchaus sein, daß der Berner Steigerbecher schon immer im Familienbesitz Steiger gewesen und eine Auftragsarbeit für ein Mitglied der Familie im frühen 17. Jahrhundert gewesen ist, wie dies „von älteren Gliedern der Familie auch behauptet" worden ist. Ob Pittionis Anregung zutrifft, daß der Steigerbecher vielleicht vom Augsburger Goldschmied Johannes Leucker (1573–1637) geschaffen und vom Augsburger Stecher Lukas Kilian (1579–1637) geschmückt worden ist, muß ebenfalls unentschieden bleiben.

Walter Holzhausen hat schon 1958 darauf aufmerksam gemacht, daß die Gravuren eindeutig ins 16. Jahrhundert weisen, der Blumenkranz um den Deckelkranz aber erst im 17. Jahrhundert entstanden sein kann. Doch erscheint diese Beobachtung nicht von erheblicher Bedeutung zu sein, da die Holzschnitte Agricolas z. B. noch lange Jahre hindurch als Vorlageblätter benutzt worden sind; ähnliches ist auch für die Tiroler, Schwazer Vorlagen anzunehmen.

So bleiben einige Fragen zum Berner Steigerbecher unbeantwortet. Nichtsdestoweniger bleibt als Ergebnis, daß diese Goldschmiedearbeit ein ganz besonders wichtiges und bedeutendes Dokument bergbaulicher Kunst ist, da es in selten anzutreffender Vollständigkeit den bergmännischen Kosmos vorstellt. Hätte man nicht die zahlreichen anderen Belege aus der frühen Neuzeit, so ließen sich weite Teile des Montanwesens anhand dieser Gravuren detailgetreu rekonstruieren. Es bleibt Pittionis Verdienst, das Augenmerk der Forschung auf dieses Kunstwerk als Dokument industriearchäologischer Erkenntnismöglichkeiten gelenkt zu haben; seine Beschreibung der Gravuren ist meisterhaft und stellt einen Standard dar, der heute noch schwer zu erreichen ist. R. S.

Berner Steigerbecher (Kat.-Nr. 231): Detail

Literatur

Pittioni, Richard: Der Berner Steiger-Becher, Wien/Köln/Graz 1972 (= Studien zur Industrie-Archäologie IV. Sitzungsberichte der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Phil.-Hist. Klasse, Bd. 279, 1. Abhandlung). – ders.: Nachtrag zum Berner Steiger-Becher, in: ebd., Bd. 110, 1973, Nr. 5, S. 107–109. – Holzhausen, Walter: Die Blütezeit bergmännischer Kunst, in: Der Bergbau in der Kunst (hrsg. v. H. Winkelmann), Essen 1958, S. 149f., Abb. 219–223. – Frdl. Mitteilungen und Auskünfte von Dir. Dr. Georg Germann/Bern. –

232
Sog. Eszterhazyscher Bergmannspokal

Gold/Silber/Mineralien, gegossen, getrieben, graviert, Schemnitz (1530?), 1650
H 44 cm, ∅ am Fuß 13,4 cm,
∅ des Deckels 14,9 cm
Budapest, Iparmüvészeti Múzeum
(Inv.-Nr. E 68.2)

Der ehemals in der Königlichen Schatzkammer und später dem Prinzen Eszterhazy gehörende Bergmannspokal ist einer der bemerkenswertesten und aussagekräftigsten Pretiosen bergmännischer Kunstentfaltung. Er entstand in seiner heutigen Form im Jahre 1650, ist aber vielleicht älter: Die ehemals freie Bergstadt Schemnitz hat Ferdinand III. (1608–1657) aus Anlaß des ersten Spatenstichs beim Abteufen des ihm zu Ehren so benannten Ferdinand-Schachtes am 27. Juni 1650 diesen Goldpokal verehrt. Eine Widmung ist als Chronogramm auf die Pokalwandung aufgetragen (s. u.). Am Ende des Zweiten Weltkrieges erlitt der Pokal Beschädigungen insofern, als die Treibarbeiten an der Kuppa in Mitleidenschaft gezogen worden sind. Die Restaurierung der Jahre 1968 bis 1970 haben diese nur teilweise wiederherstellen können. Dies ist um so bedauerlicher, als dadurch die hüttenmännischen Szenen, welche die bergmännischen Darstellungen ergänzen und das gesamte ikonographische Programm „abgerundet" haben, heute nur noch unvollkommen vorhanden sind. Während dieses Zeitraums ist eine Kopie des Bergmannspokals für das Zentralbergbaumuseum von Sopron angefertigt worden.

Der Pokal entwickelt sich über einem überaus reich gebildeten Fuß, der drei Stollenmundlö-

LINTER Tamás

Tárlatlátogató

Mi lesz veled, Művészet?

Európaiság — hamarabb vált elcsépeltté e fogalom, mintsem tisztázódott volna, ki mit ért rajta. A Germinations (ejtsd: zsermináziön) kiállítás megnyitóján, a Budapest Galériában, ahol francia és német nyelven hangzott el köszöntő, ismertetőszavak, amelyeket több mint 10 országból összegyűlt vendégsereglet hallgatott, a beszédet mondók között egyedül a magyar megnyitó személy, dr. Marschall Miklós, Budapest főpolgármester-helyettese nem tudta már jóízűen kiejteni ezt a vágyott, kívánt találkozást és túl nem értékelhető célokat és álmokat megtestesítő tulajdonnevet: Európa. Ennek ellenére elmondta, hogy ez a kiállítás ismét egy lépés „arrafelé", s a félszeg megfogalmazás mögött kultúránk és identitásunk drámájának árnyéka húzódott meg.

Persze van, aki mindezt nem így látja. Zsigmond Attila a házigazda zavartalan derűjével mesélte el a Germinations hiteles történetét — beleszőve abba az isteni gondviselést is éppoly természetes tényezőként, mint a Budapest Galériát vagy a Fiatal képzőművészek Stúdiója Egyesületét. A dolog ebben az interpretálásban igen egyszerű. A francia—német kultúrkapcsolatok javítása érdekében létrejött Germinations főszervezői, akik a kétoldalú kapcsolatot sokoldalú, multilaterális vállalkozássá kívánták fejleszteni, az isteni gondviselés nyomán kapcsolatba kerültek a Budapest Galériával, akik azon nyomban a Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesülete és a Magyar Képzőművészeti Főiskola részére, továbbá (a Germinations vezetői kérésére) a Cseh és Szlovák Köztársaságba, valamint Lengyelországba adták tovább az információt. És mindenki örült, és mindenki bekapcsolódott.

Mibe is? Egy nemzetek fölötti európai képzőművészeti stúdió munkájába, amely nagy családként számon tartja tagjait, azokat a fiatal művészeket, akik egy hónapig náluk, az általuk szervezett művésztelepen dolgoztak. Ma már 13 ország fiatal alkotóiról van szó, még éppen főiskolásokról vagy egy-két éve végzettekről.

Hoppá! A szervezési séma maga nagyon ismerős. Hallottunk már ilyet itthon is: csak mi tárgyszerűen alkotótelepnek hívjuk az ilyen kezdeményezést, s nem adunk azoknak olyan poétikus nevet, mint amilyen például a Germinations, ami „csírázás"-t jelent. És van más különbség is, elsősorban az anyagi kondíciókban. Mert próbálna nálunk úgy működni egy ilyen telep, hogy éves munkájáról színes, 250 oldalas katalógust ad ki! És ez nem a felszín. Ez a lényeget érinti: a kultúrában is csak akkor lehet dinamikus stratégiát képviselni, ha annak kivitelezéséhez, megvalósításához van fedezet. Kis áttétellel idekapcsolódik a további lényeges differencia: nálunk nem az egyes kezdeményezések (mint amilyen a Germinations), hanem csak az összes magyarországi telepet képviselő Szimpózion Társaság vált jogi személlyé. Következésképp stratégiai célú anyagiakkal is elsősorban e társaság rendelkezhetne, de helyzetéből adódóan máris az ideálisnál több adminisztrációt kényszerül vállalni.

Irigyeljük mindezekért a Germinations fiataljait, miközben a képek, szobrok, installációk között járunk. A művek azt bizonyítják, hogy a huszonévesek körében nem a szűkebb pátria útra bocsátó hatása a domináns, mint inkább a képzőművészetben megmutatkozó nemzetekfelettisége. Ennek megállapításához azonban szét kell választanunk azt, amit a rendezők teljes tudatossággal összekeverni igyekeztek: az egyes országokat képviselő művészeket. S ha nem kis munkával, de a korrektül szerkesztett katalógus segítségével mégiscsak megoldjuk ezt a feladatot, az eredmény abban mutatkozik meg, hogy nem kapunk karakteres nemzeti csoportokat. A 10 német művész között éppúgy van konceptes — Franz Baumgartner der Ältere: Hogyan dolgozott a black-box a fórumon —, mint tisztán festői eszközökkel dolgozó művész. Példa rá Käthe Ebner Nagy víz című 4 méterszer 2 és fél méteres vászna. S egyikük alkotása sem mutat „nemzeti jegyeket", miként a még szintén német minimalista Nicole Frenzelé, akinek műve egy textilt imitáló betonszalag. S ugyanezt állapíthatjuk meg a francia művészeknél: Philippe Gronon konceptfotói, Jean-Marc Haroutiounian nonfiguratív festői felületei vagy Geneviéve Loizeau hangeffektusok lenyomataként készült ceruzaművei nem igazán rendelkeznek a francia kultúra mélyére hatoló gyökérzettel.

Vagy nézzük a magyar fiatalokat! Csörgő Attila figyelmet keltő alkotása 13 darab földre állított méterszer méteres üvegtáblából áll, amelyek között körmágnesek alakítanak ki vonzó-taszító erőtereket, hogy végül az egész mű bemozdítható, „mobil" legyen, úgy, hogy közben játékos jellegének törékenysége tökéletesen ellentmondjon. Gaál Tamás féminstallációi mintha a Bachman Gábor által képviselt „posztmodern tatlinizmus" esztétizáló variációja lenne — azaz talán itt mégiscsak érződik némi „helyi" meghatározottság a műben. Kentaur (Erkel László) szimpatikusan misztifikált vizescsészéjével a festői konceptnek lírai változatát képviseli. Az életnek a vízzel való azonosítása rámutat a művész választott útjára, mellyel a realitás és a misztikum köztes területét járja. Művészete éppígy helyezkedik el a klasszikus hagyományok és a progresszív törekvések eredményeinek pólusai között. Végül Linter Tamás a festői festészet képviselője; még kialakulatlan motívumhasználattal.

Végezetül néhány olyan művész, aki a 13 országot képviselő 62 alkotó közül már az első, futó benyomások alapján megjegyzésre kerülnek, mivel figyelmet vonzó műveket mutatnak be. Javier Esteban (spanyol) emulziós felületen fagallyakból székeket készít: festői, konceptes, minimalista egyszerre, és Tapies-t sem felejti! Handris Pantelis (görög) installációplasztikái az emberiség közös múltjáig visszanyúló fétis tárgyakra emlékeztetnek, s kivitelezésükön érződik a formai örökség gazdag birtoklása. Utoljára a leghatásosabb művet említem: a lengyel Krzysztof Malec szikla-nádpihe isntallációját, a Csendet. E mű a természetes anyagok felhasználásának érzelmileg is gazdag konceptuális használatára épül. Ha a néző lendületesen vagy hangosan közeledik a mű felé, a rebbenékeny pihék azonnal megmozdulnak — a puha, békességes mozdulatlanság megszűnik. De tudunk-e, akarunk-e mozdulatlanul és csendben szemlélődni, amikor oly vonzó a kézlegyintésre, szusszantásra átalakuló látvány? Ars longa, vita brevis — a művészet hosszú, az élet rövid — tartotta a mondás. A mű pillanatnyi — látjuk. Vajon mi lesz veled, Művészet?

• Chikán Bálint

Rónai Andr
a Pro Cultu
szár
A díjat 1985 ót
külföldön a legszí
A magyar kultúr
kapcsolatok fejle
beszélgettünk
színésszel, a Hal
tagjával, aki egyb

— A Valahol Eur
film egyik gyermeksze
csúrt sokan ismerik M
gon. Azt azonban má
tudják nálunk, hogy m
mekszínészből felnőttko
él Izraelben?

— Negyvenháro
március 15-én, éppen a
badság ünnepén, 17 é
lettem szabad ember, a
jet, majd az angol zón
Bécsbe érkeztem, ah
végre kijutottam Izrael
utcából... Ez egyébként
címe is „A Király u
el..." — amelyet előrel
jus 3-a és 10-e között
gon rendezendő Izrael
ból adok elő Budapeste
nés, vidám-szomorú
már négy-öt évvel ezel
volt Budapesten egy s
zönség előtt is előadni.
vendégjáték alkalmából
álló estem egyes részle
tesen Izraelben már sol
tam. Utoljára anyám ha
önálló estem Izraelben.
la után azonban megfo
többé nem adom elő
mert nincs kinek...

Szüleimnek köszönh

Tav

MÁRCIUS 16. Z
Tomkins Énekegyütt
győzhetett meg, hog
szerencsés műsorvála
keres és emlékezetes e
tás ötlete kissé külsős
vallások liturgiájába
bemutatása), hiszen eg
zenei szempontoknak

Lint, Peter van

MDK

jelzett képe

/"/József fogadja atyját és rokonságát"/

6.o.

/Czobor- Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1960.

MDK

Lint, Peter van

"J-zsef fogadja atyját és rokonságát"

10.o.

/Czobor-Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1960.

Lint, Peter van

Sz. Antwerpen 1609, megh. uo. 1690.

"József fogadja atyját és rokonságát"

o.v.

1640 körül készült. Hasonló kompozitio a turnhouti Szt Péter templom Ézsau és Jákob kibékülése képén,

30 m.o.

/Czobor Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1960.

Lint, Peter van

MDK

festő

Repr.:

"József fogadja atyját és rokonságát"

/Czobor-Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1960.

Szöveg utáni képek lap- és sorszám nélkül.

M.D.K.

Lintentaller Pál, vargam.

A várpalotai vargacéh cserépkorsója. Feliratból: "... Lintentaller pál és a többi Mesterek... Mantli György M Méhelye-1846 dik év." M.Népr.Múz.Lsz.61.46.46.kép. L.Függ.64. Függelék:69. 197.o. "Veteri"

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkorsók. 139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.4.1965.Veszprém.Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém.1965

Linter István

„Halákok"
„Falu"
„Táj házzal"

– festmények

Rodalmi kemle 1975/3

Linnig, Willem

junior

rezm. 1882

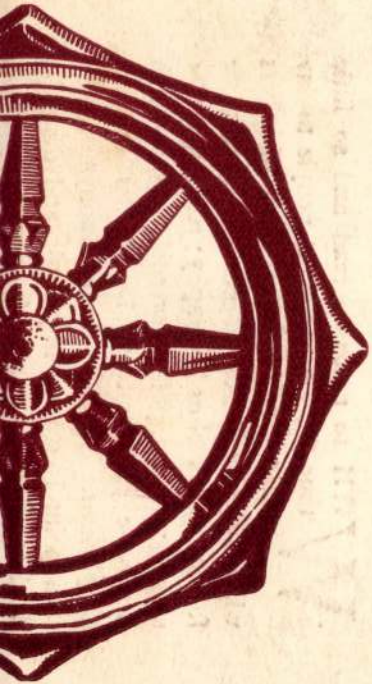

l.

Bartha Liszt

50 l.

THE NEW ENGLISH BOOKS

WITH so much to read and so little time for reading, most people to-day must rely on the opinion of others when choosing books. Whether one's taste be for fiction, travel or biography; religion, art or science; history, politics or sociology, one can trust the judgment of *The Times Literary Supplement*. Its critics are all anonymous; its standpoint is strictly impartial; and during a lifetime of more than 36 years the fearless

Linn Henrik

ujaradi építész

A balmazujvarosi
községháza tervpály-
zatán II. díj.

Magyar Építőművészet
1910. 5. 4-32. l.

Linn Henrik

Universet 1910: 181

Linn Henrik, ujaradi épitész

M.D.K.

200 K-ás második dijat nyert a hajdu megyei Balmaz ujváros községháza terepályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1910. XXXI. évf.

márc. 30. sz. 12. old.

MDK

Linn Henrik aradi épitészeti rajzoló

Aradi épitészeti ...rajzolók... Vállalk. Közl. 1907. jan. 9. 6.o.

MDK

Linn Henrik

A balmazujvárosi községháza tervpályázatán a második dijat nyerte.

Müvészet 1910. 181.1.

MDK

Linn Henrik épitész

A balmazujvárosi községháza tervpályázatán a második dijat nyerte.

Magyar Épitőmüvészet 1910. 5.sz. 32.l.

M.D.K.

Linn Henrik, aradi építek

harmadik díjat nyert

a Peterréven építendő

városháza szerepályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.

jun. 4. sz. 13. old.

MDK

Linnig Wilhelm jun.

Mellkép. Kleinquart. Radir.

Bpest. Muzeum.
Abg. Göllerich. S.228.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. Sonderabdruck aus d. "Burgenländischen Heimatblättern." J ahrg. 1936. Hft.2. S. 62

SZAB. PARAFAKŐ
SZIGETELŐ ANYAG.
SHEDTETŐK,
FACEMENTTETŐK, MANSARDTETŐK.
HIDEG és VÉKONY FALAK BURKOLÁSA.
KÖNNYŰ HANGFOGÓ VÁLASZFALAK,
HŰTŐK, JÉGVERMEK, SÖRRAKTÁRAK,
BORPINCÉK SZIGETELÉSE.
PADLÓ SZIGETELÉS NEDVESSÉG ELLEN.
GŐZ, MELEG, HIDEG VIZVEZETÉKEK és KÉSZÜLÉKEK SZIGETELÉSE.
TULHEVITETT VEZETÉKEK SZIGETELÉSE SZAB.
„THERMALIT“ ANYAGGAL.

SZABADALMAZOTT
PARAFAKÖGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
EZELŐTT
Kleiner és Bokmayer
Igazgatóság: VIII., József-körut 2.
TELEFON: 60—33.
GYÁR: KÖBÁNYA.

MŰSZAKI IRODA:
GABOS OSZKÁR építész
VIII., RÖKK SZILÁRD-U. 3.
TELEFON 89—65.
HŰTŐ BERENDEZÉSEK,
FÖLDFELETTI
JÉGVERMEK, HŰTŐK, BORPINCÉK
HANG és HŐSZIGETELŐ PARAFAKŐ SZERKEZETEK,
VAS- és FAVÁZAS PARAFAKŐ RENDSZERŰ ÉPITKEZÉSEK,
TRANSPORTÁBILIS ÉPÜLETEK TERVEZÉSE

vek beszerzésére. A tervezési programm szerint a város olyan szolid, nyugodt homlokzati kiképzésü városházát kiván, mely menten minden pazar diszitéstől, már komoly külsejével is kifejezésre juttassa az épület jellegét.

Az aradi épitészeti és műszaki rajzolók egyesületi levélfej s cimtábla pályázatán beérkezett palyatervek felett d e c e m b e r hó 23-án mondott birálatot a zsűri. A levélfejezetnél I-ső dijat W a n n e n m a c h e r Fábián, budapesti épitészeti rajzoló „Arad“ jeligéjű munkájának itélték oda. Második dijjal L i n n Henrik aradi épitészeti rajzoló „Körben négyszög“ jeligéjű munkáját tüntették ki. Ugyancsak L i n n Henrik nyerte a cimtáblánál az első dijat, ügyesen rajzolt kivitelre azonban nem célszerű „Kettős körben pont“ jeligéjű művével. A második dijat N o v o t n y Rezső, épitészeti rajzolónak itélte oda a zsűri „Zöld mezőben feketepont“ jeligéjű művéért, mely azonban, ha kivitelre kerül alapos átdolgozást igényel. A dijazott rajzokon kivül dicséretben részesitette a zsűri Stóhanzel Ede preciz munkáit, „Rip Rop“ jeligéjű, s az „Idea“ jeligéjű levélfejrajzokat.

Városház tervezés Szabadkán. Szabadka szab. kir. város a városi székház kiépitésének megoldásához szükséges vázlattervek beszerzésére f. é. j a n u á r 1. határidővel pályázatot hirdetett. A kitüzött határnapig a következő jeligés pályatervek érkeztek be: 1. „Bácska“ 2. „Öt-torony“ 3. „Szabadszállás“ 4. „Szerencse fel“, 5. „Távlati kép“ 6. „Homo novus“ 7. „Szent István“ 8. „Sylvester“ és 9. „Torony alatt“. A „Tempi passati“ terv postára adását táviratban jelezték, de január hó 3.-ig még nem érkezett be. A „Danae“ jeligés terv jeligés levél és költségvetés nélkül érkezett.

Pályázatok állásokra.

Földmérnöki állások. Bosznia és Hercegovinában a tizedátalányozás keresztülvitele céljából 1907-ik évben nagyobb számu földmérnöki állások lesznek egy évi időtartamra, 2800 kor. évi tiszteletdijjal, és a földmunkák idejére napi — utazási — és munkaátalánynyal havonkint 180 kor. összegben betöltendők. Azonkivül ez alkalmazottaknak a saját személyük részére, az ide- és visszautazási költségek is meg lesznek téritve és alkalmazásuk idejének lejártával kielégitő szolgálattétel mellett megfelelő jutalmazásban is részesülnek. Az előbb jelzett állásokra folyamodók, keresztlevéllel (születési bizonyitvánnyal) honossági bizonyitvánnyal, a földmérési szolgálatra vonatkozó testi alkalmasságról szóló orvosi bizonyitvánnyal, a műszaki előképzettség és bármely szláv nyelv (horvát, szerb, tót, cseh, lengyel, stb.) szóval és irásban való birásának bebizonyitásával ellátott kérvényüket azonnal vagy legkésőbb 1907. j a n u á r 31-ig az országos kormányhoz Sarajevóban nyujtsá be. A pályázati kérvények 1 kor. és azok mellékletei, ha nincsenek osztrák vagy magyar bélyeggel már ellátva, 20 fillér boszniai és hercegovinai bélyegilleték alá esnek. Bosznia- és Hercegovinai bélypgjegy hiánya esetében, a megfelelő pénzösszeg a kérvényhez csatolandó.

Folyamfelvigyázói állás. A mitrovicai m. kir. folyammérnöki hivatal kezelése alatt álló Száva szakaszon a samáci folyamfelvigyázói állás megüresedvén, ezen állásra, mely első sorban igazolványos altisztek számára van fentartva, pályázat hirdettetik. Ezen állás évi 800 kor. fizetéssel, évi 100 kor. lakpénzzel, az 1906. évi IV. t.-c. alapján járó személyi és lakpénzpótlékkal, évi 56 kor. 70 fil. hajózási átalánnyal van összekötve. A pályázóktól a horvát nyelvnek szóban és irásban való birása, valamint egyszerű fogalmazványok szerkesztéséhez való képesség és a métermértékek ismerete kivántatik meg. Akik a hajózásban és rajzolásban jártasak, előnyben fognak részesülni. Igazolványnyal felszerelt folyamodványok a mitrovicai m. kir. folyammérnöki hivatalnál előljáró hatóság utján 1907. j a n u á r 31-ig nyujtandók be.

Betöltött mérnöki állás. A kaposvári állampitészeti hivatalnál 2—3 évi időtartamra betöltendő mérnöki állásra H a j d u Béla okl. mérnököt hivták meg.

Mérnöki munkálatok.

Dülőutak törzskönyvezése. Békés község előljárósága zárt ajánlati versenytárgyalást tart dülőutak törzskönyvezésére. Az utak hozzávetőleges hossza 280 kilométer. Letendő bánatpénz 400 kor. Feltételek megtekinthetők a községi mérnöki irodában. Pályázhatnak okleveles mérnökök. Az ajánlatok beadásának határideje 1907. j a n u á r 15-ikén d. e. 10 óra.

Vasutépitészet.

Előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter O b a d Iván zágrábi lakosnak a csáktornya—zágrábi (zagoriai) helyi érdekü vasut Zabok—Krapina—Teplic állomásától Oroslavlje, Stubicadolnja, Turistalak, Slemei nyaralók és Medvedgrad irányában Sestinéig s ezen vonalból Stubicadolnjánál való elágazással Stubica-gornja irányában Slanipotokig vezetendő rendes, esetleg 0·70 méteres keskenynyomtávu, gőzüzemü helyi érdekü vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét, további egy év tartamára meghosszabbitotta; I g l ó r e n d. t a n. v á r o s k ö z ö n s é g e részére a cs. kir. szab. kassa—oderbergi vasut Igló állomásából kiindulólag Merényen át a m. kir. államvasutak Betlér állomásáig, — továbbá ezen vonalból Merénynél kiágazólag Szepesremete érintésével Szomolnokhutáig vezetendő rendes nyomtávú gőzüzemü helyi érdekü vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

A nagykikinda-ujaradi h. é. vasut közigazgatási bejárása alkalmával az érdekeltség részéről azt a kérelmet terjesztették elő, hogy a zsombolya-bogárosi vonal a nagykikinda-perjámosi vasutvonalba bekapcsoltassék, egyszersmind az a kivánság is felmerült, hogy a vonal középső része Perjámos állomás nyugoti végén ágazzék be a m. kir. államvasutak vonalaiba és a Maros folyó érintésével vezettessék Székeskut felé. K r a u s h a a r Károly, a vasut előmunkálati engedélyese az idevonatkozó terveket kidolgoztatta és a kereskedelmi minister ezek alapján a vonalváltoztatások közigazgatási bejárását elrendelte. A bejárást K é p e s s y Árpád ministeri osztálytanácsos vezetése alatt 1907. j a n u á r 4. és 5. napján tartották meg.

Helyi érdekü vasutak felépitményének megerősitése. A m. kir. államvasutak kezelésében álló h. é. vasutak felépitménye az eddigi tapasztalatok szerint megerősitést igényel. Az igazgatóság által e részben előterjesztett szabványokat a kereskedelemügyi minister jóváhagyta és egyszersmind a következőket rendelte el:

1. Mindazon helyi érdekü vasutakon, a hol a 23·6 kgr. folyóméter sulyu felépitmény megerősitendő, ennek az uj szabványterv szerint kell történnie.

2. Mindaddig, mig a jövőben épitendő helyi érdekü vasutak számára szerkesztendő uj felépitményi szabványterv helybenhagyást nem nyer, az ezen időponton innen épités alá kerülő uj helyi érdekü vasutakon — kivévén azokat, a melyek már engedélyeztetvén, céljaikra a felépitményi vas- és acélanyag már megrendeltetett — szintén a most jóváhagyott szabványtervek érvényesitendők.

3. A már épités alatt álló, vagy engedélyezett azon helyi érdekü vasutak tekintetében, amelyek számára a felépitményi vas- és acélanyag már megrendeltetett a — vasut épitési állapotának egyenként való figyelembevételével az igazgatóságnak sürgős javaslatot kell tennie arra nézve, hogy a most jóváhagyott szabványtervek azokra nézve mennyiben lesznek alkalmazhatók?

4. A folyóméterenként 73.6 kilogramm sulyu acélsinrendszer felépitménynek eddig használatban volt régi szabványtervei az elárusitásból azonnal kizárandók.

Az eger-putnoki vasut Eger állomásból ágazik ki; Eger városát megkerüli és Felnémet község közelében az Egerpatak völgyébe jutva, a szilvási határban eléri a viz-

SCHER FERENC és Tsa építészek-, épület-, portál- és műbutor asztalos üzlete
Iroda: VII., Dohány-utca 68. sz. — Műhely: VII., Vörösmarty-utca 9. sz. és Dob-utca 91. sz.
Elvállal a legjutányosabb árban, mindentéle épület, portál- és műbutor asztalos munkákat: izléses, pontos és legjobb munka készitéséért szavatol. — Vidéki megbizások szintén a leggyorsabban eszközöltetnek. — Telefon 83—52.

Továbbitással

LÓNYAY-UTCA 25—27. NEY SIMON szobrász LONYAY-UTCA 25—27.
MODERN IPARMÜVÉSZET
ÉPÜLET DISZITÉSEK. DOMBORMŰ VÁLLALAT. STUCCO MENNYEZETEK.
TELEFON 69—74. PLAQUETTEK ÉS IPARMŰVÉSZETI TÁRGYAK FÉMBŐL. TELEFON 69—74.

ményeiért a felelősséget magára vállalta; továbbá mert a felperes részére megitélt kártérités az elsőbiróság indokaiból a kir. tábla is megfelelőnek találta (1905. febr. 8. 3225/904. v. sz.)

A kir. Curia: A kártérítési összeget heti 1 koronára felemeli.

Indokok: A perbeli adatoknak, valamint annak a körülménynek, hogy Gy. jobbkeze mutatóujjának körömperece majdnem teljesen hiányzik, amely ujjnak körömperece pedig lényeges szerepet játszik minden olyan kézmozdulat és munkánál, amikor egy kis tárgyat kell a hüvelyk és mutatóujj között fogni, mint varrás és egyéb kézimunkánál, valamint minden olyan esetben, a mikor a mutatóujj tapintásra szükséges, az 1893: XVIII. tc. 65. és 215 §-ai alapján történt mérlegeléssel arra való tekintettel is, hogy a szakértői vélemény nem meggyőző, a kir. Curia Gy. legmagasabb heti fizetésének 10 koronának 10%-át vagyis heti heti 1 koronát állapitja meg a baleset folytán bekövetkezett károsodásnak megfelelő kártalanitási összegként. Ezzel a változtatással egyebekben a kir. tábla itélete annak az indokának elhagyásával, amelylyel mellőzte az elsőbiróság itéletének azt az elvi kijelentést tartalmazó indokát, hogy a munkaadó saját vétségére való tekintet nélkül kártérítéssel tartozik minden oly sérülés következményeiért, mely a munkást a veszélyes üzemü munkában érte, hacsak a sérülés nem a munkás vétkességének következménye; egyéb megfelelő indokainál fogva hagyatott helyben. A kir. tábla itéletének idézett indoka azért volt mellőzendő, mert a kir. Curia már ismételve kimondotta, hogy a munkaadó felelős és kártérítéssel tartozik a baleset folytán keletkezett oly sérülés következményeiért, a mely a munkást a veszélyes üzemü munkában érte, ha csak nem bizonyitja, hogy a sérülés a munkás vétkességének a következménye.

Magánépitési engedélyek Budapesten.

A fővárosi magánépitési albizottság 1907. január hó 7-én Kun Gyula tanácsnok elnöklete mellett következők részére hozta javaslatba az épitési engedély kiadását: a) **nagyobb és kisebb épitkezésekre**: 2961. M. Krausz Izidor (VIII., Örömvölgy-utca 8.) a VIII., Illés-utca 7200 hrsz. a. 3 emeletes ház, ép. Wellisch Alfréd — 272541. Strausz Adolf (VII., Cserei-utca 3.) a VII., Ilka-utca 2633 | 2. hrsz. a. 3 emeletes ház, ép. Bán Dezső — 275128. Hübner Jenő (II., Zsigmond-utca 18.) az I., Kemenes-utca 38. sz. a. 3 emeletes ház, — 266655. Bäck Alajos (VII., Erzsébet-körut 51.) a VIII., Hunyadi-utca 6758. hrsz. a. emeletes ház — 275107. Dreher Antal (X., Halom-utca 1.) a X., Ihász-utca 8446. hrsz. a. emeletes nyaraló, ép. Hubert József — 686. Láng László (V., Váci-ut 156.) az V., Béga-utca 1476. hrsz. a. földszintes épület, ép. Wellisch Sándor és Gyula — 276449. Máthé Károly (VI., Csángó-utca 8.) a VI., Országbiró-utca 1653. hrsz. a. földszintes ház, ép. Lojkovics János — 273434. Nay és Strausz (V., Kálmán-utca 12.) a X., Gyömrői-ut 8555. hrsz. a. gyári épületek — 264511. Balás Farkas (V., Csanádi-utca 7.) a X., Gergely-utca 7913. hrsz. a. toldalék — 1984. Nicholson gépgyár r. t. (VI., Váci-ut 17.) ugyanott toldalék — 267297. Gavacs Gusztáv (II., Szegényház-utca 26.) a III., Vörösvári-utca 922. hrsz. a. toldalék, ép. Eichberger György — 279675. Goldberger S. F. és fiai r. t. (III., Lajos-utca 41.) ugyanott, ép. Wellisch Sándor és Gyula — 270638. Sagi János (III., Szél-utca 13.) a III., Kaszás-utca 6628. hrsz. a. földszintes ház, ép. Rosenthal Gyula — 274222. Tóth Károly (I., Diósárok 9027. hrsz.) ugyanott lakóház, ép. Szakál Lukács — 278061. Főző Márton (VIII, Dugonics-utca 1.) a VIII., Köztemető-ut 7276 hrsz. a. toldalék — 279712. Kiss Károlyné (III., Apát-utca 6500 hrsz.) — ugyanott földszintes ház, épm. Nagy Károly — 255191 Horváth Flórián (VII., Egressi ut 2295. hrsz.) ugyanott toldalék, ép. Stefánovits S. Béla — 271865. Schupka Jánosné (VI, Dessewffy-utca 47.) az I., Kőbányadülő 10488. hrsz. a. földszintes ház, ép. Fax Andor — 268135. Herczog Mór (III., Apát-utca 20.) ugyanott földszintes ház, ép. Silbermann Gyula — 273419. Kőbányai polgári serfőzde r. t. X., Maglódi-ut 8373. hsz. a. toldalék, ép. Dura és Szabó — 278867. Baumgarten Ferenc (X., Névtelen-utca 8160. hrszám alatt.) földszintes ház, épitm. Rigler József — 268937. Dr. Bischitz Miksa (VI., Hungária-körut 72.) ugyanott toldalék, ép. Rothstock Alajos — épitésére vonatkozó épitési tervek jóváhagyattak; b) **nagyobb és kisebb átalakitásokra**: 280519 Binder Rezső (IX., Pávа-utca 5.) ugyanott — 271919. Martinek József (VI., Hungária-út 92) az I., Budaeőrsi-ut 11873. hrsz. a. — 272590. Magyar keret és lécgyár r. t. (V., Bodor-utca 11.) ugyanott — 271874. Todoreszku Pál (X., Szállas-utca 32.) ugyanott — 271882. Szekér János (VIII., Hunyadi-utca 13.) a VI., Váci-ut 121. sz. a. — 271484. Boschán Jakab (V., Hold utca 23.) ugyanott — 268113. Lipótvárosi tkptár r. t. (V., József-tér 13.) ugyanott — 269954. Pesti molnárok és sütők gőzmalma r. t. (IX., Soroksári-ut 12) ugyanott — 218944. Kommer József (VIII., Baross-utca 3.) a VIII., Óriás-utca 19. sz. a. — 271889. özv. Netzasek Károlyné (II., Trombitás-út 3.) ugyanott — 273435. Balló Ede (VI., Városligeti fasor 26.) ugyanott — 1533. Weisz Mór (az V., Lipót-körut 26.) ugyanotti házra vonatkozó épitési tereek jóváhagyattak; — c) **jóváhagyásra ajánltattak**: 158395. Horn Istvánné az I. Melinda-ut 9354. hrsz. a. — 278923. Neumann és Ungerleider a VIII. Népszinház-utca 1—3 sz. — 276576. Kreisl Alajos a VIII. Gólya-u. 7069. hrsz. a. — 266653. Dr. Takáts Márton az I. Istenhegy 9781 | 2. hrsz. a. — 271909. Acélöntőde r.-t. a III. Tetem-u. 7526. hrsz. a. — 271870. Knorr Ferenc a II. Zárda-utca 3650. hrsz. a. 275109. Hofhauser Elek a II. Pasaréti-ut 7128. hrsz. a. — 273428. Abaffy Gyula az I. Városmajor-u. 1594. hrsz. a. — 283456. Vimmer István a III. Kaszás-u. 6656. hrsz. a. — 262982. Burger Áron a III. Kiscelli-u. 1542. hrsz. a. — 268539. Szabó György a VII. Angol-u. 2341. hrsz. a — 262874. Spitz I. Imre a VII. István-ut 9. sz. a. — 278949. Özv. Schneider Endréné a VIII. Szigetvári-u. 6. sz. a. — 280538. Dr. Tyrmann József a II. Margit-körut 56. sz. a. — 278947. Kohn Imre a VIII. Rákóczy-ut 55. sz. a. — 275146. Zuckermann Ede a VII. Jósika-u. 3. sz. a. 271462. Schlesinger Alajos az V. Váci-ut 1282. hrsz. a. — 275140. Werner István a X. Alkér-u. 7971. hrsz. a. — 271883. Bicskei Rosenfeld Henrik az I. Kelenhegyi-ut 38 | 3. hrsz. a. — 271872. Magyar fémárugyár a III. Szentendrei-ut 7526 | 3. hrsz. a. 262876. Hirschler Mór az I. Őrmező-dülő 14325. hrsz. a. — 276018. Kovács Frigyes az V. Vizafogó 1462. hrsz. a. — 268132. Elster Sándor az I. Karolina-ut 13882. hrsz. a. — 1001. Berneg József a VII. Kövér Lajos-u. 2320 hrsz. a. — 284141. Pucher István a II. kerület Fő-utca 3086. hrsz. alatti — házra vonatkozó tervek; — d) **gépekre és felvonókra**: 271893. Adler Emil (VII., Hársfa-utca 24.) — 279660. Frankl A. (V., Váci-ut 6.) — 279659. Lackó és Popper (V., Perczel Mór-utca 1.) 276455. Hopfengärtner Miksa (VI., Tüzér-utca 2930 hrsz.) — 274099. Adler és tsa (VI., Szív-utca 66.) — 280516. Sas és Bauer (VI., Teréz-körut 36.) — 280540. Gfrerer Miklósné (I., Orom-utca 13109. hrsz.) — 262066. Heidlberg Tivadar dr. (IX., Soroksári-ut 106.) — 268549. Szibenliszt Gyula (VIII., Kerepesi-ut 29.) — 268550. M. kir. orsz. posta- és táv. gazdászati hivatal (IX., Gyáli-ut 18.) — 269939. Klein I. D. (V., Arany János-utca 5. sz.) 269947. Végh Sándor (VI., Váci-körut 31.) — 271473. Légrády György (VIII., Kálvária-utca 17.) — 268945. A „Nap" r.-t. (VIII., Rökk Szilárd-utca 9. sz.) — 262977. Saxlehner András (I., Kőérberek-dülő 14720 hrsz.); e) **elutasittattak**: 1981. Klein Mór a VIII., Szerdahelyi-utca 6440. hrsz. a. — 268141. Fischer Rudolf a VI., Andrássy-ut 51. sz. a. — 261405. Gavrilovics Trifon az V., Nádor-utca 1097. hrsz. a. — 284517. Malomszegi Elek Pál az I., Kemenes-utca 38. sz. a. — 273431. Rosenthal Zsigmond a VI., Eötvös-utca 29. sz. a. — 273430. Süss és Friedmann a VII., Rottenbiller-utca 4620. hrsz. a. — 257866. Barinkai Lipót az I., Zuhatag-ut 4. sz. a. — 262093. Grünberger Simon a VI., Király-utca 3841. hrsz. a. házra vonatkozó épitési tervek.

Áthelyezések.

A kereskedelemügyi m. kir. minister Ujhelyi Gyula műszaki tanácsost a II-ik közuti kerület felügyelői teendői alól felmentette s központi szolgálattételre rendelte be, — a II-ik közuti kerület felügyelői teendőinek további ellátásával a Nagyváradról Kaposvárra áthelyezett Scholz Gyula műszaki tanácsost, a VII-ik közuti kerület eddigi felügyelőjét bizta meg, — végül a VII-ik közuti kerület felügyelői teendőinek ellátásával a központból Nagyváradra áthelyezett Pünkösti Ferenc műszaki tanácsost bizta meg.

Pályázatok tervkészitésre.

Pénzügyi palota tervezése Besztercén. Beszterce szab. kir. város a m. kir. pénzügyigazgatóság elhelyezésére alkalmas 2 emeletes hivatali épület terveinek valamint költségvetésének elkészitésére pályázatot hirdet. Az épület a jelenlegi városháza helyére tervezendő olyképen, hogy az épitési költségeknek 130.000 koronát tulhaladniok nem szabad. A pályatervek 1 : 100 léptékben készitendők és f. é. február hó 15-én déli 12 óráig jeligés levél kiséretében Beszterce szab. kir. város tanácsánál nyujtandók be. Első dij 500 kor. második dij 300 korona. Az épitési programm és helyszinrajz, valamint a szükséges helyiségek vázlatai a városi tanácsnál szerezhetők meg.

Városház tervezés Szentesen. A Szentesen épitendő uj városház terveinek beszerzésére vonatkozó közgyülési határozat az év első napján jogerőssé vált. A polgármester már a napokban kiirja a pályázatot az épitési ter-

Háztulajdonosok és épitészek

tisztelettel értesittetnek, hogy a 17 év óta elismert korrekten működő bankbizományos **Krausz Mór** lakását **Andrássy-ut 1. szám** alá áthelyezte. Kiszközöl kölcsönöket budapesti házakra és földbirtokra, vagyis magas összegü **épitési kölcsönöket** és **iparosoknak személyhitelt.**

Link Péter

Gemenc Szálló, Szekszárd. - Építész Link Péter, Váczi Imre, statikus Nagy János, belsőépitészek Vida Gyula, Goots Kálmánné. - Ismertetés, foto Árvai Zoltán.

Nagy.Ép.műv. 1972. 6.sz. 28-31.l.

Link Péter

Szekszárd, ÁÉV-étterem, konyha. /Link Péter épitész/. - Ism: Máté Pál, Müszaki Tervezés, 1968.12.42-43.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

156.l.

Link Péter
építész

Link Péter készíti az építészeti részt a szekszárdi Gemence Szálló „Szőszarvas"-a részére.

—: Közteri munkák.

Művészet, 1977. február - 48. oldal.

W. Linnig. 11737.

Liszt Ferenc.

Mellig, balrafordultan s tojásdad medaillonban van ábrázolva. Haja hosszú, arcza s bajusza leberetvált. Tehése alól jobbra:

Willem Linnig Junior.

Rézkarcz, méretei 18·6 : 13·4 cm.

Ltn. 14248
Lakl. 176-914.
510-914-116.

8 K.

JACOB LINKMAYER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Stadt Pres burg.
Név. 36.- Herr Jacob Linkmayer
Felvétel ideje: 1769. 20.Augs.
Hová vették fel: Pösing. 155.lold Barin

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

HADTÖRTÉNELMI. A Janus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974

Linkóczy Tibor, épitész

L.: Szyrczek Jerem.

Gy. f.: Tamiheg

74-77

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1975. nov. XXI ö. 4.

Linkóczi Tibor építész

1942. májusban pályázatot hirdetett a 900 éves Szolnok város emlékének felállítására. A pályázat eredményes volt. A terveket 1943. szept. 7-én bírálták el. Díjazták „Tisza" jeligés tervet, Sallai Mátyás és Linkóczi Tibor építészek építészeti tervét.

Szolnok Megyei Hírlap, 1943. aug. 19.

Link István

ötvös

l

Fittler-György

A világ iparművé-
nete Párisban.
Bp. 1900. 109 l.
képpel

Edényfedő agyagból, római VI. 280

Link János, ätrös

Iparmüvészet 1896-ban 212

M. D. K

LINK, Martin kőfaragó

1784. Szerződésben Pataky Erzsébettel lépcsőház való kövekre és szobrokra 170,– vagnai forintért (nem tudni hova)

Vagyházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 234., II. 288. l.

Linkh Gellért
(Gerardus)

győri német ötvös 1690-ben halt meg. Utolsó akaratát Dietrich Tamás jezsuita atyával közölte és végrehajtásával megbízta. A haldoklónak szándéka az volt, hogy javai a győri Sancta Maria de Victoria kongregációra szálljanak azzal a meg. hagyással, hogy lelkének üdvösségéért néhány miset szolgáltassanak.

Fenti nem volt tagja az győri ötvös céhnek. Katonai pártfogás alatt állott? 1666–1689-ig működött Győrben és várbeli konvencios ötvös lehetett.

Jankó László: Egy ujabb győri ötvösmester 417. vázallból. Győri Szemle. 1937. 132–135. l.

Linkh Gellért

Mori ötvös

XVII. sz.

Lárd okv. 1690

Jankó ötvös apródok

18 – 19. l.

VIII. Ker. Zrínyi Miklós Reáligimnázium Igazgatósága BUDAPEST

Melléklet.

Link Péter

Váczi ~~Mihály~~ Imre és Link Péter a nehszárdi tervezőiroda építészeinek műve a nehszárdi szálloda.

Vámosi János – Szinnai János: A nehszárdi...
Művészet, 1980. augusztus – 10. lap.

Lyka Károly

Ötvös

Magyar Iparművészet, 1897/98.

I. köt. 4. sz. 145.–162. o.

Lyka Károly: A magyar iparművészet
korának egy-

Tervezte Györgyi Géza. Készítette Link István.

EMLÉKALBUM.

Grötschel Imre vezérigazgatónak készíttette az orsz. közp. takarékpénztár tisztviselői kara.

Györgyi Géza

Link István ékszerész

Tervezte és készitette a szobrász munkájához szépen alkalmazkodó berendezési tárgyakat: „ciborium, pacificale és a kehely, a tiszta gót nemes stiljében készült zománcozott munkák az iparmüvészet örömére szolgálnak."-irja Laureatus: "Az Erzsébet-városi templom" c. beszámolójában.

A HÉT, Bp. 1900. nov. 25. XI. évf.
47. sz. 750-751. lap.

MDK

Link István

Ezüstérem kitüntetése a párisi világkiállításon /Ékszerek és ékszerkövek oszt./

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállításon.

Magyar Iparművészet 1900. 357.l.

MDK

Link István

Elismerő-oklevelet nyert a párisi világkiállításon. /Ötvösművesség odzt./

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállításon.

Magyar Iparművészet 1900. 357.l.

MDK

Link István

emlékalbum

5

Magyar Iparmüvészet, 1897. III.l. kép

M.D.K

Link István

14) Aranyozott ezüst kehely.

Budapest Székesfőváros Művészeti Tárgyainak Katalógusa.
Bp. 1913.

GH

FORUM

IRODALMI, TÁRSADALOMTUDOMÁNYI ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT
KIADJA A FORUM CLUB. MEGJELENIK MINDEN HÓ KÖZEPÉN
SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:
DARVAS JÓZSEF, LUKÁCS GYÖRGY, ORTUTAY GYULA
SZERKESZTI: VÉRTES GYÖRGY
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V, BAJCSY-ZSILINSZKY-ÚT 34, I. 1
TELEFON: 389—124
SZERKESZTŐSÉGI ÓRÁK: HÉTFŐN D. E. 11-12-IG, CSÜTÖRTÖKÖN D. U. 4-5-IG
KÉZIRATOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM ADUNK VISSZA.
EGY SZÁM ÁRA: 5.— F.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: ¼ ÉVRE 12.50 F. ½ ÉVRE 25.— F. 1 ÉVRE 50.— F.
JOGI SZEMÉLYEKNEK 1 ÉVRE 120.— F.
1948 ÁPRILIS

TARTALOM

240 1140. FÖDELES SERLEG, köszörült üveg, sárga-fehér felülettel, oldalán kerek medaillonban beköszörülve 3 nőalak. Cseh, Biedermeier. — Gedeckelter Pokal, geschliffenes Glas, gelb-weiss, mit eingeschnittene Figuren. Böhmisch, Biedermeier.

160 1141. FÖDELES SERLEG, köszörült üveg, oldalán kerek medaillon B. FÜRED beköszörült látképével. Magyar, XIX. sz. e. f. — Gedeckelter Pokal, geschliffenes Glas, mit eingeschnittener Ansicht. Ungarisch, e. H. XIX. Jh.

V. EZÜST. — SILBER.

1150—1279.

1150. NÉGYKARÉLYOS TÁLCA, békateknő, négy sárkányon nyugvó kinai stilusu ezüst foglalatban, két kinai alakkal (kissé hibás). XIX. sz. — Vierpassige Platte, Schildpatt, in Silberfassung, chinesischen Stils. XIX. Jh.

1151. KÉT NAGY KAROS GYERTYATARTÓ, hét karral, öntött ezüst, domboru rokokó diszitéssel. Francia, XIX. sz. — Zwei grosse Armleuchter, mit sieben Arme. Silber, mit Rokokodekor. Französisch, XIX. Jh. 11.640 gr.

1152. NAGY DISZTÁL, trébelt ezüst, rajta körben csatajelenet, maszkos és akantuszindás peremmel. Jelezve LINK ISTVÁN. XIX. sz. m. f. — Grosse Prunkschüssel, aus Silber getrieben, mit Schlachtszene. Zw. H. XIX. Jh. 3970 gr.

1153. NÉGY GYERTYATARTÓ, ezüst, préselt, késő empire diszitéssel. Magyar, XIX. sz. — Vier Leuchter, Silber, mit gepresstem, spätempire Dekor. Ungarisch, XIX. Jh. 1360 gr.

1154. KÁVÉS ÉS TEJES KANNA, ezüst, körteidomu teste csavarosan bordás, elefántcsont füllel. Bécs, XIX. sz. — Kaffee- und Oberskanne, Silber, mit gewundener, gerippter Leibung und Elfenbeinhenkel. Wien, XIX. Jh. 720 gr.

1155. VAJTARTÓ FEDŐVEL, ezüst, üvegbetéttel, csavarosan gerezdes felülettel. Jelezve ODIOT. A.PARIS. XIX. sz. — Butterbehälter mit Deckel, Silber mit Glaseinlage. XIX. Jh.

1156. SZŐLŐ-OLLÓ, ezüst. XIX. sz. — Traubenscheere, Silber. XIX. Jh.

1157. ECET-, OLAJ-, BORS- ÉS MUSTÁRTARTÓ, négyzetes ezüst állványban, köszörült üveg. Angol, XIX. sz. — Essig-, Ölkaraffe-, Pfeffer- und Senfbehälter, geschliffene Gläser auf Silbergestell. Englisch, XIX. Jh. 230 gr.

1158. SZELENCE, aranyozott ezüst, vésett diszitéssel, födelén ovális miniatürkép, ülő nőalakkal. Bécs, 1852. — Dose, Silber vergoldet, mit Gravierung, am Deckel Miniaturbild. Wien, 1852.

1159. UTAZÓ SÓTARTÓ, ezüst, kétrekeszes szelence. Bécs, XIX. sz. — Salzfass für die Reise, Silber. Wien, XIX. Jh

1160. SALÁTAVILLA ÉS KANÁL, aranyozott ezüst, elefántcsontnyéllel. (J. C. Klinkosch.) Tokban, Bécs, XIX. sz. — Salatgabel und Löffel, Silber vergoldet mit Elfenbeingriff. In Etui. Wien, XIX. Jh 170 gr

1161. TEÁSKÉSZLET, ezüst, 2 ovális tál, 2 kerek tál, 1 teafőző, 1 födeles tál, 1 cukortartó és 1 teaszürő. Tokban, (J. C. Klinkosch). Bécs, XIX. sz. — Teeservice, Silber, 2 ovale Schüsseln, 2 runde Schüsseln, 1 Teesieder, 1 gedeckelte Schüssel, 1 Zuckerdose, 1 Teesieb. In Etui. Wien, XIX. Jh. 7490 gr.

1162. EVŐKÉSZLET, ezüst, 1 merőkanál, 1 főzelékeskanál, 1 cukorszóró kanál, 6 kanál, 12 kávéskanál, 2 kis sókanál, 12 villa, 11 kés, 6 késbak és 4 sótartó üvegbetéttel. Tokban. Bécs, XIX. sz. — Besteck, Silber, 1 Schöpflöffel, 1 Vorlegelöffel, 1 Zuckerlöffel, 6 Löffel, 12 Kaffeelöffel, 2 kl. Salzlöffeln, 12 Gabeln, 11 Messer, 6 Rasteln, 4 Salzbehälter. Wien, XIX. Jh. 3580 gr.

1163. TIZENKÉTSZEMÉLYES EVŐKÉSZLET, ezüst, 6 sótartó, 2 főzelékes kanál, 2 mártáskanál, 12 fagylaltkanál, 12 kávéskanál, 4 pecsenyevilla, 36 kés, 36 villa. Tokban. Bécs, XIX. sz. — Besteck für 12 Personen, Silber, 6 Salzfässer, 2 Vorlegelöffel, 2 Saucelöffel, 12 Eislöffel, 12 Kaffeelöffel, 4 Bratengabeln, 36 Messer, 36 Gabeln. In Etui. Wien, XIX. Jh. 7250 gr.

Link István

budapesti ötvös
kelyhei, tálai stb.

cód.

Magyar Iparmüvészet

1897/98. 155. l.

Lengyel Géza: Annyi baj legyen (Or
240 oldal
Lenhossék Mihály: Az ember helye a
Siclair Lewis: Szegény lány pénzt
Magyar földrajzi évkönyv. 1925
1927
1928
Manheit Ernő: Az énekről és annak
Matwej-Roesmann: Fischbein élni ak
Mende Jenő: A rádiótelefon 156 ol
Millikan: Vallás és tudomány fejlő
Morand Paul: 50% szerelem. Kötve R
Dr.Nemes Nagy Zoltán: Vita Sexuali
300 oldal
le Play: A munkásviszonyok reformj
Rózsa Dezső: Helyes angolság 60 o
Rózsa Dezső: Gyakorlatok az angol
Rugonfalvy Kiss István: Bethlen Gá
108 oldal
Sardou: A szókimondó asszonyság. S
Shakespeare: Sok hühó semmiért. Kö
Shakespeare: A velencei kalmár. Kö
A.Slaby: A szikratáviró 120 oldal
S.Szabó József: A Perényiek a magy
szolgálatában 90 oldal

Link István

[Kultmüves.] ipermüvest

Fővárosi Lapok 1896. okt. 24., 8. old.
(Müvésetek. a király müvásárlásai.)

Kalmár

Link István

Ötvös

1000. DISZMAGYAR ÉKSZER, ezüst és lapislazuli. Szent György lovasalakjával. Két angyal által tartott szent koronával és pelikánokkal. Link István műve. Budapest, XIX. sz. 400.—

Ernst Muzeum aukcioi

53. sz.

LÉGRÁDY TESTVÉREK
NYOMDAI MŰINTÉZET
NYOMÁSA, BUDAPEST.

Link István

ötvös

Ráth György 1895

147. l.

Budapest, 1923 október 5.

tiványi Gyula urnak

Budapest

elismertük becses számláját
vó hó 6.-i értékkel a pénz-

Teljes tisztelettel

HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Link István

ötvös

l.

Ráth György 1896

410 l.

Link István

ötvös Bp.

l. Ezredevéskiáll

XVI. cs. 17. l.

571

1909.

ember 1-jén.

leányé, ki
rafordultan [redacted] ül és
ulcsolt kezeit ölében nyugtatja.
ra fésülte, szemöldöke és szeme
ő és szük ujju magas ruha. Jelzése
vadar 4.

.5 cm.
VII. 7-iki 77511 sz. leirat alap-
.-- Kifizettetett 1909: VII. 24-én az
moltatott 1909: VIII. 26-án 1359 sz. a.

Link István

Ötvös

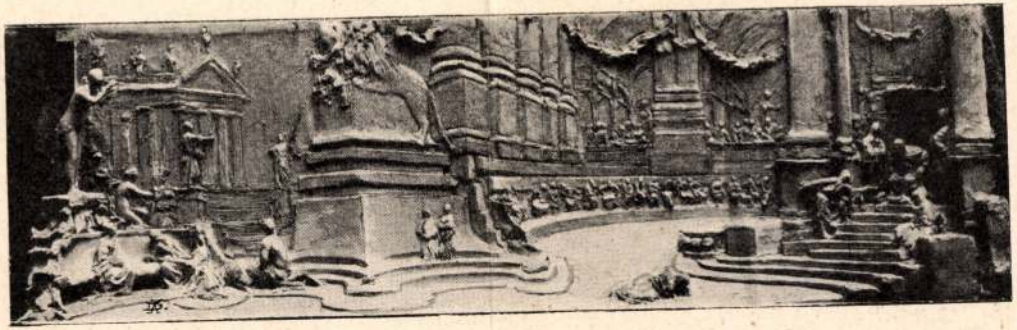

ANYAI SZERETET.

FUCHS EMIL RELIEFJE.

kijelenteni, hogy a közölt kép, mintegy 35 centiméter magas bronzöntvény után készült, melynek eredetije jelenleg a párisi kiállításon levő sz. főv. polgármesteri szobát diszíti. Ez a kisméretű szobrocska kisebbített hű mása annak a mintegy 4 méter magas kiválóan sikerült szoborműnek, mely, Vastagh eredeti mintája után, Steiner Ármin és Ferenc gyárában, domborított rézlemezből készült, s mely Párisba való elküldése előtt egy ideig az országos iparművészeti múzeum előtt fel volt állítva. A szobornak kisméretű mintáját a magyar iparművészeti társulat vette meg, sokszorosítás céljából.

A MAGYAR IPARMŰVÉSZET PÁRISBAN.

A BUDAPEST-ERZSÉBETVÁROSI TEMPLOM KELYHE.
○○○○○○○ TERVEZTE STEINDL IMRE. ○○○○○○○
○○○○○○○ KÉSZÍTETTE LINK ISTVÁN. ○○○○○○○

M.D.KŐ

Lintzin Anna Mária, egri bimzőnő

Fennmaradt nyugtája 1761-ből, amikor 295 forintért miserukákat szállít a jezsuitáknak. Ugyancsak miserukáhért 1767-ben a jezsuiták 1200 forintot fizetnek hi számára.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 360 old.

LINTZIN Anna Maria egri himzőnő. Fennmaradt nyugtája 1761-ből, amikor 295 rf-ért miseruhákat szállit a jezsuitáknak. Ugyancsak miseruhákért 1767-ben a jezsuiták 1200 forintot fizetnek ki számára.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Linzing Janos

Mihály

nagyszebeni könyvnyomdász

Mül, 1740. Nagyszeben.

Tübingen a 3 ik forozatba vetter fel ez ottani szabadkönnyes pähelyba, innen lépett át a nagyszebeni pähelyba-

Zieglauer, Ferdinand von. Geschichte der Freimaurerloge St. Andreas zu den drei Seeblättern in Hermannstadt. Archiv des Vereines für sieb. Landeskunde -

1876. 13. k. 63 l.

Lintzing János

Mihály

Könyvnyomdász

Nagyszeben 1765

P (Linzing)

Korrespondenzblatt

1884. 141. l

III. 2 l. + 232. — 322. " " u. o.

II. 6 l. + 323. — 386. " " u. o.

(V.) Les dernières acquisitions
du ——— . 1 l. + 1. — 57. tejes tábla u. o.

(VI.) Monuments historiques de France
Statuaire et sculpture décorative.
Motifs extraits des archives du Ministère de
l'instruction publique et des beaux-arts.
Ouvrage publié sous la direction de
Jules Roussel. 4 l. + 1. — 64. tejes tábla u. o.

M. P. V.

LINZ, Urban építész

Vác gén a királytér: Ferences templom (1721–66)

Gerő László: Magyar építészet holadó hagyományai Bn. 1951. 41. l.

M. D. K.

LINZ, Urban épitész

Vác. Ferences templom. 1721-66.

Magyar épitészet, Bp. 1954. 77. l.

M.D.K.

LINZ, Urbán kőműves

Vác, Rk. Templom (Géza király tér)
~~építője az~~ 1721-ben elhelyezett alap-
kövében elhelyezett iratban említve.
Valószínűleg ő a templom építője.
1731-ben a váci kőműves és kőfa-
ragó cék mestere

Dercsényi - Granasztói: Vác, Bp. 1960.
132. l.

MDK

Linzi Ottó kapucinus épitész

SchoenAnnatempl. 48.1.

Linzi Ottó
épitéz

Gentmüeml
13. l.

Nagytekintetü Országos
ának

Budapest.

czius hó 1-én 156. sz. a. kelt
encsénk tisztelettel jelen-
ba tervezett vízvezeték
nem elölegként kérelmez-
don, hogy e költségeket
kezéshez engedélyezett
; föképpen azért, mert

Linzinger Lajos

linzi akadémiai
szobrász oltárszobrai
(4 db) az esztergomi
szent Anna-templomban

Számord 54. l.

Vásári munkák,
festett fasztobrok.

1.-30.11.

Budapest, 1890.

Linzmayer Ferenc

építészmérnök

Veszprém (?)

Saját

Dunántúli Napló

1940. 166. l.

1.–200 hasáb, 1 térkép

Wien

Alfred Hölder

1904

M.D.K.

Lion Fáros, visnyói palakő fedelező mester

a borsódnádasdi r. k. templomot fedi be palával 1844-45-ben Streimmelwöger verelése mellett.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Horcsányi Dezső.
Bp. 1969: Akadémiai Kiadó, 360 old.

LION János visnyói palakő fedező mester. A borsodnádasdi rk.templomot --+ Streimmelwőger vezetése mellett 1844-45-ben palával fedi.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

megfosztja a bejárati szakaszt elzáró, különben szélfogóul szolgáló ízléstelen üvegfal. Tovább haladva sem képes könnyen megfelelő, vagy legalább is kedvező összbenyomás megszerzésére, mert a hajó két színes ablaka s kivált a bejárat, illetőleg a zenekarzat felett nyíló hatalmas ablak, itt a legfontosabb fényforrás — még Luprecht szerint is »per magnam fenestram tam chorus, quam Ecclesia illuminatur« — homályosra mázolva félhomályba meríti az egyháznak a derekát. A részletek szemléleténél kiderül, hogy a szentélyoratóriumok öblös mélyét éktelen, szintén szélfogó üvegfalak választják el erkélyeik mellvédjétől és a hívők használatára szánt intímebb jellegű oratóriumok használhatatlan lomtárakul szolgálnak. A loretói kápolna eredeti berendezésétől és rendeltetésétől megfosztva sivár benyomást keltő. A főoltár elhanyagolt szoborcsoportjának letöredezett kézfejei torz kiegészítésekkel éktelenek; e szoborcsoport szerkezetbeli centrumát alkotó szimbolikus frigyládának hűlt helye; a meghamisított magasságú tabernákulum becsempészett oromzata megbontja a theatrum sacrum szoborcsoport művészi egységét; és a főoltár architektúrájának két erőteljes símatörzsű oszlopára villanykörtékkel felszerelt bádogfolyondár fonódik szervetlenül és stílustalanul. A sötétségre kárhoztatott xaveri szent Ferenc-mellékoltárnak nyom nélkül elveszett nepomuki szent János és borromei szent Károly aranyozott faszobrai az oltár arányainak alig megfelelő padovai szent Antal és szent József gyárilag készített és festett gipszszobraival, a szent Kereszt-mellékoltárnak szintén ki nem nyomozható bánkodó Szűz Mária s a szeretett tanítvány, szent János aranyozott faszobrai pedig az oltár arányait és tartalmi egységét megbontó Jézus szíve s Mária szíve gyárilag készített és festett gipszszobraival pótolva. Eredetileg a szent Kereszt-mellékoltárt övező és Wagenschön Ferenc festette Ádámot és Évát ábrázoló olajfestményeknek szintén hűlt helyük. A többi függőkép részint kontárul javítva, részint rozzant állapotban áhítja a konzerválást és a restaurálást. A padok közé helyezett világítótestek oszlopai amilyen helytelenül felállítva, olyan stílustalanul is vannak megalkotva.

Természetesen ezek a részben helyrehozható hibák, a jezsuiták által tudatosan szorgalmazott stílusegységet rontó részek, a Jézus-Társaságnak a művészetben is alkalmazkodó szubordinációs szelleme fegyelmét megbontó elemek, amelyek a megnemértés folytán lenézett barokkstílus alkotásait szándékosan romboló vagy stílustalan művekkel pótló eljárás következményei, ártanak e templom művészi színvonalának, amelynek megteremtését pedig annyi szakavatott gonddal célozták a mívelt lelkű jezsuitaplébánosok. Ezek a templom összbenyomására nézve káros hatású mozzanatok fokozott fontosságúak éppen a vízivárosi szent Anna-templomnál, amelyben Buda 18. századi templomai között úgy külső kiegyensúlyozott arculatával, mint belső bonyodalmas térkompozíciójával és elliptikus kupolájával a legművészibb épülettípus öltött testet.

Jegyzetek: 1. Hist. Soc. Jes. Bud. 1687—1693. évi feljegyzései között.

2. A budai kapucinusok tulajdonában levő Protocollum seu Historia Domestica Conventus Budensis P. P : Capucinorum . . . II. kötete szerint 1698-ban : »R : P : *Otto Lincensis Dftor: et Archi-tectus* primarius incepit reparare Moscheam pro Ecclesia ad nostram formam« ; 1710 szeptember 20-án pedig : »Ecclesia nostra in honorem S : Elisabeth . . . consecrata . . . cum tribus lateralibus, nempe B : V : Mariae Auxiliatricis, S. Antonii de Padua, et in Capella S. Annae.« Ezeket az adatokat 1776-ban és 1777-ben *Sixtus* budai kapucinus gvárdián irta, aki annyiban tévedett, hogy *Linzi Ottó* kapucinus épitész nem a mecsetkápolnát alakitotta, hiszen azt már a jezsuiták tették alkalmassá istentiszteletre, amint az a Hist. Soc. Jes. Bud. 1687., 1688., 1690. évi feljegyzései bizonyitják, hanem az érdemes *Linzi Ottó* az új templomot kezdte épiteni, amelynek kőkapuzatán az épités kezdetét jelentő 1697. év volt kifaragva, amelyet még Sixtus gvárdián is látott ; továbbá e templom nem 1710-ben, de 1716-ban szenteltetett fel, amint azt az alapitóokmány bizonyitja. *Veremund* atya »Emlékkönyv a budai kapucinusrendi zárda és plébániatemplom renoválásának alkalmából« cimű 1927-ben megjelent hézagpótló érdemes művében (11. old.) tévesen állapitja meg az 1716-ban felszentelt templom helyét, amikor azt a mai zárda utcai frontjának a közepére helyezi, mert azon a tájon állott a mecsetből alakitott kápolna. Majd kissé hiányosan állitja (14. old.), hogy a mostani templom 1776. és 1777. években épült alapjaiból ; tény az, amint azt az általa is közölt alapitóokmány, továbbá a kéziratos Protocollum I—II. kötetének 1775—1778. évi feljegyzései és a fennmaradt terep- és vedutafelvételek is bizonyitják, hogy 1775-től 1778-ig az 1716-ban felszentelt és idővel szűknek bizonyult szent Erzsébet-templomot a mai alaprajzi nagyságra (in spatio V. orghiarum prolongatum) csak megnagyobbitották, meghosszabbitották. — *Juvigny* rajza, illetőleg *Greischer* metszete a leghitelesebb és legpontosabb egykorú felvétel Buda városáról, amelyet *Juvigny* közvetlenül az 1686-i ostrom után a helyszinén készitett az udvari haditanács részére. V. ö. Hofkriegsrath, Protoc. Exped. 1687. Jan. 121. a bécsi Kriegsarchivban. A 7. számú képen közölt metszet felső részletének az alsó jobb sarkában látható a vizivárosi török Mataf-dzsámi, később a kapucinusok szóbanforgó mecsetkápolnája.

3. A Budapest Székesfővárosi Levéltár Miscellanea nova 3. fasciculusában levő — Beschreubung deren Mobilien in seiner Hochwürden Herrn Thomae Raspasani Seligen hinderlassenen behaussung in der Wasserstadt Ofen den 10-ten october A. 1723. — lajstrom műtárgyainak kivonata : Ein holtzernes Crucifix mitt einem Schwartzen Postament — Ein kleines auff Purgament gemahlenes bild, mitt einem Schwartz gebatzten Rahm S. Barbarae. — Imago B. Virginis cum Jesulo lactante schon gemahlen in einem Schwartz gebatzten Ram. — In einem kleinen quadro und gemainen Schwartz Ram eingemahlenes bild S. P. Ignatio S. J. — Dessgleichen ein Sanct Francisci Xaveri Pild — Ein gemahlenes Calvariberg bild, mitt einem Nuspam formirten Rahm. — Item 15 Auspurger Kupffer in kleinen formath und verguldenen Ramen SS. Apostolorum. — 2 kleine ver kethe alte eingefasste Papstliche Wap. — Bemahlene 2 schu hoch, mitt gleich formierten nussbaumernen Rahmen alss Sanctae Annae, S Joannis Nipomutzeni, B. Mariae V. assumptae, S. Georgij, B Mariae Virg dolorosae Vesperbild, S Antoni de Padua, Animarum in Purgatorio, S Angeli Custodis. — 10 alte kleine landschafftell.

4. Ugyanott Raspasani végrendeletének a másolata, amelynek 11. pontja igy szól: »Sicut in vivis nil prius habui, aut desideravi, qvam ut honor S. Annae promoveatur, atqve hujus piae Intentionis intuitu pridem Ecclesiam qvandam optavi, ita huic etiam nunc inhaerens meam Domum pro Ecclesia ordino, qvo citius in Sanctum hunc usum convertandem, ne vero media desint, hisce omnia mea totam nimirum substantiam, qvatenus specialiter hic non disposui, prout in vivis feci, ita et modo plenissime offero, et S. Annae, qvam eatenus et modo praescripto Haeredem facio, consecro.«

5. Ugyanott a szerződés és a másolata.

6. Hist. Soc. Jes. Bud. 1724—1725. évi feljegyzései között.

7. Budai városi tanácsülés jegyzőkönyve 1724 május 26.

8. Az adásvételi szerződés és a jezsuitákat birtokbaiktató okmány a Budapest Székesfővárosi Levéltár Miscellanea nova 3. fasciculusában.

9. Puchner I. és Luprecht F. a plébániaépület saját korukbeli állapotából kiindulva, azt állitják, hogy a volt vendéglő, illetőleg kápolnával ellátott plébánialak keleti oldaláról déli irányban húzódó sarokszárnnyal ⌐ alakban volt kiépitve. Ezzel szemben tény, hogy a vendéglő, illetőleg kápolnás plébánialak kelet-nyugat irányú tengelyben felépitett hosszúkás téglányalakú épület volt eredetileg, amint azt a bécsi hadilevéltárban levő L. F. de *Rosenfelt* századosmérnöknek 1728-ban készült Mappa Geographica (9. kép.) keletről felvett vedutaképe, továbbá a Budapest Székesfővárosi Múzeumban levő M. A. *Rupprecht*—J. Ch. *Haffner* által 1730 körül északról felvett rézmetszetű városképe, majd

Otto Lincensis 4, 31, 48

Schoen Anna templ.

ARGIT-KÖRUT 55 SZ.
ZÉPITÓ SZÖVETKEZET

R Ajánlott
Bp. 112
Budapest 112
476

BUDA... 934-DEC.22-... C 11...

50f MAGYARO

T.

Műemlékek Országos Bizottsága

Budapest

Állatkerti u 1.

Ajánlva

Linzi Ottó lásd Otto Lincensis

Schoen Annatempl.

Ez az új absztrakt irányzat, mely párhuzamosan fejlődött a kubizmussal, mély kifejezése volt a német szellemiségnek. A német festészet minden időben a filozófia terheit hordozta. Az expresszionista festőt az áradó érzelem sodorta. Szubjektív szemléletével érzelmi alapon alkotott; kifejeződésre, nem ábrázolásra vágyott. Önmagát, saját lelkiállapotát, hangulatát fejezte ki az egyre jobban szétbomló formák révén. Az alakítást a szenvedély igazgatta, míg végül minden közvetítőt eldobott s absztrakt módon önmagát akarta adni: mikor legerősebben tört a kifejezésre, érthetetlenné vált. A szláv művészet, főképp az orosz hasonló erjedésen ment keresztül, szemben a formaisághoz, a hideg értelemhez, az ősi raison-hoz ragaszkodó gall szellemmel, mely a kubizmus absztrakcióiban is megőrizte józanságát.

Az expresszionizmus törekvései a magyar művészettől nem idegenek. A romantikus realisták csoportja bizonyíthatja, hogy a szenvedélyes kitöréseknek mindíg több talaja volt festészetünk-

(cs. 7).

GYŐR, Gy. Nemzeti Színház: Rigoletto, operaelőa. (szo. 7), Grease (v. 3 és 7, p. 7), a Rambert táncegy. prod. (sze, cs. 7); Kamaraszínház: (Bartók Béla Megyei MK): Oszkár (szo, v, k, cs, p. 7); Padlásszínház: Hazugok (k. 7).

HAJDÚSZOBOSZLÓ, Bocskai István Múzeum: A Hajdúság népművészete; Hajdúszoboszló népműv. (9–1 és 2–5, h. zárva).

HATVAN, Hatvani Galéria: „Arcok és sorsok" – orsz. portrébiennále – festmény, érem-, szobor- és plakettkiáll. (szo. zárul).

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, Tánc- és Mozgásműv. központ: táncdélután (szo. 4-től); Alföldi Galéria (Tornyai János Múzeum): a XIX–XX. századi alföldi művészet – Tornyai János több száz festménye és grafikája, Aba Novák Vilmos, Bihari Sándor, Endre Béla, Fényes Adolf, Kohán György, Koszta József, Nagy István, Rudnay Gyula és mások képzőműv. alkotásai (naponta 10–6, h. kivét.).

KAPOSVÁR, Csiky Gergely Színház: A Sárga csikó – népszínmű (szo, sze, cs, p. 7); Kokainfutár (h, k. fél 8), Murlin Murlo (sze, cs, p. fél 8) – stúdióelőadások.

KECSKEMÉT, Katona József Színház: Jézus Krisztus szupersztár, rockopera (szo. 7), A falu rossza – népszínmű (v. du. 3), Luxemburg grófja – operettelőa. (sze, cs. 7); Kelemen László Kamaraszínház: Csehov: Ványa bácsi (k. cs. 7); Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhely: kisgyerekek kézműves fogl. (cs. 10 és 2).

divatbem. esküvői ruhákból (szo. 3).

PÁTY, Közösségi Ház: Gombos Ferenc fotóinak tárlata (jan.12-ig).

PÉCS, P. Nemzeti Színház: Carmina Burana (szo, sze, cs. 7), Hegedüs a háztetőn (v. 3 és 7, k. 7); Kamaraszínház: Színházkomédia (szo. fél 8), Caligula helytartója (sze, cs. fél 8); Szobaszínház: Freud doktor páciense (k. fél 8); Pécsi Kisgaléria: Berényi István pécsi szobrász kiáll. (cs.-től); Pécsi Galéria: Pauli Anna (Szentendre) textiltervező idősz. kiáll.

RÁCKEVE, Városi Képtár: mitegy hatvan festő és szobrász alkotásait bemutató új galéria (most nyílik meg).

VÁC, Madách Imre MK: szíházi előadássor. óvodásoknak és kisiskolásoknak – Csizmás Kandur (zenés bábj.), a pécsi Bóbita Bábszínház vendégj. sze, cs, de. 10 és du. 2, p. de. 10).

VÁRPALOTA, Jó Szerencsét MK: modellezők tapasztalatcsere-délelőttje (szo. 9-től).

VERŐCE, Kerámiamúzeum: Gorka Géza keramikusművész alkotásainak bemutatója (h. zárva).

VESZPRÉM, Petőfi Színház: Csehov: Három nővér (szo, v. 6), Ünnepi színjátékok (h, sze. 7), A kaktusz virága (k. 3 és 7, sze. 3), West Side Story (p. du. 4).

beri. 3. ea. 7)
őrzött lány (C
ea. 7)

Bárka
Díszelőadás
Cristobal és D
gikomédiája (7
– a kávéz
mi lett a nőve
Valcer (8)

Budapest
ház – a Józs
H: Piaf (7) –
(de. 11) – K:
(a szekszárdi
ea. du. 2) –
szárú csereszn
– a Kár
színpadon: V
– K: III. Ri
Hamlet (7)
– a Shure
H: A gyermek
szerető (fél 8)
káj látott (fé
Zárt tárgyalás

Fővárosi
Szo, V, Sze
martre-i ibol
Lajtay L. bérl
du. fél 3) – P
szereti (7)
Elisabeth (du.

Játékszín
Holdfogyatko
Nászinduló (7
után (7) – Sze
Cs, Jövő szo:
7, Jövő szo: fé

József
Szo, H, Sze
Maróti Lajos
Gobbi Hilda
Sze: Ráday I
V: Hamupip

VIDÉKI HANGVERSENYEK

DEBRECEN, Józsai Közösségi Ház: népdalest (cs. fél 8).

ÉRD, Városi Műv. Központ: a Bukovinai Székely Népdalkör progr. (sze. 6).

GYŐR, Gy. Nemzeti Színház: ifj. koncert (h. 12), színházi zenei est – a Győri filh. zenekar hangv. (h. este 7).

MISKOLC, Városi Sportközpont: A deszkatemplom újjáépítéséért! – a Miskolci szimf. zenekar hangv., vez. Kovács László, közrem. Pitti Katalin és Gulyás Dénes – műsoron Schubert: VIII. (Befejezetlen) szimfónia, Népszerű operaáriák, Beethoven: V. (Sors) szimfónia (h. 7).

NAGYKANIZSA, Kodály Zoltán: MH: Death Metal Feszt, a Rock klubban – hat együttes közrem.-évél (p. 22).

NAGYKŐRÖS, Arany János MK: „Örökzöld dallamok" – a műv. központ pizzériateraszán (v. este 79.

NYÍREGYHÁZA, Vajdabokori Művelődési Ház: a Tirpák népzenei együttes estje, vezényel Bánszki János (sze. 6).

POMÁZ, Műv. Ház és Könyvtár: a Beatles-emlékzenekar estje (sze. 6-tól).

SZÉKESFEHÉRVÁR, Vörösmarty Színház: ifj. zenekari konc. (cs. du. fél 1 és negyed 3).

VESZPRÉM, Városi Művelődési Központ: a Séd-partizenekar koncertje (kedd este 6).

ZALAEGERSZEG, Városi Műv. Központ: a Zalai székely dalárda programja (sze. este 6).

Budapesti templomok egyházi zenéje

Január 11., vasárnap

Belvárosi Főplébániatemplom, délelőtt tíz óra. Hidas: Missa brevis. Hidas: Reges thansis. Vezényel: *Virágh* András.

Budavári Nagyboldogasszony (Mátyás)-templom, délelőtt tíz óra. Bárdos Lajos: Missa prima. Orgonál: *Hock* Bertalan. Közreműködik a *templom énekkara.* Vezényel: *Tardy* László.

Kelenföldi evangélikus templom (XI., Bocskai út 10), este hat órakor Vesperás *a Fővárosi kántorátus* közreműködésével. Elhangzanak Schein és Melchior Franck művei. Művészeti vezető: *Bence* Gábor.

Szent István-bazilika, délelőtt tíz óra. Bárdos: Missa III. Bach: Kettős a 78. kantátából. Orgonál: *Koloss* István. A templom kórusát vezényli: *Fehér* László.

Tisztviselő-telepi Magyarok Nagyasszonya-plébániatemplom (VIII., Rezső tér), délelőtt tizenegy órakor laudes *a Fővárosi kántorátus közreműködésével.* Goudimel, Resinarius, Lassus művei, Codex Sanblasianus. Művészeti vezető: *Mezei* János és *Bubnó* Tamás.

Január 13., kedd

Pesti ferences templom (V., Ferenciek tere), este fél hét órakor gregorián szentmise. Közreműködik *a Schola Gregoriana Budapestiensis Béres* György vezetésével.

Január 15., csütörtök

Szent István-bazilika Szent Jobb-kápolna, este háromnegyed hét órakor vesperás (énekes esti dicséret) a *Fővárosi kántorátus* közreműködésével. Elhangzik: Lassus: O lux beata trintas. Walther: Magnificat octavi toni. Obrecht: Salve Regina. Művészeti vezető: *Mizsei* Zoltán.

(g. á.)

LINK ISTVÁN

Magyar Nemzet 1998 I. 10.

Főszerepben a műtárgyak

A festményaukciók nagy, karácsony előtti dömpingje miatt az év utolsó heteiben a megérdemeltnél jóval kisebb figyelem jutott azoknak az árveréseknek, amelyeken nem a képek, hanem a *műtárgyak* játszották a főszerepet. Természetesen műtárgy maga a festmény is, közmegegyezéses alapon, legalábbis a galériák, aukciósházak táján a fogalom azokat a műalkotásokat jelenti, amelyek nem képek, s amelyeket valamilyen okból egyéb, pontosabb fogalommal nem kívánunk jelölni. Az ünnep előtti hetekben gyakran használtuk az „ajándék" kifejezést is, de ez is meglehetősen pontatlan megjelölés, hiszen ajándékba akár nagy értékű festményt is adhatunk. Mindenesetre tény, hogy képről képre, festményaukcióról festményaukcióra haladva figyeltünk fel arra, milyen értékek bukkannak föl azokon az aukciókon, amelyeken *bútorokért, szőnyegekért, vázákért és ékszerekért, öntött és fúvott üvegekért* versenghetett a nagy érdemű.

Márpedig a kínálat e téren sem volt szegényesebb, mint a képaukciókon. A BÁV ékszeraukciójának páratlan sikerét ugyan említettük (a tételek kevesebb, mint tizede maradt vissza), de csak utaltunk rá, hogy ezüstvasárnap külön *műtárgy–ékszeraukciót* rendezett a *Nagyházi Galéria*, másnap a *Pless és Fox ékszerüzlet* rendezte meg 95. árverését, két nappal később pedig a *Polgár Galéria* invitálta ékszer-ajándék-aukcióra az érdeklődőket. A karácsony előtti műtárgyaukciók sorát a *BÁV* újabb kétnapos árverése, majd a *Belvárosi Aukciósház* karácsonyi ajándék-aukciója zárta le.

A Nagyházi Galéria vázapárja

Karácsony-újév táján az ajándékozáshoz hasonlóan fontos téma az idő múlása. Már csak ezért is külön figyelmet érdemel a tény, hogy a *Nagyházi Galéria* kínálatában igen szép számmal szerepeltek – s ami ugyanilyen fontos: élénk éreklődést keltettek – az *órák*. A legmagasabb árat ugyan egy XIX. századi francia, *XV. Lajos* stílusában készített kandallóóra érte el (750-900 ezer), de az anyagban *magyarországi műhelyekben készült kiváló darabok* is helyet kaptak. Mintha csak a honi tárgykultúra egykori magas színvonalára kívántak volna figyelmeztetni – vagy éppen arra, hogy az utóbbi időben meglehetősen összezavarodott aukciós időrendet sem ártana újra a klasszikus hagyományok szerint szabályozni. Tény, hogy az egyik legérdekesebb darab, *egy XVIII. század végi képóra* a honszeretet hevét hirdeti, hiszen a képen látható urak éppen a szintén jelen lévő *Mária Teréziáért* ajánlják föl életüket és vérüket. Szintén a honi műipar remeke az a *dísztál*, amely az óránál jó száz évvel később, 1896 körül készült *Link* István műtermében.

A karácsony előtti műtárgy-árverések legmagasabb árait egyébként szintén a Nagyházi-aukció darabjai érték el. Kétmilliós kikiáltási ár után *hatmillióért kelt el az a festett porcelán vázapár és posztamens, amely Sévresben, Eugen Poitevin műhelyében készült* a XIX. században, s Mars és Júnó találkozását ábrázolja. A Domitianus történetét megörökítő, nagyméretű, valószínűleg Antwerpenben készült *XVII. századi falikárpit* 1,4 millióról indulva kétmillióért talált gazdára. A licit persze akkor is lehet izgalmas, ha sokkal kisebb értékű tárgyakról van szó: olyan szelencéről például, amelynek ára a vetélkedés közben meghatszorozódik (15-ről 95 ezerre), vagy olyan illatszeres fiolákról, amelyek az indulásinál tízszer magasabb leütési árat érnek el (2 után 22, illetve 3,4 után 32 ezer). Taps ugyan általában csak a valóban „nagy" liciteknek szól, de az ilyen leütések után is méltán reménykedhetünk az új év jó aukcióiban.

P. Szabó Ernő

Magyar aukciós index

Műgyűjtők a megmondhatói, hogy az ötvenes években – az eladókkal kialakított baráti kapcsolat révén, de anélkül is – néhány száz forintért XX. századi klasszikusokat is lehetett kapni a bizományiban. Igaz, akkor még – s később is – hagyatékok elkótyavetyélésekor, sőt, kapualjakba lezúdított lomok közt jó szemű nepperek kvalitásos munkákat találtak, megmentve őket az enyészettől.

Szerencsére más idők járnak, s ma már a valaha nevetséges összegekért eladott képek több százezres, milliós leütési árakat érnek el az aukciókon. Nemrég megjelent a *Magyar aukciós index (1991–1997)*, amely kilenc aukciós ház 18-20 árverése alapján 1200 művész 15 ezer alkotásának kikiáltási és leütési árát közli. Hasonló gyűjtemény utoljára 1990-ben jelent meg. A kötet végén a művészek pályáján eligazító szócikkek is találhatók. Lehet böngészni egy-egy festő, kép ázsiójának emelkedését pár év alatt. Inflációs időkben érdekes játék. S még inkább figyelmeztet a pénznél fontosabb értékek állandóságára, sőt növekedésére. A kiadó, az *editor Dutka* CD-t is kínál, *Magyar mesterek magángyűjteményekben* címmel. A kötet egyébként a kiadó címén (H-1410 Bp., Pf. 164) megrendelhető.

(m-ó)

Link F. J.

ötvös

l.

Rath György 1896

212. l.

212.50
106.25
42.50
31.25

hozzá

giro fo
leszá

május 16-iki

mely összeggel b. számlá ját me

Fenti cimleteket letét é be

HB (Tőzsdeoszt.) 17. sz. nyiv. 1923. II. 10000. – Bruck Andor. Tel.

Link F. István

özvö

l.

Művészi Ipar

1891. 59. l.

211. l.

korú faragott szines keretben, XVIII. század.

Korona		Korona
—	433. L WESTALL del. G. Sancon sculp: Innocent Mistchief, kréta-modoru metszet 1800-ból . .	300
—	434. MORGHEN Raphael: A gyermek Herkules, rézmetszet . .	250
—	435. SZOBROCSKA, bronz, fiatal faunt ábrázol	120
—	436. SZOBROCSKA, hordókon ugrándozó kinait ábrázol . . .	80
50	437. HOGARTH: Orgia, rézkarc .	60
250	438. ODEVAER rajza után Jazet: Dávid festő arcképe, mezzotinto	200

L i o t a r d /Listard/ Jean Etienne
festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
210.
"Régi magyar mecenások"

asztal, rajta ezüst csengő. Balra vörös bélésű szék. Háttér: szürke fal, zöld függönnyel. Fent, a bal sarokban egy táblácskán: «N : 14.»

Olajfestmény. Vászon. M. 211—122·5 cm.
XVIII. sz. a Lanfranconi gyűjteményből. Ltsz. 576.

7. ***Mária Terézia királynő a magyar koronával.*** (1741—1780.)

Derékig ábrázolt, félig jobbra forduló és szemközt néző alak, hajporos fürtökkel. Öltözete: arannyal hímzett, kivágott kék bársony fűző, kék bársony allj, fehér csipkés ingváll és hermelinnel bélelt halványvörös palást. Fején gyémántos diadém. Jobbról, szürke párnán a magyar korona. Sötétbarna háttér.

Pasztel. M. 80—67 cm. Rajzolta *Jean Etienne Liotard.*
A Nemzeti Múzeumból. Ltsz. 484.

8. ***I. Ferenc császár apotheozisa.*** (? † 1765.)

Jobbra, a selyemsátor alatt elhelyezett trónon ül az uralkodó, arannyal kivert szürke páncélban, aranybrokát palástban és mellén az aranygyapjas renddel. Jobbjában marsalbotot tart; baljával levelet vesz át a trón lépcsőin térdelő alaktól. A jobbjánál látható díszes faragású asztalon a római birodalmi korona, az országalma és a kormánypálca. A sátortól jobbra az Ausztria dicsőségét jelképező oszlop áll, «Tropheum Austriadum, Quod Fuit, Est Et Erit» felirással és III. Ferdinánd, I. Lipót, I. József és VI. Károly képeivel. Az előtérben, a jobb sarokban török zászlók és fegyverek között egy koronás sas tépi ki az ellenséget jelképező férfi beleit; mögötte egy koronás női alak ajánlja fel az országalmát Chronosnak, ki a feje fölött látható medaillonra mutat, melyen a kardjával sujtó I. József és három hercegi koronát viselő követ hordó fiú van ábrázolva. A medaillont egy gyermekangyal tartja, kire balról, a fellegeken ülő Providentia figyel. Feljebb egy géniusztól tartott kettős tükör, mely fölé a jobbjában har-

Tóth, Képes lajst. 1907

sonával ábrázolt hír babérkoszorút tart. A csoport mögött várkapu. Az előtérben, a középen ledöntött török diadalemlék talapzatán és földön heverő csúcsán félhold. Tövében elesett törökök. Balra lovascsata. Az egyik vértes épen a zászlót ragadja ki a pogány vitéz kezéből. A középtérben a balfelé vágtató hadvezér mutat marsalbotjával a háttérben dúló ütközet felé, mely egy ostromolt vár körül folyik. Az égen szivárvány. A sátor felett felhőgomoly, tetején a félholdon álló Madonna, ki baljával, melyben kormánypálcát tart, a világgömbre támaszkodik. Jobbjában olajágat látunk, melyről fénysugár esik az uralkodóra. Körülötte szövétneket és villámsugarat tartó, harsonát fúvó és a felhőket eloszlató angyalok.

Olajfestmény. Rézlap. M. 56—84·4 cm.

Jelzése alul jobbra, a «Trophæum Austriadum» előtt emelkedő kis talapzaton: «Joseph Adam. | Mölckh. Pinxit. | 1755.» Ltsz. 116.

9. ***Mária Terézia királynő a magyar koronával.***
(1741—1780.)

Derékon alul ábrázolt, kissé balra forduló alak, hajporos fürtökkel. Fejét félig jobbra fordítja és szemközt néz. Jobbját a jogaron nyugtatja, melyet egy asztalra helyezett arannyal hímzett vörös párnára támaszt. Az utóbbin a magyar koronát látjuk. A királynő kivágott, rövid újjú, csipkével szegett világoskék ruhát, gyémántos mell- és fejéket visel. Vállán vörös visszájú aranybrokát palást. A háttérben: balra pillér és az ábrázolt feje felett zöld függöny.

Olajfestmény. Vászon. (Oval.) M. 102—85·5 cm.

Festette *Meytens Martin.* Ltsz. 545.

10. ***Mária Terézia a pozsonyi koronázó dombon.***
(1741 jun. 25.)

A fekete ló hátán ábrázolt királynét a koronázási halmon látjuk, félig balra fordulva. Fejét félig jobbra fordítja és szemközt néz. Felemelt jobbjában a kard. Arannyal di-

szített, kivágott, rövidújjú fehér csipkeruhát és gyöngyökkel és drágakövekkel teljesen elborított fűzőt visel. Vállán a koronázási palást, fején a korona. A háttérben a pozsonyi vár. Nehéz felhőkkel borított ég.

Olajfestmény. Vászon. M. 45—33 cm.
Festette az alakot *Meytens Martin*, a lovat *Hamilton John George*.
Ltsz. 61.

11. ***Lotharingiai Ferenc herceg, később I. Ferenc császár.*** (1708—1765.)

A fekete lovon ábrázolt uralkodó balról jobbra tart. Fejét balra fordítja és szemközt néz. Arca borotvált; hosszú vendéghaja vállára omlik. Jobbját csípőjéhez támasztja. Arannyal gazdagon hímzett zöld ruhát és galambszürke harisnyát visel. Fején zöld tollal díszített fekete kalap. A háttérben folyam, mindkét partján várossal. Az égen nehéz felhők.

Olajfestmény. Vászon. M. 45—32·5 cm.
Festette az alakot *Meytens Martin*, a lovat *Hamilton John George*.
Ltsz. 62.

12. ***Mária Terézia királynő.*** (1741—1780.)

Mellszobor, csipkével szegett kivágott ruhával és jobb vállán összegombolt, hermelinnel bélelt palásttal. Fejét, melyet antikizáló diadém ékít, félig jobbra fordítja. Hajfürtjei vállaira omlanak alá.

Fehér márvány. Magassága a talapzattal együtt 87 cm.
Készítette *Giuseppe Monti*. A Nemzeti Múzeumból. Ltsz. 490

13. ***I. Ferenc császár.*** (1745—1765.)

Térdig ábrázolt, félig balra forduló és szemközt néző alak, fehér vendéghajjal, melynek hosszú fürtjei vállára omlanak. Bal kezével arany paszománttal szegett ibolyaszín palástját fogja, jobbjával pedig az asztalra mutat, melyen az arannyal hímzett vörös bélésű palástra helyezett korona látható. Vörös bársony köntöst és fehér csipkenyakkendőt

visel. A sötét háttérből balra oszlop talapzata domborodik ki.

Olajfestmény. Vászon. M. 46—42 cm.
Festette *J. Schipa.* Etlinger pozsonyi képíró ajándéka. Ltsz. 49.

14. ***Mária Terézia királynő özvegyi viseletben.*** (1765—1780.)

Mellen alul ábrázolt, félig jobbra forduló és szemközt néző alak. Kivágott gyászruhát visel. Fején fekete csipkekendő. Mellén rendjel. Szürke háttér.

Pasztel. Vászon. M. 30·7—22·2 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 611.

15. ***Mária Anna főhercegnő, Károly lotharingiai herceg neje.*** († 1754.)

Derékig ábrázolt, balra forduló és szemközt néző alak, szürke hajjal. Szalaggal díszített, arany himzésű, kivágott, rövid újjú ruhát visel. Vállán fekete és nyakában fehér csipkekendő; fején gyönggyel ékített fekete fejdísz; fülében gyémántos és gyöngyös fülbevaló. Zöldes szürke háttér.

Olajfestmény. Vászon. 70·5—53·8 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 544.

16. ***II. József császár.*** (1780—1790.)

Mellen alul ábrázolt, balra forduló és szemközt néző alak, borotvált arccal és fehér vendéghajjal. Vörös hajtókás zöld kabátot, arany paszomántos vörös mellényt és fehér csipkenyakkendőt visel. Mellén a Sz. István- és a Mária Terézia-rend csillagja, illetőleg keresztje és ugyanazon rendek szalagjai. Szürke háttér.

Pasztel. Vászon. M. 31—22·2 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 612.

17. ***II. József császár.*** (1780—1790.)

Mellkép, bal arcélben, borotvált arccal, fülénél felgöndörített és hátul leomló fürtökkel. Római mellvértet visel,

Jean Etienne Liotard miniator

Pásztortűz, 1928. 9 sz.

208. l.

Dr. Rosha Márton: A miniatűr

Rossi

Pester Lloyd, 1867
XIV.évf. 237.sz., l.o.

Cégbejegyzés/Berger Fülöp arany-
müves/

M.D.K.

LIOTARD Étienne Jean pasztell arckép festő

szül. 1702 Genf, megh. 1789 ua.

Bécsben Teleki László arcképét festi, aki

Erdélybe viszi.

Garas XVIII. sz. 149, 232, 179. l.

Liotard, Jean Etienne

Mária Terézia arcképe, pantell. M. Tört. Kép-csarnok.

Repr.

Nagyer Lajos ifj.:

Magyar uralkodók.

Bp. 1942. 33. tábla

nete (Moszkva, 1910—14; az V. köt. után félbenmaradt); N. *Kondakov* és J. *Tolstoj*, Orosz régiségei (6 köt., Pétervár, 1889—99; az első 3 köt. S. Reinach fordításában franciául is, Párizs, 1892); *Souslow*, Monument de l'ancienne architecture russe I—XIII. (Pétervár, 1901—); L. *Réau*, L'art russe des origines à Pierre le Grand (Párizs, 1921); *u. a.* L'art russe de Pierre le Grand à nos jours (u. o., 1922); A. *Eliasberg*, Russ. Baukunst (München, 1922); Fannina W. *Halle*, Altruss. Kunst; *u. a.*, Wladimir-Ssusdal (Berlin, 1929); *O. Wulff*, Die neurussische Kunst (Augsburg, 1932); *Brunov-Alpatov*, Gesch. d. russ. Kunst (Augsburg, 1932); *El Lissitzky*, Russland, die Erneuerung der Architektur in der Sowjet-Union (Wien, 1929); *u. a.*, A szovjet-művészet céljairól; *Lunacsarszkij*, A művészet világában (W mirje isskustwa, 1923). *Barát.*

ORPHEUS-DOMBORMŰ, márványrelief a nápolyi Museo Nazionaleban (további másolatok Róma, Párizs stb.), a Kr. e. V. század második feléből, a Parthenon-fríz hatását mutatja. Talán egy háromláb bázisról (l. *Korégosz-emlékek*). Orpheus a tilalom ellenére visszatekintett, mire Hermes megragadta Eurydike kezét, hogy visszakísérje az alvilágba. Eurydike szomorú megadása, Hermes könyörtelen mozdulata, Orpheus fájdalmas búcsúpillantása méiyen megkapó a forma nyugodt, kötött monumentalitása mellett.

ORRENTE, *Pedro*, spanyol festő, * Monte Allegre 1560, † Toledo 1644. Egy ideig Valenciában élt és hatás-

Lion Fülöp

otvós

Königgrätz. 775. 7.

Áthozat

Do

5.	I. 1.	Saldó 1934. évről	
	I. 19	à conto	
VI.	4.	à conto	
		kamat és költs	
	14.	à conto	

Lion Fülöp
ötvös Győrsziget.
Kőmagyötvj. 129. l.

F. sz. *Lf. Nr.*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
775		Lion	**Philippus Lion (Leon)**, M 1856. (Családi közlés szerint * 1829, † 1909. A győri céhben felvételre jelentkezett 1855-ben, felvették 1856 VIII. 6. Jankó László Győrnél id. műve 31. oldalán Philig Leonként említi. — *Nach Familienmitteilung * 1829, † 1909. Bittet um Aufnahme in der Raaber Innung 1855, wird 6. VIII. 1856 aufgenommen. Bei L. Jankó, op. cit. 31, als Leon Philig erwähnt.)*
	Nr. 772		Evőeszközök. — *Tafelsilber.* Magántulajdon, Győr — *Privatbesitz in Raab.*

79 György Kepes: Nature en mouvement. Budapest, Musée des Beaux-Arts

pourtant ce genre ne sert pas à mettre l'accent sur l'objectivité du concret, mais à évoquer des processus mentaux par les choses concrètes estompées. Sur son oeuvre intitulée *Aliénation* une forme flotte et se rétrécit dans un espace incertain. Seuls ceux pour qui cette forme s'associe à l'idée de la patrie découvrent qu'elle est la carte géographique de la Hongrie.

Vu la place restreinte dont nous disposons, cette communication devait se limiter à ces oeuvres décrites ci-haut. Plusieurs oeuvres qui s'offrent à l'étude y manquent et attendent une analyse complète. Le présent article a seulement pour but de démontrer que l'exposition „Hommage à la terre natale" aura été un événement important dans l'histoire des collections du Musée des Beaux-Arts.

BRIGITTA CIFKA

JEAN-ETIENNE LIOTARD ZOMÁNCFESTMÉNYE A BUDAPESTI SZÉPMŰVÉSZETI MŰZEUMBAN*

Liotard, kinek művészi eredetiségét és önállóságát aligha kell hangsúlyoznunk,[1] technikai téren is újítóként jelentkezik: a rajzművészetben korábban csak a miniatúrafestészetben alkalmazott megoldásokhoz folyamodik,[2] illetve a zománctechnika módszereit alkalmazva készített viszonylag nagy, üvegre festett áttetsző képeket. Kézikönyvének[3] „ne fessetek olyan tárgyakat, amelyeket a festészet nem tud jól utánozni" című fejezetében meglehetősen elégedetten mutat be kettőt ez utóbbi munkái közül: „... Nem tudjuk sem az üveg, sem a jól csiszolt fémek csillogását megfelelően utánozni; a festékek meg sem közelíthetik ezeknek a tárgyaknak a ragyogását; ez alól csak a zománcfestmény kivétel. Ily módon festettem üvegre egy templomrészletet, amelynek egyes részeit az ablakokon keresztül megvilágítja a nap: többeket annyira megtévesztett, hogy be kellett nekik bizonyítanom, hogy a képet nem a nap világítja meg. Ez a művem Szardínia királyának a tulajdonában van.[4] Hasonló stílusban festettem meg egy hölgyet, amint gyertya fényénél levelet ír; olyan természetesnek tűnt, és olyan hatást keltett, hogy többen a láng lobogását is látni vélték; mások, az érzékeny szeműek, nem tudták sokáig nézni: ezeket a képeket tűzön üveggel együtt égetett és így azzal egyesült, nem változó zománcfestékekkel festettem."

Ez az eljárás, amely igen közel állt ahhoz a technikai módszerhez, amelyet az üvegművészettel foglalkozó 18. századi könyvek oktattak,[5] a jelek szerint

* A tanulmány időközben francia nyelven megjelent (*Genava*, XXXI, N. S. 1983, 63—66); emiatt — mivel a Szépművészeti Múzeum műtárgyával foglalkozik — magyarul közöljük. (Szerkesztőség)

[1] Jean-Etienne Liotard-ról lásd: Ed. Humbert, Revilliod, A. — Tilanus, J. W. R.: La vie et les oeuvres de Jean-Etienne Liotard, Genève, 1897; Fosca, F.: La vie, les voyages et les oeuvres de Jean-Etienne Liotard. Lausanne—Paris, 1956; Loche, R. — Roethlisberger, M.: L'opera completa di Liotard. Milano, 1978 („Classisi dell'arte Rizzoli, 96. sz.), korábbi irodalommal.

[2] Sajátos, Liotard-ra jellemző módszerrel a rajz hátoldalán gouache-sal és színes krétával készítette el az ábrázolt személyek körvonalait. Ez a miniatúrafestészetben gyakran alkalmazott eljárás. Lásd: Scheidegger, A.: Restaurationen: Jean-Etienne Liotard. Bildnisse der Kinder der Kaiserin Maria-Theresia, *in:* Bericht der Gottfried Keller-Stiftung. 1966—1969, 86—88, 27—30. kép.

[3] Traité des principes et des règles de la peinture par M. J. E. Liotard, Peintre, Citoyen de Genève. Lyon, 1781.

[4] Valóban szerepel ez a zománcfestmény Baudi di Vesme: Schede manoscritte (Museo civico di Torino) kötetében.

[5] Pontosabban lásd: Haudicouer de Blancourt, F.: L'Art de la verrerie où l'on apprend à faire le verre, le cristal et l'émail, la manière de faire les perles, les pierres précieuses, la porcelaine et les miroirs, la méthode de peindre sur le

meghökkentette a művész kortársait, mint ezt Fuesslin[6] és főleg Horace Walpole fontosnak tartja fel is jegyezni: „(Liotard) 1772-ben visszatért Angliába, különböző festők képeit hozva magával, s ezeket aukción el is adta; ezen kívül néhány, meglepő fény- és árnyékhatású saját művét is elhozta, melyek csupán különlegességükkel tűnnek ki, ugyanis ahhoz, hogy megfelelően lehessen őket látni, a szobát be kell sötétíteni; szokásához híven, a rájuk tűzött ár is különlegesen magas volt."[7]

Elég kevés Liotard-zománcképről van tudomásunk: először 1771 áprilisában abban a párizsi katalógusban említik őket, amelynek címe: „Cabinet des tableaux. Explication des tableaux et dessins qui se voient rue Montmartre, vis à vis de l'Hôtel d'Usès, au second chez l'épicier"[8] („Festménykiállítás. A rue Montmartre-on, az Hôtel d'Usès-szel szemben, a II. emeleten a fűszeresnél látható festmények és rajzok magyarázata"): „...a nagy terem melletti helyiségben Liotard üvegre festett áttetsző zománcképei. 103. sz.: Tájkép állatokkal, Carle du Jardin-nek a 4. teremben látható festménye nyomán. 104. sz.: Arckép oldalnézetben lapos domborművön. 105. sz.: gyertyafénynél író nő, Mieris nyomán. 106. sz.: Templombelső, amelyet megvilágít a nap."[9] Ugyanezek a zománcképek szerepelnek annak az aukciónak a katalógusában is, amelyet Liotard 1773-ban Londonban rendezett: Catalogue of the collection of Pictures to be seen in Great Marlborough Street, facing Blenheim Street at Mr Liotard's (A Great Marlborough Street-en, a Blenheim Street-tel szemben Liotard úrnál látható festménygyűjtemény katalógusa), London, 1773: „Négy, üvegre festett tranparence", szám nélkül. „1. Tájkép; 2. Templombelső, ahová az ablakon át besüt a nap. 3. Gyertyafénynél olvasó nő. 4. Médaillon. A magyar királynő arcképe," (egyenként 60, illetve a négy együtt 200 guinea).[10] Ezt a négy képet bizonyára eladták, mert az 1774-ben, Londonban, Christie-nél rendezett aukció katalógusában már nem szerepelnek.

Liotard azonban valószínűleg továbbiakat is készített, hiszen 1778 március 11-én az alábbiakat írja Bécsből a feleségének:[11] „A császárnő a transparence-ok ára iránt érdeklődött, a háromért 70 Lajos-aranyat kértem," majd, 1778 május 2-án, szintén Bécsből írott levelében a következőket fűzi hozzá: „Hétfőn, fiammal együtt, el kell mennem a porcelángyárba, hogy lássam, tudok-e valami hasznosat tenni ebben az üzemben. Szép dolgokat csinálnak, de talán még lehetne tökéletesíteni, beszéltem erről a császárnővel, nem hiszem, hogy a

verre et en émail, de tirer la couleur des métaux, minéraux, herbes et fleurs. Nouv. ed. augmentée d'un Traité des pierres précieuses. Paris, 1718 (fakszímile kiadás: Minkoff, Genève, 1973), elsősorban a 9. kötet, 111—147.

[6] Fuesslin, J.: Geschichte der besten Künstler der Schweiz. 1770.

[7] Walpole, H.: Anecdotes of Painting in England, III. London, 1876. 28.

[8] Az erről a rendkívül ritka katalógusról írott tanulmányt lásd: Lauts, J.: Jean-Etienne Liotard und seine Schülerin Markgräfin Karoline Luise von Baden, *in:* Jahrbuch der Staatlichen Kunstsammlungen in Baden—Württemberg, Bd. 14, 1977, 62—65. Lásd még: Loche, R.: Jean-Etienne Liotard peintre et collectionneur-marchand. A propos de quelques documents inédits, *in:* Genava, n. s., XXVIII, 1980. 185.

[9] E két utóbbit illetően, minden valószínűség szerint, a kézikönyvében (Traité, op. cit. 61—62.) idézett művekről van szó.

[10] A 200 fontos árat említi Graves, A. is: Art Sales from early in the eighteenth century to early in the twentieth century, t. I, London. 1918. 178 (fakszimile kiadás: Bath, Kingsmead Reprints, 1973). Kézzel írott jelzések a Frick Art Library-nél, New Yorkban őrzött katalóguspéldányban.

[11] Genève. BPU. Ms. fr. 354, 9. lap.

80. Jean-Etienne Liotard: Ausztriai Mária-Terézia (üvegre festett zománckép). Genf, magángyűjemény

transparence-aimat megveszi, elég régen megkérdezték ugyan az árukat, de azóta nem beszéltek többet róla."[12]

A továbbiakban Liotard-nak még egy zománcfestménye szerepel azon a jegyzéken, amelyet 1785 májusában d'Angiviller-nek átadott:[13] „45. Liotard. Felesége miatt útját egy barlangban megszakító lovas. Üvegre festett zománc, Wouwermans nyomán. 10 és fél hüvelyk magas, 8 hüvelyk széles." Tilanus[14] szerint a festő hátrahagyott műveiről készített leltárban is szerepelt egy tájat ábrázoló transparence.[15]

Az említett képek közül csupán egy maradt fenn napjainkig, ez az ifjú osztrák császárnőt, Mária-Teréziát jobb profilból ábrázoló médaillon (80. kép).[16]

[12] Genève. BPU. Ms. 1935/118.

[13] Lásd: Loche, R.: Jean-Etienne Liotard, peintre et collectionneur-marchand, op. cit. 195. Wouwerman festménye François Tronchin gyűjteményébe tartozott: Loche, R.: Catalogue des collections de François Tronchin. Genève, 1974. 149, 297. sz.

[14] Lásd: Humbert, Revilliod és Tilanus: op. cit. 210.

[15] Az 1790-ből, s nem, mint Tilanus írja, 1791-ből származó leltár a festő teljes képgyűjteményét tartalmazza, saját műveit éppúgy, mint a korábbi mesterekét. A gyűjteményt, a Liotard gyermekek számának megfelelően, öt részre osztották. Sajnos azonban ez az értékes dokumentum, amely korábban egy magángyűjteményben volt, elveszett.

[16] Üvegfestmény. 13,5×13,5 cm. Genf, Grégoire Salmanowitz gyűjteménye.

81. Jean-Etienne Liotard: Silénos, négy puttóval (üvegre festett zománckép). Budapest, Szépművészeti Múzeum

Liotard a kompozícióhoz nyilvánvalóan egy 1774-es rajzból merített ihletet, amelyet az ifjú uralkodót ábrázoló metszethez készített.[17] Azonban minden arra mutat, hogy a zománckép — a forrásokból ismert többihez hasonlóan — nem Liotard első bécsi tartózkodásakor, hanem jóval később, talán az 1770-es évek körül készülhetett.

[17]Mezzotinto. 16×13 cm.Felirata: No. V. Profil de l'impératrice-Reine. Dessiné d'après nature en 1744, par J. E. Liotard et gravé par lui-même. (A modellről rajzolta, 1744-ben, J. E. Liotard, s ő maga metszette.) Szerepel kézikönyvében is (Traité, op. cit. 5.): „No V. Ez a híres Mária-Teréziának, a királynőnek az arcképe, akinek nagyságát nem lehet dicshimnuszokkal méltóképpen kifejezni, s akinek, mint azt M. de Caraccioli igen helyesen mondja, „a sírja oltár, melynek hálával adózik az egész világ". Abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy 1744-ben lerajzolhattam fennséges személyét. A metszetet én magam készítettem el, s a médaillont rózsa- és babérfüzérrel vettem körül. Ezt a szimbólumot ki is érdemelte."

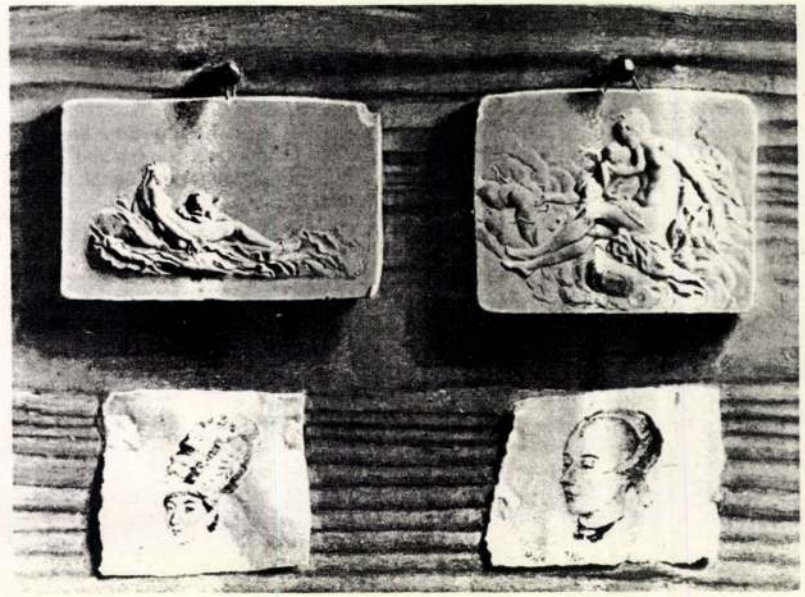

82. Jean-Etienne Liotard: Trompe l'oeil, 1771 (selyemre festett olajkép). New York, Institute of Fine Arts

A budapesti Szépművészeti Múzeum raktárában felfedezett üvegfestményt, amelyet korábban a 18. század végi holland, illetve német iskolához kapcsoltak (81. kép),[18] a Salmanowitz gyűjteményben őrzött médaillon technikájához minden tekintetben hasonló megoldása alapján minden kétséget kizáróan Liotardnak tulajdoníthatjuk.

A képen egy Silénost négy puttó társaságában ábrázoló szürkésfehér márvány dombormű sárga zsinórral, kobaltkék brokátra van felfüggesztve. A trompe l'oeil hatását a márványfelületen több helyen húzódó festett törésvonalakon kívül az üveglap valódi repedései is fokozzák. A kompozíció valószínűleg Duquesnoy egyik domborműve alapján készült, de mint abban kollégánk, Jean-René Gaborit, a Louvre Szoborgyűjteményének vezetője is megerősített, stílusa és néhány részlete alapján sokkal közelebb áll a 18. századhoz, mint az azt megelőző korszakhoz. Clodionra vagy követőire gondolhatunk. A 18. században gyakran dolgoztak „Duquesnoy modorában". Mindenesetre, nem túl valószínű, hogy az ötlet magától Liotard-tól származott, ő ugyanis mindannyiszor, amikor az antikvitáshoz fordult, megelégedett az ismert motívum másolásával, esetleg

[18] Üvegfestmény. 24,5×27 cm. Leltári szám: 834. Köszönetünket fejezzük ki dr. Garas Klárának, a budapesti Szépművészeti Múzeum igazgatójának, hogy lehetővé tette, hogy ezt a Liotard-művet publikáljuk.

némi átértelmezésével; így történt ez a Három Grácia[19] esetében, amelyet a római Borghese palota antik csoportja alapján 1737-ben festett, a „római Capitoliumban festett"[20] haldokló gladiátor[21] vagy a Venus kallipygos esetében.[22]

A budapesti gyűjteményben őrzött mű szoros kapcsolatot mutat egy 1771-ben készített trompe l'oeil kompozícióval, amely falapot utánzó háttérre erősített Venust és Cupidót ábrázoló két grisaille-ból és két, háromszínű krétával rajzolt női hajviselet-tanulmányból áll (82. kép).[23] Ugyanezzel a trompe l'oeil-eljárással történik a márvány utánzása, és ugyanolyan szögeken lógnak az áldomborművek.

A budapesti dombormű azzal az 1771—1772 körül készült trompe l'oeil sorozattal is összevethető, amelynek három darabja szerepelt az 1773. évi, öt pedig az 1774. évi aukción, deceptio visus[24] címen. Ez is velük egy időben készülhetett, s feltevéseink szerint azok közé a zománcfestmények közé tartozhatott, amelyeket Liotard 1778-ban Mária-Terézia császárnőnek felajánlott, de amelyeknek a témáját a kutatás jelenlegi állása szerint, dokumentumok hiányában, sajnos nem tudjuk meghatározni.

RENÉE LOCHE — PIERRE ROSENBERG

[19] Pergamenre készített pasztell. 48×43 cm. Amsterdam, Rijksmuseum.
[20] Elveszett, korábban Lord Bessborough gyűjteményéhez tartozott.
[21] Cabinet des tableaux ... Paris, 1771. op. cit. 7, 99 sz.
[22] Pasztell. 58×46 cm. Szignált és 1774-ből keltezett. Az egykori Carlin gyűjtemény, Bern. A művet, mezzotinto eljárással, Liotard metszette, felirata: N VI. A szépfenekű Vénus. Antik minta alapján öntött gipszszobor után rajztolta és metszette J. E. Liotard. (N VI. La Vénus aux belles fesses. Dessiné d'après la statue de plâtre moulée sur l'antique, par J. E. Liotard et gravé par lui-même.)
[23] Selyemre festett olajkép. Szignált és 1771-ből keltezett. 24,2×31,7 cm. Az egykori Vitale Bloch gyűjtemény, Párizs. Dr. Rudolf Heinemann és felesége, New York, Institute of Fine Arts.
[24] Catalogue of a collection of pictures, London, 1773. op cit. 38., 40., 51. sz. A Catalogue of the select wellchosen collection of Italian, French, Flemish and Dutch Pictures (principally Cabinet) of Mons. Liotard ... which be sold by auctien, by Mr. Christie, ... on Friday, April 15, 1774, and the following day. 15 avril 1774, no 74, 16 avril nos 5, 31, 32 (e két utóbbit lord Bessborough-nak adták el) et 51.

CASTIGLIONE LÁSZLÓ

(1927. november 14 — 1984. április 2)

A második világháború után felnőtt első tudósnemzedékhez tartozott, ahhoz a generációhoz, amely a lehetőségeket szinte korlátlanoknak, a feladatokat végteleneknek látta. Kutató szenvedélyével és szigorú rendszerező hajlamával Castiglione csakhamar kiemelkedett egyetemi kollégái közül. Még egyetemi hallgató volt, mikor 1949-ben a Szépművészeti Múzeum Antik Osztályára került. A klasszikus ókor anyagának központosítása és sorozatos vásárlások révén ötszörösére nőtt gyűjtemény hatalmas feladatokat rótt az osztályra. Castiglione jelentős részt vállalt mind a klasszikus kultúrák anyagának teljes újra leltározásában, mind pedig első állandó kiállításának rendezésében (1950—1953) és vezetőjének megírásában.

A múzeumi munkát azonban az első pillanattól tudományos feladatnak is tekintette. A gyűjteménynek még feldolgozásra váró jelentős terrakotta-anyagából a Ptolemaios- és római kori Egyiptom kisplasztikája kötötte le hamarosan a figyelmét. Az anyaggal való foglalkozás során történeti iskolázottsága és a tárgyi emlékanyag történeti meghatározottsága által felvetett problémák iránti érdeklődése csakhamar arra a meggyőződésre vezette, hogy érdemleges munkát csak a görög és római kori Egyiptom történetének és kultúrájának a lehető legmesszebbre tekintő megismerése révén végezhet. Ennek szentelte munkássága első negyed századában ereje nagy részét, és a tárgy élete végéig foglalkoztatta. Már első publikációját, a múzeum terrakotta-gyűjteményében őrzött domborműves terrakottalap feldolgozását (Acta Ant. Hung. 1, 1952, 471—490) az a vallás- és művelődéstörténeti érdeklődés jellemezte, amely nem sokkal később a nemzetközi tudományban is általános feltűnést és elismerést keltő interpretációkhoz vezette. Elég itt ezek közül — csak a legfontosabbakat kiemelve — az alexandriai Aphrodité Anadyomené-szobrokról (SzMKözl. 9, 1956, 12—21), a Sarapis-ábrázolások ikonográfiájáról (SzMKözl. 12, 1958, 17—39; Acta Arch.Hung. 23, 1971, 229—230; Hommages à M. J. Vermaseren, Leiden 1978, 208—232), a kyathos szerepéről az egyiptomi kultuszban (Acta Ant.Hung. 8, 1960, 387—404), a Sarapis-klinékről (Acta Ant.Hung. 9, 1961, 287—303), az Isis Pharia-szobor vallástörténeti problémáiról (SzMKözl. 34—35, 1970, 37—55), a lábnyomábrázolások vallástörténeti jelentéséről (Mélanges K. Michałowski, Varsó 1966, 41—49; Acta Ethnogr.Hung 17, 1968, 121—137; Acta Ant.Hung. 16, 1968, 187—189; Acta Arch.Hung. 22, 1970, 95—132; Zeitschr.f.ägypt.Sprache 97, 1971, 30—43; Mitt.d.Arch.Inst.d.Ungar.Akad.d.Wiss. 3, 1972, 79—94; Studia Aegyptiaca, Budapest 1, 1974, 75—81) és az alexandriai Paneionról (Acta Arch.Hung. 29, 1977, 479—490; Oikumene 2, 1978, 177—189) írt cikkeire utalni. Ezek valamennyien széleskörű visszhangot keltettek, s nem egy közülük, elsősorban a Sarapis- és

LIOTARD, Jean-Etienne

Bull Mus Beaux-Arts 62/63 (1994)

L'opera completa di

Liotard

Introdotta e coordinata da

RENÉE LOCHE
e
MARCEL ROETHLISBERGER

Rizzoli Editore · Milano, 1978

LIOTARD, Jean-Etienne

M.D.K.

Lipcsey Árpád, építész

tervei szerint épitik át, teljesen ujjáalakitva a ref. theologiai interna tust a Ráday és Kőrtelek-utcá sarkán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

máj. 24. sz. 9. old.

M.D.K.

Lipcsey Árpád, építész

és Dvoraczek József közös terve 1000 K-ás második díjat nyert a Magyar Köztisztviselők fogyasztási Szövetkezete áruházának pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

jun. 6. sz. 9. old.

Művészi díj: Közlisztviselők Fogyasztási Szövetkezete áruház – terpályázata Lipcsey Árpád

Művészet V. évf. 1906. 212. l.

Lipcsey Árpád

Művészet 1906, 212

250 120

bilkei Lipcsey Árpád
épitész
szül Tiszafüred 1867
oklevelet nyert 1890

Névjegyzmüegyetem 12 l.

Prokes ?

Koronázási érmek.

E lapon öt sorban koroná
közül az elsőnek WLADISLAVS D.
utolsónak I. FERENCZ IOSEF I.
irása:

Die Krönungsmünzen von

Fm., alányomással, m

82-92-

LIOTARD, Jean Etienne

Mária Terézia portréjáról

GALAVICS Géza: A "képtelen Gödöllő" és más történetek : Három legenda Grassalkovich Antalról. = MNG Évkönyve 1991 (1991) 219-220.p. é s jegyzteek ill.

Bukarest, 1970	BTM
Bodnár É.: Nouvelles acquisitons de l'époque dite des réformes à la Galerie Nationale Hongrois. In: BGN 3, 1961	BTM Kiscell
Bodnár É.: id. Markó Károly. Budapest, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata 1980	BudRég
Bodnár É. – Czobor Á.: Az Egri Képtár vezetője és katalógusa. Hevesmegyei Múzeumok Igazgatósága. Eger 1966	Champier 1886
Bogyay Tamás: „Kép és látomás." Egy fejezet a magyar romantika történetéből. Kortársak illusztrációi Vörösmarty műveihez. Köln, 1962	C. Wilhelmb 1962
Boissais, M. et Delaplanque, J.: Le livre à gravure au XVIIIe siècle. Paris, 1948	C. Wilhelmb 1964
Boros L.: Dorfmaister állítólagos mohácsi képei. In: S Sz 1961	C. Wilhelmb 1978
Borsos B.: Régi magyar üvegművészet Bp., 1963	Czétényi 1977
Boros L.: Dorffmaister Baranyában. In: Műv. Ért. 1974. 269–284.	Csap 1968
Boros L.: Dorffmaister Somogyban. In: Somogy megye múltjából (Levéltári Évkönyv 1.) 1974	Csatkai 1925

LIOTARD, Jean-Etienne

LOCHE,R.-ROSENBERG,P.: Jean-Etienne Liotard zománcfestménye a budapesti Szépmüvészeti Muzeumban. - BullMusBA, 62/3. (1984 119-124.p. ill.

LIPAN Ecaterina M. D. K.

Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja
1928.

Réti: Nagybánya... Bp. 1954 339.l.

LIPAN Ecaterina

M.D.K.

1929-ben Nagybányán a Szé pmüvészeti

Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 339.l.

Liparniczky László

Öreg fák, akv. 20x30

Falusi utca, -"- 33x43

Duna-Mühely '70

Vác, Madách Imre Mův. Körpont

1970. aug-sept.

MDK

Lipáth Ferencz

29. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet.
II.rész. Bp. én. 35. l.

LIPCIK, Georg, pozsonyi kőművesszéd

G. L., Maurergesell, 9 hónapos lánya meghalt.
(1794, [redacted] 847 l)

Pressburger Zeitung
(Gentkon)

1912.julius hó 24.K.150.-1912.október
l fogva Simonka György rendeletre
számolásba tudósitás...Hollósi Ödön
ged-csongrádi takarékpénztárnál Szent-
. /:hátirat:/ Simonka György sk.

ich György szegedi kir.közjegyző tanu-
di takarékpénztár mint váltóbirtokos
tkező váltó eredetijét Szeged 1912.
r hó 21.fizessen ... ezen elsőváltó-
tére Százötven korona értéke tegye
n Szeged,fizetendő Szegeden a Szeged
ntiványi Gyula sk.Hollósi Ödön.
ön megjelölt fizetési helyen fizetés
ás folytén alólirt napon délután 1/2
rékpénztárnak helyben lévő üzleti he-
ti váltó eredetijét azhintézet vezéri-

11 K 184 fl.

Lick Pedim

Zsolyom vm. 1549

Lipcse vara

1912.julius hó 24.K.150.-1912.október

l fogva Simonka György rendeletre

számolásba tudósitás...Hollósi Ödön

ed-csongrádi takarékpénztárnál Szent-

. /:hátirat:/ Simonka György sk.

ich György szegedi kir.közjegyző tanu-

di takarékpénztár mint váltóbirtokos

tkező váltó eredetijét Szeged 1912.

r hó 21.fizessen Ön ezen első váltó-

tére Százötven korona értéke tegye

n Szeged,fizetendő Szegeden a Szeged

ntiványi Gyula sk.Hollósi Ödön sk.

ón megjelölt fizetési helyen fizetés

ás folytán alólirt napon délután 1/2

rékpénztárnak helyben lévő üzleti he-

ti váltó eredetijét az intézet vezéri-

Lípcse vára

Zólyom vm. megszállt

Dienes Adorján

Regélő romok

Rozsnyó, 1940.

425. l.

Lipcsei Ákos, tanuló

a Takarékpénztár plakátpályázatán Lipcsei Ákos és Dóra Mária tanulók országos helyezést értek el.

Czakó-Sándor: Hőgyész-Új-Delhi. Népújság (Tolna), 1978. júl. 9.

Lipcsei Ferenc

ötvös, Debrecen

1692 – 1715

l.

Zoltán Debr 23. l.

Rátót, zarda

XVIII

Lipcsei László

Lipcsei László rajztanár, III. Zsigmond király-útja 10. 366-899

Bptávb 1940 szept.

Lipcsey György
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1980 NOV 13
ÚJ SZÓ

1027

TÁRLATNYITÁS

Az idén nyáron Nyárasd (Topoľniky) mellett a Kis-Duna partján megrendezett szlovákiai magyar képzőművészek táborozásának résztvevői ma délután öt órakor a Dunaszerdahelyi (Dunajská Streda) járási Népművelési Központban kiállítást rendeznek a táborban készült munkákból. A XIII. csallóközi kulturális napok alkalmából nyíló tárlaton Lipcsey György is bemutatja néhány munkáját. Felvételünkön Kádár Kata című szobra látható.

áírt tervkoordinációs meg-
is tartalmazzák, amelyek
tervidőszakban az együtt-
pvető irányvonalát képe-

ő időszakban az elektro-
akágazatok fejlesztésében
ük lesz az állami célprog-
reszort felelős az Elekt-
Erősáramú elosztók, vala-
lési folyamatok és a nem
évékenység automatizált
ndszereinek műszaki esz-
programok teljesítéséért.
l számos további prog-
sításában vesz részt, mint
Magtechnikai műszerek,
fényforrások, Ipari robo-
pulátorok stb. E feladatok
ellegű biztosítására reszor-
delkezésre álló körülbelül
t fordítja, miközben a ter-
lenleg mintegy 30 százalé-
n vesz részt. A beruházá-
eljesítése azonban a 7. öt-
iszak folyamán lényeges
növelni fogja a reszort
rányát a termelésben.

atok teljesítése során dol-
nk kezdeményezésére, kéz-
, munkaszeretetére, képes-
unk támaszkodni. Ez ki-
n forrás, amelyből a jó gaz-
ékeket meríthet. Ezt a for-
n érzékenyen és céltudato-
iasználni. Még jobban meg-
ősíteni a dolgozók közvet-
lét az irányításban, emelni
litikai-nevelő és az ideoló-
színvonalát. A CSKP KB 15.
szhangban konkrét célokat
és komplex feladatokat fo-
Figyelmünket főleg az al-
kezdeményezés területére,
rdekeltség eszközeinek op-

CSKP KB 15. é
alapelvek és
akarom irányíta
győződve, hogy
a népgazdaság
lesztésében tap
felszámolása sol
talál, akik hoz
bonyolult probl
párt által kitűzö
bízok az egészsé
buzgóságban, a
leküzdésére irányuló helyes döntések-
ben, minden irányítási szinten. Számí-
tok dolgozóink kezdeményezésére, és-
pedig nemcsak a termelés szakaszán,
hanem a műszaki értelmiség kezdemé-
nyezésére is a termelést megelőző
munkaterületeken, a tudományos-fej-
lesztési alapban, számítok a technikus-
sok és a konstruktőrök kezdeményezé-
sére is.

Valaki esetleg szóvá tehetné, hogy a csehszlovák elektrotechnikai ipar miniszteréként csak „saját" reszortom dolgozóihoz szóljak. A CSKP KB 18. ülése azonban mindenkinek egyértelmű választ adott abban az értelemben is, hogy az elektrotechnikai ipar ügyei és problémái gyakorlatilag az összes többi reszort és ágazat ügyeit és problémáit is képezik. Ebben az esetben olyan közvetlen, feltételező és közvetett összefüggésekről van szó, amelyekért és amelyek nevében közösen kell leküzdenünk a reszortizmus bármiféle akadályait. A reszortizmus akadályai nemcsak egészségtelenek lennének, hanem károsak is, amelyek népgazdaságunkban az elektronizálással és a hatékonyság növelésével összefüggő gazdasági-társadalmi érdekekkel szemben hatnának. A CSKP KB 15. ülésén hangsúlyozott újszerű gondolkodást és cselekvést többek között ilyen vonatkozásban is értelmezném.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Uj Szó 1979 VIII 16

1021 Lipcsey György művészete

Gyönyörű gyötrődésben

Lipcsey György tárlatának margójára

A világot faggatva él a Csallóköz szívében egy alig huszonöt éves fiatalember, aki eljegyezte magát az emberiség teherkönnyítő játékával, a művészettel. Lehetett volna bádogos, asztalos, kovács, minden, ahol a becsületes helytálláshoz edzett, szívós, szűkszavú ember szükségeltetik. De a hegyébei (Kútniky) *Lipcsey György* a szobrászművészetet választotta. A miértre a szobrai adják meg a választ: ez az ember nem lehetett más, csak vésővel és baltával álmodó, anyaggal tusakodó gondolkodó. Nyilván szólította az anyag, s ő csak eleget tett a hívásnak. Legalábbis, erről tanúskodnak azok a faragványai, amelyek ezúttal több héten keresztül a vásárúti (Trhové Mýto) művelődési házban voltak szemmel, lélekkel befogadhatóak.

Lipcsey György: Réspareszelés

Lipcsey György fába dolgozik. Ősi eredetű képzőmény-ként szólaltatja meg általa a *Szomjúságot*, a *Réspareszelést*, a *Jégnerést*, az *Alázkodást*, tehát megannyi érzést, mozgást, cselekvést. Szobrainak elnevezésekor természetszerűleg jut előtérbe az ige, akár környezetfeltárló hőseiben a dologtevés. A küszködő akarat a kezek által válik jelképpé. Munkás-, paraszt- és mitizált kezek által, melyek *a munka* marxista megfogalmazását sugallják: *célirányos emberi cselekedet*. A cél: a becsületesebb, a teljesebb élet. Lipcsey szobrainak kezei sohasem légiesülnek el. Ellenkezőleg. Kezeinek kiés fölfelé törése, stílusképző elemiséggel történő kidomborítása, trónná, anyafölddé avatása a kétkezi munka egyöntetű vállalásáról tanúskodnak. Lipcsey sorsvállaló népiségéről.

Lipcsey György szobrainak java szemlélődik. Nézik, őrülik, de emlékeikben inkább félik a fölöttük elhúzott történelmi viharokat, s egyedüli támaszuk a mindennapi teendők életóvó, életfolytató ereje. Megedzett humanizmusuk belső tüzével lobogják világgá a huszadik századi szellemvilág korparancsát. És maga az élet igazolja a mindennapi munka, valamint a hozzá szorosan kötődő intenzív szemlélődés szükségességét, nem véletlenül ösztönöz rá szocialista társadalmunk is. Nemcsak néznünk, látnunk is kell, mindent az értéke szerint helyére tenni, hogy ne akadhassunk meg a fejlődésben; *„... ez a mi munkánk; és nem is kevés"* Erre ösztönöznek Lipcsey alkotásai is, amelyek a primitív szobrászatban gyökereznek. Innen az erejük. Lipcsey térérzéke kielégítő, vonalai befejezettek, szobrainban mégis van valami fokozhatatlan nyugtalanság, fatális nyíltság, ami részben a formának tulajdonítható. Népélethez fűződő élményeit igyekszik a dombormű táblák mezejébe zárni, kivéve néhány reliéfjét, amelyekkel nyilván ösztönösen vagy próbálkozásként vitte a festészet felé plasztikáját. Egyelőre tehát a hagyományos körplasztikai ábrázolást műveli.

Első szobrain alig látni a véső nyomait, a roncsolódásokat. Csiszolással tűntette el őket, anyhítve így a plasztikai megfogalmazás drámaiságát, követve a régebbi naturalista ízlést. Ekkor még sok mindenkiből táplálkozik, legújabb szobrainak némelyikén azonban csupán Szervátiusz-reminiszcenciák bukkannak föl. Kiváltképp balladaélményeinek megfogalmazásánál. Mindez, persze, természetes, hiszen a szervátiuszi szobrászatot egyetlen fiatal magyar szobrász sem kerülheti meg. És Lipcsey egyéniségén ezzel még nem esett csorba. Ellenkezőleg. A jó úton járás egyik legbiztosabb jele a szervátiuszi örökség és világlátás fölvállalása. Mondhatná bárki, a Lipcsey-szobrok kezének hatalmas tartalomhordozó ereje is Szervátiusztól eredeztethető. Lehetséges. De Lipcsey kezei és legjobb szobrai már a szocialista nép- és történelemszemléleten átszűrt alakzatainak példái. Ilyen az *Imperializmus*, a *Gondolkodó* és még jó pár. Különállók, öntörvényűek. Boldog szédületben megfogalmazottak, mert szellemi összhangban állnak *Kádár Katával*, *Kőműves Kelemennel*, a sajátos kompozíciós megoldásról már hathatósabban jeleskedő *Budai Ilonával*, és a drámai általánosító erőt a puszta anyag expresszivitásával és a tragikus tartalommal párosító *Fehér Lászlóval*. Ezekkel a balladai lüktetésű szobrokkal rokonítható az *Ősi hagyaték* is, amellyel Lipcsey látszólag a transzcendes világ határaihoz közelít, a valóságban azonban csak kiválóan absztrahál. Bár itt az elvonatkoztatás lehetősége és foka szobrászilag még tovább fokozható, de márisokat sejtető. Az első pillanatban Kulcsár Ferenc *„mezít-kéz, mezít-has, mezít-láb"* verssora villámlott át rajtam, nyomában az örömteli felismerés: Lipcsey szobrászatát elsősorban a csallóközi lét határozza meg, az a lét, amelyben a közösségteremtés csöndesen, mindennapi egyszerűségével valósul meg. A patriarkális létet erősen meghatározó kezek által. Lipcsey tehát krónikása ősei, nagyapja, apja életének. És önmagáénak is.

Magam előtt látom a hálójával önmagát foglyul ejtő *Halászt*. Ez a szobor is kiemeli a mindennapit, az egyediségével lokalizálhatót a valóságos tér- és időkörnyezetből. Túllép határokon, anyagon, szobron, gondolattá nő. Az, hogy Lipcsey néhány jelképes értelmet és széles körű igazságot kifejező szobra didaktikus témaexponálást nyert, jelzi, hogy nem csupán a gondolat, a néplélek és az érzelmek, de a szobrászat funkciójának és hatásmechanizmusának dilemmái is kínozzák. E gyönyörű gyötrődés eredményeiért érdemes Hegyétére figyelnünk. Olyan ember küzd ott az anyaggal, akinek a szocialista szobrászművészet jegyében fogant alkotásaitól immáron nem vonhatjuk el látásunkat.

SZIGETI LÁSZLÓ

KULTURÁLIS HÍREK

☐ *A IV. nemzetközi gyermekrajzversenyt* az 1980-as moszkvai olimpiai játékok jegyében rendezik meg. A Pionirszkaja Pravda című újság, a Komszomol, a szovjet baráti társaságok és az olimpiai szervező bizottság felhívást intézett a világ gyermekeihez. Ez év végén egy neves művészekből és pedagógusokból álló nemzetközi zsűri fogja értékelni a beérkezett műveket. A legsikeresebb alkotásokat 1980. július 1-én a Szovjetunió Művészeti Akadémiáján nyíló kiállításon fogják bemutatni Moszkvában.

☐ *Iraki régészek* feltártak egy mintegy háromezer éves várost, Haditha közelében. A kutatók szerint a várost először a korai mezopotámiai dinasztiák idején lakták.

Gaz... ...lódunk el

Beszélgetés a kőolajról, a földgázról, a kere... de leginkább a barátságról

A tőkésállamokban az energiaválság kérdése az utóbbi hetekben újból a legfontosabb központi témává lépett elő. Nyomasztó hatása alatt kártyavárként omlottak össze a burzsoá közgazdászok legkevésbé optimista előrejelzései is. Az energiaválság súlya megingatta a kapitalizmus politikai alapjait, valamint a nyugati életstílusba vetett bizalmat, még azoknál is, akik eddig kitartóan dicsőítették.

A nemzetközi munkamegosztás természetesen a mi szocialista köztársaságunkat is összeköti bizonyos szálakkal a kapitalista világgal, melynek megrázkódtatásait néha gyengébben, néha erősebben érezzük. A Szövetségi Statisztikai Hivatal félévi jelentése a terv teljesítéséről azonban azt bizonyította, hogy gazdaságunk egyenletesen fejlődik.

Köztársaságunk állandó és ütemes fejlődésének legfontosabb alapja a Szovjetunióval folytatott együttműködésünk. Életünk számára rendkívül fontosak a szovjet tüzelőanyag-, energia- és nyersanyagszállítások. Talán soha korábban nem volt mindegyikünk számára annyira világos, hogy tüzelőanyag-energetikai mérlegünkben milyen nagy, döntő jelentőségű tételt jelent a szovjet kőolaj, földgáz és villanyáram, mint most, az energiaválság újabb kiéleződése idején.

Pontosabb adatokat akartunk szerezni arról, hogy milyen szerepet játszik népgazdaságunkban a szovjet kőolaj, földgáz, szén és villamos energia, ezért baráti beszélgetésre jöttünk össze egy olyan szakemberrel, akinek részletes áttekintése van a kereskedelmi szerződésekről, jól ismeri a tényeket és a számokat, s a csehszlovák—szovjet gazdasági együttműködés további fejlődését is fel tudja vázolni: *Emil Mišovský* követ, kereskedelmi tanácsos, Csehszlovákia moszkvai kereskedelmi képviseletének vezetője volt beszélgetési partnerünk.

Nemcsak kereskedelem

„Képzeljék csak el egyetlen pillanatra, hogy ma hol lennénk, ha a kőolajat és a földgázt a tőkésállamokban kellene vásárolnunk" — kezdte a beszélgetést Mišovský elvtárs.

Nos, ehhez valóban nincs szükség túl nagy fantáziára. Szerencsére azonban teljes földgázszükségletünket s kőolajszükségletünknek csaknem száz százalékát a Szovjetunióból fedezzük.

Igen, kezdjük el a beszélgetést a kőolajjal és a gázzal: kereskedelmi tanácsosunk iratárában fellapozható e kiváló üzelőanyagok és főleg vegyipari nyersanyagok szállításainak három évtizedes története.

Csehszlovákia 1948-tól 1978-ig több mint 187 millió tonna kőolajat szállított a Szovjetunióból. Kezdetben, közvetlenül a háború utáni években iránylag lassú ütemben növekedett a szállítás, a döntő fordulat az „évszázad felfedezése", a nyugat-szibériai kőolajmező feltárása után következett be, vagyis gyakorlatilag a Barátság kőolajvezeték építésének 1962-ben történt befejezése után, amely 16 év alatt 167 millió tonna kőolajat szállított hazánkba!

Népgazdaságunk az idén 8 300 000 tonna, jövőre pedig 8 800 000 tonna szovjet kőolajat vehet át. A jelenlegi ötéves tervidőszakban a kőolajszállítás évi átlagos növekedése félmillió tonna. Ezeket az alapvető mennyiségeket egy hosszú lejáratú kereskedelmi szerződésben és két rendkívüli jegyzőkönyvben rögzítettük.

„Ilyenek tehát a számok a kőolajbehozatal mennyiségi növekedéséről" — folytatja Mišovský elvtárs. — *„Ezekből a számokból azonban nem lehet kiolvasni azt a tényt, aminek számunkra különösen nagy jelentősége van... Egy tonna kőolaj világpiaci ára jelenleg 174 dollár körül mozog, ami 113 rubelnek felel meg. Mi azonban az idén a világpiaci árnak csupán hatvan százalékát fizetjük a szovjet kőolajért! Emellett a hiteltörlesztésként szállított nagyobb mennyiségeket az 1966-os árszinten számoljuk el. A Szovjetunióból mindig sokkal olcsóbban vásároltuk a kőolajat, mint ahogy a világpiaci ár diktálta volna. Könnyen kiszámíthatnánk, hogy köztársaságunk mennyit takarított meg ezzel, hány milliárd koronával többet fordíthattunk a népgazdaság fejlesztésére. Emellett senki sem róhatná fel a Szovjetuniónak, ha a szocialista országoknak is világpiaci áron adná el a kőolajat: ez megfelelne a világviszonylatban tapasztalt helyzetnek és irányzatoknak. Önök láthatták, hogy miként termelik ki a kőolajat Nyugat-Szibériában. Itt sem pazarolhatják, hiszen állandóan növekednek a jövesztési költségek, a szovjet elvtársak azonban a világpiaci árnál lényegesen olcsóbban adják, ebben is megnyilvánul a szocialista országoknak nyújtott közvetlen, testvéri, internacionalista segítségük, amit soha sem szabad szem elől tévesztenünk."*

Hasonlóan világos tényekkel bizonyíthatjuk a földgáz előnyös behozatalát. Az 1967—1978-as években, tehát 12 év alatt összesen 30 milliárd köbmétert kaptunk, ebben az ötéves tervidőszakban ennél valamivel többet veszünk át öt év alatt, az 1980—1985-ös évekre előirányzott mennyiség pedig megközelíti a 42 milliárd köbmétert. A földgázt úgyszintén nagyon előnyös feltételek mellett vásároljuk. A Szovjetuniónak rendkívül nagy földgáztartaléka van, melynek hasznosítására mi is számíthatunk.

A Csehszlovákiába irányuló földgázszállítás gyors növekedésében jelentős szerepet játszanak a Szövetség gázvezeték és a tranzit gázvezeték építésére fordított befektetéseink: ezek a pénzügyi befektetések és anyagráfordítások több milliárd köbméter földgáz formájában gyorsan és hatékonyan térülnek meg, amely kiváló tüzelőanyag, s a vegyiparnak is nélkülözhetetlen nyersanyaga.

A szállított mennyiségeket, árakat, határidőket természetesen szerződésekben, jegyzőkönyvekben rögzítették, amelyeket egyszerű, realisztikus, vagyis kereskedői stílusban fogalmazták meg. Ezekből a dokumentumokból azonban az is kiolvasható, hogy a szerződő felek szem előtt tartják a szocialista építés, a szocialista ország népének érdekeit.

Olyan nemzetközi kereskedelem ez, ahogy annak hagyományos formája az évszázadok folyamán kialakult? Igen, ez is kereskedelem, jegyezte meg kereskedelmi tanácsosunk, de a mi, szocialista, internacionalista kereskedelmünk; a tőkések ezt sohasem fogadnák el, és nem is érthetik meg.

Néhány szó Tyumenről

Érthető, hogy beszélgetésünkben szóba került Nyugat-Szibéria, főleg annak nagy kiterjedésű tyumeni területe. Az évszázad felfedezésének tartott itteni kőolajmező a Szovjetuniót világviszonylatban is a legnagyobb kőolajtermelők közé emelte, s a szovjet kőolajipar szilárd alapját képezi, több tízezer tó országában fekszik, ahol a mínusz ötven fokos télben átfagyott föld mélyebb rétegei a rövid nyár alatt nem olvadnak ki, a mocsarak fölött azonban szúnyogok milliárdjai rajzanak. Többnyire lakatlan területek ezek, merre a szem ellát, sehol egy falu, sehol egy tanya. Ezek a természeti feltételek szinte embertelenül nehézzé tették a geológiai kutatást, a fúrótornyok építőinek munkáját. Nem is beszélve arról, hogy milyen bonyolult és költséges feladatot jelentett az új lakótelepek, városok, utak és vasutak építése...

A tyumeni kőolajmező kihasználásának első szakaszában a jövesztés főleg a települések környékére, könnyebben hozzáférhető helyekre összpontosult,

LIPCSEY György

CSIKÁN Bálint: Tessék választani! - Magyar Hirlap, 24.évf. 156.sz. 1991. julius 5. 11.p.

11. szlovákiai magyar képzőművész kiállitása a Lajos u. Kiállitóházban

LIPCSEY György szobrász

91 8. 59

SOMOS PÉTER

Don Föl (Don) futó

Lipcsey György Paraszt Don Quijote című szobrához.

Micsoda düh
és mekkora alázat kellett,
hogy megmaradj,
hogy itt maradj,
ahol már semmid sincsen.
Őrültek osztoztak meg az ősi kincsen
és röhögve elhajóztak
egy szkizofrén viccen.
Aztán jöttek mérni és jöttek tervezni.
Jöttek verni. Jöttek elvenni.
A tulajdon véred megzavarodott!
Élni akart
és csak dilifleppnire lehetett
kapni húst, koncot, jogot.
Mi lesz veled, jó öreg?
Rád majd ki emlékezik?
Gúnyádat elkoptatták a századok,
tested elnyűtte az örökös küszködés.
Már neved sem ismerik.

Don? Ki vót?

Dózsa György
  ikertestvére volt
Kőműves Kelemen
  édesbátyja volt.
Luther Márton, Szervét Mihály
  tanítómestere volt.
A Hit és Igazság nászának
  elsőszülött fia volt.

Villájára földöfi a gőgös eget,
nógatja tehénkéjét,
Rozi, na, te!
Indulj már!
És tovaporoszkál
Don Föl (Don) futó.
az örökkévalóság felé.

Néha, fényes nyári éjszakán
a Tejút fehér porán látom,
vasvillája vállára vetve, nézelődik,
békésen ül tehenén (lován?),
foga közt halkan dúdol,
don dana dana dana don don don,
és eszébe sem jut már a
szélmalom.

(Lipcsey György szobrát repedések, mély hasadékok csúfítják, fenyegetik. Azt mondják, a művésznek nincsen elegendő jó minőségű nyersanyaga, így a fát kellő tartósítás nélkül kénytelen feldolgozni. Félő, hogy a Paraszt Don Quijote egyszer darabjaira hasad.)

SOÓKY LÁS

D. I. pörei

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
ÉLETÜNK
1981 1 1

én állok legalúl é
Istenke zsámolyán hetykén könyökölve
köröttem sündörg jó Kódori Lajos
bal kezében vodka jobbjában piros kés
bikák nagy csapata vonul át az égen
kerítik könnyezve acélkék csődörök
Mária-szív-ablak nyikorduló pánttal
részeg harangozó kongat utcahosszat
Varga Mihály dűlöng karika-lábakon
nadrágszárán csüngnek zabigyerekei
Bolond Olga iszik lúgköves bájitalt
gúnár csipegeti kibuggyanó mellét
néhai Gál Éva ül a tragacs vázán
fejében százas szög kezében fosztófa
idős Sánta Ferenc lóg a kutyaláncon
talpa alatt látszik az Esthajnal csillag
denevérek úsznak eget setétítve
szárnyuk verdesése ideges szempilla
fölöttük verdesnek minden halottaim
Szent Mihály táltosán vessző-lovacskákon
hegyettük kis Jézus szitakötő-háton
gyíkocska-kereszttel bőszen hadonászik
halottaim szíve ketté van hasítva:
az egyik felében lidércfény bűzölög
másik felét marja elcsapott toportyán
én alattuk állok égnek vetett háttal
Istenke zsámolyán hetykén könyökölve
köröttem sündörög jó Kódori Lajos
bal kezében vodka jobbjában piros kés
fölénk röppen anyám szikár égi pille
haja konytba rakva háta kettétörve
sugaras szatyrában madárlátta öröm
bal kezében tartja faragott fejfáját
arra ráégetve három bitang magzat
tetejébe vésve három villő-madár
három villő-madár vérgyöngyöt potyogtat
piros szirmokat nyit a télnek virága

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1981 1 1

ÉLETÜNK

Lipcsey

LIPCSEY GYÖRGY 1021

pontos pontozással élve

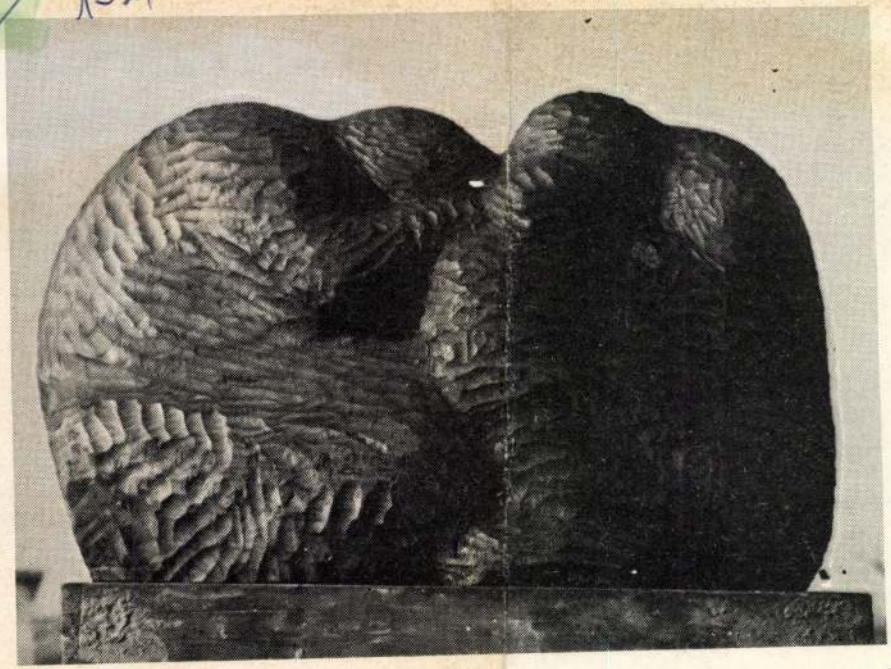

kiköp utánuk:

— Parasztok!

Ősszel az ablakok réseit, az istálló sarl
ő mondta: „légypetefészkek" után.

— Nem jönnek elő többé — nyugtázt
ják véresre csípni az Ella valogát.

Nyáron újra véresre csípték a szamaru
kerültek.

— Erős az Ella — paskolta meg az áll
szarna, nem lennének a legyek sem — rö

Szamarak királya
Királyok szamara
Vastagot szarik
Mint a szamara
MEGHALT

Az apám volt, s a legyek csápjaitól szilvalekvárral bemaszatolt időn át már nem fordítja a fejemet a hajamnál fogva maga felé, hogy a szemembe nézve megkérdezze, mi bajod van, mint attól a kamaszfiútól, aki el"tt a szép Rozmaring először gombolta szét a blúzát a folyóparton, és mellére mutatott:

— Nézd, mint a páros galambok!

Akkor én keresztülfutottam a réten, végighemperegtem a füvön, és bámultam a fütyimet, hogy miért éppen az nőtt meg. Másnap reggel arra ébredtem, hogy sárga foltos a gatyám. Azt kívántam, hogy újra lássam azokat a he-

LIPCSEY György szobrász

Időben és térben : Cseh-Szlovákia-i magyar szobrászművészek kiállitása, Duna Galéria, 1991. december 12. Megnyitja: Sz.Haltenberger Kinga.

Darázs Rozália, Ferdics Gábor, Gáspár Péter, Lipcsey György, Löffler Béla, Mag Gyula, Nagy János

két szerelmes megérinti egymást, és a bennük lévő feszültség áramütésként éri őket, jelezve az egymásra találást, az eltéphetetlen kapcsolatot. A tudomány mai állása szerint ez a jövőkép irreális, valóságon túli, holott nap mint nap tudjuk, érezzük, hogy mindez megtörténik velünk, és Berkovits is használta már: „V.M.V-re, mint egy tüneményre, egy csodára, mágikus egyéniségre, aki mindenhol mindenki érdeklődését azonnal magára vonta". Az Életvesztesek kapcsolatai, érintései - Gergőt kivéve - tragikusak, ördöngősek, mintha átok ülne a szereplőkön - „a főhős érintésének következménye a halál" (és szomorú vigasz, hogy kivételesnek kell lenni a pusztulásra ítéltetéshez). Ugyanez a probléma a másik könyvben; „óvakodjunk a gennykeltőktől, a sebbe került mocsoktól s magától a gennytől, amely gennyes sebekkel és alakokkal való közvetlen érintkezés útján is terjedhet." Az érintés itt naturalisztikusabb érintkezés lesz, és a jövőben való pusztulás helyett a jelenben hangzanak el a végleges lemondást sejtető, szelíd, mégis megsemmisítő Győző-i szavak: „hülye úr, hülye gyerek". Itt nincs jövő-kép, illetve az mindössze egy határozatlan újévi kívánságban jelenik meg.

Eltérő az is, ahogyan Berkovits György mint szerző nyúlt a témákhoz. *A barátom regénye* esetében mint önmagát is megmutató krónikással találkozunk, aki a tőle elvárható legtisztességesebb módon szól a világban akkor „arany időként" aposztrofált 60-as évekről, megírva egyben a keletkezés, a 80-as évek hangulatát is. Az *Életvesztesek* esetében úgy formálja a mondanivalót, hogy ugyanakkor tükröt tart az olvasó elé. Belenézhetünk, de kevés gyönyörködnivalót fogunk találni, sőt „hamar beszarnak egyesek" - különösen, ha rádöbbennek, hogy saját sorsukat olvassák. Pedig a szerző nem csinál mást, mint öninterjút, „mert nem tudom a formát. Az én írói pályám a formakeresés különböző stádiumaiból áll", mondja a vele készített riportban. Ez részben igaz is, mert ha végigtekintünk az eddigi műveken, alig találunk két egyező formát, másfelől viszont helyenként egy-egy szó vagy fél mondat erejéig még visszaköszön a szociológus-szociográfus, de csak ennyire, és különben is Ovidius óta tudjuk, hogy „szebb az arc, amelyen anyajegy van". (Különösen, ha valaki ezt olyan tudatosan vállalja, mint Berkovits - pl. lásd: Változatok a szociográfiára, Valóság 1975/5. 46-61. p.)

A két könyv egy nagy ívű írói pálya szerves részét alkotja. Megfeleltethetők egymásnak, mivel mind tartalmilag, mind formailag egymás inverzei, egymás komplementerei; úgy fonódnak egymásba, mint a jynjang jel. Egy eddig nem használt példával: Tamás győzni akar, nem együttműködni, Orsolya együttműködni akar, nem uralkodni, és ez az egymásba ölelkező kép kísérhető nyomon az Istenről, a megváltásról, a munkáról, a szerelemről, a személyiségről, az életfilozófiáról... stb. elmondhatókban is. (Fura hozadéka a sorsnak, hogy - két különböző kiadó gondozásában - az egyik könyv kék, a másik piros színű fedelet kapott.) Ugyanakkor a kötetek egyenként is dualisztikusak - amely kettősséget a már ismertetett mondanivalók oldják fel. *A barátom regénye* nagy történelmi, társadalmi tablót rajzolna, ha az irónia ezt nem vonná vissza. Orsolyánál is már-már megjelenne Bergman és Liv Ulmann Farö-szigeti (terézvárosi) boldogsága, ahol a szigetemberek nem mentesek a gyűlölettől és agressziótól sem, de ugyanakkor büszkék, és méltóságukat nem törheti meg senki; akik feladták a lázas hajszát, akik lemondtak minden követelőzésről, akik mernek olyanok lenni, amilyenek, akik saját gondolataiknak élnek..., de mindez nem valósulhat meg, mindez lehetetlen. Helyette csupa abszurddal találjuk szemben magunkat (úgy vélem, ez új elem Berkovits prózájában). Abszurd Gergő óvodai elhelyezésének kálváriája, nemkülönben az útlevél ügye, a színházi engedélyről már nem is beszélve. De ugyanígy abszurd Orsolya fogamzásképtelensége is („temetőt személyesítesz meg"). Abszurd, hogy Orsolya az önmagára találás pillanatában egy busszal ütközik. Mindez abszurd és mindez valós, így ellenpontozódik az elérhetőnek látszó boldogság, így látjuk abban a bizonyos tükörben a mi kis létünket olyannak, amilyen. □

Az egész vállalása

Szakály Sándor: Hadsereg, politika, társadalom, tanulmányok, Lánchíd Kiadó, 1991.

Szakály Sándor a fiatalabb hadtörténész generáció egyik legtehetségesebb tagja, szóban forgó tanulmánykötetének egyik cikkében írja: „Múltunk egészének vállalása kötelezővé teszi az események elfogulatlan - s főleg hamisításoktól mentes - elemzését... Nemzeti múltunkat - hibáival és erényeivel együtt - vállalnunk kell! Halottainkat el kell siratnunk, hogy cselekedeteiket kritikusan értékelhessük." A szerző álláspontjával messzemenően egyetértve, már elöljáróban leszögezhetjük, könyve kitűnő és követendő példa erre. A kötet középpontjában ugyanis olyan tanulmányok, vitacikkek, előadások és hozzászólások állnak, amelyek a hadsereg, a politika és a társadalom, pontosabban a 19-20. századi magyar hadtörténelem egy-egy érdekesnek tűnő eseményét vagy korábban tabuként kezelt kér- >

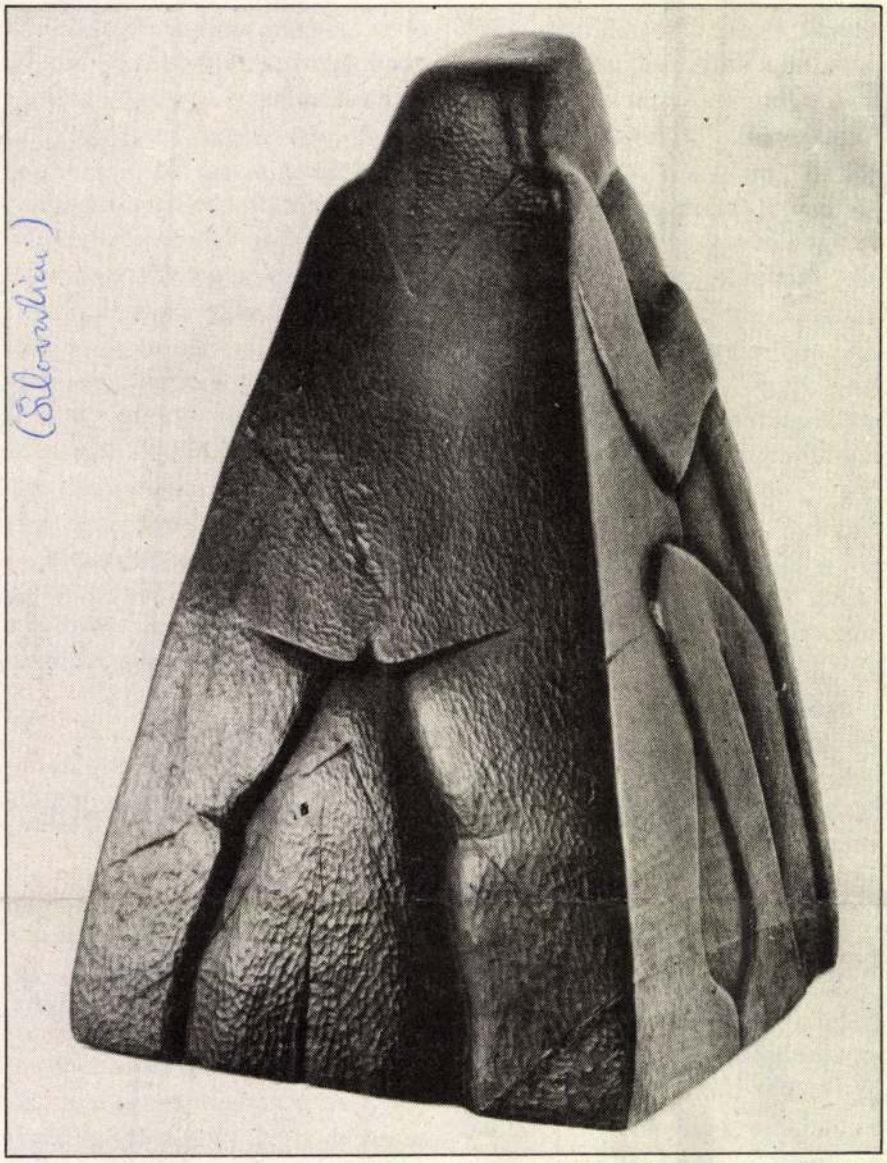

Lipcsey György: Kapcsolatok II., 1985. Fotó: Hapka Tibor

désköréť tárgyalják. Mindezt elsődleges levéltári forrásokra alapozva, higgadt, tényszerű, tárgyilagos hangvétellel, ami lehetővé teszi számára az objektív értékelést a „sine ira et studio" elv alapján.

Az 1881-ben megalakult és 1945-ben feloszlatott magyar királyi csendőrségről negyven évig csak rosszat lehetett írni vagy mondani, illetve tabuként kezelték. A csendőrség létrejöttének előzményeit és körülményeit, szervezeti felépítését és első 40 esztendejének működését elemezve jut arra a fontos és megalapozott következtetésre, hogy a csendőrség felállításával létrejött a kormányzattól függő egységes közbiztonsági szervezet, amely viszonylag gyorsan, európai mércével mérve is jelentős közbiztonsági testületté vált. Adatokkal bizonyítja, hogy a csendőrség a súlyos bűncselekmények döntő többségét - említett időszakban 94 %-át - kinyomozta, ami a közbiztonság megszilárdítását is jelentette, ezért létrehozása, az egységes közbiztonsági szolgálat kiépítése fontos és helyes lépés volt.

Hetven évvel a magyarországi polgári demokratikus forradalom, majd az azt követő Tanácsköztársaság létrejötte után sem született olyan feldolgozás, amely a népköztársaság, illetve a Tanácsköztársaság hadserege tisztikarának az összetételét elemezte volna. A kötet egyik tanulmányában elvégzi ezt a szerző. „A Vörös Hadseregben szolgált volt hivatásos tisztekről elmondható - állapítja meg -, hogy döntő többségükben az Osztrák-Magyar Monarchia kispolgári, értelmiségi családjaiból származtak - gyakorlatilag ugyanazon körből, rétegből, amelyből a Tanácsköztársaság vezetőinek a többsége is, azzal a különbséggel, hogy a tisztek között szinte kimutathatatlan volt a zsidó származású." A tisztikar többsége századosi, őrnagyi rendfokozatot viselt, többségük a Tanácsköztársaság bukása után beolvadt a nemzeti hadseregbe, majd az újjászerveződő honvédségbe. Így a volt „vörös" és „fehér" hivatásos és tartalékos tisztekből alakult ki az egységes „magyar királyi honvéd tisztikar". A tisztikar Vörös Hadseregben történt szolgálatvállalását elsősorban a haza védelme inspirálta, az általuk néhány hónapig szolgált rendszert csak szükségből fogadták el. Ezért, amikor számukra választási lehetőség nyílott, a régi rendet képviselő ellenforradalom mellé álltak.

A kötetben több tanulmány is foglalkozik a katonai elit szerepével az ellenforradalmi Magyarországon. Ebbe a katonai elitbe, az ellenforradalom 25 éve alatt mintegy 1200-1300 személyt lehetett besorolni, mégpedig a rendfokozat és a beosztás alapján. Szakály Sándor e csoport történelmi-szociológiai igényű vizsgálatának, valamint adatainak statisztikai feldolgozása után a következő fontosnak, helytállónak nevezhető megállapításokra jutott: a katonai elit tagjainak döntő többsége kispolgári, a középrétegek alsó régióiban elhelyezkedő értelmiségi családból származott; 75 % vagyontalan, csak a családfenntartó fizetésére voltak utalva; az elit tagjainak 60 százaléka 10 és 18 éves kora között már

LIPCSEY GYÖRGY

MŰVÉSZET

2002 / dec

32. o.

Varázsműhely

A XVI. kerületi Erzsébet-ligeti Színházban szeptember közepétől Varázsműhely Művészeti Gyermekklub nyílik. A programok közül az óvodások, a kisiskolások és a nagyobbak is választhatnak nekik valót. Hetente egyszer jöhetnek a gyerekek „Művészeti Óvodába", a nagyobbak pedig iskola után a „Művészeti Gyermekklubba". A foglalkozásokon kézműves, vizuális játékokkal szórakozhatnak, ügyesedhetnek, megismerhetik a tárgykészítés szinte minden ősi (nemezelés, viaszolás, agyagozás, batikolás) és mai (üvegfestés, matricakészítés, papírmasé, pólófestés) technikáját.

A gyerekek minden területen kipróbálhatják magukat, a nagyobbak érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választhatnak, mint például látvány utáni rajzolás, festés, mintázás.

A klubba látogató gyerekek elvarázsolódhatnak néhány órára a nyugodt, családias, szép környezetben, ugyanakkor művésztanárok közreműködésével fejlesztheti képességeiket. A bemutatkozó foglalkozásokat szeptember 10-én tartják, a rendszeres program egy héttel később, 17-től indul. Jelentkezni, érdeklődni és beiratkozni *Sz. Mátéfi Erika* klubvezetőnél lehet a (06-30) 305-9294 és a 407-1604 telefonszámon.

Cs. K. É.

Akvarell aktok, zsánerek

Soproni Horváth József (1891–1961) festőművész emlékkiállításának ad otthont a Gödöllői Királyi Kastély szeptember 7–23-ig. Az alkotó műfajteremtő képessége leginkább páratlan akvarell akt- és zsánerképeiben mutatkozott meg. Ezeknek legjavát 1970 óta a soproni Caesarházbeli emlékmúzeumban mutatják be. Műveit múzeumok, intézmények és magángyűjtők őrzik, aukciós forgalomban ritkán láthatók. A gödöllői emlékkiállítás alkalom arra, hogy a soproni múzeum képei mellett olyan, gyűjtők tulajdonában lévő festményeket is bemutassanak, amelyeket évtizedek óta nem láthatott a közönség.

B. A. G.

A csipkefőkö

Bababirodalom a

A kacér asszony útnak indul

Gyerekkorunkban azt képzeltük, hogy amikor elalszunk, a szobában életre kelnek a babák. Teszik-veszik dolgukat, élik a maguk életét, amit nem hagyunk nekik, ha ébren vagyunk. Mert nappal nekünk kell tenni-venni, ide-oda futkosni, ügyeket intézni. A végén már a babákra sem futja, ott porosodnak a polcon, az ágyon, mint a szoba elhagyatott díszei. Babaszobrok. A gyerekkor mementói, akikről már nem hisszük, hogy megelevenednek.

Van persze, aki nem vár csodára, maga csinál bababirodalmat. Mint például *Hollósi Éva* és *Illyés Borbála* a Moulin Rouge-ban. A most babaszobává avanzsált egykori minikaszinóban üldögélnek-álldogálnak a csipkébe, selyembe, bársonyba, brokátba burkolt fajanszfigurák.

Szoboribabá
pillanat: zöld r
gol királyné
rály. Talán a c
ott a pajzs és a
hódító szent h
Francia rokokó
sul, nyakán és a
ségtapasz fedi,
sítékból kibuggy
zött sárga selyem
gorista forgószék
alkalmatosság val
Akkor a zongorist
lógatja, háta megg
egy leheletnyit, nel
ta a fáradtságot a k

És itt van Eliza
Jane Austin örülne
hölgy a férfihoz sim

Ősz a Millenáris Parkban

Új helyszínnel gazdagodik szeptember elsején a Millenáris Park: az Erkel-gálaesttel megnyitja kapuit a Millenáris Teátrumnak elnevezett fedett színházterem. A nyitóprodukción fellép a Kolozsvári Állami Magyar Opera társulata, valamint Tokody Ilona, Miller Lajos és Fekete Attila.

A most épülő és szeptember elsején megnyíló Millenáris Teátrum nézőtere akár hatszáz fő befogadására is alkalmas lesz, sőt a legújabb technikával szerelik fel. A szabadtéri színpadon továbbra is lesznek még rendezvények – amíg az időjárás engedi. Az őszi műsorsorozat keretében szeptembertől több vidéki társulat és az összes, a mai zenében meghatározó hazai és határon túli magyar szimfonikus együttes látható lesz a színpadán.

A Budapesti Fesztiválzenekar szeptember harmadikán eljátssza a Salzburgban nagy sikert aratott produkcióját: Bartók A kékszakállú herceg vára és A csodálatos mandarin című műveit. A két szólista Komlósi Ildikó és Polgár László.

Két prózai produkció is látható lesz: a zalaegerszegiek Beremányi Géza Shakespeare királynőjét a tatabányaiak pedig Füst Milán Feleségem története című drámáját állítják színre. A zenés színházi sorozatban bemutatják a Budapesti Operett Színház Marica grófnőjét, a szegedi operatársulat Szokolay Vérnászát és az intézmény saját bemutatóját, a Háry János című produkciót. Fellép a Pécsi, a Szegedi, a Szombathelyi és a Matáv Szimfonikus Zenekar, a Marosvásárhelyi és a Kolozsvári Filharmonikus Zenekar, a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara, a Nemzeti Filharmonikus Zenekar, a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara és a Kassai Állami Szimfonikus Zenekar. A koncerteken a társulatok gazdag összefoglalást nyújtanak a magyar komolyzene nagy egyéniségeinek (Liszt, Bartók, Kodály) életművéből.

Továbbra is ingyenesen lesz látogatható a Kis esti komolyzene című programsorozat és a Fogadó többi népszerű rendezvénye: az elmaradhatatlan gyerekprogramok mellett a Folkesték, az Éjszakai kabaré és a Kortársak, amelynek keretében most divattörténeti sorozatot és irodalmi orfeumokat szerveznek. De lépnek fel táncművészek is, például a Pécsi Balett, Ladányi Andrea társulata vagy a Honvéd táncegyüttes, amely most a Kőműves Kelement állítja színpadra.

Cs. G.

Szobrok a természetből

Lipcsey György kiállítása a Budapest Galériában

A természet olykor készen kínálja a műalkotást. A fák gyökereit és ágait alig kell megmunkálni, a mű bennük van. *Lipcsey György* szobrászművész karvastagságú fa, husángokból készít szobrokat. Természetelvű alkotásaiból a Budapest Galéria (III. kerület, Lajos utca 158.) rendezett kiállítást szeptember 16-ig.

A galériák fehérre festett napfényes termeivel szemben a Budapest Galéria pincehelyisége újszerű kihívást jelenthet az alkotónak. Lipcsey György nem véletlenül választotta kiállításához a galéria föld alatti helyiségét. Természetelvű művészetének alkotóelemei, a fahusáng és a csiszolatlan kő a pince hűvösében, a jellegzetes illatban hangsúlyosabbá válnak. A szobrokat néhol vékony földréteg borítja, ami tovább fokozza természetességüket. A néző pedig a szűk és alacsony boltívek alatt, akarva-akaratlan egészen közel kerül az alkotásokhoz.

A művekben általában jellemző forma- és jelrendszer fedezhető fel. Ezek Lipcsey György művészetében a husángokból készített ablakok, kapuszerű nyílások, életfák, obeliszkek és oszlopok. Szobrainak festése is jellegzetes, a jelentést olykor néhány apró ecsetvonásnyi festékkel teszi egyértelművé.

A Budapest Galéria pincehelyisége mellett még hét szobor kapott helyet az udvaron. A zöldellő fákkal borított kerthelyiségben, a szabad ég alatt kiállított szobrokat csak fehér festékjelek díszítik. Lipcsey György két eltérő közegbe helyezve mutatja be munkáit, a környezet játékára bízva az utolsó simításokat.

R. Gy. Zs.

Kapuk

ország első színpadán

ortája – felelte a feddésre Rózsahegyi Kálmán

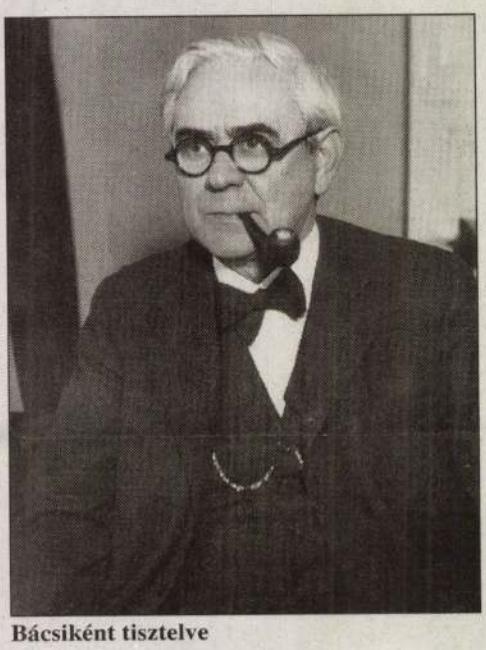

Bácsiként tisztelve

Ladányiban, norúságban, n, Őrmester vészi skálájá- yzott a tragi- ás vad jóked- .

sőt táncolt, ha elnyerte a ban a Nemzeti a polgári ér- udis). Ezekben játszott kaba- Modern Szín- ar, a Belvárosi, i magánszínház- n feleségül vette Hevesi Angelát. László nevű fia ügyes tollú újságíró volt (a háborúban elpusztult), Marica lánya egy ideig a Nemzeti Színház színésznője volt.

Senki sem gondolta volna, hogy a legnagyobb magyar parasztszínész zsidó származású. Kálmán bácsi állítólag azzal kereste föl a főrabbit, hogy ő, a legnagyobb magyar parasztszínész izraelita vallású, és mindenki szereti, csak a hitközség nem adta még tanújelét ennek. Most itt az alkalom: szeretne egy kis házat... A hitközség össze is gyűjtött annyi pénzt, amennyi elég volt a telekre és a téglára; többre már nem futotta. És ekkor egy fogadáson találkozott Serédi Jusztinián hercegprímással, aki kapacitálta, hogy térjen ki, legyen katolikus. – Nem tehetem, kedves öcsém – mondta Kálmán bácsi –, a hitközség most épít nekem házat. Ha én most kitérnék, ki építi fel a házam? – Majd mi – mondta a hercegprímás, és a ház felépült a katolikus egyház költségén. Igaz vagy sem, de abban a házban élt és tanította évtizedekig a magyar színészet több generációját.

Hanem a Nemzeti Színházból 1935-ben nyugdíjazták, s 1945-ben sem hívták vissza. Csak néhány alkalommal léphetett színpadra. 1954-ig a Pesti, a Víg-, a Magyar, a Madách Színházban, a Fővárosi Operettszínházban, a Kamara Varietében játszott. Az 1909-ben alapított színiiskolájából számos neves színész került ki: Péchy Erzsi, Lázár Mária, Mezei Mária, Pécsi Sándor, Ráday Imre, Lengyel Erzsi, Komlós Juci, Egri István, Görbe János, Sztankay István, Mécs Károly, Madaras József, Sas József. 1957-ben gyémántdiplomát kapott az Akadémián, 1960-ban Kiváló művész kitüntetést.

Kedélyes, jó humorú ember volt aggastyán korában is. Szenvedélyesen vadászott, de csak fácánra és nyúlra. Számos filmszerepet játszott, s az ötvenes években járta az országot esztrádműsorokkal. Utolsó színpadi szerepe a Madách Színházban a *Rokonok* Berci bácsija volt.

Halálos ágyánál felkereste a Nemzeti Színház igazgatója és felajánlotta: ha felépül, ismét lépjen a Nemzeti színpadára. Kálmán bácsiban akkor már nem volt sem harag, sem keserűség. Csak legyintett: – Megkéstél, kedves öcsém...

Csathó Kálmán így búcsúzott tőle: „Istenáldotta művész volt, napsugaras lelkű és melegszívű vigasztaló, aki derűjével föl tudta kelteni szívünkben a reményt, és vissza tudta adni hitünket az emberi jóságban és szeretetben."

Alpár Ágnes

RE LEXIKONOKBAN

59: már kétmillió lakos

pet, az építőmunkások székházát és a Népstadiont választotm vált a kötet becsületére)

osterülettel számol. ságszám kerekítve: , 1880-ban 403 ezer, , 1900-ban 861 ezer, 110 ezer, 1920-ban 1 30-ban 1 millió 442 illió 712 ezer, 1949- er, 1957-ben 1 millió en eléri a 2 milliót öszönhetően, hogy a vidékről a fővá- 100 ezerrel meg- elköltözőkét). Az csökkenést a má- berveszтesége ma- árok érték a fővá- is: elpusztult a la- ok 4,6 százaléka, edett az épületek ázaléka. A város ó a lexikon hangsúlyozta, hogy az 1954-ben meglévő 132 ezer lakóházból mindössze 23 ezer volt már meg az előző évszázad végén, és az ötvenes években nem kevesebb, mint 48 ezer új lakásba költözhettek be a budapestiek.

A háborús pusztítást és az újjáépítés lendületét is mutatja a hidakról szóló táblázat:

	Felépülés éve	Újjáépítés éve
Újpesti vasúti híd	1896	1955
Árpád híd	-	1950
Margit híd	1876	1948
Kossuth híd	1946	-
Lánchíd	1849	1949
Erzsébet híd	1903	-
Szabadság híd	1896	1946
Petőfi híd	1937	1952
Déli összekötő vasúti híd	1877	1953

A közlekedésben oly fontos szerepű metróról a szócikkben ez áll: „A második világháború után, az ötéves terv keretében megindult a mélyvezetésben tervezett földalatti gyorsvasút építkezése... Az építkezést a váratlanul felmerült geológiai, műszaki és beruházási nehézségek miatt átmenetileg fel kellett függeszteni."

Meglepő szócikkadat, hogy noha a főváros életében a mezőgazdaságnak nincs különösebb szerepe, területének 60 százalékát mezőgazdaságilag hasznosítják. E terület fele szántó (főképp fűszer- és fűzelékfélékkel), negyede pedig kert és szőlő.

A város történelméről szóló fejezet utolsó része pontosan mutatja, hogy a lexikon milyen társadalmi-politikai közegben született meg (ez persze nem teszi a munka egészét használhatatlanná – bár a múlt század utolsó negyedében nem kevesen ezt állították). Nos, 1956-ot az ötvenes évekbeli felfogásnak megfelelően bemutató mondatok: „A szocializmus építése során elért eredményeket az 1956. októberi ellenforradalmi kísérlet elsősorban a fővárosban fenyegette megsemmisüléssel. A fővárosi munkásosztály hamarosan talpra állt, s már 1956 decemberében harcos tömegtüntetésekkel lépett fel az ellenforradalmárok és az általuk szervezett sztrájkok ellen. Az utcai harcok során Budapest újból nagy károkat szenvedett. A megrongált épületek (5264 házban összesen 11 161 lakás sérült meg) helyreállítása 1957–58 folyamán jórészt befejezést nyert. Hetek alatt állították helyre a közel 100 kilométer hosszú megrongálódott villamos- és trolibuszvezetéket. Az ipari termelés helyreállt és új fejlődésnek indult: 1958 végén már 20 százalékkal többet termelt, mint 1954-ben."

Daniss Győző

LIPCSEY GYÖRGY

NÉPSZABADSÁG, 2001. AUG. 27. 27.o.

Szobrok a természetből

Lipcsey György kiállítása a Budapest Galériában

A természet olykor készen kínálja a műalkotást. A fák gyökereit és ágait alig kell megmunkálni, a mű bennük van. *Lipcsey György* szobrászművész karvastagságú fa, husángokból készít szobrokat. Természetelvű alkotásaiból a Budapest Galéria (III. kerület, Lajos utca 158.) rendezett kiállítást szeptember 16-ig.

A galériák fehérre festett napfényes termeivel szemben a Budapest Galéria pincehelyisége újszerű kihívást jelenthet az alkotónak. Lipcsey György nem véletlenül választotta kiállításához a galéria föld alatti helyiségét. Természetelvű művészetének alkotóelemei, a fahusáng és a csiszolatlan kő a pince hűvösében, a jellegzetes illatban hangsúlyosabbá válnak. A szobrokat néhol vékony földréteg borítja, ami tovább fokozza természetességüket. A néző pedig a szűk és alacsony boltívek alatt, akarva-akaratlan egészen közel kerül az alkotásokhoz.

A művekben általában jellemző forma- és jelrendszer fedezhető fel. Ezek Lipcsey György művészetében a husángokból készített ablakok, kapuszerű nyílások, életfák, obeliszkek és oszlopok. Szobrainak festése is jellegzetes, a jelentést olykor néhány apró ecsetvonásnyi festékkel teszi egyértelművé.

A Budapest Galéria pincehelyisége mellett még hét szobor kapott helyet az udvaron. A zöldellő fákkal borított kerthelyiségben, a szabad ég alatt kiállított szobrokat csak fehér festékjelek díszítik. Lipcsey György két eltérő közegbe helyezve mutatja be munkáit, a környezet játékára bízva az utolsó simításokat.

R. Gy. Zs.

Kapuk

r, 1957-ben 1 millió
en eléri a 2 milliót
öszönhetően, hogy
t a vidékről a fővá-
ıa 100 ezerrel meg-
ől elköltözőkét). Az
ti csökkenést a má-
ınbervesztesége ma-
károk érték a fővá-
n is: elpusztult a la-
ások 4,6 százaléka,
ıvedett az épületek
százaléka. A város
ndó a lexikon hang-

lendületét is mutatja a hidakról szóló táblázat:

	Felépülés éve	Újjáépítés éve
Újpesti vasúti híd	1896	1955
Árpád híd	-	1950
Margit híd	1876	1948
Kossuth híd	1946	-
Lánchíd	1849	1949
Erzsébet híd	1903	-
Szabadság híd	1896	1946
Petőfi híd	1937	1952
Déli összekötő vasúti híd	1877	1953

tésekkel lépett fel az ellenforradalmárok és az általuk szervezett sztrájkok ellen. Az utcai harcok során Budapest újból nagy károkat szenvedett. A megrongált épületek (5264 házban összesen 11 161 lakás sérült meg) helyreállítása 1957–58 folyamán jórészt befejezést nyert. Hetek alatt állították helyre a közel 100 kilométer hosszú megrongálódott villamos- és trolibuszvezetéket. Az ipari termelés helyreállt és új fejlődésnek indult: 1958 végén már 20 százalékkal többet termelt, mint 1954-ben."

Daniss Győző

...„vízi zenéjével" ellen-
...ástöbbletünket.
...festői megoldásaival
...a tárgyakat megszo-
...dekódolja, majd új-
...konvencionális terünket.
Ez a ... főként a különböző
...megoldások érzékeltetésé-
...részlet kiemelésével,
...ozásával éri el. A „hang-
...zenei kapcsolatot he-
...centrumába, ezál-
...a tárgyak önálló élet-
tét

...ugyan hiányoznak a kép-
...djuk, tudhatjuk, hogy a
...helyettesíthetők. Helyük-
...emberek, sorsok, érzé-
...dolgukat: természete-
...kell.

A ... talán legizgalmasabb
...volt közös, nagy kompo-
...ját ... repeltetése. Itt kettejük
...k, képi látásmódjának
...sülését tapasztalhattuk,
...ahol a ... „zörejei" itt és
most ... meg a dialogikus
...rajtunk is túlmutató ér-
...

(Vigadó Galéria 1992. IX. 7—27.)

B. A.

Problémák, megoldások

Kopócs Tibor és Lipcsey György kiállítása

A szlovákiai magyar képzőművészet két, egymástól távoli utakat járó, eltérő szemléletű alkotója, *Kopócs Tibor* grafikus és *Lipcsey György* szobrászművész közös kiállítását rendezte meg a múlt év novemberi-decemberi heteiben, színvonalas művészeti bemutatósorozatot folytatva, a *Komáromi Kisgaléria*. A középgeneráció nemzedékéhez kapcsolható, a szélesebb körökben is ismert Kopócs Tibor (1937) grafikus és a fiatalabbak csapatához sorolható, életművét alapozó Lipcsey György (1955) szobrász egymás mellett felsorakoztatott kollekciója a művészi attitűd, az alkotói szándék különbségei ellenére kiegyensúlyozott, szép együttest alkotott. A színes és fekete-fehér grafikákat — rézkarcokat, linóleummetszeteket, egyedi rajzokat — és a vörösmárványból, fából faragott — sötétre pácolt — szobrokat harmonikus egységbe foglalta a kifejezés tudatossága és leleményessége, a kivitelezés igényessége, a kvalitás.

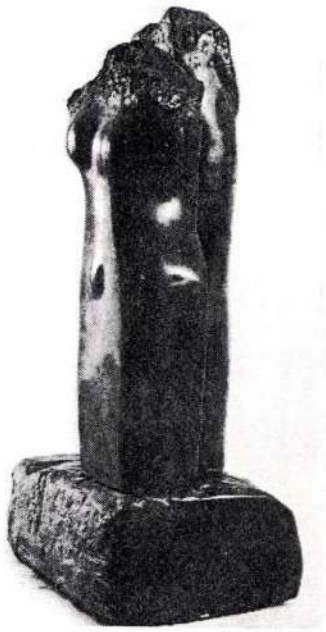

Lipcsey György: Kapcsolatok, 1987, márvány, 60 cm

Kopócs Tibor lapjait szemlélve a valóság- és a fantáziaelemek együttes feltünedezésének, keveredésének, egymásba olvadásának lehetünk tanúi; így válnak megfoghatatlanná, azonosíthatatlanná a művész által teremtett közegek, terek és síkok, változtatják talányossá énjüket, lényegüket a képszereplők. Mitologikus alakok, meseszerű figurák, népművészeti elemek jelennek meg a részletező, kavargó kompozíciók összetevőiként, hol betöltve a teljes képfelületet, hol az üresen hagyott fehér és a zsúfolt, sötétté formált mezők ellentétét, illuzionisztikus mélységek és magasságok villódzását teremtve meg. Kopócs Tibor mintegy ötven lapot felölelő, Komáromban felvonultatott anyagának legkiemelkedőbb teljesítményeként az 1969-es keltezésű *Expatriáció* című ceruzarajz-sorozatot jelölhetjük meg; a figura, az alak széttördelésének megjelenítése által a művész monumentális hatású, drámai töltetű, érzékeny, feszült képegyüttest alkotott.

Tömbökből építkezik, a lényeg megragadására, a részletek lehántására tör *Lipcsey György*. Emberalakokat, embercsoportokat sejtető márványfaragványai megbontatlan egységek, a kiterjedésen túl csak a felületek domborodó-visszahúzódó hajlataival jellemzettek kompozíciói. A tömbök súlyosságát, nehézkességét a körvonal, a palást lágy, finom ívrendszere ellenpontozza. Lipcsey György plasztikai szűkszavúsága az elvont formákból, kavicsszerű testekből építkező alkotásokkal fordul a konkrét jelzések, tartalmak világából az elvonatkoztatások felé; e művei — a *Formák I, II, III.* és az *Itt I, II, III.* című, köztük az újságpapírral bevont, különleges felületűvé alakított alkotások — a nonfiguratív formálás tág értelmezési lehetőségeket teremtő, bonyolult téri viszonylatokat létrehozó példái.

Kopócs Tibor és Lipcsey György alkotásait vizsgálván könnyen megnevezhetők az elődök, megragadhatók a szellemi rokonságot tanúsító párhuzamok. A XX. századi magyar művészet köréből Kondor Béla és Medgyessy Ferenc művészete, szelleme derenghetett fel a Komáromi Kisgaléria késő őszi-téli látogatói előtt; a szlovákiai magyar alkotók törekvéseit a ma is elevenen ható hagyományba kapcsolván. Természetesen nem ismétlésről, nem idézésről van szó, hanem tanulságok feldolgozásáról, vívmányok továbbépítéséről, új problémák és megoldások kereséséről és felleléséről.

(Komáromi Kisgaléria, 1992. november 20 — 1993. január 3.)

WEHNER TIBOR

Kerámia, kő és üveg

Balázs Péter és Polyák János kiállítása

A *Ferencvárosi Pincetárlat* augusztus végi kiállítása két iparművész összefogásából született. A kerámia szakon végzett *Balázs Péter* és az üveg szakos *Polyák János* munkái adják a tárlat anyagát. A fiatalok célja az „iskolás" technikáktól való elrugaszkodás, egyéni, új megoldások keresése az alkotás során.

Balázs Péter kerámiai ősi edénykészítési módszerrel születnek. A művész még korongozás előtti — hurka — technikával készíti kancsóit, vázáit. Az edények festetlenül, máz nélkül állnak előttünk, ami színt hordanak, azt az égetés során nyerik. Füstös, barnás mintázatuk primitív vonalkákból áll, sematikusan ábrázolt virágok, emberi arcok díszítik a kerámiákat. Balázs Péter szándéka olyan alkotások létrehozása, amelyek művészeti tárgyak, ugyanakkor közel állnak eredeti használati tárgy funkciójukhoz is. Korunk szüleménye ez a „visszafelé" gondolkodás, hiszen a kezdetekben épp pen a mindennapi eszközöket készítették olyan igénnyel, hogy azok díszként is megállták a helyüket. A művész edényeinek kiállítási mód is e szándékot hangsúlyozza. A kerámiákat eredeti környezetükbe próbálja megjeleníteni. Ősi módon felfüggesztve, vagy stilizált, raffiból készült lángok közé téve, ese leg apró kavicsokkal körülszórva Balázs munkáinak külön érdekessége, hogy nem éri be az egyféle anyag felhasználásával, kerámiáit fémmel fával „ötvözi", különös nyers, kissé durva ízt adva ezzel műveinek.

Polyák János — a kiállítás másik résztvevője — hasonló kísérlete

LIPCSEY György szobrak

Új Mű. 1993/4.

A CSALLÓKÖZI MÚZEUM
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT
LIPCSEY GYÖRGY
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA
1996.9.12-ÉN CSÜTÖRTÖKÖN
17 ÓRÁRA.
MEGNYITJA:
KUBIČKA KUCSERA KLÁRA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
MEGTEKINTHETŐ:
SZEPTEMBER 12 - OKTÓBER 12
A KIÁLLÍTÁS FŐVÉDNÖKE:
AGS DUNSTAV r.t.
DUNASZERDAHELY

LEBEGÉS - FOTO MÉRY TIBOR

CSALLÓKÖZI MÚZEUM DUNASZERDAHELY, MÚZEUM UTCA 2, TEL.: 0709/52 35 89, 52 24 02

Lipcsey György

T.c.

Lóska Lajos művészettörténész

Felsőzöldmáli út 61-63/A

Budapest

Maďarská republika

1025

Tisztelettel meghívjuk Önt

LIPCSEY GYÖRGY

szobrászművész

kiállításának megnyitójára
1996. november 13-án 17 órára a
DUNA GALÉRIÁBA
(Budapest XIII., Pannonia u .95.)

Megnyitja:
LÓSKA LAJOS
művészettörténész

Megtekinthető: 1996. november 13-tól december 1-ig,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

MT REKLÁMIRODA

LIPCSEY György szobrász

SZIGETI László: Lipcsey György. = Téka, No 6. (1986)
10-11. ill.

AKCIÓ !

ber 18-tól

Monitor			
GA mono n Siemens	VGA színes nem Siemens	VGA mono Siemens	VGA színes Siemens
60,900.-Ft	78,900.-Ft	63,900.-Ft	81,900.-Ft
109,900.-Ft	127,900.-Ft	112,900.-Ft	130,900.-Ft
129,900.-Ft	147,900.-Ft	132,900.-Ft	150,900.-Ft
202,900.-Ft	230,900.-Ft	205,900.-Ft	233,900.-Ft

Tisztelettel meghívjuk Önt

LIPCSEY GYÖRGY

szobrászművész

kiállításának megnyitójára
1996. november 13-án 17 órára a
DUNA GALÉRIÁBA
(Budapest XIII., Pannonia u .95.)

Megnyitja:
LÓSKA LAJOS
művészettörténész

Megtekinthető: 1996. november 13-tól december 1-ig,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

LIPCSEY GYÖRGY

MT REKLÁMIRODA

Lipcsey József

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899. évi MDK.
rendes közgyülésén vett részt.

Műcsarnok, 1899. 215. l.

	Mark	Pf.	Mark	Pf.
Transport Mk.				

679/1903 pámhoz

KARL W. H

BUCHHÄNDLER U

RECHNUNG für Commission Zur

Fol. 25/26

Erfüllungso

Sie empfangen als 2 ~~Kreuzband~~ Postpacket ~~Eilgut~~ ~~Frachtgut~~ c franco ~~in Kiste gez.~~

Katalog: No. Zufolge gütigen Auftrages — auf feste Best

Wilpert, Malereien der K

Roms, 2 Bde

Lipcsey Lajos
építész
szül Besztercebánya 1877.
oklevelet nyert 1902.

Műegyetem. 12 l.

T. 3015.

ási érmek vannak ábrázolva, melyek
G.R. VNGARIE ET BOHEMIE és a leg-
K. AVSZTRIAI CSÁSZÁR a körirata. Fel-

1508 bis 1867.

elynek mér. 23 : 37.1 cm.

19.

Lipcsei László

Ruhavászon

Ernst Muzeum. I, ipasrművészeti kiállitás. 1952.

1a 1.

Pásztó /Aggházy/ 34

Kemén

Külseje: Egyemeletes, áta
déglő, majd moziépület vo
vegyes, ettől felfelé uja
tengelyes, az elválasztó
puját megszüntették, az e
talos munkája uj /19oo-19
neti jelentőségü.

Szabadság-utja 82. Lakóhá
Jellege: XVIII. századi,
Külseje: Földszintes épü
zata teljesen átalakitot
gerendás födémü cukrászda
fél + két egész, ivekkel
nác helyezkedik el. Mögöt
tó, melyek közül a nagyob

MDK

Lipcsey László

Tervpályázati eredmény. Esti Kurir, 1941. szept. 12.
5 l.

MDK

Lipcsey László

egyszobás lakóépületek terveire kiirt 150 pengős dijat kapott

A kislakásos tipusházak pályázatának eredménye. Magyar Iparmüvészet 1940. 41.l.

Lipcsey László
építész

l -

Kotsiskiscsal

lapszám
nincs

[illegible]

Tanácsnok.

tronnak exp.

Sorankivit!

A — Blas!

Megbenéljük!

K-y

XI

Lipcsey László

festő

VII. Rákóczi ut 59.

MKSz 1947

Lipcsei László

az Orsz. Lakásépítési Hitelszövetkezet által kisvasúti lakóházak építésére kiírt tervpályázaton szerzett megvétel

MMÉEK Közl 1941. 164. l.

Lipcsey László

a Föv. Közm. Tanács

kislakás szerep.

díjazás

MMÉEKözl

1940. 25. l.

ISOKTIMM

LIPCSEI Mártonné asztalos özvegye. 1756-ban
mint adózót irják össze Egerben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.Kö

Lipcsei Mártonné, asztalos örvege

1756-ban az egri adóror összeírásában szerepel.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 360. old.

LIPCSEI Menyhért asztalos. Azbegri városi adókönyvekben 1733-44 között találkozunk személyével.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Lipcsei Menyhért, asztalos

1733-44 között szerepel
az egri adólajstromokban.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 360 old.

Lipcsei Zsigmond

ötvös, Debrecen XVIII
37

l.

Zoltötv Debr. 20.l.

Cikó,

XLIII

Lipcsei Zsigmond

ötvös, Debrecen

1705 – 1750

l.

Zoltán Deb. 23. l

Kábaszentmiklós

XLIII

Lipcsey Zsigmond

ötvös, Debrecen

1705 — + 1750 előtt.

l.

Zoltán Deb. 18. l

Alsódiós (Pozsony)

Tpl.

XXIX

Lipelka György

Römives

1612 ben polgárvogot

ugt Kassán

+ K + 80. l

reálliskola igazgatóságától.

esitő.

..... *osztályu tanuló a*

.....

.....

l elégtelen előmenetelt tanusitott.

.....

..... *hó*.....

osztályfő.

M.D.K.

Lipelka György, kőmives

1612-ben nyer polgárjogot Kassán.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38.köt. 80.old.

MDK

Lipelka György, kömives

1612-ben nyert polgárjogot.

Kemény Lajos: Kassai épitőmesterek. Renaissance korszak. MMKE Közl. 1904 évf. 80.l. 28 kötet, 3. füz.

Lippart Máté, poxsonyi ötvös V. 95.

(nem Liebhart)

Mathes Liphartsen

Ötvös 1616.

Läsd

Mich. Pozs. 95.

KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZEK:

DARÁZS ROZÁLIA szobrászművész (Ógyalla),
JANIGA JÓZSEF festőművész (Nagymegyer),
KOCSIS ERNŐ festőművész (Komárom),
KOPÓCS TIBOR grafikusművész (Komárom),
LIPCSEY GYÖRGY szobrászművész (Dunaszerdahely),
NÉMETH ILONA festőművész (Dunaszerdahely),
NAGY JÁNOS szobrászművész (Hetény);
MESTER PÉTER grafikusművész,
PLATZNER TIBOR festőművész,
SZILVA JÓZSEF festőművész,
SZKUKÁLEK LAJOS festőművész – (Komárom)

Komárom–Esztergom Megye Önkormányzata
a Kernstok Károly Művészeti Alapítvány
és a Kuny Domokos Múzeum meghívja a

CSALLÓKÖZI
magyar képzőművészek

című kiállításra

1994. július 17-én 11 órára

Megnyitja:
PÁSZTOR ISTVÁN,
Észak-Komárom polgármestere

Nyitva:
július 30-ig, naponta 10–18 óráig
Hétfő szünnap

Helye: TATA, VÁR

LIPCSEY TIBOR orohán

1964 XII. 30-án születtem Budapesten.
1985-ben kezdtem meg tanulmányaimat a Magyar Képzőművészeti Főiskolán Kokas Ignác és Dienes Gábor festő-osztályán.
1989-ben diplomáztam, jelenleg a murális továbbképző szak hallgatója vagyok, mesterem Tölg-Molnár Zoltán.

I was born on December 30, 1964 in Budapest
I started my studies at the painting course of the Hungarian College of Fine Arts in 1985, in the painting classes of Ignác Kokas and Gábor Dienes.
I graduated in 1989, currently I'm a student of the postgraduate course in muralism, my master is Zoltán Tölg-Molnár.

Kiállítások/Exhibitions:

1987. Tavaszi Tárlat, Nyíregyháza
1988. Csepeli Papírgyár, Budapest
1989. „Rozsda", Csongrádi Művésztelep
„Vágy '89", Józsefvárosi Kiállítóterem, Budapest
Barcsay-terem, Budapest (Köves, Szépfalvi, El-Hassán, Boros)
Barcsay-terem, Budapest (Gál, Kósa, Szarka, Komoróczky, Szücs, Nemes, El-Hassán, Baksai)

LIPICS VILMOS 2400 Dunaújváros, Rudas L. u. 2.

1962-ben születtem, Dunaújvárosban. Itt élek és dolgozom. Tagja vagyok a dunaújvárosi „MŰHELYNEK". 1986 óta stúdiótag vagyok.

I was born in 1962 in Dunaújváros. This is where I live and work. I'm a member of the „Workshop" of Dunaújváros. I've been a member of the Studio of Young Artists since 1986.

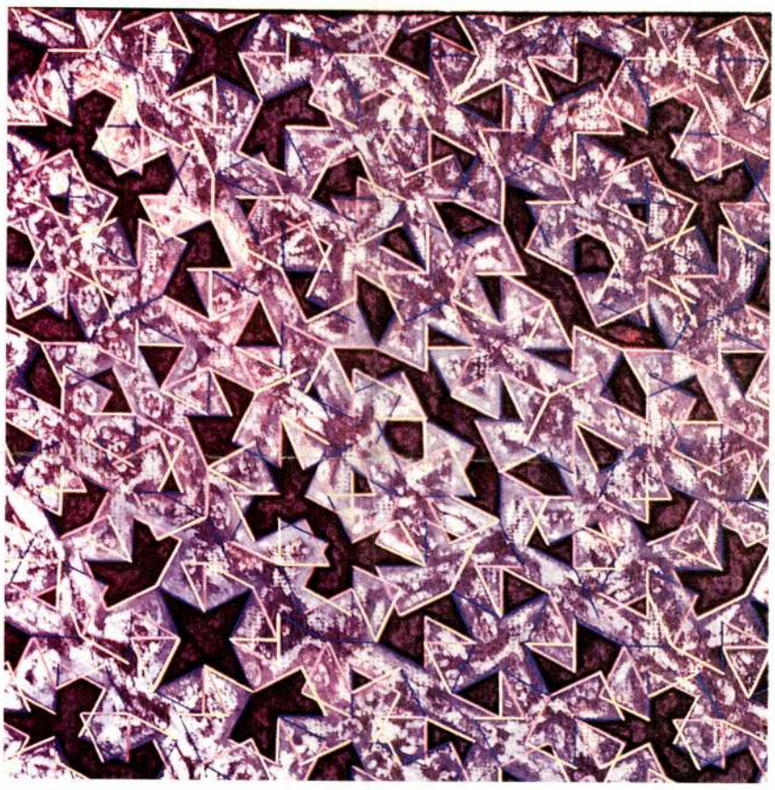

Kiállításaim/Exhibitions:

Pécs
Mór
Dunaújváros
Szeged
Székesfehérvár
Kaposvár

Lipner Bertalan Budapest.

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a követ-
kező műveivel vett részt:

1881. őszi kiáll.: Gondolatokba merülve, olaj f.,
75 ft.

II. 3985. Lipner Bertalan, 16½ éves, felekezetnélküli, szül. Turzovkán, Magyarországon, atyja fakereskedő, antik osztály, 1881 máj. 9.

Som 184.1

II. 3876. Strobentz Frigyes, 24 éves, kath., szül. Budapesten, Magyarországon, atyja el. halt, gyakorlati festőosztály, 1890 okt. 20.

Lipner Bertalan

(Lippai ??)

1881. Budapest.

(110) Gondolatokba merülve.
Alapf. 75 ft.

Özzi Kiállítás 1881. I sorozat

Lipner Bestalan

Müvisset 1912 - 184

Ferenczi Zoltán V. 68

Lipkay Gyula

műszaki tanácsos

lásd

Rát Str 756. l.

v.

Ligeti Miklós

csomagjában

I.

Europa Könyvkiadó
r.t

Budapest V.

Rokkamezei 12-III-2.

M.D.K.

Lipkos József, megyei mérnök

55.-1855.-Heves megye térképe a legújabb politikai felosztás szerint. Könyomatos, szines. 55.5+43.5 cm. Lásd. 52.sz. 1851-es térképet. Széchenyi Könyvtár. Térképtára. 145.o.

Sugár István: Eger város térképei. / XVIII.sz.-1950 / 125.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

M.D.K.

Lipkos József,főkáptalani főmérnök
- - - - - - -

6?.-1879.-Részletes helyszinrajz az Eger városán átfolyó patakról,azt környező épületekről és utcákról. Kéziratos.szines térkép.Másolat.Egri Áll.Levéltár. 146.o.

Sugár István: Eger város térképei. / AVIII.sz.-1950 / 125.o.

Az Egri Múz.Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

M.D.K.

Lipkos József, megyei mérnök

52.-1851.-Heves megye térképe a legújabb politicai felosztás szerint a Markmüller féle megyei térkép utá Kőnyomatos, kézi szinezésü. Pontosan ábrázolva Eger. 145.o.

Sugár István: Eger város térképei. / XVIII.sz.-1950 / 125.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

Lipllár Tamás

Tanulmány

Rajz, reprodukció

Népművelés, 1963 12. szám, 34. lap.

LIPMICZKY JÁNOS, /Litnitzky, Litsniszki/, faragómester

1798.febr.28-án megegyezés a bakonybéli faragókkal. Lipmiczky a bakonybéli filiális céh vezetésére vicecéhmesternek választották. "Törvényünk és regulánk azt tartja": 1. Litniczky János vice céhmesternek nevezik ki a büntetés pénzeket tartózik a veszprémi céhládába befizetni". ~~Lax~~ 256.old. 92.jegyz

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

LIPMICZKY JÁNOS, /Litnitzky, Litsniszky/, faragómester

Lipner Bertalan MDK

Gondolatokba merülve, olf.

Mücsarnok 1881. őszi kiáll.

Lipinszky Ferenc

aranyminis

Pest

1860-as évek

Horváth-Szentpétéri

254. l.

Lipka J. Elemér MDK

Fatárgyak

Az Iparművészeti Társ. Karácsonyi Vására.kiáll.
Magyar Iparművészet 1937. 247.o.

MDK

Lipka J. Elemér

fatárgyakkal résztvett az alábbi kiállításon

Karácsonyi vásár akadályokkal. Magyar Iparművészet 1937. 247.l.

I. Lipót magyar

Király

ikonograf.

Szelepcsényi György

verm. 1655.

Repr.

Szechy Károly

Gróf Zrínyi Miklós

1620 – 1664. IV. k.

M. Tört. Elektr.

Bp. 1900. 41. l.

I. Lipót király

ikonografiája

képmása

Schmitner F. L.

bécsi rézmetszőtől a gróf

Nádasdy-féle Mau-

soleum nyomán

Jó Gár Czakó

77. l.

Megjelent:

Werbőczy: Corpus

Juris Nagyszombat

1743.

12. HÉT

MÁRCIUS

31 NAP

VASÁRNAP

17

Kat. Reminisc.
Prot. Gertrud

HÉTFŐ

18

Kat. Sándor
Prot. Sánd. Ede

KEDD

19

Kat. József
Prot. József

SZERDA

I. Lipót ikonográfia

Leyden Caspar rézm.

Repr.

Vayer Lajos

Magyar uralkodók

Nyp. 1942. 30. tábla

ték a centrális, kupolás templom-típust, mint maguk a bizánciak. A legrégibb örmény templomok egyike, a 600-ból való vagarshabadi Szt. Gajane, keresztalaprajzú, középkupolás templom, amelynél a kereszt szárai dongával vannak fedve. Még érdekesebb a 650-ből való etsmiadzini Szt. György-templom ugyancsak centrális alaprajza. A IX. sz.-ban fejlődik ki a sajátos örménykereszt-templomtípus, amelynél a kereszt kelet-nyugati szárai egyenlő hosszúak s hosszuk nagyobb, mint az ugyancsak egyenlő észak-déli száraké; a templomalaprajz egyébként négyszögbe írható. A fejlődés későbbi folyamán mind a négy keresztszár félkörös fülkével zárul s a négyszög sarkaiban mellékterek lépnek fel, amelyekbe a kupolás középtérből lehet jutni (Vagarshabad: Szt. Riphsime temploma). Az ilyen elrendezésű templomok homlokzatán a négy keresztszárat ormok hangsúlyozzák s a kupola kúptetővel fedett kerek torony alakjában emelkedik ki; egyébként a homlokzat legfőbb dísze az arkatúra, de gazdag reliefes homlokzatok is előfordulnak (Achthamar-templom a Van-tóban, a X. sz.-ból). Az 1000. év körüli templomokban különösen gazdag Ani, az „örmény Pompéji". Az örmény művészet Georgiába is átterjedt, de ott erős bizánci hatásokkal keveredett s így kevésbbé eredeti (Sion, Kutais). Egyébként úgy Armenia, mint Georgia építészetét az Iszlám is gazdagítja formai és különösen díszítő elemekkel, de sokkal erősebb és döntőbb a bizánci építészet hatása (Gelathi zárdatemploma, 1100 k.), amely végre is annyira uralkodó lesz, hogy a későbbi középkor folyamán az örmény építészet, mint önálló nemzeti

I. Lipót magyar Eirág
ikonograf

l.

Asztt. tört. Erd.

224. l.

M N Muzeum
tört. ort.

I. Lipót király
ikonograf

l. Hawányi
20-1.

EXPRESS
LAPTERJESZTŐ VÁLLALAT
(CÉGT.: FARAGÓ JENŐNÉ)
BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 49. I. 4
TELEFON: 228-411

Telefon: 224-290.

T.

Európa Film-.Könyv-.Lapterjesztő és Könyv-
kiadó R.T.

Budapest
V. Rothermerer-u.12.III

I. Lipót ikonográfiája

és felesége Eleonóra
magyar királyné

L. Horváth

22, 23. l.
24, 25. l.

I. Lipót magyar Eiraf

i Eonograf.

l.

Harsányi

16. l

II. Lipót király

ikonograf.

l.

Hassányi

30. l. 420–

424. 27

Dominio

Lipner Imre

festő

1918.

Címnök 1930. 85. l.

Battyányi Ádám:

Egész alak, állva s
kát szorító övet fogja s
latasi nyugtatja. Haj
tétbarna. Vállra vetett
nadrágja piros és sárga
Fölül balta függöny lóg s
tos terítővel letakart asztal
lyek ékkövekkel rakvák ki.

Olajfestés, vászon
Lanfranconi E

g kisebb jelentőségű részleteire
ban csak nem szüntek meg.
kezdtek kétségbeesni a haza

304. ábra. A bujdosók Teleki M
Eredetije a M.

hasonmásrészletben itt is bem
magyarság Apaffy Mihály erc
ragaszkodásukról, becsülésükr
a magyar, — végzi a hitlevél –
szerint nem lészen, kire Isten
Istenünk dicsőségére, hazánk

M. D. K.

LIPNICZKY Sámuel festő
Kassa

Bogdány Gottfried tanítványa

1735 a kassai dominikosok két altár-
képét restaurálja

1748 Kassa város elengedi adóját

Garas XVIII sz. 232. l

Pozsony. 1794. Lipnik György
Könnüvesseged!

Pressburger Zeitung
1794., 69. szám

M.D.K.

LIPNOVICZKY László

Csónakok

az Egressy-klub kiállitása

S.M.: A Pest megyei képzőművészek kiállitása

Magyar Nemzet 1961. december 14. 4.l.

Lipóc vára

(Lipovec)

Sáros vm.

csak rövej van

Janota II.

121—127 l.

HELYSÉG

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

KOR

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

TÁRGY

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

Lipola (Henrik) rohvász

Lázár Béla, Az Ernst Múzeum modern művészetünkért

Műgyűjtő 1928. XI. 310-311.

Liponiczky László

Szentendrei Múzeum XIV. Megei Tárlat. 49 alkotóművész 80 mű a realizmustól a konstruktivizmusig. Jók: L. L: kertkapú télen

Pestmegei térlap 1968. dec. 1; 9. v. Prukner Pál: Megei Művészek Tárlata Szentendrén

MDK

Lipót karthausi rendtes, antalos

A győri karmelita tyrkom antalos-munkáit végzi. XIX. n. hatvanas éveiben.

P. Antal: A győri karmelita rendház 200 éves története. Győr 1897. 85.

Nemzeti Szalon 1925. ápr.
Szövetség II. kiáll.

Orosz fogságban hősi halált halt

LIPÓTH FERENC

festőművész

hátrahagyott művei

ELŐHANG.

A régi német legendák Faustja, a keresztény romanticizmus irányzatának megszemélyesitője, megidézi az ó-hellén szépségideált: Hellénát és kettőjük öleléséből kel életre egy csodás gyermek: Euphonon. Lanttal kezében születik ez a tüneményes alak, dalolva, zengve tör a magasságok felé minden határon túllendülve, mig egyszerre eltünik a tekintet elől, légi utját csak egy fénysáv jelzi, a földön pedig néma lantja, köpenye és üres ruhája marad csak meg.

A középkori keresztény világnézet éledni, elevenedni akar és magához öleli az ó-hellén szépségideált és ebből az ölelkezésből kel életre egy csodás gyermek: a reneszánsz. Zengve tör ez az irányzat a magasságok felé, mig egyszerre letünik a világtörténelem egéről, de megmarad nyomán egy késő századokba nyuló világolás és megmarad utána itt hagyott köpenye és ruhája: az üres formalismus. Hiába veszi fel ezt a ruhát a késő korok embere, hiányzik abból a szellemi tartalom: a zengő, daloló élet.

Törvénye a géniusznak, hogy alá kell szállania, le kell merülnie a kulturák ősformáiba, át kell ismételnie saját egyéni életében is az emberiség gyermekkorát, mert e korok élete lüktet a kedély és fantázia eleven izzásától, innen kell tehát a ma emberének is az energiát felszivni a szellem halovány magasságaiba.

Kevés modern művész van, ki a géniusznak oly ösztönös biztonságával talált volna reá ennek az utnak kiinduló pontjára mint az a korán letünt magyar festő, kinek hagyatékából egy kis kollekciót mutatunk be jelen kiállitásunk keretében: *Lipóth Ferenc*. Életének külső adatai röviden a következők:

Lipóth Ferenc 1886-ban született Szabadszálláson. Művészi tanulmányait az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskolában végezte, hol jelesen képesitőzött. Ezután rövid ideig Róth Miksa üvegfestészeti és mozaik-készitő vállalatában volt alkalmazva mint tervező és kartonrajzoló, majd mint ösztöndijas iparművész Rómába ment. Itt Smiegelszky Oktáv festőművész-tanárnak volt segitőtársa, kinek összes templomfestészeti megbizatásainál, főleg

a mesternek Erdélyben nyert templomfestéseinél, nagy segitségére volt. Ekkor kezdett Smiegelszky a márványcementnek diszitőfestészeti eljárásoknál való alkalmazásával foglalkozni, mely eljárást a mester halála után Lipóth — bizonyos tekintetben más elvi alapokra fektetve — tovább fejlesztett. A Smiegelszky oldalán működés mellett saját teremtő, önálló megnyilatkozásait is kereste; főleg templom-művészeti tanulmányokkal foglalkozott, továbbá a római angol művészakadémia esti akt-tanfolyamán is állandóan rajzolt és tanult. Három évi római tartózkodás után 1911-ben Budapestre jött vissza, hol főleg a márványcement — mint ő nevezte „colormarmit" festészeti eljárás kisérleteivel foglalkozott hosszasan, mig végre e műveiből egy kis kollekciót 1913-ban az Ernst-múzeumban, két darabot pedig 1914-ben a Műcsarnokban a tavaszi tárlaton mutatott be. Ezidőben küldte ki két nagy tempera-kompozicióját a San Franciscói nemzetközi kiállitásra, melyek egyike (az „Ebédhordók") ott állami ezüstérmet kapott. A colormarmit eljárás nagyobbmérvü gyakorlati alkalmazása is megindult volna már, ha a világháború közbe nem jön. Mielőtt utolsó utjára indult volna, feleségévé tette azt a nőt, kiben rég felismerte élettársát, saját életének pótolhatatlan kiegészitőjét. Ám a házasélet boldogsága pár napig tartott csupán, a megtalált érdemre a szenvedések láncolata jön: egy napra még visszatér ugyan a harctérről, hogy ujszülött leánykáját homlokon csókolja, de azontul sorsa az orosz rabság kinos kenyere a chaborowski fogolytáborban. Eltünt az 1919-iki forradalmas időkben és bár halála hire megerősitve hivatalos formában nincs is, de nagyon valószinü, hogy földi életét a Kalmukow-kozákok golyója oltá ki.

* * *

Próbáljuk most művészi fejlődésének irányát vázolni.

Hasonlatos a történelmi világkorszakok fejlődése és letünése a nap szakainak, vagy az évszakok váltakozásaihoz. Minden kultur-korszaknak meg van a maga hajnala, vagy tavasza; rügyező nekilendülése, dele, avagy nyara, azaz magas pontja és végül alászálló fázisa, mit egy kultur-korszak éjszakája vagy tele, azaz haldoklása követ. Nem azt jelenti a fejlődés, hogy a primitivből, a szegényesből fejlődne ki a maga kibontottságában, gazdag tagoltságában pompázó kultura, hanem ami mint fejlett, kibontakozott alak jelenik meg a nagy kultur-korszakokban, az már rügy, vagy bimbó formájában szükségképen

adva van a kulturák gyermekies, primitiv alakjaiban. Minden szerves fejlődésnek ez a törvénye. Ha az egyptomi, vagy archaikus ó-görög festészetet például összehasonlítjuk a középkori, reneszánsz előtti festészettel, bizonyos megegyezést, analógiát fogunk közöttük találni. E korok művészete mindenekelőtt rajzos, vonalas, nem festői, zárt formákból, szilhuett hatásokból indul és nem bontja még fel a fény játéka a konstruktive összetartozó szilhuetteket; a kompozició a síkszerü, felületi kiképzést hangsúlyozza és nem a térszerüt, távlatra mélységre csak bizonyos utalások lehetségesek.

Lipóth géniusza a művészi kultur-korszakoknak ebbe a rithmikusan megismétlődő tavaszába száll alá, mert ebben a bimbódzásban oly energiák feszülnek, melyek a szellem dermedt tágasságait hatalmas intenzitással képesek megrezditeni.

Rómában kezd egyénisége tulajdonképen elevenedni. Religiózus művészi törekvéseinek kiindulásául leginkább a bizánci és román művészet mutatkozik alkalmas megrezditőül, bár e korok még eleven kulturkapcsolatot tartanak még régibb művészi korszakokkal is. Bizonyos geomatriai nyugalom, nagyvonalu, egyszerü tagoltság és elemi formák összhangja jellemzi római műveit, bár e nyugalom színültig energia, mint ahogy a bimbóban ott feszül a szunnyadó erő, mely az egyszerü, zárt formát szétpattantja, hogy a rózsa gazdag, pompásan tagolt alakja bontakozzék ki belőle. És mint ahogy már maga a geometria oly életkör, mely bár dermedt formában, de minden gondolkozót — azaz embert — egyetlen, oszthatatlan szellemi-egységbe foglal, ugy e művek is a maguk geometrikus hangsulyozottságukkal bizonyos *egyetemes, egyénfeletti* életnek válnak szimbolumaivá. E korszakából műveinek hatása magasztos, méltóságteljes, bár bizonyos fokig merev és hideg. Szinskálája, mely itt tisztán lokális értékekben mozog, komor, sötét.

E kor azonban csak megindulás: a fejlődésnek törvénye, hogy mindég tul menjen önmagán. Nagy fejlődést jelent életében és művészetében az eszményi szerelem. A szerelemben megvilágosodik a szunnyadó egyéniség: szerelmesünk, kiegészitő második *én*-ünk áll itt a szellemi egyéniségek mindenségének központjában és mint Komjáthy mondja:

„Téged ölelve, öleltem a Mindent"

az egyetemes halovány eszmény gyujtópontot, erőforrást kap a szeretett lény egyéniségében. Nem ismerek ma festőt, kinek Madonnái oly csodás tisztaságban adnák vissza a Mennyei kedélynek, az örök Női eszménynek a hangulatát, mint pl. az itt kiállitott „Isten anya" c. vázlat. Mert vázlatokon tanulmányo-

kon, kisérleteken alig jutott tul. Nem volt Ő oly épitő, ki homokon épit, hanem épületének alapjait sziklába, terméskőbe vágta bele, mert magasra akart épiteni. Nagy freskó tervek, hatalmas architekturák éltek benne és Ő hatalmasan fel is készült nagyszabásu tervei megoldására. Bár céljait mindég szemelőtt tartotta, de lehetőleg minden oldalulag ki akarta épiteni egyéniségét és majdnem minden anyaggal megpróbálkozott, de legnagyobb terveit „colormarmit"-ban akarta megvalósitani.

De ugy vagyunk az életével, mint egy hatalmasan felfejlődő szimfoniájával, mely épen akkor szakad meg, mikor a főtéma a maga teljes kibontottságában készül felujongani, hogy a hangok mágikus fátyolán keresztül az örök eszme diadalát sejtesse meg velünk. Mert minden igazi művész fejlődése — és Ő ilyen igazi művész volt — hasonlata annak az örök fejlődésnek, melyet a szellem világtörténelmeken át tesz meg a maga fénye felé, eszmenap felé törő utjában. *Lipóth* fejlődésének két pólusára mutatunk rá végezetül: a keresztre feszitett Istenember képére és az Istenanya karján pihenő, most született Istenfiura. A művész mindenkor vates, azaz jós volt. És az Ő nagy jóslata: a multak halovány kereszten függő Isten eszménye és az örök jelenben bimbódzó gyermek Istenember, ki örökké ujjászületve a Mennyei kedély kebelén pihen.

Kacziány Aladár.

Következik a katalogus
Lipót 21 művének
felsorolásával.
Lásd a komplett
példányban

II. Lipot ikonografiája

II. Lipót megkoronáztatása:

A kardvágás.

A tér közepén felállított emelvényen az ágaskodó lovon ülő király a nyugati kardvágást csinálja. Az előtérben a világi főúrak a kettős keresztet vivő Mailáth József, a hirnök s a zászlót vivők s az emelvénytől balra s jobbra a többi meghivottak s a nép foglalt helyet. A két oldalról látható házak emeletesek s a zászlókon: „Lotome"... „Ciora"... „Ungarn"... „Dalma"... „Onide" és „Servie" olvasható. A Dunán a repülő hid s a tulsó parton a liget látható. Felirata a kép alatt három sorban:

„Actio Solemnis accurate representans S. M. Imperatorem vergentem Ensem S. Stephani / in modum Crucis in Konigsberg prope Presburg 15. Novembris 1790 ad quatuor / Mundi partes 1° ad Orientem, 2° ad Occidentem, 3° ad Meridiem, 4° ad Septentrionem".

Rézkarca, méretei a keretnek 23.3 : 30.3 s a rézlapnak 28.9 : 34.2 cm.

Ltfa 7725

55/93 N° 630 (3)

Ezt három soros magyarázó szöveg követi: „1. S. Majestas" kezdettel és „8. Hungheriæ Fecialis cum Regni Stemmate" befejezésével.

Rézkarc, méretei a keretnek 23.5 : 30.7 a vérlapnak 26.5 : 33.1 Cm.

Ltpa 7724

55/93 № 630 (2).

II

II. Lipót megkoronáztatása 1790. novb 15.

Az eskü-tétel.

A tér közepén ~~emelt~~ felállított (nemzeti szinü posztóval bevont emelvényen teljes koronázási diszben áll a király, ki jobb kezét felemelve s baljában a kettős keresztet tartva leteszi az esküt, melyet gr. Batthyányi primás olvas (3. Hungherie Primas Princeps de Bathyany S. M. caput Corona redimit ac juramenti legit formulam). A király ~~körül~~ mellett (az ország nádora: Sándor fhg (2. Archidux Palatinus Leopoldus Coronam defert), gf Zichy Károly (4. Provincie maximus Judex Comes Carolus de Zichij Globum gerit), Végh Péter (5), hg Grassalkovich Antal (6. Magnus Armiger Princeps de Grassalkowitz districtum deferens Gladium) s gróf Mailath József (7. Maximus Cosmeta Comes Josephus de Maijlath Crucem fert). Az emelvényt a katonaság, az egyházi s világi főurak, kik körött középütt a magyar hirnök is látható s a tíz zászlót tartó veszik körül. A háttért a templom s a mellette lévő épületek képezik. Felirata a kép alatt:

„Solemnis Juramenti Repraesentatió A S. M. Leopoldo II. Posonii Exhibit, 15. Novembris 1790".

I. Lipót német csá-
zár és magyar ki-
rály ikonograf

arczéje repr.

Károlyi Árpád dr.

Buda és Pest visza-
vivása 1686-ban

Bp. 1886.

43. l.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Lipót
Aranyvirág

l.

Hási Sopron tört
II. v. 6. k.
1525. 383-4. 407,
1526 417, 437 l.

K.

GAUSSEN. *Notions de dessin à main levée lèves des classes élémentaires conformes au mme officiel.* Troyes, Lefèvre. 1888.

RL JUSTI. *Diego Velasquez und sein Jahrrt.* Zwei Bände. Bonn, Max Cohen und 1888.

FRED WOLTMANN UND KARL WOERMANN.

Lipót
aranyműves

l.

Hári. Sopron tört.
II-r. 5. k.
1524 396. 399
404. l.

Óbori telep, szárhalombattai

VII. 196.

Lipóthy Ferenc

Thieme Becker

XXIII. 266.l.

(Lyka)

Lipóth Ferenc

4/

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. II. 56.

szal fordultak a Müemlékek Országegedi templom-tér épitésének befet rendeztek be a restaurált Szent orony egyik ablakára nagy faketregalambok bejáratául és külső pihenitiv alakjával s tulnagy méretével . Panaszolták azt is, hogy a ga, s ezért a mostanig használt fallandó létrát akarnak a torony olgalambok kezelése végett kényelme-

Lipóth Ferenc festő
szül. 1886. Szabadszállason,
elhunt 1919. a világhábom-
ban. Budapesten tanult;
templomdiszítéssel foglal-
kozott. Szines márvány-
cement technikát talált
fel.

Lipóth Ferenc

Munkacsarnok
1914. tav. kiák. 171, 174
1927. magyar taj. 182

Szemere János VI. 28.

Lipóth Ferenc

Műveszeti lexikon
443 l.

Waitzen l. Vácz

Lipáth Ferenc

egy uj diszitő eljárást talalt ki, mely falak dekorálására elpusztithatlanságával fölötte alkalmas. A műmárványszerű, szines cementtel fest és alakit, sőt plasztikai hatásokra és a legnagyobb felületek megoldására képes. Bemutatott művei saját rajzai alapjan keszültek. 10 db műve kiállitva az Ernst Múzeum II. ik kiállitásan 1913 ben.

Stuck Fer. 46.
Sindnig O. 37.
Schleich E. 18.
Kellerig 4.
Thoren Otto 20. 15.
Ten Kate Herm. 23.
Wenglein Jurg 44. 28. 26.
Wegmayr. Seb. 36. 40. 41.
Weber P. 11.
Weber Theodor 9.
Weishaupt V. 42.

Lipóth Ferenc

Magyar Művészet
1925. II. 56.

Kelta bronztü-óriás VI. 127.

Lipóth Ferenc

U. 4091

Szarmata tüzverő-szerszám

VI. 133.

Lipóth Ferenc

l. kép. Mirbeau

képest

Fejérvármegye T. 199, 200.

Lipóth Ferenc

festő

hagyatéki kiállítását a Szö-
vetség rendezte a Nemzeti
Szalonban 1925 április ab-
ban. 1886-ban Szabadszálláson.
Az iparművészeti iskolában tanult,
azután Róth Miksa üvegfestő vál-
lalatánál volt alkalmazva mint
tervező és kartonrajzoló, ezután
mint ösztöndíjas iparművész Romába
ment. Itt Smiegelszky Oktáv fes-
tő-tanár segítőtársa volt, kinek
ezen templomfestészeti megbízatá-
sainál, főleg erdélyi munkáinál
segítségére volt. Ekkor kezdett
Smiegelszky a márványcementetek
díszítőfestészeti eljárásoknál való
alkalmazásával foglalkozni, mely
eljárást a mester halála után
Lipóth – más elvi alapokra fektet-
ve, tovább fejlesztett. Romában
az angol művészakadémia esti akt
tanfolyamán tanult. Három

évi római tartózkodás után 1911-ben Budapestre jott vissza, hol főleg a márványcement, mint ő nevezte „colormarmit" festészeti eljárás kísérleteivel foglalkozott hosszasan, míg végre e műveiből egy kis kollekciót 1913-ban az Ernst-Múzeumban, két darabot pedig 1914-ben a Műcsarnok tavaszi tárlatán mutatott fel. Ez időben küldte ki két nagy tempera-kompozicióját a sanfranciscoi kiállításra, melyek egyike (az Ebédhordók") ott állami ezüstérmet kapott. Részt vett a világhatóriban s az orosz fronton Erdt fogságba, majd a Chaborowski fogolytáborba. Eltűnt az 1919-iki forradalmás időkben és bár halála hire megerősítve hivatalos formában nincs, de nagyon valószínű, hogy életét a Kalmukow-kozákok golyója oltá ki. Hagyatéki kiállításán 21 műve volt kiállítva.

A Szövetség II ik kiállításának kat.

Nemzeti Szalon, 1925. ápr.

Lipóth Ferenc

festő

1903–6

Éinnisk 1930. 85. l.

II. József és fivére Lipót.

A római találkozás:

Jobbra az asztalnál a
dát tartó Minerva térdére t
ki bal kezét keblére téve beszé
tök: kabát, mellény, térdig ér
lukon kard lóg. Rendjeleik
szt István rendet és szalagja
melyen kalamáris van ke
és "TOM. II." felirattal. A hátt
függöny lóg, Róma városá

Olajfestés, vászonra,
Festette: P. Batt
Lanfranconi E. gr

1896. IV. 20-án az ezred
hosman 1896. XII. 28-29. ér

Lipóth Ferenc

Mücsarnok

1930. Szt. Imre kiáll.
205, 206, 207.

~~Mihalik József I. 117~~

1903. II. 23. Budapest.

A budapesti egyetemi könyvtár igazgatóságában.

Jánosi Gábor „Olasz földön" czímű munkája ~~az egyetemi, székesfővárosi ktárnak, a budapesti ktáregyenületnek~~ a szerző ajándékából megküldetik.

(68/903)

1903. II. 23. ~~Budapest~~ A szekesfővárosi könyvtár igazgatóságában. Mint fent.

1903. II. 23. A budapesti könyvtáregyenletben. Mint fent

Lipóth Ferenc

Festett friz, fenti terve
repr.
Magyar Iparművészet
1905, 228. l

Lipóth Ferenc

1886 — 1919

Révai XX. 570. l.

4627. Lipóth Ferencz.

A napkeleti bölcsek.

Esti világitású és felhőzött égboltú sik vidék előterében, balra haladva és egész alakban ábrázolvák. Közülök az ősz szakállú Menyhért előrehajlik, jobb kezét áldásra emelt és baljában kazettát tart; Gáspár, kinek fejét nyilt korona disziti, az égbolton ragyogo ~~csillaga~~ csillagra néz és kinyujtott bal kezében fedett serleget visz; a fekete bőrű Boldizsár pedig, kinek turbánja fehér, tálczára tett dobozt és egyiptomi karcsú edényt hoz magával. Mind a hárman palástot ~~viselnek~~ és szijas sarut viselnek. Felirata fölül két sorban: »ÉS IME A CSILLAG MELYET LÁTTAK VALA NAPKELETEN ELŐTTÜK MEGYEN MIGLEN JUTNA ÉS MEGÁLLANA A HELY FELETT A HOL A GYERMEK VALA« és e mellett jobbra: »MATÉ, 11-9«. Jelzése alól balra: »LIPÓTH F.«.

Szines czement öntvén, méretei 52.7:48.4 cm.-- Lelt.sz.4627.-- Vétetett az 1913 október 17-iki 159141 sz. leirattal 250 K-án (2026-913)-- Átvétetett 1913 október 30-án (2395-913).-- Kifizettetett 1913 november 4-én.-- Elszámoltatott 1913 deczember 8-án (2290-913).

Sz.n.1513-913
2182-913-6
Át.lelt.12479.

205

4628. Lipóth Ferencz.

Salome.

Kibontott hajú szőke leány, a ki egész alakban, balrafordultan és táncz közben van ábrázolva, bal kezét homlokára teszi és kissé előrehajlik. Fejdisze pánt, testét pedig átlátszó lenge ruha veszi körül. Felirata alól: SALOME, jelzése pedig jobbról: LIPÓTH.

Szines czementöntvény, méretei 61,2:46,4 cm.-- Lelt. sz. 4628.-- Vétetett az 1913 október 17-iki 159141 sz. leirat szerint 250 K-án (2026-913).-- Átvétetett 1913 október 30-án (2395-913).-- Kifizettetett 1913 november 4-én.-- Elszámoltatott 1913 deczember 8-án (2290-913).

Sz. n. 1514-913
2182-913-7
Át. lelt. 12480.

206

Lipóth Ferenc

keresk. min-től 1200 K

külföldi ösztöndíj

Értimisk 1908/9. 14. l.

539. Fr. Brandt.
Jurkovics a XVIII sz. végén

539. Jurkovics János.

(Látható, Kissé jobbra fordul, de
Derékig) (szembe néz. Jobbk
csipőjére támasztotta, baljában pedi
Jurkovics Natus ✠ Est Anno 1729 die
10 Feb. Mortus die 15 Aug. Anno 1806
szürke, szakálla és bajusza leberetv
atilláján és vállra vetett prémes me
nek csatja bogláralakú, és derekát ez
lirata a vászon hátán: Fra. Brandt Pi

Vászon, méretei 93: 72.5 c
Átvétetett az 1895: V. 30-
No. 676).

Hy

539

304: V. 3.

Lipóth Ferenc

Magyar Iparművészet 1920

96. l.

— A háború áldozata *Lipóth Ferenc* iparművész is, aki szintén egyik jeles tehetségű növendéke volt az iparművészeti iskolának és mint a Weltner-alapítvány ösztöndíjának első nyertese lépett az életbe. Az O. M. Iparművészeti Társulat kiállításán nagy föltünést keltett a Colormarmit nevű újszerű eljárásával készült artisztikus hatású műmárvány képeivel. Mielőtt azonban találmányát kiaknázhatta volna, hadba kellelt vonulnia és az oroszokkal való küzdelmeink közben ő is fogságba jutott. Haza már nem térhetett, mert lelketlen őrzői megölték és ezzel örökre eloltottak egy lelkesedéstől lángoló ifjú életet, melyhez a magyar iparművészetnek oly szép reményei kapcsolódtak.

ESFŐVÁROS HÁZINYOMDÁJA
ron nyomott képes íveket
Athenaeum r.-t. nyomdája

MAGY
IPARMŰV

AZ ORSZÁGOS MAGYAR IPARMŰVÉ
ÉS AZ ORSZ. MAGYAR IPARMŰVÉSZ

A VALLÁS- ÉS KÖZO
MAGYAR KIRÁLYI MIN
BÍZÁSÁBÓL SZER

GYÖRGYI KÁ

Lipóth Ferenc

keresk. mint.-tól külföldi
tanulmányutra 1200 K
Értimisk 1909/10. 8. l.

elől kopasz s bajuszt és körsza-
és kabátjának gallérja lehajtott. A
ly diszíti, melynek utólsó levele mel-
. A talapzat oldalain ezek vésvék
íd 1891" s balról „1848–1849."

tette: Strobl Alajos.

94. május 15-én.
tott a min. Kőszönet tárgában (205/94.)
ámoltatott 1894. VI. 28-án és az elszámolás
a 3135 szusz. leirattal (121/94).

Lipóth Ferenc

d. fectő

végbizonyitvánt nyert

jeles eredm. és képesitő

Oklevellt.

Értimisk 1906/7. 19. l.

Lipóth Ferenc

Róth Miksa üvegfestő cég-
nél dolgozik -

Érsimonk 1907/8. 21. l.

Lipoth Ferenc

300 K államsegély

Rézmisk 1906/7

16. l.

Lipóth Ferenc

figurális rajzból

I. díj

Kőrösmisk

1906/7

14 l

Lipóth Ferenc

250 K államsegély

Értesítő 1905/6.

17. l.

KÜLDEMÉNYEK CIMÉBE
UTCAI HÁZSZÁMOT
IRJUK KI.

KÜLDEMÉNYEK CIMÉBE
UTCAI HÁZSZÁMOT
IRJUK KI.

Lipóth Ferenc

Figurális rajzban II. díj

Értesítő

1905/6. 16. l.

Lipóth Ferenc

diszitő szobrászatban
II. díj.

Értimisk 1905/6. 15. l.

LIPÓTH *Ferenc*, festő. * Szabadszállás 1886. 1919. eltűnt a világháborúban. Bpesten tanult, templomdíszítő festészeti tanulmányai közben színes márványcement-technikát (colormarmit) talált ki falfestési célokra s ily munkáit 1913. mutatta be. 1925. hagyatéki kiállítást rendeztek műveiből a Nemzeti Szalónban. A napkeleti bölcsek és Salome c. színes cementképei a Nemz. művészeti Múzeumban vannak.

Baranya vármegye ~~VIII.~~ 160, 161.

Lipóth Ferenc

a Weltner-féle alapítvány
1912. évi kamataiból
1000 K

Érmiek 1913-14.

Lipóth Ferenc

Sgrafitto Terveretek.

Repr.

Magyar Iparművészet

1904. (87. l

86.)

ı in Leit-
ı.

[illegible]

dül 1850

)fen./Szi-
.

recting
ngary.From
of W.Tierney
e by G.Hawkins Jun.r.-
) x 272 m/m.
.38.///Ennek
ta ismeretes:

vén az iskola szellemi és művészi munkásságának minden megnyilatkozását, a közvetlen szemlélődésben is kifejezésre juttatott gondoskodást nagy jelentőségünek itélte a tanári kar s a minister elismerése megerősítette mindnyájunk hitét abban, hogy a nemzeti kultura emelésére és egészséges iparművészeti gárda szárnyra bocsátására irányuló törekvéseink s eddig végzett munkánk a kijelölt célt eredményesen szolgálják.

Már az elmult tanévi iskolai évkönyvben is reá kellett mutatni az iskola jelenlegi épületének alkalmatlan és szűk voltára s az 1912-iki kormányjelentésben szintén kifejezésre jut iskolánkra vonatkozóan, hogy «a közel jövő legégetőbb kérdéseül az intézet célszerű és minden tekintetben megfelelő elhelyezése jelentkezik». Tényleg iskolánk az előtt a veszedelem előtt áll, hogy mai hajléka az iparművészeti oktatás érdekeit a kivánt eredménynyel többé nem szolgálhatja, sem pedig a gyermekeket itt elhelyezni kivánó szülők jogosan támasztott igényeit ki nem elégitheti. Ezeket az aggályokat az 1913/14. tanévi beiratás szomoruan igazolta, amikor a jelentkezők nagy tömegével szemben a felvételi vizsgát sikerrel letett növendékek közül több mint egy harmadát, hely hiányában, nem lehetett az intézetbe befogadni, a párhuzamos osztály felállitását célzó ideiglenes megoldás pedig — mely azonban inkább a társadalomnak szolgált volna megnyugtatására s nem lett volna semmikép alkalmas a mostani épülettel szemben hangoztatott aggályok és panaszok eloszlatására — nem volt keresztülvihető. Kötelességszerüen ismételjük e panaszokat, mert míg az idetódulással szemben esetleg a numerus clausus behozatalával védekezhetnék az intézet — bárha a visszaszoritásnak ez a módja is erős panaszokat fakaszthat az országban — addig azokat a hibákat, amelyek az épületben rejlenek, csak uj épület emelésével küszöbölhetjük ki. Sajnos, az ország pénzügyi helyzete ebben az esztendőben sem tette lehetővé az uj épitkezést, holott annak halogatásával — bármily súlyos pénzügyi helyzet követelte is azt — könnyen zsákutcába juttatjuk az országnak a maga nemében egyetlen tipusu intézményét s a magyar iparművészeti oktatás egészséges fejlődését kockáztatjuk.

A végzett növendékek részére tett Weltner Vilmos jutalomdij-alapitványból — melynek tőkéje névértékben 6600 K-t tesz ki — ebben az évben első izben Czakó Elemér, Radisics Jenő, Delmár Emil, Árkay Aladár és Hauswirth Ödön tagokból álló bizottság itélete alapján az 1000 K jutalomdijat Lipóth Ferenc iparművész nyerte el, aki ezt az összeget szines cementmozaik technikájának tökéletesitésére forditotta.

Az intézet ingó vagyon-leltárában a taneszközök, bútorzat s egyéb felszerelési tárgyak értéke — 14293 darabban — 238455 K 69 fillér összegre rúg. Az intézet rendes fentartási javadalma 317776 K, átmeneti javadalma 15000 K, bevétele pedig 5500 K összegben irányoztatott elő.

A növendékek erkölcsi és fegyelmi tekintetben példás magatartást tanusitottak: szigorubb büntetést egy izben — ekkor sem erkölcsi ok, hanem igazolatlan távollét miatt — enyhébb büntetést pedig feddésen kivül nem kellett alkalmazni.

A tanári testület gondosan ügyelt az ifjuság egészségére és erkölcsi életére. Természetes azonban, hogy a növendékek nagy szegénysége, a fővárosi élet nagy drágasága és lakásviszonyainak mostohasága károsan hatnak az ifjuság egészségére, célunk, hogy az ifjuság egészségi állapotának megjavitása érdekében preventiv óvórendszabályokat alkalmazzunk, bár növendékeink ingyenes orvosi gyógykezelésben és féláru gyógyszerkedvezményben részesülnek, addig, míg a növendékek nagy szegénységét nem enyhithetjük oly intézmény létesitésével, mely az általános jólét emelése mellett alkalmat ad az ifjuság egészségi viszonyainak állandó megfigyelésére s a betegségek meggátlására: alig remélhetjük a betegségek százalékszámának csökkenését. A segitséget internátus felállitásában véljük megtalálni, addig is a tapasztalokból sajnálattal kell megállapitani, hogy az ifjuság, a tanári kar s általában az intézet személyzetének egészségi viszonyai nem teljesen kielégitőek. Őszinte részvéttel kell megemlékeznünk e helyen is három növendékünk: Simon József, Fehérváry Dezső és Fekete Lajos elhunytáról, hosszas szenvedésüket növendékeinknek nemcsak vigasztaló részvéte, hanem szeretetteljes baráti gondoskodása enyhitette, a kérlelhetetlen végzet azonban az intézet mély gyászára legszebb ifjuságukban kiszólitotta őket körünkből.

Czakó Elemér: A O. M. kir. Iparművészeti Iskola évkönyve. 1913–14. (Buda 1914.)

AZ INTÉZET SZEMÉLYZETE.

IGAZGATÓSÁG:

Czakó Elemér dr. ⟨szentiványi⟩, igazgató, a milanói kir. olasz tud. és műv. akadémia tagja, a berlini Maximiliangesellschaft tagja, a Ferencz József-rend lovagja, a Krisztus-rend lovagja, a Corona d'Italia tisztje, a M. Orsz. Képzőművészeti Tanács, az orsz. keresk. és iparoktatási tanács, a székesfővárosi iparoktatásügyi tanács, a Műemlékek Orsz. Bizottsága tagja, stb.

Titkár: Bellaagh Imre.

Irodatiszt és pénztárnok: Csermendy Elemér.

Számvevő: Strömpl János, min. számv. aligazg.

Kezelőnő: özv. Banny Teofilné.

A TANÁRI TESTÜLET TAGJAI:

Bacsa András, r. tanár, okl. rajztanár, festőművész, tanítja a nappali és az esti tanfolyamon a geometriát.

Balogh Loránd ⟨almási⟩, r. tanár, okl. építész, a belső architektura szaktanára.

Benczur Béla, r. tanár, építész. a m. kir. rajztanárvizsgáló-bizottság tagja, tanitja a nappali tanfolyamon a fa- és fémipari szerkesztést és szakrajzot és az iparművészeti stiltant.

Éber László dr., a Műemlékek Országos Bizottságának előadója, egyetemi magántanár, a művészetek történetének előadója.

Fieber Henrik dr., a vallás- és közoktatásügyi ministerium egyházművészeti szakelőadója, az egyházművészet előadója.

Gróh István, r. tanár, okl. rajztanár, tanitja a nappali tanfolyamon az ékitményes rajzot, a szabadkézi perspektivát, ismerteti a műtörténeti régi stilusokat, tanítja az esti tanfolyamon a szinbeli ábrázolást és a régi stilusokat.

Gyalus László, r. tanár, építész, tanitja a nappali tanfolyamon a bútortervezést, az építészeti rajzot és alaktant, az esti tanfolyamon az építészeti rajzot.

Györgyi Dénes, segédtanár, építész, a nappali tanfolyamon a fa- és fémtervezés elemeinek és az építészeti szakrajznak tanára.

Helbing Ferenc, r. tanár, grafikus művész, a grafikai szakosztály vezetője a nappali és esti tanfolyamon.

Herpka Károly, r. tanár, a szerb kir. Takovai end lovagja, az 1913/14. tanévben nem tanitott, 1914. május hó 1-től nyugalomba vonult.

Hibján Samu, r. tanár, az 1913/14. tanévben szabadságon.

Kőrösfői-Kriesch Aladár, festőművész, a diszitő festészet rendkivüli tanára a nappali tanfolyamon s a gödöllői szőnyegszövő-tanműhely vezetője.

Kövesdy Géza, felső ipariskolai tanár, a szakműhelyi rajz oktatója az esti tanfolyamon.

Loránfi Antal, r. tanár, h. igazgató, szobrászművész, okl. rajztanár, a m. kir. rajztanárvizsgáló-bizottság tagja, 1914. május 1-től nyugalomba vonult.

Margitay Ernő, a magyar népi művészet előadója.

Mátrai Lajos, r. tanár, szobrászművész, a szobrászati szakosztály tanára a nappali és esti tanfolyamon.

Mihalik Gyula, r. tanár, az 1913/14. tanévben szabadságon.

Muhits Sándor, segédtanár, festőművész, a természet utáni rajz és a tervezési gyakorlatok tanára a nappali tanfolyamon.

Nádai Pál dr., székesfőv. iparrajziskolai tanár, a magyar irodalomtörténet előadója.

Ozorai Frigyes dr., székesfővárosi középiskolai igazgató, a neveléstan előadója a nappali tanfolyamon.

Papp Sándor, r. tanár, festőművész, az esti tanfolyam h. igazgatója s a rajzoktatás és az alakrajz tanára.

Rottmann Elemér dr., intézeti orvos, az egészségtan előadója.

Sándor Béla, r. tanár, festőművész, tanitja az első két évfolyamon a diszitőfestést.

Simay Imre, r. tanár, szobrász- és festőművész, a nappali tanfolyamon az alakrajz és a diszitő szobrászat tanára, a keramiai műhely vezetője.

Szablya-Frischauf Ferenc, festőművész, a nappali tanfolyamon a lakásművészeti tervezés és szakrajz rendkivüli tanára.

Szőnyi J. László, muzeumi őr, az esti tanfolyamon a fogalmazási gyakorlatok, az iratszerkesztés és a könyvvezetés előadója.

Lipóth Ferenc

Heracles Mithosa, Cement márvány kép

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Müvészeti kiállitás. 1914. 6 l.

oskőujfalu /Baranyainé/ 1

ténete: /Azelőtt Somosujfalu/ 1455-ben
oskő várának tartozéka és Szécsényi
zló birtoka, aki Guthi Országh Mihály-
és Losonczy Albertnek zálogositja el.
1-ben az utóbbiak családjai nyerik adomá-
l, de 1548-ban csak a Losonczyaké. 1562-
3 évi defterekben 10 portával a Szécsényi
ndzsák községei között szerepel. 1598-
Forgách Zsigmond a földesura. 1715-ben
172o-ban 16 magyar háztartását irják
ze, A XVIII. század elején a Rádayak
ják zólogban, 174o után br. Péterffy
os birtoka, majd ennek leszármazottja,
vay Aloisia kapja egyrészét 18o8-ban.
6-ban Stahrenberg Antal özvegye és fia
zbirtoka, másik része Radvánszky Antalé.

Lipóth Ferenc

Diszitőfestészeti terv-

Repr-

Értimisk 1904/5

18. l.

Lipóth Ferenc

Zook államsegély

Eritimisk 1904/5-16. l

Wyrosta

Nagpisz

dr. Szentiván

Ti

Lipóth Ferenc

100 k államsegély

Értesítők 1903/4. 39. l.

5 FÜZET.

(à 10 LAP.)

BÉCS.

LEHMANN AD.

(Lehmann és Wentzel, könyvkereskedés, I. Kärntner-utcza 34-sz.)

Megjelen 10 kéthónapi füzetben à 4 ft. 50 krc.

Az első öt füzet tartalma.

MDK

Lipóth Ferenc

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 451-452.l.

MDK

Lipóth Ferencz

50. lapon közölt tervben részes.

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet. II.rész. Bp. k é.n. 35. l.

Lipóth Ferenc iparmüv. MDK

In memoriam. Magyar Iparmüvészet 192o. 96. 1.

MDK

Lipóth Ferenc

33. lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet. II.rész. Bp. é.n. 35.l.

MDK

Lipóth Ferenc festőművész.

sz. 1886. Szabadszálláson

1913. kiáll. az Ernst Muz.ban

1914. " Mücs.

San Frenciscoi nemzk. kiáll.on áll.ezüstérmet nyert Ebédhordók c. képe

SZÖVETSÉG 2.kiáll. N.Szal. 335.kiáll. 1925. ápr.

MDK

Lipóth Ferenc festőművész.

Hérkules mythosa, temp.

Ebédhordók, "

Golgotha, cementmárv.

SZÖVETSÉG 2.kiáll. N.Szal. 335.kiáll. 1925. ápr.

MDK

Lipóth Ferenc festőmüv.

Golgotha, cementmárv.
Krisztus Pilátus előtt, "
Krisztus, "

SZÖVETSÉG 2.kiáll. N.Szal. 335.kiáll. 1925. ápr.

MDK

Lipóth Ferenc festőmüv.

Krisztus, cementmárv.

Madonna, "

A müvész neje, "

SZÖVETSÉG 2.kiáll. N.Szal. 335.kiáll. 1925. ápr.

MDK

Lipóth Ferenc festőművész.

Johnson és neje, cementmárv.

Putto, "

Parasztleány, "

SZÖVETSÉG 2.kiáll. N.Szol. 335.kiáll. 1925. ápr.

MDK

Lipóth Ferenc festőmův.

Négerfő, of.

Sirbatétel, temp.

Három grácia, "

SZÖVETSÉG 2.kiáll. N.Szal. 335.kiáll. 1925. ápr.

1021

Lipót Ferenc festőművész

1974. I. 13. 2e.15 D. /8/ Petőfi.

Festő volt és muzsikus ...

- Szabó Gyuláné nem ismerte az édesapját, Lipót Ferenc festőművészt, csak sokára, s érdekes regénybe illő körülmények között tudta meg, mi lett a sorsa.

- Semmilyen emlékem nincs édesapámról, mert kettő hónapos voltam akkor, amikor ő uteljára itthon volt.

- Édesanyja hogyan beszélt édesapjáról.

- Nagyon-nagyon szerette őt. Hát nem tudok mást mondani, mint hogy én őt fekete ruhán kivül semmiben nem láttam, mert élete végéig gyászolta apámat. Ő 25 éves korában maradt özvegyen. Előtte 8 évig vártak egymásra, abból 5 évet Rómába töltött édesapám, mert ott különböző tanulmány utakat freskó festésre - folytatott és ugy hogy őknagyon-nagyon keveset voltak együtt, katona volt már, amikor megesküdtek, és aztán, talán 2 hónapig éltek együtt.

- Édesapjának néhány képe megmaradt, milyen csodálatos két világháboru után is, hogy megmaradt teljes épségben és őrzik.

- Ez egy ilyen mondjuk csoda folytán, hogy a lakásunkat nem érte bombatámadás, s hát édesanyám tényleg ugy mint az ereklyét ugy

- Nagyon érdekes technikával készült itt némelyik kép. Nem tudom, hogy ön el is tudja ezt magyarázni, a nem szakembereknek is, ugy hogy megértik, hogy milyen különleges technikája van.

- Nem tudom elmagyarázni mondjuk, mert a leirását, ha szakember kezébe kerül, egészen másképp fog hatni, ez tulajdonképpen látszólag egy szines márvány, olyan, mint hogyha egy festmény márványba volna öntve. Tehát ugy ahogy én a technikát ismerem, ez

1974. I. 13. 2e.15 D. /9/ Petőfi.

Festő volt és muzsikus ...

- Szabó Gyuláné nem ismerte az édesapját, Lipót Ferenc festőművészt, csak sokára, a érdekes regénybe illő körülmények között tudta meg, mi lett a sorsa.

- Semmilyen emlékem nincs édesapámról, mert kettő hónapos voltam akkor, amikor ő utoljára itthon volt.

- Édesanyja hogyan beszélt édesapjáról.

- Nagyon-nagyon szerette őt. Hát nem tudok mást mondani, mint hogy én őt fekete ruhán kívül semmiben nem láttam, mert élete végéig gyászolta apámat. Ő 26 éves korában maradt özvegyen. Előtte 8 évig vártak egymásra, ebből 5 évet Rómába töltött édesapám, mert ott különböző tanulmány utakat freskó festésre - folytatott és ugy hogy öknagyon-nagyon kevesen voltak együtt, katona volt már, amikor megeskűdtek, és aztán, tel án 2 hónapig éltek együtt.

- Édesapjának néhány képe megmaradt, milyen csodálatos két világháboru után is, hogy megmaradt teljes épségben és öreik.

- Ez egy ilyen mondjuk ásuda folytán, hogy a lakásunkat nem érte bombatámadás, s hát édesanyám tényleg ugy mint az ereklyét ugy

- Nagyon érdekes technikával készült itt némelyik kép. Nem tudom, hogy ön el is tudja ezt magyarázni, a nem szakembereknek is, ugy hogy megértik, hogy milyen különleges technikája van.

- Nem tudom elmagyarázni mondjuk, mert a leirását, ha szakember kezébe kerül, egészen másképp fog hatni, ez tulajdonképpen látszólag egy szines márvány, olyan, mint hogyha egy festmény márványba volna öntve. Tehát ugy ahogy én a technikát ismerem, ez

eredetileg egy ilyen pasztell, tehát vászonra, vagy papirra elkészitett kompozició,mert főleg kompozició, mert ez nem alkalmas a finom, annyira finomságokra, hogy mondjuk portrét lehetne belőle készitení, hanem inkább az ilyen nagy vonásokba, és nagy vonaluságba lehet alkalmazni. No most a szineit, hogy hogy keveri, hát az a müvésztől függ teljesen, az összetétel le van irva, pontosan, hogy mi kell hozzá, azt tudom, hogy Portland cement az az alapanyag, amibe keverik a különböző festékeket. Na most miker kész az elképzelés, akker az egy üveglapra kerül, tehát a kép maga le van takarva egy üveglapra, és a kép szineit viszi rá ebből a bizonyos masszából. Szorosan egymáshoz tapad, tehát az egész képszerü lesz, mire elkészül. A végén egynagyon finom csiszolást kap, és egy egész tükör fényes, ilyen felület lesz belőle. No most ami az érdekes, az, hogy se a szinét, se az állagát az idő nem befolyásolja. Mert ezek a képek, amiket én meg tudok mutatni, ezek 6o évesek. Van olyan, amin rajta van bele van vésve az 1913-ban készült, mindjárt meg fogom mutatni.

- És hol látható még ezenkivül édesapja képe, munkája.

- Az én tudomásom szerint a Szépmüvészeti Muzeumban került annak idején még, viszont a Népköztársaság ut 12e alatt, ott a klub terembe van egy teljes hosszuságában friez formájában kiképzett ezzel a technikával elkészitett müve.

- És ez is megmaradt

- Ez megmaradt, /egyszerre beszélnek/ - igen, ez annak idején egy, egy privát, egy magánvilla volt, az illető megbizó levele is megvan még nekem. Édesanyám nagyon őrzött mindent, talán ez mutatja

legjobban, hogy mennyire őrizte az emlékét, miker ő meghalt, és én már elég erősnek éreztem magam ahhoz, hogy kutassak a holmija között, akkor találtam meg. Tehát az igazolja, hogy tulajdonképpen ezeket, vagyis ezt a müvet ő alkotta. A másik dolog az, hogy maga a vázlata, az itt van bekeretezve darabokba, szobánk falán meg tetszik nézni. Érdemes megnézni, már csak azért, hogy hogy lehet, hogy valami ilyen időálló legyen, és én azt hiszem, hogy még talán a külső homlokzatra is lehetne alkalmazni.

- Tehát Magdus, az érdekes az, hogy édesapján kivül más nem dolgozott ilyen technikával.

- Nem.

- És azóta sem volt itt

- Nem dolgozott, nem fedezték fel, én nem tudom, hogy miért, lehet, hogy ha a figyelmét felhivta volna valakinek olyannak, aki tényleg evvel foglalkozik, akkor talán müvelték volna, de hát mondjuk a világháboru után, aztán a második világháboru után az volt a lényeg, hogy minél több lakás épüljön, és nem az, hogy mondjuk a müvészet is belejátszon ebbe a dolegba, de ma már én szerintem ott tartunk, hogy nyugdotan lehetne alkalmazni, még talán padlóburkolatnak is.

- A történetnek azonban folytatása is van, miker hallott hirt először az édesapjáról?

- Hát az édesanyám mindig ugy emlegette apámat, hogy orosz hadifogságban meghalt. És akkor egyszer nagyon-nagyon nagy meglepetés volt, amikor 1962 novemberében egy vasárnapi ujságban Vajda Péter, aki ma Washington tudósitója a Népszabadságnak, irt egy

cikket Szibériai találkozások cimen, és ott volt egy olyan, hogy kabarovszki katona zenészek. Hát az, hogy Kabarovsz, az mindig egyenlő volt édesapámmal. En a térképet mindig néz gettem, és számitgattam, hogy Budapest, és Kabarovsz között körülbelül olyan olyan 1o-14 ezer kilométer távolság van

- - onnan kaptak-e valaha levelet.

- Távoli pósta jött még azután is, amikor már hát a mostani bizonyitékok alapján ő meghalt, 1918 szeptemberében, hát nagyon gyérek jöttek ezek a tábori lapok. És hát ugye azon csak az, hogy üdvözlet, sokat gondolok rád, semmi konkrétum. Na most ebbe a cikkbe sok név között az édesapám nevét is felfedeztem. És akkor a Népszabadsághoz küldtem egy levelet, Vajda Péterhez cimezve, akik voltak olyan szivesek, és elküldték neki Moszkvába. És onnan kaptam én tőle amint tetszik látni egy levelet, kedves Szabó elvtársnő kérésére megküldöm az 1918 szeptemberi kabarovszki események egyedül élő szemtanujának cimét. Ő adta az információt az illető magyar internacionalista, aki 1917 óta a Szovjetunióban él,neve és cime, hát itt oroszul van, az, amit nekem le kellett fordittatnom, mert én nem tudok oroszul, gyerekeim forditották, Goldfinger Ágoston. Hát idéznék Vajda Péternek a cikkéből, tehát ott az Amur partján, Kabarovsz van, van egy emlékmü, és akivel ő ott beszélgetett, később kisült, hogy ez a Goldfinger Ágoston, az megmutatta neki, és elmondta, hogy voltak ott magyarok, osztrákok

- A névsorban

- Azok között ott volt Lipót Ferenc neve is. No most annyira az

érdekes az, hogy édesanyám talált kettő olyan nevet is, köztük, akik valóban apámmal voltak, sőt fénykép van róla, onnan küldték, és a hátlapjára rá van irva, tehát annyira azonositható, hogy ők mind ott voltak együtt.

- Aztán Ön irt erre a cimre, amit megadott Vajda Péter?

- Én irtam ennek a Goldfinger Ágostonnak, több levélváltásom is volt vele, ő nem állt meg annál, hogy csak ő válaszolt nekem, hanem még utána járt másoktól is érdeklődött, hogy mit tudnak róla, és dedikálva küldött nekem fényképet arról az emlékmüről megjelölve, ahol az a bizonyos tábla van.

- A kivégzés körülményeiről, tulajdonképpen miért kellett meghalniuk?

- Hát éppen ez az érdekes, hogy az én édesapám festőművész volt, tudtuk azt, hogy szeret zenélni, de hogy aktiv zenész lett volna, arról mi nem tudtunk. Dehát ugye évek hosszu során át volt ő fegely, hát közbe összeverődhetett ott egy zenekar. No most ennek a története egész röviden az, hogy amikor ők egy ilyen teaházba játszottak, 16-an magyarok, és akkor jött 1918-ban az a bizonyos fehér terror, aminek a Kalnikov, ez a hires fehér gárdista tábornak volt a vezetője. Most amikor ők oda Kabarovszka bevonultak, akkor a zenészeknek azt az utasitást adták, idézem; Azért kellett meghalniuk, mert felszólitották a bevonuló fehér terroristák őket, hogy játszák a cári himnuszt. És akkor váratlan dolog történt. A karmester mondott valamit a zenészeknek, felemelték a trombitát, és az Amur felett felcsengett az Internacionálé. S erre eldördült a sortüz, a zenészek sorra hullottak el, de azok

akik még álltak tovább játszottak 16-an voltak a muzsikusok, köztük többek között Lipót Ferenc.

- - - - - - -

A ripertet Nagy Piroska készitette.

akik még éltek tavaly jánuárban is-en voltak a mozaikmesek, kutyuk szobok kutyát Lipót Ferenc.

- - - - - - -

A tipertek Nagy Piroska készítette.

Lipóth Ferenc

Crucifige eum!, stációskép, olf.

Krisztus, Colormarmit

Salus mundi stációskép

Micsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállítás

Levétel a **keresztről,** elefántcsont, dombormű.

modorában

bronz, antik

tonálló püspök.

nőccel béllelt,
0 tájáról

elén festett női
ano. 1880 körül

egyik lábát fa-
edres Márk

Lipóth Ferenc

Perattag III/3.

278. P.

XVIII. sz.

606. Ónkupa, fedeles, hordóalak, gyűrűs díszítéssel. Német. XVIII. sz.

607. Nagy ónkupa, fedeles, körtealakú testtel. Német. XVIII. sz.

608. Ón-gyömbértartó, hatoldalú hasáb-csavaros kupakkal, vésett virágos díszítéssel. Német. XVIII. sz. v.

609. Két ónkanna, fedeles, vályúzatos, XVI. Lajos ízlésű díszítéssel. Német. XVIII. sz. v.

610. Ónkanna, fedeles, vésett arabeszkes dísszel, fedelének gombja galamb. XIX. sz.

lex mértani struktúrák és amorf formák összhatását megsokszorozzák a tükröződések, az alapanyagból következő optikai játékok folyton változó nézetei. Életrajzában büszkén említi egyébként, hogy a világ nagy közgyűjteményei mellett a budapesti *Iparművészeti Múzeum* tulajdonában is van munkája.

Yan Zoritchak két fiatal pozsonyi tanítványát is magával hozta a budapesti kiállításra. Mindketten harmincas éveik derekán járnak és a *pozsonyi képzőművészeti akadémia* üvegművészeti szakának végzettjei, de máris határokon túli szereplések sora áll mögöttük, Franciaországtól Japánig avagy Svédországtól Törökországig, és ezzel korántsem teljes a felsorolás... A magyar *František Csandal* cím nélküli, puritán piramisai szinte természet formálta kristályhasáboknak tűnnek, a szlovák *Palo Macho* pedig kovácsoltvas talapzatra állítja, fémrámába foglalja sík tejüveg lapokból álló, elvont festményként ható kompozícióit az *Emlékem lángjai* című ciklusból, avagy a pusztán betűkkel és számokkal jelzett sorozatból. Ezek a tavaszi bemutatók arra intenek, hogy olykor elég közvetlen szomszédságunkban is szétnézni művészi élmények végett, de még ennél is kényelmesebb, hogyha a helyünkbe hozzák legfrissebb termésüket a kortárs szlovák és magyar iparművészek.

W. I.

Fotó: katalógus

Palo Macho: Emlékem lángjai /
Palo Macho: Flames of my memory

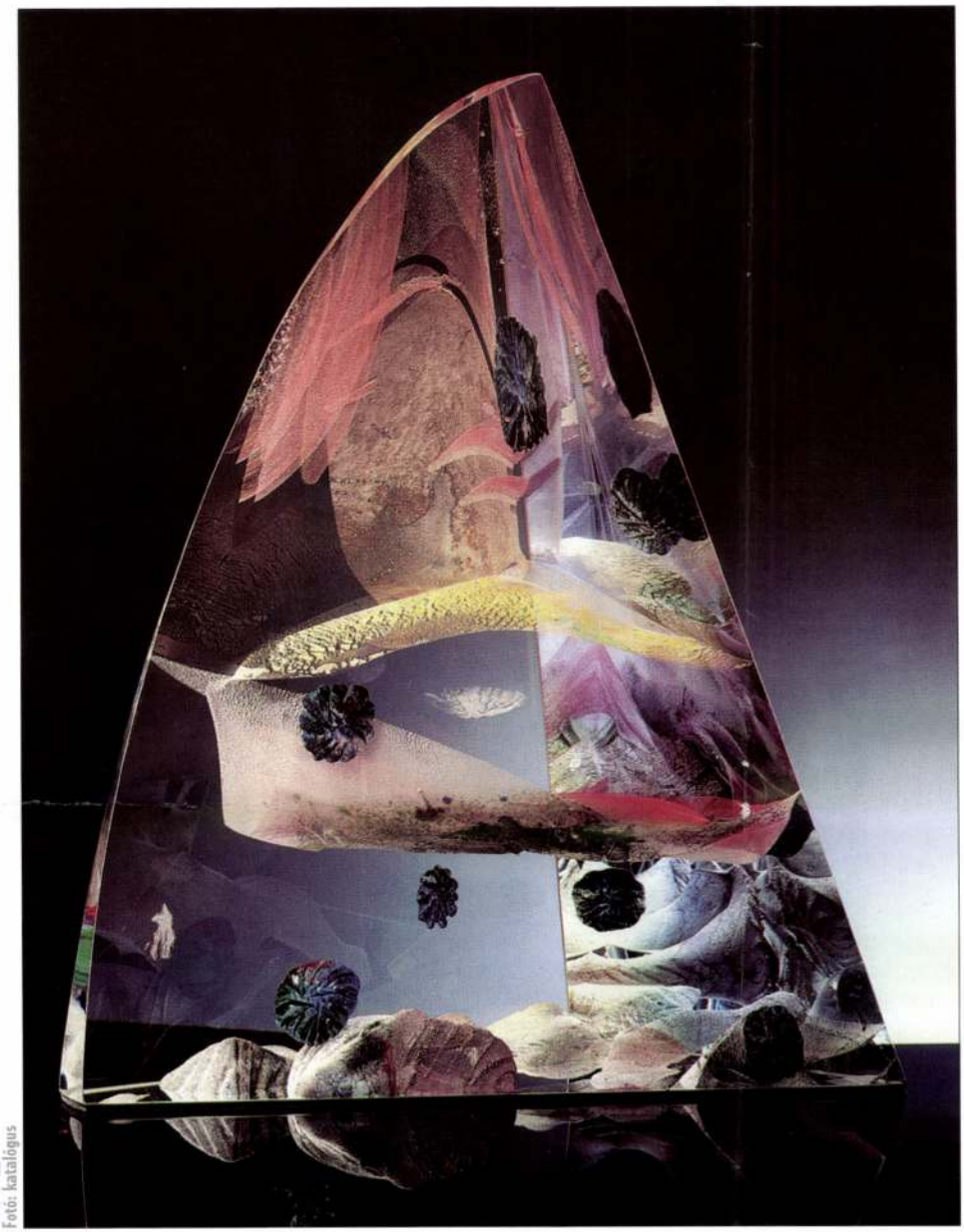

Fotó: katalógus

Yan Zoritchak: A világűr üzenete /
Yan Zoritchak: Messages of the space

Kortárs iparművészet a győri Városi Művészeti Múzeumban

Kortárs magyar iparművészet, A kortárs osztrák kerámia, Fehér árnyékok – Városi Képtár; Lipovics János kamarakiállítása – Váczy Péter-gyűjtemény, 2001. március 23–május 6.

A most megnyílt négy kiállításból három a *Városi Képtár*ban látható (*Esterházy-palota*, Király u. 17.). A *Kortárs magyar iparművészet* című tárlat az iparművészet fő területeit öleli fel az ötvös- és fémművességtől a kerámia- és üvegművészeten át a bőrművességig, textilművészetig, divattervezésig, csomagolástervezésig és bútortervezésig. A célja az, hogy a művészettörténeti szempontok alapján kiválasztott és felkért alkotók munkáin keresztül bemutassa azokat a kiemelkedő teljesítményeket, amelyek a mai magyar iparművészet legmagasabb szintjét reprezentálják, s a válogatás egyben tükrözze a művészeti ág belső arányait, műfaji tagozódását és valós helyzetét. A művészek felkérése ennek megfelelően aszerint történt, milyen fő tendenciák uralkodnak a magyar iparművészetben, mely területet mely művészek képviselik példaadó módon, illetve milyen területen számottevő és eredményes az ipari tervezőművészet.

A kortárs iparművészetben a hagyományos kézműves technikán alapuló tárgyalkotó művészet és a magas művészi színvonalon kivitelezett ipari terméktervezés és kivitelezés aránya jelentős eltérést mutat az egyes országokban. Nálunk a hetvenes évek első felének viszonylag eseménydús időszaka után csak az utóbbi években érzékelhető az iparművészet fejlődésére pozitívan ható környezetváltozás: megjelentek az iparművészeti magángalériák, a tervező stúdiók és a formatervező iparművészek által tervezett tárgyak kisszériás sorozatgyártására specializálódó kisvállalkozások, sőt a legkülönbözőbb iparművészeti kiállítások sorát keltette életre az ezredvégi számvetéshangulat. Az utóbbi negyedszázadban sajátos helyzet alakult ki Magyarországon azáltal, hogy kiváló formatervezőinknek, iparművészeinknek csak nagyon kis százalékát foglalkoztatja a hazai ipar, amely továbbra sem a magas művészi minőséget megtestesítő tömegtermelésre, hanem az alacsony színvonalon megrekedt közízlés és gyenge fizetőképesség kiszolgálására, a legjobb cégek esetében pedig a profitot termelő nemzetközi keresletre épít. Az itthon gyártott termékek jelentős része egyáltalán nincs jelen a magyar kereskedelemben. Iparművészeink többsége egyedi műalkotásokat hoz létre, amelyek nem annyira funkcionálisak, megalkotásukat elsősorban nem a használhatóság, vagy a tradicionális díszítési cél és a fogyasztók szolgálatának szempontja, hanem a személyes művészi kiteljesedés motiválja. Az iparművészet kézműves technikával előállított legjobb alkotásai ma a legmagasabb színvonalú képzőművészettel egyenértékű, autonóm műalkotások, amit jól tükröz az üvegművészek, kerámiaművészek, textilművészek, divattervezők, újabban a fiatal ötvösök utóbbi években készült kiváló munkáinak sokasága, s ennek megfelelően a győri kiállítás is. Az iparművészet nagyobb részt tehát autonóm művészetté vált, ipari művészetről pedig alig beszélhetünk.

A kortárs osztrák kerámia című kiállítás (részlet) / Contemporary Ceramic Arts in Austria. Detail of the exhibition
Városi Képtár, Győr, 2001

A kortárs osztrák kerámia kiállítás – szemben a magyar kerámiaművészet autonómmá válási törekvéseivel – más tendenciát mutat. Úgy tűnik, szervesen tovább él a század elejétől töretlenül fejlődő funkcionális és esztétikai, művészeti szempontokat azonos hangsúllyal kezelő tárgyformáló szemlélet, ami lépést tart a legújabb képzőművészeti formanyelvvel és szinkronban van az ipari sorozatgyártás igényeivel. A bemutatott művek többsége ipari technológiával készült, sokszorosításra alkalmas egyedi munka, egyszersmind autonóm művészeti értékeket megtestesítő iparművészeti alkotás. A művészek megtalálták az iparművészet hagyományos értékei és az új ezredforduló új fogyasztói igényei közötti oda-vissza járhatóság útját, a képzőművészeti formahasználat és individuális nyelv, valamint az iparművészeti technológia közötti harmonikus egyensúlyt.

A *Fehér árnyékok* című nemzetközi kiállítás résztvevői osztrák, magyar, szlovák, cseh, finn és német – ez utóbbi kivételével – iparművészek. A kiállítás a finn művésznő, *Marketta Wendland* ötlete és a *Háló* című, tavaly rendezett nemzetközi tematikus iparművészeti kiállítás sikere alapján jött létre (2000. március–április, Győr, Városi Képtár). A téma alapgondolata itt az a természeti jelenség, amikor a nappal és az éjszaka, avagy a fény és árnyék egybemosódik, eggyé válik, s csak a mi szubjektív nézőpontunk dönti el, melyik melyik. A művek különbözőek: ékszerek, festett selyempapírból szőtt képek, hálós szerkezetű tárgyak, áttetsző rétegekből épített hófehér porcelánedények, ezüstkupakokból fűzött kvázi-reliefképek stb. A művészek iparművészeti technikákat alkalmaznak egyetemes művészeti gondolatok megjelenítésére, amelyben a technika része a mondanivaló kifejezésének. Alkotásaikban a karkötő, a nyakék, a kalap vagy a bross önmaga marad, de az anyag, a megmunkálás módja és esztétikai értéke a műben megteste-

sülő szellemi tartalom kifejezését szolgálja. E kiállítás tehát az iparművészet és képzőművészet műfaji határainak értelmetlenségét feszegeti egy valóságos összművészeti gondolkodás érdekében a mai designnal szembeni alternatívaként.

A negyedik kiállítás *Lipovics János* győri kerámia- és szobrászművész *kamaratárlata (Váczy Péter-gyűjtemény,* Nefelejcs köz 3.), amelyen a művész legutóbb készült edény-lényei kerültek bemutatásra. Az ősi kerámiatechnikák – például raku, terra sigillata, sómázas cserép – archaikus formavilágú és hangvételű, szobrászilag korrektül megformált, mívesen megmunkált „lélek-tartó" tárgyakban öltenek testet, az anyag-forma-technika és művészi gondolat azonos szintjéből kikristályosodott összhangot teremtve.

A tárlatok jól hatnak a műemlék épületekben működő, korszerű világítástechnikával felszerelt múzeumi falak között. A rendezés a szellemi és művészi értékre helyezi a hangsúlyt, s ahol csak lehet, funkcionálisan mutatja be a tárgyakat, noha azok nincsenek enteriőrökbe rendezve. A munkák mesterkéltség nélkül, maguk teremtik meg térrendező atmoszférájukat. Különös hangulatot ad, hogy az egymást követő termekben mindig valamely anyag dominál, vagy valamely fő területe az iparművészetnek. Az installáció hagyományos, hangsúlytalan. Nincs zsúfoltság, a tárgytól idegen rendezői megoldás. Talán ez az oka annak, hogy a részt vevő művészek és a közönség körében is osztatlan sikere van.

A kiállítások mellé *nemzetközi szimpóziumot* szervezett a múzeum, amely a mai osztrák, szlovák és magyar iparművészet legfigyelemreméltóbb területeinek helyzetét és eredményeit foglalta össze. A szimpóziumot a jelentős nemzetközi sikereket elért textiltervezőket alkalmazó győri vállalatok képviseletében *Szabó István*, a Graboplast Rt. marketingigazgatója köszöntötte. Bevezetőjében felvázolta azokat az alapvető követelményeket, amelyeket az ipar állít a tervezőművészettel szemben, kiemelve a gyárthatóság és eladhatóság mint a piacnak való megfelelés leglényegesebb szempontjait. Az előadók között *Ernst Beranek* professzor, a Bécsi Iparművészeti Egyetem formatervező tanszékének tanára az egyetem oktatási módszerét és eredményeit foglalta össze a legutóbbi években született diplomamunkákon keresztül. *Erika Patka*, a Bécsi Iparművészeti Egyetemi Gyűjtemény igazgatója a kortárs osztrák kerámiaművészet legfontosabb alkotóinak munkásságát, *Veronika Schwarzinger* pedig (a V&V Galéria vezetője, egyetemi oktató, Bécs) a mai osztrák ötvösművészet legújabb tendenciáit és kiváló képviselőit mutatta be. A pozsonyi Technikai Egyetem formatervező tanszékének tanára, *Suzanna Bodnarová* magiszter a kortárs szlovák üvegművészetről tartott előadást, a szlovák iparművészet nehéz helyzetére is kitekintve. Szlovákiában például nincs iparművészeti egyetem, sem múzeum, nincsenek iparművészeti gyűjtemények és nagyszabású iparművészeti kiállítások. A képzőművészeti akadémiák és a Szlovák Technikai Egyetem képez iparművészeket. Az ipar nem igényel számottevően friss diplomásokat.

Kortárs magyar iparművészet című kiállítás (részlet) / Contemporary Applied Arts in Hungary. Detail of the exhibition
Városi Képtár, Győr, 2001

A szakterületüket kiválóan ismerő előadók – *Torday Aliz*, *Varga Vera*, *Probstner János*, *Péter Vladimir* és *Vásárhelyi János* – a kortárs magyar textil-, üveg-, kerámia- és ötvösművészettel, valamint a kecskeméti *Nemzetközi Kerámia Stúdió* és a hazai bútortervezés helyzetével foglalkozott, reális képet adva a többségében iparművész-, formatervező és kézműves szakos, hallgatókból, iparművészekből és művészetoktatókból álló hallgatóság számára a hazai iparművészet aktuális helyzetéről, eredményeiről és megoldásra váró problémáiról.

N. MÉSZÁROS JÚLIA
művészettörténész

A fotókat a győri Városi Művészeti Múzeum bocsátotta rendelkezésünkre.

A terítés és az ajándékozás művészete

A Vendégvárás Művészete Egyesület kiállítása, Podmaniczky-palota, Budapest, 2001. március 27–április 1.

A *Vendégvárás Művészete Egyesület* tavaly tavasszal *Az ünnepi asztal fényei* címmel exkluzív bemutatót tartott. Idén *A terítés és az ajándékozás művészete* címmel rendezték meg a kiállítást, a terítés problematikája tehát kiegészült az ajándékozással, különös tekintettel a csomagolásra. A kiállító cégek között ezúttal túlsúlyban voltak a franciák, 2001-ben ugyanis a magyar kultúra nagyszabású bemutatkozási lehetőséget kapott Franciaországban, s a szervezők úgy vélték, hogy a francia tárgykultúra bemutatásával hozzájárulnak „hazánk szívélyes fogadtatásához". Olyan nagy múltú cégek termékeivel találkozhattunk a *Podmaniczky-palota* termeiben, mint a limoges-i porcelángyártást megalapozó *Bernardaud SA* cég vagy a francia kristályművészet egyik reprezentánsa, a párizsi *CFC Daum* vagy a legnagyobb parfümdinasztiák közé tartozó párizsi *Guerlain Parfümház*. A francia cégek jelenléte bizonyára összefügg az egyesület megalakulásának körülményeivel is. *Gulyás Judit* elmondta a megnyitón, hogy az egyesület egyik elnöke, *Szeleczky Ildikó*, egy francia pályázaton nyert díjat, s a *Louvre Carrousel*ben látottak alapján határozta el, hogy megalapítja az egyesületet az itthoni társas érintkezés megjavítására. Idén az egyesület – missziójának megfelelően – pályázatot írt ki fiatal magyar iparművészek részére egyedi terítékek és csomagolási formációk készítésére, a terítékek alkotóelemei készülhettek saját kezűleg is, tehát több iparművészeti szakma együttes alkalmazására volt szükség, illetve lehetőség. Ez alaposan megnehezítette a bírálók dolgát. A pályázók között voltak közép-, illetve felsőfokú végzettséget szerzett iparművészek, továbbá iparművészeti középiskolát vagy egyetemet végző növendékek is. A pályázók kiállított munkáit összevetve a szomszédos termekben látható világszínvonalú termékekkel, azt kell mondanom, hogy a fiataloknak alaposan feladták a leckét, nem vagyok benne biztos, hogy nem kellene-e a pályázaton részt vevők körét tágítani. Az alábbiakban az első és második díjjal jutalmazott művészeket és művészpalántákat részletesebben bemutatjuk, a többieket csupán felsoroljuk.

„A legszebb asztal" (teríték) kategóriában Csala Zsuzsa és Fehér Beatrix megosztva kapott első díjat. *Csala Zsuzsa* üveg szakon végzett az *Iparművészeti Főiskolán* (2000-től Egyetem), 1997 óta az *ajkai üveggyár*ban dolgozik mint gyártmányfejlesztő (*Németh Magda* főtervező mellett). Két évig Moholy-Nagy-ösztöndíjat kapott (az ösztöndíjasok idei – az *Iparművészeti Múzeum*ban rendezett – tárlatán egy lófejes pohárkészletét láthattuk). A *Terítékpályázat*on egy saját készítésű – japán stílusú – üveg étkészletre kapta az első díjat (s egy különdíjat is). Mint megtudtuk, eredetileg kisebb volt a készlet, és nem ide szánta, de amikor értesült a pályázatról, kibővítette néhány darabbal. Minimális színt használt, inkább a fényes és a matt üveg játékával élt. Japánban nem használnak asztalterítőt, de mivel az európaiak megszokták, hogy terítő van az asztalon, *Rákhely Zsuzsa* készített a készlet alá variálható textilcsíkokat.

Buzás Andrea: Gourmet sajtcsomagolás / Andrea Buzás: Gourmet cheese package

Fotó: Buzás Andrea

Fehér Beatrix az Iparművészeti Egyetem másodéves bőrszakos növendéke. A *Kirakatrendező és Dekoratőr Szakmunkásképző*n is elvégzett egy évet. Díjnyertes munkájában elsősorban itt szerzett tapasztalatait kamatoztatta. Születésnapi terítékét úgy komponálta meg, hogy az asztalon túli környezet is harmonizáljon vele: az asztal felülről és oldalról nézve is festményszerű – *Mondrian* motívumai által megfogalmazott – képet alkot. Saját készítmény a terítő, a lámpa, a meglévő tányérokat, az asztalt, a vásárolt üveglapokat csak színeznie kellett. *„Egyszer csináltam egy harisnyákat bemutató mondrianos kirakatot* – mondja –, *így tudtam, hogy a színes foltok, a terítéknél még jobban fognak mutatni. A Török Pál utcai iskolában reneszánsz jelmezekkel nyertem már egy első díjat."*

A terítékpályázat második díját *Brauer Ildikó* nyerte el. 1994-ben végzett az Iparművészeti Főiskolán, grafika-tipográfia szakon. A diplomapályázaton első díjat kapott. A középiskola és a főiskola között ő is elvégezte a kirakatrendező és dekoratőriskolát. Négy önálló kiállítása volt, s egy tucat hazai és külföldi csoportos tárlaton állította ki festményeit és egyéb munkáit. Szabadfoglalkozású művészként dolgozik. Jelenleg festett papírmasé lámpaburákat készít. Terítéke eljegyzési hangulatot idéz, az asztal közepére papírmasé tálat helyezett üvegbetétekkel, köréje ünnepélyes üvegedényeket és alpakka evőeszközöket tett.

Dankó Mária a terítékpályázaton harmadik díjat, a csomagolás pályázaton különdíjat kapott. Fotóművészként dolgozik.

A teríték kategóriában különdíjat kapott:

Lipóth Ferenc, festő

Művészek, tervezők, akik az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola beiratkozott növendékei voltak 1896 és 1919 közt
Lipóth Ferenc, festészet, díszítőfestészet szakon
54.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/
oktatasi rendszre és forrasai 37.old

Müv.Tört.Ert. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Lipótszentmária

Jézus születése, főoltár
fenyőfa

Régi Művészet M.N.G. 1974.

Lipótszentmária

Kálvária a fűoltárról

Régi Művészet M.N.G. 1974.

MDK

Lipótujvári Stróbl Alajos

Justitia, szin.márv,

Szaglászó véreb, br.

Egyéb köztulajdonból elveszett mütárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

Lipótvár

(Leopoldov)

Nyitra vm

képekkel.

Janota II

87 - 90 l.

HELYSÉG

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

KOR

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁ

TÁRGY

EGYÉB ADAT

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

Nemzeti Szalon 1925. ápr.

NEMZETI SZALON
335-IK KIÁLLITÁSA

A

„SZÖVETSÉG"

MAGYAR FESTŐK, SZOBRÁSZOK, ÉPITÉSZEK ÉS
IPARMŰVÉSZEK TÁRSASÁGA

II-IK KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

1925 ÁPRILIS HÓ

A NEMZETI SZALON IGAZGATÓSÁGA:

ELNÖK:
gróf Andrássy Gyula v. b. t. t.

MŰVÉSZETI ALELNÖK:
Horvai János

IGAZGATÓ:
Déry Béla

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

Művészek:
Edvi Illés Aladár
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
Rubovics Márk
Vajda Zsigmond

Műpártolók:
Bauman Márton
Gellért Jenő
alelnöki teendőkkel megbízva
Dr. Ilosvay Lajos

MŰTÁROS:
Kató Kálmán

TITKÁR:
Bende János

ÜGYÉSZ:
Dr. Képessy József

SOCIETAIRE TAGOK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Endrey Sándor
Gellért Jenő
Horvai János
dr. Ilosvay Lajos
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
dr. Képessy József
† Körösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Nádler Robert
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

A „SZÖVETSÉG" TAGJAI:

ELNÖK:
Horvai János

ÜGYVEZETŐ:
Kampis János

JEGYZŐ:
Edvi Illés Ödön

PÉNZTÁRNOK:
Tarján Oszkár

ELLENŐR:
maróthi Major Jenő

MŰVÉSZTAGOK:

Barkász Lajos
Boruth Andor
Brüll Aladár
Éder Gyula
Fülöp Elemér
Győrffy István
Kacziány Aladár
Medgyaszay István
Merész Gyula
Moldován Béla
Rakssányi Dezső

MŰPÁRTOLÓ TAGOK:

dr. Morvay Győző
kir. főigazgató

Peterdy Sándor
író

premartoni Nagy Sándor
vezérigazgató

dr. Ripka Ferenc
Budapest sz. főváros kormánybiztosa

dr. Záborszky László
székesfővárosi fogalmazó.

Néhai LIPÓTH FERENC

hátrahagyott műveinek jegyzéke:

1	Herkules mythosa. Tempera	20000
2	Ebédhordók „	20000
3	Golgotha. Cementmárvány Mt.	
4	Golgotha „	6000
5	Krisztus Pilátus előtt. Cementmárv. Mt.	
6	Krisztus „ „	
7	Krisztus, cementmárvány	6000
8	Madonna, cementmárvány, magánt.	
9	A művész neje, cementmárvány, mtul.	
10	Johnson és neje, cementmárvány	5000
11	Putto, cementmárvány, mtul.	
12	Parasztleány, cementmárvány, mtul.	
13	Angyalfej, cementmárv. Az Iparműv. Társ. tul.	
14	Madonna, tempera, mtul.	
15	Önarckép, olajfestmény, mtul.	
16	Négerfő, otajfestmény, mtul.	
17	Sirbatétel, tempera	3000
18	Három grácia, tempera	3000
19	Napkeleti bölcsek, tempera	3000
20	Tanulmányfej, szénrajz	2000
21	Istenanya, tempera, mtul.	

Az árak ezer koronákban értendők.

A »SZÖVETSÉG«
ÁLTAL KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK
TÁRGYMUTATÓJA

Barkász Lajos

22	B. Gy. ministeri tanácsos arcképe, mtul.	
23	Sárguló fák, olajf.	7000
24	Tavaszi munka, olajf.	9000
25	Házikó a hegytetőn, olajf.	4000
26	Arckép, olajf. mtul.	
27	Hűvösvölgyi táj, olajf.	12000
28	Utolsó napsugarak, olajf.	20000
29	Őszi naplemente, olajf.	5000
30	Hüvösvölgyi út olajf.	6000
31	Kecskelegeltetés, olajf.	7000
32	Tabáni részlet hóban, olajf.	6000
31	Rügyfakadás a Hüvösvölgyben, olajf.	5000
32	Erdészlak télen, olajf.	7000
33	Őszi erdő, olajf.	20000
34	Részlet Pasarétről, olajf.	4000

Boruth Andor

35	Öreg favágó	30000
36	Klárika arcképe olajf. mtul.	
37	Olvasó lu " "	
38	Tanulmányfej vizf.	6000
38a	dr. Haberern J. Pál sebésztanár arcképe mt.	
38b	dr. Semsey Andor arcképe mtul.	

Brüll Aladár

39	Arckép, olajf. mtul.	
40	„ „ „	
41	„ „ „	
42	„ „ „	
43	„ Pasztell, mtul.	
44	Tanulmány egy kompozicióhoz, olajf.	20000
45	„ „ „ „	15000
46	„ „ „ „	15000

Éder Gyula

47	Kiüzetés a paradicsomból, olajf.	50000
48	Silen, olajf.	10000
49	Műteremsarok	10000
51	Csepei Zoltán Béláné arcképe. Mt.	
52	Phryne, olajf.	10000

Edvi Illés Ödön

53	Balaton, olajf.	15000
54	A parlament látképe, olajf.	15000
55	Babi arcképe, olajf., mtul.	
57	Február végén „	5000
58	Bucsina patak „	5000
59	Tavaszi borulat „	4000
60	Kora tavasz „	4000
61	Part részlet „	5000
62	Novemberi hangulat olajf.	4500
63	Alkonyat olajf.	4000
64	Szt. Endre-i részlet olajf.	4500
65	Utolsó napsugár	4500
66	Március	5000

Győrffy István

70	dr. Sárkány Gézáné arcképe, olajf. mtul.
71	Ecsedi Csapó Kálmánné arcképe, cer. mtul.
72	Kiss Ferenc, a Nemzeti Szinház tagja cer. mt.
73	Palmer Kálmán h. államtitkár arcképe cer. mt.
74	Nagy Rudolf tanár arcképe, cer., mtul.
75	Önarckép, ceruzarajz 2500
76	Kék üvegek, olajf. eladó

Horvai János

79 Neptun, gipsz
80 Papp-Váryné siremléke, gipsz
81 Madonna, gipsz
82 Pihenés, tollrajz

Kacziány Aladár

85	Öröm, olajf.	25000
86	Virginia, olajf.	10000
87	Kék vizek, olajf.	5000
88	Campo santo, olajf.	3000
89	Olasz ucca, olajf.	3000
90	Dolce far niente, olajf.	3000
91	Malcesine, olajf.	3000
92	Garda tó, olajf.	3000
93	Olivák és ciprusok, olajf.	3000
94	Leányakt, ceruzarajz	2000
96	Az elsülyedt harang, vizf.	3000
97	Emmaus felé, olajf.	15000

Kampis János

98	A garabonciás, olajf.	20000
99	dr. Szalay István arcképe, mtul.	
100	Somogyi ciprusok, olajf.	6000
101	Godiva, olajf.	4000
102	A viznél, pasztell	4000
103	A dóm lépcsőjén, olajf.	5000
104	dr. Szalay Istvánné arcképe, olajf. mtul.	
106	Müller Rózsi arcképe, pasztell, mtul.	
107	Dr. Báthor Istvánné arcképe, olajf. mtul.	
108	Fái Gézáné arcképe, olajf. mtul.	
109	dr. Rudas Józsefné arcképe, pasztell, mtul.	
111	Cyrano az erkély alatt, olajf.	5000
112	Mátyás templom, tollrajz	1500
113	Tamás, pasztell, mtul.	
114	A jó pásztor, olajf. mtul.	

Maróthi Major Jenő

Pasztellek.

115	Falurészlet	4000
117	Esős reggel	4000

120	Őszi naplemente	3500
123	Őszi naplemente	3000
124	Faluvége	3500
125	Esti hangulat	3000
126	Tanya	3000
127	Falurészlet patakkal	3000
128	Buzakeresztek	3000
129	Borus hangulat	3500

Medgyaszay István

130 Nemzeti Pantheon a Szent Gellért hegyen vizfestmény, mtul.
131 Kalotaszegi vázlat, magántul.
132 A milanoi képzőművészeti kiállitás nagy terme, vizfestm., magántul.
133 Székelyföldi vázlatok. magántul.
134 Székelyföldi vázlatok, magántul.

Merész Gyula

134	A babócsai vásárban, olajf.	7000
135	Akt tükör előtt, olajf.	10000
136	Somogvi koldus, olajf.	7000
137	Kétségbeesés, olajf.	25000
138	Arcképtanulmány, olajf., nem eladó	
139	Gróf Somssich Ella arcképe, olajf. mtul.	

Moldován Béla

140	Hullám, akvarell	5000
141	Tenger, akvarell	4000
142	Gül-Baba sirja, olajf.	12000
143	Palika, olajf.	9000
144	Ősz, olajf.	20000
145	Három generáció olajfestm.	22000
146	Gitározó „	20000

Rakssányi Dezső

147	Alkony a műteremben, olajf.	6000
148	Hall, olajf.	5000
149	Diszterem, olajf., mtul.	
150	A hotel terraszán, olajf.	4000

151	Komám, téged is idefestenek? Olajf.	4000
152	Műtermi hangulat olajf.	5000
153	Impresszió az Operából, olajf.	2000
154	Jelmezbál után olajf.	4000

Tarján Oszkár

155	Serleg	4000
156	Kulacs	3000
157	Kulacs	3000
158	Ékszerdoboz	8000
159	Bronztál szinezéssel	800
160	Bronztál pillangóval	500
161	Bronztál virágdísszel	400
162	Bronztál skarabeusszal	400
163	Batikolt bronztál	300
164	Bronztál piros patinával	400
165	Bronztál	400
166	Bonbonniére bronzból	400
167	Bonbonniére kövekkel	400
168	Koralldiszes csiga	500

A műtárgyak eladását **Kató Kálmán** műtáros eszközli.

A vételár 50%-a a vásárláskor, a többi 50% pedig 8 napon belül, legkésőbb azonban a kiállitás bezárásakor fizetendő.

A kiállitó művészek közelebbi cime:

Barkász Lajos festő II. Pasaréti-ut 123.
Boruth Andor festő Tátraszéplak
Brüll Aladár festő V. Zoltán ucca 7. Tel. 61—51.
Éder Gyula festő II, Székely-u. 2.
Edvi Illés Ödön festő II. Ilona-u. 8.
Győrffy István festő VI. Lehel-u. 14.
Horvai Janos szobrász II. Fillér-u. 41. Tel. 166—82.
Kacziány Aladár festő I. Alkotás-u. 31.
Kampis János festő I. Alkotás-u. 31.
Maróthi Major Jenő festő Csillaghegy Kertsor 3.
Medgyaszay Istv. épitész I. Ménesi-ut 59/a T.: J.110-09.
Merész Gyula festő II. Markovits Iván u. 4.
Moldován Béla festő II. Mecset-u. 14.
Rakssányi Dezső festő VI. Lövölde-tér 4.
Tarján Oszkár iparmüvész I. Verpeléti-ut 5.

Kreutle Ferencz

festékkereskedése

Budapest,

IV, Kammermayer Károly-utca 1. sz.

Telefon: 77-44. (Központi Városház) Bolt 11. szám.

Ajánlja jól felszerelt raktárát:

mindennemű

művész-olajfestékekben,

aquarell,

pasztell,

tempera festékekben,

ecsetek,

festővásznak stb.-ban.

Kedves vendég érkezett vidékről

Pesti „öngyilkos" utolsó sóhaja: „Istenem, Istenem, mennyit kell melózni azért a két ebédjegyért, amit az Életvédelmin kapok majd . . .

— Miért van ugy megdagadva ennek az embernek a fél arca?
— Segédfogalmazó urnak alásan jelentem, az attól van, hogy igazoltatásnál a földredobta magát és arcát a kövezethez verdeste, mert, hogy az igazolványképe még kövér korából való . . .

— Jaj, biztos ur, mi történt itt?
— Egy döglött patkány hever a járdán.
— Te jó Isten . . . . én is megnézhetem?

Magányt kedvelők a — Városligetben

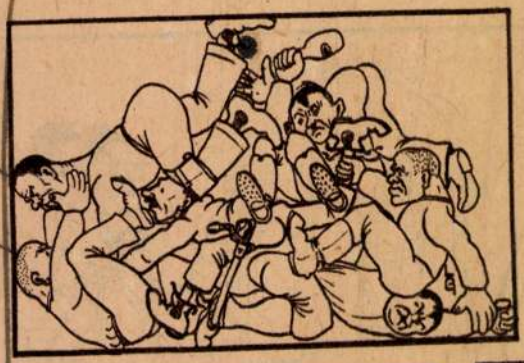

Amikor a rendőrőrszem meggondolatlan intézkedésbe méjyűl a szabadstilusu birkózás szabályai szerint tusakodó mészároslegények szombatesti összejövetelén

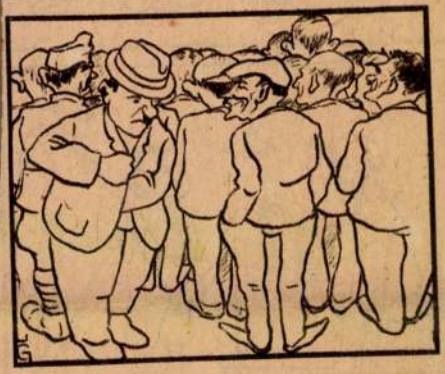

(Párbeszéd a tömegben)
— Szent Isten, nem találom a pénztárcámat..
— Valószinüleg otthon hagyta uraságod, mert én sem találtam az imént...

(A kegyeletes kérelem)
— Nos, mi az óhaja?
— Tanácsos ur, alázatosan megkérem, hadd töltsem el ezt az ujabb harminc napomat abban a cellában, ahol megboldogult atyám és testvéreim annyi szép órát éltek át...

(Karácsonyi álom a toloncházban) A szeretetadományok kiosztása

Pesti vaqánvilág -GÖRBE TÜKÖRBEN

Lipovniczky Gábor rendőrfogalmazó posthumus karrikaturái

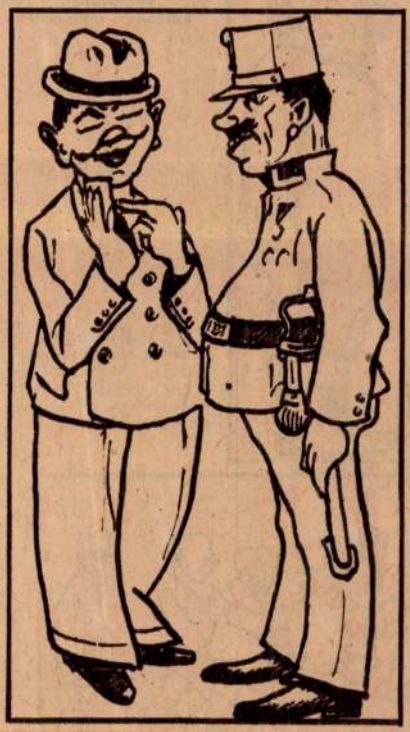

— Mit vigyorog folyton, fiatalember.
— Muszáj kérem, a felismerés végett, mert csak így hasonlítok az igazolvány képemhez.

— Hát két évre ítéltek, felügyelő ur, óralopásért... Csak azt nem értem, honnan tudta ezt az az ékszerész olyan pontosan, előre? A kirakatban ott állott az órán: „Két év garantálva!"

Magyarság Évkönyve 1938.

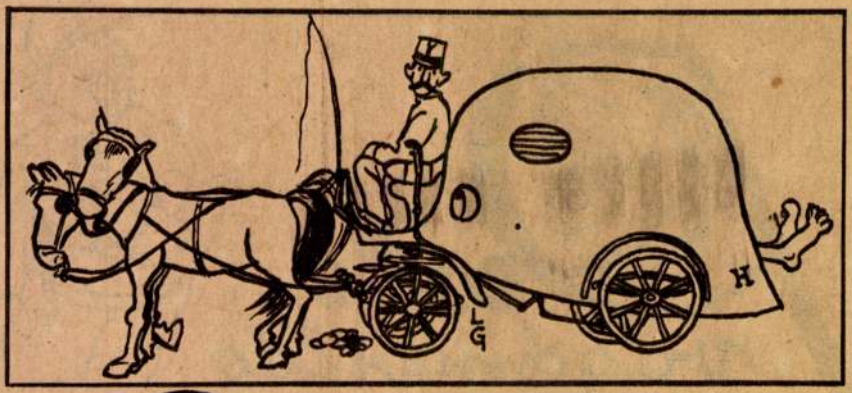

A kétlóerős hullaszállító kocsik átalakítása áramvonalassá — a külszinre, a sebesség fokozására és az utasok kényelmére való különös tekintettel.

— Fogja uram, a kézelőit visszaadom . . . Látom, hogy feljegyzések vannak rajta és engem nem érdekelnek mások magánügyei. . .

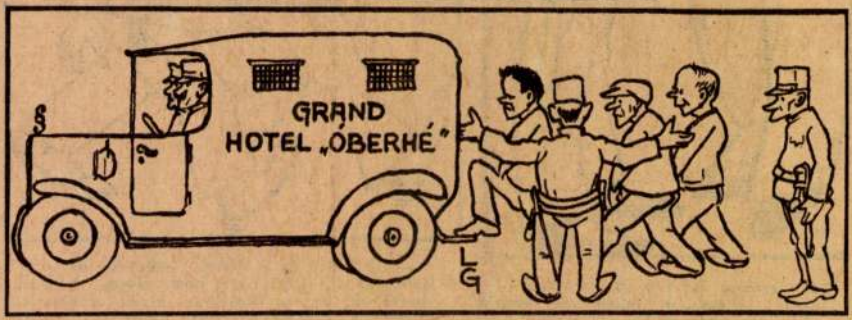

Naponta kétszer ingyenes autókörjárat a főváros nevezetességeinek megtekintésére, a 14 kerület között: „Mit meg nem tesz a pesti rendőrség az idegenforgalom fokozásáért?

Lipóth Ferenc

orosz fogságban eltűnt

nincsen

irod

U. 4091

Magyarság. 1925.

ápr. 19. ([A Szövetség-

társaság kiállítása.)

[m.j.:

A MŰGYÜJTŐ KÜLFÖLDI HIREI

AZ ANGOL KIRÁLY VEJE, Mary hercegnő férje, Lord Harewood elhatározta, hogy családi kincstárának egyik legérdekesebb darabját, Benvenuto Cellini híres »Tritonát« árverésre bocsátja. A násfául szolgáló, 10 centiméter magasságú ékszer testét hatalmas, 2.5 cm vastag barokgyöngy alkotja; ezen ül a ronde-bosse-zománcú szatirfej. Jobbjában gyémántokkal díszített kagylókürtöt tart a Triton. A Sotheby cégnél tartott árverés előtt a lord képviselője kijelentette, hogy 10.000 font sterlingnél olcsóbb ajánlatot nem fogad el. E kijelentés után mély csönd támadt, majd megszólalt egy ajánlattevő, aki a kívánt összeget nyomban deponálta. Más ajánlat nem is futott be. A vevő egy névtelennek maradni óhajtó amerikai hölgy, aki az érdekes darabot az egyik amerikai közgyüjteménynek szánta.

*

NELSON PARANCSNOKI HAJÓ-

FEDERIGO BORROMEO BIBORNOK halálának 300 éves fordulója emlékezetére most november és december folyamán Milánóban nemzetközi modern egyházművészeti kiállítást rendeznek.

*

A FRANCIA MŰVÉSZETI SZAKSAJTÓ »Művészet és sajtó« címen 1932-ben kiállításra készül Párizsban; a kiállítás a sajtó és a művészet kölcsönhatásait szándékozik bemutatni.

*

A LONDONI PRESS-CLUB érdekes kiállítást rendezett legutóbb a régi angol ujságokból. Kitűnt a gyüjteményből, hogy a hírek iránt a közérdeklődést Angliában a spanyol Armada fenyegető inváziója keltette. Az Armada közeledtét az országban nagy máglyatüzekkel jelezték, de a részletesebb hírek terjesztésére hivatásszerűen vállalkoztak bizonyos egyének, akik díjazás ellenében

Lipóth Ferenc festő

Magyar Müvészet 1925. 2. sz. 56. o.
Kiállitások.

Králik László.

Tér és Forma. V. é. 6. 1932. 327-329 l. 8 áb.

gil: Postahár Szolnokon.

Szövetség III.kiállitása.Nemzeti Szalon
Lipóth Ferenc müveiből.1925.

Magyar Müvészet 1925.2.sz.56.o.
Kiállitások.

Müller Pál.

Tér és Forma. V. é. f. 1932. 327-328 l. 8 ab.

gil: Postaház Szolnokon.

Lipóth Terenc

Sestő

8 órai Ujság

1925. ápr. 18. 8. l.

MDK

Lipóth Ferenc

A napkeleti bölcsek, szin. cement

Salome, " "

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952.

Lipóth Ferenc

„Ebédlősök" c. temperafestménye
(a San Francisco-i világkiállításon
kiállították) szerepel a
„magyar táj és életről" c. kiállításon
a Műcsarnokban

Nemzeti Újság 1927 I. 14

Lipóth Ferenc festőművész.

Angyalfej, cementmárv.

Madonna, temp.

Önarckép, of.

SZOVETSEG 2.kiáll. N.Szol. 535.kiáll. 1925. ápr.

MDK

Lipóth Ferenc

Napkeleti bölcsek, temp.

Tanulmányfej, szén

Istenanya, temp.

SZÖVETSÉG 2.kiáll./ N.Sual. 335.kiáll. 1925. ápr.

MDK

Lipóth Ferencz, ezüstérem

Magy. művészet a san-franciscoi kiállitáson. MK
Az Ujság, 1916. okt. 27. 14 l.

MDK

Lipóth Ferenc

Sgrafitto diszités. Magy. Iparmüvészet, 1904. 76-88 l.

MDK

Lipóth Ferenc, szobrász.

Heracles Mithosa. Cem. márvány kép.

MK. Seg. Biz. Műv. Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 6.l.
Szépm. Muz.

M.D.K.

Lipóth Ferenc /1886-1919/

363. A napkeleti bölcsek. Szines csement. 52.7 x 48.4.
364. Salome. Szines cement. 61.2 x 46.4.

Háborus mütárgyveszteség- jegyzékek. I. füzet. MUMOK. Bp. 1952. 41. l.

Lipóth Ferenc MDK

Női fej, colormarmit

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Lipóth Ferenc

MDK

Keresztrefeszitès, Colormarmit

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Lipóth Ferenc MDK

Ebédvivők

Miccsarnok 1927 Táj- és életképkiállitás

MDK

Lipóth Ferenc

Krisztus. Colormarmit

"Crucifige cum!" Stációskép. Colormarmit.

Salus mundi, Stációskép. Colormarmit.

Szent Imre emlékkiáll. kat. Mücsarnok.1930. 15.l.

MDK

Lipovniczky László, Vác

Esős utca, akv.

Vidéken élő képzőművészek kiáll. II. N.Szal.
1955. 19. 1.

tovább Lipovniczky László
Vác
Lády Lenke
(Szolnok)
Máté M. Xavéria
Esztergom
Matolcsy Sajós
Siófok
Perjés Miklós
Veszprém
Radich Elemér
Csongrád
Rákosy Zoltán
Máramarossziget
Remete (Einzig)
Márton
Miskolc
felvételüket kérték a
Rajztanárok Egyesületébe
Rajzoktatás. 1941. II. évf.
3. sz. 24. l

Valamennyit felvették
Rajzoktatás. 1941. II. évf. 4. sz.
37. l.

ket készittetni s abba a tek. Bizott-
alkozás revizíójára vonatkozó
skedjék.
példányban - legkésőbb folyó hó
alatt álló minisztérium művészeti

ruár hó 21.
letéből:

beos.

k,

Budapest.

MDK.

Lipovniczky László

Vendéglő c. akvarellje

Közalkalmazott 1965 jun.15.lap -

Lipovinczky László grafikus, Vác,

"Esős utca" /akvarell/

Vidéken élő képzőművészek kiállítása
Nemzeti Szalon, 1955. 19.l.

Lipovniczky Károly

Különjutalmat nyert a Pest megyei művészeti kiállításon.

Pestmegyei Hírlap 1965. aug. 24.

Lipovniczky László festő M.D.K.

A Vác határában levő gombási művésztelepen dolgozik

A telep megalakitásának egyik kezdeményzője

Kiállitás előtt

Pest megyei Hirlap 1965 junius 12. 1.1.

M. D. C.

LIPOVNITZKY László festő

3 biztestnémnyel szerepel

a. m. Pest megyei képzőművészek kiállítása

Magyar Nemzet 1961. febr. 7. 4. l.

Lipovniczky László

MDK

Szerepelt a tárlaton

"Presszóterrasz"

Prukner Pál: Pest megyei képzőművészek tárlata.
Gondolatok a váci kiállításról.
PESTMEGYEI HIRLAP 1964 jun 17.

Lipovniczky László M.D.K.

Művei a pest megyei képzőművészeti kiállitáson

Prukner Pál: Kiállitás- szépséghibákkal

Pest megyei Hirlap 1964, november 6. 3.l.

Lipovniczky László festő M.N.K.

A Pest megyei Moziüzemi Vállalat megvásárolta Fény és árnyék c. akvarelljét

Ujabb "Mecénás"

Pest megyei Hirlap 1964. november 14. 3.1.

.

~~Lipovszky~~ Lipovniczky László MDK

Szerepelt a Szentendreikiállitáson.

"Rakpart"

Prukner Pál: IX.Megyei Képzőművészeti Kiállitás.
Pestmegyei Hirlap, 1963 máj. 12.

Lipovniczky László festő M.D.K.

"észtvett a kiállitáson

Rakpart

Prukner Pál: IX, Megyei Képzőművészeti Kiállitás

Pest Megyei H irlap 1963. május 12. 4.l.

MDK.

Lipovniczky László

Kiállitási hiradás

Pestmegyei Hirlap 1966 szept.4.

.

MDA

Lipovniczky László

Márciusi este, akv.

Dunakanyar a képzőművészetben. Szentendre-Esztergom-Tata. 1962.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

Lipovniczky László

1966 AUG 31.

jük vissza.

1021

— A Pest megyei képzőművészek XII. kiállításán az első vásárló a váci Vízés Csatornamű Vállalat volt. Megvették Lipovniczky László három akvarelljét.

ál)

Svájc,

Tö-

g at-

letai következtek.

Amikor

MDK.

Lipovniczky László

Müveinek értékesitéséről

Pestmegyei Hirlap 1966 szept.3.

.

Lipovniczky László festő M.D.K.

Művei a kiállításon

Presszóterasz

Frukner Pál: Pest megyei képzőművészek tárlata

Gondolatok a váci kiállításról

Pest megyei Hirlap 1964. június 17. 3. l.

Прочитано Павлом Гавлом

Т. Т.

Lipovniczky László festő MDK

Akvarellekkel szerepel a Pest megyei festők kiállításán.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9.l

Ny-1961. febr. 3

NÉPSZABADSÁG

MDK.

Lipovinczky László grafikus

"Facsoport" /akvarell/
"Dunai najógyár" "

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1955. 33.l.

Lipovniczky László
festő

M.D.4

Az Egressy Klubb au vett részt kiállításon.
„Cementmű este" c. műve.

B. Haulisch Lenke: Pest meggyi képzőművészek VII. kiállítása.
Művészet, 1961. május. — 34 l.

Lipovniczky László
festő

M.D.K.

A váci és váckörnyéki művészek kiállitásán vett részt.

Hírek.
Művészet, 1961. szeptember – 41 l.

Lipovniczky László

Facsoport, akvarell

Dunai hajógyár, akvarell

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Lipovniczky László

Váci müködéséről

Pestmegyei Népujság 1965 máj.5.lap -

Lipovniczky László

Szerepel a IV. Pestmegyei Képzőművészeti kiállításon

Vigilia, 1963, 7 n., 444 old.

Lipovniczky László

polg. isk. rajztanári oklevél

Ferk/pzomfoiskèvk

1935-36. 86.l.

A képeket méltóztassék elötte leszögeztetni és számára a megbeszélt kocsit megrendelni és Isten nevében utnak bocsájtani, hogy a jó Isten nevében szép képeinket meghozhassa.

Nagyságos Doktor Urnak igaz tisztelettel:

Szeged, 1937. november 3-án.

házfőnök-plébános.

U.i. A két nagy képre kérnék sürgős ajánlatot külön-külön. a rosszabik állapotban levő sz. Antal kép, a jobbik pedig sz. Ferenc kép.

Lipovniczky László

IV. é-

tanári nak

Ferk'pzomfoiskevk

1935-36. 72. l-

Forgalom ..... *Pos.* ..... *Waggon-szám* .....

Telefon : 83-3-62 NEMZETKÖZI SZÁLLITMÁNYOK Telefon : 83-3-62

EISLER ALADÁR

NEMZETKÖZI SZÁLLITMÁNYOZÁSI ÉS RAKTÁRHÁZ VÁLLALAT
AZ AMERICAN EXPRESS COMPANY SZÁLLITÁSI KÉPVISELETE
Szállitmányozás, vámkezelés, tengerentúli szállitmányok.
Butorszállitás, Garde Meuble

BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 9.

Szállitó-jegy.

Budapest, 193 5.augusztus 3.

Feladó : Nagyságos Dr. Szentiványi Gyula ur

Cimzett : Budafoki ut 10/c.

Szíveskedj ék / enek .....

cég küldeményét átvenni.

los másolat hiteléül:

iniszteri iroda s.tiszt.

Budapest, 1929. évi szeptember hó 9.

A miniszter rendeletéből:

Fülei-Szántó Endre s.k.
Dr. ~~Tihamér Kajos s.k.~~
titkár.
miniszteri ~~osztályfanácsos~~.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM Mérőszeti ügyosztály

Linczbauer

épitési

Lásd

A ~~[illegible]~~ sugárut
torkolata (Linz-
bauer terve szerint)
Vas. Ujs. 1871. 345 bl-
kappeb.

okv. felh

Linzbauer Imre építész

a hajdani német színházat tűzvész pusztította el, helyére 1873-ban Haas-palota néven emelt hatalmas bérházat az építész.

Keletmagyarország, Nyíregyháza, 1972 aug. 27.

LINZBAUER bécsi épitész

Ybl Miklós épitész 1814-1891 : A Hild-Ybl Alapitvány kiállitása a BTM-ben 1991/1992. [katalógus] Bp. : Hild-Ybl Alapitvány, 1991

113-114, 121, 254.

Linzbauer István

„Képek a régi Óbudáról" c. kiállítást a Kiscelli Múzeumban rendezték a város egyesítésének 100. évfordulójának alkalmából. Rajza a hajógyári lúd felavatását mutátja be, 1859-ben. (említve).

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra, Magyar Hírlap, 1973. szept. 19.

LINZBAUER István épitész

SÁRMÁNY Ilona: Historizáló épitészet az Osztrák-Magyar Monarchiában. Bp.,Corvina, 1990 39.p.

HAAS palota

Linzbauer István, építész

„A hetvenes évek tevékeny és színvonalas építésze" Kölber fülöp Aranka nevű lányának volt férje. (Az elpusztult Haas palotát tervezte.)

Vörös Károly: Egy pesti család regénye 1664-1667.
(3)

Élet és Tudomány, Bp. 1970. aug. 28. XXV/35.

Linzbauer

épitém

laid

A Haas-fele pa-
lota. Vas. Ny 1873
320-321. (Eppel)

Ohr felh

MDK

Lipovniczky Gábor rendőrfogalmazó, festő

Rendőrművészek kiáll. Uj Magyarság, 1935.máj.19.

Lipovniczky Gábor

rendőrfogalmazó

Arcképtanulmánya keltett feltünést a II.Országos Rendőr
mükedvelő képző- és iparmüvészeti kiállitáson a
Rendőrtiszti Atlétikai Club óbudai klubházában.

Nemzeti Ujság 1935.V.19.

	Pengő		Pengő
en			
Le a bevételt... ...			
Kifizetendő összeg			

20. sorsz. Könyv. minta. — Pallas nyomda, Budapest.

sztály:

.....

A fizetés $\frac{\text{készpénzben}}{\text{cheque kibocsátásával}}$ megtörtént

193..... cheque száma.....

A főpénztár:

.....

Lipovniczky Gábor
rendőrfogalmazó

Színes tollrajzai azattak sikert a rendőrtisztek Népző- és iparművészeti kiállításán a Rendőrtiszti Atlétikai Club óbudai klubházában.

Ujság 1935. V. 19.

501

Lipovniczky Gábor dr., fogalmazó

Munkájával szerepelt a rendőrtisztv.kiáll.-én.

M.934.V.25.

Lipovniczky Gábor

Karikaturáival szerepel .....

a rendőrtisztv.-k kiállitásán.

Ujság, 934.V.25.

MDK

Lipovniczky Gábor rendőrfogalmazó, festő

Rendőrművészek kiáll. Pesti Napló, 1935.máj.19.

17.1.

Lipovniczky Gábor

"A büntől a művészetig" cimmel Gyenes Rózsa dr. ir a Rendőrtisztek Atlétikai Klubjában rendezett kiállitásról. 196 képet mutattak be, közöttük gyermekképek, portrék, csendéletek, tájképek, állatképek szerepelnek. A kritika szerint "demokratikus cél vezette a kiállitást, rendőrtisztek és közrendőrök művei együtt láthatók. Három művész munkáját kiemeli: Kiss Ernő, az egyetlen, aki festőakadémiát végzett, Horváth Zoltán öt éve fest és tokaji képeivel tünt ki és Lipovniczky Gábor, aki maró humorral ábrázol a rendőri életből vett történeteket.

Délibáb, Bp. 1934. juni. 2. VIII. évf. 22. sz. 27-28. lap.

mdk.

Lipovniczky László

vásznai a kiállításon.

(Barabás) Pest megyei Képzőművészek társulata
Vác, Vak Bottyán Múzeum.

Népművelés, 1962. 7. sz. 27. l.

MDK

Lipovniczky László

Szerepelt a kiállitáson

"Kavicsbánya"
Széchenyi utca"
"Váci Hajógyár"

--: Több százan tekintették meg a IV. váci képzőművészeti kiállitást.

PESTMEGYEI NÉPUJSÁG. 1956. jun. 29.

MDK

Lipovniczky László festő

Cifka: Közelebb a mai élethez. Magy.Nemz. 1955. dec. 2. 5.l.

MDK

Lipovniczky László

Facsoport	akvarell	39x28
Dunai hajógyár	"	38x29

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 33.1.

Lipovniczky László
Korcsolyázók, akv.

Nyári Tárlat. Ernst Múz. 1954.jul. 6 l.

Siposits Éva festő

MDP.

Megnyílt a kiállítása.

Dunántúli Népszava. 1947. III-dik évf. nov. 23.
4. l.

Lipovniczky Gábor

rendőrfogalmazó arc-
képtanulmánya kiállít-
va a rendőrművészek
kiállításán

Pesti Napló 1935
máj. 19.

Lipovniczky Gábor

cod

Uj Magyarság 1935
máj. 19. Rendőrmü-
vészek kiállítása.

BOR
TA
efon: 37-0-05
„ 34-4-58
„ 11-3-40
hivó: 52-9-53
hivó: 95-0-01
94-2-12
KARDOS
KÉPKERET ÉS LI
BUDA
VIII., Rökkszilárd
VII., Wesselényi-u
V., Báthory-u
V., Légrády Kár
II., Margit-kö
Ujpest, Árpá
Gyár és kö
Ujpest, Cseng

pesti boltja is a legsolidabb hirü helyek egyike. A vásárolt telek egy pompás raktár számára volt szánva, hol a vásárló egész gazdagságában megismerkedhetik a roppant forgalmu Haas-féle gyárak minden készitményével. Az uj palota terveit Linzbauer István magy. kir. udvari épitész készitette, teljes figyelemmel arra, hogy a város legelevenebb pontjának (a váczi- és Dorottya-utczák közt) kellő diszitést adjon, s a három oldalról szabadon álló épületnek mindenütt impozáns külseje legyen.

A palota földszintjekivül gránit kövekből áll, belől pedig erős vasoszlopok vannak alkalmazva, hogy megfelelő szilárd támaszt nyujtsanak amaz óriási sulynak, mely a térbeli gazdálkodás és világossági beosztás folytán nem nyughatik nagy és vastag alapokon. Különben az épület külsejének nagy része mind faragott kövekből készült. Az bizonyos, hogy a főváros egyik legszebb s derült külsejü palotáját nehány hét mulva itt fogjuk látni.

Még csak a Haas-féle czégre vonatkozólag akarunk megjegyezni egyetmást. A czég alapitó

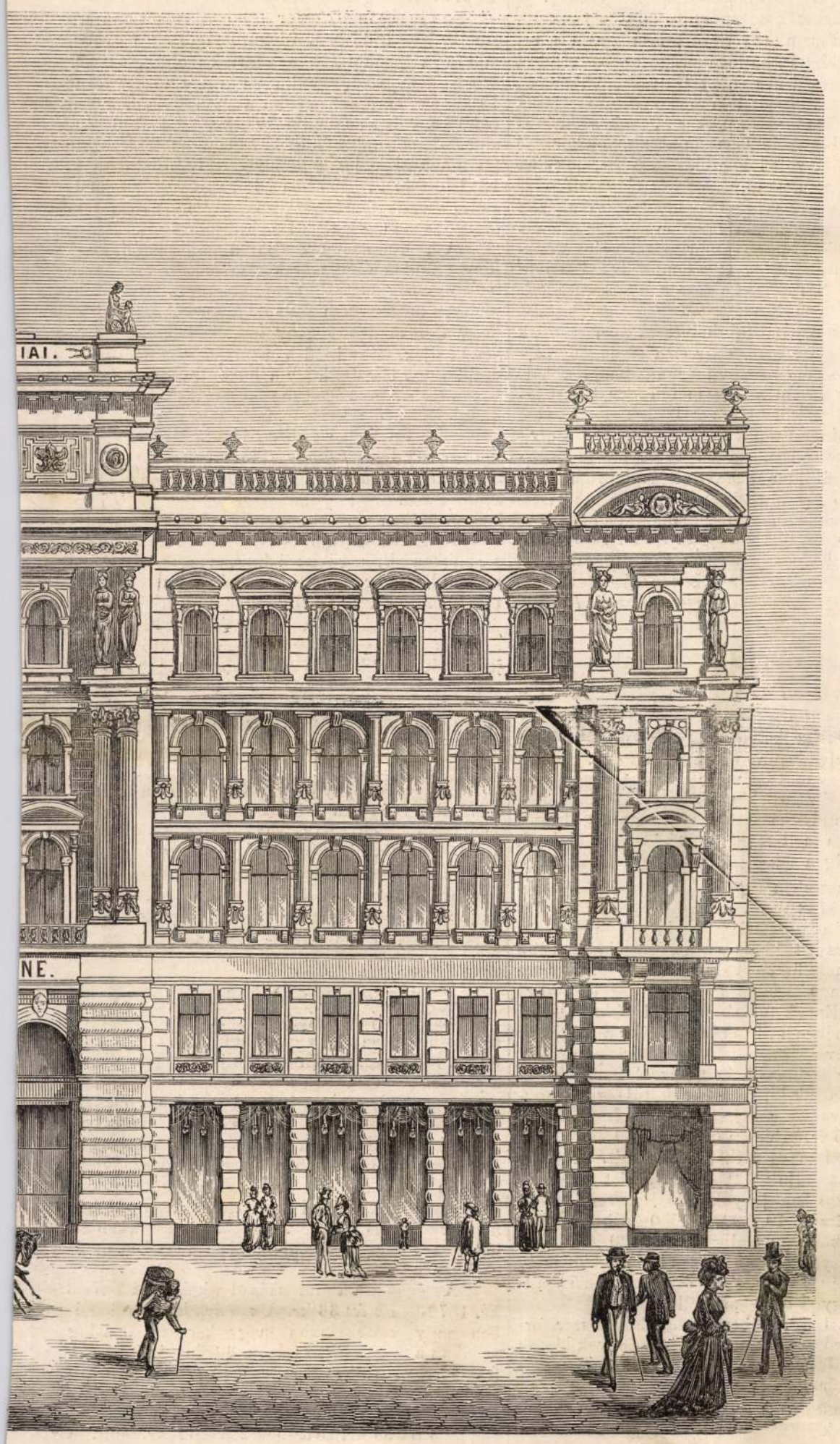

palotája.

Haas a palota tervének elkészitésére 6 kitünő épitészt kért föl, s Linzbauer terve verseny utján lett győztes.

A faragványokban s ornamentális ékitményekben gazdag palota egész középső homlokzata, a földszinttől kezdve föl három emeleten, mind a Haas-féle czég árucsarnoka leend, melyet kényelmes lépcsők kötnek össze a messze föl- és elnyuló helyiségekkel. A földszint többi része kereskedéseknek van hagyva, s ezeket bérbe adják; az épület két oldalszárnya is bérlakásokul fog szolgálni.

fönöke: Haas Fülöp, ki szerény eszközökkel kezdte üzletét, mely ma már a szövet-ipar tekintetében világhirü. 1850 óta két fia vezeti a gyárak kezelését, s ez időtől lett a czég hivatalos neve: „Haas Fülöp és fiai.“ Nálunk a Haas-czég a második, mely érdemesnek tartotta, hogy gyártmányai számára nagyszerübb állandó fészket létesitsen; az első a Thonet-testvérek voltak. A palotaépités, telekvásárlás stb. alkalmából Haas Fülöp több izben tett jótékony adományokat emberbaráti czélokra.

Ha a palota egészen készen lesz, perspektiv rajzban is bemutatjuk a redouttal együtt, melylyel a főváros legimpozánsabb háznégyszögét képezi.

Orosz elménczek.

A tréfának, jóizü adomáknak minden nemzetnél megvannak kiváló hősei. Nálunk magyaroknál első helyen a czigányok, katonák állanak s aztán következnek a diákok, legátusok stb. Azt hihetnők, hogy azoknál a komor, hideg oroszoknál ismeretlen a repeső, jó kedélyesség, pedig nem ugy van ám. Itt is találkoznak egyesek, kiknek nevök, mint Magyarországon a néhai Bernáth Gazsié, jó kedélyök által örökittetett meg. Most csak két kiváló egyéniséget emlitünk föl: u. m. Balâkireffet és Suvâroff tábornagyot. Ez utóbbi neve ismeretes a történelemből, de az elsőt meg kell közelebbről ismertetnünk. A néphagyomány szerint nagy Péter orosz czárnak elválhatlan kisérője volt. Lehet, hogy több, róla keringő adomát későbbi korban gyártottak, de jó része magán hordja a hitelesség bélyegét, s mint a nemzeti kedélyesség jellegzője, megérdemli az ismertetést, mit egy angol lap után meg is kisérlünk.

Egy izben megkérte a czárt, hogy hadd sorakozzék ő a fejedelmi palotában állomásozó várőrséghez. Péter a tréfa kedvéért beegyezett, egyszersmind figyelmezteté, hogy ha az őrség valamelyik tisztje elvesztené kardját, vagy állomásán nem találtatnék, halállal büntettetik. Az uj tiszt mindent igért. A czár azonban még aznap este jó bor képében elküldte hozzá a kisértőt s ez annyira levette lábáról, hogy öntudatlanul hevert a padlón. Ezalatt Péter lassan besurrant a terembe s elvitte kardját. Fölébredvén a mámorból, a megszeppent nem tehetett mást, felkötötte a maga kis gyikleső-jét, melynek csak öve hasonlitott a tiszti kardhoz, különben pedig fából volt készitve. Igy jelent meg másnap a szemlén, azt hivén, hogy talán csak nem fedezik föl csalfaságát. Péter megjelent s nem igen jó kedvünek látszott, egyik legényt már erősen korholta, hogy nem pontosan jelent meg, s mikor Balâkireffhez jutott igy szólt hozzá: „Balâkireff kapitány, huzza ki kardját s szurja le ezt az alamuszit.“

A szegény udvari bolond, látva, hogy nyakig benne ül a sárban, kardja markolatára tevén kezét, mintha engedelmeskedni akarna, igy sohajtott fel: „Kegyelmes isten! változtasd fává kardomat!“ S kihuzván kardját, valósággal az ártalmatlan léczdarab tünt elő. Még a fejedelem jelenléte sem volt képes visszatartani a kitörő kaczajt s Balâkireffnek megkegyelmeztek.

De ez elmés ember másokat is kisegitett a zavarból. Egy unokatestvére, kiesvén a czár kegyéből, halálra itéltetett. Balâkireff bejelentette magát a czárnál, hogy a büntetés enyhitéséért esedezzék. Péter rögtön kitalálta szándékát, mérgesen rákiáltott: „Hiába is jöszsz, előre is megesküszöm, hogy kérelmedet nem teljesitem.“ — „Épen ezt akartam,“ — szólt az elménez, — „térdeimen kérlek, felséges czár, ajándékozd nekem unokatestvérem leütött fejét.“ Péter erre elnevette magát s megkegyelmezett az elitéltnek.

A litvániai hadjárat alatt sürü köd akadályozta a sereg mozdulatát. Végre valami homályos fény csillámlott a ködön keresztül s két tiszt afelett versengett, ha vajjon a nap-e az, vagy pedig valami más. Balâkeriff véletlenül arra felé vetődvén, őt szóliták föl, hogy mondaná meg, ha vajjon a nap ragyog-e ott? — „Hát, hogy tudhatnám én azt,“ — válaszolt az elménez — „nem jártam én erre sohasem.“ A táborozás végével a tisztek összeülvén, kalandjaikat mesélgették, mikor Balâkeriff közbevágott: „Hadd kerüljön már reám is a sor,“ — kiáltott fennhéjjázva — „egyikötök sem tud pompásabb históriát beszélni?“ — „Hadd halljuk,“ — mondák a tisztek s Balâkeriff elkezdé: „Én sohasem szerettem ezt a nagy tömegben való csatározást, minő most divatozik, szebb az sokkal, ha kiki választ magának egyet s azzal elvégzi a maga dolgát emberül; ennélfogva én mindig egymagam portyáztam. Egy izben az ellen előőrseihez közel vetődvén, észrevettem, hogy épen velem szemben egy svéd katona hever a földön. Egy pillanatnyi veszteni való időm sem volt, fölébredhet s fegyverre hivja az őrséget. Kirántám kardomat, felé rohantam s egy csapásra levágtam jobb lábát!“ — „Bolond!“ — kiáltott egyik tiszt, — „miért nem inkább fejét ütötted le?“ — „Magam is ugy akartam,“ — válaszolt az elménez, — „csakhogy már akkorára valaki megelőzött, a feje le volt vágva!“

Néha olyan tulságig vitte elménczkedését, hogy ura bősz haragja csakugyan ellene zudult. Egy ilyen alkalommal a czár számüzte őt az udvarból, fölszólitván, hogy „orosz földön megjelenni ne merészeljen.“ Az elménez eltünt; azonban egy hét mulva, Péter ablakánál állván, látta, hogy egy kocsin merészen hajtat be a palotába a kegyvesztett elménez. Előre sejtvén, hogy most ismét valami tréfán töri fejét, elébe ment s szinlelt haraggal kérdezé: „hogy mersz te parancsom ellenére tenni, nem tudod-e, hogy kiadtam a rendeletet, miszerint nem szabad orosz földön járnod“ — „Felséges czár,“ — felelt ez hidegen, — „nem is szegtem meg kegyelmes parancsát. Én most nem orosz földön vagyok!“ — „Nem orosz földön!“ — „Nem; a kocsim svéd

földdel van megrakva, épen tegnap ástam ezt Finnlandban.“ — Péter, ki valószinüleg máris megbánta unalomüzőjének számüzetését, nevetésben tört ki s ismét kegyébe fogadá. Nehány orosz iró e történetet (melyet később a németek is kizsákmányoltak a maguk Eulenspiegele számára) azon hozzáadással toldotta meg, hogy Péter igy szólt volna: „Ha Finnland még most svéd földön áll, nem sokára Oroszország teszi rá kezét,“ — s valóban, nem is késett valósitani ez igéretét.

A Suvâroff tábornagyról keringő adomák egészen más természetüek s minden jellemzésnél hivebben visszatükrözik, hogy ez ember miként tudott a durva oroszok fölött olyan rendkivüli tekintélyre s közszeretetre emelkedni. A mi Napoleon volt a francziák előtt, az volt Suvâroff az oroszok között; most élczelt egy közkatonával, másik pillanatban már az ezredest keményen megdorgálta; most szivesen étkezett a tábortüz mellett a közkatonák sovány kenyeréből, másnap már herczegek s fejedelmi hatalmasságok körében érezte magát otthoniasan. Oroszország két legnagyobb elméncze közt rendkivüli ellentét létezik. Balâkeriff hasonlitott oroszlánkalitkába zárt ölebecskéhez, mely most farkcsóválva nyalogatta ura kezét, de azért néha meg is harapta, mit azonban neki kegyelmesen elnéztek. Suvâroff mint koronát nem viselő király jelenik meg, tekintélye nem szorult külje're, a természet eme gyermekén nyers, szives bizalmasság ömlött el, mi nem ébresztett senkiben visszataszitó érzelmet; azért mégis rettegték e kis embert, mert benne a földi hatalom és nagyság megtestesülését szemlélték.

Meg kell azonban vallanunk, hogy elvétve ő is rátalált a maga emberére, ki rajta tultett. Sajátságos szokása volt az öreg tábornagynak, hogy egyiktől-másiktól hirtelenében kérdezte: „Hány csillag van az égen?“

Egy izben, irtózatos hideg éjjelen ugyanezt kérdezte kisérőjétől. A katona, a nélkül, hogy legkevésbbé is zavarba jött volna, igy válaszolt: „méltóztassék egy pár pillanatig megállapodni, mindjárt megmondom,“ — s elkezde számolni: „egy . . . kettő . . . három . . . négy“ stb. Igy ment aztán, nehézkesen vontatva a szót, föl egészen százig. Suvâroff keservesen didergett, nem birta ki tovább, félbeszakasztotta a számolást, de előbb megkérdezte a katona nevét. Másnap egy fokkal előbb lett léptetve, s a történetet (maga Suvâroff kacagva beszélvén el törzskarának) az egész sereg tudta.

Másizben az osztályezredes egy őrmestert küldött hozzá bizonyos irományokkal, ugyanakkor ajánlván az illetőt a tábornagy különös figyelmébe. A tábornagy, szokása szerint, fogas kérdéseket tett föl elébe, ez azonban a vizsgát emberül kiállotta. „Milyen messze van a hold?“ — kérdezte Suvâroff. — „Mint tábornagy ut két gyorsitott hadi menete,“ — válaszolt az őrmester. — „Ha embereid csataközben lankadni kezdenének, mit tennél?“ „Azt mondanám nekik, hogy az ellenség vonalán tul pálinkás szekerek állanak.“ — „Tegyük föl, hogy be volnál keritve s élelmi szered nem lenne, hogy segitnél magadon.“ — „Kirontanék s elvenném az ellenség élelmét.“ — „Mondd meg hát, hány hal van a tengerben.“ — „A mennyit még ki nem fogtak belőle.“ — Igy ment a vizsga egy darabig s mikor már meggyőződött az illető élelmességéről, végül ezen kérdést tette föl: „mi különbség van köztem s ezredesed közt?“ — „Csak az az egyszerü különbség,“ — válaszolt az, — „hogy ezredesem nem nevezhet ki engem kapitánynak, de kegyelmességed ezt könnyen megteheti.“ — Suvâroff meglepetve e felelet által, merően nézett az őrmesterre s kevés idő mulva csakugyan el is nyerte a kapitányi rangot.

Suvâroff ugy a beszédben, mint irásban nagyon rövid szeretett lenni. Ismail ostroma alkalmával a közte s Potemkin herczeg közt váltott levelezés csaknem egyetlen a hadi történelemben. Potemkin utánozva tábornagya rövidségét, igy irt hozzá: „Tábornagy! bármibe kerül is, Ismailt három nap alatt be kell venni. *Potemkin!*“ — E levél vétele után Suvâroff ostrom alá vette a várost, elvesztett a maga részéről tizenötezer, — az ellen részéről pedig harmincznyolczezer embert; s e borzasztó vérengzésről igy tudósitá a herczeget: „Hál' istennek és neked, Ismail be van véve, sőt még én is élek.“

A nagy tábornagy különczködése, — hogy a táborban gyakran álruhába öltözve jelent meg, hogy roham alkalmával kakaskukorékolással adott jelt, mennyire kibirta a hideget, meleget; nem gondolt semmit egyéni kényelemre s külcsinra, — ez mind nagyon ismert dolog, de leginkább jellemzi őt a fényes ausztriai udvar előtti megjelenése 1799-ben. Mikor a számára berendezett, pompás tükrökkel, csillárokkal földiszitett termekbe vezették, ez ujkori Diogenes igy szólt: „ki azzal a sok hitványsággal, aztán hozzatok ide egy csomó szalmát.“ Egy osztrák főur, ki épen látogatóba jött, elbámult, midőn e készülődéseket látta, de még jobban ám, mikor a nagy tábornagy podgyásza szeme elébe került, nem állván az egyébből, mint egy nagy kendőbe kötött két durva ingből s egy kopott köpönyegből. — „Talán télire kevés is lesz ez?“ — mondta a bámuló vendég. — „A telet mi oroszok ugy nézzük, mint atyánkat“, szólt Suvâroff szemhunyoritva, „de meg nem is érzi az ember a hideget, ha lován vágtat.“ — „Hátha belefárad a lovaglásba, mit tesz?“ — „Akkor . . . hát mit mást . . . kisétálom magamat.“ — „Hátha abba is belefárad.“ — „Akkor . . . elkezdek szaladni.“ — „Hát aztán sohasem alszik,“ — kérdezé a csaknem kővé vált látogató. — „Néha, hogy ha más dolgom nem akad,“ — felelt Suvâroff odavetve, — „ha aztán igazán kényelmesen akarok szenderegni, nagyritkán levetem egyik csizmámat.“ — A bámuló osztrák ur megelégelte a látogatást, s ugy hiszszük, nem valami kedvező benyomást tett reá Európának akkor annyira rettegett hadvezére.

Érdemes megemlitni, holott ez nem tartozik az elméneczség keretébe, hogy ez a vérengző hadvezér, kinek eleme az ágyudörgés, zenéje a haldoklók hörgése volt, néha midőn egy kis szünideje volt, a legsötétebb viharos éjeken keresztül több mértföldet lovagolt, hogy belopózhassék alvó gyermekei szobájába, ott azokat egyenként megcsókolta, megáldotta, s ment vissza, mint a szélvész, tovább folytatandó vérengző rombolását. Azt ki kell mondanunk, hogy nem érdemelte meg a halála után készült eme gúnyos siriratot: „Jó katona volt, de rosz hadvezér; jó szolga, de rosz udvaronez; jó orosz, de rosz európai.“

K. T. K.

Hogy változtak az árak?

„Adalékok az árak történetéhez“, e czim alatt jelent meg legközelebb Kőrösi Józseftől, a pestvárosi statisztikai hivatal érdemes igazgatójától, egy terjedelemre ugyan nem nagy, de beértékre nézve annál becsesebb munkálat, mely az áremelkedés oly érdekes kérdésének valaha Magyarországon is megirására szolgáltat becses adatokat, — a mellett hogy nekünk ma élőknek már most is igen sok tájékozás alapjául szolgál.

A bevezetésben a *pénzértéknek* az osztrák birodalomban 1753 óta történt változásait hiteles adatok alapján ismerteti; e szerint nálunk először 1762-ben bocsátott ki papirpénz, és pedig 12 millió frt erejéig, mely összeg 1811-ig 1060.798,753 frtra nőtt, ennek megfelelőleg a disagió végül 1200-ra emelkedett. Ennek folytán az 1811. febr. 20-diki patens értelmében a „bankó-czédulák“ névértékük $^1/_5$ részére devalváltattak. A beváltási papirpénz mellé „Anticipationsschine“ név alatt ujabb papirpénzek adattak ki, melyeknek tulságos szaporitása ujabb válságot idézett elő, ugy hogy az, ki 1816 elején 5 frtot birt, annak az 1811 és 1816-ki patensek értelmében csak 24 krja volt. A 48-as években mint tudjuk 12^1 millió ezüst fedezetre 1. és 2 forintos bankjegyek bocsáttattak ki, majd Windischgrätz 5, 10, 100 és 1000 frtos jegyeket, a debreczeni kormány pedig 2, 5, 10, 100 és 1000 forintos pénzjegyeket adott ki 42 millió értékig, mely utóbbiak aztán elégettettek, s igy majdnem 50 milliónyi közvagyon megsemmisült.

Majd az 1848. junius 2-ka óta a kényszer forgalommal biró osztrák nemzeti bankjegyek léptek ismét egyedüli uralomra, s 1858. nov. 1-én csak a pénzlábban történt az ismeretes változás.

A mű ezután áttér az egyes áruczikkek árhullámzásának előadására; a számos érdekes részletből a következőket közöljük.

Miután a Magyarországban divatozott árak története a legrégibb időktől fogva pontosan van feljegyezve e kis füzetben, azt is megolvassuk belőle, hogy 1200 körül egy hátas ló ára 14 – 200 márka, egy jó ló 2 márka s egy kereszt gabona 1 márka volt. A mult század végétől fogva s különösen Pest városára vonatkozólag azonban a legrészletesebb adatok vannak itt elősorolva s egészen tudományos szempontból nemcsak a pénz értékének változása, de a közlekedési viszonyok emelkedése, sőt az összes közgazdasági viszonyok tekintetbe vételével. Kőrösi minden lehető élelmiszert külön s összehasonlitva tárgyal, legtöbbször a külföldi árakat is tekintetbe vevén; átlag véve a hus és fa árának van szembeötlő emelkedése, mig a többi áraknak „a régi jó idők“, tekintetbe véve az akkori csekély pénzforgalmat s munkabért, csakugyan a mesék világába tartoznak.

Mindenekelőtt azon előitéletet oszlatja el ezen könyv, mintha az ugynevezett inséges éveknek az árak hullámzására nézve nagy befolyása volna. Igy volt ez hajdan, midőn a vasut hiánya miatt még nem volt elég élénk a közlekedés. 1805-ben egy pozsonyi mérő buzának legmagasabb ára 8 ft 40 kr. volt, mig az előtte való évben 4 ft 11 kr., s igy az inség miatt az ár több mint két annyira emelkedett. 1863-ban, a legutolsó inséges évben, midőn az éhenhalások gyakoriak voltak, az emberek füvet ettek, egy dinnye és egy ló egyaránt 50 krt ért, ezen évben a buza legmagasabb ára 6 ft 30 kr. volt s az előbbi év árát — 4 ft 63 kr. alig 36% -al multa felül. Igy ment ez következetesen a közlekedés fejlődésével. 1846-ban 88%, 1852-ben 45%, 1853-ban 43% volt csak az emelkedés s az ezután következő inséges években természetesen még kisebb lesz a drágaság.

A hadi események szintén nagy befolyással birtak hajdan a gabnaárak emelkedésére, de bár e befolyás még most is igen nevezetes, az utóbbi időkben mégis szembetünőleg apadt. Azon eset, hogy a buza ára nehány hét alatt kétszeresére emelkedjék, mint 1813-ban történt, ma nem valószinü s ugy látszik, hogy a buza ára ezentul háborus időben sem igen fog 50%-nál többre emelkedni. A zab e század elején mintegy 180% -al szökkent föl háboru alkalmával, ellenben mai időben ugy látszik, hogy ezen gabonanemnek háboru-okozta áremelkedése 20—50%-nál nagyobbra szintén nem fog terjedni.

Általában az árhullámzásnak általános törvénye a mi viszonyainkra is teljesen alkalmazható s ez abban áll, hogy az árhullámzások nagysága megforditott arányban áll a forgalmi eszközök tökélyéhez, azaz: minél tökéletesebbekké válnak forgalmi eszközeink, annál csekélyebbek lesznek az árak eltérései átlagos magasságuktól, annál kisebbek lesznek az árhullámzások.

A *buza* ára 1791-től 1800-ig átlag 2 frt 8 kr. volt, — pozsonyi mérőben számitva, — jelenleg 4 frt 74 kr. Legmagasabb volt ára 1811-től 1820-ig, a midőn részint a Napoleon-féle háboruk, részint a papirpénz értékvesztése folytán átlag 11 frt 16 kr. volt egy pozsonyi mérő. Különben ugy 1847-ben, mint 1854-ben a buza ára magasabb volt a jelenleginél, sőt magasabb, mint az 1859 és 1866-ik háborus időkben is. Igaz, hogy egy mérő buza ma kétszer annyiba kerül, mint e század elején, de észszerüen felállitva a tételt, ez csak azt teszi, hogy mai nap egy forintért csak félannyit vehetünk, mint vettek atyáink 70 év előtt s ennélfogva nem a buza ára emelkedett, hanem a pénz értéke csökkent.

A többi gabonanemüek árát csak egy pár számmal akarjuk följegyezni. *A kevert buza* pozsonyi mérőjének ára e század elején volt 4 frt 95 kr. 1858-ban, midőn legutoljára jegyezték fel a piaczon (a tőzsde árait Kőrösi zavar elkerülése végett mellőzi) — 3 frt 49 kr. A rozs ára a buzával csaknem párhuzamosan ingadozott. A mult század végső évtizedében volt 1 frt 21 kr., ma 3 frt 14 kr. A buza azonban a rozshoz viszonyitva olcsóbb lett, a mit más országokban is tapasztalnak s ennek oka Engel szerint azon egyatalában nem örvendetes jelenség, hogy a mindinkább elharapódzó burgonya-táplálkozás a buza keresletét csökkenti.

Az *árpa* ára a mult század végén volt 1 frt 3 ké, 1870-ben 2 frt 33 kr. A *zab* ára háboru idejében nagy változásokon megy keresztül, átlag azonban a mult század végén 89 kr. 1870-ben 1 frt 83 kr. volt. Az árpa és zab értéke azonban alapjában majdnem állandóan egyenlő arányban marad a buza árához. A *kukoricza* ára e század elején 3 frt 99 kr, 1810-ben 2 frt 62 kr. volt, a mely feltünő körülmény onnan magyarázható meg, hogy a mezőgazdaságban s a mezőgazdasági iparnál a kukoriczát nagyobb mérvben csak ujabban kezdik alkalmazni. A *buzaliszt* és *dara* ára természetesen a buza árától függ, s igy ma kétszer annyi, mint a század elején, sőt a változások is ugyanazok. A *hüvelyes vetemények* ára 30 év alatt $^1/_3$—$^1/_2$ részszel drágult, legdrágábbak az 1847-ki inséges évben voltak.

Feltünő azonban a *hu sárának* emelkedése. A hus ára 1848-ig tudvalevőleg hatóságilag határoztatott meg (1788-tól 145 ily rendelet létezik) s igy egészen pontosan lehet tudni. Ma már négyszer drágább a hus, mint 1788-ban volt. De külö-

A nép előtt e két szellem nagy tiszteletben áll. A hetedik napon gyermeke születése után a szülő tiszta tányérba lisztet és más edénybe olajat tesz számukra az asztalra. Az öreg asszonyok pedig reggel sokat tudnak már a gyermek jövőjéről mesélni, mert ők részesülnek azon szerencsében, hogy az Ursiták előttük a gyermek életének titkait fölfedezik.

Fogarasvidéken egy monda ismeretes az *Ursiták* eredetéről. Midőn Nagy Sándor a paradicsomig hatolt, egy királyra akadt, ki Jánosnak neveztetett, trónon ült és lábait meleg forrás vizében fürészté. Sándor megkérdezte a fürdés okát, János pedig azt a feleletet adta, hogy e forrás vize örökifjuságot biztosit és mindentudóságot. Nagy Sándor kért a vizből, de két leány, kik Nagy Sándor szolgálatában voltak, e vizet ellopták és azóta élnek ifjan; tudják a jövő titkait s meghatározzák az ujszülöttek jövőjét. Ezek az Ursiták.

Hátszegvidékén egy más traditióval találkozunk felőlök.

Az időben, midőn e vidéken Dán kapitány volt az ur, a fejedelem: megjelennek az Ursiták Dán ablakánál s a hét napos leányka jövőjéről azt mondják, hogy midőn e gyermek 12-ik évét betöltendi, az óriások királya érte jő, hogy elrabolja s az óriások palotájába vigye. Ha az atya Relia (Aurelia) leányát meg akarja menteni, a legmagasabb hegyfokra épittessen egy várat, abban a világ szemei elől leányát rejtse el és csak akkor tegye szabaddá, midőn az óriások fejedelme belefáradva a keresésbe, barát-ruhában fog a vár kapui előtt megjelenni.

Dán kapitány a Hátszeg feletti hegyfokon kastélyt emeltetett s a kis Auréliát abba zárta. A kastély kapujához a világ legvitézebb két férfiát állitja, az őrködést ezekre bizza. Midőn a gyermek 12-ik évét betöltötte, az óriások fejedelme megérkezik; a kastély kapuja bezárva, előtte pedig a világ két legvitézebb férfia őrködik. Az óriás dühbe jő, a Retyezáton foglal állást s buzogányát onnan dobálja a kastély falaira. A két vitéz, tenyerüket a fütyülő buzogány elébe tartva, Russi felé visszasuhintja és a kastély falait a buzogány nem érintheti. A két őr most támadólag lép föl; fölfogják bárdjukat és emberfeletti erővel az óriásra dobálják, ki oroszlánként orditozott. A hajtás talált s az óriás mérgében a magas oromról lezuhan, patakká változott (Strigy) s nyil-sebességgel zuhan szikláról-sziklára, mig Orelia-hegy aljához nem jut, melyet nagy robajjal támadott meg, gondolván, hogy e hegy a sok mosatás következtében lehorpad s Aureliát elragadhatja. A Strigy mai napig mossa Orelia havas oldalát s a szép leány mai napig is ott van Orelia csucsán s mindaddig ott lesz, mig a vár kapuihoz meg nem érkezik az óriások fejedelme remetének öltözve.

Az Ursitákról való rege a praedestinatio hitén alapszik. A praedestinatio átalában nagy szerepet játszik a müveltség kezdő-pontján álló népeknél; látjuk keleten napjainkban is, e tan folytán a királyok a tétlenség és hanyagság ölében töltik napjaikat, mig a nép huzza a jármot és véresen adózik, mert ennek igy kell lenni, ugy van elrendelve.

A *Frumosele* vagy *Maestrele* nevén 9 gyönyörü leány létezését hiszi a román nép, kik éjszakának idején elhagyják a havasak csucsait, örökös lakhelyüket, tánczolva a gyepen, gyönyörü holdvilágnál, haladnak előre, majd szárnyra kelnek és gyönyörüen énekelve repülnek a szomszédos falvak fölött, utjokban pedig kalauz vezérli. Gyakran mondják az öregek, hogy éjszakánként gyönyörködve hallgatták a *Szépikék* énekeit, a mint a holdvilágnál átrepültek lakházaik fölött.

A kalauz rendesen flótás, hegedüs, furulyás vagy népénekes. A kalauz 9 évig áll a *Szépikék* szolgálatában, énekel nekik és minden szerelmi kalandjaikban részt vesz. Mindeniket egy-egy évig szolgálja, a 9 év letelése után pedig ajándékul hegedüt kap, s a hegedümüvészek hatalmát nyeri el, vagy hires tánczossá lesz, vagy kitünő fuvolás.

Innen mondja e nép jeles énekeseiről azt, hogy ők a Szépikék kalauzai voltak és tőlük nyerték azt a szép tulajdont.

A Frumosele a 9 görög muzsát képviseli, erre mutat nevük s a róluk uralgó hiedelem.

A nép azt hiszi a *Szépikékről*, hogy Nagy Sándor társaságában voltak, s a hatalmas fejedelmet az örökéletet nyujtó forrásig vezérelték el.

Ventosele néven a román nép 99 szellemet ismer, melyek elrejtőzve laknak havasokon, berkekben, erdőkben, barlangokban, s más üregekben, mindnyájan pedig a *Mama paduri* (erdő anyja) és a havasok öregc *Mosiu codriloru* hatalma és befolyása alatt állanak, azok által kormányoztatnak.

E lények nem versenyezhetnek a Frumoselek-kel, ellenkezőleg a Ventósek rútak, gonosz lények.

E gonosz lények éjjel jőnek ki oduikból veszekedve, visitva repülnek át a mezőkön és berkeken s megfosztják az embereket életerőiktől. Ismerek egy szenvedélyes vadászt, a ki gyakran volt kénytelen a rengeteg erdőkben eltölteni éjszakáit, néha egy-egy faoduban. Egy reggel e férfiut az utasok megmeredten találták a tölgy tövénél, nem tudott sem beszélni, sem megmozdulni. Tiz éve mult annak, hogy vele ez történt, de a vadász azért mai napig sem tud beszélni és mozdulni. A nép hitte, hogy e vadász ereje a Ventosek által raboltatott el.

E lényeket emberi szem nem látta még; egyegy román ficzkó beszéli ugyan, hogy midőn a széna-gyüjtéssel elesteledett, posványos helyen látott a viz felett két ocsmány kinézésü valamit heregni egymással s eltüntek, midőn őt észre vették. A Ventósek mindenütt jelen vannak, ismeretlenül rontják meg az embert.

Más alkalommal fogom ismertetni a román *Prikulicsakat* és *Strigaiákat*. *Moldován Gergely.*

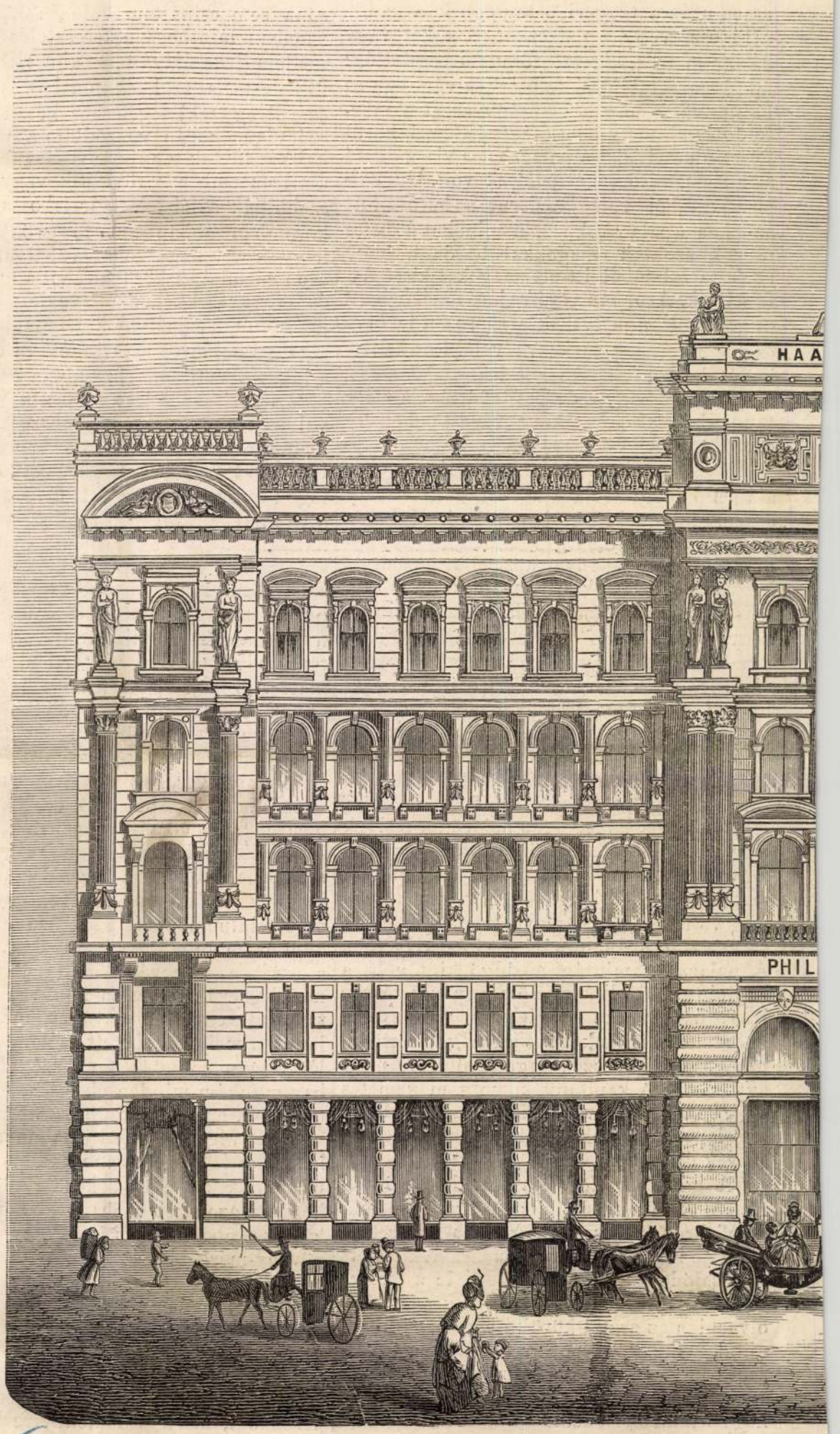

Haas Fülö

A Haas-féle palota.

Akármennyi csinos palota s monumentális középület (mint a vám- és postapaloták) emelkedett is a legutóbbi időkben Budapesten, ezek mellett is igen fölkölti a figyelmet az a diszes, és jóizléssel épülő palota, mely a régi német szinház helyét foglalja el s már csaknem egészen kész. Azon a helyen sokáig álltak a német szinház kormos és megrongált falai, melyekről egykor a jó öreg Kulcsár nem akarta elhinni, hogy valaha fölemelkedjenek. A város maga soká habozott, hogy mit tevő legyen e telekkel és falakkal, melyek voltakép a redout-épület kigészitői voltak. A legelső terv az volt, hogy a városi hivatalok egy részének elhelyezésére másik városházat épitnek ide, de mivel a város szabályozása szempontjából a régi telekből sokat el kellett metszeni, az igy megmaradt telket pedig nem tartották alkalmasnak városház számára, végre is eladták a legtöbbet igérőnek. Körülbelől ez volt eddig a legdrágább telek, melynek négyszögölét igen busásan: t. i. 1411 frttal fizette a „Haas Fülöp és fiai“ czég. Az egész terület 350 négyszögöl, s ebből a homlokzatra 35 öl esik, mélysége pedig 10 öl. Az épités 1872. márcziusában kezdődött, s ez őszkor véget ér. Ily aránylag rövid idő alatt még hasonló nagymérvü épületet nem emeltek föl. Az épitkezési költségek 8—900,000 frt közt vannak.

A Haas-czégnek nemcsak a kontinens minden nagyobb kereskedő városában vannak raktárai, hanem New-Yorkban és Londonban is. Szövetárui és szőnyegei elterjednek mindenfelé, s

Vas. Ujs 1873. 320, 321 l.

kapitány szobájába vitték, mind azzal a tisztelettel, a mi egy a nyilt tengeren kóborolni merő palaczkot megillet. Jóleső megszakitása volt ez a hajón való élet egyhanguságának. Sokkal többet érő valami, mint egy hirlapnak rendkivülileg kiadott, valami gyilkosságot tartalmazó száma a szárazföldön. A kapitány, a tisztek, a kik épen akkor ültek az ebéd mellé amazzal együtt, a kormányzó, a ki elömászott kabinjából, hogy egykissé összeszedje magát legközelebbi rohama után a tengeri betegségnek, a kadét, a ki észrevette a palaczkot, s a két vagy három matróz, kik azt fölhuzni segitették: mind az asztal köré tolultak kiváncsian és hallgatva, a mig a kapitány azzal a megfontolással, mely bölcseségét jellemzi, körül forgatá kezei közt a palaczkot s vizsgálgatá azt. Nem közönséges palaczk volt. Gummielastikumból volt készitve, s hasonlitott azokhoz a palaczkokhoz, a minöket a testes utazók szoktak magokkal hordani, hogy azok tartalmából itt-ott magokat kissé felfrissitsék. Azonban a srófra járó födél helyett dugója volt, a mely dróttal szorosan lekötve és vastagon megszurkozva vala. Kés kellett hozzá, hogy ezt a szurkot lekaparják s éles harapófogó, hogy a drótot lefejtsék, a mely munkálatokat a kapitány végezte el nagy csendben, melyet csupán a hullámok csapkodása s a gyarmat kormányzónak fel és alá való bukdácsolása zavart, a ki sehogy sem tudott egyensulyban állani. Midön a dugó engedni kezdett, valamenynyien egymás sarkára, tapodva közelebb huzódtak, hogy jobban lássák a mi majd kijön, s alig egy-két suttogó hozzávetés hallatszott, mintha a nyelv is akkor fogna megoldódni, midön a palaczk kiadja tartalmát.

„Urak" — mondá a kapitány — „azt hiszem, a szerencsétlenül járt *Dopfish*-ról fogunk megtudni valamit, a mely ezen a tájon sülyedt el, tizennyolcz évvel ez előtt."

Semmi ok sem volt rá, a miért inkább tudhattak volna meg a Dopfisről valamit, mint azon száz meg száz hajóról, a melyek ugyan azon helyen elsülyedtek a haótától fogva; azonban minthogy a kapitány mondá, a kadét kivételével, valamennyien meg voltak róla győződve, hogy a Dopfish sorsa az, a mely mindjárt világosságra jö. A palaczkot, miután a dugó kint volt, a kapitány fölforditá, s belöle nem egy-két sor irás, hanem egy meglehetös vastagságu, pergamenre irott kézirat-csomag hullott ki, mely szorosan össze volt göngyölgetve, mint egy szivar. A kapitány komoly meglepetés közt bontá ki s olvasni kezdé a sürün beirt első lapot, melynek homlokán a következő szavak állottak: „*Egy fölfedező naplója.*"

A mint ezt elolvasta, homlokát összeránczolá. Az már világos, hogy ez nem a Dopfishról szól, s ezen kézirat ismeretlen szerzője irányában impertinenciát követett el. Csalódott megvetéssel tevé le a csomagot, mint a melyet nem érdemes tovább olvasni, s az asztal körül állóknak csaknem mindegyike egyet értett vele, s a kormányzó, kinek ugy látszik volt már ügye a fölfedezökkel, közbe is szólt: „Biztos vagyok róla, hogy semmi okost nem találnak önök benne."

A kéziratot átadták a kadétnak, és csak az ebéd végeztével, midön már a kávét is behozták, engedte meg a társaság, hogy az a sürü kéziratot fölolvassa, a melyből mi csak kivonatot fogunk adni.

* * *

Egy fölfedező naplója.

Én, Bacon Franklin, ezen lapokat egy olyan fölfedezés történetének szentelem, a mely legfontosabb a világ eddigi fölfedezései közt. Azonban ezen fölfedezés egyfelöl halálomat fogja okozni s egyszersmind velem együtt hal, miután mire ez az elbeszélés emberi kezek közé jut: a titok, melyet a végzettöl kicsikartam, megtette azt a szolgálatot a melyet még töle kérhetek, minek utána megajándékozott először a legmagasabb reményekkel, s azután a legkinosabb csalódásokkal.

Családi nevem, mint mondám, Bacon, s szülöim Franklinnak kereszteltettek. Ha Jánosnak vagy Tamásnak kereszteltek volna: soha sem csináltam volna fölfedezéseket; azonban minthogy a keresztelés azon nagy szellem druszájává tett, ki a villanyvezetöt fölfedezte, s születésemmel örökölt nevem azéval egy, ki legelöször készitett löport: azért igen korán vonzódtam azon mechanikai készületek tanulmányozása felé, melyek által az emberek röviditik vagy meghosszabbitják az életet. Már iskolás gyermekkoromban abban telt fö gyönyörüségem, hogy experimentumokat próbálgattam mindazon chemiai eszközökkel, villanytelepekkel és löfegyverekkel, a melyekhez csak hozzá juthattam, s sajnálom kimondani, hogy egy alkalommal levegöbe röpitettem hét egyént, a kiket becsültem. Ha csupán csak vizsgálódó természetem lett volna: megelégedtem volna ezen eredményekkel; azonban lelkem nem közönséges alkotásu vala s ünnepélyes fogadást tettem magamban, hogy addig nem fogok nyugodni, mig valamely gépet vagy olyan anyagot föl nem találok, a mely elég hatalmas legyen egy pillanat alatt megölni százezreket vagy épen milliókat embertársaim közül. Ezen elhatározásra a philanthropia ép' annyira ösztönzött, mint a tudományos kutatás szomja, miután mindig azt tartottam s most is azt tartom, hogy a legbiztosabb mód a háboru megszüntetésére, ha annak pusztitásait megnöveljük; s azonkivül azt a reményt is tápláltam magamban, hogy ha egyszer valamely igazságos nemzet vagy egyének szövetsége birtokában lesz valamely ellenállhatatlan pusztitó eszköznek: az a nemzet mint köztársaság uralkodhatik az egész világ fölött, a bünnek elnyomására, s a béke és fölvilágosultság terjesztésére. Fölösleges mondanom ezután, hogy czélom volt találmányomat csak azon nemzetnek adni át, mely méltó rá, hogy azt használja; s ezzel a törekvéssel munkához fogtam, nem hagyván egyetlen könyvet sem kikutatlanul, egyetlen anyagot megvizsgálatlanul, a mely segithetett czélom elérésében. Fölösleges volna leirnom széltében-hosszában munkám minden phasisát; elég annyit mondani, hogy az fáradhatatlan és folytonos volt. De végre meg lett jutalmam; mert egy hosszabb és veszélyesebb kutatás után, mint bármelyik az elözök közül, fölfedeztem, hogy ha azon két robbanó anyagot, melyeket az emberek elött ismeretes ásvány- és növény-mérgekből életveszélylyel kivontam, egymással érintkezésbe hozzuk: azok oly robbanást fognak elöidézni, melyhez képest a mennydörgés hangja csak olyan, mint egy papirzsacskó kirepedése. Midön e felöl tisztában voltam: csináltattam magamnak egy egész öltözet ruhát és egy sisakot guttaperchából, mely valamennyire hasonlitott azokhoz, a minöket a buvárok viselnek, s egy napon kimentem a mezöre, magammal vive mintegy két alma-magnyit találmányomból, elzárva egy pár erös vas üvegcsében. Ott volt két szénaboglya, melyek nem az enyémek voltak. Azok közt letettem a földre az első üvegcsét, kinyitám a másodikat s annak tartalmát a másikra öntém, fejemre huztam a sisakot és elszaladtam. A szénaboglyák eltüntek s velök együtt én is, egy mocsárban szedvén össze magamat, mintegy 5 mértföldnyire a helytől. Egyedül a gutta-percha öltözetnek köszönhetem életben maradásomat, a midön mint egy szalmacsutak, ugy repültem a levegöben, együtt a házak darabjaival, tövükből kiszaggatott fákkal s a parasztok elszaggatott tagjaival. Azonban ha a vége jó, minden jó; s nekem egy csontom sem törött el, bár midön haza felé lopództam, láttam, hogy a pusztitás fölér azzal, a mit egy ellenséges beütés, vihar s végül árviz együttesen elöidézhetnek. Három négyszeg mértföldnyi területen a szántóföldek ugy néztek ki, mintha ujra szántották s bevetették volna téglával, házi butorokkal és ember-fejekkel. Nem lehetett többé kételkednem találmányom ható ereje fölött, s én térdre estem, hogy megköszönjem a gondviselésnek, hogy megengedte, miszerint egy uj korszakot nyissak az emberiség elöhaladásában.

Azt még nem is mondtam, hogy gazdag valék. Nagy kiterjedésü földbirtokom és házam is volt, s miután kutatási kisérleteimet rendesen a mások házaiban szoktam végezni, melyeket arra a czélra kibéreltem: saját birtokom jó állapotban volt. S most elhatároztam, hogy utazni megyek, hogy megitélhessem, vajjon a földgömb melyik országa a legméltóbb arra, hogy titkomat megismerje s uralkodjék a többi nemzetek fölött ennek segedelmével. A patriotizmust természetesen, mint egy philosophushoz és fölfedezöhöz igen méltatlan érzelmet, nemis vettem számitásba, igen ostoba dolognak tartván, hogy valaki az emberek egy csoportját bálványozza kizárólag, csupán csak azon okból, mert ő is egy porban és ködben született amazokkal, s mert azoknak számtalan alkalmuk volt vele éreztetni gyengeségeiket. Mindazáltal, föltettem magamban, hogy hazámfiainak, a mennyire lehet, előnyt adok, s mig az utazási előkészületeket végeztem, gondolkodó lélekkel vizsgálni kezdém azok hibáit. Söt találmányomról egy jelentést nyujtottam be egy reggel a kormányhivatalnál, hogy épen lássam: hogyan fogadják. A jelentést fogalmazók vették át tölem, a kik közül egyik bevezetett egy másik hivatalnokhoz, ez vállvonitással a harmadikhoz utasitott, ki azzal bocsátott el, hogy hat hónap mulva visszamehetek a válaszért. Elgondolám, hogy egy olyan ország, mely eltüri, hogy ily módon igazgassák, nem igen mozditná elö az emberi boldogságot azáltal, ha saját intézményeit más országokba is átviszi: s Angliát elhagyva rögtön áthajóztam Franczia országba. (Folyt. követk.)

A román hitregéből.

Valamely népről, — s igy a románról is — csak az mondhat határozott itéletet, a ki alaposan ismeri költészetét, szokásait, hitregéit, mint a melyek a népeket, gondolkodásmódjukat s eszme- és érzésvilágukat annyira jellemzik. A román nép felöl elterjedett téves vélemények, részben az emlitettek kellő figyelemre nem méltatásából erednek, mig ha azokat alaposan tanulmányozzuk, a román nép jelleméről egészen más meggyőződésre jutunk.

Alexandri és Marianescu, e két kitünő román iró, életüket a népnek szentelték. E két férfiunak köszönheti a román irodalom, hogy számtalan népköltészeti termék az utókor számára megmentetett; egész odaadással tanulmányozták a nép között, annak sajátságait, szokásait s a román mythologia megirásához számtalan adalékot szolgáltattak.

E mythologiának egy pár alakjáról akarok itt megemlékezni.

A román nép hisz két örökifju szellem létezésében (Ursiták); e szellemek a gyermek születését követő hetedik napon megjelennek éjjel a ház ablakánál és ott határoznak együttesen a megszületett gyermek jövőjéről, ott szabják meg életének hosszu avagy rövid voltát és kimondják boldogságát avagy boldogtalanságát.

*

mint a juhász. Különben ez érdekes kis mezei idyll egyedül annak köszöni lételét: mert a gazda eltávozott s elválhatatlan részeit, szamarát és bundáját, szabályellenesen elhagyta magától. Mert ha jelen lenne, csacsi uram nem heverészne ám a fürtös gubán olyan kedvére. Nini, ott ballag, hátat fordítva a jelenetnek! Hej, ha meglátná — majd lenne dolga a negyedik elválhatatlannak: a gamós botnak, még pedig a te hátadon, csacsi barátom! —*á—r*—

A diadalnap Berlinben.

Az uj német birodalom fővárosa bizonyára keveset aludhatott azon az éjen, mely a mult hó 15-ikét a rája következő naptól elválasztá, mert Berlin ez utóbbi napon, junius 16-kán vala megünneplendő ama valóban váratlan és nagyszerü győzelmek emlékét, melyek annyira megalázták az egyedüli „Erbfeind“ hatalmát s megalapitották az uj német császárságot.

Mindent elkövettek, hogy a győztes csapatok diadalmas bevonulását illő módon fogadhassák; minden irányban zászlórudak emelkedtek s az ut egész hosszában, melyen az e czélra kiszemelt hadcsapatok végig vonulandók valának, elfoglalt franczia ágyuk voltak fölállitva; számtalan diadaloszlopot, ivet és kaput emeltek, a házak és nyilvános épületek örökzöld folyondárokkal voltak beakgatva s mindenféle jelképes diszitményekkel, alkalmi jelmondatokkal, berlini medvékkel, német sasokkal és a háboru kitünőbb vezéreinek arczképeivel voltak boritva. E gyors átváltozás varázsszerü volt; Berlin komoly, egyhangu s épen ezért szörnyen unalmas utczáit egyszerre csak a legvidámabb és legragyogóbb diszletek lepték el, s a lakosság, mely máskor oly nyugodt és csöndes, mint egy varázsütésre zajos, lármás, eleven és oly izgatott néppé változ ott át, a milyenné csak a nem remélt diadal teheté.

Az idő maga is, mely nehány nap óta ugyan csak feledtetni akará a jámbor emberiséggel, hogy voltaképen nyár lenne vagy mi, kezdett egy kissé szelidebbnek mutatkozni e napon, mert mikor 16-dikának „dicső reggele“ fölvirradott, az ég tiszta, derült volt, s annak igérkezett maradni egész estig vagy talán még tovább is. Berlin természetesen korán talpon volt — fele valószinüleg még a szemét sem hunyta be tegnap óta — és mindenki rohant az ünnepély kiválóbb pontjaira, hogy előre kiszemelt „jó helyét“ ideje korán elfoglalhassa. Sokan inkább az egész hüvös éjszakát ott virrasztották végig, csakhogy a nagyszerü látványtól helyeik elvesztése által el ne cseppenjenek.

Az ünnepély a „Tempelhof“-on tartott nagyszerü katonai szemlével kezdődött. Itt a császár-király személyesen léptetteté el maga előtt a bevonulásra kiválogatott hadserget, a melynek főzöme 40,000 gárdistából állott, s ezeken kivül a német szövetség valamennyi ezredéből voltak ott egyes csapatok. Ezután megindult a diadalmenet, mely a diadalivekkel s a háboru nevezetesebb

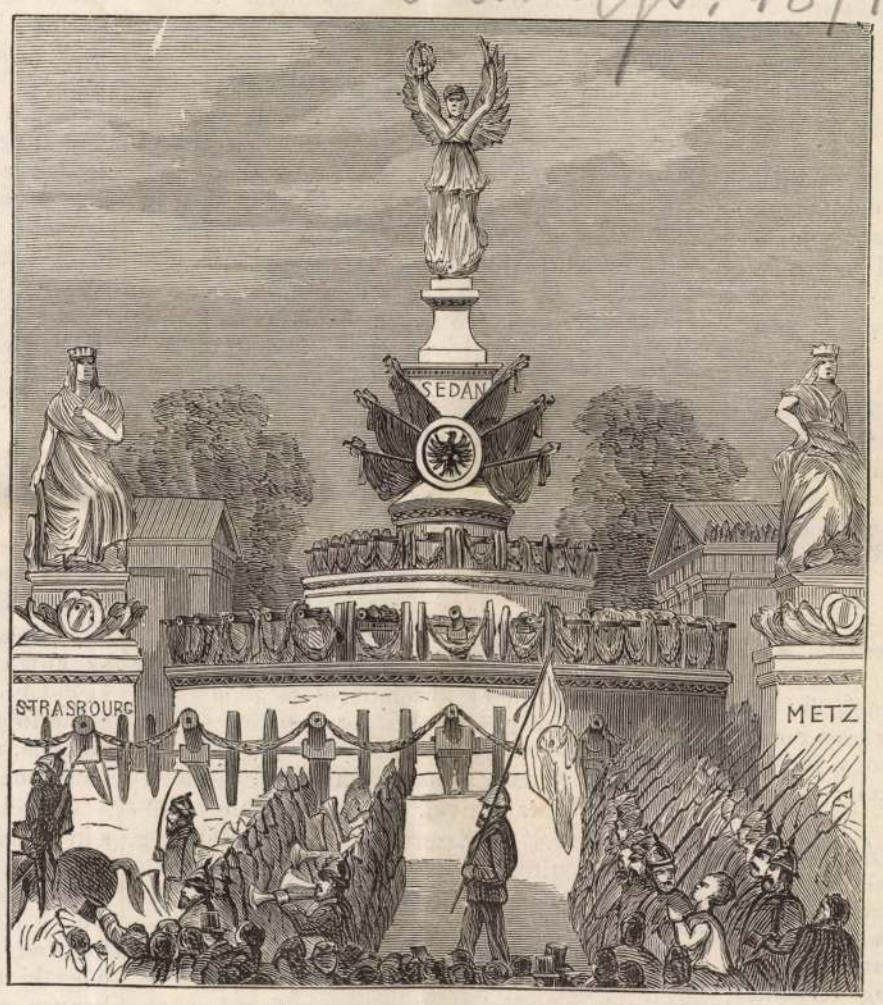

Győzelmi szobrok a berlini diadalünnepen.

győzelmeinek neveivel diszitett königgrätzi utczán, továbbá a Halle-téren fölállitott óriási Berolina-szobor, a Victoria megkoszoruzott szobra s Metz és Strassburg városok szobrai mellett elhaladva, végre a brandenburgi kapuhoz, Berlin „Arc de Triomphe“-jához érkezett. E diadaliv pazarul föl volt cziczomázva virág-bokrétákkal, télizöldfonatokkal s egészen el volt halmozva német sasos és berlini medvés diadalérmekkel. E diszes kapu az „Unter den Linden“ utcza végén áll a párisi tér közelében, melyen a végzet szomoruan szeszélyes játéka folytán épen a franczia követség palotája is emelkedik. Itt Berlin polgári előljárósága üdvözlő beszéddel várta uralkodóját s félkör alakban két sor tribune volt fölállitva, hogy a szertartást a közönség is láthassa.

Wrangel tábornagy ment át legelől a diadaliv alatt s mikor őt a nép tulnan előlovagolni látta, hangos „Hurrah!“ kiáltásokba tört ki. E kiáltás egyetlen mély, hatalmas dörgéssé változott át, mikor a császár maga is megjelent. A mint előre hatolt, a népet üdvözölve, csakhamar meg kellett állnia, hogy egy szép nőkből álló küldöttség vezetőjének üdvözlő szónoklatát végig hallgassa. E küldöttség a berlini nőket képviselte. Innen a tér közepére ment, hogy a polgármester üdvözletét fogadja. A császár közvetlen közelében ott lovagolt Bismarck, Roon és Moltke, ez utóbbi tábornagyi bottal kezében, melyet azelőtt egy órával ajándékozott neki a császár. Ez miután a polgármester beszédére röviden válaszolt, az Opera-térre lovagolt, hol az egész hadsereg tisztelgett előtte.

Innen aztán a „Lustgarten“-be ment a császár, hol atyjának, III. Frigyes Vilmosnak érczszobrát sajátkezüleg leleplezé. Estére kelve, Berlin a legragyogóbb kivilágitás fényárjában uszott.

Képünk a Potsdami-téren fölállitott Viktoria-szobrot mutatja, melyet a porosz-franczia háboru elhatározó fordulatának, a sedani katasztrófának, megörökitésére emeltek a németek. E nagy szobor párisi kőből készült; talapzatán ez egyetlen szó olvasható: *Sedan*. Körülte elfoglalt ágyuk voltak sorba fölállitva, melyek fölött az egykor általok védelmezett zászlók lengtek. E szobor mellett kétfelől egy-egy nőalak áll, a békekötés által szerzett két uj tartományt jelképezve.

E két nőszobor az illető tartományok fővárosait, *Metz*-et és *Strassburg*-ot képviselte. Metz, a szüz Metz, miként azt egykor a francziák nevezni szerették, egy szégyenkedő leánynak látszik, kinek fátyla félig félre van vonva; Strassburg merész, büszke és daczos nő, kezében a háboru szövétnekét magasan lobogtatva, mintegy tudtul adandó, hogy mennyi küzdelembe került elfoglaltatása.

Az ünnepélyt követő napon mindenfelé nagyszerü diszebédek tartattak. A császár a herczegeket, tábornokokat s a többi főbb vezéreket, a főváros pedig az egész jelen volt hadserget vendégelte meg — egy szóval: fecerunt „magnum áldomás!“

S. L.

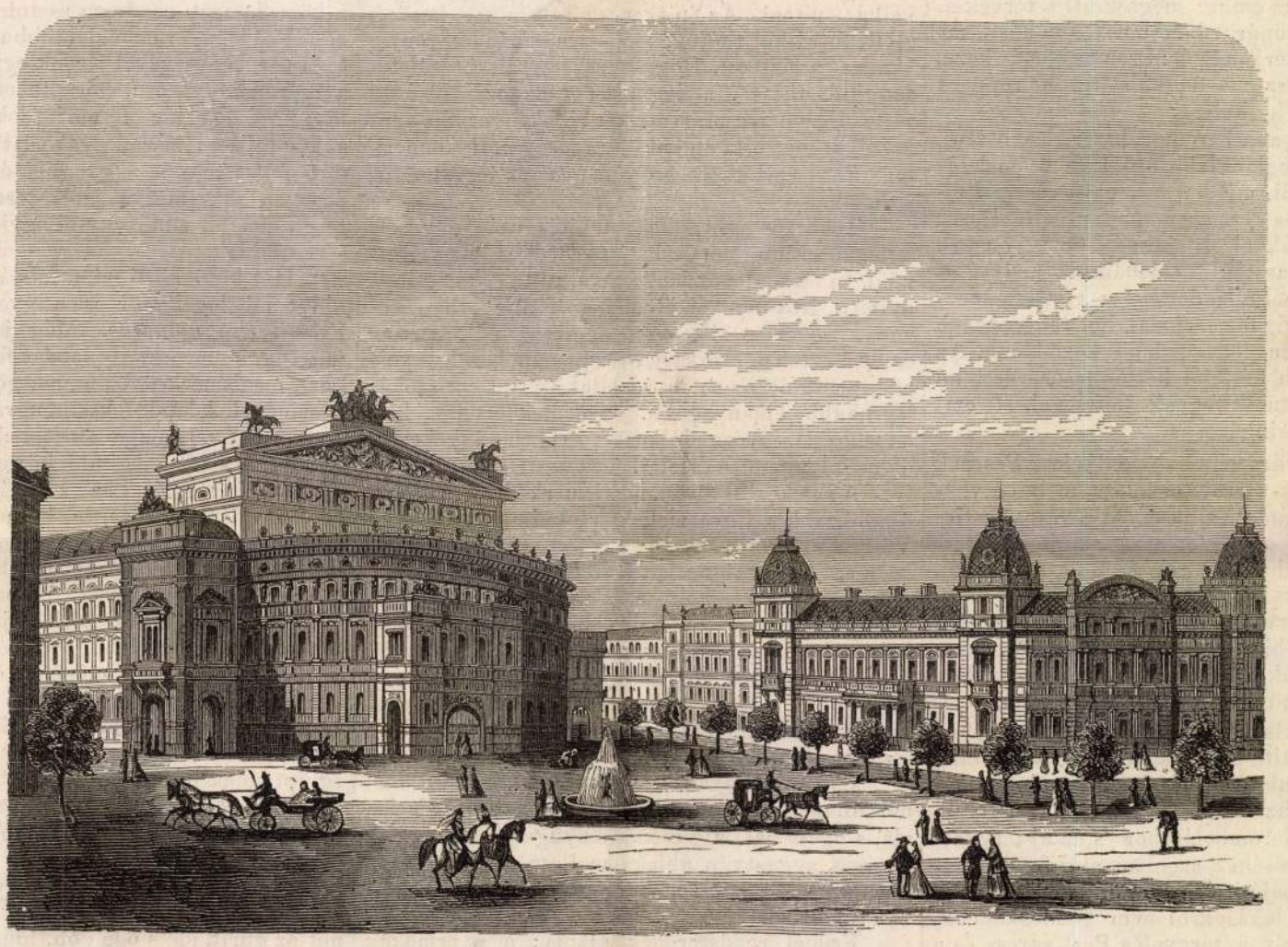

A pesti sugárut torkolata. — (*Linzbauer* terve szerint.)

A sugárut torkolata.

Sok világot látott utazók mondják, hogy a világnak, az egy Konstantinápolyt kivéve, nincsen országos fővárosa, mely oly gyönyörü kilátást nyujtson, a milyet Buda-Pest nyujt, ha

az ember alkonyatkor Visegrád felől érkezik le a Dunán.

Magyarország ékes fővárosának az a része, mely az ember elé a Margit-sziget felől tekintve tárul, csakugyan méltó egy festő ecsetére s még azokat is megragadja, a kik már sokszor látták.

Másként van azonban, ha az ember aztán bele is megy kedves fővárosunkba s megtekinti ős Buda szemetes és Pest roszul kövezett girbegurba utczáit, s azokat az alacsony nyomorék viskókat, melyek sokszor a legélénkebb helyeken egy-egy palotaszerü épülethez ragasztva rontják az összhangot.

Kivált a Terézváros a legkitünőbb e tekintetben. Egymás mellett szorongó ronda házak dülnek itt egymás vállára, keskeny büzhödt levegőjü utczák szeldelik keresztül-kasul egymást, minden terv, minden szabály nélkül, a mint a különböző századbeli kőmüvesek össze-vissza épitették.

Pedig valamennyi közt ennek a város részének van a legnagyobb forgalma, legtöbb elevensége; itt zsibong, rajzik a nép leginkább, s uri fogatok, bérkocsik, társas szekerek, málhaszállitó járművek e városrészben rekednek legtöbbször együvé. Ennek volna tehát legnagyobb szüksége széles, tágas utczákra, melyeken a közlekedésnek nem volna fennakadása.

Ezen a bajon, ha a végzet is ugy akarja, segitve is lesz, a miniszterelnök által tervezett „sugárut“ kiépitése által.

Olvasóink tudják, hogy a főváros emelésére az országgyülés 24 millió forintot szavazott meg. Ennek a pénznek kell arra szolgálni, hogy Buda-Pestet azzá tegye, a mivé lennie kell: valódi világvárossá.

Két uj hid fogja összekötni a testvérfővárost, egyik a Margit-szigeten keresztül, a másik a Szent-Gellérttel szemben; két körutat terveznek, mely kettes gyürüként övezi majd Pestet a felső Dunától az alsóig; s kiépitik a „sugár-utat“, mely a mostani könyök-utcza torkolatától fog terjedni egész a városligetig, egyenes irányban a most készülő artézi kut felé, s olyan hosszu lesz, mint a király-utcza és városligeti fasor együttvéve, vagyis összesen 1230 öl.

Pest szépitési terveit már lapunk mult évi 51-ik számában ismertettük, s abból láthatják olvasóink, hogy a sugárut költsége, a kisajátitási összeggel együtt 3.199,721 ft. 81 krra rug, a miből bizony szépen lehet épiteni.

S mégis, ha az ember megtekinti a terveket, melyek szerint a sugárut kiépitendő lesz s a kisajátitandó vonal terjedelmét: gondolkozni kezd, vajjon elegendő lesz-e a fentebb érintett roppant összeg a nagy mű kivitelére?

A sugárut ugyanis három szakaszra lesz osztva. A városligethez legközelebb eső 1 és 2 emeletes házakból fog állani, minden ház előtt rácscsal elkeritett kis virágos kert acer-, platán-, ailanthus-, és vadgesztenye-fákkal. E szakaszt egy gyönyörü körtér fogja elválasztani a másodiktól, mely 2 és 3 emeletes házakból álland s egész a szinte tervben álló kereszttérig fog terjedni, hol a sugárutnak nagyszerü 3 és 4 emeletes palotái kezdődnek. Az egész ut hosszában kétfelől kettős fasor vezetend s a téreken szökőkutak fognak diszelegni. Itt emlegetik az uj népszinházat is.

Egyik bizonyára legszebb pontja lesz Pestnek a sugárut könyök-utczai torkolata, melytől végtelen, egyenes kilátás nyilik egész a városligetig, s mely torkolatnál a szöglet-házat az ujonnan tervezett dalműszinház remek épülete képezendi, mint az mai rajzunkon látható.

E szinház terve ugyan még nincsen végleg megállapitva, de biztosak lehetünk a felől, hogy oly épületet fogunk nyerni benne, mely a külföld bármely hasonnemü épületeivel kiállja a versenyt.

A sugárut kisajátitási munkálatai nagyban folynak, s a kisajátitó bizottság a sugárut vonalába eső ház- és telektulajdonosok legnagyobb számával már megköté az alkut.

Az épületek lerombolásához és az uj terv szerint leendő kiépitéséhez azonban alig fognak hamarabb, mig a kisajátitott és lerombolandó házak lakói számára uj lakásokról nem gondoskodnak, a mi iránt most foly a tárgyalás Pest városa és a fővárosi közmunkák tanácsa között. Annyi már meg van állapitva, hogy a gázgyár előtt jelenleg üresen álló telket olcsó, könnyü modoru bérházakkal fogják beépiteni.

Nehány év mulva, ugy hiszszük, Buda-Pestnek már sokkal világvárosiabb szinezete lesz, mint jelenleg van.

A gyermekkertek.

Ugy látszik, Fröbel nevelési rendszere nálunk is mind nagyobb-nagyobb tért kezd elfoglalni, a mennyiben már az általa alapitott gyermekkertek létesitésén, több tanügybarát egész buzgalommal fáradozik. — Pestalozzi nevét ismeri és tiszteli mindenki, mert ő nevezetes lendületet adott a gyermeknevelés nagyfontosságu ügyének. Fröbel szintén sok érdemet vivott ki magának e tekintetben, s méltó, hogy mi is megemlékezzünk róla. Először tehát közöljük rövid életrajzát, s azután vegyük figyelembe nevelési rendszerének fő irányelveit.

Fröbel Frigyes 1782. ápr. 21-kén született Oberweissbach-ban a schwarzburg-rudolfstadti herczegségben. Atyja, a szegénysorsu lelkész, nem részeltetheté gyermekét kellő neveltetésben. A csintalanságra hajlandó gyermekben korán kitünt a szép természet iránti vonzalom; az erdőt, réteket kóborolta át, otthon nem igen talált gyönyörüséget, mert anyját nagyon korán elveszité. Már 1797-ben egy erdész mellett találjuk, s ugyanezen időszakban nagy szorgalommal tanulta a természet- és számtant; majd másfél évet a jénai egyetemen töltött el. Atyjának korai halála (1802.) miatt az egyetemet elhagyván, egy mecklenburgi földesur titkára lett, honnan azonban vonzalma által vezéreltetve, a Main melletti Frankfurtba távozott, s itt tanitói hivatalt foglalt el. Pestalozzi volt eszményе, s lelkének egyetlen vágya volt, hogy e nagy férfiuval közelebbről megismerkedjék. E czélból magánnevelőséget fogadott el egy uri családnál, s a gyermekekkel Iverdenbe utazott, hol két évi tartózkodás után csakugyan megismerkedett Pestalozzival. Ugy találta, hogy Pestalozzi nevelési rendszerében sok felületesség van, a min segiteni kell, s már ekkor megfogamzott elméjében azon eszme, hogy rendszerét biztosb alapokra fektetendi.

A háborus idők bekövetkezvén, Fröbel önkénytessé lőn, s az 1813—14-ki hadjáratban részt vett, ezután a berlini ásványmuzeum őrévé neveztetett ki, mely állomás azonban csak nagyon kevés időre elégitette ki tudományszomját, mert benne jóval tulnyomóbb volt a nevelészet iránti hajlam. Lemondott, s Grisheimban nyitotta meg magánnöveldéjét, de ide csak korosabb nővéreinek gyermekei jártak. Küzdve sokáig nyomorral, elvégre egy pár barátjával Keilhan nevü faluba költözött. Kibérelt egy pórházat, s itt nyitotta meg falusi iskoláját. Természetes, hogy e szük hajlékot ki kellett épiteni. Az épitkezés alatt, mint a kezünk alatti forrásból tudjuk, — összes ebéde burgonya, kenyér és viz volt. Hogy napszámosait becsületesen kifizethesse, a koplalást csaknem tulságig vitte. Egy hétre megvett két rozskenyeret, s arra krétával mérte ki a napi járandóságot. Ily önmegtagadásra volt képes, hogy magasztos tervét valósithassa.

Több évi szorgalmas tanitás után egy véle minden tekintetben öszhangzó kedves leányt vett nőül, ki fáradalmait megosztva, rajta sokat könnyitett. Növendékei elhanyagolt állapotban kerültek nevelése alá. Ezen segitnie kell, mert az emberi értelem első sarjai gondos ápolást igényelnek, pedig általános tapasztalat szerint ezt szokás leginkább elhanyagolni. Gyermekkerteket kell létrehoznia, igy gondolkozott Fröbel, s igyekezett e gondolatát tetté érlelni.

A nép között élvén, megismerkedett az anyák ösztöneivel, s a gyermekek értelmi tehetségeivel. Visszaemlékezett elhagyatott árvaságára, s talán épen ezért kimondhatlan szeretettel ragaszkodott a kicsiny gyermekekhez. Saját fi-iskoláját egy alkalmas rokona gondjaira bizva, ő maga utra kelt, s beutazva fél Európát, a hol csak teheté, gyermekkerteket alapita. Utjában gyakran egy esernyő fedte, s utitáskája volt párnája. Anyagi jutalmat nem várt, mindent a gyermekek boldogságáért áldozott föl.

Ily önmegtagadás még sem maradt jutalom nélkül, mert Weimar herczegnője vette pártfogása alá, s egész halálaig csendes nyugalomban élt. A 70 éves aggastyán ablaka mellett ülve s a szép természetet szemlélve, virágoktól környezett ágyban pihent el.

Fröbel rendszerének alapja: a gyermekek iránti tiszta szeretet s természetöknek kiismerése. Az egyénben ki kell fejteni az emberi tevékenység minden részletét, egyiket sem szabad elkülönözni, oda irányoztassék minden működés, hogy azok egymással öszhangzó viszonyba lépjenek; ennélfogva az iskola ne választassék el az élettől, hanem a kettő képezzen egy egységes egészet. A gyermeki bohóságokat nem szabad közönyösen vennünk, gyakran fontos jelentőségek rejlenek azok alatt. Tanulmányoznunk kell, mire maga a természet utal. Nagyon tévednek, a kik azt hiszik, hogy a gyermek cselekedeteit legjobb föl sem venni. A gyermek életében nem lehet semmit sem hiábavalóságnak tekintenünk.

Már ebből is világos, hogy Fröbel elve szerint kicsiny gyermekeket csak az nevelhet czélszerüen, ki köztök maga is mintegy gyermekké válik, s azok ártatlan kedélyességében örömmel osztozik. Mindenekfölött arra kell ügyelni, hogy a nevelés necsak egy irányban terjeszkedjék, hanem átölelje a gyermek egész lényét. S e czélt az ugynevezett *gyermekkertek* által érhetni el.

Az értelemképzés mellett nem szabad elhanyagolni a testet sem. Minden izom naponkint tevékenységre ébresztendő, s ez a gyermeknél, kit már maga a természet mozgásra, futkozásra serkent, igen könnyen eszközölhető. Már a dajka is tudja, hogy a gyermeket nem tanácsos folyvást egy karon hordozni, mert termete fordévé nőheti ki magát. Folyvást sürög-forog, mintha izmai e játékban keresnének gyönyört, s a legszokatlanabb helyzet az, mi őt erősen edzi. Igy van az értelemmel is, s Fröbel rendszere szerint a test és lélek egyszerre gyakoroltatik.

Nevelését a csecsemőn kezdi, s követeli, hogy az, ha csak lehetséges, az anya gondjai alatt maradjon. Erősen kikel azok ellen, kik a kisdedet élete leggyöngébb s legfogékonyabb korszakában az anyai szeretetet nélkülöző cselédre bizzák. Legalább a három első évet gyermekének kellene szentelnie, mi természetesen nevelné ugy a gyermekben, mint az anyában az egymás iránti édes vonzalmat.

Fröbel növendékeit inkább bizta női kezekre s kiválólag nyájas leányokra. S ha már a gyermek tul van a három éven, szükség, hogy naponta egy pár órát a gyermekkertben időzzön a többi gyermekek között. Tudva, hogy a gyermeki lélek igen fogékony a dal iránt, a gyermekdalokat nemcsak hogy ki nem küszöbölte, sőt azok számát jelentékenyen megbővité, természetes, hogy mindegyik dalban bizonyos tanitási irány volt megpenditve; épen igy, tudva, hogy a játék a gyermek eleme, több játékot talált föl, mindegyikbe ügyesen rejtve el a tanitás magvát. Ebből nem következik, hogy minden dala és játéka mereven tanszerü volna. Ő czáltal csak azt czélozta, hogy a gyermekkel játékszerüleg meglehet mindent ismertetni, mi értelme körébe esik, s ez által magát a tanitói állást is megszabaditá azon tehertől, melyet ahhoz a közvélemény rendesen csatolni szokott.

Fröbel gyermekdalai többnyire a gyermeknek testi tevékenységével járnak együttesen. Mihelyt a gyermek oly koru, hogy tehet egyetmást, dalolása közé ügyesen oly mozgások szövik, hogy még a kis ujj sem marad gyakorlatlanul. Az értelem első fejlesztése is a gyermek által észrevétlenül ügyesen alkalmazva játékszerek által eszközöltetik, melyek mind egytől egyig eszmék teremtésére utalnak.

Hat különböző szinü labdát tartalmazó szekrényt ad legelőször is a gyermek kezébe. Ez Fröbel *első ajándéka*. Még jóformán gagyogni sem tud, s már egy ily labdát forgat kicsiny ujjai közt, megismerkedvén annak gömbölyü alakjával és szinével. A labda fekszik, ugrál és gurul. A mint a gyermek nő, maga guritja el, szalad utána, s a többféle szint megkülönbözteti, mellette dalol, s betanulja társaival az azzal járó játékokat. Egy labdát valami madzagra kötnek, az ide s tova, jobbra, balra himbálózik, s ennek folytán eszme eszmét szül a gyermekben. A hat labdát, melyek közül három egy-, másik három tarkaszinü, gulába s több alakzatba állithatja össze, egyaránt fejtve a testi s szellemi ügyességet.

Fröbel *második ajándéka* egy labdát, átfurt hengert és koczkát tartalmazó szekrény, továbbá egy pálczácska és madzag. Ez alakokkal megismerkedve, a gyermek sokat tanulhat. A régi egyiptomiak három koczkát tettek egymás fölibe, s ezt a három grácziának nevezték el. A gyermek épen igy falakat alkot a kövekből, vagy rátesz egy hengert a koczkára, s gazdag képzelő tehetsége apját lóháton látja. Fröbel a gyermek ezen tehetségét használja föl. A labda, koczka és henger, mit az gurit, ide s oda dob, himbál, igénybe veszi minden izmát, lelkének összes gondolkozási erejét. A pálczára függesztett koczka körbe forgatva megteremti a köralakot és igy tovább. Később az igy fölfedezett alakzatokat önmaga irja le. A labdát lejtős helyen bocsátja le, s a gyorsaságról alakit fogalmat. Az erőtan elemeit gyakorlatilag sajátitja el.

A *harmadik ajándék* több koczkából áll, ekkor

Linzbauer István épitész és festő

szül. 1838 Kassán, meghalt

1880 Budapesten. Becsben

tanult, az 1860-as évektől Pesten

működött. Müvei: a bpesti

Haas-palota, a tiszadobi

Andrássy-kastély stb.

a Vörösmarthy-téren

a Bristol szálló (azelőtt

Lévay-féle bérhaz), a Rá-

kóczy ut és Dohány utca

közti bazárépület, a

gróf Andrássy palota a

budai Dunaparton, a

Lónyay palota a Hu-

nyadi János utcan, a Köztelek

épülete az Üllős utcan

Lajos

Linzbauer István

Thieme Becker

XXIII. 260. l.

(Lyka)

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Linzbauer István

1838 - 1880

Revai XX. 570. l.

áros polgármestere

os Bizottságának

Budapest.

IX., Üllői ut 33. Iparmüv. Muzeum.

13. sz. mintája — 2377

Linzbauer

** (*A Ludoviceum épületében,*) melynek mint katonai akadémiának f. év nov. 1-én meg kell nyilnia, sok átalakitást tesznek. A munka, melylyel a kormány részéről *Linzbauer* épitész van megbizva, gyorsan halad, s nov. 1-re elkészül.

Vas. Ujs. 1872. 481. l

Ma questo non è stato il solo risultato dei primi Littoriali. Essi hanno anche pienamente posto in luce una preparazione tecnica notevole, naturalmente entro i limiti del possibile, della gioventù italiana. I Littoriali prendono così un posto di primo piano nella formazione e diffusione della cultura politica, condizione essenziale per la creazione di una *coscienza* politica nel popolo.

Rodolfo Mosca ha già ricordato in questa Rivista il progresso recente degli studi politici in Italia, in verità sino ad alcuni anni or sono abbastanza trascurati. Ora, è giusto ricordare, a fianco dell'opera dei vari istituti che si occupano di politica, specialmente internazionale, il contributo dato dai giovani dei Littoriali che, animati dal più vivo entusiasmo, si sforzano di penetrare nei meandri dei problemi politici, economici, sociali, religiosi, degli Stati e dei loro reciproci rapporti. Questo incitamento allo studio, fornito dai Littoriali, non ne è tuttavia l'unico elemento positivo. Per il loro modo di svolgimento i Littoriali introducono nello studio l'importantissimo elemento dell'emulazione, che manca talvolta agli studiosi isolati. Facendo misurare i giovani in vere e proprie gare di cultura, i Littoriali ne tengono vivi e desti l'ambi-

Linzbauer

építész.

Andrássy Gyula gróf Tisza Dobnál egy magaslatos nagyszerű kastélt jog építtetni. A tervet Kassai születésű Linzbauer építész készítette. aoth vizlésben 50 lakhelye, mellekből a Tiszaré és a gyönyörű vidékre a legszebb kilátás fog élvezhető lenni.

Egyveleg. Arch. Ért. 1872. VI. 289. l.

Lipczbauer István

és Ibl Miklós képítették tervvázlatot a VI. Népköztársaság u. egyes háztömbjeinek felépítésére (1872).

Bierza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

8491

Linzbauer István

1859-ben készült rajza a hajógyári hid-avatás szerepelt a Kiscelli Muzeumban a régi Óbuda tárlaton.

Magyar Hirlap 1973/257/6
Láncz: Régi Óbuda

Lipzbauer István

Tervezte a Bp-i egykori Bristol szállót,
a Vörösmarty téri Haas palotát.

Mezényi Ferenc: A magyar építészet
1867–1967. Budapest 1970.

291

Linczbauer István

Neve megenlítve.

Gerő László: Pest-Buda építészete az egyesítéskor 196 p.

M.D.K.

Linzbauer István, építés

tervei szerint épült fel 1873-ban a vizipárosi Duna-parton, roszadozó barakhok helyén, gr. Andrássy Gyula háromemeletes palotája

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger

Bp.1874. III.évf. 7.sz. 47.old.

M.D.K.

Linzbauer István, építés

(Steindlhel és Skelnitzkyvel együtt) szerepelt az Operaház terverésére felszólított magyar építészek körök, mely szükebb körü pályázaton Jblt birtár meg a részletes tervek kidolgozásával. Következő számban Linzbauer tervét nyilvánitják a leggyengébbnek.

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger,

Bp.1874. III.évf. 9. sz. 64. old.

M.D.K.

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger,

Bp.1874. III.6vf. sz. old.

M.D.K.

Linzbauer István, építész

nyert megbízást a pesti Vigadó toldoléképületeinek megterverésére, 220.000 fl. költségkezettel. Cikkíró a toldorgatásos építkezést elítéli.

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger,
Bp.1874. III.évf. 14. sz. 103. old.

Linzbauer István, építész és festőművész /1838-1880/.

8. Linzbauer István: Pesti operaház rajza, 1871.
/repr./

Művészettörténeti Értesítő, 1985. XXXIV. éf. 1-2. szám.

M.D.K.

Linzbauer István, építész

tervei szerint épül Kölber J. háromemeletes bérháza a Kerepesi u. 8. sz. alatt.

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger,

Bp.1874. III.évf. 22. sz. 159. old.

M.D.K.

Linzbauer István, építész

tervei szerint a Gizella [ma Vörösmarty]-téren épült Haas-palota földszinti alaprajzát hörli a lap.

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger,
Bp.1874. III.évf. 49. sz. 425. old.

M.D.K.

Linzbauer István, építés

tervei szerint gr. Andrássy Gyula részére Tisza-Tabon épült vadászház homlokzati rajzát körli a lap.

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger,

Bp.1875. IV.évf. /1.sz.hiányzik/ 11. sz. 81. old.

Linzbauer St.

épitéz.

Façade zum Philipp Kölber'schen Neubau. Ecke der Kerepeserstrasse und grosse Kreutzgasse. (Budapest) Köppel.

Bauzeitung für Ungarn, 1876.

3. l.

fenti terverte
kozonséges
3 emeletes bérház

Linzbauer Iwan

epilen

und

Bauzeitung für Ungarn

1876. 387. l. (Palais für das Landesvertheidigungs-Ministerium.)

fent. terverte

a verba a kontgyörgy

[illegible]

[illegible]

Linzbauer István, építész

M.D.K.

a Haas palota terveröje 1880. nov. 5. hirtelen meghalt. [Ö fejezte be a Vigadó szárny épületeit, mintán Feszl össze vezett a városi hatóságokkal, és leszamarazta őket.]

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1880. IX. évf.

nov. 7. sz. 423. old.

az egyének kijelölése végett. Ezután b. *Lipthay* megemlitvén, hogy a lánczhid-téren mily izléstelenül lesz összeszoritva a király lovag-, Széchenyi álló- és Deák ülő-szobra, azt hiszi, hogy Deák szobrát az élénk Deák-térre kellene helyezni. Elhatározták, hogy ez inditvány megvitatására épitészek, szobrászok és festőkből álló értekezletet fognak egybehivni. Br. Lipthay másik inditványa: egy *szépitési egylet* alakitása, melynek czélja volna közadakozásból képzőmüvészeti czélokat (nyilvános emlékek emelése, templomrestaurázió) előmozditani, helyesléssel találkozott s a bizottság elhatározta, hogy a gráczi hasonló egylet alapszabályait meghozatja.

Római sir a császárfürdőben. Pár nap előtt csatornázás közben a császárfürdőnél nagy kőkoporsót találtak, mely másfél ölnyi hosszu. Kellő gonddal, az értesitett szakférfiak jelenlétében emelték ki s bontották föl. Teljes csontvázat, üvegedényeket, ivópoharat, arany csattot, két ezüst tányért, ezüst kanalat, kis szobrocskát találtak benne. A sarkopház mellett pedig sajátságos alaku bronzedényre találtak, melyen felirat nyomai látszanak. Mind e tárgyakat, melyek határozottan római eredetre vallanak, a muzeumba szállitották.

A budapesti német szinház bezárása miatt még mindig nagy a harag a német sajóban, s e harag nagy mérvének megitélésére hivatkoztak a német császárra, ki megengedte, hogy a magyar barbárság által koldusbotra juttatott budapesti német szinészek javára jótékony előadást rendezzenek a berlini udvari operában. Készültek is az előadásra, s fölszólitották az ott levő előkelő művészeket, hogy a demonstráló előadásban részt vegyenek. És épen az előkelő művészek határozottan visszautasitották a közreműködést. *Patti* Adél, *Wiltné*, *Raabe* Hedvig (drámai szinésznő) mind olyanok, kik személyes tapasztalatból ismerik a budapesti müviszonyokat; *Joachim*, a világhirü hegedümüvész, *Voggenhuber* asszony (nemzeti szinházunk volt primadonnája) történetesen pedig magyar születésüek. Az előadásból tehát nem lesz semmi. Hanem a düsseldorfi festők összeesküdtek; ők rendesen küldtek képeket a képzőművészeti társulat kiállitásaira. Most az ottani festők szövetségének elnöke levélben tudatta a választmánynyal, hogy a düsseldorfi művészek a jelenleg Budapesten folyó német heczczek miatt a kiállitáson többé nem fogják képviseltetni magukat.

A szabadkőművesek és a bécsiek. Ausztriában tudvalevőleg a szabadkőművesség el van tiltva, s a bécsi szabadkőművesek pozsonyi vagy soproni páholyokhoz tartoznak. Bécsi lapok most egy ilyen szabadkőműves páholy bécsi tagjainak levelét közlik a magyar páholy-hatósághoz. Arról irnak benne, hogy a szabadkőművesség nem ismer se fajt, se vallást, hanem testvérnek tekint mindenkit. Most azonban Magyarországon a faj- és vallásgyülölet ujra föléledt, és Magyarország polgárosodását visszavetni készül. A nagy-páholyhoz fordulnak tehát, utasitsa a védelme alatt dolgozó páholyokat, hogy lépjenek szembe a németek és zsidók ellen Magyarországon mutatkozó izgatottsággal és bujtogatással. A németek ugy látszik, nemcsak magokkal hitették el, hogy nálunk üldözik a németeket, meg zsidókat (a kiket ugy látszik, szintén német számba vesznek), hanem most még velünk szintén el akarják hitetni, hogy ez csakugyan igy is van.

Sikkasztás az egyetemen. A budapesti egyetem joghallgatóinak segélyző-egylete sem tudta elkerülni a sikkasztás járványát. A segélyző-egylet pénztárnoka, Horváth Dezső, ki már régebben vitte e tisztet, oly hűtlenül kezelte a pénzeket, hogy most egyszerre nagyobb összeg (mondják 4800 frt) hiányát fedezték föl. Horváth nehány nap óta eltünt a fővárosból.

A halottak háza. A kerepesi-uti temetőben e hó közepén adják át rendeltetésének a halottas házat. Nemcsak oly halottakat szállitanak ide eltemetés végett, melyeket távolabbi helyekről hoznak, vagy melyek a lakásviszonyok miatt a fővárosban ravatalra nem helyezhetők (például a fogadókban), hanem minden szerencsétlen halállal, öngyilkosság vagy gyilkosság által kimultakat is. Ez lesz a budapesti Morgue.

Halálozások.

Elhunytak a közelebbi napok alatt Linzbauer l vag. udvari épitész, ki a főváros számos diszes épülete által (többi közt a Haas-féle palotát is ő épité) tette emlékezetessé nevét; izlése, tudománya és technikai ismerete által tekintélyes helyet vivott ki magának épitészeink közt, s a festészetet is nagy hivatottsággal müvelte: 42 éves korában hunyt el, özvegyet s két kiskoru árvát hagyva maga után. — Kissel István, debreczeni jeles orgonakészitő, Budapesten, hová orvosi tanácsot kérni jött. — Nagy Ferencz, esztergomi ügyvéd és városi képviselő. — Zsarkó Péter, a makói ref. iskolának több mint ötven év óta tanitója. — Istóczy Ignácz, nyugalmazott fogházfelügyelő Szombathelyen, 72 éves korában. — Tarródy József, N.-Kanizsa város alkapitánya. — Bölt Antal, a szabadságharczban hadnagy, szegedi asztalos-mester, ki 30 évig hordozott egy golyót testében, melyet csak pár hó előtt vehettek ki. — Kadácsi Dániel, még a Napoleon elleni harczok veteránja, Kolozsvár egyik typikus alakja, kit évek hosszu során át mindig ott lehetett látni a szinházi előadásokon. — Tauffer Eduard 58 éves korában Kolozsvártt. — Denk Ferencz volt tisztartó, 64 éves korában Pozsonyban. — Neumayer Gáspár igazgató tanitó, 66 éves korában Mohácson. — Aschendorfer Frigyes kartongyáros, Győrött. — Boromissza Román a bácsmegyei Jankováczon. — Less Antal ügyvéd 27 éves korában Balassa-Gyarmaton. — Ruszinko Endre eperjesi ügyvéd 53 éves korában. — Hosig Péter kereskedő, 38 éves korában. — Novák István, Novák Gusztáv képviselő fia, harmadéves joghallgató, 22 éves korában Budapesten.

Özv. báró Pongrácz Gusztávné szül. Kresz Borbála, 62 éves korában Budapesten. — Udvardy Jánosné szül. Eperjessy Teréz, a magyar tud. akadémia tagjának neje, 67 éves korában Egerben. — Özv. Tóth Lászlóné szül. Domján Mária, 61 éves korában Kecskeméten. — Özv. Bene Jánosné szül. Rónay Anna 64 éves korában Kis-Zomborban. — Lang Dávidné szül. Hain Lujza 55 éves korában Budapesten, honnan holttestét Temesvára szállitották. — Mikos Nándorné szül. Hoffer Lujza Komáromban. — Öz. Thanhoffer Ferenczné, Thanhoffer Lajos egyetemi tanár édes anyja.

SAKKJÁTÉK.

1093-dik számu feladvány Ehrenstein M.-tól.

Sötét.

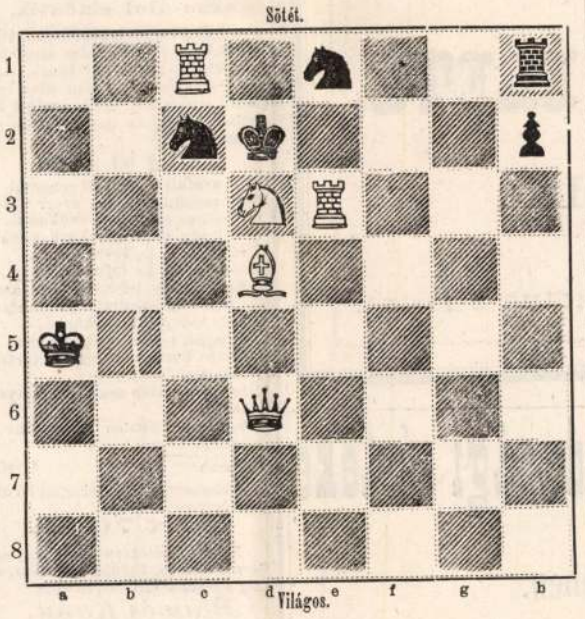

Világos.

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 1088. sz. feladvány megfejtése.

Wolff A.-tól.

Megfejtés.

Világos.	Sötét.
1. Hd3—f4	Kd4—c5 : (a)
2. Vg3—c3 †...	Kc5—b6—d6
3. Vc3—c7 matt.	

a.

1.	g5—f4 : (b)
2. Vg3—c3 †...	Kd4—e4
3. Bc5—e5 matt.	

b.

1.	Hh3—f2
2. Hf4—e6 †...	Kd4—e4
3. Bc5—e5 matt.	

Helyesen fejtették meg: *Veszprémben* Fülöp József. *Sárospatakon* Gérecz Károly. *Debreczenben* Zagyva Imre. *Nagy-Dobronyban* Németh Péter. *Budapesten* K. J. és F. H. *Karakón* Homolka János. *A pesti sakk-kör.*

Szerkesztői mondanivaló.

B. J. Nem jó uton van. Humora izetlen, sőt izléstelen. Kivált a «Betegen» czimü befejezése nagyon is csunya dolgot juttat az olvasó eszébe. «A vallomás» nagyon durva humor; a «Tudós»-ból lehetne csinálni valamit, de kevésbbé pongyolán kellene kidolgozni.

Xanthó. (N. K—s). A vers későn is jutott kezünkhöz, de nem is lett volna közölhető. Hasonlókból nem kérünk.

Vadászaton. Most jó, közölhető. Az ujabban érkezett (Kondorosi csárda) még sikerültebb.

Oh ne bántsd. Elég csinos. Csakhogy a gondolat benne sem nem uj, sem nem izmos.

S. S. és B. K. Halottak napjára irt verseik későn jutottak kezünkhöz.

K—y M—r. E kis nóta sem jobb az előbbinél, azaz hogy nincs benne semmi.

Szomoru dalok. Az I. számut közöljük. — Az előbbivel kivánata szerint tettünk.

Idyll. A története elég idyllies; de kidolgozása nagyon gyarló. A naivság esetlenségig megy benne.

Nem közölhetők. Halkan leng a fáknak .... Boldog, boldogabb, legboldogabb. Nézd az őszi .... Népdal. Nefelejcset adtál. — Szivem, szegény szivem ... A szerelem ujja. — Siromra. Dalolni vágyom.

Tartalom.

Szöveg: Kőszeghi Károly. — Fecskéimhez. Költemény. *Fejes Istvántól.* — Müutazás Erdélyben 1825-ben. Déryné naplója II-ik kötetéből. — A sutulás. *Kiséritől.* — A «Theâtre francais» otthon. — Különcz angol végrendelkezők. — A gőzház. Verne Gyula regénye. — Egyveleg. — Hullámzó földrengések. — Lama-Zuru klastrom Tibet határán. — Halottak ünnepe Szent-Pétervárott. — Irodalom és müvészet — Közintézetek és egyletek. — Egyház és iskola. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakk-játék. — Heti naptár.

Képek: Kőszeghi Károly. - Nagy-körösi csősz. Biczó Géza rajza. — Sutulás. Biczó Géza rajza. — A Theâtre francais tagjai otthon. Arczképek a «Theâtre francais» zöld termében készitett vázlat után. — Lama-Zuru klastrom Tibet határán. — A gőzház. — Halottak napja Szent-Pétervárott: A siroknál. Hazajövet a temetőből. — Hullámzó földrengések (5 ábra.)

HETI NAPTÁR. Nov. hó.

Nap	Katholikus és protestans		Görög-Orosz	Izraelita
14 V	C 26 Szerap. vt.	C 25 Szerápion	2 E 21 Azindin	11
15 H	Lipót örgróf	Lipót	3 Aczepsim	12 Benj.
16 K	Ödön, Othmár	Othmár	4 Nagy Joanicz	13
17 S	Csud. Gergely	Hugó	5 Galakteon	14
18 C	Jenő, Jolán	Otto, Géza	6 Pál püsp.	15
19 P	Erzsébet özv. k.	Erzsébet	7 Meléti 33 vt.	16
20 S	Valoisi Bódog	Jenő, Ponczióna	8 Mihály angy.	17 S. Vaj.

Hold változásai. ☾ Utolsó negyed 25-én 3 óra 22 perczk.

Köszvényeseknek.

Kwizda F. J., cs. k. udv. szállitónak, Korneuburgban.

Örömömre szolgál Önt tudósithatni, miszerint **köszvény-folyadékával kitünő eredményt értem el.**

Több mint 6 hó óta egyetlen éjjel sem alhattam a **heves fájdalmak miatt lábaimban, most pedig csak egy üveg köszvényfolyadék fölhasználása után a fájdalmak majdnem egészen megszüntek**, és én **zavartalan álmot élvezhetek.**

Kérem, küldjön még néhány üveg **köszvényfolyadékot**, hogy fájdalmaimtól teljesen megszabadulhassak.

Szered, 1880. april 30-án.

Idősb **Rieger Füiöp.**

Kapható minden jónevü gyógyszertárban. — Fő letét Kwizda Ferencz János, cs. k. udvari szállitó és kerületi gyógyszerésznél, Korneuburgban.

Kwizda Ferencz János, cs. k. udv. szállitónak, Korneuburgban.

Örömmel veszek alkalmat, Önnek tudomására hozni, hogy cs. k. szabad. üditő nedvét **csúznái, valamint nagyobb erőfeszitések előtt és után az idegek erősitésére, a legjobb eredménynyel alkalmaztam;** mellékelve küldök nehány levelet, melyekből kiveheti, **hogy üditő nedve itt máris igen keresett és nagyra becsült gyógyszert képez.**

Végül megjegyzem, miszerint **Marais** ur, a **„Galka“** nevü **hires ügető kancza** tulajdonosa, az üditő nedvet **egész rendkivüli sikerrel használja**, és ajánlom annak használatát a legmelegebben minden lótulajdonosnak.

Páris, Rue Grenelle St. Germain.

De Montigny gróf.
előbb főfelügyelője a franczia ménteleppeknek és fölovászm. a saumuri lovassági iskolában.

A beszerzési forrásokra nézve utalunk a mai számunkban foglalt «Állatgyógyszerek» czimü hirdetésre.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. sz.)

Minden szakkiállításon első érmekkel s dijakkal kitűntetve.

GEITTNER és RAUSCH

Budapesten, váczi körut 21. szám, az „iparudvarban.“

Fecskendő- és szivattyu-gyár.

Szerelő- és javitóműhelyek,

tűzifecskendők

városok és községek részére,

gőzmozdony és kertifecskendők

nagy választékban, a legolcsóbb árakon.

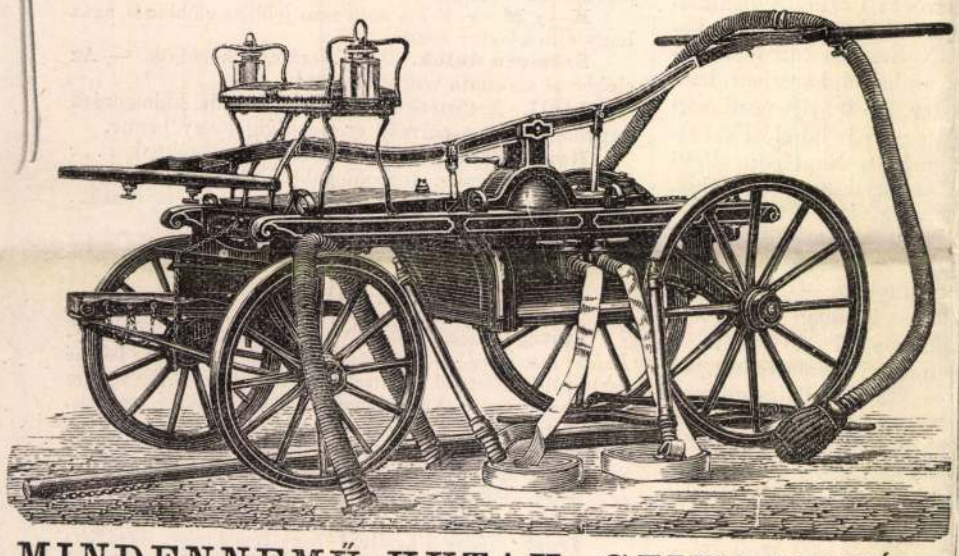

MINDENNEMŰ KUTAK, SZIVATTYÚK

szállitását és felállitását eszközöljük.

3000-en felüli általunk szerelt kut áll működésben.

Árjegyzékkel és részletes költségvetésekkel magyar vagy német nyelven, bérmentve készséggel szolgálunk. 6065

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten (egyetem-utcza 4-ik szám) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

MAGYAR SZENT ERZSÉBET ÉLETE.

Irta

Dr. TOLDY LÁSZLÓ.

Képekkel illusztrálva.

Ára füzve 80 kr. — Diszkiadásban kötve 5 forint.

A szabad forgalom nemzetgazdasági értéke

és

teendőink a közlekedés ügyében.

Irta KUBINYI LAJOS.

Ára füzve 60 kr.

OKTATÁS

A GYÜMÖLCS- ÉS EPERFATENYÉSZTÉSBEN.

Utmutatásul a nép és népoktatási intézetek számára.

A csász. kir. földmivelés és bányaügyi magas ministerium által 1855 jutalmazott pályamunka.

Irta GÖNCZY PÁL.

Második bővitett kiadás. **Ára füzve 30 krajczár.**

6131

Teljes végeladás

jelentékenyen leszállitott árak mellett

kötött- és szövött árukból,

az üzlet föloszlatása miatt.

Linhart Nándor, Budapest, váczi utcza 10. szám.

Dr. Pattison

köszvény-gyapotja

azonnal enyhiti és gyorsan gyógyitja a 6076

köszvény és csúz

minden nemeit, ugymint: arcz-, mell-, nyak- és fogfájásokat, fej-, kéz- és térd köszvényt, tagszaggatásokat, hát- és ágyékfájásokat.

70 krajczáros eresz, és 40 krajczáros fél, csomagokban Budapesten Török József gyógyszertárában a «szent lélekhez», király-utcza 12.; Aradon Bokor A., szerb-utcza 1.; Temesváron Jahnre C. gyógysz. a «magyar királyhoz».

Örök emlékül!

Életnagyságu arczkép

csak 3 frtért

festetik, egy fénykép és 1 frtnak azonnali beküldése után. A 2 frtnyi maradvány a szállitás után fizetendő. Legfinomabb kivitel! Hasonlatosság a megszólamlásig. Szállitási idő 5—8 nap. 6072

BODASCHER W. müterme,
Bécs, II., Grosse Pfargasse 2. B.

Majdnem elajándékozva

A megbukott **„nagy britannia-ezüst-gyár“** tömeggondnokságától átvett óriási raktár beállott nagy fizetési kötelezettségek s a helyiségek teljes kiürítése miatt

75 százalékkal a becsáron alul eladatik,

tehát **majdnem elajándékoztatik.** **Csak 6 frt 70 kr.**, mint alig fél-én a tiszta munkabér értékének, kapható az alábbi, kiválóan jeles britanni-evőkészlet, mely **azelőtt 30** frtba került, és melynek fehéren maradásáért

25 évig jót állunk.

6 db **asztali kés** aczél pengével.
6 db valódi angol brit. ezüst **villa.**
6 db tömör brit. ezüst **evőkanál.**
6 db legfin. brit. ezüst **kavéskanál.**
1 nehéz brit. ez. **levesmerő.**
1 tömör brit. ez. **tejmerítő.**
6 legfin. horny. **felszolgáló-tálcza.**
6 kitünő **késnyugtató** brit. ezüst.
3 szép tömör **tojáspohárka.**
3 pompás, legfin. **czukortálcza.**
1 kitünő **bors-** vagy **czukortartó.**
1 **teaszürő,** legfin. fajta.
2 hatásos **s alon asztali gyertyatartó.**
2 legfin. alabastrom gyertyatartó-karima.

50 darab. 6067

Valamennyi itten felsorolt 50 db disztárgy együtt véve

6 frt 70 kr.

Megrendeléseket utánvét vagy az összeg előzetes beküldése mellett, a mig a készlet tart, teljesitenek

Blau és Kann,

a britannia-ezüst-gyárak fő letéte

Bécs, I., Elisabethstrasse 6.

Százanként állnak rendelkezésre, nyilvános megtekintés végett irodánkban a köszönő és elismerő levelek.

Megrendeléseknél elég e czim:

Blau és Kann Bécsben.

A Franklin-Társulat
magyar irodalmi intézet kiadásában Budapesten (egyetem-utcza 4. szám) megjelent és minden könyvárusnál kapható:

CONSUELO.

Francziául irta

George Sand.

Forditotta

ZOMORFALVI.

Három kötetben.

Ára füzve 5 forint.

Cs. k. kizáról. szab. ujonnan javitott

RUGANYOS SÉRVKÖTŐK.

A legujabb találmány a Bogand, amerikai tudor után ujonnan javitott rugányos sérvkötő Politzertől, ép ugy urak, valamint nők és gyermekek számára; rugók nélkül, tiszta **gummiból** művészileg szerkesztve, s azon czélja van, hogy még a legidültebb sérveket is a legrövidebb idő alatt egyforma helyzetbe hozza, és ép ugy nappal, a legfárasztóbb munka, vagy sok járkálás mellett, mint szintén éjjel alvásnál is használható, anélkül, hogy a érvben szenvedő hivatásában a legkevésbbé is akadályozva lenne. Nagy haszonnal jár, ha éjjen át is a testen marad, miután ekkor kiválóan jó és kellemes nyomást eszközöl a szenvedő részekre

Árak: egyszerü 6—7 frt; kettős 10—15 frt; gyermekeknek felével olcsóbban

Nagy raktár angol és franczia aczél sérvkötőkből, suspensoriumokból, szőve, **gummiból**, valamint szarvasbőrből is. A szarvasbőr és gummi suspensoriumoknak az a czéljuk, hogy a terjedést meggátolják. — Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, honapszám-erszények, óvkészülékek, gummi harisnyák és minden gummiáru-czikkek. Sérvkötőknél megjelölendő, ha jobb, vagy bal felőli vagy kettős legyen-e, ugy szintén a derék bősége is.

Megrendeléseket utánvét mellett posta fordultával eszközöl 590

Pollitzer Mór csász. kir. kötelékkészitő, Budapest, Deák-Ferencz-utcza.

AZ EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK

LEGJOBBAK A VILÁGON.

Első rendü 150 *éremmel kitüntetve*

PHILADELPHIA.

PÁRIS 1878 arany érem

BÉCS.

5 FORINT HAVI részletfizetés

Az utánzások ellen óvakodás ajánlatik

öt évi teljes jótállás.

Minden egyes gép o

NEW-YORKI **SINGER TÁRSAK** TÓL

fenti gyári jegyet viseli.

Neidlinger G. vezérügynök.

Vezérügynökség Budapesten: Váczi utcza 26-ik szám.

DUMAS SÁNDOR érdekesb regényei

Potom áron!

„Gróf Monte-Christo“ 12 kötet 7 frt 20 kr. helyett, **csak 3 frt 60 kr.**

„Margit királyné“ 6 kötet 3 frt 60 kr. helyett, **csak 1 frt 80 kr.**

„Monsoreaui hölgy“ 8 kötet 4 frt 80 kr. helyett, **csak 2 frt 40 kr.**

„Negyvenötök“ 8 kötet 4 frt 80 kr. helyett, **csak 2 frt 40 kr.**

„A három testőr“ 6 kötet 3 frt 60 kr. helyett, **csak 1 frt 80 kr.**

„Husz év mulva“ (A «Három testőr» folytatása) 8 kötet 4 frt 80 kr. helyett, **csak 2 frt 40 kr.**

„Bragelonne gróf“ (A «Három testőr» vége) 18 kötet 10 frt 80 kr. helyett, **csak 5 frt 40 kr.**

Az egész gyüjtemény **66 kötet, 39 frt 60 kr. helyett csak 19 frt 80 kr.; egyszerre megrendelve, bérmentve küldetik meg.** A könyvek egész **ép és uj állapotban vannak,** mire nézve czégünk teljes felelőséget vállal. Kimeritő könyvjegyzékek — leszállitott áru regényekről is — kivánatra **ingyen és bérmentve.**

BUDAPEST (IV. egyetem-utcza 2. sz.) **DOBROWSKY és FRANKE** könyvkereskedése. 5526

Linczbauer lovag

udvari épitész, ki a főváros hanios
díszes épülete által — többi közt a
Haas palotát is ő épité — tette
emlékezetéssé nevét, s a festésze-
tet is nagy hivatottsággal nivelte
42 évés korában özvegyet és két kisko-
ru árvát hagyva maga ötán elhúnyt
1880. nov. (hol?)

1880
42
1838 × 1880

Halálozások. Var. Nyp. 1880
761. l

Lünczbauer

budapesti Erwälu épitesz 1873-
ben a belügyminiszter öt is felszó-
litotten, hogy 2500 frt tiszteletdij
ellenében nyujtsa be a budapesti
operaház tervét.

Az operaszinház. Vas. Ujs 1884.
616 l

---

cod.
Az uj operaház. Ország világ
1884. 628-l.

Linzbauer

Spielen

Cod

Bgmüsz 100. l.

Lónyay palota az Albrecht-
reton

grof Andrássy palota a
budai Dunaparton

Köztelek átépítése

Haas-palota a
Gizella tér

Linzbauer Istvan

épitess

l.

Edvi Bp.

100 l.

Linzbauer István

l.

Edvi Bp.

125. l.

JAN VAN BEERS
PARIS

Linzbauer István

erőd

Bpmüsz 125. l.

1896

Linzbauer István

1872-73 a vigadó
mögöti háromlásmet
severte

Bpmüsz 174. l.

Linzbauer István

l.

Edvi Bp.

1794.

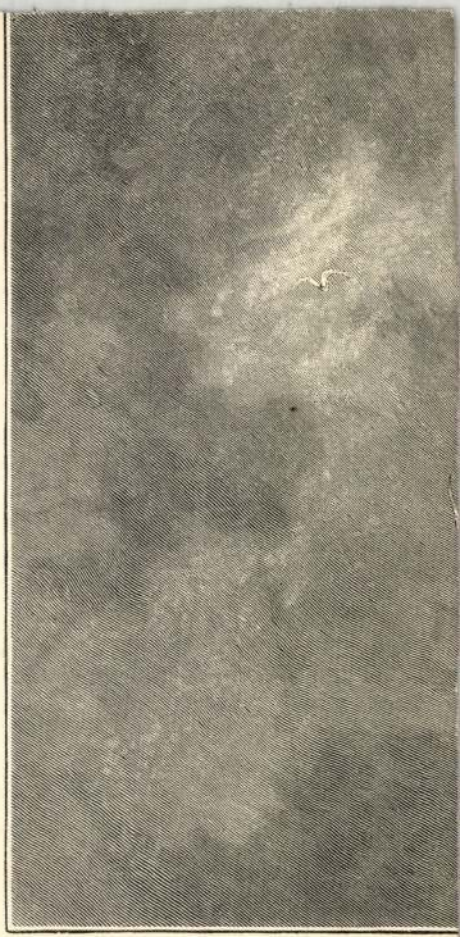

Linzbauer István

Gróf Andrássy palota a budai dunaparton

Bpmúsz. 1821.

16684-88. Posner, Budapest.

Linzbauer István

Lévay-kára Ferenc
József rakparton

Bpmüsz 185. l.

Linzbauer István

Haas-palota Gizella-tér

Bpmúsz - 212.1.

Linzbauer Istvan

A Rákóczy út és Dohány utca közti barár épület fenti legjellegzőbb épületei közé tartozik

Bpmúz. 213. l.

Linzbauer Istvan

Bristol szálló 1896 óta, azelőtt Lévay féle bérhaz volt.

Bprunsz. 214. l.

Linzbacher Johann

l.

Edict Bp.

182. l 185. l

212, 213. l, 214. l.

1896

MDK

Linsbauer István, ép.

A Gizella-téri Haas-palota pályaterve.
Részletek.

388. A Gizella-téri Haas-palota pályaterve.
Homlokzat.

389. A Gizella-téri Haas-palota pályaterve.
Homlokzat.

K.M.Társ. tavaszi nemzetk.kiáll. 1899. Kat. 54.l.

M.D.K.

Linczbauer

volt a Haas palota terve-
zõ épitésze.

A M.M.É.E. épitészettörténeti kiállitása.

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Heti Értesitője, Bp.
1898. XVIII. évf. 86. old.

Linzbauer István

Műcsarnok

1899. tav. kiáll. kat. 57. l.

5

Kelta pénzverőműhely, Balaskai

VI. 176.

Linczbauer MDK

a Haas-palota épitője.

A mérnök egylet kiállitása

Képzőm.társ.kiáll.tárgym.1899 terb.nemzet.kiáll.

MDK

MDK

Linzbauer István, ép.

A Gizella-téri Hass-palota pályaterve.
Alaprajz.
A Gizella-téri Hass -palota pályaterve.
Metszet.

Képzöm.Társ. 1899. -Tav. nemzetk. kiáll.
Kat. 54.1.

Linzbauer

epilen

bőv, sette ki a (budapesti) vigadót a ~~[illegible]~~ Haas palota felé eső részben.

Grod

Építő Ipar 1903.

321. l. (A szeles-fővárosi vigadó)

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

L i n c z b a u e r ? épitész

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
145-152.
"Ybl emlékezete"

Linczbauer István

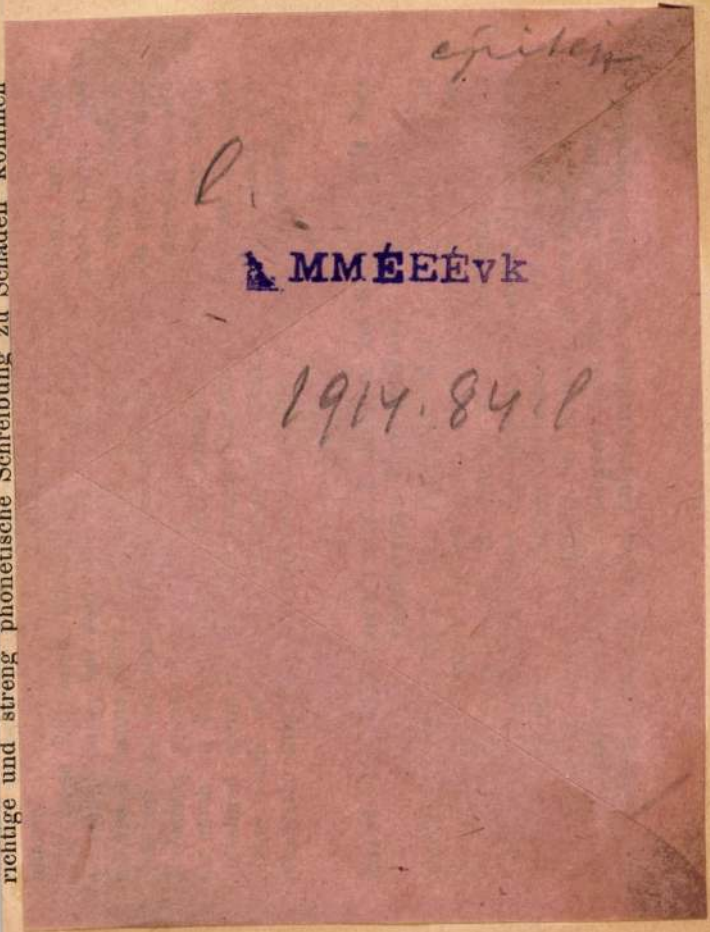

richtige und streng phonetische Schreibung zu Schaden kommen

nostri serenissimi consensum prebere dignaremur. Quarum quidem tenor talis est: Nos Ysabella Dei gratia Regina Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. memoriae commendamus per pr(aese)ntes, Quod Nobilis Martinus Literatus Kiskaradi de Borband coram nobis personal(ite)r constitutus onera et quaelibet grauamina nobilium Pauli, Josephi et Joannis filiorum ac Catherinae filiae, cunctorum etiam fratrum, proximorum et consanguineorum suorum, quos infrascriptum tangeret uel tangere posset negotium, in infrascriptis super se per o(mn)ia assumen(da) sponte et libere confessus est, pariter et retulit coram nobis in hunc modum: Quomodo ipse pro quibusdam suis arduis negotiis ipsum ad presens summe urgentibus euitandis Totalem et integram auriloturam suam in fluuio Ompai in facie et territorio possessionis Szalathna in comitatu Albensi Transsylvanen(si) existen(tis) decurrente habitam, quae a certis retroactis annis apud fidelem nostrum Circumspectum Joannem Benkner Judicem ciuitatis n(ost)rae Brassouiensis certo titulo pignoris obligata extitisset extaretque etiam de presenti, Eidem Joanni Benkner haeredibusque et posteritatibus suis uniuersis iterato in et pro summa duorum millium florenorum bonae monetae per ipsum Martinum Literatum ab eodem Joanne Benkner uti nobis retulit plenariae leuatorum et perceptorum, dedisset uendidisset et inscripsisset. Immo dedit uendidit et inscripsit coram nobis per eundem Joannem Benkner haeredesque et posteritates suas uni-

Linczbauer István.

Művészet 1917. 157

Magyar Művészet.
1925. 135, 411.

Igriczei patak VIII. 142.

Linzbauer

č.

Vámos, 140 d.

1926

Linzbauer István

terverte a bpesti Haas-
palotat.

Szód
Z

Yblut. 9. l. 1926

Erlau (Eger) h. n. IV. 100.

Linzbauer

udvari épitész

ivód.

Vasmos Bp. varos Eljé

14. l.

1926

om vármegye alispánjától.

Sürgős.

rágos biróttságának

Budapest

sz. a. kelt átiratára hivatkozva),

szolgabirói hivatal

rséges javitások és be.,

hó 3 napján fenti sz.

eljesitse, vagy — esetleg távbeszélő

Linzbauer épitész M.D.K.

terverte 1871-ben a Vigadó hátsó, kiegészítő szárnyát, szerző szerint „felszínesen, tudatlanul és hanyagul." Fesl Frigyes, a Vigadó terverője még egészségben élt, de mivel tiszteletdíj-kérdésben nézet eltérései voltak a várossal – ennél a munkánál őt mellőzték.

Vámos F.: Budapest városképének átalakulása Jórsef nádor korától napjainkig

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1926. 60. köt. Havi Füzetek, 9-12. sz. 140. old.

Linzbauer István épitész

Magyar Müvészet 1925.133-148.o.
Ybl Ervin:Ybl Miklós Operaháza.

dr. Bürbauer Virgil: Bp. lakásviszonyi a statisztika és az építési zabályzat tükrében

Tér és Forma. V. é. f. 1932. 132-139 l. 1 ábra

Linzbauer István

tervezte a budai
föntcán levő gr
Andrássy-palotát

Thirring Bpest

160 l.
1919

Linzbauer István

épitész

terverte a Bristol

szálloda épületét

Thirring Bpest

45 l.

NEMZETKÖZI SZÁLLÍTMÁNYOZÁSI VÁLLALATA — INTERNATIONALE SPEDITIONSUNTERNEHMUNG
BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN KÖRUT 6

T.

Európa film- és lapterjesztő és
könyvkiadó r.t.

Budapest.

V.Rothermere-u.12.III/2.

Linczbauer István építész

Magyar Müvészet 1925.403-432.o.
Vámos Ferenc:Feszl Frigyes és kora.

Linzbauer István

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 135. 411.

ik ablakához.

)rszágos Bizottsága f. évi október

ülésén foglalkozott a panasszal, s

dett, ~~hogy a galambtenyészetet ki~~

arra

elkéri a tekintetes Városi Tanácsot,

mielőbb távolittassa el és a vaslétra

ze, ~~s végül, hogy az ablakokat a ga-~~

~~ezáratni szíveskedjék~~.

53. október 27.-én.

elnökhelyettes.

ak

S z e g e d .

LINZBAUER Ferenc épitész

KOPPÁNY-DERCSÉNYI-ÖRSI: Magyar kastélyok. Bp., 1991

34.p.

Tervei szerint kezdték épitéeni a nádasdladányi kastlyt
1872-ben

F. k.: Vass Mihály — 86-2554 (O) KMNYV., K. — F. v.: Kov.

MDK

Linzbauer udvari épitész

Vámos F.: Budapest városképének átalakulása József nádor korától napjainkig. MMÉEKözl.Havi Füzetei 1926. III.évf.9-12.sz. 127-15o.l.

Linzbauer István

1838–1880

erőd

1

Ibluszdó

g. l.

III

253 (3562).

816 (44).

649.

1905.

l, de jobbra néz. ~~ki~~ Testével tér-
t kezeiben babérkoszorú ~~tart~~ van.
gal szoritotta le. Kendőjét bal

20578 sz. leirattal 50 K-án.

242

Linzbauer István

l.
Siklóssy F K T tört.

156. l. 174. l.

DOHÁNYÁRUD

Nyomtatvány

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lindzbauer István

Siklóssy F K T tört.

179. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Vigadó utca 36

Linzbauer István
épitész

l.
Siklóssy F K T tört.
136, 137. l.

ujság bizományos
BARCS

Európa
Lapkiadó vállalat
Budapest
V. Visegrádi utca 36.
szám

Linzbauer Istvi

1871 tervet
dolgozott ki az
Osepárol, de
ez nem va-
lósult meg.

Képes Pesti Hirl-
lap 1934. szept
23. keppel

HUNGÁRIA GYÓGYFORRÁS

HARMATVIZ

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
GYÓGYFÜRDŐI ÉS GYÓGYFORRÁSAI

XI., Szent Gellért-rakpart 1. ÁSVÁNYVÍZ-ÜZEM Telefon: 53—0—03

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS HÁZINYOMDÁJA

LINZBAUER *István*, építész és festő, * Kassa 1838, † Budapest 1880. Bécsben tanult, s az 1860-as évektől Pesten működött. Épületeit többnyire neorenaissance, néha neogótikus stílusban tervezte. L. tervezte és építette a bpesti Haas-palotát a Vörösmarty-téren, a Bristol-szállót, a Rákóczi-út és Dohány-utca közti bazárépületet, a gróf Andrássy-palotát a budai Dunaparton, a Lónyay-palotát a Hunyadi János-úton, a Köztelek épületét az Üllői-úton, a tiszadobi Andrássy-kastélyt. stb.

E. G. II. 46 l

1935

~~Baranya megye VII 289~~

Linzbauer István

Haas-palota (VI. 718.). Az épület az 1847-ben leégett német színház helyén 1851 táján épült és az akkori Pest egyik nevezetessége volt. A szabadságharc utáni Pest neves építésze, Linzbauer István építette. Tőle van többek között a Kerepesi Bazár épülete is. A házat az egészen a legutóbbi időkig benne volt Haas Fülöp-féle szőnyegáruházról nevezték el. Magát az épületet is az osztrák Haas-család építtette és csak néhány évvel ezelőtt adta el. L o m b a i

Tükör 1938. 963. l.

KÜNSTLE
KÖPFE

Linzbauer

épicier

l.

Ybl Lotz

110 l.

1938

44. E.

3049

~~S.~~ Ritter:

(Sz. Becsben 1808-ban. + ugyanott 18

Életkép.

Az ~~paraszt~~ udvar
család ~~van~~ pihen. A fa tövében
kelt fel, ki a zöld ~~[illegible]~~
embernek adja, s a ki a fá
mölcsöt nyujt tó fiúra fig
fekvő ~~[illegible]~~ fiúcska jobb kéz
ról, a ~~[illegible]~~ szivattyus kútra vi
kerekte imak öriyret. A
és kereszt disziti, bogját
zsák ~~[illegible]~~ van s a ~~[illegible]~~
lakban levő virágcserép mel
ket. Az asszony öltözete:
haderék szűk ujakkal
fejű kis leányé: ing
a fiúé: karimás kala
ülő öregé: vörös ujakk
dig erő nadrág és harisn
1832."

Vaszon, mé
Erny M. [illegible]
Ara 100 fr
M Kép. 2

VII: 320.

Linzbauer István

épitéz

tervezte a Vörös-
marty-téri Haas-
palotát.

Thirring Bpest

47 l.

Budapest
1945 in ostroma
alkalmával
elpusztult.

Europa Film és Könyv
Terjesztővállalata

Budapest

V. Rothermere u. 12
III. 2.

Linzbauer

l.

Lykanemzromantika
130, 222. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

MDK

Linczbauer István, építész

Laurisin L: A m. Operaház. 1941. 30. l.

Linzbauer István

l. Schoen 1948

22. l.

ézte, kettős vonalkeretben. Teje elől ko-
akálla ősz. Csokorra kötött nyakkendője
ünye és lehajtott galléri kabátja hajtókás.

Wilhelm Zoeller Wien"
tigt v. Wilhelm Zoeller in Wien."

retei a vonalkeretnek 61.2:47.6 c/m.

8747. (alányom.)

107/95 № 142.

Lingauer István festő

Magyar Művészet, 1926

419. o.
kiállítások.

M.D.V.

LINCZ BAUER István építész

Felhívást kap, hogy az új Sugár ut egyes háztömbjeire mulásson be terovázlatot (1872)

Gerő László: Magyar építészet a XIX. sz. 2. felében

Bp. 1955. 22. l.

Linczbauer István és

valamint YBL MIKLOS épitészek felhivást kaptak arra, hogy az uj Sugár ut egyes háztömbjeire mutassanak betervvázlatokat. 1872-ben megindult a Sugár ut épitése a mai Lenin krt és Nagymező utca között szakaszon, ahol 7 uj 3-4- emeletes házakat épitettek. 1873-ban megépült a Nyolcszög tér 4 egységes hatásra tervezett épülete. 1875-ben a Bajcsy Zsilinszky ut és a Nagymező utcs közötti részben az épületek lebontása után egységes stilusu épületeket emeltek.

Gerő László: Magyar épitészet a XIX. szazad má: felében, Bp. 1955. 4o. 1. TIT Utmutato 37.

Linzbauer István épitész MDK

Fő-u. 11-13. /1870-es évek/

repr./281.1./

Borsos László:Müemlékhelyreállitások a fővárosi közületi tatarozások keretében Magyar Épitőmüvészet 1955.IV.évf.9-10.sz.280.1.

vi. D. K.

LINZBAUER István

Ybl Ervin: Ybl Miklós 169.,

M.D.K.

LINZBAUER István építész

Haas-palota

Részletes az Operaház tervpályázatára

M. D. K

LINZBAUER István építész

Buda-dunaparti Andrássy-palota

Ybl Ervin: Ybl Miklós 57.,

M.O.K.

LINZBAUER István építész

A Vigadó és Haas palota közötti üres telekre a Vigadóhoz toldalik-épület

Borosnyai Pál: A pesti Vigadó tervpályázata,
Magyar Építőművészet 1958. (VII.) 1-3. sz.
85. l.

Linzbauer István

Egyesek szerint a pesti Vigadó homlokzatának ő volt a terve-rője. (mások szerint maga Feul Frigyes)

Bonta János, Vigadó - Kontesthás építése 1958/59 [Kézy: Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Tud. Közleméjei)

Linzbauer MDK

Az Operaházra 1873-ban meghirdetett zártkörü pályázaton négy hazai / Ybl, Steindl, Szkalnitzky és Linzbauer/ és két külföldi épitész /Fellner Ferdinánd és Bohnstedt Lajos/ versenyéből Ybl Miklós került ki győztesen; ő kapta a megbizást a végleges tervek kidolgozására.

Borsos- Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

Linzbauer István

MDK

1875 körül épitette a Fő utca 11-13. sz. házat gr. Andrássy Gyula számára.

ZAKARIÁS G. SÁNDOR: BUDAPEST. Bp. 1961.

25.1.

D.D.R.

LINZBAUER István építész

Részvett a budapesti operaház
tervezésére kiírt nemzetközi
pályázatokon (1873)

Radics Jenő:

Magyar építészettörténet Bp. 1961. 285. l.

Mdk

Linzbauer István építész

is részt vett a pályázaton

Ybl Ervin: Az Operaház. Bp. 1962

P. L

Linczbauer István épitész M D.K.

A Közmunkatanács a Sugár ut és Nagykörut beépitésének megkezdése előtt tervázlat, tanulmányte v készitésére kéri fel

Preisich Gábor: Bp. városépitésének története a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964. 62.l.

Linzbauer István

A budapesti Operaház tervpályázatára Ybl Miklóst, Steindl Imrét, Szkalnitzky Antalt és Linzbauer Istvánt hivták meg Budapestről, Bécsből Fellnert és Göttingából Bohnstedtet.

Gábor István: Egy régi épület új arca - Állami Operaház. - Budapest, 1970. 3.sz. 2o. 1.

Leinbauer István
épületén

Részt vett a Bp.-i Opera 1873-as
pályázatán.

Raabs: Magyar építészettört. 294.
Művelt Kiadó 1971.

Linzbauer István, építés

L: Pollack Mihály

Papp Katalin: Régi passzázsok Bp-n

Magyar 28-30

Építőművészet Bp. 1983 83/3

Linzbauer István 14, 21, 44, 148 - 149, 152, 159
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991.

positions, in the presentation of the deceased persons and frequently in the very representative richness of details, as well as in the dimensions of the works, especially when being full-figure portraits, there is a great deal of similarity and uniformity. From this we can infer that catafalque paintings were prepared with such a definite, uniform or at least similar function and purpose which did not permit a significant difference in the already established traditions of composition and representation. This raises the question as to whether the above-mentioned compositional and formal similarity of catafalque paintings could be the result of a practical role, first of all in the course of the funeral or in connection with it. That is, was there any concrete relationship between the sumptuous and "country-wide" funerals of the period and the catafalque paintings?

We can learn the character, manner and particulars of 17th century aristocratic funerals from some preserved funeral programmes. These "orders of succession" based on the intentions of the head of the family or on a joint agreement of the family members, fixed the course and all details of the funeral in advance. They fixed the place of each mourner when lining up at the catafalque, in the course of the procession, in the church

Linzbauer János

nagyváradi eritőmester 1763-ban fejezte be a régebben másoktól megkezdett gyulai megyeház épitését.

Scherer

I. 299. l.

Linczbauer János

váradi építőmester

1791-93-ban építette
a gyulai vármegyeházát,
mely 1878-ig Békésvár-
megye székháza volt.

Karács Békésvm I.

356. l.

Nagyel

TURÓCZI SÁNDOR KÖNYVTÁRA

HELYSZÁM: U I. 1. 123 ~~Il. I. 3~~

SZAK: Szépirodalom.

SZERZŐ NEVE: Goethes

FORDITÓ NEVE:

KÖNYV CIME: Sämmtliche Werke.

1 és 9. kötet.

KÖTÉS NEME: Eredeti egész vászonkötés ALAK: 8-r.

KIADÓ: J. G. Cotta ÉV: 1875. Stuttgart

M.D.K.

Linsbauer épitéz

nevét az Operaház 40 éves fennállása alkalmából azok körök említi meg a cikkiró, akik szintén részt vettek a szűkebb körű pályázaton, s akiknek terveit érdemes volna megismerni:

Vállalkozók Lapja, Bp. 1924. XLV.évf.

ort. 15. sz. 3. old.

Lipovitzky László

1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

109. l.

Linzbauer Jahrs

läsd
2

Bmk 134

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

yezem:

.....

gy helyettesének
ása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Linzbauer János, pesti épitész

VII. 32.

M.D.K.

Linczbauer János

Városi Tanácsháza, volt Vármegyeháza a legrégibb barok tömbből alakult középrizalit tengelyében vizszintes záródásu kapuval. A vármegyei közgyülés 1776-ban rendelte el a megyeház tervének elkészitését. 1785-ben elkezdték épiteni, majd évekre abbahagyták és 1791-ben folytatták a az épitkezést, amelyet Linczbauer fejezett be 1793-ban.

Börtsök László: Gyula városképi és müemléki vizsgálata. Bp. 1953. 18.

LIPOVNICKY
MÁRIA
IV. ÉVES
GRAFIKUS

GRAFIKAI SZAKOSZTÁLY. TANÁR: HARANGHY JENŐ

Iparművészeti Iskola Évkönyve
1880–1941. Bp. 1942

Lipovniczky Maria

Lipovniczky László

akvarelljei rént vetek vázott a
Pest megyei képzőművének kiállításán.

Túlmutat a megye határain
Pest megyei Hírlap, 1967. nov. 16. (Vác)

Lipovniczky László

Kertkapu Hélen c. képe (rezpró)

szerepel az alábbi táslaton

Jenkei János: Pest megyei képző-
művészet táslata Tatabányán

Komárom m. Dolgozok Lapja 1969 II. 16

Lipovniczky László

Kez Drapu télen c. képe (eml.)

szerepel az alábbi tárlaton

Psuknek Pál: Kentendre. Megyei képzőművészek tárlata

Pestmegyei Hírlap 1968 XII 1

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

LIPOVNICZKY LÁSZLÓ /

réntvetta visegrádi Salamon-toronyban
renderett „Dina Mühely" nemű képző-
művészeti csoportosulás festőinek és
szobrászainak kiállításán

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. aug. 27.

/4

LIPOUNICZKY LÁSZLÓ/

Kertkapu télen c. képével nerepelt
a 14. mezei tárlaton (Szentendre, 1968)

Pest Megyei Hírlap, 1968. dec. 1.

/9

LIPOUNICZKY LÁSZLÓ / festő

váci témájú akvarelljeivel réntvett

a „Duna Műhely" kiállításán

(visegrádi Salamon-torony, 1968. aug.)

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)

1968. nept. 1.

/7

LIPOVNICZKY LÁSZLÓ /

„Patakport" c. művével résztvett a
Pest megyei képzőművének váci
tárlatán

Pest Megyei Hírlap (Váci Nagyló)
1968. aug. 25.

/7

LIPOVINCZKY LÁSZLÓ/ Váci grafikus

Esős utca aquarell

Vidéken élő képzőművészek kiállitása. 2. Bp., 1955. /Kat./

19

Lipovniczky László

Falu, Tihanyi félniget és Árokpart című akvarelljeit, a Dunamenti Víz- és Csatornaművek vásárolták meg a XII. megyei képzőművészeti kiállításról.

Gazdaság tolóltak a megyei képzőművészek munkái
Pestmegyei Hírlap 1966. szept. 3. 5.o

Lipovniczky Lánló

Reút vete a váci megyei tárlaton.

Pruckner Pál: Gondolatok a megye Képzőmű-
vészeti életéről

Pestmegyei Hírlap, 1966. szept. 4. 8. o.

M.D.K.

Lipovnitzky László

Festőművész kiállitotta müveit az Egressy klubban.

Pestmegyei képzőművészek kiállitása az Egressy klubba

Magyar Nemzet 1961. febr. 7. 4.old.

Lipovniczky Gyula

képe szerepelt a Váci kiállítóteremben
rendezett Duna-műhely kiállításon
1970.aug.20-szept.13.

- katalógus a könyvtárban -

Lipovszky László

Ápr. 4-én a váci képtárban megnyílt kiállításon váci kartonjai szerepeltek.

Végh Ferenc: Távirati tárlat 1941.

Pest Megyei Hírlap, 1941. ápr. 9.

MHP SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

TÁRSADALMI SZEMLE

1971 — 11

Lipovniczky László

1021

Lipovniczky László: Városkép

mazni. Azt azonban [illegible]
lyabb ítéleteket azoknak az ügyeiben, ak
iparkodnak zaklatni.

A hatósági ügyintézés formai kérdései
azon nem nagyszámú államai k[illegible]rtoz
zés menete, formai rendje, a [illegible]knal
gatartása, az állampolgárok[illegible]rás
szabályozva vannak (1957. [illegible]. törvé
nos szabályairól), és lényegi [illegible]nelyesen
leg az a teendő vár ránk, hogy egyes ügy
bályokat egyszerűsítsük, mert ezeknél ne
való törekvés miatt szükségtelen mozzar
ság az eljárásban (például az állampolgároknak különféle bejelentések megte-
telére kötelezés, személyes megjelenési kötelesség előírása, kötelezésük olyan
adatok beszerzésére, amelyek nemegyszer ugyanabban az épületben rendelke-
zésre állanak vagy amelyeket az eljáró hatóság lényegesen egyszerűbben tudna
hivatalból megszerezni, mint ahogy az állampolgár meg tudja szerezni stb.). E je-
lenségek megszüntetésének módja az ügymenetek felülvizsgálata s elsősorban az
ügyintézéssel foglalkozók véleményének ismeretében azok egyszerűsítése.

A hatósági tevékenység „formai" kérdései között különleges helyet foglal el az emberekkel való bánásmód. A folyamatos javulás ellenére még ma sem fehér holló a ridegség, sőt az udvariatlanság sem. Nem tudtuk feloldani a hivatalos nyelv merevségét sem. Hatóságaink javarészt ma is olyan nyelven írnak az állampolgároknak, amely sehol másutt nem használatos, csak a hivatalos érintkezésben. Érdemes talán megjegyezni, hogy a hivatalos levelekben nincs semmiféle megszólítás, az aláírás előtt nem szerepel a mindennapos emberi kapcsolatokban megszokott udvarias formulák egyike sem. Olykor egyszerű közlésekhez is fenyegető kitételek csatlakoznak („felhívom, hogy nyolc napon belül annál is inkább jelentse be, mert ellenkező esetben" stb., stb.). A „kérem" szó a hatósági szótárból szinte teljesen hiányzik. Pedig, hogy ezen aránylag könnyű változtatni (csak a II. József korabeli bürokrácia beidegződéseit kell elhagyni) azt az is bizonyítja, hogy az idézés évszázados mintáját új minta kibocsátásával egycsapásra emberivé lehetett tenni; mindenki megérti előzékeny hangú szövegéből is, hogy a hatóság meg akarja őt hallgatni, s a korábbiaktól eltérően azt is megtudja belőle, hogy milyen tárgyban kívánnak vele beszélni. Ugyanígy csak a régivel való szakításon múlik, hogy a hatóság szóban és írásban az átlagember számára közérthető felvilágosításokkal szolgáljon, s hogy egy-egy kérdőív, nyomtatvány kitöltése ne okozzon még a jog és az igazgatás világában járatos embereknek is hosszadalmas fejtörést.

„Tárgyaim lélektartók"

Műveiről vall Lipovics János iparművész, szobrász

Kiállításaimon általában három művészeti műfajban készült alkotások láthatóak. Ezek a szobrászat, a kerámia és a grafika. Mindhárom műfajban azonos szellemiséggel, indíttatással dolgozom, bár céljaiban az egyes munkák között különbségek lehetnek (konkrét megbízások, tervek, illetve a kimondottan tárlatra szánt darabok, műtermi vázlatok).

Fotó: Lipovics János

Lipovics János: Ördögök (a Meditáció sorozathoz) / János Lipovics: Devils (to the series Meditation) [2004] *samott, 20x10x15 cm egyenként / fireclay, 20x10x15 cm each*

Önálló kiállításaim megnyitóján néha mellőzöm a művészettörténész megnyitóbeszédét és magam szólok a vendégeknek kiállított munkáimról, magamról. A „szakember" lehetőség szerinti mellőzésének esetemben két oka is van.

Az első: a személyesség hiánya. Munkáimra pedig talán éppen ez a legjellemzőbb. A művészettörténész általában nem firtatja azt sem, hogy hogyan kezdődött a művészi pálya, vajon mitől ilyenek az alkotó munkái, hogyan „keveredett" a művészet közelébe, „honnét jött" az alkotó. (Később idézek azoktól akik e tekintetben kivételek...) Ha beleférne a személyesség az ilyen gondolkodásba, világos lenne az anyagszeretet és a konkrét formák iránti tisztelet, amely munkáimban egyaránt felfedezhető, akár a fa, a fa és más anyagok kombinációja, akár a kerámia a médium.

A konkrét formák szeretete a plasztikai gondolkodásomból, származásomból, a személyiségemből és a művészettörténet klasszikus értékeinek tiszteletéből eredeztethető.

A második ok: én nem művészettörténészi kategóriákban gondolkodom, nem akarok aktuális lenni... Számomra az alkotás nem virtuális, pusztán szellemi cselekvés.

Így, „korszerűtlenül", halmozottan hátrányos helyzetű alkotóként (tudniillik nem Budapesten élek, ráadásul még tanítok is) a művészettörténészi kategóriák és napjaink karriersémái és -gyakorlata szerint nem is lehetek aktuális. Az „aktualitás", a „sikeresség" nem érdekel, azonban az igen, hogy önmagát, alkotói tehetségét, szakmai tudását, a művészi hitét vállalja az alkotó. Vállalom,

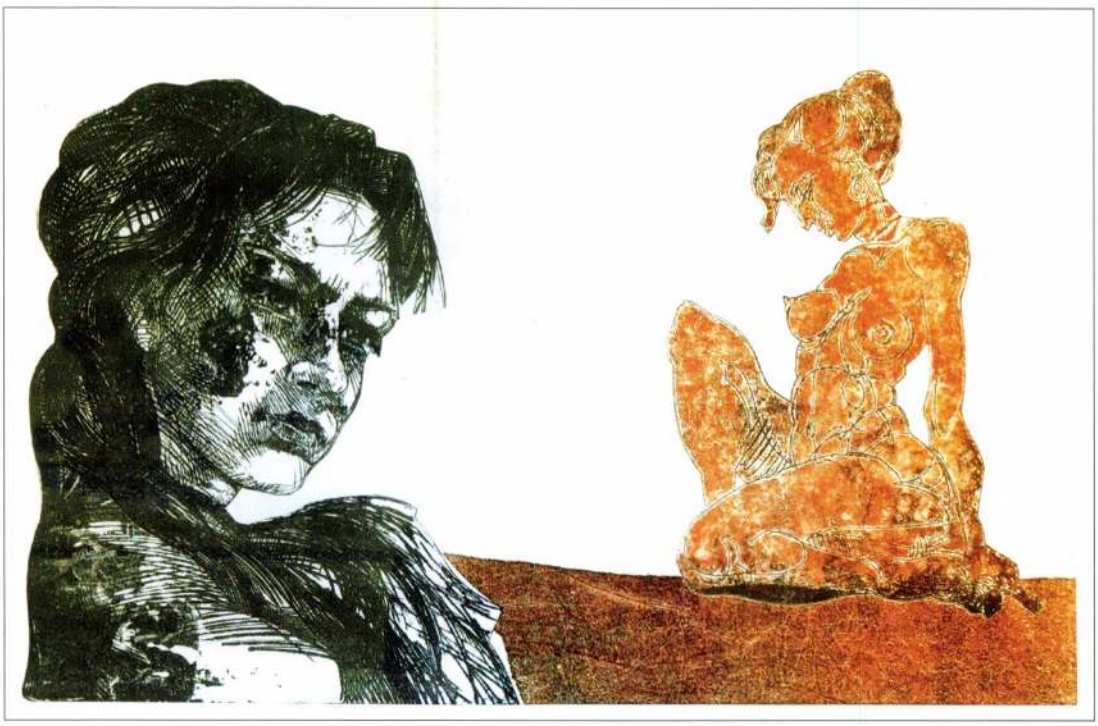

Fotó: Lipovics János

Lipovics János: Meditáció 1. (részlet a sorozatból) / János Lipovics: Meditation, 1 (detail of the series) [2004] *litográfia / lithography* [70x100 cm]

Fotó: Lipovics János

vállalnom kell, ha tudok például rajzolni, mintázni – ez a kortárs (a korszerű) modern művészetben meglehetősen szokatlan jelenség...

Az alkotónak önmaga, személyisége, a művészeti tradíciók és a mesterségbeli tudás „vállalása" oktatóként talán sokkal könnyebb is, mindenesetre így hiteles.

Munkáim szervesen ötvözik a szobrászat és a kerámia műfajait.

*Kerámiá*imat edényszobroknak nevezem. Technikailag többfajta kézműves-eljárás kombinációiból születnek. Ezek jellemzően a korongolás, az építés és a mintázás. A mázatlan tárgyak magastüzű égetésben (1000 °C felett, 1300 °C-ig), a mázas kerámiák a japán „raku" technikával készülnek. Kerámiáim kézműves, kisszériás egyedi darabok, kiállításaimon kívül csak megrendelés esetén készítek belőlük. A lélektartó címet viselő tárgyaim urnaként is fölfoghatóak, de szándékában, jelentésében ennél komplexebb, az emberi kapcsolatokra, a létezésre utaló szimbólumok, jeltárgyak.

A *szobrászat* műfaján belül az érmektől a kisplasztikán át az emlékmű-szobrászatig minden méretben és technikával dolgozom. A kiállításaimon látható bronzplakettek a vert éremhez készült eredeti művész-darabok. Nagyon jellemzők a munkásságomra a díjplasztikák, amelyek konkrét megbízások saját művészi példányai, változatai. Tárlataimon a kisplasztikák között gyakran szerepelnek olyan darabok is, amelyek „szerelemgyerekek", kimondottan egy-egy saját, művészi probléma vázlatai, illetve a végleges megoldása egy-egy gondolatnak (például: *Az idők végezetéig* című tárgyak). A nemzetközi művésztelepeken jellemzően fa köztéri alkotásokat készítek, ezek gyakran többméteres, monumentális kompozíciók.

A *grafika* esetemben azért is szervesen kapcsolódik plasztikai munkáimhoz, mert a rajz elengedhetetlen napi gyakorlatom a tervezés, a gondolkodás folyamán.

Grafikáim szobrászrajzoknak is tekinthetők, hiszen erőteljes, plasztikus jellegük dominál. A szobrászi konkrétság, a formák a leglényegesebb elemük, a kompozíciós variációk csak a tartalom lehetséges megjelenítését, finom variációit, árnyaltságát keresik.

Az egyik önálló kiállításomra reflektálva *Molnár Ernő* művészettörténész mondta rólam: *„A munkái nem gondolatébresztők... – gondolatok hordozói!"*

N. Mészáros Júlia művészettörténész, a győri Városi Művészeti Múzeum igazgatója egy kiállításom megnyitásán pedig ekképpen jellemezte az ott látottakat:

„Lipovics János egyedülálló szobrász városunkban, aki különleges és szokatlan anyagokat párosít műveiben.

Különleges, archaikus és meditatív hangulatot árasztó világot teremt műveivel, amely a múlt emlékeiről és a jelenkor élményeiről egyaránt szól, a szépségről és harmóniáról, a lélek és a gondolat összhangjának szükségszerűségéről vall, az élet értelméről való gondolkodásra késztet bennünket.

←
Lipovics János: Vázák, edényszobrok / János Lipovics: Vases. Dish sculpture
[1997] kerámia, magasság 20–25 cm / ceramics, height 20–25 cm

Lipovics János: Kisördög / János Lipovics: Little Devil
[2001] kerámia, magasság 15 cm / ceramics, height 15 cm

Fotó: Lipovics János

'Soul-holders'

Scultptor and applied artist János Lipovics on his works

'Combining extraordinary materials János Lipovics creates a unique, archaic and meditative atmosphere with his works in order to evoke memories of the past and impressions of the present, of beauty and harmony, to remind visitors of the necessity of the consonance of ideas and the soul and to provoke questions of the sense of life.

After initial experiments with terracotta and natural materials of plant origin combinations of terracotta and bronze of cast iron, of fireclay and metal resulted in compositions represented in this exhibition. [...]

In the fantastic world of the artist creatures of a never-been archaic life, coded in figural signs are enlivened to tell us of love, fate, death, and morals in order to keep alive in us the sense of human life, eternal values and the memory of our ancestors, and to remind us of beauty as the only true creative principle of nature.' *(Júlia N. Mészáros)*

A kezdeti terrakotta és növényi eredetű természetes anyagok egybeépítése után a terrakotta és bronz, vagy porcelán és öntöttvas, a fa és bronz, illetve öntöttvas, a samott és fém azonos kompozícióban való használatával kísérletezett, és ezek legszebb eredményeit tárja elénk.

A más-más megmunkálást igénylő, más-más kifejezési lehetőséget magába rejtő, kontrasztos anyagok különös formákban lelik meg helyüket.

Lipovics János: Az ősök emlékezete / János Lipovics: The Memory of our Ancestors
[1996] samott, fa / fireclay, wood [30x20x10 cm]

Szobrai egzotikus és mesebeli lényekre emlékeztető, emlékmű- vagy totemszerű, összetett jelentést hordozó, metaforikus figurák. Állati-emberi és tárgyi részletekből megálmodott, gazdag fantáziáról valló, különös formavilágot tárnak elénk, amelyben az eszményi finoman absztrahált jelei groteszk, a realista látásmóddal kapcsolatot tartó részelemekkel – arcokkal, fejekkel, ugyanakkor artisztikussá munkált, finoman

Fotó: Lipovics János

Lipovics János: Lélektartó, edényszobor / János Lipovics: Soul-holder. Dish sculpture
[2001] kerámia, raku / ceramics, raku [28 cm x ø14 cm]

kidolgozott felületű, absztrakt elemekkel kombinálódnak. Vázaként is használható, magastűzön égetett edényei a szobrokkal azonos szellemben készültek.

A tárgyalkotás igénye, a szépség formába öntésének szüntelen vágya, a fantáziagazdagság és kifinomult érzék, az anyagok tulajdonságainak maximális tiszteletben tartása, az eddig ismeretlen párosítási lehetőségeinek kiaknázása és a gondos megmunkálás a legfontosabb jellemzője ezeknek a műveknek és Lipovics János művészetének.

A művész szobraival és tárgyaival benépesített, fantasztikus világában egy sosem-volt archaikus élet lényei elevenednek meg, akik szellemről, szerelemről, sorsról, halálról, erkölcsről és tisztességről mesélnek, hogy ébren tartsák bennünk az ősök emlékezetét, a tisztaságot, a szépet, a maradandó értéket, az emberi élet legfontosabb értelmét, s figurális jelekbe tömörülve a szépségről mint a természet egyetlen igazi teremtőelvéről beszéljenek nekünk."

„A kezem nyomát hagyom magam után"

Madarassy István vörösréz alkotásairól

Madarassy István ötvös- és szobrászművészt számos magyarországi és külföldi kiállításán *Dávid Katalin*nak, a magyar művészettörténet egyik legismertebb személyiségének a művész egyik katalógusába írott szavai jellemzik leginkább: *„alkotásai lényeglátó, maga teremtette ideát követő művészetről tanúskodnak."*

A művészcsaládból származó utódok jól ismerik a saját kifejezési mód megtalálásának gyakorta küzdelmes folyamatát. Madarassy István egész

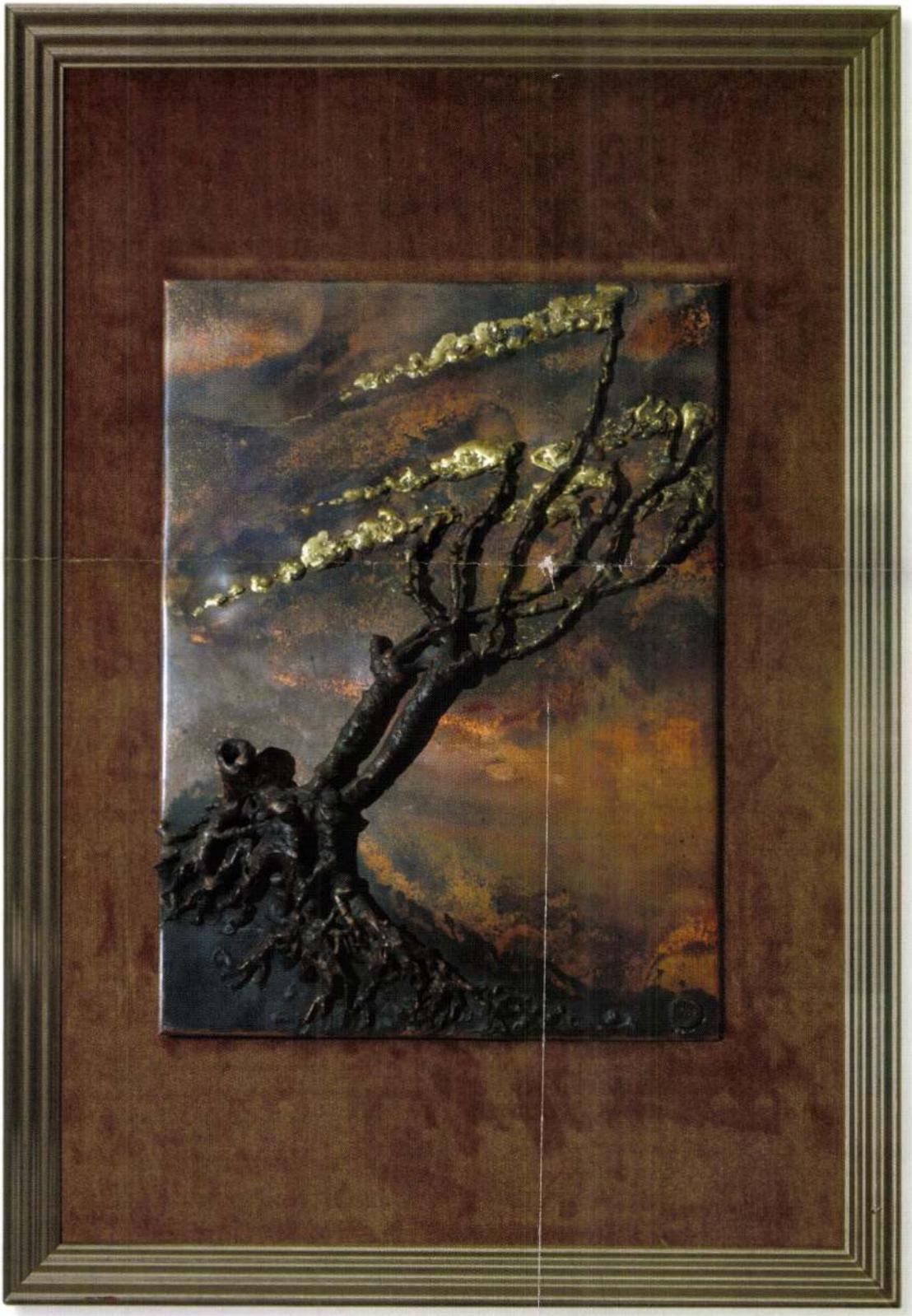

Fotó: Szelényi Károly

Madarassy István: Vihar, Pagoda bár, Mátraháza / István Madarassy: Storm. Pagoda Bar, Mátraháza [1997] *vörösréz lemez, hegesztve / copper plate, welded*

Lipovniczky László

Kirándulás akvarell 28x39
Zebegény télen -"- 31x44

Váci képzőművészeti kör
alkotócsoport kiállítása 1971.

Lipovniczky László

Zebegény télen repr.

Váci képzőművészeti kör
alkotócsoport kiállítása 1971

Lipovniczky László

Zebegény Sélen, rgv.

Váci Képzőművészeti Kör Alkotócsoport
Kiállítása, Műv. Ház, 1971.

Lipovniczky László

Kirándulás, akv. 28×39
Zebegény télen, akv. 31×44
Téli napsütés, akv. 36×44

Váci Képzőművészeti Kör Alkotócsoport
Kiállítása, 1971.

Lipovniczky László
festő-

A Duna műhely egyik alapító tagja Lipovniczky László meghalt.

Losonci Miklós: A Duna műhely.
MŰVÉSZET, 1972.december - 12.oldal

Lipovniczky László

Téli napsütés akvarell
36×44

Vác i képzőművészeti kör
alkotócsoport kiállítása 1971.

Lipovniczky László festő

Vácott lett igazán kiváló festő, rajztanári tevékenység mellett.

Sosonci Miklós: Pest megye rajztanárai képzőművészetünk örhelyén.

Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 15.

Lipovniczky László

emlékére

Váci képzőművészek kiállítása
Művelt Nép
1954 V.16.

Lipovniczky László
festő

„Erdő" cimű akvarelljével
Nesepel a tárlaton, vala-
mint „Városkép" cimű
Gouache-je.

Bereczi Miklós: Pest megyei tárlat
Művészet, 1972 január – 40 oldal

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1979 JUL 21
PEST MEGYEI HÍRLAP

Lipovniczky László festőművész

Hírlap 1021
1979. JÚLIUS 21., SZOMBAT

KIÁLLÍTÓTERMEKBEN

A táj személyes közelében

LIPOVNICZKY LÁSZLÓ AKVARELLJEI

A tárlat augusztus 3-ig tekinthető meg a VI. emeleti folyosón, Vácott, a Szőnyi Tibor kórházban.

Az akvarell művelőjétől gyorsaságot igényel. A képzelet mohóságának és a kéz ügyességének kettős kondícióját. Bravúrt és könnyedséget. Az akvarell összetett műfaj: a festészet publicisztikája és naplóírása egyben — az áradó közlésvágy bensőséggel társul. A tér egy adott pontjának és az idő pillanatának egyedi, vissza nem térő sűrítményét tükrözi. Azt, hogy hópehely gördül az akácfa csupasz ágáról, azt, hogy fodrozódik a víz a szél érintésétől, azt, hogy emberek ernyőt nyitnak az esős utcán, azt, hogy a nyári fény aranysárgára gyújtja a tölgykaput. A valóság festészetté fel nem használt számtalan rétege, kifogyhatatlan raktára válhat alkotássá az akvarell perdülő felgyorsításával.

Lipovniczky László mestere volt e technikának, lelkét is megtalálta, nemcsak kézműves gyakorlatát. 1910-ben született Kiskőrösön, Benkhardt Ágoston és Szőnyi István tanítványa volt a Képzőművészeti Főiskolán. 1971-ben bekövetkezett haláláig élete, művészete Váchoz kötődött. Örülhet a város, mert szinte minden kedvesen különös részletét megörökítette Lipovniczky László, mely életműve és Vác festői, művelődéstörténeti örökségének része.

A képek előadásmódja közvetlen és elegáns. Ahogy elhagyta otthona küszöbét, — Lipovniczky László számára megkezdődött az új élmények megszerzése, megörökítése. Hol szőke kazlakra bukkant, hol kirándulócsoport ragadta meg képzeletét, hol a DCM füstsálai vezették ecsetét, hol téli pad jelentette a zsákmányt, vagy a Palotakert, kis-dunai gát, folyóparti vízmosás, őszi liget, Gombás patak, váci barokk kapu, ringó ladik, de festői sétái rendre megújultak és szüntelen alkotásra buzdították.

Ami jelen volt, múlt lesz, de minden egyéni élet folytatódhat a műben. Lipovniczky László számára ez a festészet, az akvarell. Mindez ma is jelen idő; fennmaradt, gyönyörködést okoz, örömet, gondolatot ébreszt az emberekben, — teljesíti a szépség jószolgálatát. Ez a mű, minden igazi alkotás morálja. Örömet, távlatot okozott először magának a szerzőnek, később az utókornak. Lipovniczky László művészete már e második fázisnál tart, csöndes hozzájárulást jelent a tér, az ember humanizációjához. Ügyelt arra, hogy mindig a jelen izgalmas és fontos eseményeit örökítse meg, ezért a régi és az új azonos frisseséggel jelenik meg képeinek felületén. E tárgyiasság a líra kellemes hőfokával ötvöződik, s ez a tájnak személyes jelleget kölcsönöz.

Téli táj

Lipovniczky László barátságot kötött a hajnal fényeivel, balatoni vitorlásokkal, visegrádi, nagymarosi, szobi részletekkel, füredi mólóval; vízzel, hegyekkel, fákkal, emberekkel, erre bizonyság sok kedvesalaposságú képe. Ars poeticája volt és maradt az a fáradhatatlan törekvése, hogy a valóság állandó formáit és változó mozzanatait megörökítse, új születést biztosítson számukra a műben. Testet adott annak, ami ezen akvarellek nélkül elomlott volna, s mely Lipovniczky László figyelme és tehetsége révén mégis megmaradt immár festői közegben, egy ember által gyarapított második természet objektumaként, melyet művészetnek nevezünk.

Losonci Miklós

DEBRECENI Hí

Tanácselnöki értekezlet

Nőtt az idegenforgalom

Az év első felében 4 millió 800 ezer külföldi turista érkezett hazánkba, harmadrészt a nyugati országokból. Az idegenforgalom növekedésének eredményeként nőttek az ország konvertibilis devizabevételei, s ami örvendetes: az év elején hozott központi deviza- és vámintézkedések beváltották a hozzájuk fűzött reményeket. Egyebek között erről számolt be *Sághy Vilmos* belkereskedelmi miniszter a főváros, a megyei és a megyei városi tanácsok elnökeinek szokásos értekezletén, amelyet pénteken *Papp Lajos* államtitkár elnökletével a Parlamentben tartottak. Az idegenforgalom időszerű kérdéseiről szóló tájékoztatójában a miniszter szólt arról, hogy a turizmus fejlesztése financiális értelemben sem elhanyagolható feladat: a lakosság pénzének hat százalékát fordítja erre a célra, s az ország összes exportbevételének 5—6 százaléka az idegenforgalomból származik.

Az idegenforgalom területi irányításában számottevően megnőtt a tanácsok szerepe, felelőssége; teendőiket a közelmúltban hozott miniszter-tanácsi határozatok összegezik. A tanácsok tervezik és irányítják közigazgatási területük, a hatáskörükbe tartozó tájegységek idegenforgalmának teljes körű fejlesztését, természetesen a munkában segítőik a tájegységi intéző bizottságok.

Tavaly meglehetősen zsúfoltak voltak a kempingek, s ámbár hamarjában igyekeztek bővíteni a táborokat, számos turista rekedt kívül a kerítésen. A rossz tapasztalatokat megszívlelve az idén — kivált a Balaton körül — megyorsították a kempinghálózat fejlesztését újabb tíz és fél ezer sátorral, lakókocsival érkező turistának teremtettek helyet a táborozásra, s ezzel a balatoni kempingek befogadóképessége másfélszeresére nőtt. A Balaton-part boltjainak, vendéglátóhelyeinek hálózata szintén erőteljesen fejlődik: az idén s jövőre mintegy ötödével bővül. Természetesen nem marad el az egyéb vendégváró honi tájak, kedvelt kirándulóhelyek fejlesztése sem.

A tanácselnöki értekezlet résztvevői megvitatták az idegenforgalom távlati fejlesztési koncepciójából adódó központi és tanácsi feladatokat, s szó esett a legközelebbi teendőkről is.

A tanácselnöki értekezlet ezután egyéb témákat tárgyalt. *Kállai Lajos* pénzügyminiszter-helyettes az időszerű pénzügyi tennivalókról, Papp Lajos a soron következő tanácsi feladatokról tájékoztatta a jelenlevőket.

Félévi mérleg

Lakásépítés

A korábbinál nagyobb ütemben dolgoztak a termelő beruházásokon az ÉVM kivitelező vállalatai, 8,2 százalékkal több munkát végeztek el, mint a múlt év azonos időszakában — állapítja meg az a gyorsjelentés, amelyet az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium készített a kivitelező építőipar első félévi eredményeiről. Általában erőforrásaik koncentrálásával, az építési feladatok gondosabb előkészítésével, sok helyen a munkaidőrend megváltoztatásával is kedvezőbb feltételeket teremtettek a folyamatos, a gyorsabb munkához. Ezeknek az intézkedéseknek hatékonyságát mutatja, hogy az ÉVM gyárépítő vállalatai a munkaerő 3 százalékos csökkenésének ellenére is növelték teljesítményüket. Más tárcák kivitelezői közül a KPM építőipari vállalatai lényegében pótolták az év eleji kedvezőtlen időjárás okozta késéseket, de a tervük időarányos teljesítését a megrendelések és a szerződéskötések elhúzódása is akadályozta.

A lakásépítő-kivitelező vállalatok és szövetkezetek 17 679 új otthont adtak át az első félévben. Ez csaknem 300-zal kevesebb, mint a múlt év azonos időszakában. A szövetkezetek azonban több új lakást adtak át, mint egy évvel ezelőtt.

Panaszok, bejelentések a Volánnál

Harmine napon belül intézkednek — Kevesebb reklamáció érkezik

— Természetesen meghallgatjuk az érintett dolgozónkat. Előfordulhat, persze, hogy az illető mindent letagad, de szerencsére ismerjük annyira a vállalat dolgozóit, hogy tudjuk, kitől mit várhatunk. Figyelembe vesszük eddigi teljesítményét, magatartását is. Ha megalapozottnak látszik a gyanú, de az adott esetben bebizonyíthatatlan, akkor általában polgári ruhás ellenőröket küldünk a járatra.

A legnehezebb az alaptalan, rosszindulatú panaszokat,

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337 748, 340-726
Lipovniczky László
festőművész
PEST MEGYEI HÍRLAP
1979 AUG 5

1021

Tallózás Vácott a vendégkönyvben

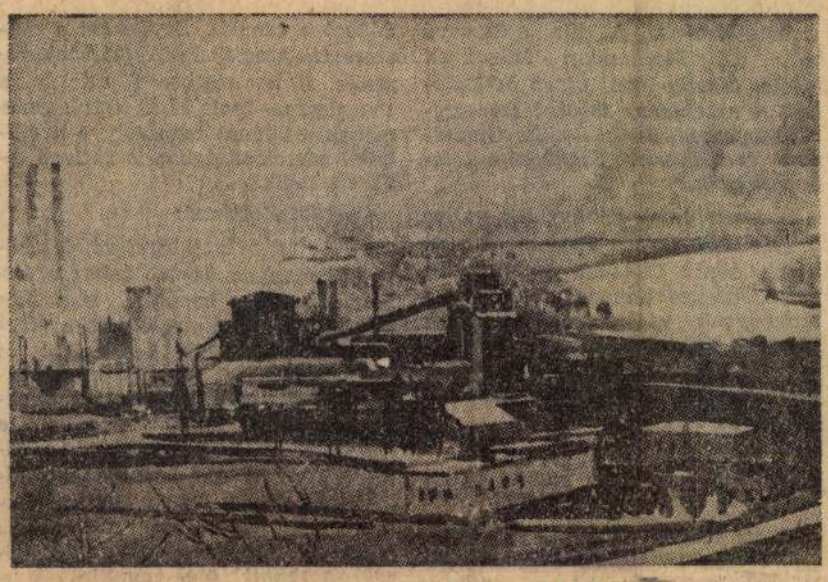

Lipovniczky László: Látkép a DCM-ről.

A vendégkönyv jellemző bizonyíték — mutatja az ízlés- és tudatállapotot, a közönség véleményét —, további teendőink egész sorát. Még több értéket, problémát tár fel a váci Szőnyi Tibor kórház vendégkönyve, mely egy rendkívül fontos tárlatsorozat eredményeit tükrözi. Kétségtelen — voltak előzmények. Az 1960-as években budapesti, salgótarjáni, kecskeméti közkórházak vállalkoztak arra, hogy egyszer-egyszer bemutassanak fontos műveket, főleg az orvosok és ápolók számára. Az azonban közművelődési újdonság, amit *dr. Faragó László* végez. Ő tudatosan hívja meg a festők, grafikusok, szobrászok, kerámikusok alkotásait azért, hogy betegeinek gyógyulását az esztétikai szépség gyorsítsa. Mégsem arról van szó csupán, hogy terápikus szándék vezérli csak a kitűnő közművelő-főorvost, hanem olyan kombinatív eszme, mely a beteget a képzőművészet energiáival gyógyítja, nemcsak injekciókkal, és a későbbi időre életprogramot ad.

A kórház ugyanis nemcsak a gyógyítás helye, hanem sok ember számára az életvitel felülvizsgálatának fontos időpontja. Faragó László úgy szerkeszti az itt töltött időt, hogy az nemcsak a test, hanem a felismerés lábadozási ideje. Biztos túlzásnak tűnik, mégis igazság, ami itt történik Vácott, az országos kezdeményezés, olyan új útkeresés, melyet az UNESCO is figyelemmel kísérhetne, — a schweitzeri szolgálat folytatása és továbbteremtése.

Kit mire emlékeztet

Az első tárlatot 1977. júliusában rendezték *Uhrig Zsigmond* képeiből, melyet a továbbiakban *Kovács Júlia, Mikes J. István, Cs. Nagy András, Vida János, Zagyva Imre, Bíró Ádám* és *Lipovniczky László* alkotásainak bemutatása követett. Sok ezren nézték meg e műveket, s nemcsak könnyebben gyógyultak színes környezetükben, hanem igen sokan ebben az „iskolában" tanultak először képzőművészetet, s ma már otthonuk része is, hiszen köztudott, hogy sokan vásároltak a zsűrizett festményekből.

Általános vonás, hogy a látott kiállítás valamilyen szempontból minden nézőnek hasznos volt, s ezt az írásos vélemények ki is fejezik. A tetszésnyilvánítás egyenletessége az egyik tény, ezt elemezni tovább nem is szükséges, de a különleges hatásokat már igen. Egy műtét után álló kislányt saját édesanyjára emlékezteti a festő „Mama" portréja.

Terápia a szépség

A kép ezúttal gyönyörködtet és humanizál. Az esztétikum ezúttal előhívta és fokozta az együttérzést, a hálát. Cseh, német, lengyel bejegyzések is találhatók, — jelezve, hogy e kórháztárlat közönsége is nemzetközi. Valaki aláhúzta az előtte író helyesírási hibáit. E nyelvi korrekció időpontja most nem indokolt, mert aki helytelenül fogalmazott, aki „zöldett" ír, mégis többet lát; nyomon van, s ha sok képet néz a jövőben, a tárgyrag is pontos lesz.

Bár dr. Faragó László főorvos a fül-orr-gégeosztály folyosójára gyűjti évek óta már a képzőművészeti alkotásokat, — sokan járnak ide a szülészetről, idegosztályról, — kismamák visznek haza fiúholnapot, leányjövőt, s mellé az otthonépítő festmények igényét, s a képek az idegsérülteket is nyugtatják. Terápia a szépség, dúsított környezet. Egy kép felér beszélgetéssel, simogatással, jó szóval, alkalmasint gyógyszert pótol, helyettesít, — kiiktat nyugtatókat.

Orvosi konferencia témája lehetne egyszer ez a váci kezdeményezés, — hiszen a képzőművészet rejtett gyógyítássá lép elő — új gyógymódot jelent. Képzőművészet és zene, irodalom együtt — mert Faragó doktor nemcsak sebész, hanem közművelő is, aki a teljes embert alakítja sebészkéssel, vitamintablettákkal, író—olvasó találkozókkal, zenei délutánokkal és képzőművészettel; gyógyít, regenerál, távlatot nyújt. Mindez nem lázálom, hanem valóság, mit a vendégkönyv számtalan bejegyzése tanúsít. Egész életprogramok fogalmazódnak meg, sőt egymást követő hasonló véleményekből kitűnik, hogy a képtárlat a kórházi beszélgetés tárgya. Kis falvakból, elszigetelt helyekről is jönnek ide betegek, s a félelmet felváltja valami nem várt öröm, új élmény, kincs, mely távozás után is megmarad; találkozás a szépség adományozta harmóniával.

Sőt a tárlatoknak nő a tekintélye olyannyira, hogy a megnyitók valóságos tárlatvezetések, ahol a be-

Ambrus Imre: Kompozíció

tegek ülnek, s hallgatják a műelemzést. Folytatják is a vendégkönyvben, — a beírások minősége fejlődik, hosszabbak, alaposabbak az értékelések. A kórházi tárlat mágnes és sugárzás, hiszen sok-sok hegyek közt rejtőző faluból érkeznek a beutaltak, s viszik magukkal a képektől származó felismeréseket, mert ahogy az egyik bejegyzés jelzi, itt „van idő az elmélyülésre, a gondolkodásra".

Cs. Nagy András: Tavasz

Oldódik a magány

Külső vendégek is érkeznek, *Helemba Magdolna* bizonylatellenőr, aki munkája végeztével örömmel fogadkozik, hogy „máskor is szívesen" eljön megnézni az új tárlatokat. Egy harmadikos kislány a képeket meglepetésnek tartja betegláto gatása alkalmából, és *Czeglédi Miklós* arról számol be, hogy a nővérke kitűnő tárlatvezető. A humanizációs hatás sokrétű, különböző irányban terjed, emberekhez érkezik. Még az is előfordul, hogy a tárlat segít felfedezni a szülőfalut, mert *Zachár Pál* ennyit jegyez meg Vida János művészetéről: „Nekem is nagyon tetszettek a képek, különösen a zebegényi utcarészletek, mert én is zebegényi születésű vagyok." Az is jótékony hatású, hogy a betegek magánya oldódik a megnyitókon, hiszen a festőket barátaik, tanítványaik is elkísérik. Az sem közömbös, hogy a tátrai, balatoni tematikájú képek utaztatják a kórház helyhez kötött társadalmát, — tágítják a képzeletet. Sokan írják véleményük összegezéseként, hogy kitüntetést érdemel az, aki szervezi e kiállításokat. Tudjuk a címüket, — dr. Faragó László főorvos és kollektívája, a váci Szőnyi Tibor kórház közművelődési bizottsága, mely a szépség ezen új terápiáját megtalálta és alkalmazza. Fáradhatatlanul és rendszeresen. Hírük is terjed, — az ország több gyógyintézményének küldöttsége kereste fel továbbképzés keretében a váci kórháztárlatokat. Ez a legnagyobb kitüntetés, hogy az eszme életképes és általánossá válik a klinikákon. Cegléden is, Kerepestarcsán is, — lassan mindenütt az országban.

LOSONCI MIKLÓS

zánkban

lános iskolák oktatási színvonalának növekedése is aláhúzta. Ma orvosok, pedagógusok és pszichológusok összehangolt munkával igyekeznek reálisan megállapítani a tanköteleskorú gyermek fejlettségét és biztosítani, hogy minden gyermek akkor és oda kerüljön oktatásra, amikor és ahol képességeit a legjobban ki tudja bontakoztatni. Szeretném megjegyezni, hogy az iskolaérettségi vizsgálatokat tulajdonképpen nélkülözni lehetne, ha a gyermek születésétől kezdve mindenkor figyelnének az életkorának megfelelő fejlettségére. Igy az iskolakezdés időpontjában csupán csak nyilatkozni kellene az iskolaérettségről, a rendelkezésre álló adatok alapján. E cél eléréséhez még hosszú utat kell megtennünk, lényegesen emelnünk kell a gyermekgondozás szakmai színvonalát, javítani kell az orvosok, védőnők és a szülők együttműködését és sokkal jobban ki kell használni az óvodák adta lehetőséget. Az ehhez vezető út újabb állomása lesz, hogy már 5 éves korban szervezetten kezdjük meg a fejlettségi vizsgálatokat.

● Hogyan fogalmazná meg a gyermekegészségügyi ellátás célját, s ehhez a követendő utat?

— Orvosok, pedagógusok és szülők közös célja, hogy mind egészségesebb, erősebb, jobban képzett ifjú generációt neveljünk, s ez rendkívüli komplex feladat. Ahogy az Egészségügyi Törvény is megállapítja, az egészségvédelem minden állampolgár kötelessége, s a társadalom minden rétegének van e területen feladata. Ha visszanézünk az elmúlt évtizedekre, azelőtt elképzelhetetlen fejlődést és eredményeket láthatunk. Ha tennivalóinkat nézzük, rendkívüli erőfeszítések szükségességét mutatja a kép. De azt is látnunk kell, hogy társadalmunk kiemelt feladatnak tartja gyermekeink mind jobb fejlődését. Az egészségügy mindenkor kiemelt feladata: a gyermekegészségügy fejlesztése.

D. G.

rin

Pór Bertalan rajza

Iskola a gy

Az előzmény. A hír szűkszavú volt: *„A Mechanikai Művekben iskolai osztály indul ötven hallgatóval. A kihelyezett tagozat szervezeti tileg az aszódi Petőfi Sándor Gimnázium és Gépipari Szakközépiskolához tartozik..”*

Ötvenen ülnek néhány hét múlva a gyári középiskola padjaiban: a tanulók döntő többsége szakmunkás. Munkaidő-kedvezményt kapnak, a tankönyvek vásárlására sem lesz gondjuk. Elkészült már az osztálynévsor: a legfiatalabb hallgató tizenhét esztendős, a legidősebb pedig közel jár az ötvenhez.

Lépéstartás

Pentz Károlyné, a kondenzátorgyáregység negyvenöt éves csoportvezetője pontosan három évtizede lépte át az üzem kapuját. Ez az első munkahelye. Anyagkönyvelőként kezdett dolgozni, majd huszonhat esztendeig a minőségellenőrzésen meósnak alkalmazták. Két esztendeje került mostani beosztásába. S tudni illik róla azt is, hogy az elmúlt időszakban többször kapta meg a kiváló dolgozó kitüntetést, 1973-ban pedig átvehette a Munka Érdemrend bronz fokozatát. Alapszervi párttitkár.

— Megbecsült dolgozója a gyárnak, kollégái tisztelik, sok mindent elért már. Miért vállalta mégis a tanulást?

— Kérem, én most jutottam el odáig, hogy végre a magam kedvére tanulhassak. Az egyik lányom tizenkilenc, a másik húszéves. Mindketten leérettségiztek, biztos szakmát adtam a kezükbe, megállnak már a maguk lábán. Nekem most tizenegy ember munkájáért kell felelnem az üzemben. De hogyan tudnám nyugodtan, hibátlanul ellátni a munkámat, ha nem ismerem az új automatikus berendezések működését? Lépést kell tartanom. A családunk összetartó, a gyerekek majd segítenek nekem a tanulásban.

Amikor odahaza megtudták, hogy beiratkozott a gépipari szakközépiskola első osztályába, a kisebbik lánya örömében csak ennyit mondott: *„Na végre, anyu, csakhogy te is tanulsz!*

(Sófalvi Istvánné, a Mechanikai Művek személyzeti és oktatási főosztályának vezetője:

— Nálunk szép hagyományai vannak az oktatásnak. Nyolc éve indítottuk az üzemben a kihelyezett általános iskolát, ahol legalább kétszázötvenen végeztek eddig. S tudja, mi a legérdekesebb? A most induló gépipari szakközépiskolai osztály leendő tanulóinak egy része a kihelyezett gyári osztályban szerezte meg az általános iskolai végbizonyítványt!)

Megnőtt feladatok

Kneif Gyula, a műszerész karbantartó üzem szocialista brigádjának 36 éves vezetője szókimondó ember. Nyíltan beszél megnövekedett feladataikról, de a hangjában egyáltalán nem a panasz, sokkal inkább az öröm érezhető.

— Aki megreked a képzésben, az kegyetlenül elmarad a mi területünkön. A nemrégiben megkezdődött festékszórógyártás teljesen automatikus berendezésekkel történik. Ha a brigádból valamelyikünk nincs tisztában az integrált áramkörű berendezések működésével, az mérhetetlenül sok kárt okozhat. Egyszerűen érzem azt, hogy szükségem van az ismereteim bővítésére, mert ellenkező esetben nem tudom maradéktalanul ellátni a munkámat. És régi vágyam, hogy leérettségizzek...

Kneif Gyula két esztendeje dolgozik a Mechanikai Művekben, s egyszer már megkísérelte, hogy elvégzi a technikumot. Ám akkor félbemaradtak tanulmányai — lakásproblémája miatt. Időközben azonban minden megoldódott, s ismét kezdi a gépipari szakközépiskola esti tagozatát, s a vállalati pártbizottságban is aktívan tevékenykedik.

(Sófalvi Zoltánné:

— A termékszerkezet-váltás következtében az üzem számára létkérdés, hogy a korszerű, mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő berendezések kezelésével és karbantartásával hozzáértő szakemberek foglalkozzanak. Ezeket a gépeket nem lehet rutinból javítani, a legkisebb mellétogás is jelentős károkat okozhat. Ezért is örülünk különösen annak, hogy szakmunkásaink felelősséggel átérzik a tanulás szükségességét. Nem kellett különösebben senkit sem agitálni arra, hogy ismét iskolapadba üljön!)

Rendezett körülmények

Pető Endre, a festőaggregát-gyáregység harminchét esztendős csoportvezetője eredeti szakmáját tekintve géplakatos, de megszerezte a szerszámkészítő szakmunkás-bizonyítványt is. Tizenkét esztendeje dolgozik a vállalatnál, s most ő is úgy érzi, elkerülhetetlen a tanulás.

— Akkor is vállalkozott volna a tankönyvek forgatására, ha utazni kell, mert nincs kihelyezett tagozat? — kérdezem.

— Feltétlenül — válaszolta Pető Endre. — Nekem is megoldódott a lakásproblémám, ami korábban nagyon hátráltatott a tanulásban. Egyszer már elkezdtem a technikumot, de mivel az anyósomnál laktunk egy szobában, s időközben megszületett a kislányom, lehetetlen volt ilyen körülmények között felkészülni a vizsgákra. Most úgy érzem, alapvetően megváltozott a helyzetem, zavartalanul tanulhatok. Ráadánul az üzemben dolgozó mérnökök is szívesen segítenek nekünk a beszámolók előtt...

(Sófalvi Zoltánné:

— A vállalat idei termelési értéke meghaladja a kétmilliárd forintot. Ez óriási szám! A gyáregységekkel együtt négyezer dolgozónk van. Tanulásukra, szakmai képzésükre a jelenlegi munkaerőhelyzetben — különösen a forgácsoló szakmában nehéz az utánpótlásról gondoskodni — különösen gondot kell fordítanunk. Ezért szorgalmaztuk a gépipari szakközép-iskolai osztály indítását. Nincs megállás!)

Kifogástalan minőség

Almási Antal, a villanyszerelők harmincnyolc éves csoportvezetője évek óta folyamatosan tanul. Nemrég fejezte be a marxizmus—leninizmus esti egyetemének általános tagozatát, mert úgy érezte, hogy alapszervi párttitkárként szüksége van friss ismeretanyagra. Ami pedig a szakmai képzést illeti: felsorolni is nehéz azokat a különféle tanfolyamokat, amelyeket — a termékszerkezet-változással összhangban — az elmúlt években végzett el.

— Úgy éreztem, nem lehet elmaradnom: a nyugatnémet automata berendezések szerelése a legmagasabban kvalifikált szakmunkásokat igényli — mondta Almási Antal. — Számomra pedig — ezt leendő osztálytársaim nevében is mondom — különösen megfelelő a levelező oktatás. Nem kell utazgatnunk, hanem helyben ülhetünk iskolapadba. Ha pedig többet tudunk, az hozzájárul ahhoz is, hogy a munkánk minősége kifogástalan legyen.

Búcsúzunk a leendő hallgatóktól. Az ajtóban Pető Endre kézfogás közben megjegyzi:

— Nekem a szakmám nemcsak megélhetési lehetőség. Szívesen dolgozom a gyárban, mert megtalálom az alkotás örömét...

Ez a vallomás akár ars poeticának is beillik.

FALUS GÁBOR

MKK

Lipovniczky László

Szerepelt a Vak Bottyán Muzeumban rendezett kiállitáson.

--: Képzőművészeti kiállitás - kamarahangversennyel egybekötve.
Pestmegyei Hirlap. 1964. jun. 10.

MDK

Lipovniczki László

Szerepelt a váci Vak Bottyán Muzeumben rendezett X. megyei tárlaton.

Prukner Pál: Kiállitás - szépséghkbákkal.

PESTMEGYEI HIRLAP 1964 nov. 6.

Lipovniczky László

Zebegény Tétem, repr.

Váci képzőműv. kör alkotómoport kiállítása, Vác 1971 cipr.
Esztergom 1971 máj.

Lipovniczky László

Kirándulás, akv. 28x39
Zebegény télen, -"-, 31x44
Téli napsütés, akv., 36x44

Váci képzőműv. kor. alkotócsoport
kiállítása, Vác 1971 ápr.
Esztergom -"- máj

CORPUS / BODY
A TEST TEÁTRUMA / I. FELVONÁS

NŐI TESTEK

Miért *'noi testek'* és nem a *'nők teste'* a kötetcím? Tehetjük fel a kérdést. Röviden itt ezt csak azzal indokolhatjuk, hogy elsősorban nem a – ma már a magyar társadalomtörténetben is meghonosított – 'nemtudomány' (gender studies) elvárásainak próbáltak a szerzők megfelelni, hanem a 'test' társadalomtörténetéből (történeteiből) emelték ki a nők testéről szóló elbeszéléseket. Indokolható a címválasztás még azzal is, hogy a testről kívántak szólni elsődlegesen, melyet természetesen nem csak a nők principiumának kell tartanunk. Annak ellenére, hogy a testiség vagy az erotikum 'nagyelbeszélései' kapcsán gyakran az a benyomásunk, hogy 'akkor és ott' csak a nőkről beszélünk, 'itt és most' azt kívántuk megmutatni – ugyan töredékesen – hogy ha a nőkről beszélünk, az elbeszélő(k) személyét sem zárhatjuk ki. Tudományos szövegek és képzőművészeti mélyvallomások egymást váltva és egymást kiegészítve szerepelnek ebben a könyvben, ami tudatos szerkesztői választás volt. Kultúránk nagyon szétszabdalt területeit próbáltuk meg – ha csak időszakosan is – egymás mellé helyezni. Kísérletünk nem várt eredménnyel zárult. A 13–15. század misztikus női szentje(i) és a 21. század képzőművésze – egymástól függetlenül és egymásról mit sem tudva – szinte azonos nyelven beszél és szinte ugyanarról szól. Csupán a véletlen műve lenne?

AZ AGENDA NATURA KIADÓ és a LACZKÓ DEZSŐ MÚZEUM

tisztelettel meghívja Önt és
Kedves Barátait
a *2005. március 8-án* 15 órakor
a Néprajzi Múzeum könyvtártermében
(Budapest, Kossuth Lajos tér 12.)
tartandó
könyvbemutatójára.

CORPUS / BODY
A TEST TEÁTRUMA / I. FELVONÁS

NŐI TESTEK

BAGLYAS ERIKA / CSABAI MÁRTA
FALVAY DÁVID / GALGÓCZI KRISZTINA
LIPOVSZKY LÉL KEVE / SÁNTA ILONA / TÓTH G. PÉTER

A tanulmánykötetet ismerteti

FRAZON ZSÓFIA
ETNOGRÁFUS

AGENDA NATURA
agendamedia@invitel.hu

A könyvbemutató helyszínén a kötet megvásárolható vagy megrendelhető 30%-os kedvezménnyel.

LIPOVSZKY LÉL KÉVE

Lipovniczky Szevér

Lipovniczky Szevér, koszorus zongorakészitő — törvényszéki hites szakértő. Eladás — vétel — szakbecslés javitás. VII. Rákóczi-út 34.
225-410

Bptávb 1940 szept.

Magyar fajánszedények, régi, a sümegi
múzeumban VI. 150.

Lipovniczkyné, özv.;
vul. Szeőke Izabella

festő Eger

Őzi rózsák, olaff.
Pünkösdi rózsák, virf.
Imádkozó gyermek, olaff.
Akt, olaff.
~~Vidéki~~ Képzőművészek
Vidéki következének 1928.
évi kiállításán.

DMKE X 174, 176.

özv. Lipovniczkyné Szeőke Izabella.
(Meyer)

A Képzőművészek Vidéki Szövetségének a Nemzeti Szalonban rendezett kiállításán „Imádkozó gyermek" c. tanulmánya szerepelt. (említve.)

Nemzeti Ujság, 1928. jan. 6,

Lipovniczkyné Szeöke Izabella, festöm. MDK

Egyi Képzömüvészeti Társaság. 1927 szept. 19 óta az elökészitö bizottság tagja.

Nemz. Szal. 388. kiáll.
Képzömüvészek vidéki szöv.-nek I. kiáll. Kat. 1928. jan.

özv.Lipovniczkyné Szeöke Izabella, festöm., Eger.

Öszi rózsák.	olf.
Pünkösdi rózsak.	viz.
Imádkozó gyermek.	olf.
Akt.	"

Nemz. Szal. 388. kiáll.
Képzömüvesznek vidéki Szövetségének I. kiáll. Kat. 1928. jan.

MDK

özv.Lipovniczkyné Szeöke Izabella, Eger

Őszi rózsák, olaj
Pünkösdi rózsák, vizf.
Imádkozó gyermek, olaj
Akt, olaj

Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll. N.Szal. 1928.
jan. 7 l.

M.D.K.

özv. Lipovniczkyné Szeőke Izabella, Eger.

"Vidéki művészek kiállitása a Nemzeti Szalonban " cimmel képek repr.-it közli a lap. A művész festményének cime: "Imádkozó gyermek".

Szinházi Élet. Bp. 1928. január 22-28. XVIII. évf. 4. sz. 66-67. lapé.

M.D.K.

LIPOVSZKY Henricus murarius

Szeged

4 sodal

1952)

Müvért. Kapossy János: É...
gnafikusok M...

MDK

Lipovszky Henrik [építő-] mester

és Lipovszky József szegedi mesterek tervei szerint épültek fel a XVIII. sz. végén Szegeden keletkezett zsidó klasszicizáló stílusú régi templomukat 1843-ban.

Bálint Sándor: Ik építőművészeti klasszicizmus és romantika szegedi korszaka. Tiszatáj, Szeged, 1956. aug. X. évf. 4. sz. 274. l.

M-P. K

LIPOVSZKY Henrik építész

Szeged Hajnóczy u. 12. Régi Zsinagóga (1837-42.)

Társépítész: Lipovszky József

Gerő László: Magyar építészet boladó hagyományai Bp. 1951. 57. l.

M. D. K.

LIPOVSZKY Henrik építőmester

Szeged, Kárász-ház 1845

L. Józseffel

Nagy-Popp-Börtsök: Szeged Bp. 1960. 92-93 l.

M. D. K.

LIPOUSZKY Henrik építész
és L. József építész

Szeged, Régi zsinagóga (Hajnóczy u 12.)
1843. (Repr.)

Nagy-Papp-Börtsök: Szeged, Bp. 1960. 230.
231.

M.D.K

Lipovszky Henrik és József
építész

A szegedi zsidó templomot 1843-ban építették
a terveik alapján.

Bálint Sándor, Szeged városa, Bp. 1959.

931

Friedhof Schneider, 3 Berge meines Bruders

Lipowszky Henrik és József

Szegedi épitomesek

1840-ben épitettek a szegedi egyszerű (2-ik) indótemplomot. it tervezet 1837be Eszt-tettek, irányadóul szolgalván nekik az Ciolja-rok által beszerzett óbudai és pesti templomtervek.

Irod

LKd 159. l. 160. l.

Lipovszky Henrik

épitém

Gentmüeml

188. l

MDK

Lipovszky József [építő-]mester

és Lipovszky Henrik szegedi mesterek klasszicizáló tervei szerint építik fel 1843-ban a XVIII. sz. végén Szegeden lebontott régi templomukat.

Bálint Sándor: Az építőművészeti klasszicizmus és romantika szegedi korszaka. Tiszatáj, Szeged, 1956. aug. X. évf. 4. sz. 274. l.

M. D. K.

LIPOVSZKY József építész
és L. Henrik építész

Szeged, Régi zsinagóga 1843.
Hajnóczy u 12. (Repr.)

Nagy-Papp-Börtsök: Szeged, Bp. 1960. 230.
231. l.

ae. D-a

LIPOVSZKY József építész

Szeged Hajnóczy u. 12. Régi zsinagóga (1837-42.)

Társépítész Lipovszky Henrik

Gerő László: Magyar építészet boladó magyarmányai Bp. 1951. 57. l.

Lipovszky Józef

~~épitéz~~

Gentrüneul

188.1

A vallás és közoktatásügyi
26110.sz.a.kelt és a IX.ker
ténel

Utasitom az álla
templom Mátyás tornyának hel
fejében Harmincezer /:30000:
sága elnökének hivatalos nyu
sége mellett fizessen ki és
kiadáskép számoljon el. Budap
meghagyásából: dr. K. Lippi

Lipp Alajos

LIPP ALAJOS. A hevesmegyei Erdőtelekközség templomának falain, s ugyancsak e községhez tartozó Hanyipusztán lévő kápolnában találkozunk e művész munkáival. Megállapítható, hogy 1700 elején élt s leleszi premontrei szerzetes volt. Erdőtelek és környéke a XVIII. század elején a Buttler grófok tulajdona volt s ezeknek pártfogása révén került Lipp ide, ki a Hanyipusztai kápolnában 1719-ben festegetett. A Buttlerek különben is műbarátok voltak, a minek bizonysága az is, hogy a község határában levő művészi faragású kőkeresztet is ők emeltették. —437 Benkóczy Emil

Művészet 1912. 201. l

helyére sem akadhatám ... (47—54. l.).

Megemlíti aztán J. ugyanezen cikkében, hogy a fontebb említett Frater Vince, híres kő-faragó Mester és szt. Pál Remete Rendjeben szerzetes, ő készítette ezen ékes templomnak nagy mesterségekkel készült Sanctuáriumát; ő ékesítette fel a tűz által megromlott Fehérvári nagy templomot; ő hozta helyre a Nagyváradi és Bácsi kies templomoknak az idő mostohasága által megrongált kőfaragásait.

B. J.

—445

A VASÁRNAPI UJSÁG ILLUSZTRÁTORAI 1854—1858. A forradalom utáni halálos

Lipp Alajos

Elhunyt 1912. 201

Filstich l. Felstich

M. D. 4

LIPOVSZKY J. építészek
és H.

Szeged, Régi városrajza (1834–1842)

Gerő László: Építészeti stílusok
Bp. 1957. 106. l.

M. D. K.

LIPOVSZKY József

Szeged, Kárász-ház 1845

L. Henrikkel

Nagy-Papp-Börtsök: Szeged Bp. 1960.

92-93. l.

K. D. K.

LIPOVSZKY József építész

Szeged. Régi zsinagógája, 1837-42. Lipovszky Henrikkel.

Magyar építészet. Bp. 1954. 95. l.

Lipóti Földes János ötvösmester

Győri Szemle 1934. 425.

Cikk a győri ötvösökről

Lipóti Földes János

Győr 1669–1704. ötvös

13. l.

Jankógyőri ötv. 33. l. 34. l.

1682–1697. céhmester

1669. júl. 28-án mutatta be remekét s ugyanezcében lett polgárrá.

Szemben, a szerb parton, a magas hegyoldalt sötét erdők boritják; egy kis fala fehérlik a dunaparti fűzek közt, néhány szilárd, fehér, cseréptetős épülettel. Mellette hajók állomásoznak.

Keletről széles völgy érinti Orsovát: ez a *Cserna* szakadéka. Azon túl, az északról lenyuló lánczolat magas hegyben végződik: ez az *Allion*. Tetejéről, mondják, igen szép a kilátás. Aljában vidám csoportot adnak az indóház uj épületei (a vasut innét a Cserna völgyén Mehádiának visz, s a Duna mentén Oláhországba). Nem messze, magas lombok közt, izléses kápolna rejtőzik, annak emlékére, hogy 49-ben ide ásták el a magyar koronát. Hatalmas jegenyesor vonul ismét a Dunáig; egy másik, hosszabb, az országutat szegélyezi Orsova felé, a Cserna hosszu fahidjáig. Ezek a fasorok igen szépek.

Egy órányi kocsizás elvezet Orsovától a hires Vaskapuhoz, hol a Duna széles tükrét ezer szirt szakasztja meg; itt van a dunai hajózás legnagyobb akadálya.

A *Vaskapu* már túl esik a magyar határon. Orsova, mint határváros, valóságos nemzetközi gyülpont; beszélnek itt németül, oláhul, szerbül, még — magyarul is.

*

Ma reggel utaztam Temesvárról *Baziásra*. Ott hajóra szálltam, s öt óra mulva ide értem Orsovára. Moldovánál kezdődik, s idáig tart a Duna folyásának legszebb része, melyet leirásokból már ismertem, s melyet most saját szemeimmel jottem élvezni. Valóban e látvány túlhaladja minden eddigi leirásait; pedig az idő nem volt kedvező, nehéz felhők borongtak az égen, olykor esett.

Messziről felismertem az első szoros kezdetét, mely olyan, mint egy hirtelen magasodó hegytömegben támadt hasadék. Közelebb érve, feltünt a hires *Babakáj*, e kopár, szürke sziklatömeg, mely a Duna közepén guggol, mint egy megkövesült vénasszony. Egyszersmind a galambóczi — a kolumbácsi — vár romokkal koszoruzott sziklakúpja is kivált odább a szerb hegyoldal erdős hátteréből.

Szemben ezzel, az alacsonyabb magyar parton, egyetlen kiálló faltöredék képviseli az egykori *Lászlóvárát*.

Csakhamar befordultunk a szorosba, melynek bejáróját oly regényessé teszi e három nevezetesség.

Ez az *alibégi*, más névvel a *kolumbácsi* szoros.

Megleptek, bár olvastam rólok, a barlangos sziklatömegek, körülfogva a különben erdős hegyoldalok lomb-tengere által.

Kiértünk a szorosból; a Duna szélesebb lett, s ott állt előttünk a balról előnyomuló *Sztenka-hegy* sötét kúpja.

Ez jelzi a Duna első, legszelidebb esését; de a leirások után többet vártam tőle. Alig vettem észre változást a viz szinén. Csak hajónk lassu és kanyargó járása mutatta, hogy a meder itt sekély szikla-zátony. Egy ideig két matróz is tapogatta kétfelől az utat, hosszu póznával, s egyre mondta magyarul, *fenék* vagy *nincs fenék*, mit egy harmadik hajós nyomban általkiáltott a kormányosnak.

Drenkovánál, mely igénytelen állomás, kisebb gőzösre szálltunk. Itt a Duna délre fordul, s az ember érzi, hogy uj világnak áll a küszöbén.

Valóban gyönyörü lesz a tájkép. Jobb felől, a meredek erdős oldalokat mintha helyenként óriási fejszével törték volna le, ugy fehérlenek egymás mellett a lefelé mind szélesedő roppant sziklafalak. Majd festői hegyfok hanyatlik a Dunába, bájos körvonalu sziklahomlokzatával Lejebb a *Grében* hosszu hegygerincze szegélyezi óriási folyamunk tükörét. Meredek, veres márvány-falai kiduzzadnak a növényzetből mint megannyi domboru bástya, s messze kinyuló bizarr hegyével ugy áll ott, mintha el akarná zárni a völgyet.

Ilyen itt a szerb part. A magyar nem kevésbbé érdekes, főleg kezdetén, hol magas erdős hegyoldal födi, melyet időnként felülről lefolyó sziklagerinczek hasitanak végig. De legfőbb ékessége a magyar part e részének a gyönyörü *Treszkovácz*, egy hatalmas sziklacsúcs, melynek tompa gulájánál meghunyászkodva lapulnak meg a környező hegytetők.

A *Grében* hegyfokán túl megint egészen más a vidék. A Duna hirtelen négy vagy ötszörte lesz szélesebb. A szerb part messze eltávozik; zöld lejtőiről a sziklák elmaradnak. Lábuknál szerénykedik *Milanovácz*, e kis szerb város.

A balpartot nagyrészt letarolt, vereses oldalak képezik. Itt-ott kibukkan a magasban egy-egy földalatti sziklaréteg rézsutos párkánya. Kopasz, sajátságos előtér, melyet a távolban sötét erdők koszoruznak.

A Duna lassankint éjszak-keletre fordul, a *Jucz* nevü hires esésnél, mely legtöbb bajt okoz a Vaskapu után. A vidék jellege itt megint változik. Most szükebb a völgy, s nyil-egyenességgel halad, egyforma, többnyire erdős oldalok közt; tulsó végén magas hegytömeg emelkedik, melybe szük rést ütött a folyam: ez a rés a kazáni szoros.

Felséges! ez a szó jön az ember ajkára, mikor e szorosra visszagondol. Mekkora sziklák! S az a csendes öböl, *Dubovánál*, a szoros közepén, szelid hegykoszoruval a magyar oldalon, mig szemben szikla és erdő vetekedve ostromolják az eget! Igen hamar vitt át a hajó; de még eljövök ide. Ez a szoros egymaga megérdemel egy hosszu utazást, egyik remeke ez a természet arkhitekturájának.

Itt végződik a Duna völgyének azon része, melyet ismerni vágytam. Ezentul is hegyek közt kanyarog, de már nem nyujt oly meglepő tájakat.

Van tehát fogalmam az egészről, de mennyi részlet kerülte ki figyelmemet! A ki csak egyszer rohan át ily változatos vidéken, mondhatja-e, hogy élvezte, mondhatja-e csak hogy látta is? Csak az látta igazán, a ki időt szentelt ennyi természeti kincsnek; a ki engedte, hogy e gyönyörü alakulások bűbája áthassa lelkét; a ki hozzájok szoktatta szemét, képes lett rájok ismerni, barátjukká avatta magát. Csak annak tárják fel szépségük titkait, a ki szeretettel adózott nekik, de a más czélok után sietö utazó, ki csak ráadásul akarja bitorolni a bennök rejlő élveket, az előtt elzárkóznak e büszke bérczek: ne érthesse meg senki ilyen olcsón!

Drenkova, szeptember 11-én délután.

Ujra megtettem a tegnapi ut egy részét, de most fölfelé, Orsovától Drenkováig. Már tegnap elragadt a *kazáni szoros;* de mi volt ama látvány a maihoz képest! Kedvetlen, borus volt akkor az ég, s az egyforma szinhiány mindent összeolvasztott. Ma az ég tiszta volt, s mint egy tündércsarnokba, ugy fordultunk be a szoros sziklái közé. Márványként ragyogtak az élesen megvilágitott fehér mészfalak, a vakitó fény s kékes árnyak ellentéte minden részletet kidomboritott s mintegy beleerőszakolt a szembe, mig fejünk felett az ormok által kicsipkézett gyönyörü sötét égen kiterjesztett szárnyakkal uszott egy egész csapat bérczi sas. Részleteket még nem irok, külön napot akarok szentelni a Kazánnak.

A mint a Kazánból kiértünk, előtünt, meglehetős távolban, a völgy tulsó végén, egy fényes párába burkolódzó erdős gula: *Glavicza* hegye, mely a szerb parton határkő gyanánt emelkedik, jelezve, hogy ott a Duna északkeletre fordul (felfelé). A Kazán s a Glavicza közt a völgy, mint már megjegyeztem, nyilegyenességü, mint egy ember-kézzel ásott csatorna, párhuzamos partokkal. A szerb part talán magasabb, lassabban emelkedik, hosszabb, dúsabb növényzetü oldalokkal. Mindjárt a Kazán után gyönyörü hegyoldal omlik alá, mind szélesebben, mint egy görög templom háromszögü homlokzata. Sürü lombos erdők váltakoznak e dőlt sikon smaragdszinü tisztásokkal, melyeket a nap sárga fénynyel öntött le. A következő oldal ép oly festői. Szük völgy nyilik a kettő közt.

Golubinje az egyetlen falu ezen a parton. Kiugró deltán nyugszik. Mögötte a magas erdő cserjéssé törpül, de csakhamar visszanyeri pompáját; feneketlen sötét lombhullámok tódulnak fel a hegyláncz párhuzamos redőin.

A magyar part növényzete nem látszik oly dúsnak, sőt *Plavisevicza* és *Tiszovicza* falvak szomszédságában tökéletesen kopasz, sárgás, vizmosásos hegyoldalok ijesztik a nézőt. A lemosott föld itt-ott láthatóvá teszi a sziklás altalajt, de az ilyen sziklának nem örül a szem: nem a természet szabad alkotásai; az oktalan vad emberi kéz disztelen nyomát mutatják csupán.

Egészben véve mégis a magyar part is erdős, kivált a forduló közelében. Ezen fordulónál van a *Jucz* zuhatag; nevét a *Jucz* pataktól vette, mely balról a Dunába szakad. Túl, a szerb oldalon, tágas, hosszan belátszó erdős oldalu völgy nyilik, melyet a *Poreczka* öntöz. E völgy után következik ama messziről feltünő kúphegy, a *Glavicza*.

A *Jucz*-esésnél a hajó nyugotra fordul, látható lesz *Milanovácz*, s az egész szakasz a Grében hegyfokig. A szerb oldalok folyvást erdősek, csak Milanovácz közelében kopaszodnak le. A balparton a magas, erdős hegyek elmaradnak s nemsokára egy kopasz, vereses, sziklataréjos gúla tünik elé. Ennek alján, kis előreugró sziklatalapzaton, ódon négyszögü torony áll; mögötte két másik. Ezek az erődmaradványok az oláh *Trikule* nevet viselik.

E vidéken az altalaj átalában sárgás-veres; hol az országut beléje vág, — a mint végig fut a folyó mellett, — vereses szakadások jelölik vonalát. Trikule után némi távolságra meredek, kopasz, veres pecsétekkel tarkázott sima lejtő közeledik ferdén a Dunához. Fölötte szeszélyesen czikázik egy szürkés, lapos sziklaréteg kilátszó, töredezett párkánya. Alatta, vizmosások és fehérlő marhanyomok közt, rongyos kis falu kuporog a viz partján. Neve *Szvinicza*.

A Grében-fok alakja igen érdekes, innét nézve. Tarka szikla az egész, melyre ezer él, hasadás, ezer árnyékot vet. Ugy nyulik be a folyóba, mint egy megkövesült tengeri szörny óriási feje, pisze orral, lenyomott homlokkal; még a szemüreget is oda képzelhetni. A fej azután aránytalanul nagyobbodó haltestté változik: az a Grében hegygerincz letarolt, itt-ott mivelt déli lejtője. Arrább a jobboldali erdős hegyekbe olvad.

A hegyfokkal átellenben a magyar part is sziklás a viz mellett, feljebb kopasz, vörös törésekkel. A viz alatt is sziklás a meder; egy része, mely a magyar sziklapart folytatása, egészen kibukkan, mikor a viz leapad, s a Duna szélessége ilyenkor száz ölet veszit. A sziklagát ezen részét *Franió*-nak hivják; egyes kövei most is kilátszottak.

A meder ezen sziklás volta okozza a grébeni zuhatagot, közvetlenül a hegyfok alatt. Vesz is az ember észre némi változást a viz tükörén; nem uszik oly egyforma simán, ereket, gyürüket, apró fodrokat képez, helyenként visszafoly; de mindezen vizrohanásoknál többet képzeltem a leirások után.

Már itt mindjárt feltünt *Treszkovácz* méltóságos sziklakoronája; alatta a magyar parton festői zöld hegyek változatos vidéket alkotnak. A *Sztaricz* völgyénél többi közt az északi süveghegyről barnás sziklataréj ereszkedik alá, mint egy olvasztott s megfagyott vas-zuhatag.

A *Grében* hegygerincz egymásután következő s lombkeretbe foglalt sziklafalai veres színöket bizonyos erektől kapják, melyek többnyire vizirányosak s olykor feltürődnek. Észak felé a lomb elfojtja a sziklát, mely egy kis völgyön túl, a következő hegyoldalon, ujra előtünik, itt-ott veres törésekként. Azután a veres szikla elenyészik.

A kis völgynél mentünk át az *Izlás* nevü zuhatagon. Ez előtt volt még két másik: a *Kis-* és *Nagy-Tachtalia*. Mind hasonlitanak egymáshoz.

Egy perczig látható a *Treszkovácz* a maga egész pompájában: mikor a hajó a tövéhez vezető völgy előtt vonul el. A hegy sziklarésze csaknem egészen leér. Körvonala meredeken vonul kétfelől a felső lapos terrasz-ig s igy a *Treszkovácz* óriási talapzathoz hasonlit, mely még várja szobrát.

A távolban előttünk két lapos szikla állott ki a Duna közepéből, ezeket az oláhok *Bivalyoknak* nevezték el, ugy találván, hogy uszó bivalyokra emlékeztetnek.

Az ezután következő két magas hegysor sziklás oldalai közül csakhamar befordultunk a Dunának drenkovai szakaszába.

Drenkova előtt, a magyar parton, kőszénrakások, bánya-nyilások s egy függőleges vaspálya, stb. élénk kőszéntermelésről tanuskodnak. A hegyek is meglehetősen le vannak tarolva, errébb azonban sürüen lép fel az erdő, s a *Szirinya* tágas völgyén benézve, látszik, hogy oda be északra mindent elborit.

A hajó megállott. Egy rakás kőszéntől fekete oláh rohant a fedélzetre, rongyos vászonruhában. Ezek itt a hordárok.

Partra szállottam.

Néhány ház, az országut és a fátlan hegyoldal közt; a part hosszában egymás mellé sorakozó szállitó-hajók; köröskörül erdős hegyek: ez *Drenkova*.

Az egyik házon ez volt fölirva: «Gasthaus».

*

LIPÓTVÁR: 2. BEMENET A VÁRBA, GALGÓCZ FELŐL.

LIPÓTVÁR: 3. ŐRTANYA, S A HÁTTÉRREN AZ UJVÁROSKA FELÉ VEZETŐ KAPU.

(E kép a fentebbi 2. számu képnek közvetlen folytatása.)

Itt nem volt hely; ez a gőzhajó-társulat fogadója, melyet a tisztviselők sokszor egészen megtöltenek. De egy más korcsmában, az ivóterem mellett tiszta szobát adtak. Egy fiatal magyar vámőr sziveskedett ide utasitani. Ezek az őrök csinos emeletes házban laknak, mely kettős (alsó és felső) ives tornáczczal a Dunára néz. A fedél veres pléh, a falak fehérek. Több ily laktanya van elszórva a Duna mentén; mind egyformák, s olyanok e vadonban mint valami égből cseppent kis paloták.

(Folyt. köv.)

oldalait a Vág vize mossa, nyugati részeit járhatatlan mocsár veszi körül. A sánczok mögött van az ország legnagyobb és eddig talán legczélszerübben berendezett fegyintézete elhelyezve.

Idegenek — ha ugyan a belépésre engedélyyel birnak — a déli kapun bocsáttatnak be a fegyintézetbe. Igy jutottam be én is, s miután a fegyház igazgatója, *Szabó* József urnak igazi magyar szivélyességgel nyujtott vendégszeretetét élveztem, a fegyház berendezésére vonatkozó érdekes magyarázatait meghallgattam, a szives házigazda körülvezetett a kiterjedt telepen.

gyencz befogadására. Első időben férfi- és nőfegyenczek töltötték itt büntetésük idejét. A felügyeletet apáczák gyakorolták, a kezelés bérleti rendszer szerint vitetett. Csak 1874-ben hozták be a házi kezelést, mely a mostani igazgatóság észszerü kezelése alatt kitünően érvényesül.

A lipótvári fegyintézet különben egy egész kis telepitvény. Az igazgató föltétlen hatalommal uralkodik a sánczokon belül. Ő a község elöl-

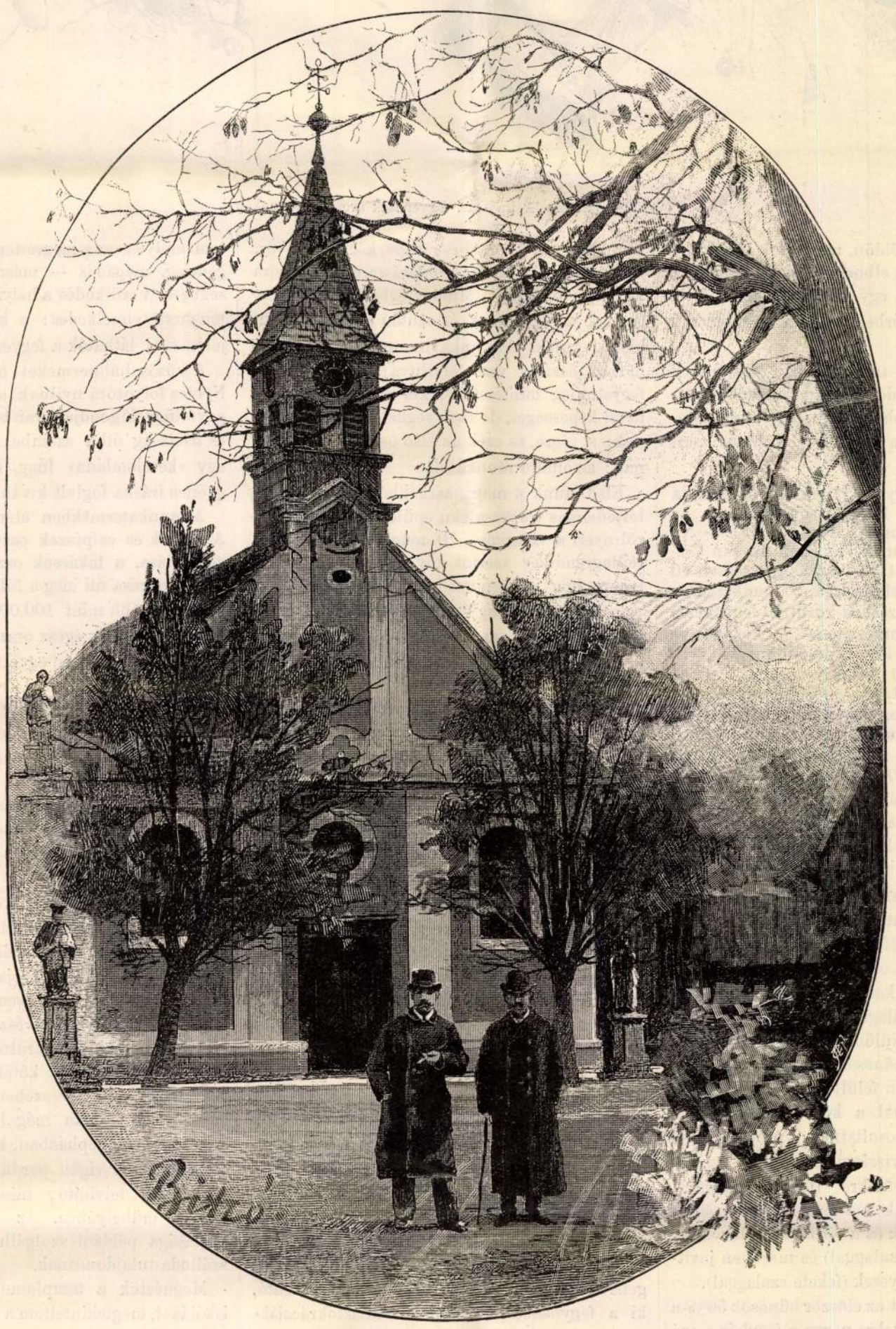

LIPÓTVÁR: 1. A KÁPOLNA.

SÖTÉT LAPOK.

A FEGYHÁZ ÉS LAKÓI.

III*

Lipótvár.

A vágvölgyi vasut Galgócz-Lipótvár állomásától nehány száz lépésnyire megközelithetlennek látszó kiterjedt sánczok terülnek el. E hatszögletü, csillagalaku erődítvény keleti

Lipótvár 1665-ben épült I. Lipót alatt. Figyelő végvár gyanánt szolgált a török inváziók ellen. Mint erődítményt 1848-ban báró Mednyánszky Alajos, a szabdságharcz ez első martirja, hősileg védelmezte az osztrákok ellen, de később a vár feladás utján az oroszok hatalmába került. 1854-ben az akkori kormány az erődítményt fegyháznak alakittatta át, ezer fejárója, — mert a sok hivatalnok, szolga és őrszemélyzet egy külön közigazgatási község szervezetével bir; az igazgató a szabadok birája, iskolaszéki elnöke, mindenütt és mindenben nyilvánul befolyása.

Körutam a legjobb benyomással kezdődött. Csinos és gondosan ápolt virágos kert terül el a sánczok mögött, melynek folytatását parkszerü faültetvények, majd gyümölcsfáktól környezett konyhakertek teszik, közben melegágyakkal váltakozva. Az egyes épületek alig tünnek

* Az I. és II. közlemény a «V. U.» f. évi 32. és 33. számában jelent meg.

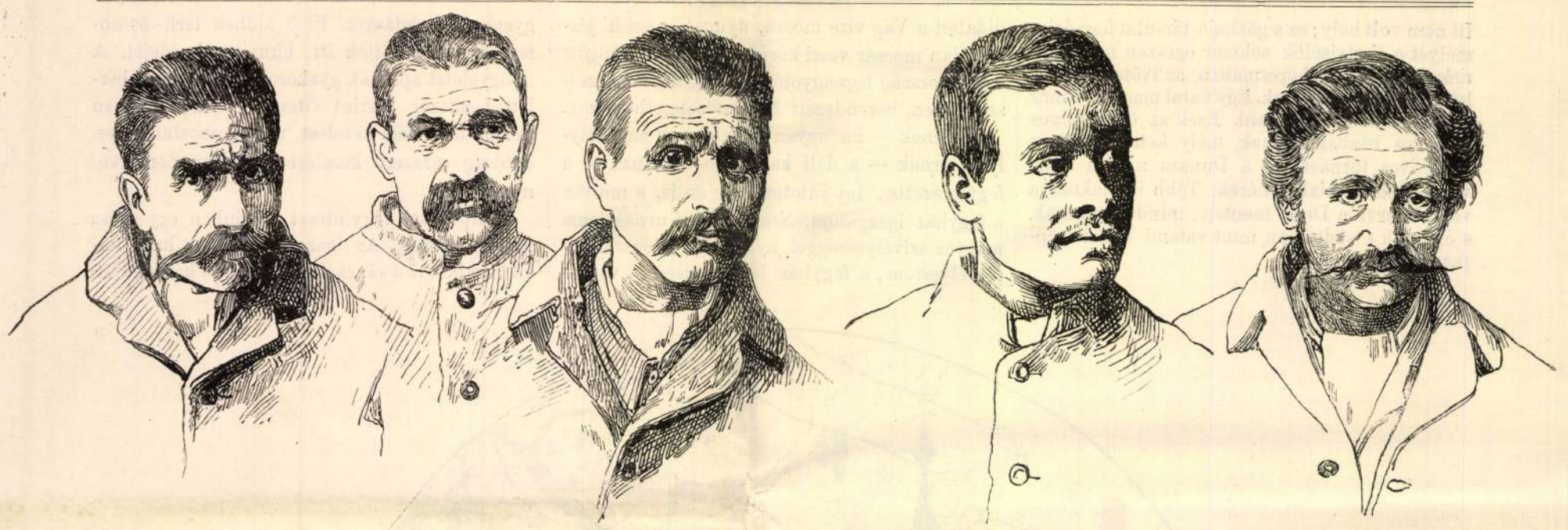

«Javithatatlanok.» A lipótvári fegyenczek arczkép-csarnokából.

föl e virágzó darab földön, mert azok is zöld folyondárokkal vannak elboritva. Csak a kápolna * emelkedik ki szépen egy pázsitos szabad téren — no meg a háttérben a vörös cserépfödelü fegyházi épületek.

Eddig még nem tudjuk, hogy fegyenczek közt vagyunk. Szabadon, felügyelet nélkül dolgozó emberekkel találkoztam, egyforma csinvat-ruhájukban nem tünnek fel annyira, mert kalap fedi fejüket.

Lipótváron a fegyencz-forgalom túlhaladja évenként az ezret. Látogatásom idejében az állomány 716 főre rugott. Rendszerint a 3—15 évre elitéltek küldetnek ide, azonban van köztük husz évre elitélt is. Van az intézetben 70 magánzárka, 10 fegyelmi zárka, 20 munkaterem. Az állandó foglalkozásuak közül 40 fegyencz a kötélveréssel, 30 butorkészitéssel, 30 közönséges asztalos-munkával, 30 czipész-munkával, 70 szövő munkával, 40 kötszövészetnél, 28 az ernyőnyél-gyártásnál, 20—20 bádogos-, kovács-, lakatos-műhelyekben, ugyanannyi az esztergályos- bognár-, kádárműhelyben, végre pedig házi dolgokkal, u. m. a köztisztaság fentartásával, kertészettel, stb. 120 fegyencz van elfoglalva.

A fegyházi rend példásnak mondható. Bár a magánzárkák nem elégségesek a szabályrendelet szigoru keresztülvitelére, — minden fegyenczenek egy évet kellene tölteni magánzárkában, — azonban a helyi viszonyokhoz képest 2—3 hó is elégségesnek mutatkozik.

A fegyenczek *erkölcsi* és *fizikai* szempontból osztályoztatnak. Ez osztályozás az alosztályozással együtt vitetik keresztül. Mint az erkölcsi világban az érdemszalagot, ugy viselik a fegyenczek az osztályozás különböző jelvényét zubbonyaikon. Az *először bűnösök*, miután kor szerint (24 éven alól és azon felül) elkülönittettek, midőn a magánzárkából a közösbe kikerülnek, három osztályba soroltatnak: próbaközepén (zöld szalaggal), jóviseletüekre (vörös szalaggal), kitünő viseletüekre (fehér szalaggal). A *visszaesőknél* csak két osztály lehetséges: kevésbbé veszélyesek és a törődöttség bizonyos jelét mutatók (kék szalaggal) és merőben javithatatlanok és veszélyesek (fekete szalaggal).

Tapasztalat szerint az először bűnösök 50%-a erkölcsileg rossz; ezekre nézve a fegyház a szó szoros értelmében vett nevelő-intézet. Huszonhét százaléka az először büntetett egyéneknek ismét visszakerül a börtönbe, de ha tekintetbe veszszük azt, hogy ezen számarány tiz százaléka részben a közönség kiméletlensége, részben a megélhetés nehézségeinek rovására esik: a fegyházi nevelés és a büntetés hatálya igen kielégitőnek mondható.

A munka 6 órakor reggel kezdődik és tart $11\frac{1}{2}$ óráig. Ebéd után ismét 1 órakor folytatják a munkát, mely $7\frac{1}{2}$ órakor ér véget, közben egy óra sétára, egy óra erkölcsi oktatásra és három óra tanitásra fordittatik. Minden évben egyszer vizsgáznak a fegyenczek és ezután egy havi szünidőt élveznek. A munkaviszonyok tekintetében három osztály van felállitva: a bejövők és fegyelmileg büntetettek; kik már elsajátitottak némi képességet, de csak segitséggel dolgozhatnak; s végre, és ezek az első osztályhoz tartoznak: az önálló munkások.

Első utunk a magánzárkákhoz vezetett. Egy terjedelmes trapez-alaku épületben, mely felülről nyeri a világitást, 70 magánzárka az u. n. csillagrendszer szerint oly módon van elhelyezve, hogy a beépitett udvar közepéről egy őr valamennyit mindig szemmel tarthatja. A folyosókon szőnyeg van végigvonva, ugy, hogy az őr, vagy a felügyelettel megbizott egyén minden zaj nélkül megfigyelheti az egyes zárka belsejét, azon az erős tölgyfa-ajtón fürt kis lyukon keresztül nézve áttekinthető a zárka, a nélkül, hogy annak lakója csak sejtené is, hogy megfigyelés alatt van. Rendkivüli tisztaság, és a közegészség kivánalmait pedánsan szem előtt tartó berendezés jellemzik ez épületet. A zárka $32\frac{1}{2}$ köbméter légür tartalmu, világos, kivülről töltő kályhával, s föld alatti ventillátorral van ellátva. A zárkában van egy összerakható vaságy, mely egyszersmind ülőhely is. A nehéz tölgyfa-ajtóba vágott és kivülről nyitható ajtócskán az ételt adják a fegyencznek, kivel az igazgatón és lelkészen kivül senki sem érintkezhetik.

Sorra figyeltem a zárkák lakóit, de csakis egyhez nyitottunk be. Érdekes egyén, a hetvenes évek elején politikai szerepet játszott s merészségével törbe ejtett sok előkelő állásu embert, mig végre egészen elzüllött és vagy két év előtt váltóhamisitások és csalások miatt egy felsővidéki törvényszék több évi fegyházra itélte. Merész és agyafürt gonoszságát azonban a fegyházban is érvényesiteni akarta. Az igazgató humánus bánásmódját azzal hálálta meg, hogy a szigoru fegyházi rend ellen izgatta az «intelligens» elemet, követelő lett és végre az igazgató, ki a fegyházban semmiféle «arisztokráczíát» meg nem tür, ugy bánt vele, mint megérdemelte: fegyelmileg magánzárkába tétette.

Fegyenczünk összetett kézzel kérte az igazgatót, bocsátana meg neki, és ez tett is neki igéretet — de csak a teljes megbánás esetére. Reám nézve felette kinos volt e jelenet és nem voltam képes, — pedig előre föltettem magamban, — e fegyenczczel beszélgetésbe elegyedni. A magánzárka Lipótváron sem téveszti el hatását; bár az elitéltre nézve, tekintve bünös cselekedetének kisebb beszámitásu voltát, kevésbbé borzasztó, mint Illaván, mégis ugyanazon jelenségek mutatkoznak a teljesen magára hagyott fegyencznél, mint a minőket ott észleltem. Félelem, mely egész a megrettenésig fokozódik, csüggedtség, megadás — másrészről vad düh, kétségbeesett erőlködés a helyzetből menekülhetni, mogorva elmélkedés: a kedélyélet mind eme jelenségei láthatók a fegyenczeken.

A közös hálótermeket néztük meg ezután. Nyolcz folyosóra nyilnak a termek. Négy-négy egy felügyelő gondjára van bizva. Mindenütt rend és tisztaság ötlik szembe. Minden osztályban egy «kérelemláda» függ, ebbe dobhatja a fegyencz irásba foglalt kivánalmát.

A munkatermekben élénk élet tárul elénk. A szabók és czipészek osztályában varrógépek zakatolása, a takácsok osztályában 47 szövőszék mozgása üti meg a fület. Ez utóbbi helyen évenkint több mint 100,000 méter csinvat készül, melyből az egész ország fegyőri személyzete számára a nyári egyenruha bőven kitelik. A szabómühelyekben a külföld számára dolgoznak a fegyenczek, egy bécsi czég maga ellátja a fegyenczek felét munkával, mig a czipészmühelyben egy németországi vállalkozó számlájára dolgoznak.

Meglepő szép munka készül a butorműhelyben. A bécsi városház teljes berendezése innen került ki, divatos ó-német stylü butorok folyton munka alatt vannak.

Van a fegyintézetnek specziális iparága is: az ernyőbot-gyártás. Divathölgyeink alig sejtik, hogy az elegáns és párisi divatu ernyők nyelei a lipótvári fegyintézet rabjaitól származnak. A nyers nádbotokat egyenesen Hongkongból szerz be az igazgató. A kötszővészeti mühelyből szebbnél szebb harisnyák kerülnek ki.

Megnéztük még a kötélverő-mühelyt, mely az intézet északi részében van berendezve. E szótalan munka még leginkább egyezik a rabsággal. A gépházban, kovács-, és lakatosmühelyekben vigan perdül a kalapács, üteme csak oly felviditó, mint akármely falusi kovács mühelyében. Az élelmezési osztály tisztasága például szolgálhatna sok elsőrendü szálloda-tulajdonosnak.

Megnéztük a templomokat, a kórházat, az iskolákat, megtekintettem a tanulók rajzait, irásbeli gyakorlatait és elbámultam azon, hogy az emberiség salakjából rekrutált egyének, aránylag rövid idő alatt, mily haladást tudnak tanusitani.

Az ujonan épült munka-pavillon, melyet a fegyenczek épitettek, tökéletesen megfelel a modern egészségügyi követelményeknek.

Van a lipótvári fegyházban is elég rakonczátlan egyén, kik ellenében az igazgató a legszigorubb rendszabályokhoz kénytelen folyamodni. Ezek az u. n. kazamatákban vannak elzárva. Iszonyu, velőtrázó sikoltozás tölté el a földalatti börtönt, midőn az őr felnyitá a nehéz vasajtót, mely a borzasztó helyhez vezet. A rabok neki-

* A lipótvári kápolna itt közölt rajzának érdekességét növeli az a körülmény, hogy az előtérben a fegyintézet derék igazgatójának jól talált alakja látható, mig balra tőle egy látogató áll. — *Szerk.*

rontottak a czellák ajtóinak, nehéz vaslánczuk csörgetése közben kérték a kegyelmet. Ezek a fegyház legveszedelmesebb elemei. A rend és fegyelem, mely az aránylag csekély őrszemélyzet mellett csakis a tekintély által tartható fenn, ez elemek által veszélyeztetve lenne.

«Oh! Ismerek már Istent!» sohajtott egy láthatlan rab. Az igazgató elmondá nekem, hogy az, a ki e szavakat kiejté, még csak tegnap is, midőn engedetlensége miatt megfedte és Isten szent nevét előtte emlité vad daczczal kiáltotta: «Mit nekem Isten! nem ismerek Istent».

De el ez iszonyatos helyről, mely egyszersmind vándorutunk végét jelenti. Ismét Isten szabad ege alatt állok, és látom mily félelemmel, de egyszersmind bizodalommal tekint a bünös és bünhödő sereg azon férfiura, ki anyagilag nem szorulva bár e hivatalra, hazafias és emberi kötelesség érzetében vállalta azt magára és lelkiismeretesen, szigoru igazságszeretettel és valódi humanizmussal tölti be.

Esteledik. A fegyenczek csapatonként vonulnak a hálótermekbe. De ime, ökörvonta szekerek térnek be a kapun, rajta fehér szalagos fegyenczek. Ezek a szántóföldekről jönnek, hol egész napon át dolgoztak. Fáradság nem, de igen is a megelégedettség sugára látszik arczukon. Lipótváron már behozták az üdvös közvetitő rendszert. A jó viseletü fegyenczek s kiknek szabadulása már közel áll — mintegy negyvenen — mivelik azt a kis 80 holdas gazdaságot, mely az intézethez tartozik és annak szükségleteit részben fedezi. A büntetés utolsó szakában, midőn a fegyencz valamely kézimunkát már elsajátitott, felette jótékony hatással van rá a szabad munkálkodás. Rajonganak érte a fegyenczek és még visszaeső bünösöknél is kitünő eredménynyel vált be ez a rendszer. E mellett ezen kis gazdaság 3000 frt tiszta jövedelmet hajtott a mult évben, és a fegyenczeknek is jutott naponta 20—20 krajczár, mely szépen összegyüjtve szabadulásakor kezeihez szolgáltatik és egyelőre, mig ügyeit rendezi és munkát kap, megója őt ugy a nyomortól, mint a kisértéstől. Különben már egyébként is minden fegyencz munka-értékének bizonyos hányada felett szabadulásakor maga rendelkezhetik.

Még egy érdekes dolgot mutatott *Szabó* ur, mielőtt az intézetből távoztam: a fegyenczek arczkép-csarnokát. A gyüjtemény legérdekesebb példányaiból néhányat mutatványképen átengedett a «Vasárnapi Ujság» számára. Rablók és betörő tolvajok ezek, többször voltak már büntetve és a «javithatatlanok» osztályába tartoznak. Ezek a börtönök örökös lakói, kiket el kell különiteni a még nem annyira romlott elemtől. Büntetésük ideje alatt is folyton azon jár az eszük, hogy szabadulásuk után mily módon viszik keresztül bünös terveiket. A társadalom halottjai, kikre nem szabad ezentul számitani.

KEMPNER MIKLÓS.

SÁNDOR MÁTYÁS

VERNE GYULA REGÉNYE.

FRANCZIÁBÓL FORDITOTTA HUSZÁR IMRE.

Egyedül jogositott magyar kiadás. **ELSŐ RÉSZ.** Tizenötödik folytatás.

VI. A pizinói vártorony.

A folyosón az őr valami neszt hallott, társait előhivta és öten vagy hatan berohantak a börtönbe. A két fogoly távollétét azonnal észrevették. Az ablak állapota mutatta, hogy csak ezen a nyiláson át menekülhettek. Ekkor hajolt ki Zathmár László az ablakon és kiáltott le nekik, mielőtt megakadályozhatták volna.

— A szerencsétlen! — kiáltá Báthory István. — Elhagyjuk őt... Mátyás!... elhagyjuk őt?

Egy második puskalövés is eldördült s ezuttal összevegyült a mennydörgés robajával.

— Az isten legyen neki irgalmas! — viszonzá Sándor gróf. — De nekünk menekülnünk kell, ha mindjárt csak azért is, hogy megboszuljuk!... Jer, István, jer!...

Épen ideje volt. A kerek torony alsóbb emeletein levő ablakok is kinyiltak. Ujabb puskalövések dördültek el. Nagy lárma is hallatszott. Hátha az őrök megkerülik a párkányt, a mely a torony alját körülveszi és elvágják a szökevények menekülési utját? Hátha a torony másik oldaláról kilőtt golyók érhetnék őket?

— Jer! — mondá Sándor gróf utolszor.

És lebocsátkozott a vezetéken, a melyet Báthory István is azonnal megfogott.

Ekkor mindketten észrevették, hogy a vezeték az üres térben lebegett a párkány alatt. Nem volt itt többé nyugvópont vagy vaskapocs, a melyen kipihenhettek vagy lélegzetet vehettek volna. Mindketten tehetetlen játékszerei voltak a kezeiket felhasogató vezeték lebegő ingásainak. Összeszoritott térdekkel bocsátkoztak le, visszatartóztathatlanul, mialatt a golyók a füleik körül sivitottak.

Egy egész perczig, nyolczvan lábnyi hosszuságban siklottak le igy, azt kérdezvén magukban, vajjon feneketlen-e ez a mélység, a melybe alá sülyedtek. Már is hallatszott alattuk a sebesen tovarohanó szilaj viz zugása. Ekkor megértették, hogy a sodrony végének valamely hegyi patakba kell lenyulni. De mit tegyenek? Ha fel is akartak volna mászni a vezetéken, vissza a kőpárkányra, a kerek torony tövében, nem lett volna hozzá erejük. Aztán hacsak a halálnemek közt lehetett válogatni, mégis többet ért az, a mely ott lenn a mélységben várt rájuk.

E pillanatban borzasztó csattanás dördült el vakitó villámfény közepette. Noha a villám nem érte egyenesen a villámháritó rudját a kerek torony tetején, mégis oly nagy volt a villamos áramlat feszülése, hogy a vezeték egyszerre izzóvá lett tőle, mint a platina-sodrony, mikor a villamos áramlatot átbocsátják rajta.

Báthory István fájdalmában felkiáltott és elbocsátotta a vezeteket.

Sándor Mátyás látta, a mint közvetlenül mellette lezuhant, szétterjesztett karokkal.

Ő is kénytelen volt elbocsátani a vezetéket, a mely a kezét égette és több mint negyven lábnyi magasságból lebukott a rohamos vizü Foiba patakba, az ismeretlen bucói mélység fenekén.

VII. A Foiba vize.

Körülbelül esti tizenegy óra volt. A viharos fellegek kezdtek heves záport ontani. Az eső közé roppant nagyságu jégszemek is vegyültek, a melyek a Foiba vizeit korbácsolták és a szomszéd sziklákon pattogtak. A kerek torony ablakaiból nem lőttek többé. Mire való lett volna a golyókat a szökevényekre vesztegetni? A Foiba csak holttesteket adott vissza, ha általában visszaadott valamit.

Alig merült alá Sándor gróf a vizbe, midőn ellenállhatatlanul tovaragadtatni érzé magát a bucói barlangon keresztül. Nehány pillanat alatt a legvakitóbb világosságból, a melylyel a villamosság a mélység fenekét elárasztá, a legteljesebb sötétségbe jutott. A vizek zugása helyettesitette itt a mennydörgés robaját. A hozzáférhetlen üregbe nem hatolhatott be a külvilág zaja és világossága.

— Segitség!...

E kiáltás hallatszott. Báthory István hangja volt. A viz hidegsége eszméletre térité; de nem birta magát fentartani a viz felszinén és odaveszett volna, ha egy erős kar meg nem ragadja abban a pillanatban, midőn már csaknem alá merült.

— Itt vagyok... István!... Semmitől se félj.

Sándor gróf egyik kezével fölemelte társát, a másikkal uszott.

A helyzet rendkivül válságos volt. Báthory István alig mozgathatta tagjait, a melyeket a villamos áramlat félig megbénitott. A hideg vizben jelentékenyen enyhült ugyan az égési sebek által okozott fájdalma, de bénult állapotában képtelen volt a kezeit használni. Sándor gróf egy pillanatra se bocsáthatta el, különben menthetlenül alámerült volna, pedig neki magának is elég dolga volt azzal, hogy a saját életét megóvja.

Teljes bizonytalanságban volt a felől is, hogy mily irányban folyik ez a viz, a tartomány melyik részét hasitja át, melyik folyamba, vagy melyik tengerbe szakad. Sándor Mátyás helyzete még azon esetben se lett volna kevésbbé kétségbeejtő, ha tudta volna, hogy ez a viz a Foiba, miután senki se tudja, hova ömlenek rohamos vizei. Bedugaszolt üres palaczkok, melyeket a barlang bejáratánál dobtak bele, soha se kerültek meg az isztriai félsziget egyetlen folyójában sem, talán azért, mert a sötét üregben darabokra törtek, vagy talán azért, mert a tovarohanó viztömeg magával ragadta a föld kérgének valamely ismeretlen örvényébe.

A menekülők rendkivüli sebességgel sodortattak tova, a mi némileg megkönnyitette a felszinen maradásukat. Báthory István nem birt többé állapotának öntudatával. Olyan volt, Sándor gróf kezei közt, mint egy élettelen test. A gróf két ember helyett küzdött, de érezte, hogy közel van a kimerüléshez. Azon veszélyhez, hogy valamely sziklasarokhoz, a barlang falához vagy a boltozatról alányuló cseppkövekhez ütődhetik, még egy nagyobb veszély is járult: belesodortathatott azon viztölcsérek egyikébe, a melyek számos örvényt képeztek ott, a hol a sziklafal hirtelen előszögelése megtörte és megváltoztatta a viz sodrának rendes irányát. Sándor Mátyás huszszor is érezte magát társával együtt megkapatva azon hig szipolyok egyike által, a melyek oly ellenállhatlan vonzó erőt gyakorolnak, mint a Maëlstrom.

Fél óra mult el igy; a halál valószinü volt minden perczben, minden másodperczben. Sándor Mátyás emberfeletti erélye még nem csüggedt. Egészben véve, még szerencsés körülmény volt, hogy társa elvesztette az eszméletét. Ha az önfentartás ösztöne felébred benne, szükségképen vergődött volna. S ez esetben kénytelen lenne vele küzdeni, hogy tehetetlenségre kárhoztassa. Ekkor pedig Sándor grófra nézve nem maradt volna egyéb választás, mint őt a sorsára bizni, vagy vele együtt elveszni.

Mindazonáltal e helyzet nem tarthatott soká. Sándor Mátyás ereje érezhetőleg kezdett kimerülni. Voltak perczek, midőn az ő feje merült alá, mialatt Báthory István fejét a viz felszine fölé emelte. A lélegzete hirtelen elakadt. Lihegett, fuldokolt, küzdenie kellett a megfulás ellen. Sőt több izben kénytelen volt el is bocsátani a társát, a kinek a feje azonnal alámerült, de mindenkor sikerült őt ismét megragadnia a viz sodrának közepette, a mely a csatorna egyes szükebb pontjain hatalmasan felduzzadva, borzasztó robajjal rohant tova.

Nem sokára Sándor Mátyás veszve érezte magát. Báthory István teste végkép kisiklott a kezei közül. Egy végső erőfeszitéssel igyekezett megragadni... Nem találta többé s ő maga is alámerült a viz alsóbb rétegeibe.

Egyszerre egy erős ütődés megsebezte a vállát. Ösztönszerüleg kinyujtá a kezét. Midőn ujjai ismét összecsukódtak, egy csomó fagyökeret fogtak meg, a mely a vizben lógott.

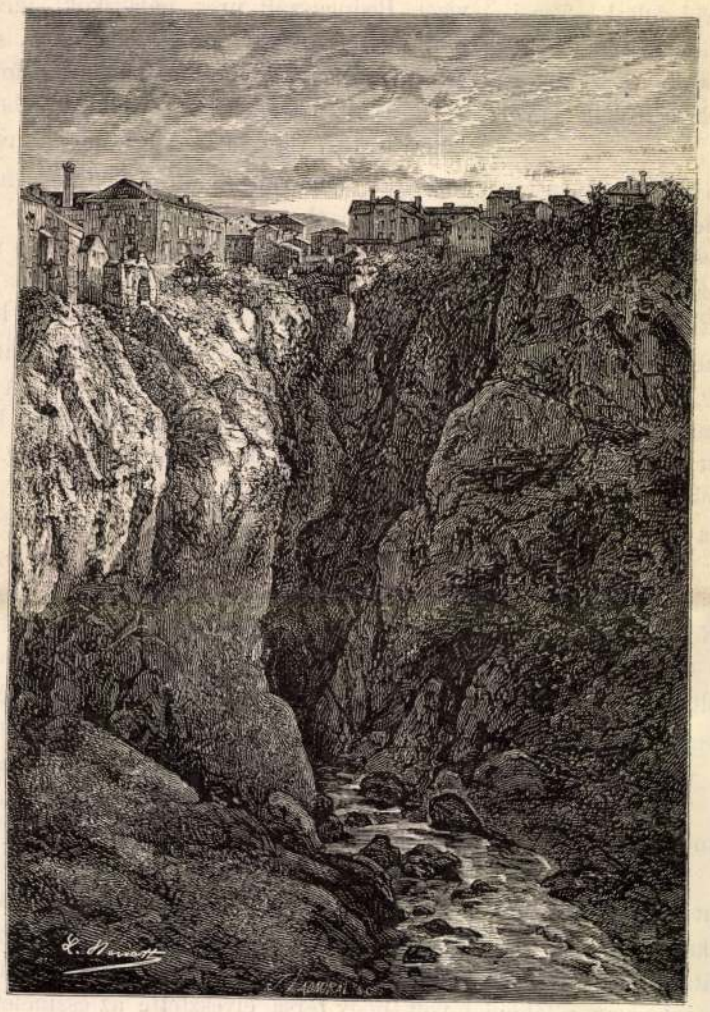

PIZINO, S A FOIBA PATAK A MÉLYSÉGBEN.

MEGRAGADTA BÁTHORY ISTVÁNT A KARJÁNÁL FOGVA.

SÁNDOR MÁTYÁS.

E gyökerek egy fatörzs gyökérszálai voltak, a melyet a rohanó hegyi patak magával ragadott. Sándor Mátyás erősen belekapaszkodott és ismét felkerült a Foiba felszinére. Aztán, mialatt egyik kezével a gyökércsomóba fogódzott, a másikkal a társát kereste.

A legközelebbi pillanatban megragadta Báthory Istvánt a karjánál fogva és nagy erőfeszitéssel fölemelte a fatörzsre, a melyen maga is helyet foglalt. Most mind a ketten egy pillanatra túl voltak az alámerülés veszélyén, de sorsuk e fatörzshez volt kötve és egyszerüen a Buco sziklás vizmedrének szeszélyeitől függött.

Sándor gróf egy pillanatra elvesztette volt az eszméletét. Most legelső gondja volt meggyőződni a felől, vajjon Báthory István nem csuszhatik-e le a fatörzsről. Ezenkivül elővigyázatból mögötte helyezkedett el, hogy szükség esetén fentarthassa. Aztán előre tekintett. Azon esetre, ha a barlangba valamely világsugár behatolna, képes lenne azt észrevenni és megfigyelni a viz állapotát az üreg torkolatánál. De semmi se mutatott arra, hogy közel járnának e vég nélküli csatorna kijárásához.

Mindazonáltal a menekvők helyzete némileg javult. A fatörzs mintegy tiz lábnyi hosszu lehetett és gyökerei, melyek lenyultak a vizbe, nem engedték, hogy hirtelen megfordulhasson. Ha csak erős ütődések nem érik, szilárdsága biztositottnak látszott, daczára a folyékony tömeg egyenetlen szinvonalának. Gyorsasága a rohanó hegyipatakéval egyenlő levén, legalább tizenkét kilométernyire volt tehető óránkint.

Sándor Mátyás visszanyerte egész hidegvériségét. Igyekezett eszméletre hozni barátját, kinek feje a térdein nyugodott. Meggyőződött róla, hogy a szive még dobog, de hogy csak nagy nehezen tud lélegzeni. A szája fölé hajolt és levegőt fújt a tüdejébe. Talán a legelső fuladási rohamok még nem okoztak szervezetében helyrehozhatlan károkat.

Báthory István csakugyan nemsokára megmozdult. Ajkai erősebb lélegzetvételre nyiltak. Végre nehány szót hebegett:

— Nöm!... Fiam!... Mátyás!

Egész élete e szókba volt foglalva.

— István, hallod a szavamat... hallod? — kérdé Sándor gróf, a ki kénytelen volt lármázni a hegyi folyó zugása közepette, mely a Buco boltozatait betöltötte.

— Igen... igen!... hallom! Beszélj!... beszélj... Kezedet a kezembe!

— István, többé nem fenyeget bennünket közvetlen veszély, — felelé Sándor gróf. — Egy fatörzsön uszunk... Hova?... Azt nem tudnám megmondani, de ez legalább nem fog bennünket elhagyni.

— Mátyás, és a vártorony?

— Attól már messze vagyunk! Azt kell hinniök, hogy e mélység vizeiben elvesztünk és eszükbe se juthat minket itt üldözni. Bárhova, akár folyamba, akár tengerbe szakadjon a hegyi patak, oda fogunk érni és oda fogunk érni élve. Ne hagyjon el a bátorságod, István! Őrködöm feletted! Pihenj még, hogy visszanyerhesd erődet, a melyre rövid idő mulva szükséged lesz. Néhány óra mulva mentve leszünk! Szabadok leszünk!

— És László? — suttogá Báthory István.

Sándor Mátyás nem felelt. Mit felelhetett volna? Zathmár László menekvését kétségkivül lehetetlenné tették, miután társaira lekiáltott a börtön ablakából, most bizonynyal szigoru őrizet alatt van és barátai semmit se tehetnek érte.

E közben Báthory István ismét hátrahajtotta a fejét. Nem volt elég fizikai ereje, legyőzni aléltságát. De Sándor Mátyás őrködött felette és készen volt mindenre, még arra is, hogy elhagyja a fatörzset, ha azon akadályok egyikébe ütköznek, a melyeket e sürü sötétség közepette lehetetlen lett volna kikerülni.

(Folyt. köv.)

EGYVELEG.

* **Pasteur és a veszettség.** Pasteurnek a veszettség gyógyitására tett kisérletei a tudományos világban nagy feltünést okoznak s erős a hit, hogy Pasteur csakugyan feltalálta a borzasztó betegség gyógyitási módját. A kiket eddig beoltott, azok közül senkin ki nem tört a betegség a rendes időre. Csak annak megbizonyosodását várják, ha a beoltás nem csupán késlelteti-e a szörnyü bajt. De azt hiszik, hogy a gyógyulás teljes. Pasteurhoz csaknem naponkint visznek veszett ebek által megmart szerencsétleneket. Ujabban két gyermek Roubaixból került haza szülőihöz, miután tiz napot töltöttek Pasteur laboratoriumában. A gyermekek alig győzték eléggé magasztalni mindazt, a mit láttak és tapasztaltak és a kiváló tudósnak valódi emberbaráti és leereszkedő nyájasságát. Pasteur egy másik betegének, Héléne Bourgoisnak borzasztó marási sebe van a homlokán; fejét még mindig bekötözve hordja. Sebét több izben kiégették és csak most kezd hegedni. A fiatal Malfaixnak testét számtalan apró seb boritja; ezek a sebek az eddig nyolcz izben ismételt beoltásokból erednek. Ennek a felgyógyulása is, daczára annak, hogy a beteget nyolcz nappal a marás után vitték Pasteurhez, bizonyos. Pasteur táviratot intézett a roubaixi mairehez, melyben a szerencsés eredményről értesitette őt. A kis gyermekek hetenkint egyszer fogják Pasteurt állapotukról értesiteni.

* **Luther házát** negyven évig tartott restauráczió után ma már teljesen átalakitották s jelenleg a ház oszlopcsarnok által függ össze az egyetemi épületekkel s a körülötte levő teleken nyilvános kertet készitettek.

* **Az Eufrates folyó,** mely egykor oly hatalmas volt, most már kiszáradni kezd. Babylon romjai mellett a folyó annyira szétágazott néhány év óta, hogy inkább mocsárok halmaza, hol gőzhajó nem járhat, és csak egy kis csatorna van, melyen a benszülöttek csolnakaikkal közlekedhetnek. Most e csatorna is mindinkább apad és ha valami szabályozás nem történik, a mire egyhamar gondolni sem lehet, a hires folyó csakhamar «homokba fut» s a partjain levő városok elpusztulnak.

* **Bancroft,** az Egyesült-államok hires történetirója, bár 85-ik életévét is betöltötte, igen szorgalmas munkás. Minden reggel öt órakor kel fel s egész déli 1/2 2-ig folyvást dolgozik nagy művén, csak 8 órakor szakit néhány perczet reggelizésre.

* **A gyüszü történetét** egész a 12-ik századig fel lehet vinni. A wiesbadeni könyvtár egy régi kéziratában, Hildegard szent irataiban fordul elő először a gyüszü német neve: «vingerhuth». Nevezetes, hogy régi sirokban gyüszüt nem találtak.

* **A vadászok védszentjének,** Hubertnek nevenapját Francziaország és Belgium néhány városában még ősi szokás szerint ünneplik meg. A kutyafalkát a czinteremben gyüjtik össze s egyet, a legkitünőbbet, a tulajdonos családjának czimerével feldiszitve, ünnepélyesen bevezetnek a templomba, hol a pap megáldja. A mise végével kürtökkel jelt adnak s azonnal vadászni mennek.

* **Száz éves szamár** mult ki nem rég Cromatry nevü angol községben. E vén állat egészen hiteles adatok szerint már 1779 óta volt a Ross-család birtokában, korát abban az időben, midőn ide került, nem ismerték.

Lipótvár

és Kapuja.

Cserna Károly rajza.

Repr.

OMT. 275. l.

BUDAPEST

III

Margitszigeti Mihály-kolostor romja, kozzá-
ragasztva József fkg. nyaralója

A Margit-sziget. W 1869, 356 l u-
tán melléklet

Lipótvár

(Leopoldovo)

Érsekujvár váramát köveiből épült 1725 tól.

Thain János: Érsekujvár műemlékei. Érsekujvár 1932.

4-l 5.l.

MAGYAR POSTA
1942 FEB. -7. 15

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Lipótvár

Lipótvár alapra jza IV. 102

Muz és Kst. Ert.

Lipp Alajos

Thieme Becker

XXIII. 266. l.

(Lyka).

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lipp Alajos

festő 1700 k

l.

Szabómagyfest

80 l.

Lippa vára

G. G.: Rákóczy Lajos jelentése Lippáról 1604-ben.

Hadtört. Közl.

1894. 688. l.

Lipót vav

Gracza III. 13, 412. l.

AJZ

FELIRAT, JELZÉS):

EGYÉB A

je tetejére áll,
or is.

A Betétszámlakönyvben pénze biztosan kamatozik. Csak Ön férhet hozzá, senki más; mert a Betétszámlakönyv névre szól. Nyugodt lehet. A Betétszámlakönyv biztonságos.

POSTA BANK

Postabank és Takarékpénztár Rt.

LIPOVITS Jolán

Az időtlenség jelei

A filozófia úgy tanítja, hogy az idő nem más, mint az anyagnak egy kiterjedésű alapvető létezési formája, a valóságnak az a vonása, hogy a történések egymásutániságát összefüggő folyamatként fogjuk fel. Augustinus a Vallomások XI. könyvében az időről az embernek, mint időbeli lénynek a létállapotáról, alapvetően mint az örök igazsággal kapcsolatban állóról is elmélkedik. A művész munkáiban a kézzelfogható valóság és a megtapasztalható örök igazság össze- és eggyégyúrt teremtményeit alkotja meg.

Abban, hogy a művészet és az idő édestestvérek, csak megerősítettek azok az alkotások, melyek a győri Vár Art Galéria szobányi új kiállítótermét valóságos „ékszerdobozzá" varázsolták; nevezetesen *Lipovits János, Sóváradi Valéria, Kustán Melinda* és *Húber András* munkái. Szobrok bronzból és fából, kontrasztos textilmunkák, kézi készítésű papírképek köszöntik a látogatót, és a különleges, de legalábbis a megszokottól mindenképpen eltérő látvány – a tárgyak ízléses, harmonikus elrendezésének is köszönhetően – a békesség és nyugalom köntösébe öltözik. Mondhatnám azt is, hogy az alkotók emberiességük, kutató, kísérletező énjük dokumentumaival vágyat ébresztenek az avatatlan szemlélődőben is arra, hogy kipróbálja: talál-e önmaga megfogalmazására alkalmas, eddig számára ismeretlen, de meglelhető kifejezési módokat.

Lipovits János és...

...Sóváradi Valéria munkái

Mert egyszerre keltik munkáik az ötletesség, az egyszerűség, a szakmai tudatosság és a romlatlan művesség érzetét. Minden anyag meleg, „emberből" való. Kiállítóművészek mindahányan és munkáik valódi névjegyeik: legyen az textília, kézi készítésű papírkép vagy szobor – kivétel nélkül egyedi jegyeket hordoznak.

Lipovits János bronzszobrainak mindegyike egy-egy antik sóhaj, valahonnan az idők mélyéről szippantott levegőt lehelnek szét a kiállítóterem falai közé. Alkotójuk mintha egy ókori görög jósda madárjósait mintázta volna meg, akik vevői a mindenség morzejeleinek és titkuk mégis örökre megfejthetetlen marad. Ez a tragédia húzódik az arcok lehunyt szemei mögött. Húber András munkái még ősibb múltat idéznek, szobrai az időtlenség jelfái, melyek talán már megszülettek egyszer, valami idő előtti kéz mozdulatai nyomán, s most „halottaikból" feltámadva, új életre kelve simítanak egységes harmóniába múltat és jelent.

A sor folytatható lenne, de tisztem csak annyi, hogy rábírjam a tisztelt olvasót: ha arra jár, térjen be és szánjon félórányi időt a tárlatlátogatásra. Érdemes.

(A kiállítás április 23-ig tekinthető meg.)

Kiraltall 1994. ápr. 16

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PEST MEGYEI
hiR,LAP

Lipovniczky László

1021

Váci nyár '71

Nyomdai előkészítés alatt áll már a Vác nyári műsora 1971 című, színes nyomású műsorfüzet, melynek borítólapját Lipovniczky László festőművész tervezte. A címlapon a Dunával a háttérben Vác műemlékei, míg a hátlapon a város műemlékeit és történelmi nevezetességeit bemutató várostérkép látható.

Megvakult ablakok
Ködoboz-világban

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

Székesfehérvár

1971 MÁJ 9

Liptai Tamás

— **A békemozgalom kitüntető jelvénnyel** tüntették ki dr. Gál Lászlót, Nagy Lajost, Illés Józsefet, Károly Jánosnét, Elekes Imrét Fejér megyei béke aktivistákat.

1021

— **Kiállítás.** Székesfehérváron a városi ifjúsági klubban kedden nyitják meg Liptai Tamás kiállítását. A kisplasztikai kiállítást este hét órakor Meszlényi János szobrászművész nyitja meg.

— De hiszen pénzt kell
ni, fejleszteni az olyan tele-
pülést, amelyik úgyis meg-
nem felesleges?

LIPOVNICZKY LÁSZLÓ

Sz. 1910-ben. 1971-ben váratlanul elhunyt. festőművész, akvarellista.

Vigília, 1971. szept. 11.

Lipovniczky László, festő

- élt 1910–71. Vácott halt meg.
Akvarellista.

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1971. sept. 640–641. l.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

Lipovniczky László

1971 AUG
1021

Duna M

Gyűjteményes képzőmű

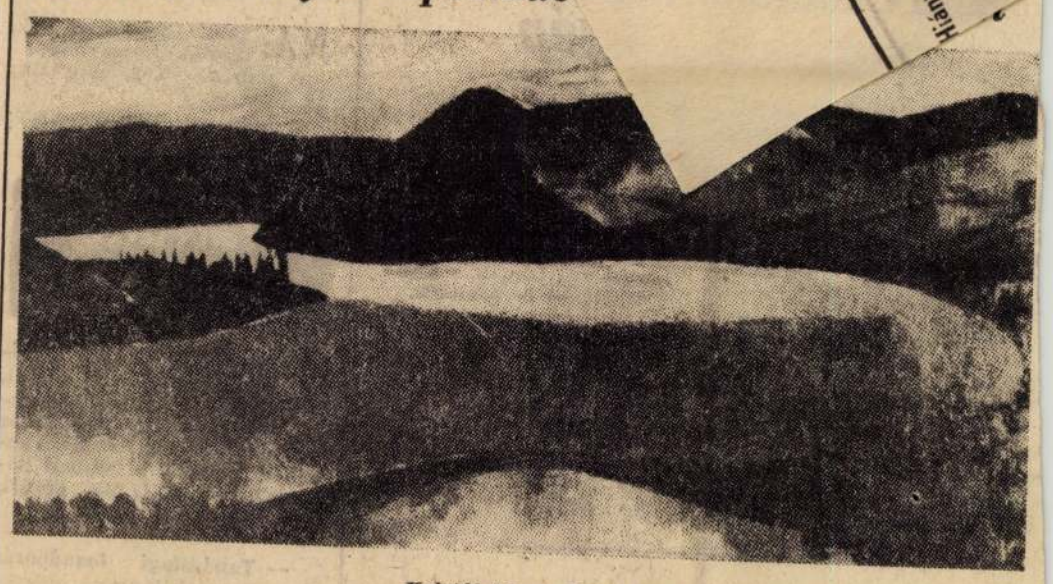

Kristóf János: Dunai táj

Elmúlt időkben alkotóink inkább a *Tiszával* barátkoztak: reggeli gyönyörűségét Bessenyei György figyelte, hullámainak sodrában Petőfi Sándor márciusi viharokat érzékelt, Than Mór tiszai halászokat pillantott meg holdas éjszakákon.

Az első Duna-megszólítónk *Ady Endre*, aki az országokat átszelő folyam vallomását hallgatta, s a *Duna* akkor nem tudott boldog népről beszámolni. A *Duna-műhely Vácott, Szentendrén, Dunabogdányban, Zebegényben* élő festői, szobrászai eleve azzal a szándékkal társultak, hogy helyi hagyományokat őrző figyelemmel európai léptékkel valljanak népről és hazáról. Mindez *1968-ban* történt. A csoport emberi-művészi megerősödése azóta is tart, bár egyesek most nem állítottak ki, s az alapítók közül a nyáron eltemettük a váci tájak érző ismerőjét, *Lipovniczky Lászlót* és a tárlatára oly lelkes hévvel készülő kitűnő szobrászt, *id. Pál Mihályt.*

A Duna-műhely 1971-es kiállításán olyan művek sorakoznak, melyek *a táj és az ott élő, munkálkodó ember „megszerkesztett" harmóniáját jelenítik.* Boldogabb népek élnek a parton, mint Ady hajdani látomásában, s a művek pontosan regisztrálják is ezt a társadalmi folyamatot, másrészt *id. Markó Károly* a szentendrei festők, *Derkovits Gyula* Visegrádtól Óbudáig terjedő Duna láttatását is folytatják lírai eszközökkel, hiszen a *Hajókovácsok* izomfeszüléseinek szegénységre korlátozott drámáját a tartalmasabb jelen megszüntette. Egészében a kör szívós fejlődéséről számolhat be a krónikás.

Az idősebb nemzedék tagjai közül *Pirk János Búzaföldje* a legmeggyőzőbb, a sárgák feszült kavargásában a nap és föld energiája találkozik kalászérlelő állandóságával. *Peukert Károly* geometrizált renddel építi fel szobabelsőjét tárgyilagos festői előadásmódban.

Meglepő *Dániel Kornél* fejlődése. Az utóbbi esztendők elmélyülései új formákat eredményeztek, színben felszívódó *zebegényi utcákat*, égtöredék lendületű *Fecskék*-et, s ha e krétával írt festői jegyzetek olajképpé gazdagodnak, akkor Dániel Kornél a festői megismerés új fejezetéhez érkezik. *Cs. Nagy András* őrzi értékeit, a felület tisztább megoldásaival lép előre, s az élet minden alapvető élményére maradandó festői mondatokat talál, akár *Ablak*-nál figyeli a nyárba pillantó embert, akár erdőben sétáló *Hazatérők*-et elemez a festői látomás.

A dunai táj sokrétűen jelenik meg a különböző lelkületű művészek munkásságában. *Hock Ferenc* a zászlók lelkesedésével azonos lobogást vesz észre a szigetcsúcsot birtokló fák teret betöltő színujjongásában, és *Kristóf János* a nagy Dunakanyar békéjét hangsúlyozza mélyzöld hegyek és a tószerűen nyugodt folyam vonulatellenpontjaival, *Gaál Imre* fehér fényben pompázó dunai szigetnél időzik a rá mindig jellemző elmélyültséggel.

A festői kutatás alapossága másképpen jelentkezik a *Hidvégi—Mizser* művészházaspárnál. *Hidvégi Valéria* olyan színáradattal jellemzi *Csellós nő*-jét, hogy a zene, az orcheszter minden hangja érződik e festői lendületben — *Mizser Pál* újakra készül aszszociatív irányú sorozatával, jelenlegi műveiben fő mozzanat a kísérletező jelleg, e magvetés termése a következő esztendőkben érik be minden bizonnyal. (Szegények szabadulása, Keletkezés és elmúlás.) A domináns képi anyaghoz kitűnően társult *Csikszentmihályi Róbert* nagy művészi érzékenységen és magas szakmai kivitelezésen alapuló éremsorozata, melyek közül a bartóki életművet jellemző, tiszta forrásból ivó szarvasa jól példázza a Duna-műhely társadalmunk előrehaladásához kapcsolt hitvallását is. Örvendetes, hogy *Lőrincz Vitus* tűzzománcai is lassan elhagyják a tisztes „beidegződések"-et, és az embercsoport kompizíciós megoldásait keresik.

A Duna-műhely fejlődésének olyan fázisához érkezett, amikor nem halasztható tovább *a szervezeti élet* fokozása. Arra van elsősorban szükség, hogy a tájhoz kapcsolt baráti kör szigorú műelemzésekben tárja fel az eltérő élményekkel és művészi tudással rendelkező festők, szobrászok optimális lehetőségeit. Művelődéspolitikai feladat is adódik: a jövőben terjesszük ki a Duna-műhelyt Komáromig, Bécsig, Mohácsig, Vaskapuig, s így *nemzetközi méretű tárlatokon* számoljanak be a Dunához kapcsolt, kapcsolódó *osztrák, cseh, szlovák, magyar, jugoszláv, román, bolgár művészek* humánumon alapuló sajátos patriotizmusukról, a Dunán végigringó, városoknál megálló nagy *tárlathajón*. Mindez ma még terv, de holnap valóság lehet, hiszen erre mutat, biztat a nagyszerű váci kezdeményezés, a Duna-műhely 1971-es gyűjteményes kiállítása.

Losonci Miklós

...lap

...ző és a villanytűzhely

Több hűtőszekrény, rádió, mosógép

Háztartási gépekből és a vas-műszaki cikkek többségéből továbbra is bőséges a kínálat — állapítja meg legjabb helyzetértékelésében a KGM kereskedelmi főosztálya. Egész sor vas-műszaki cikkből az elmúlt félévben tovább nőtt a termelés.

Rádióból és mosógépből 13, centrifugából 19, hűtőszekrényből 20 százalékkal több készült idén, mint az előző év első felében.

A hiánycikk-lista tovább szűkült. Lényegesen javult az ellátás például szerárukból: ásóból, kapából. Néhány egyéb cikkből azonban továbbra is kicsi a kínálat. Kevés a kávéfőző, a villanyvasaló és a villanytűzhely.

A KGM ösztönzi a vállalatokat arra, hogy a ma még hiányzó cikkekből többet gyártsanak, s a választékot is bővítsék.

Erre egyre inkább törekednek maguk a vállalatok is. Villanytűzhelyből például erőteljesen fölfelé ível a termelés, az első félévben összesen 14 000 készült, másfélszer annyi, mint tavaly az első hat hónap alatt.

Elismerés a váci gyárnak

Keresett a kötöttáru

A Budapesti Röviköt Nagykereskedelmi Vállalat kedden délelőtt mutatta be új árucikkeit.

Az őszi-téli szezonra több felső kötöttárut hoznak forgalomba, miután alaposan megnőtt a kereslet.

Gyermek kötöttáru, csecsemőholmi van elegendő. Alapanyaguk elsősorban poliészter, tryacetát és acrill.

Ma már a hazai ipar is mind inkább szintetikus szálból készíti termékeit. Több lesz az alsó kötöttáru is, legalább 50 százalékkal. A tavalyi hiány már nem ismétlődhet meg — ígérte a vállalat nevében *Lestár Béla*. Új cikkeket is hoznak forgalomba: a formatartó, nem nyúló férfi alsóneműt poliészter alapanyagból. Fogyasztói ára mindössze két-három forinttal lesz drágább. Igyekeztek minél több fajta, a divatnak megfelelő fazonú olcsóbb férfi- és fiúinget is beszerezni.

Már nem újdonság, hogy mindinkább harisnyanadrágot keresnek férfinak, nőnek, gyereknek. Miután a hazai termelés ezt az igényt még nem tudja kielégíteni, főleg importálják őket.

A gyermektréningruhák, a helenka-nadrágok és a falusi kötöttáruk nyolcvan százalékát a Röviköt Vállalat a Váci Kötöttárugyártól vásárolja.

Erre a szezonra például 300 ezer garnitúra gyermektréningruhát vettek. Elismeréssel mondták — amit alátámasztott többek között *Terék Attila*, a nagykátai ÁFÉSZ áruház igazgatója is —, hogy a gyár tovább modernizálta termékeit, korszerűbb lett az alapanyag és a fazon. Nagyon sokan iskolaruhaként vásárolják a tréningruhát.

k. m.

...ap
...eleteiből

...mú rendelet tartalmazza. (Magyar Közlöny, augusztus 15.)

A Magyar Nemzeti Bank alapszabályainak módosításáról ugyanitt jelent meg egy MNB közlemény.

A burgonya, zöldség, gyümölcs téli tárolása fogyasztói árkiegészítéséről rendelkezett a pénzügyminiszter és a belkereskedelmi miniszter 28/1971. PM—Bk. M. számú együttes rendeletében, amelyet az érdekeltek a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítő 28. számában találnak meg.

Az ellátatlanok, keresőképtelenek lakbérhozzájárulásával

HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK + HÍREK +

MA: 1971. augusztus 25., szerda, Lajos napja.

A nap kél: 4.52, nyugszik: 18.40 órakor.

A hold kél: 9.32, nyugszik: 19.53 órakor.

Várható időjárás

Időnként megnövekvő felhőzet, szórványosan záporesővel, zivatarral. Mérsékelt, helyenként élénk, néhány helyen erős északi, északkeleti szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet: 19—24 fok között.

— **Tanácstagi fogadóórát** tart Belovai Jánosné megyei tanácstag ma délelőtt 10—12 órakor Tóalmás községi tanácsházán.

— **Tanácstagi fogadóórát** tart augusztus 26-án 9-től 13 óráig Arató Jenő megyei tanácstag Törtel község tanácsházán.

— **Ipar — művészet** címmel nyílik kiállítás holnap délután két órakor a Beton- és Vasbetonipari Művek szentendrei gyárában, fiatal szentendrei képzőművészek anyagából. A kiállítást Fehér Zsuzsa művészettörténész nyitja meg.

— **Közös értekezletet tart** ma a Hazafias Népfront budai járási bizottsága és a budai járási hivatal művelődési osztálya a járási népművelőkkel és a krónikaíró körök vezetőivel. Értékelik a tavaly íródott községi krónikákat, az ismeretterjesztő tevékenység programját, és a jövőbeli népművelési feladatokat.

— **Hét családnak** utalt ki eddig az idén, összesen 4600 forint gyámügyi segélyt a budakeszi tanács. A nagyközségben 18 tagú gyermek- és ifjúságvédelmi operatív bizottság működik. Felvilágosító munkájuk következtében a tavalyi tizenegy esettel szemben az idén eddig kettőre csökkent a fiatalkorúak házassága.

A rádió és a televízió mai műsora

KOSSUTH RÁDIÓ

4.25: Rákóczi-indulo. 4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.33—7.59: Hajnalitól reggelig... Közben: 5.00: Hírek. Időjárásjelentés. 5.30: Reggeli krónika. 5.44: Falurádió. 5.59: Pontos időjelzés. 6.00: Hírek. Időjárásjelentés. Kb. 6.15: Rádióreklám. 6.30: Hírek. Időjárásjelentés. Kb. 6.40: Rádióreklám. Kb. 6.50: Hallgatóink figyelmébe! 6.59: Pontos időjelzés. 7.00: Reggeli krónika. II. kiadás. Utána: Körzeti időjárásjelentés. Kb. 7.30: Uj könyvek. Kb. 7.45: Orvosi tanácsok. Kb. 7.50: Múzeumi híradó. 7.59: Pontos időjelzés. 8.00: Hírek. Időjárásjelentés. 8.05: Műsorismertetés. 8.15: Színházak és mozik műsora. 8.20: A 22-es csapdája. Joseph Heller regénye folytatásokban. XXII. rész. 8.40: Bellini: Norma. Kétfelvonásos opera. Közben: 9.59: Pontos időjelzés. 10.00: Hírek. Időjárásjelentés. 10.05: Az operaközvetítés folytatása. 11.01: Garanciát a garanciára. Vértes Csaba írása. 11.11: Prokofjev—Barsaj: Tova tűnő látomások. 11.30: A Szabó család (ism.). 11.59: Pontos időjelzés. 12.00: Harangszó. Utána: Déli krónika. 12.20: Ki nyer ma? 12.30: Tánczenei koktél. 13.15: Verbunkosok, népdalok. 13.50: Válaszolunk hallgatóinknak. 14.05: Kóruspódium Nagykanizsán I. rész. 14.30: Nőkről nőknek. 14.59: Pontos időjelzés. 15.00: Hírek. Időjárásjelentés. 15.10: A kétéltű ember. Beljajev regénye. I. rész. 16.02: A világgazdaság hírei. 16.07: Tolna megye népi énekeseinek műsora Decsről. VI. rész. 16.22: Életszínvonal kilowattban. 16.43: Ránki György: Pentaerophonia. 16.58: Hallgatóink figyelmébe! 16.59: Pontos időjelzés. 17.00: Hírek. Időjárásjelentés. 17.05: Külpolitikai... lentés. 0.10: Zene rézfúvós hangszerekre. 0.25: Himnusz. 0.30: Vízje...

Lipovniczky László

1971 AUG 25

X 1021

PEST MEGYEI Hírlap

Duna Műhely '71

Gyűjteményes képzőművészeti kiállítás Vácott

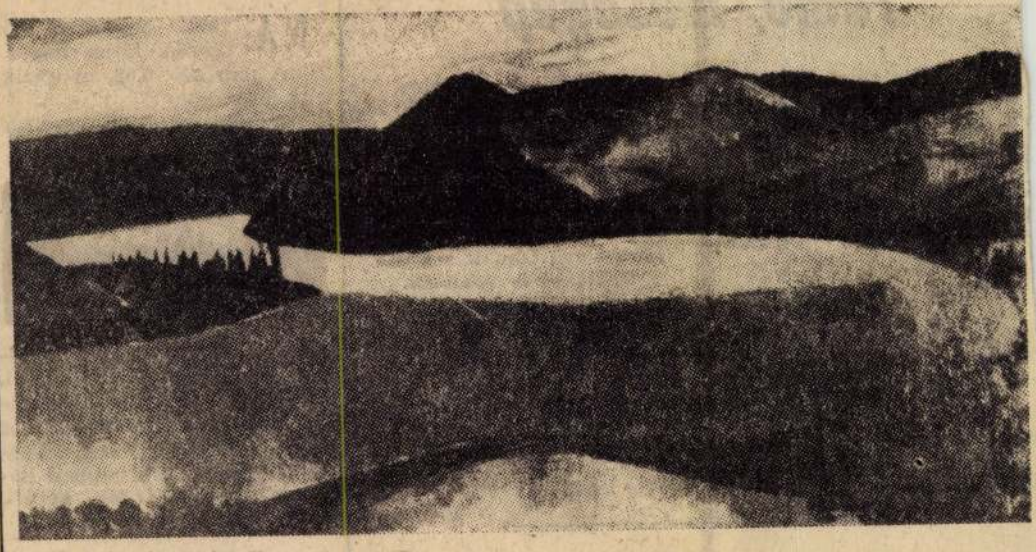

Kristóf János: Dunai táj

Elmúlt időkben alkotóink inkább a *Tiszával* barátkoztak: reggeli gyönyörűségét Bessenyei György figyelte, hullámainak sodrában Petőfi Sándor márciusi viharokat érzékelt, Than Mór tiszai halászokat pillantott meg holdas éjszakákon.

Az első Duna-megszólítónk *Ady Endre*, aki az országokat átszelő folyam vallomását hallgatta, s a *Duna* akkor nem tudott boldog népről beszámolni. A *Duna-műhely Vácott, Szentendrén, Dunabogdányban, Zebegényben* élő festői, szobrászai eleve azzal a szándékkal társultak, hogy helyi hagyományokat őrző figyelemmel európai léptékkel valljanak népről és hazáról. Mindez *1968-ban* történt. A csoport emberi-művészi megerősödése azóta is tart, bár egyesek most nem állítottak ki, s az alapítók közül a nyáron eltemettük a váci tájak érző ismerőjét, *Lipovniczky Lászlót* és a tárlatára oly lelkes hévvel készülő kitűnő szobrászt, *id. Pál Mihályt.*

A Duna-műhely 1971-es kiállításán olyan művek sorakoznak, melyek *a táj és az ott élő, munkálkodó ember „megszerkesztett" harmóniáját jelenítik.* Boldogabb népek élnek a parton, mint Ady hajdani látomásában, s a művek pontosan regisztrálják is ezt a társadalmi folyamatot, másrészt *id. Markó Károly* a szentendrei festők, *Derkovits Gyula* Visegrádtól Óbudáig terjedő Duna láttatását is folytatják lírai eszközökkel, hiszen a *Hajókovácsok* izomfeszüléseinek szegénységre korlátozott drámáját a tartalmasabb jelen megszüntette. Egészében a kör szívós fejlődéséről számolhat be a krónikás.

Az idősebb nemzedék tagjai közül *Pirk János Búzaföldje* a legmeggyőzőbb, a sárgák feszült kavargásában a nap és föld energiája találkozik kalászérlelő állandóságával. *Peukert Károly* geometrizáit renddel építi fel szobabelsőjét tárgyilagos festői előadásmódban.

Meglepő *Dániel Kornél* fejlődése. Az utóbbi esztendők elmélyülései új formákat eredményeztek, színben felszívódó *zebegényi utcákat,* égtöredék lendületű *Fecskék*-et, s ha e krétával írt festői jegyzetek olajképpé gazdagodnak, akkor Dániel Kornél a festői megismerés új fejezetéhez érkezik. *Cs. Nagy András* őrzi értékeit, a felület tisztább megoldásaival lép előre, s az élet minden alapvető élményére maradandó festői mondatokat talál, akár *Ablak*-nál figyeli a nyárba pillantó embert, akár erdőben sétáló *Hazatérők*-et elemez a festői látomás.

A dunai táj sokrétűen jelenik meg a különböző lelkületű művészek munkásságában. *Hock Ferenc* a zászlók lelkesedésével azonos lobogást vesz észre a szigetcsúcsot birtokló fák teret betöltő színujjongásában, és *Kristóf János* a nagy Dunakanyar békéjét hangsúlyozza mélyzöld hegyek és a tószerűen nyugodt folyam vonulatellenpontjaival, *Gaál Imre* fehér fényben pompázó dunai szigetnél időzik a rá mindig jellemző elmélyültséggel.

A festői kutatás alapossága másképpen jelentkezik a *Hidvégi—Mizser* művészházaspárnál. *Hidvégi Valéria* olyan színáradattal jellemzi *Csellós nő*-jét, hogy a zene, az orcheszter minden hangja érződik e festői lendületben — *Mizser Pál* újakra készül asszociatív irányú sorozatával, jelenlegi műveiben fő mozzanat a kísérletező jelleg, e magvetés terméseként a következő esztendőkben érik be minden bizonnyal. (Szegények szabadulása, Keletkezés és elmúlás.) A domináns képi anyaghoz kitűnően társult *Csikszentmihályi Róbert* nagy művészi érzékenységen és magas szakmai kivitelezésen alapuló éremsorozata, melyek közül a bartóki életművet jellemző, tiszta forrásból ivó szarvasa jól példázza a Duna-műhely társadalmunk előrehaladásához kapcsolt hitvallását is. Örvendetes, hogy *Lőrincz Vitus* tűzzománcai is lassan elhagyják a tisztes „beidegződések"-et, és az embercsoport kompizíciós megoldásait keresik.

A Duna-műhely fejlődésének olyan fázisához érkezett, amikor nem halasztható tovább *a szervezeti élet* fokozása. Arra van elsősorban szükség, hogy a tájhoz kapcsolt baráti kör szigorú műelemzésekben tárja fel az eltérő élményekkel és művészi tudással rendelkező festők, szobrászok optimális lehetőségeit. Művelődéspolitikai feladat is adódik: a jövőben terjesszük ki a Duna-műhelyt Komáromig, Bécsig, Mohácsig, Vaskapuig, s így *nemzetközi méretű tárlatokon* számoljanak be a Dunához kapcsolt, kapcsolódó *osztrák, cseh, szlovák, magyar, jugoszláv, román, bolgár művészek* humánumon alapuló sajátos patriotizmusukról, a Dunán végigringó, városoknál megálló nagy *tárlathajón.* Mindez ma még terv, de holnap valóság lehet, hiszen erre mutat, biztat a nagyszerű váci kezdeményezés, a Duna-műhely 1971-es gyűjteményes kiállítása.

Losonci Miklós

PEST MEGYEI Hírlap

Hiánycikk a kávéfőző és a villanytűzhely

Több hűtőszekr
rádió, mosóg

Háztartási gépekből és a vas-műszaki cikkek többségéből továbbra is bőséges a kínálat — állapítja meg legújabb helyzetértékelésében a KGM kereskedelmi főosztálya. Egész sor vas-műszaki cikkből az elmúlt félévben tovább nőtt a termelés.

Rádióból és mosógépből 13, centrifugából 19, hűtőszekrényből 20 százalékkal több készült idén, mint az előző év első felében.

A hiánycikk-lista tovább szűkült. Lényegesen javult az ellátás például szerárukból: ásóból, kapából. Néhány egyéb cikkből azo
kicsi a kín
vélőző, a villanyvasaló és a villanytűzhely.

A KGM ösztönzi a vállalatokat arra, hogy a ma még hiányzó cikkekből többet gyártsanak, s a választékot is bővítsék.

Erre egyre inkább törekednek maguk a vállalatok is. Villanytűzhelyből például erőteljesen fölfelé ível a termelés, az első félévben összesen 14 000 készült, másfélszer annyi, mint tavaly az első hat hónap alatt.

PEST MEGYEI HÍRLAP
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ

A hold kel: 9.32, nyugszik: 19.53 órakor.

Várható időjárás

Időnként megnövekvő felhőzet, szórványosan záporesővel, zivatarral. Mérsékelt, helyenként élénk, néhány helyen erős északi, északkeleti szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet: 19—24 fok között.

— **Tanácstagi fogadóórát** tart Belovai Jánosné megyei tanácstag ma délelőtt 10—12 órakor Tóalmás községi tanácsházán.

— **Tanácstagi fogadóórát** tart augusztus 26-án 9-től 13 óráig Arató Jenő megyei tanácstag Törtel község tanácsházán.

— **Ipar — művészet** címmel nyílik kiállítás holnap délután két órakor a Beton- és Vasbetonipari Művek szentendrei gyárában, fiatal szentendrei képzőművészek anyagából. A kiállítást Fehér Zsuzsa művészettörténész nyitja meg.

— **Közös értekezletet tart** ma a Hazafias Népfront budai járási bizottsága és a budai járási hivatal művelődési osztálya a járási népművelőkkel és a krónikaíró körök vezetőivel. Értékelik a tavaly íródott községi krónikákat, az ismeretterjesztő tevékenység programját, és a jövőbeli népművelési feladatokat.

— **Hét családnak** utalt ki eddig az idén, összesen 4600 forint gyámügyi segélyt a budakeszi tanács. A nagyközségben 18 tagú gyermek- és ifjúságvédelmi operatív bizottság működik. Felvilágosító munkájuk következtében a tavalyi tizenegy esettel szemben az idén eddig kettőre csökkent a fiatalkorúak házassága.

Elismerés a váci gyárnak

Keresett a kötöttáru

A Budapesti Rövikötöt Nagykereskedelmi Vállalat kedden délelőtt mutatta be új árucikkeit.

Az őszi-téli szezonra több felső kötöttárut hoznak forgalomba, miután alaposan megnőtt a kereslet.

Gyermek kötöttáru, csecsemőholmi van elegendő. Alapanyaguk elsősorban poliészter, tryacetát és acrill.

Ma már a hazai ipar is mind inkább szintetikus szálból készíti termékeit. Több lesz az alsó kötöttáru is, legalább 50 százalékkal. A tavalyi hiány már nem ismétlődhet meg — ígérte a vállalat nevében *Lestár Béla.* Új cikkeket is hoznak forgalomba: a formatartó, nem nyúló férfi alsóneműt poliészter alapanyagból. Fogyasztói ára mindössze két-három forinttal lesz drágább. Igyekeztek minél több fajta, a divatnak megfelelő fazonú olcsóbb férfi- és fiúinget is beszerezni.

Már nem újdonság, hogy mindinkább harisnyanadrágot keresnek férfinak, nőnek, gyereknek. Miután a hazai termelés ezt az igényt még nem tudja kielégíteni, főleg importálják őket.

A gyermektréningruhák, a helenka-nadrágok és a falusi kötöttáruk nyolcvan százalékát a Rövikötöt Vállalat a Váci Kötöttárugyártól vásárolja.

Erre a szezonra például 300 ezer garnitúra gyermektréningruhát vettek. Elismeréssel mondták — amit alátámasztott többek között *Terék Attila,* a nagykátai ÁFÉSZ áruház igazgatója is —, hogy a gyár tovább modernizálta termékeit, korszerűbb lett az alapanyag és a fazon. Nagyon sokan iskolaruhaként vásárolják a tréningruhát.

k. m.

ap
eleteiből

mú rendelet tartalmazza. (Magyar Közlöny, augusztus 15.)

A Magyar Nemzeti Bank alapszabályainak módosításáról ugyanitt jelent meg egy MNB közlemény.

A burgonya, zöldség, gyümölcs téli tárolása fogyasztói árkiegészítéséről rendelkezett a pénzügyminiszter és a belkereskedelmi miniszter 28/1971. PM—Bk. M. számú együttes rendeletében, amelyet az érdekeltek a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítő 28. számában találnak meg.

Az ellátatlanok, keresőképtelenek lakbérhozzájárulásával

A rádió és a televízió mai műsora

KOSSUTH RADIÓ

4.25: Kakuczi-indulo. 4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.33—7.59: Hanglatot reggeng... Közben: 5.00: Hírek. Időjárásjelentés. 5.30: Reggeli krónika. 5.45: Falurádió. 5.59: Pontos időjelzés. 6.00: Hírek. Időjárásjelentés. Kb. 6.15: Rádióreklám. 6.30: Hírek. Időjárásjelentés. Kb. 6.40: Rádióreklám. Kb. 6.50: Hallgatóink figyelmébe! 6.59: Pontos időjelzés. 7.00: Reggeli krónika. II. kiadás. Utána: Körzeti időjárásjelentés. Kb. 7.30: Új könyvek. Kb. 7.45: Orvosi tanácsok. Kb. 7.50: Múzeumi híradó. 7.59: Pontos időjelzés. 8.00: Hírek. Időjárásjelentés. 8.05: Műsorismertetés. 8.15: Színházak és mozik műsora. 8.20: A 22-es csapdája. Joseph Heller regénye folytatásokban. XXII. rész. 8.40: Bellini: Norma. Kétfelvonásos opera. Közben: 9.59: Pontos időjelzés. 10.00: Hírek. Időjárásjelentés. 10.05: Az operaközvetítés folytatása. 11.01: Garanciát a garanciára. Vértes Csaba írása. 11.11: Prokofjev—Barsaj: Tova tűnő látomások. 11.30: A Szabó család (ism.). 11.59: Pontos időjelzés. 12.00: Harangszó. Utána: Déli krónika. 12.20: Ki nyer ma? 12.30: Tánczenei koktél. 13.15: Verbunkosok, népdalok. 13.59: Válaszolunk hallgatóinknak. 14.05: Kóruspódium Nagykanizsán I. rész. 14.30: Nőkről nőknek. 14.59: Pontos időjelzés. 15.00: Hírek. Időjárásjelentés. 15.10: A kétéltű ember. Beljajev regénye. I. rész. 16.02: A világgazdaság hírei. 16.07: Tolna megye népi énekeseinek műsora Decsről. VI. rész. 16.22: Életszínvonal kilowattban. 16.43: Ránki György: Pentaerophonia. 16.58: Hallgatóink figyelmébe! 16.59: Pontos időjelzés. 17.00: Hírek. Időjárásjelentés. 17.05: Kül-

lentés. 0.10: Zene rézfúvós hangszerekre. 0.25: Himnusz. 0.30: Víz-

Lipp Gyula

budapesti ékszerész, az ékszerének ösz. Követségének alelnöke megh. Budapesten 54 éves korában.

Vas. Lip. 1904. 328 l.

(Budapest folyt. VI.) 7

- boconádi zománcos corpus 200, CCXXXI.5
- Bösztörpusztán talalt kereszt 199, CCXXXI.2
- bronz gyertyatartó talpazata 202
- bronz kézmelegítő 202
- bronz veretek 203, CCXXIX.1-3
- budai vadászjelenetes dombormű-töredék 177 CLXXXVI.2
- büngösdi aquamanile 196, CCXXVI.1.
- dettai zománcos korong 203-204
- dömösi oszlopfő 146, CXXVI
- dömösi kockaoszlopfő 150, CXII.4
- elefántcsont szekrényke 206, 207
- elefántcsont tábla 206

„AM HOFACKER“ ÜDÜLŐTELEP

Tulajdonos
E. von ALLIZAR

A STEIER DAVOS

F. Allizar «Am Hofacker» üdülőtelepe Aflenzben.

STEIERORSZÁG már arra lett teremtve, a természet annyi szépséggel áldotta meg, hogy a beteg ember, ha odamegy, okvetlen visszanyeri egészségét, az üdülő pedig teljes testi erejét, rugalmasságát és életkedvét. Levegője, forrásvizei a legjobb gyógyhatásúak.

Aflenzben az Allizar-szanatórium egyike a legszerencsésebb fekvésű és legjobban berendezett üdülő-

Lépcsőház.

telepeknek. A Dörflachnál levő Am Hofacker a Hochschwab déli lejtőjétől keletre eső Aflenz mellett fekszik, de még ennél magasabban.

Patkóalakban gyönyörű erdő környezi, csak dél felől nyitott, úgy, hogy az intézet a legteljesebb nyugalmat nyujtja. Az intézettől északra hatalmas hegyek emelkednek egymás mögött, háttérben az aflenzi Staritz hegyek magas nyulványai.

Az intézetben van 22 szoba a pácziensek számára; továbbá megfelelő társas- és gazdasági helyiségek, rendelőszobák, fürdő, zuhany, fekvőcsarnokok stb., mindezek a legmodernebb felszereléssel. Az intézetnek külön villamos központja és külön vízvezetéke van, a képzelhető legjobb forrásvízzel és külön szürőteleppel.

Az intézet különösen ajánlatos oly pácziensek és üdülőknek, a kik a légzőszervek idült bajaiban szenvednek, vagy a kik ily akut bajok után lábbadoznak.

Súlyos betegek nem vétetnek fel.

A gyógyítás módja főleg higiénikus-diétetikus életmódból, szabad levegőn való fekvőkúrából (Bremer-Dettweiler-rendszer) áll és pedig télen a fekvőcsarnokokban, míg a meleg évszakokban lehetőleg a fenyőerdőben.

Egyes esetekben specifikus kezelés (Koch- és Spengler-féle tuberkulin-kúra) alkalmaztatik.

Az intézet télen-nyáron orvosi vezetés alatt áll és tekintettel a pácziensek kis számára, az orvos a legmesszebbmenő individualizálást juttathatja érvényre.

Háziorvos: Dr. Mayer József.

Ebédlő.

LIPP GYULA ÉKSZER- ÉS EZÜSTKERESKEDŐ BUDAPEST, IV., HARIS-BAZÁR 6.

Budapest minden irányban és tekintetben közeledik ahhoz, hogy a világvárosi jelleget teljesen magára öltse.

Különösen közgazdasági életünk az utóbbi években oly rohamos léptekben haladt előre, a melyet Európa bármelyik nagy városa méltán megirigyelhet.

Ma már a magyar kereskedő oly elsőrangú és fontos tényezője államéletünknek, mint volt eddig is a többi világvárosokban. S ma már nyugodt lélekkel mondhatjuk el, hogy ha a legegyszerűbb árútól a legdíszesebbig akarunk bármely szakmában vásárolni, fővárosunkban e tekintetben ki lehetünk elégítve.

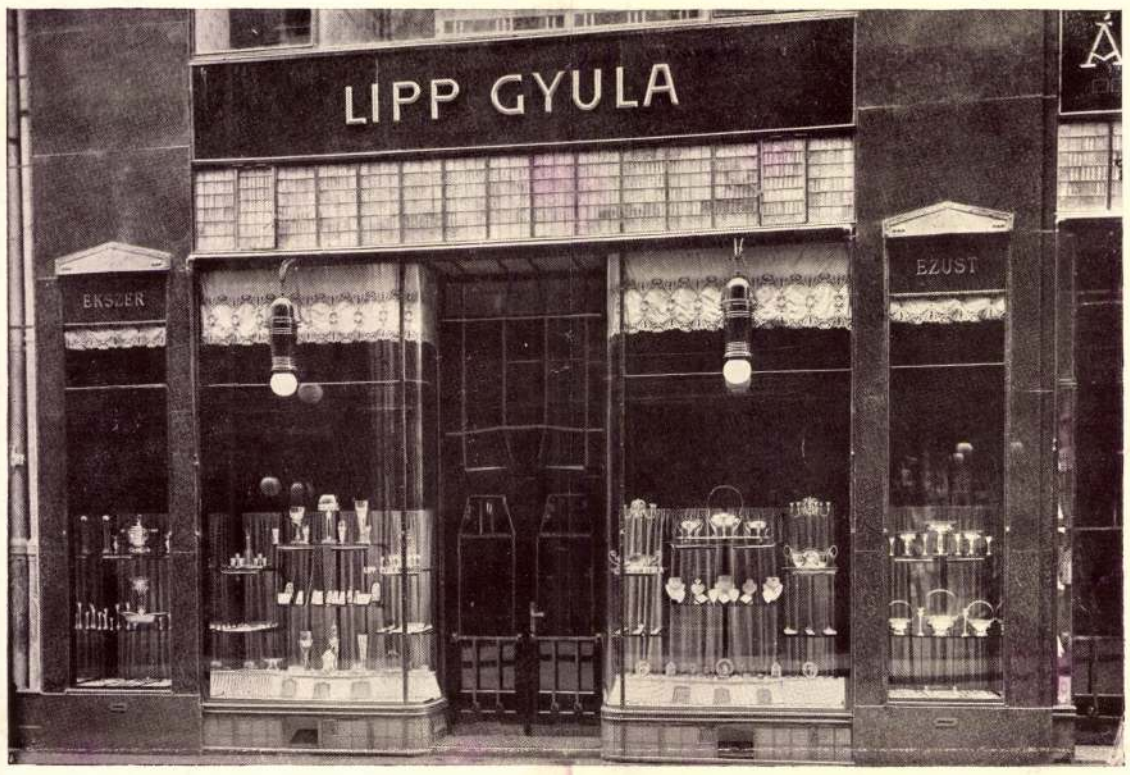

A magyar ipar is már oly szépen halad, hogy egyes készítményeinkkel a világpiaczon is első helyet vívtunk ki, erre bizonyíték volt a most lefolyt turini kiállítás is, a hol iparunk oly fényes eredménynyel vette ki részét.

Budapest kereskedői világában és az előkelő közönség körében már igen előnyösen ismert *Lipp Gyula* ékszer- és ezüstkereskedő czég. E czég alapíttatott 1849-ben s az akkori tulajdonos egész szerény keretben nyitotta meg kis ékszerész üzletét s tisztességével, becsületes, szorgalmas munkájával fejlesztette üzletét a mai már általánosan ismert előkelő szinvonalra. A belvárosi nagy átalakítások, házlerombolások és új építkezések mind kikényszerítették a régi nagy czégeket meghitt helyeikről s felépülve a hatalmas, modern paloták, abban foglalták el újból helyüket. Igy a Lipp Gyula czég is, most nemrég költözött be a Haris Bazár 6. számú pazar fénynyel és művészi izléssel berendezett üzletébe s ez a berendezés méltó kerete annak a sok szép ékszer- és ezüstárúnak, a mely itt fel van halmozva. Mondhatni kiállításszámba megy az itt látható sok ezüstárú, melyeknek megtekintését a karácsony és újév közeledtével előkelő olvasóink figyelmébe ajánljuk, itt szivesen vásárolhat mindenki, a hol úgy az árúk kiválóságában, mint a méltányos árakban meg lehet bízni.

Lipp Gyula ékszer- és ezüstárú üzlete Budapest, Haris-palota.

Lipp Gyula

Kisplasztika

1896-97.

Einnisk 1930. 85. l.

Batthyányi Ferenc:

Egész alak, állva s kisse
gányát tartja s balját csipőjé
diszíti; hosszú haja, szemöldöke
Prémes mentéje, mely pirossal va
világoskék s rövid szárú to
ves és oldalán kard lóg. A
Kissé hátrább a puskaporos
tér foglalatoskodik. A égbolt
képről lesielt vásznan ezeket olv

MAGFICUS FRANCISCUS DE
Aº 1585 SUPR = COMES, C
GAL = MAGISTER APPELLATI
HUNGARIÆ GENERALIS C

Olajfestés, vászonra,
Lanfranconi E. 9

Lipp Gyula

ékszerész

a céget 1849-ben
alapitottak

l.

Magyarország Képes
Albuma. Bp. é. n

miniszt

A Müemlékek Országos Bizott

Lipp Henrik

aranymüves

Pest

1850-es évek

1860-as

Horváth-Szentpéteri

254. c.

Lipovnitzky László

Szerepel a váci nyár. táslaton

N.N.: Kiáhitás Vácott

Pestmegyei Hirlap 1969 VIII. 17

LIPOVSZKY Henrik és József építen

ORBÁN Ferenc: Magyarország zsidó emlékei, nevezetességei. Bp. : Panoráma, 1991 117.

Szeged, Ortodox zsinagóga, 1843.

LIPOVSZKY Józef szegedi ejtőmak

Baks, Zápolna, 1850

CSMÉE 19.

M. D. K

LIPP Alajos premontrei, festő

Lelesz

1719 Eraötelek és Honyipuszta vk. t.

képei

Garas XVIII. 17. 168, 232. l

LIPP Alajos premontrei festő. Erdőtelken 1719-ben készíti az rk. templom freskóit. A hanyi-pusztai kápolna freskóit szintén ebből az évből származnak /Müv.XI.1912.2ol.1./.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Lipovniczky László

„Kertlapu télen" c. képe

említve a megyei képzőművészek szent-
endrei tárlatán

Pestmegyei Mírlap 1968 december 1
9. old

M.D.K.

Lipp Alajos, premontrei festő

Erdőtelken 1719-ben készíti az r.k. templom freskóit. Ugancz évből szérmarnak a hanyi pusztai kápolna freskói. A freskóknak már nincs nyoma.

Heves megye müemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 360. old.

Lipp Vilmos; ered. *Lipp* János (1835. dec. 11. Pest – 1888. jan. 3. Keszthely): csornai premontrei kanonok, tanár, régész, régiségtári őr. – Gimn.-i tanulmányait Pesten végezte. Belépett a piarista rendbe (1852). Érettségi vizsgáinak letétele után Léván (1855-től), Nagybecskereken tanított, majd Kalocsán megkezdte teológiai tanulmányait (1857), de még ugyanebben az évben megvált a piaristáktól, és belépett a premontrei rendbe. Csornán novicius, majd Keszthelyen, a rend algimn.-ában tanított (1858–1859). Rómer Flórissal együtt bejárta a fenékpusztai késő római erődöt (1859); a régészet iránt ekkor feltámadt érdeklődése egész életén át végigkísérte. Politizálása és annak következményei miatt rendfőnöke Szombathelyre helyezte (1860); a rend főgimn.-ában latin, görög, német és magyar nyelvet tanított. Pappá szentelték (1860). Tanári munkája mellett a gimn. érem- és régiségtárának őre is volt. A pesti tudományegy.-en latin, görög és német nyelvből tanári vizsgát tett (1868), majd bölcsészdoktori címet szerzett (1878). A római feliratokat gyűjtő Theodor Mommsent kalauzolva fogalmazódott meg benne egy önálló régészeti gyűjt. létrehozásának gondolata (1866). Vas vm. értelmiségi köreire támaszkodva megszervezte a Vasm.-i Régészeti Egyletet (1871), amelynek első titkára és régiségtárának őre volt (1872–1879). Intenzív figyelő-gyűjtő hálózatot alakított ki, az egyleti tagság segítségével gyűjtötte Vas vm. és környéke régészeti leleteit, történelmi emlékeit; a gyűjtés eredményeit a szombathelyi püspöki palota díszes földszinti termében (az ún. sala terrenában) kialakított régiségtárban rendezett szakszerű kiáll.-on mutatták be. A gyűjt.-t ajándékozás és vásárlás mellett az általa vezetett (elsősorban szombathelyi) ásatások és a környékbeli régészeti kirándulások révén gyarapította. Rendkívüli szervezőképessége és kiterjedt ismeretsége nyomán sikerült az egész vm.-t régészeti ellenőrzése alá vonni. A kutatás irányaként az őskori lelőhelyek, Savaria topográfiájának és a keresztény középkor művészeti emlékeinek felderítését tűzte ki célul. Ennek eredményeként 1877-re elkészült Vas vm. egyetemes régészeti térképe. Az egylet munkájáról, a régiségtárba került leletekről az *Archaeológiai Értesítő*ben és az *Archaeológiai Közlemények*ben tájékoztatta a szakmai, a *Vasmegyei Lapok* és az általa szerkesztett *Vasmegyei Közlöny* hasábjain pedig a vm.-i közönséget. Cikkei, vmint a Vasmegyei Régészet Egylet Évi Jelentéseiben megjelent írásai az anyagközlés mellett a közművelés feladatait is szolgálták. – Államköltségen hosszabb olaszo.-i tanulmányútra küldték (1875–1876). Bölcsészdoktorrá avatták (1878). A rend keszthelyi algimn.-ának ig.-ja (1879); isk.-i munkája mellett megkezdte Keszthely és kömyékének régészeti kutatását. A Keszthelyen, Dobogón, Alsópáhokon és Fenékpusztán végzett ásatásaival, ill. a leletanyag magyar és német nyelvű

publikálásával megalapozta a mo.-i népvándorlás kori régészetet, és ő maga nemzetközi hímévre tett szert. A Vasm.-i Régészeti Egylettel haláláig fenntartotta kapcsolatát, ajándékaival gyarapítva annak régiségtárát, írásaival pedig annak Jelentéseit. Régészeti, újságírói és szerkesztői tevékenysége mellett szépirodalmi műveket fordított, színikritikákat, színdarabot is írt. Több egyesület elnöke, ill. vezetőségi tagja, Keszthely város képviselőtestületének és Zala vm. törvényhatóságának rendes tagja. – A Ferenc József-rend lovagkeresztje (1886).

F. m.: *Savariai felirattanulmányok* (A Vasmegyei Régészeti Egylet Évi Jelentései, 1., 1872, 16–33.); *Hazai iparcikkek a vasmegyei régiségtárban* (A Vasmegyei Régészeti Egylet Évi Jelentései, 3., 1875, 27–41.); *Lelőhelyeink* (uo., 111–121); *A történelem előtti kor Vasmegyében* (A Vasmegyei Régészeti Egylet Évi Jelentései, 4., 1876, 66–83.); *A római szobrászat emlékei Vasmegyében* (Szombathely, 1877); *Egy német nyereg a XIV. századból* (Archaeológiai Közlemények, 12., 1878, 45–50.); *Tanulmányok* (Szombathely, 1880); *Tanulmányok* (Szombathely, 1882); *Renaissance-kori tárgyak a vasmegyei régiségtárban* (Archaeológiai Értesítő, 3., 1883, 175–180.); *A keszthelyi sírmezők* (Bp., 1884); *A keszthely-dobogói sírmező* (Értekezések a történettudományok köréből XI/8. Bp., 1884); *Ötvösműipar Pannóniában a népvándorlás korában* (Szombathely, 1884); *Die Gräberfelder von Keszthely* (Bp., 1885); *A fenéki sírmező* (Bp., 1885).

Irod.: Burány Gergely: Dr. L. V. emlékezete (A Vasmegyei Régészeti Egylet Évkönyve, 15–16., 1887–1888, 1–6.); Bontz József: L. V. 1831–1888. (in: Keszthely város monográfiája. Keszthely, 1896, 461–466.); Kiss Gábor–Mayer László: L. V. emlékkiállítás (Szombathely, 1988); Mayer László: L. V. (Vasi Életrajzi Bibliográfiák 22. Szombathely, 1988); Kiss Gábor–Mayer László: A szombathelyi régiségtár őrei (1872–1942) (Vasi Szemle, 45., 1991, 408–409.); MÉL II., 76–77., ZalaiLex, 135–136.

Kiss Gábor

Németh József

[Ábra: Lipp Vilmos (festmény, Balatoni Múz. Fotótára)]

2002. 05. 30.

Lipp Vilmos János (1835. dec. 11. Pest – 1888. jan. 3. Keszthely): csorna-premontrei kanonok, tanár, egyleti titkár, régiségtári őr. – Gimnáziumi tanulmányait Pesten végezte, majd 1852-ben, a hetedik osztály elvégzése után a piarista rendbe lépett. Érettségi vizsgái után tanított, majd 1857-ben Kalocsán megkezdte teológiai tanulmányait, de még ugyanebben az évben megvált a piaristáktól és a premontrei rendbe lépett. A noviciusi évét Csornán töltötte, majd 1858-tól Keszthelyen oktatott a rend algimnáziumában. 1859-ben itt ismerkedett meg Rómer Flórissal, akivel a fenékpusztai késő római erődöt járta be. Ekkor bontakozott ki benne a régészet iránti olthatatlan vágy, amely egész életén keresztül elkísérte. Tüzes politizálása és annak következményei miatt a következő évben rendfőnöke Szombathelyre helyezte. 1860 és 1879 között itt tanított, a rend főgimnáziumában, latin, görög, német és magyar nyelvet. Tanári munkája mellett a gimnázium érem- és régiségtárának őre is volt. 1866-ban a római feliratokat összegyűjtő Theodor Mommsent kalauzolva fogalmazódott meg benne egy önálló régészeti gyűjtemény létrehozásának gondolata. Vas vármegye értelmiségi köreire támaszkodva szervezte meg 1871-ben a Vasmegyei Régészeti Egyletet, amelynek 1872-1879 között első titkára és régiségtárának őre volt. Az egyleti tagság segítségével gyűjtötte Vas megye és környékének régészeti leleteit és történelmi emlékeit, amelyek a szombathelyi püspöki palota díszes földszinti termében (ún. sala terrena) kialakított régiségtárban nyertek szakszerű kiállítást. A gyűjteményt ajándékozás és vásárlás mellett az általa vezetett (elsősorban szombathelyi) ásatások és a környékbeli régészeti kirándulások révén szaporította. Rendkívüli szervezőképessége és kiterjedt ismeretsége nyomán sikerült az egész megyét régészeti ellenőrzése alá vonni. A kutatás főirányaként az őskori lelőhelyek, Savaria topográfiájának és a keresztény középkor művészeti emlékeinek felderítését tűzte ki célul. Ennek eredményeként 1877-re elkészült Vas megye egyetemes régészeti térképe. Az egylet munkájáról, a régiségtárba kerülő leletekről az Archaeológiai Értesítőben és az Archaeológiai Közleményekben tájékoztatta a szakmai, míg a Vasmegyei Lapok és az általa szerkesztett Vasmegyei Közlöny hasábjain pedig a megyei közönséget. Ezen cikkei és a Vasmegyei Régészet Egylet Évi Jelentéseiben megjelent írásai az anyagközlés mellett a közművelés feladatait is szolgálták. 1875-ben államköltségen hosszabb Olaszországi tanulmányútra küldték. 1878-ban bölcsészdoktorrá avatták. 1879-ben a rend keszthelyi algimnáziumának igazgatójává történt kinevezése után megkezdte Keszthely és környékének régészeti kutatását. A Keszthelyen, Dobogón, Alsópáhokon és Fenékpusztán végzett ásatásaival, illetve a leletanyag magyar és német nyelvű publikálásával megalapozta a magyarországi népvándorlás kori régészetet és önmaga nemzetközi hírnévre tett szert. 1886-ban a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntették ki. A Vasmegyei Régészeti Egylettel haláláig fenntartotta kapcsolatát ajándékaival gyarapítva annak régiségtárát, írásaival pedig annak Jelentéseit. Régészeti, újságírói és szerkesztői tevékenysége mellett szépirodalmat is fordított, színikritikákat, sőt színdarabot is írt. A közéletben mindig aktívan részt vett. Több egyesületnek volt elnöke, illetve vezetőségi tagja, de rendes tagja volt Keszthely város képviselőtestületének és Zala vármegye törvényhatóságának is.

F. m.: Savariai felirattanulmányok. A Vasmegyei Régészeti Egylet Évi Jelentései 1 (1872) 16-33.; Vasmegyei újabb feliratos kövek. Archaeológiai Értesítő IX (1875) 165-168.; Hazai iparcikkek a vasmegyei régiségtárban. A Vasmegyei Régészeti Egylet Évi Jelentései 3 (1875) 27-41.; A vasmegyei régiségtár fémerei. uo. 42-61.; A római agyagipar a vasm. régiségtárban. uo. 62-89.; Lelőhelyeink. uo. 111-121.; A történelem előtti kor Vasmegyében. A Vasmegyei Régészeti Egylet Évi Jelentései 4 (1876) 66-83.; A római szobrászat emlékei Vasmegyében. Szombathely, 1877. 40 p.; Egy német nyereg a XIV. századból. Archaeológiai Közlemények 12 (1878) 45-50.; Tanulmányok. Szombathely, 1880. 63 p.; Renaissance-kori tárgyak a vasmegyei régiségtárban. Archaeológiai Értesítő 3 (1883) 175-180.; A keszthelyi sírmezők. Budapest, 1884. 52 p.; A keszthely-dobogói sírmező. Értekezések a történettudományok köréből XI/8. Budapest, 1884. 24 p.; Ötvösműipar Pannóniában a népvándorlás korában. Szombathely, 1884. 14 p.; Die Gräberfelder von Keszthely. Budapest, 1885. 121 p.; A fenéki sírmező. Budapest, 1885. 23 p.;

Irod.: Burány Gergely: Dr. Lipp Vilmos emlékezete. A Vasmegyei Régészeti Egylet Évkönyve 15-16 (1887-1888) 1-6.; Bontz József: Lipp Vilmos 1831-1888. In: Keszthely város monográfiája. Keszthely, 1896. 461-466.; Kiss Gábor – Mayer László: Lipp Vilmos emlékkiállítás. Szombathely, 1988. 9 p.; Mayer László: Lipp Vilmos. Vasi Életrajzi Bibliográfiák 22. Szombathely, 1988. 111 p.; Kiss Gábor – Mayer László: A szombathelyi régiségtár őrei (1872-1942). Vasi Szemle 45 (1991) 408-409.;

Kiss Gábor

Lipp Vilmos (1835. dec. 11. Pest – 1888. jan. 3. Keszthely): tanár, régész.- Középiskoláit Pesten végezte, a piarista rendbe lépett, 1857-ben a premontrei rend tagja lett, eredeti János keresztneve helyett ezután a Vilmos szerzetesi nevet használta. 1855-től kezdve tanított, előbb Léván, Nagybecskereken, 1858 –1859-ben Keszthelyen, 1860-tól Szombathelyen. 1861-ben szentelték pappá, 1868-ban tett tanári vizsgát latin görög és német nyelvből, 1878-ban bölcsészdoktori címet szerzett. 1880-ban került Keszthelyre a gimnázium igazgatója lett. Sírja Keszthelyen, a Szent Miklós temetőben van. - Szombathelyi tanár korában került kapcsolatba Rómer Flórissal, ő fordította érdeklődését a régészet felé. 1876-ban hosszabb tanulmányútra Olaszországba ment. Megszervezte a Vas Megyei Régészeti Egyletet, s nagyon intenzív figyelő-gyűjtő hálózatot alakított ki. Keszthelyen a környék régészeti kutatását indította el: nagy kiterjedésű népvándorlás- és avar kori temetőket tárt fel. Különösen pályájának első szakaszában rendkívül sokoldalú érdeklődés jellemezte, hírlapot szerkesztett, ismeretterjesztő cikkeket írt, fordított, vígjátékát is bemutatták. Régészeti tanulmányai az Archeológiai Értesítőben és és az Archeológiai Közleményekben jelentek meg.

Fm.: Tanulmányok.(Szombathely, 1882.); A Keszthely-dobogói sírmező (Budapest, 1884.); A keszthelyi sírmezők (Bp. 1884.)

Irod.: Zalai életrajzi kislexikon 2. javított, bővített kiadás (Zalaegerszeg, 1997. 135 – 136.)

Németh József

LIPP Vilmos: A vasvármegyei régészetiegylet Naplója és a tagok Névjegyzéke, Szombathely 16/2. 72. Közli: Mayer László. = Vasi Szemle, XLV. évf. 3. sz. 1991 425 - 446. p.

1871/1872-es napló a Vasvármegyei Régészeti Egylet ügyeiről ill. a régiségtár gyarapodásáról

-tud.tört. , muzeológia

Vasvármegyei Régészeti Egylet

Amennyiben nem európai nyelvű az eredeti cím, a leírásban ezt mellőzzük és a mű megjelölésére tükörfordítást alkalmazunk — kivéve azokat a ritka eseteket, amikor az alkotások eredeti címükön váltak közismertté.

A színpadi művek magyarországi bemutatójának címe a magyar kiadás címének tekintendő.

Képző- és iparművészeti alkotások nevét, címét magyarul, magyar fordításban adjuk meg. Megmaradunk azonban az eredeti használatánál, ha az eredeti cím, név vált elterjedtté vagy lefordíthatatlan. A híres külföldi épületek neve azonban többnyire az eredeti marad. Épület, köztéri szobor, freskó helyét is megadjuk az évszám előtt.

Zeneművek azonosítására a közismert magyar cím, ennek hiányában az eredeti cím és zárójelben a keletkezés éve szolgál.

Előadóművészek életrajzi cikkeiben az évszám mellett a zeneszerző neve is közlendő.

A *színpadi szerep* leírása a szerep megnevezésével és zárójelben a szerző nevével és az opera, dráma vagy film magyar címével történik. Filmszerepnél csak címet, évszámot adjuk meg.

A *díjak* közül kötelező az Állami- (Széchenyi-), a Kossuth-, Oscar- és a Nobel-díj, valamint a fontos magyar szakmai díjak (József Attila-, Jászai Mari-, Liszt Ferenc-díj stb.) említése a szöveges rész utolsó közléseként, zárójelben évszámmal kiegészítve.

4. Művek, műalkotások, szerepek jegyzéke

A lexikoncikk tulajdonképpeni szövegét (tárgyalás) követőleg az irodalmi és tudományos művek vagy könyvek, a műalkotások, zeneművek, filmek stb. és az előadóművészi

LIPP Vilmos

SÁGI Károly: Lipp Vilmos emlékezete.(é835-1888). = Héviz, 1, 1993, 4. 45-46.

1091 Budapest, Üllői út 33-37. Postacím: 145

melk.

Lipp Vilmos

1883-ban kezde meg a rendszeres asatást.
300 sírt tárt fel a déli erődfalán kívül.

Magyar Műemlékek: Keszthely Műemlékei
1962. 73. l.

A személyes élmény teszi igazzá a fotográfiát

Kislány koromban szenvedélyesen gyűjtöttem a Film Színház Muzsika című hetilapot, főleg, mert csodálatos képek voltak benne kedvenc színészeimről, színésznőimről. A fényképek nagy részét Lippay Ágnes, a Magyar Televízió fotósa készítette, akinek nevét számos művészi portré alkotójaként ismerhetjük.

Lippay Ágnes fotókiállítását Bőhm György színházi rendező, dramaturg nyitotta meg.

A művész közel négy évtizedet töltött el a televíziónál, és bár már onnan visszavonult, a fényképezést nem hagyta abba. Február végén nyílt kiállítása *A Lukács* címmel. A tárlaton a legendás uszoda arcait, hangulatait, rejtett zugait és jól ismert motívumait láthatta a közönség. *Lippay Ágnes* tízéves kora óta hűséges és lelkes Lukácsba járó, és éppen azért költözött át a Duna jobb partjára, hogy szeretett uszodája közelében lakjon.

— Nagyon rossz, öntörvényű kislány voltam, akivel rengeteg baj volt az iskolában. A mamámat többször behívta a tanító néni, hogy csináljon már valamit, mert velem nem lehet bírni. Ő erre vett nekem egy fényképezőgépet, és én megnyugodtam. Olyannyira lekötött a fényképezés, hogy a mamám beíratott egy hároméves kurzusra, ahol egy csodálatos fiatal tanárnő, *Komlós Klári* foglalkozott velünk. Klári néni, aki később az MTI munkatársa lett. Ma már több mint nyolcvanéves, de a mai napig tartjuk a kapcsolatot. Eljön minden kiállításomra, aminek végtelenül örülök, mert ő az, akinek szava most is sokat számít nekem.

Hogyan került a Magyar Televízióhoz?

Akkoriban ketten alkottuk a fotócsoportot, és úgynevezett standfotókat készítettünk. Ez azt jelenti, hogy az operatőr háta mögött, ugyanazzal az optikával és beállítással fényképeztünk. Minden televíziós produkcióról készítettünk albumot. Ezenkívül werkfotózás is volt, ahol viszont szabad kezet kaptunk, és az operatőr, a rendező és a színészek munkáját rögzítettük. Izgalmas világ volt ez, én borzasztóan szerettem, ugyanakkor rengeteget tanultam is Nagyon szerencsésnek érzem magam, hogy annak a kornak részese lehettem.

Voltak olyan emberek, akikkel különösen jól lehetett együttműködni?

Az ember azzal tud jól együtt dolgozni, akivel hasonló gondolkodású és szemléletű. Az operatőrök közül *Halász Mihályt* említeném, akitől nagyon sokat tanultam, színészek közül pedig *Törőcsik Marit*. Több portréműsor is készült vele, amelyeknél én is közreműködtem. Ezek nagyszerű feladatok voltak. Nagyon izgalmas volt *Tarr Béla* mellett dolgozni. Emlékszem, a *III. Richardot* éjszaka a Vár katakombáiban forgattuk. Tarr a darabot vágás nélkül, egyben vette fel, ami így hatvan percig tartott. Szűk, meredek lépcsőkön, fáklyák között, udvarokon mentünk a színészek után, és ha valaki az ötvenedik percben bakizott, akkor leállás, és kezdtük elölről az egészet. Hihetetlen nagy munka volt, tévés életem egyik nagy élménye is.

Miért hagyta el ezt a színes, izgalmas és mozgalmas pályát?

Ez a pálya, a filmes világ teljesen megváltozott. Az a fajta individuális fotóriporteri munka, amelyet én olyan szívesen végeztem, mára lecsengett, nincs rá szükség. A fotózás persze megmaradt örök szerelemnek.

Sokan gondolják azt, hogy értenek a fotózáshoz.

Bizonyos szinten mindenkinek tudni kell fényképezni, hogy regisztrálja az életét. Mégis óriási különbség van aközött, hogy valaki egyszerűen csak lenyomja a gombot, hiszen erre bárki képes, vagy valamit el akar mondani, üzenni akar a képeivel. Amikor Amerikában jártam a rokonaimnál, nem értették, miért nem használom ki a lehetőséget, amikor a téma a lábaim előtt hever. Megpróbáltam elmagyarázni, hogy jó fotót nem lehet két perc alatt készíteni. Vissza kell térni a helyszínre az adott napszakban, a megfelelő fényviszonyok mellett, és akkor is megáll az ember, elgondolkodik a saját érzésein, lelkiállapotán. Azt kell kifejezni, ami legbelül van, és az nem megy egyik percről a másikra. Ha a rögzített kép mögött nincs személyes élmény, akkor az nem tud átadni a kép nézőjének semmit, az nem igazi fotográfia.

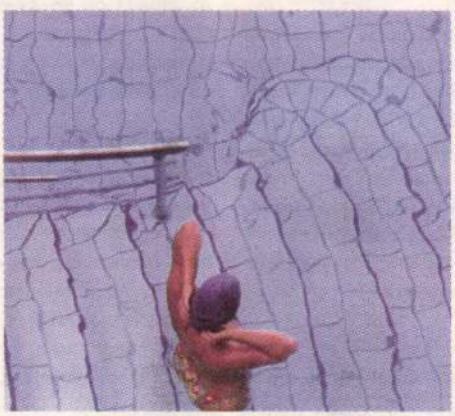

Hogyan illeszkedik a művészeti, illetve a hétköznapi fényképezésbe a digitális technika?

A digitális fényképezőgép az alkalmazott fotográfia csodálatos vívmánya. Ugyanolyan ugrásszerű fejlődést tapasztalható ezen a téren, mint a mobiltelefonoknál az utóbbi tíz év alatt. Munkaeszközként a sajtóban vagy egyéb területen remekül lehet használni, de nem tartozik a kiállítótermek világába. A digitalizálást persze meg kell tanulni, de úgy látom, a fotóművészet egyelőre nem fogadta el, fenntartásai vannak a digitális technikával szemben. Érzésem szerint azonban nem lesz ez így sokáig. Az avatott szem hamar észreveszi, hogy mikor fordul át az egyszerű kép művészeti alkotásba. Ha igazi művész kezébe kerül ez a technikai eszköz, tudni fog vele valami egyedit, személyeset alkotni. PÉTER ZS.

CSALÁDI FOTÓK ÉS A SZEMÉLYES EMLÉKEZET. A Budapesti Történeti Múzeum és az Alapítvány a Komplex Kultúrakutatásért szervezet FotoMemoria címmel felnőttoktatási műhelyt indít áprilisban privát fotógyűjtemények és családtörténeti elbeszélések feltárására és archiválására. A műhelymunka bevezetést nyújt a családtörténeti kutatásba, az interjúkészítés és -feldolgozás, a genealógiai kutatás, a fotógyűjtés, az adatolás, a rendszerezés, tárolás és digitalizálás gyakorlatába. Az ingyenes előadásokat és a gyakorlati foglalkozásokat egyetemi oktatók és múzeumi szakemberek vezetik. A műhelybe azok jelentkezését várják, akiket érdekel a közelmúlt története, szívesen foglalkoznak fotográfiával, gyűjtőmunkával, jó kapcsolatteremtő készséggel rendelkeznek, elmúltak 16 évesek, és jelenleg nem középiskolások vagy egyetemisták, főiskolások. Bővebb információ: (06 70) 381-5680, www.fotomemoria.hu.

A húsvéti feltámadás fénye

A feltámadt Krisztus jelképe a húsvéti gyertya. Gazdag szimbolikáját a nagyszombaton felcsendülő IV. századi ókeresztény himnusz, az *Exultet* foglalja össze költői módon:

Az égben immár ujjongva zengjen az angyalok kórusa, és ujjongjanak Isten csodálatos művei: fölséges nagy Királyunk győzelmét búgó kürtnek hangja áldva áldja!

A föld is örvendjen, hogy ekkora fényár sugárzik rája, és a nagy Király örök tündöklése árad el rajta; érezze meg az egész nagy világ: már tovatűnt a bűnnek árnya!

És vígság töltse el szent anyánkat, az Egyházat, hogy ilyen fényesség ragyog benne, visszhangozzék a nép szent éneke, bátran töltse be az Isten házát! Valóban méltó és igazságos, hogy a láthatatlan, mindenható Atyaistent, és egyszülött Fiát, a mi Urunkat, Jézus Krisztust a szív és lélek minden érzésével és zengő szóval áldjuk.

Ő lerótta helyettünk az örök Atyának mindazt, amivel Ádám tartozott, s az ősbűn zálogát kiváltotta szent vérének árán. Mert abban áll a húsvét ünnepe, hogy igaz húsvéti Bárányunkat megölték értünk, s az ő vére lett a szent jel hívő népe házain. Áldott éj, mert ekkor hoztad ki az ősatyákat, Izrael fiait Egyiptomból, száraz lábbal a Vörös-tengeren átvitted őket.

Áldott ez az éjszaka, mert ekkor oszlatta szét a tűzoszlop sugárzó fénye a bűn minden árnyát.

Áldott ez az éjszaka, mely ma szerte az egész világon a Krisztusban hívőket a világ tévelygéseitől és a bűnök homályától elválasztván a kegyelemnek átadja s a szentek közösségébe kapcsolja őket.

Áldott éj, a halál bilincsét ekkor törte szét Krisztus, és az alvilág mélyéről mint győző tért vissza.

Mert semmit sem érne földi életünk, ha a megváltás ránk nem árad. Ó milyen csodálatra méltó atyai jóságod hozzánk! Ó kimondhatatlan szeretet és jóság, hogy a szolgát megmentsed, Fiadat sem kímélted érte. Lám, mennyire szükséges volt Ádám vétke, hogy Krisztus legyen váltságának díja!

Ó szerencsés vétek, hogy ilyen hatalmas és fölséges Megváltót kívánt és érdemelt! E szentséges éjszaka számúzi vétkünket, lemossa minden bűnünket, a bűnbánóknak ártatlan szívet ad, a szomorkodóknak vigaszt kínál.

Ó valóban áldott éj, mert ekkor lép frigyre isteni és emberi, földi és mennyei! Ez éjszakáért fogadd el tehát, mennyei szent Atyánk, a dicséret esti áldozatát tőlünk: a méhek viaszából készült gyertyát a néked szolgáló papság által ünneplő szent Egyházad nyújtja néked.

Most kérünk tehát, Urunk, téged, hogy ne aludjék ki ez a gyertyaláng, melyet néked áldozunk, és el nem fogyó tiszta fénnyel üzze távol lelkünktől az éj minden árnyát.

Mint jó illatú áldozatot, fogadd el tőlünk, és világossága az égi fényekkel olvadjon egybe! Fénylő lángját találja égve a szép hajnalcsillag: az örök Hajnalcsillag, ki soha nem lát alkonyt: a te Fiad, Jézus Krisztus, ki visszatérve a sírból, az emberi nemre szelíden árasztja a megváltás fényét, él és uralkodik mindörökkön-örökké.

Ámen.

■ A Biblia éve

A Szent István Társulat a Biblia éve alkalmából meghirdette a „Legyen minden családban Biblia!" programját, amelynek keretében valamennyi szentíráskiadást (családi, általános, diák- és hangzóbiblia, nagy- és kisalakú újszövetség) féláron árusítja az idén.

■ Pro Cultura Christiana-díj Szabó Ferencnek

Március 5-én az MKPK székházában *Erdő Péter* bíboros Pro Cultura Christiana díjat adományozott *Szabó Ferenc* jezsuita teológusnak és írónak azért a több évtizedes elkötelezett munkáért, amelyet a katolikus teológia, az irodalom és a rádiózás területén az üdvösség jó hírének továbbadásáért tett. Erdő Péter a kitüntetett egyik legnagyobb érdemeként azt említette, hogy Szabó Ferenc római évei alatt rádiós szerkesztőként, valamint magyar nyelvű filozófiai, teológiai és irodalmi munkáival a nyugati szakirodalomtól elzárt hazai hallgatók és olvasók számára hozzáférhetővé tette a kortárs szellemi élet legértékesebb irányzatait, és ezzel rendkívül fontos kultúrmissziót töltött be.

■ Egyházzene

Március 24-én 19 órakor a Pasaréti Páduai Szent Antal templomban **Marosvári Péter orgonaestje** lesz.

Március 25-én 20 órakor a Mátyás templomban a Budapesti Tavaszi Fesztivál keretében **Secundum scripturas** (Az írások szerint) címmel a Szent Efrém férfikar zenés áhitatot tart a Biblia éve tiszteletére. A műsort *Bubnó Tamás* állította össze.

Március 29-én 19 órakor a Pasaréti Páduai Szent Antal templomban a **Scola Hungarica** ad hangversenyt.

■ Előadások

Március 26-án 19 órától a Görög esték előadássorozat keretében *Török József* egyháztörténész professzor tart előadást **Kommunista ügynökvilág Magyarországon** címmel a Budai Görög Katolikus Egyházközség közösségi termében, a Görög Gödörben. (1024 Káplár utca–Pengő köz sarok)

■ Szektákról fiataloknak

A Regnum Christi által szervezett előadás-sorozat célja, hogy 15–16 éves fiatalok számára eligazítást nyújtson a szektákról. *Március 28.:* **A fundamentalista evangelizmus és a pünkösdisták.** *Április 4.:* **Keleti eredetű szekták.** *Április 11.:* **A mágiára és az emberi teljesítőképességre alapozó szekták.** *Április 25.:* **A New Age.** *Május 16.:* **A szabadkőművesség.** Az előadások 15.30-kor kezdődnek a Regnum Christi Centrumban (1061 Liszt Ferenc tér 2.). A programon való részvételhez előzetes jelentkezés szükséges, szervező: Hegyessy Péter, tel.: (06 20) 912-3948 vagy *hpeter14@gmail.com*.

■ Ünnepek

Gyümölcsoltó Boldogasszony. A liturgikus év általános szabályai értelmében húsvét nyolcada elsőbbséget élvez más ünneppel és emléknappal szemben, ezért Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe 2008-ban március 25. helyett március 31-én lesz. Gyümölcsoltó Boldogasszony Jézus megtestesülésének hírüladása. A római katolikus egyház a VII. századtól ünnepli annak emlékét, hogy Isten elküldte Gábriel arkangyalt azért, hogy hírül vigye Szűz Máriának az Istenanyaság nagy titkát: a Megváltó születését. Az ünnep magyar elnevezése onnan ered, hogy a fák oltását nálunk ez idő tájt szokták végezni.

Irgalmasság vasárnapja. 2000. április 30-án II. János Pál pápa Rómában szentté avatta B. Fausztina Kowalska nővért (1905–1938), és ez alkalommal az egész világra kihirdette az Isteni Irgalmasság ünnepét. Szent Fausztina nővér kinyilatkoztatásban Jézustól kapta a kérést, hogy a húsvét utáni első vasárnap legyen az isteni irgalmasság ünnepe. A nővérnek adott jézusi tanítás Isten irgalmas szeretetére hívja fel az emberiség figyelmét. A hit a testi és lelki betegségeket gyógyítja. Erősíti a haldoklókat, enyhíti a tisztítótűzben lévő lelkek kínjait.

■ Időpontváltozás

Nagyszombaton a remetekertvárosi Szentlélek-templomban a húsvéti vigília szertartása 19 órakor kezdődik a korábban jelzettel ellentétben. Húsvétvasárnap mindegyik délelőtti szentmise után lesz ételmegáldás.

AZ ÖSSZEÁLLÍTÁST KÉSZÍTETTE: RADUJ KLÁRA

Lippay Ágnes fotomüvész

"Obrazcov" cimmel a "Teleobjektiv" c. rovatban a lap bemutatja a müvész felvételeit:
Szergej Obrazcov és a film rendezője, Rényi Tamás, A mester és felesége, Egy jellegzetes Obraszcov-mozdulat, Kukucs!, Jelenet, amelyben csak a keze látszik, A film egyik részlete az Állatkert oroszlán ketrecénél.
Repr.
Film Szinház Muzsika, Bp, 1972. jan.22.
XVI. évf. 4. sz. 16-17. lap.

Lippa, Johannes de

ötvös

Kőmagyötvj. 858. n

O	P	Q	R	S	Sz	T	U	V	W	XZ

21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
IX X XI XII

...a Sz.:

... Ferenciek u. 2. Sz.:

	Tartozik	Követel	X	Egyenleg
	326 10			
		121 35	T	204 75
		100.-	T	104.75
	14.-		T	118.75
		118.75		

Lippai török
bazár

Baranski E. L.
rajza

repr.
Barth Gyula
48. l.
után

Lippay Ágnes

a „Fotóművészet" c. folyóirat
pályázatának nívó- és évdíjasai közé
van.

— Napló —

Magyar Nemzet
1969 jan. 18

LIPPAI Ágnes

A Belvárosi Művészek Társasága
tisztelettel meghívja Önt

SZÉK-MŰ

című kiállításának megnyitójára
1999. augusztus 3-án kedden
18 órára

Megnyitja
P. SZABÓ ERNŐ
művészettörténész

A kiállítás 1999. augusztus 22-ig
tekinthető meg, minden nap 10 - 18 óráig.
1051 Budapest, József nádor tér 8. T.: 266-3543

Nemzeti Kulturális Alapprogram

LIPPAY ÁGNES - SZÉK-MŰ fotó 1999

NÁDOR GALÉRIA

H-1051 Budapest, József nádor tér 8. • Telefon: (36-1) 266-3543 • Fax: (36-1) 317-4113

Belvárosi Művészek társasága BUDAPEST
Downtown Artists' society BUDAPEST

Lippa vára

Maggiorotti, Leone — Andrea-Banfi, Florio: Le fortezze di Temesvár e di Lippa. Róma, 1933. 8-r. 47 l. 12. kép.

Ism.: Gyalókay Jenő

Századok. 1934. 372, 373. l.

Lippa vára

Maggiorotti-Banfi: Le fortezze di Temesvár e di Lippa in Transilvania.

Lyka Károly: Madarász Viktor élete és művei. 8 o, 15 K, 24 L, Budapest, év nélkül.

Lyka Károly: A táblabiró-világ müvészete. I-IV. kötet. 8 o, 12 K, 583 L, Budapest, 1922.

Lyka Károly: Michael von Munkácsy. 8 o, 17 K, 29 L, Bécs, 1926.

Lyka Károly: Magyar müvészet 1800-1850. A táblabiró-világ müvészete. 8 o, 80 K, 546 L, Budapest, év nélkül, /1939./

Maggiorotti, Leone Andrea: Gli architetti militari italiani in Ungheria, specialmente ad Agria. /Kny. Rivista d'Artiglieria e Genio./ 8 o, 7 K, 30 L, Roma, 1930.

Lippa vára és
városa

Képe repr.

Veress Endre

Izabella Királyné
1519–1559. Magy.
Tört. Elektr. Bp.
1901. 203. l.
kövég = 511. l.

BUDAPEST
42 II 16-7

Lippa vára

Maggiorotti – Bánfi:

Le fortezze di Temesvár e di Lippa in Transilvania. 8-r, 12 kép 47 l. Roma, 1933

Gerl (1465)

eljárás, jelesül a helyszini szak-
oganatositása végett idemellékelten,
egyzéssel küldöm le, hogy a t. Orsz.
a kassai cs. és kir. katonai parancs-
szám alatt egyidejüleg értesitve,
snokságot, hogy a vizsgálat időpontját
sággal, mielöbb érintkezésbe lépni szi-

vi augusztus hó 12-én.

l v e t t :

Lippa vára

Maggiorotti – Banfi:

Le fortezze di Temesvár e di Lippa in Transilvania. Roma.

Ipolyi Biharvármegye, 341. szám. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 56. szám. — Dutka 73 l. (képe 73. l.) — Lepold—Lippay 56. l.

KRISZTUS KERESZTELÉSE

Felirata K. N. 1631 Johannes doft Jezu.
Északnémet 1631-ből, KF monogrammista műve.
Széles bordürrel, gyapjú, 240×160 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.

Ipolyi Biharvármegye, 326. szám. — Egyházműv. kiáll., 1930., 560. szám. — Őszi kiállítás 1930., Ipolyi, 61. szám. — Dutka 59—63. l. (Képe 61. l.) — Lepold—Lippay 59. l.

SZENT PÁL MÁLTA SZIGETÉN

Flamand, 1640 körül.
Gyapjú 357×336 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.

Radisics Jenő: Az Ipolyi-gyüjtemény falkárpitjai és keleti szőnyegei. Művészi Ipar, II., 1887., 171. l. — Radisics Ipolyi 98. szám. — Szendrei: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye AÉ, VII., 1887., 345. l. — Czobor: Ipolyi Arnold emlékezete. Bp., 1889., 14. l. — Ipolyi Biharvármegye, 367. szám. — Gerevich PA, 258. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi 60. szám. — Dutka 64—69. l. (Képe 65. l.) — Lepold—Lippay 59. l.

MÓZES MEGTALÁLÁSA

Németalföldi karton nyomán angol műhelyben készült a XVII. században.
Töredék, baloldala hiányzik; bordürrel.
Gyapjú, 297×174 cm.

Lippa vára

Leone Andrea Maggiorotti és dr. Florio Banfi:

Le fortezze di Temesvár e di Lippa -

Roma. 1933.

lásd meg

Hadtört. Közl

1933. 319-321. l.

Veszprémvármegyei Múzeum épülete

VII. 286.

LIPPAI I. *Bertalan Domokos*, festő, • Turzófalva 1864 nov. 21. † Bécs 1919 dec. 19. Münchenben és Párizsban tanult, azután Olaszországban, továbbá Ischlben és Bécsben főleg arcképfestéssel foglalkozott. X. Pius a pápai udvar festőjévé nevezte ki s utóbb pápai grófi címet is kapott. Ismételten lefestette X. Pius pápát, I. Ferenc József királyt, Rampolla, Agliardi és Merry del Val bíborosokat, stb. Művei közül Lesseps Ferdinánd arcképe a Szépm. Múzeumban.

~~Baranyavár. megye VIII. 162.~~

Lippay Bertalan

med
2

Vas Ny 1903. 580 l.

— **(A pápa és festője.)** Egy vatikáni levél elárulja, hogy a pápa a nyári unalmát azzal üzi el, hogy szivesen ül festőknek mintául. X. Pius készségesen rendelkezésére áll a hiresebb festőművészeknek a legkülönfélébb pózokban és a legváltozatosabb jelmezekben. Legszivesebben azonban a kedvenc művészének, az udvari festőjének, Lippay Bertalannak ül, aki Bécsben él. Lippay évenkint legalább kétszer ellátogat Rómába s mindannyiszor több képet fest a szent atyáról, aki előkelő személyiségeknek, városoknak, testületeknek küldi azokat ajándékul. A magyar művész még velencei patriarcha korában meghittje lett a mai X. Pius pápának és azután, hogy Sarto biboros elfoglalta Szent Péter trónusát, az első festő volt, akinek az uj pápa modelt ült. Lippay munkája annyira kielégitette őszentségét, hogy a római gróf és pápai festő cimével tüntette ki a magyar művészt, azonfelül pedig titkos kamarásává nevezte ki. Lippay az idén is készitett nehány vázlatot a pápáról. A vázlatokkal azután Ischlbe utazott és ottani villájában festi meg képeit. Két vásznon életnagyságu arcképet készit X. Piusról, de ezeken kivül is több nagy képen dolgozik. Minthogy a művész ischli műtermében a nagy vásznak számára nincsen elégséges hely, Ischl város tanácsa boesátott a rendelkezésére megfelelő helyiséget. A pápa két portraitja közül az egyik, ha igaz a hir, Budapestre kerül. A király arcképén is dolgozik azután Lippay, továbbá az utolsó ecsetvonásokat huzza Rampolla, Agliardi és Merry del Val biboros arcképein. Ezek a festmények római megrendelésre készülnek.

P. H. 1908. sept. 5.

MDK

Lippay Bertalan Domokos, 1864-1919

Az alvó kapuőr, festm.

Almásy-Tel. Int. 8. aukc. 1942. febr.

21 l.

MDK

Lippay Bertalan Domokos , 1864-1919

Pihenő nő, of.

Árv. Csarnok 1o4. aukc. 1942. máj. 9. 1.

MDK

Lippay György XVII. sz.

Négy rendkivül finom szines viaszdomborművet őriz a bécsi múzeum, az évszakok allegoriáit. A domborművek máig nem jelentek meg repr.-ban.

Genthon István: Magyar műv. emlékek...

A Műgyűjtő, 1930. 5.sz. 137.l.

M. D. K

LIPPAY György szobrász

1659. Két viasznelief az évszakok életképszerű ábrázolásával „von einen ungarischen Cavalier Nambens Lippay gemacht"

Pozsony. Sárkányölő Szt. György. Kútfigura?

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 234., II. 225. l.

Lippai György itj

~~[illegible]~~
rajzoló

lásd

Raphael 78. l

83. l.

képekkel

84. l 85. l. "

86. l. 89,

90. l. 91. l 93. l.

94. l.

dieser Liebesdichtung berührt sich äusserlich nahe mit dem Schwulst der Lohensteiner; aber nur äusserlich. Dort tiefe, innere Glut, hier kühler, leerer Wortschwall. Und noch peinlicher wird diese Anlehnung, da nach der Deutung des hohen Liedes auch die christliche Kirche, die Tochter Zion als Christi Braut auftritt. So folgen Liebesarien, Duette musikalisch und textlich ganz nach Art der italienischen Oper behandelt. Z. B.: Aria à 2: Jesus und Tochter Zion:

Süsser Trost durch dieses Leiden
Hat mein (dein) Vater werte Braut (liebster Bräutigam) uns vertraut.
Aus dem Schlagen ins Gesichte
Fallen lauter Lebensfrüchte,
Die der Seelen Erndte sein.
Meine Freundin (Und mein Freund), nach der (dieser) Pein
Wollen wir auf Rosen weyden.

Auf der eingeschlagenen schiefen Bahn gingen Benjamin Neukirch und Ulrich König weiter. Da trat die Reaktion ein, wie in der Poesie, so auch in der Passionsmusik. H. Brockes schrieb 1712 seine Passion aus den vier Evangelien, welche Händel komkomponirte. Vor ihm, schon 1708 war Christian Reuter zur alten einfachen Form zurückgekehrt. Zur Vollendung führte dann die Passionsmusik Sebast. Bach.

Eine eigentümliche Stellung innerhalb dieser Entwicklnng des Passionstextes nimmt die „Musikalische Vorstellung u. s. w.“

Táblakép: Coppée arcképe. Lippay

Pesti Hírlap. 1886. jún. 21. 3

Filtzal magyar művész Párisban

Lippay Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1886. jun. 21. 3

Fiatal magyar művész Párisban

Lippner Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1881. Szept. V. 3.

Fiatal magyar festő, a 17 éves....

Lippay Bertalan festő (1864-1919)

Pesti Hirlap. 1886. jun. 21. 3.

Fiatal magyar művész Párisban

Lippay Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1919. dec. 21. 11

Halálozás

Lippay Bertalan †

fessi

U. 1724

† Bécsben 1919.
dec. 19 (?) meghalt
56 éves korában

Pesti Napló
1919. dec. 21.
(L. meghalt.)

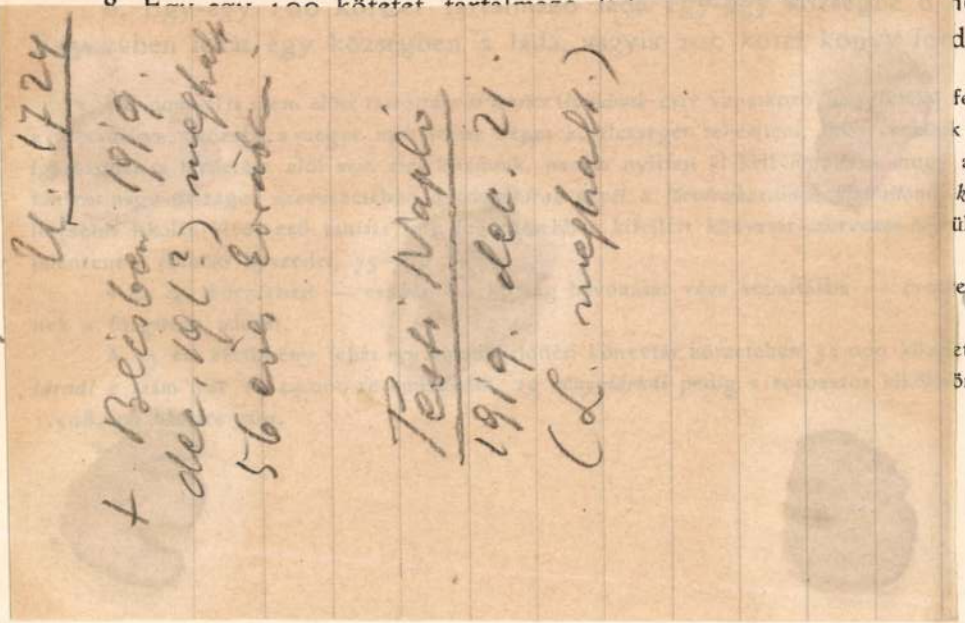

E költségek (miután a könyvtárosi teendők ellátására nők is igénybe vehetők) az
yes városokra e minimális megterhelést jelentik:

I. Egyszersmindenkorra:

A berendezkedéshez való hozzájárulás --- --- --- --- 2000 K

II. Évente:

α) A helyiségek bérlete, vagy annak ellenértéke --- 800 K
β) A könyvtáros fizetése (2000 K) és lakbére (600 K) 2600 «
γ) A szolga díja --- --- --- --- --- --- --- --- --- 600 «
δ) Fűtés és világítás --- --- --- --- --- --- --- --- --- 300 «
Összesen --- 4300 K

Lippai Pál

kir. ácsmester

1348.

l.

Voit Pál:

Régi magyar otthonok. Bp. é. n.

65. l.

Lásd meg

Pál kir. ácsmester

alatt is-

rszágos Bizottsága

Budapest.

Cimet, hogy a vajdahunyadi magyar
n kiállitott és másolatban idecsa-
zámlák szerint fenálló 3640 K 31 f.
nknál mielőbb befizetni szivesked-

21•november hó 15-én.
tisztelettel:
ÁLLAMI VASGYÁRAK
TI IGAZGATÓSÁGA.

ti igazgató helyettes.

MDK.

Lippai Tamás

Kiállitási kritika

Tolnamegyei Népujság 1965 május 11.5 lap

Tolpuddle Martyrs' Museum / Dorset DT2 7HE / 01305 848237

Kidlington Printing

Liberty Trees

MDK

Lip pai Tamás

Szerepelt a szekszárdi muzeumban rendezett tárlaton.

V.M.: Megnyilt a kulturális szemle képzőművészeti pályázatának tárlata.

Tolnamegyei Népujság. 1964. máj. 12.

M.D.K.

Lodovico Lipparini, festő

Velencei mester, A Pesti Müegylet Évkönyvének Mülapját készitette. "Bezzaris Márk Halála" cimmel. 1846. 139.sz. Kőmetszvény. 552.o. 44.jegyz.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

MDK

Lipparini

Bozzari Mark halála, Lipparini után Hanfstaengel

Heti szemle. Honderü, 1845 II.337

MDA

Lippay, 2o. sz.

Női arckép

Ernst Mus. 39. suke. 25.1.

Lepjay Á.
fotós

M.D.Y.

„Nehéz statisztapeiner", „Ferenczy
Béni Ducmása" szépek.

Bauer Jenő: A Televízió díszlet, jelmez, grafikus
Művészet, 1968. cépszlis - 44 lap

Festészet. XIX sz. Táblakép Koppée Portréje
(Lippay)

Pesti Hirlap. 1886. jun. 21. 3.

Fiatal magyar művész Párisban

Paris. Lippay

Pesti Hirlap. 1886. jun. 21.

Fictal magyar művész Párisban

Lippai Ferences

templom és kolostor

Dienes E. l.

Karcsa

4

Lippai műcsulékek

l.

Balogh Erdélyi ven

nevm.

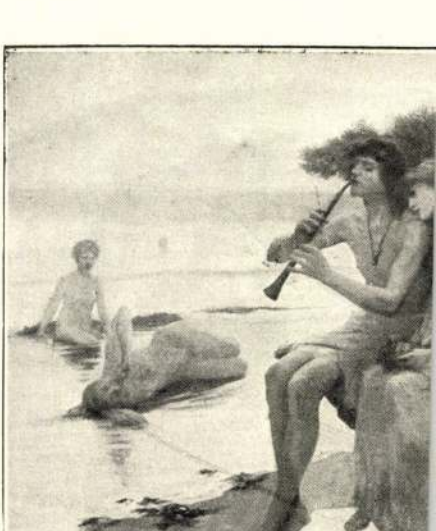

Lippai török

építészeti emlékek

l. –

Genthsörökmüczel

319. l.

Tatra VII. 152

Lippai ötvös céh

Königsgötzj 193

194. l.

AVRIL

Lippay György (?)
nobrász

Lippay György érsek
(1642 – 1666) öccse, aki alle-
gorikus témák feldolgozá-
sával foglalkozott s bi-
zonyára részt vett az érsek
turas pozsonyi kertjének
nobrokkal való díszítésé-
ben, melyek közül csupán
Szent György lovas nobra ma-
radt fenn.

senkise, se a menny
nisztráció, azért még
A hideg verte ki a k
lányi Gézát, mikor a
jutott. Ohó! hát igy
ségesebb katonai fü
osztrák érzésü Gralle
adjutánsát Rainer J
hozzá, mert császárs
kapitány urat, távolit
mégis csak a menny
tisztur jelentkezett, a
lyettesével diskurálga
geden található össz
Cserey dr.-t, az orvos
szárszakáll bizakodás
József kétfelé simitot
csak a szeme szögle
Kocor-félére, amely v
János is kétfelé kef
jó) é a szimbolisz

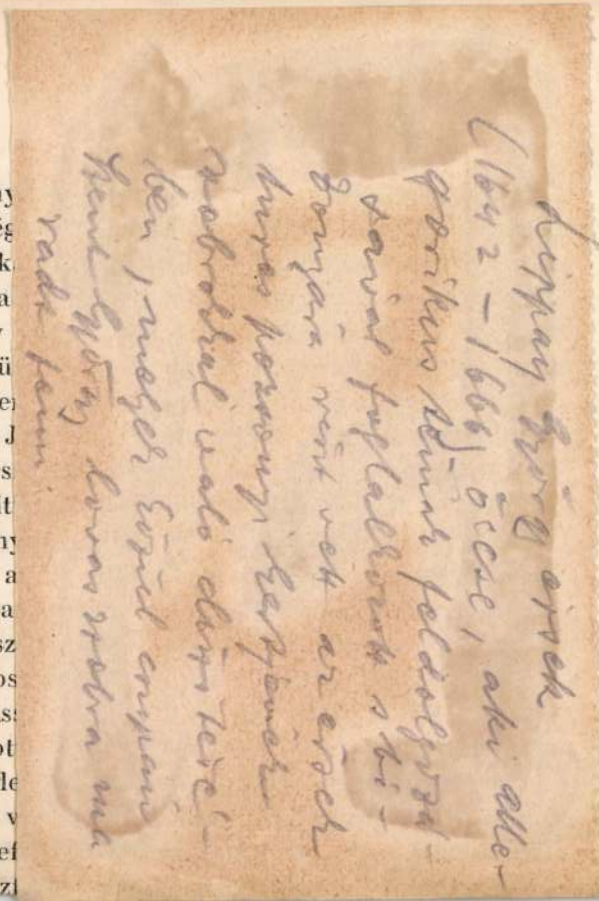

Baloghmüvel 570. l.

De ekkor már a városháza előtt tarajlott a tengerré dagadt sokadalom. A hullámokból pedig kivált haragosan Polczner Jenő, Kószó István, Becsey Károly és vagy tiz kossuthi magyar és zordon daccal dobogtak be a főkapitányi hivatalszobába. Visszakövetelték a koszorut, hogy visszahelyezhessék a szoborra.

Rainer József visszaadta a koszorut, a tábornoknak pedig megüzente, hogy eljárása jogtalan és törvényellenes volt, a polgárságét ezzel szemben jogosnak és törvényesnek tudja.

Kossuth és a nép és a visszatartott katonák elégtételt kaptak. De a kaszárnya szelleme nem tudott belenyugodni a polgári akarat győzelmébe és mert nem a politikai belátás, hanem a fegyelem irányitotta elhatározásait, olyan hibát követett el, amely csaknem forradalmivá szitotta fel a város hangulatát. Két század 46-os gyalogezredbeli katonaság szállta meg délután Dominik százados parancsnoksága alatt a Klauzál-teret, a tisztek kardot rántottak, egy szakasz szuronyt szegezve közrefogta a koszoru őrizetére kirendelt és a hatalmi tulkapás ellen tiltakozó közrendőrt és másodszor tiporták le a magyar kegyeletet és másodszor követték el a felháboritó szentségtörést.

De erre aztán ki is tört a szegedi forradalom, őse annak a forradalomnak, amely a világháboru után fordult a habsburgi

Lippay ~~János~~ György

esztergy. érsek
pozsonyi kertjét
tervezte 1630. k.
Bonamus (olasz
kertész) segít-
ségével és
Lippay János
jezs. atya se-
gítségével
talajtan. tudós
Pauer 23. l

Paur Arnold: Adatok
a m. kerti kultura
történetéhez. Szombathely
1926.

Dr.Szentiványi Gyula

muzeológus urnak

Budapest

XI.,Lágymányosi-utca 16.

Páris. Lippay.

Pesti Hirlap. 1886. jun. 21. 3.

Fiatal magyar művész Párisban

Bécs. Lippay

Pesti Hirlap. 1919. dec. 21. 11

Halálozás

MDK

Lippay Béla, okl.mérnök.
Miskolc.ny.máv.felügy.

Miskolc thjf.város városszabályozási tervének elkészitésére kiirt eszmei, orsz.tervpályázat, melyből 1. lo pályatervet a biráló-bizottság nov.22.-töl 27-ig e. birálván " Biztos alapra lehet épiteni" jeligéjü Sipos Schilhanekkel közös pályatervét a lo.ooo korona kitüzött megvételi árért megvették.

Tervpályázati eredmény.
Epitö Ipar- Epitö Müvészet. 1921.163.1.

Lippay Bertalan Domokos, 1864-1919.

Az olvasó kapuőr, festm.

Almássy Teleki, VIII. 1942.
21 l.

Lippay Bertalan Domokos MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Lippay Bertalan Domokos MDK

Kraft-Ebing dr. arcképe, repr.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Lippai (Lipner)
Bestalan.

Perällsöttkäpes
589. l.

is meg tudta fogni s évtizedeken át jöt
össze egy-két pohársörre rendes társasá
gával, kollégiumi és egyetemi tanárokka
/Filárszky, Hoffman, Szinyei, Pasteiner,
Heinrich, stb./a régi Vámház köruti "Kis
Szikszay"-ban.

Bartonick a kollégiumot tágabb c
ládjának tekintette. Patriarchális igaz
tásáza jellemző, volt, hogy a kollegistá
szakonként és lakosztályonként kis csal
dokba tömöritette s ezek alkotmányos ut
maguk választották az idősebbek közül i
jüket, a "családapát", aki a belsőrend
zonyos dolgaiban felelős volt"Bégé Urna
Igy neveztük t.i.egymásközött Bartonick
annál fogva, hogy a kifüggesztett hirdé
ményeit nevének kezdőbetüivel szokta vé
aláirni. A kollégisták iránti gondos s
retete nem szünt meg egyetemi éveik ut

Lippai Laula, 21, 22, 74,

Mester Jenő, 21, 32-33, 60,
74-77, 79, 81, 138,

K

Pólya Tibor 21, 22, 38, 40
50, 54, 56, 60, 61, 74-77, 80, 83-84,
98, 107-116 (arckép), 130, 131, 136,

6/P

Róna József 39 (arckép) 162,

Vadász ábrázolás. 40, 43, 61, 101,
123, 136

Vértes 136 (képpel).

Herman L.: A művészarcról
Bp. 1958

Homolka Josef

Úvod

Pestmegyének vízfali térképe (1:50000 arányban)

Vas. Nyp. 1879. 773 l.

Lippay János

Lippay János: Posoni kert. Bécs, 1664. Utószó: Somos András és Ormos Imre. Bp, 1966. Akadémiai Kiadó. - Ism: Varga Imre, Irod.tört.Közlemények,1967.71.évf. 4.sz. 504-505.l.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért.1970.1.sz.63-107. l./

103. l.

Lippai Pál

XIV. n

l.

B Erlamin

15. l

739

Klein, Adám.

Pikenő julok.

Rk.

K. 1.

46 × 91 mm.

A Székesfővárosi Képzőművészeti bizottság ülése.

Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklése mellett a székesfővárosi képzőművészeti bizottság május 10-ikén tartotta rendes havi ülését, amelyen több igen fontos ügyet inté-zett el.

Így mindenekelőtt megállapította a *Kossuth-mauzoleum* pályázati föltételeit. Az építményre a bizottság 150.000 forintot irányzott elő. Három pályadij lesz: 3000 forintos, 2000 forintos és 1500 forintos. A birálóbizottság tagjai: elnök a fővárosi képzőművészeti bizottság elnöke, a képzőművészeti bizottság három tagja, a középítési bizottság két tagja, a középítési igazgató; egy-egy tagot küld: az orsz. képzőművészeti tanács, a magyar orsz. képzőművészeti társulat, a m. kir. József-műegyetem tanári testülete, a magyar mérnök- és építész-egyesület, a fővárosi közmunkák tanácsa; a pályázó művészek szintén küldhetnek egy tagot a zsüribe.

A mauzoleum terveit a pályázat kiirásától számított egy év alatt kell benyujtani. A mauzoleum terveire kimondták, hogy az nyitott csarnokszerü legyen, nem pedig zárt, mint a mostaniak.

Az ülés második tárgya *Kammermayer* Károlynak, a főváros néhai polgármesterének síremléke volt, amelyre a közgyülés annak idején 12,000 forintot szavazott meg és megbízta a képzőművészeti bizottságot, tegyen előterjesztést az emlékmű kivitele tárgyában.

A bizottság azt javasolja, hogy zárt pályázatot hirdessenek, szobrászok és műépitészek meghivásával. A dijakra nézve a bizottság azt javasolja, hogy az első dij 400 frt, a második 250 frt s a harmadik 150 frt legyen.

Ezután a *Wesselényi emléktábla* ügyét tárgyalták.

Az új eskütéri-híd legszebb diszítése lesz az az emléktábla, mely a pesti nagy árvizet ábrázolja *István* főherceggel és *Wesselényi* Miklóssal, a nagy mentővel. A reliefet *Holló* Barnabás jeles szobrászunk készíti, aki a művet agyagban már megmintázta. A mű agyagban is egyike a jeles művész kitünő munkájának s méltó párja lesz az Akadémián lévő Széchenyi-féle emléktáblának. A képzőművészeti bizottság a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a reliefről. A szobrász-mű 11 000 forintba kerül, melyből 3000 forint előleget szavazott meg a bizottság Hollónak.

Ezután a fővárosnak az 1900. évi párisi nemzetközi kiállításon való részvétele került szóba:

Almády Géza dr. előadó bejelentette, hogy a párisi kiállítás bizottsága Budapestet és annak egyes részeit ábrázoló festményeket ki akarja állítani a kiállításon s azok átengedését kéri a képzőművészeti bizottságtól. Budapest részeiről eddig nagyon kevés festménye van a városnak s azok is, egy párt kivéve, kiskeretüek. A bizottság ezért elhatározta, hogy jelesebb festőinkkel megfesteti Budapest szebb részeit. A képek tárgyai lesznek: a pesti és a budai oldal, a parlament a Margitszigettel, a Gellérthegy a budai hegyekkel és a város látóképe a hármas határhegyről tekintve. A képek megfestésére fölszólítják *Mednyánszky* László báró, *Szlányi* Lajos, *Ujváry* Ignác, *Olgyay* Ferenc, *Mendlik* Oszkár és *Mihálik* Dániel festőket. A képzőművészeti bizottság a párisi kiállításra a következő képeket engedte át: *Bruck* Lajostól Petőfi-teret a Ferenc József rakparttal, *Keleti* Gusztávtól: Budapest látóképét a Normafától, *Molnár* Józseftől: a Kálvin-teret, *Rauscher* Lajostól Budapest teljes látóképét és *Skuteczky* Dömétől a Vámház-tér előtti régi piacot.

Végül a bizottság megvásárolta *Kézdi Kovács* Lászlónak »Halász-bárkák a Dunán« tárgyu képét 400 frtért. *Konek* Ida »Vajda-Hunyad-vára« cimü vázlatát 80 forintért. A bizottság ezenfelül megbízta Konek Idát, hogy Vajda-Hunyad várát nagy méretben fesse meg, melyért 400 frtot állapitottak meg. *Rosenberg* Ferenccel pedig megfestetik a régi városházát s annak környékét.

Néhány csekélyebb jelentőségü tárgy elintézése után az ülés véget ért.

Vásárlások a tavaszi nemzetközi kiállításon.

(Folytatás.)

Az elmult héten, lapunk zártáig, újabban a következő vásárlások történtek a tavaszi nemzetközi kiállításon:

55. Brodszky Sándor: »Reggel a Dunán«, olajfestmény (az ismétlő kiállításból). Vevője: *Nádasdy* Ferenc gróf társulati nyerő tag.

56. Kézdi Kovács László: »Sejtelmek«, olajfestmény. Vevője: *Schwartz* Ferenc.

57. Kiss György: »Szorult helyzet«, gipsz-szobormű (második példány). Vevője: *Glanz* Sándor.

A lapunk zártáig történt vásárlások összege *31.195 forintot* tesz ki, melyből *1880 frt* külföldi, *29315 forint* pedig magyar művészekre esik. Az utóbbi összegből a kormány vásárlása *16.590 frt*, a nyerők vásárlása *1960 frt*. A magánosok összes vásárlása *12.645 forintot* tesz ki.

Kérelem nyerő tagjainkhoz.

Alább még egyszer közöljük a társulatunk tagjai javára 1899. április 17-ikén tartott sorshuzás eredményét s azzal a kéréssel fordulunk azokhoz, akiknek tagsági jegyére nyereményérték esett, hogy a tavaszi nemzetközi kiállításon látható *magyar* művek közül *mielőbb* választani sziveskedjenek, mert az illető művészeknek, akikre választásuk esni fog, érdekükben áll, hogy képeik vételárát pénztárunktól mielőbb megkapják.

Folyó szám	Nyerem. érték frt	Nyerő szám	Nyerő neve
1	1500	3206	Perlaky Kálmán
2	1000	1913	Körmöci főreáltanoda
*3	500	225	Csukay István
*4	500	328	Fábián Bela
5	500	2943	Egri főkáptalan
6	400	2279	Sidweis Lipót
7	400	436	Garas Albert
*8	400	277	Dobos C. József
9	300	3015	Jálics A. Ferenc és társa
10	300	1898	Feilitzsch Artúr báró
*11	300	1224	Pollák Izidor
12	300	2204	Szukováthy Ottilia
*13	200	3150	Nádasdy Ferenc gróf
14	200	1156	Oppenheim Henrikné
15	200	797	Kiss Ignác
16	200	2879	Benkő Kálmán
17	200	3215	Perlaky Kálmán
18	200	791	Kisbaári Kiss Ferenc
19	100	3371	Szabadka város
20	100	195	Burger Árpád dr.
21	100	3331	Schossberger Henrik
22	100	3009	Hevesmegye
23	100	2095	Pásztor Bertalan
24	85	3425	Szentes város.

A nyerők közül eddig csak a *-gal jelöltek választottak s így a kisorsolt *8185 forintból* még *6285 forint* nincsen fölhasználva.

Művészeti hírek.

— **Kollektiv kiállítás a királyné arcképeiből.** Lapunk egyik buzgó olvasójától kaptuk az alábbi levelet, amelynek írója olyan eszmét pendít meg, mely bizonyára minden magyar ember szivében őszinte viszhangra fog találni.

Tisztelt szerkesztő úr!

A *Műcsarnok*-ban és más lapokban is folyton olvasom, hogy áldott emlékezetü királynénkat több kiváló művész festi. Így ő Felsége megbizásából *Benczur* Gyula, *Horovitz* Lipót, *Koppay* József; a kormány megbizásából *László* Fülöp, Aradmegye megbizásából *Innocent* Ferenc stb. stb.

Ezeket olvasva, sajnálkozva jut eszembe, hogy magammal együtt csak kevés magyarnak lesz alkalma mindezeket a kegyeletes műveket látni.

Nem lenne-e célszerü, ha mindezeket a képeket elkészültök után, valamely jótékony célra, a nagyközönség számára együttesen valahol kiállítanák?

Ezáltal nyerne a hazafias érzés éppen úgy, mint a hazai művészet.

Amikor a levélben megpendített hazafias és kegyeletes eszmét mindenkinek, akit illet, szíves megfontolásába ajánljuk, azt hiszszük, hogy annak idején a megvalósításnak nem lesz semmi különösebb akadálya.

—

— **Magyar emlék a Habsburgok sírboltjában.** Most esik meg első ízben, hogy *magyar szobrász* műve diszitse a Habsburgok sírboltját a bécsi kapucinusok kolostorában. Erzsébet királyné halála alkalmából a kriptában a koporsók helyét úgy változtatták meg, hogy *Erzsébet* királyné és *Rudolf* királyfi koporsója egymás mellé kerültek. Lelkes magyar nők arra kérték a királyt, engedné meg, hogy a két, nekünk oly szent nyugodó hely közé, ők állíthassanak emléket. A király, mint már megírtuk, szívesen beleegyezett s a magyar nők *Zala* Györgynél már meg is rendelték a szoborművet.

—

— **Még egy királyné-arckép.** Pozsonyból irják, hogy az ottani megyeháza nagytermében május 22-ikén leplezik le ünnepélyesen a királyné arcképét, melyet Pozsonymegye megbizásából *Lippay* Bertalan festett. Az ünnepélyen az udvar és a kormány képviselői, továbbá a megye és Pozsony város hatósága is jelen lesznek.

—

— **A miniszter a tavaszi kiállításon.** *Wlassics* Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter május 6-ikán délben *Kammerer* Ernő kormánybiztos társaságában egész váratlanul megjelent a Műcsarnokban és ismételten behatóan megnézte a tavaszi nemzetközi kiállítást, amelyben különös figyelmet szentelt a kormány által a Szépművészeti Múzeum számára megvásárolt műveknek.

—

— **A tavaszi nemzetközi kiállítást** az elmult héten is szokatlan érdeklődéssel látogatta a közönség. Lapunk zártáig a fizető látogatók száma megközelíti a *16.000-et.* Az iskolák ifjuságából csoportonkint *1138 an,* egyenkint pedig *877-en,* összesen tehát *2015-en* nézték meg a kiállítást. A képes tárgymutatóból eddig közel *6500 példány,* a koronás sorsjegyekből pedig *560 darab* kelt el.

—

— **Az utolsó zeneestély.** A magyar királyi honvédzenekar, mely eddigi zeneestélyeinken a zenét szolgáltatta, május 15-ikétől kezdve

Lippai Bertalan

Mikszáth arcképe

Szeged 1917

Nagyon szépen kérem tehát Nagyságodat, kegyeskedjék Möller István műegyetemi tanárnak összes építészeti rajzait és feljegyzéseit, melyek Varju szerint a Bizottság őrzésében vannak, nekem használatra kölcsönadni. Möller végezte 1901–1905. b a várnak részben való restaurálását is sok felvételt készített.

A nagy szívességért előre is hálás köszönetet mondva maradok Nagyságodnak

őszinte tisztelője

Pannonhalma (Győr m.) 1934. IV. 16.

Dr. Schermann Egyed
főapáti helynök.

1903. Pesti Hírl. aug 25.

9

— (**Magyar festő X. Pius Pápánál.**) Rómából jelenti tudósitónk táviratilag, hogy X. Pius pápa meghivta magához *Lippay* magyar festőt, akivel életnagyságban lefesteti magát. Ez lesz az első kép melyet mióta pápa lett, készitenek róla. A pápa kedden ül először a festőnek.

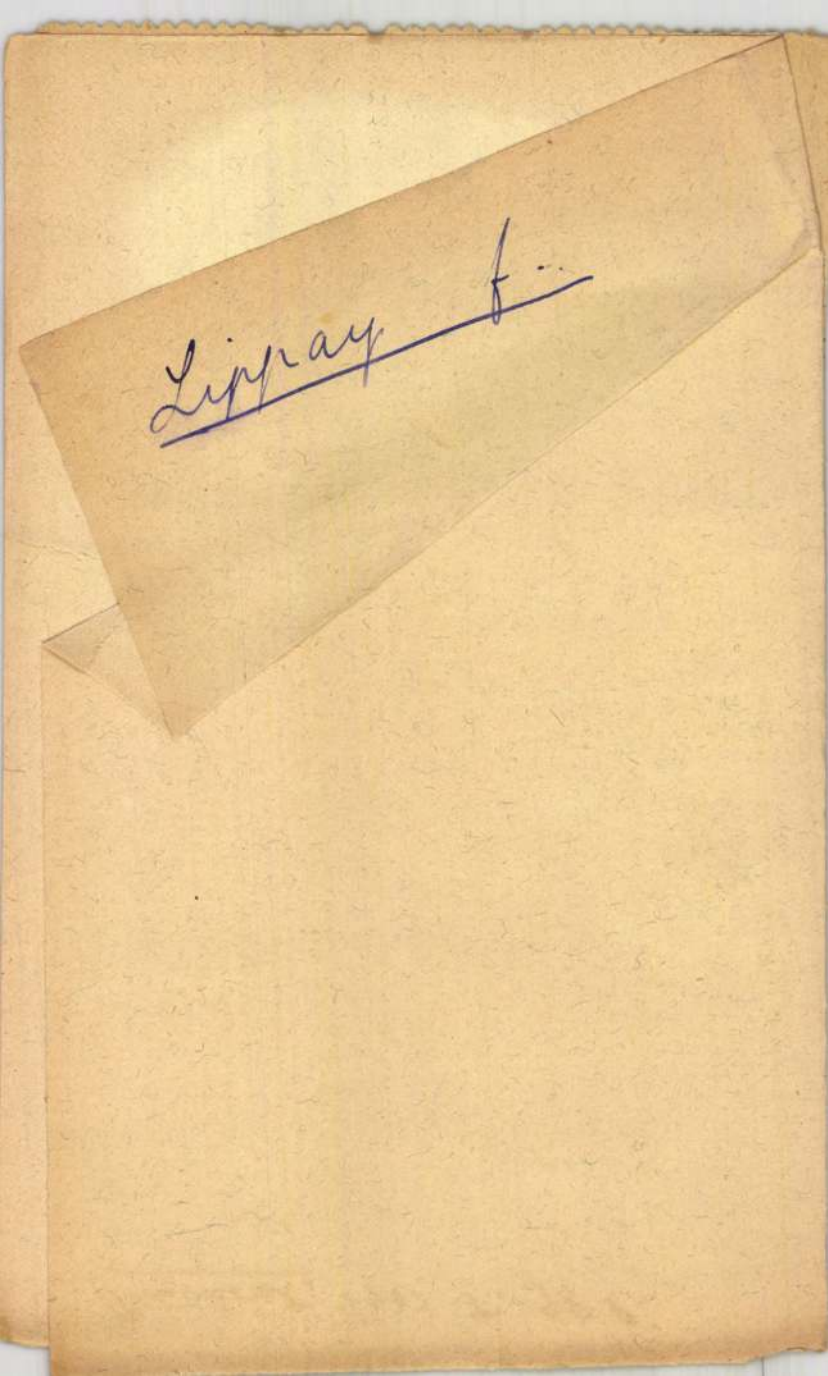
Library of

Lippay Bestaler

festi

laid

Vas Up 1886.

553. l.

Lippay

— **Gavallér festő.** Lippay, Velenczében élő festőművész hazánkfia, a ki pár év előtt Rattazzi herczegnőt, a velenczei szépségek egyik legszebbikét vette nőül, leczkét adott most a gavallérságból a szerbeknek. Lippayt azzal bizták volt meg a szerb udvarnál, hogy a kis szerb király arczképét fesse le az orosz czár meg I. Ferencz József császár és király számára. A festő el is készült a képekkel s nem régen maga ment velök Szerbiába. Ott az a kellemetlen meglepetés várt reá, — hogy műveit nem akarták elfogadni, állitólag azért, mert nagyon drágálták (46,000 frank lett volna az áruk), más hirek szerint pedig azért, mert nem tartották eléggé sikerülteknek. Lippay ugy oldotta meg a vitás kérdést, hogy a drága képeket a szerb nemzeti muzeumnak ajándékozta.

Arad i Közl.

1892 évf. 247 sz

á			
"			
"			
"			
"			
"			
"			
Végösszeg korona			

Arad nyomda részvénytársaság. 11413—907.

Lippay Lipner Bestalan

Stul 1864. ben (?) Turzovkán.

Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képrömüvészeti akadémián. Müvészet. 1912. 184. l.

Lippai Bestala

L. ohv.

U. 2154

~~Arno - Tokyo~~ V. 214.

Lippai 1./ Bertalan Domokos,

festő, szül. 1864 XI. 21. Turzó-
falván, megh. 1919 XII. 19. Bécs-
ben. Münchenben és Párisban ta-
nult, azután Velencében és Ró-
mában főleg archipfestessel foglal-
kozott. XIII. Leó uralkodása óta a
pápai udvar festője volt s pápai
grófi ennet is zert.

2. János, ötvös Kassán
1542-78. Egy renaissance
stilin remek fedeles kupája
a M. N. Múzeum régiségtára-
ban van.

(ad 443. l.

Lippai 1. Bertalan Domokos, festő,
stül. Turzófalva 1864 nov. 21, megh. Wien
1919 dec. 19. Münchenben és Párisban ta-
nult, azután Olaszországban (Velence,
Róma) (további Ischlben és Bécsben) főleg arcképfestéssel foglalkozott.
X. Pius a pápai udvar festőjévé nevezte
ki, s utóbb ~~pápai~~ ~~római~~ pápai grófi címet is kapott.
~~Felentétengelt~~ Sometelten festette X. Pius pápát, majd (I Ferenc
József kiváltt, Rampolla, Agliardi és Merry
del Val biborosokat stb. Münchenben kívül Lesseps
Ferdinand arcképe a Bécsi Nemzeti Neuenbe-

Lippai (Lipner) Bertalan Domonkos

k. Turzófalván 1864, szept. 21.

1., Lesseps Ferdinand arcképe
„B. Lippay 1887. Páris"
vászon, 150 x 100. A művész
ajándéka 1887 ben. M. n.
Muz-Cat. 166. l.

Lippay Bertalan

Mucsarnok
1896. mill. Eiáll.

Kalocsa h. n. VI. 307

Lippai B. Dömsen

1. Repert

Szepm. Mur.

és Tört. Kepes

Fejérmegyei Takarékpénztár

V. 200.

Lipner Bertalan Domonkos

festö

Lásd: Lippai B. D.

Lippai Bestalan

festő – Donkos

+ 1919

U. 1724

a

1919 dec. 19. Bécsben

XIII Leó uralkodása óta
a pápai udvar festőe volt
s pápai grófi címet
is nyert.

Lippay Bertalan

festő

ivód

Mücsarnok, 1899. 262. l.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lélyezem:

.....

x vagy helyettesének
láírása.

a. — Endrényi Imre, Szeged.

1259. Lippay (Lipner) Bertalan Domokos.

Sz. Thurzófalván 1864 szeptember 21-én.

Vámbéry Ármin.

Csaknem egész alakban, balrafordultan, karosszékben ülve és szembe nézve van ábrázolva. Mindkét kezével a faragott támlásszék karfájára nehezedik. Rövid haja, bajusza és körszakálla őszbevegyült, szemöldöke és szeme barna. Homloka és szemének környéke ránczos. Baljának negyedik és kis ujján karika- és ékköves gyűrűt hord. Bal lábát keresztbe vetette. Öltözete: álló gallérú ing, nyakkendő fehér gyöngyös tűvel, hajtókás mellény és egyelejű oldalzsebes kabát. Jelzése alól jobbra: »*B. D. Lippay 1908.*«

Vászon, méretei 130 : 88·5 cm. — Lelt. sz. 1259. — Értéke 1000 K. — Az 1909 augusztus 7-iki (1281–909) és az 1909 augusztus 13-iki (1298–909) értesítés, illetőleg az 1909 augusztus 22-iki válasz (1344–909) értelmében Lippay Bertalan Domokos ajándéka. — Az adomány elfogadtatott 1909 szeptember 27-én (1399–909). — Bejelentetett 1910 január 20-án (131–910).

2865

54. Lippai (Lipner) Bertalan Domokos.

(Sz. Turzófalván 1864. szeptember 21-én.)

Lesseps Ferdinánd arczképe.

Térden alól láthatóvan ábrázolva, széken ül, szembe néz. Jobb kezével a szék támlájára nehezedik, balját térdén pihenteti. Rövid haja és hegyesre pödrött bajusza fehér, szemöldöke őszbevegyült, szeme barna, szakálla leberetvált. Ingének gallérja lehajtott; kettős elejű kabátja, melynek gomblyukában piros rendjel-rosetta van s pantalónja fekete; kézelői látszanak. Jelzése alól jobbra: »*B. Lippay 1887.* PÁRIS.«

253

Vászon, méretei 150: 100 cm.

1887: II. 14. — 1888: II. 14. — 1889: II. 30. — 1890. II. 30. — 1891: III. 172. — 1892: III. 172. — 1893: III. 195: — 1894: III. 23. — 1895: III. 49. — 1896: III. 54. — 1897: III. 54. — 1898: III. 54.

~~A művész ajándéka 1887-ben. — Magy. Képt. 493. — Ltsza 351.~~

— 1900: III. 54. — 1901: III. 54. — 1903: III. 54. — 1904: III. 54. — 1905: III. 54.

— Magy. Képtár 493. — Uj lelt. sz. 351. — 1905. átv. jegyz. 238. — Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 1885. és a leltárban 2865. — A művész ajándéka 1887-ben.

Kifüggesztésére vonatkozo adatok a Nemz. Muzeumban.

Mk 493
Ujl 351.

Lippai B. D. aj. 1887

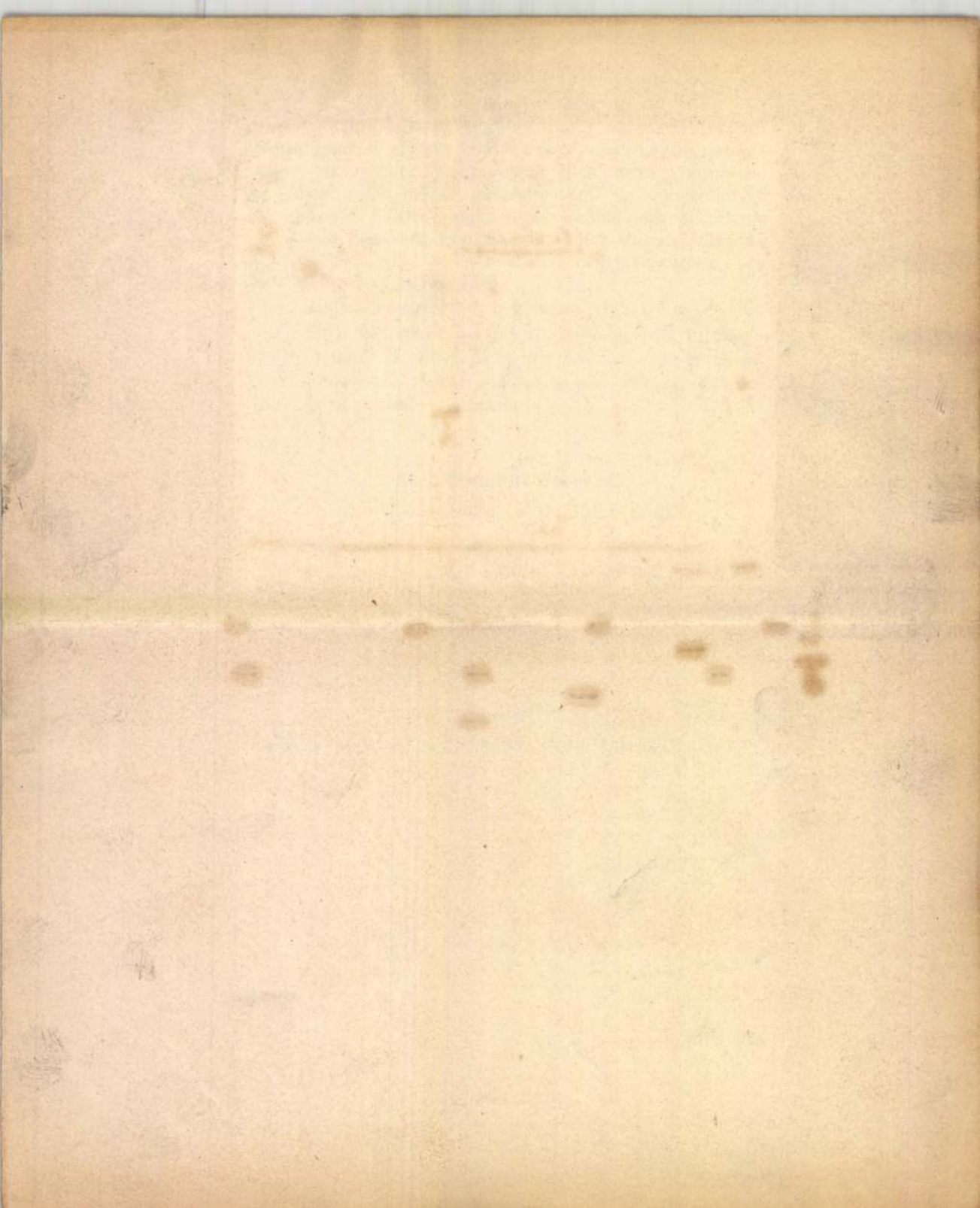

2865

351.

Lippay B:

Lesseps Ferdinánd arcképe.

Térden alól van ábrázolva, széken ül s szem közt néz. Jobb kezével a szék támlájára nehezedik és balját térdén pihenteti. Rövid haja s hegyesre pödrött bajusza fehér, szemöldöke öszbevegyült, szeme barna, szakálla leberetvált. Ingének gallérja lehajtott; kettős eleju kabátja, melynek gombolyukában piros rendjelrosetta van s pantalonja fekete; kézelői látszanak. Jelzése alól jobbra: B. ~~[illegible]~~ Lippay 1887
PARIS ~~[illegible]~~

Vászon, méretei 150:100 cm.
~~A művész ajánd.~~
~~M. Képt 493.~~
~~ly 351.~~
~~III: 54.~~

417.

III: 172.

Lippay Bertalan
festő

Fővárosi Lapok 1895. febr. 13., 495. old.
(Művészetek. Két uralkodó arcképe.)

Karlmann

Lippay Berthold

festő

Tővárosi Lapok 1896. dec. 25., 7. old.
(Ujdonságok. A királyi pár arczképei.)

Egy cédulán
László-nak
van írva a neve
nyilván tévesen

Kerkmán

Lippay ~~Károly~~ (Landesmann) Berthold
Teológ

Fővárosi Lapok 1902 okt. 21., 13. old.
(Egyről-másról. Magyar művészek diadala külföldön.)

Kalmár

Lippay Bertalan

A pápa arczképe. Az elhúnyt *XIII. Leo* pápáról az utolsó arczképet természet után magyar festő, Fülöp László készítette. Az új pápáról az első arczképet szintén magyar művész, *Lippay* Bertalan készíti s már hozzá is fogott. Az arczkép életnagyságú lesz. *Lippay* Bertalan már régebbi ismerőse a pápának. Éveken át lakott Velenczében s többször megfordúlt Sarto velenczei patriárkhának palotájában, a hol mindig nagyon szivesen látott vendég volt. X. Pius pápa maga hívta a magyar művészt Rómába arczképe lefestéséhez.

Vas. Ujs 1903, 580. l.

Lippai Bertalan

A pápa és magyar festője. X. Pius pápa még velenczei patriarkha korában megismerkedett *Lippai* Bertalan magyar festővel, kit aztán Rómába is meghivott. Lippai a nyáron készítette el X. Pius új arczképét teljes pápai díszben. Elismerésül a pápa a művészt *pápai grófjá* nevezte ki, s megbizta *Le Merry de Val* államtitkára lefestésével.

Vas. Ujs 1903

753. l

Lippay Ágnes fotóművész

Holló László Kossuth-dijas festőművészről készitett felvételeit bemutatja a lap: A mester profilból, Egy önarckép, A művész háza mütermével, "Az ihlet örök forrása: a Tócoskert" és a művész mütérmében munka közben.
repr.-ók.

Film Szinház muzsika, Bp. 1972. május 27.
XVI. évf. 22. sz. 16-17. lap.

Lippay Ágnes fotómüvész

Hét müvészi felvételét mutatja be a lap Drégely László festőmüvész munkájáról. Két kép a müvészt ábrázolja munka közben, Hat kép a különböző előadásokhoz tervezett szinpadképeket.
Repr.-ók.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. ápr. 22.
XVI. évf. 17. sz. 16-17. lap.

LIPPAY BÉLA mérnök

IGLÓI Gyula: Dokumentumok Miskolc 19. századi városrendezésé
nek történetéhez. = Herman Ottó Muzeum Közleményei, 26. (1989)
68 -71.p.

Szöveg:

Fotó:

Terv:

C Iparművészeti Muzeum, Budape

A képaláirásokban megadott kat
Iparművészeti Muzeumban 1989-t
mütárgyainak sorszáma.

Lippay Bertalan Domokos

festő (1864–1919) 1880-as évek folyamán Nyitrán tanított.

Lyka Károly: Vándortársaim a művészet körül, Budapest, 1970. 363 l.

231.

Lippay Bertalan Domokos

(1864-1919) festő. Münchenben-Párizsban és Itáliában tanult, majd portretistáva lett. A Vatikán udvari festője volt.

Lyka Károly: Vándorlásaim a művészet körül, Budapest, 1970. 3631

3381.

LIPPAY GYÖRGY, ifj
(AZ AZONOS NEVŰ PRIMÁS UNOKAÖCCSE)

RUSINA, IVAN
STATUENGRUPPE DES HL. GEORG
IN BRATISLAVA

ARS 11-15. 1977-81, 108-122

PETROVÁ-PLESKOTOVÁ, ANNA:
BRATISLAVSKÍ VÝTVARNÍ UMELCI
A UMELECKÉ REMESELNÍCI 18.
STOROČIA

ARS 4. 1970, 1-2. 52.

Lippay György
egri püspök
ikonograf.

Kilian Wolfgang
1641-ben természet
után rajzolt és
metszett arcképe
repr.

Szederk
III. 54. l.

özött foganatba veendő
isajátitás iránt a tárgya-
sokat inditsa meg.–
Ezek eredményét te-
át bevárandónak vél-
ük mielött a kisajáti-
ás foganatositása iránt,
nire különben is a bérle-
i 3 év alatt van idő po-
itív javaslatot tehetnénk.
A papföldön ily kisa-
játitások szüksége most

Lippay György, érsek, szobrász

Művészet, IV., 1905. 347.

Adatok művészetünk történetéhez

Lippay György

Adatok művész

LIPPAY GYÖRGY. A bécsi császári múzeumokban egy viaszöntvényt őriznek, mely a tavasz allegoriáját ábrázolja. Mestere a rajta levő felirat szerint: Geor.(gius) Lippay inv.(enit) et fecit. A mű tervezője és alkotója tehát Lippay György volt, aki 1666 január hó 3-án mint esztergomi érsek halt meg. A viaszöntésben tanítómestere alighanem Neuberger Dániel, kaiserlicher Wachsbossierer volt, aki a főpap udvarában is megfordult. Lippay telepítette le Pozsonyba 1654-ben Müller János Jakab, nürnbergi jeles skófiumhímzőt. —169

Művészet 1905. 347. l.

1899, Budapest, Magyar Történelmi [illegible]

sorsának megfestéséhez. Kétségtelen, hogy a tárgy választásában a millenniumra készülődő Magyarország hangulata is közrejátszott, rajta kívül Thorma vonzódása az elbeszéléshez. A szédítő méretű kompozíció a magyar történeti festésnek késői, különös terméke. Az alakok szinte elvesznek a mélyvonalú tájban. A vértanúságra indulók kis csoportja alig foglalja el a kép huszadrészét, a fehér karinges papok, felhők és virágok fontosabbnak látszanak, a jelenet tragikuma alig érezhető.

Szerepe volt Hollósy Nagybányára való csábításában s a művésztelep megalapításában, a természet azonban sohasem lelkesítette úgy, mint társait. Közvetlenül a kolónia megalakulása után hatalmas vallásos kompozíciót festett Békesség veletek (1897, Szeged, Városi Múzeum) címmel, mely Krisztusnak az apostolok előtt való megjelenését mutatja. Hollandiai tanulmányútjának, Rembrandtnak hatása érzik a vásznon, annak misztikus

Lippay György

MAGYAR MŰVÉSZET
1925. 570

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS
BIZOTTSÁGA

365/1933.

Azzal a panas
gos Bizottságához, hogy a sz
jezése után, galambtenyésztés
Demeter-torony emeletén. A t
cet szereltek fel, amely a g
nő helyéül szolgált, de prim
rontja a torony szép hatását
lambok közt betegség tört ki
létra helyett vasból való á
dalára szerelni, amelyen a g

Lippay György báró

4 1

MAGYAR MUVESZET

1933. 271

MAGYAR MUVESZET

Lippay György, hercegprimás

VI. 249

— — arcképe VI. 250

Lippay György, szobrász
17. sz.

IV. 347.

Lippay György

Művészet 1905. 347

Magyar Művészet

1925. 570

Bremm Ritta: Liliomok ||| s
(60i), 3693(498). — Virágzó f
56(60i), 4013(525). — Whist s
(60i), 1657(159).

Lippay György

archeport rei met-
hetekben laid
tört-Lapis-
met~~[illegible]~~gyigt.

Lippay György

Thieme Becker

XXIII. 266-l.

(Dyka)

Bécsi gyűjt

Lippay György

140. *Lippay György*, A négy évszak. Hollandi metszetek nyomán, üveglapra készült négy színes dombormű, amelyek közül a tavaszt ábrázoló így van jelezve *Geor(gius)* : *Lippay inv(enit)* : *et fecit*. Egykorú barna fakeretben.

A kis domborművek aprólékos gonddal készültek. Rajtuk a parányi részletek erős nagyítás mellett is megtartják finomságukat. Készítőjük Zombori Lippay Gáspár bárónak, a m. kir. kamara elnökének fia volt. Valószínűleg 1659-ben nyujtotta át munkáit Lipót Vilmos főhercegnek, amikor testvéreivel együtt pártfogását kérték Selmecbánya város ellen folytatott és az országgyűlés előtt is tárgyalt perükben.

melly rendbéli végezésinek tökéllettlenségét,

egyverünket le-tétetvén, és az által hálójában
zerént sokakat magához hódítson, hol fenye-
szakosan consentiáltasson.... Kihez képest
vagyon ki híresítendő minden dolgainkban
keresztyén világ is ismeri, 's javallya Isten
gaz ügyét, buzdúllyon-fel kinek kinek hazáját
sszú-állást kereső kevély ellenségnek bosszú-
esi irtóztató mészárszéknek példájára nemes
nczolni, jószágunkat kótya-vetyére bocsátani
ni igyekezik, fordíttsuk annak nyakára igaz
nt szablyánknak boszszúálló élit, és ki-ki
ettel, hogy a' midőn édes hazájának szabad-
sát néző kevés alkalmatlanságát is nem csak
k felette vérének ki-omlását is nem kémélli,
ogy az igaz ügyet szerető Isten minden
nellyért hálaadó szívvel magyar nyelvünk
atum ex Castris Nostris ad Érsek-Ujvár

lanság szülte aztán 1707-ben az ónodi
ges rendeknek — a hogy magokat a föl-
atát, mely szerint a Habsburg-családnak a
örvényben kimondották; a törvény szavai
közönséges akarattyával végezett és megerő-

Lippay f.

1903. Pesti Hirl. aug. 25.

9

— (**Magyar festő X. Pius Pápánál.**) Rómából jelenti tudósitónk táviratilag, hogy X. Pius pápa meghivta magához *Lippay* magyar festőt, akivel életnagyságban lefesteti magát. Ez lesz az első kép melyet mióta pápa lett, készitenek róla. A pápa kedden ül először a festőnek.

Művészet, 1902. I. 78 l.

Lippay János

MNK

Művészi termékek gyártásában sok érdemes munkás jutott nyomoruságos sorsra a maró savak stb romboló hatására. S c h ö n h o f f Károly"aetzelő" 51 évi szolgálat után /1899-1950/;K r e u t z i n g e r Gyula 52 évi szolgálat után /1873-1925/ vált tehetetlenné. L i p p a y János festékdörzsölő 61 évet szolgált/1878-1939/gyengült szellemi képességel is hasznos munkát végzett. E i g e n b r o d József hasonló sorsra jutott, bár szervezete tovább ellen állt. B r u c k n e r Andrást 1926-ban ötvenöt évi gyári szolgálat után elbocsájtották, mert megtagadta a ládahordást. Két hónap mulva visszavették kisegitőnek a korongosokhoz. 60.o.

NIKELSZKY GÉZA:A Zsolnay-gyár müvészete. Pécs.1959.

Lippay György

l.

Rapport

286.1

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

—

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szállítam sze
mely a mai veszedelmes külpolitikai
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a ké
pártjából.

Az ország sorsáért való mélysége
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a ga

Én tehát felveszem a harcot,
ki az országot a mai szörnyű helyzetéb

kibontom a legitimizr

„Istenért, K

MDK

Lippai Gyula

Herman L: A müvészasztal. Bp. 1958.

21,22,74 l.

Lippay Gyula dr
Szinyei Társaság meghivott tagja
Szinyei Társaság VII. kiállitása
Nemzeti Szalon, 1940. jan.febr.

5. kép. *Lorenzetti, Ambrogio (?): Mózes.*

Gerevich PA, 224. l. (Luca di Tomé). — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l.

NI, BERNARDINO (milánói festő 1475 —1530) KÖVETŐJE

Krisztus keresztelése

laj, 113×85 cm.

polyi-gyüjteményből.

Lippai Johannes, ötvös MDh

A kassai mester renaissance-dinitésű kupája látható lesz a Nemzeti Múzeum kiállításán.

a. g.: A furfangos mennyasszonyjutás 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. jan. 7.

Lippay János MDK

ötvös

Kemény Lajos: Műtörténeti adatok Kassáról.
Archaeologiai Értesitő 1905. 163.o.

M.D.K.

Lippai János, aranyműves

XVI. sz. közepéről származó fedeles kancsójának képét közli a szerző:

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

134. old.

Lippai János

Kassai ötvös

l.

Hanyrkalauz

229. l.

és 48. t.

Bačs – ~~Bodrog vármegye VII. 243~~

Lippai János

Kassai ötvös

XVI. sz

l.

Diviparmtört

170. l.

Független Magyarország

HÉTFŐI POLITIKAI LAP

V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 34.

Tek.

EUROPA R. t.

Budapest.

V. Rothermere-u. 12/III.

Lippay János MDK

festő

A Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött / a törő oszt. / 1878-1914.

66.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

Lippai János

~~[illegible]~~

l. iró

Raphael

65, 66, 67. l.

68. l. 69. l. 76. 77. l.

81, 82. l. 84. l. 86. l.

~~89. 90. l.~~ 91. l.

92. l. 93. l.

Giert 6	Kobert 2	Kiefelt 2	Willesch 2
Glaser 3	Krestel 2	Riffelt 5	Winkler 1
Göbel 6	Kraus 5	Rossman 2	Witsch 2
Göllner 1	Krausz 6	Roth 1, 2, 6	Wolfners 3
Gotterbarmt 1	Kroner 6	Schell 5	Zakres 2
Graser 2	Kusch 2	Schelker 2, 6	Zeck 2
Gräf 2	Lang 2, 5	Schiller 3	Zikeli 2
Guist 1	Laurenzi 2	Schmidt 2, 6	Zoppelt 4
Gunesch 3	Leonhard 2	Schneider 2	

W. S.

Archäologisches.

I. Bronzefund bei Sinfalva (?)

Anfang Januar l. J. brachte ein Händler eine Anzahl von Bronzegegenständen in das Brukenthal'sche Museum, mit der Angabe, dieselben seien im Herbst 1887 bei Sinfalva (im Torda-Aranyoser Komitate) ausgeackert worden. Obwohl nun der Fundort durch die Angabe des Händlers nicht genügend beglaubigt schien, erwarb das Museum den Fund doch, da derselbe im Kleinen ein interessantes Bild der grossen Bronzefunde bei Hammersdorf und Ispánlaka[1]) bietet.

[1]) Sieh Korrespondenzblatt 1888, S. 6 ff.

Lippay János

Kassai ötvös

XVI sz

Ivód

Miáó 113 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Lippai János

Kassai ötvös

ívód

Kszg 138. l.

és

RMc

Johannes Lippai

ötvös

(1542 - 1565) Kassa.

irod

Mih 9 l.

L. 2. *János*, ötvös, Kassán, hol 1542. szerzett polgárjogot. Egy német hatás alatt 1578. készült renaissance-stílű remek fedeles ezüstkupája a M. Nemzeti Múzeumban van.

Baranya vármegye X. 125.

Lippai János

Ötvös Kassa

Kőmagyötvj. 142. l.

1144. Francesco Cossa:

Sz. Ferraraban 1438 tá

Hárfázó angyal.

[kissé

Egész alak, (álles) emelvényen jobbra ~~n~~ ~~pengeti.~~ Haja, melyet fekete sza ke szőke, szeme pedig barna. Söt

~~[illegible]~~

Vétetett 1894: VIII. 27-é

Elszámoltatott 1894: XII.

Az elszámolásra nézve l.

1894: X. 30-án Szalay I.,

Gy. a vételhez hozzájárultak.

1 Derekát csokorrakötött corda szorítja. A háttér hegyes ü-dék.

904:IV.26.

Lippay János
ötvös

lásd
Arch. Ert.
1910. 263

Lippay János

ötvös.

XVII. század, Kassa.

Lásd: Herstein György ötvös

Lippai János
ötvös

yar Nemzeti Múzeum egy remek fedeles kupáját is s
r *Wenczel* művének tartották külföldi szaktudósok is,
nem bizonyította, hogy azt *Lippai János* kassai ötvö
(1546—1578) készítette.

Mihalik József. Magyarország vidéki
munkincsei. Szendrei Magyar munkincsek. Bpest
1901. III. K. 42. l

Magyar Múkincsek. III.

okáig a
a míg e
smester

A mag
híres *Jamnitze*
sorok írója be

Lippai Ötvös János

1542 – 1578.

1542-ben nyer polgárjogot. 1560-ban, ~~egy~~ legénye pécsi Ötvös István kassai polgárra lesz. 1565-ben egy tilalomban szerepel. Egyik fennmaradt művet a Magyar Nemzeti Múzeum őrzi. Ez egy henger alakú fedeles kupa. renaissance stílusú díszítéssel. A kupán levő összám 1578. Fenekén két bélyeg az egyik a kassai liliom, a másik L a mesterjegy, amely való szinűleg Lippa János. Concepciója németországi befolyást mutat, technikája kifogástalan.

Mihalik József Kassaváros ötvösségének története. Bpest. 1900. 153-154. l.

Marsovszky

rémustizó.

Lippai János

Kassai ötvös

Fedeles kupa

1578

M. Nemzeti Múzeum

Inv.

ESZTERGOM

Vásatáros

RMV 12, 81.l.

Lippai János

Thieme Becker

XXIII. Hebd.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lippai János

kassai ötvös

l.

A szépművészeti könyve.

Bp. 1940.

1115. l.

Vas vármegye VI. 226.

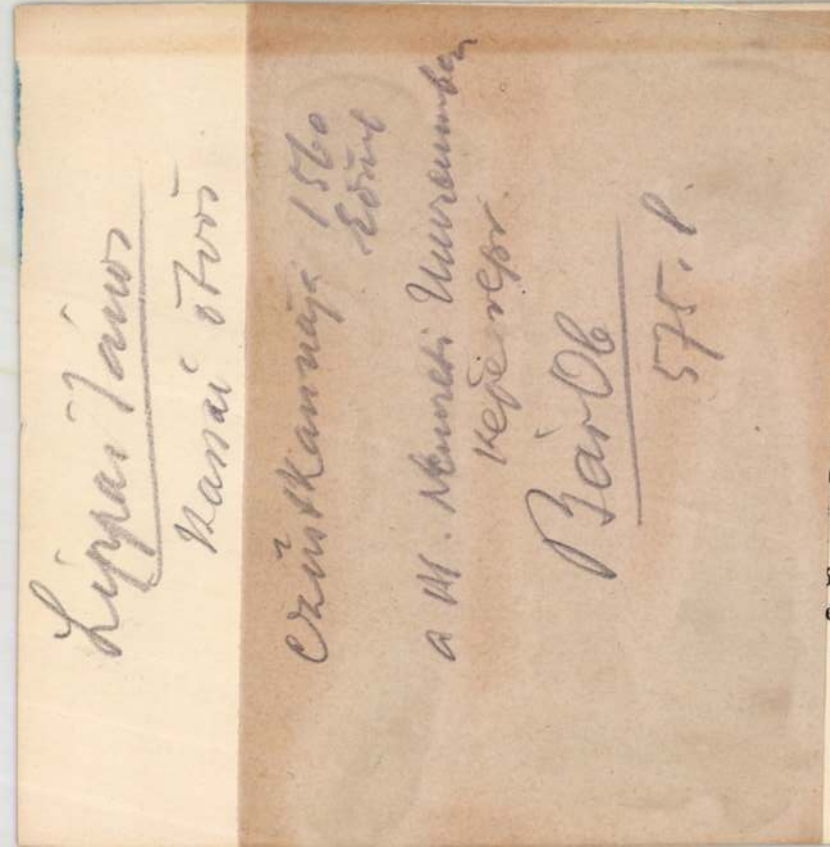

nem óhajtja nyil-
em pedig térzenék

en lehet meglátni
lobogott. De ak-
ntha magának az
szegedi patrioták.
kálták ki a király-
ba fojtották be a
ez ribillió, de min-
ereg is, a kormány

z ellen való hadba-
már fölemelte a
gész országban. És
ebben az időben,
kben és ugy meg-
ésének ezt a friss
Pálfy Ferenc nyu-

Ha nótát hallok valahol,
Amelyet ifju lány dalol,
Valami csodás érzelem
Varázsa zug át fájó lelkemen.

Kitárom mingyárt ablakom,
Szent áhitattal hallgatom,
S ha el is hallgat hirtelen,
Fülemben cseng a nóta szüntelen.

Mily szép a dal! Tudom magam,
Daloltam én is egykor gondtalan,
Hallgatta azt is valaki,
De ablakát sohsem nyitotta ki . . .

Hát nem. Mit keressen hát Szegeden? Összeszedte királyi insignumait és Debrecenbe költözött. Vagy huszonöt éve, hogy ott él, ha nem is trónon, de a hatodik nagyhatalom sceptrumával dolgos kezében. Ujságot ir, harcol és robotol, de már nem nyitja ki senki előtt az ablakot. De ő előtte se nyitja ki senkise.

szinte. Amikor a
gaszkodott és jó n
vissza a városrend
ban semmi módon
hogy az legfőllebb
nak, nem pedig a
régen és alaposan
kötötte makadámn
városháza és a pc
gyon hegyes és na
a fű a rések közöt
városból kitiltani,
a gondolatra veten
müen nőtt, bárha
tak divatban. Nem
elterjeszkedő fűku
kavicsot ellenben
renc, a bölcs és
Kell ez a nehéz gl

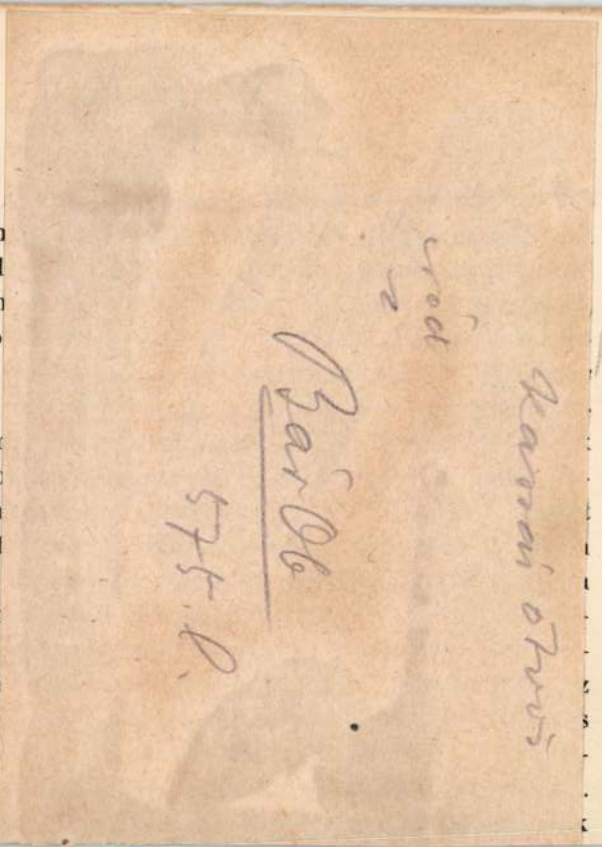

Éppen a törvényszék előtt történt ez az összeakaszkodás. Akik hallották a meg nem érdemelt szemrehányást, azt hitték, nagy baj lesz ebből. De nem. Olyan biztos volt a maga igazában a fiatal fiskális, hogy föl se hevitette a paraszti bosszantás. Csak a fejét csóválta és ravaszkás mosolyok fodrozódtak sürü, vörös-kés bajusza alatt.

— Hát ide nézzen, Biczók gazda. Megjárom, de a szeme előtt, ezt a kavics-sivatagot. És most mondja meg: nől-e, vagy nem nől-e a fű utánam? Azt mondom magának, hogy még tiz év mulva is nőni fog. Hát igy taposom én le az igazságot.

Nem lehetett letagadni: a fű miatt nem érdemelhette meg Kormányos a bizalmatlanságot és olyan nagy becsülete lett azóta Biczók uram előtt, hogy akármit beszélt is róla a másik zsidó, holtáig bizony a Kormányos Benő eszével élt és jól járt vele bizonyosan.

De hiszen nem arról akarok itt beszélni, hogy milyen volt akkor, mikor pompáját kezdte bontogatni a Széchenyi-tér és milyen volt még később is a műemléknek hagyott szép legelő, hanem arról, hogy a legelő nem tartóztatta fel az általános hala-

Lippay János

ötvös

l.

Kemkassárumenul

31. l.

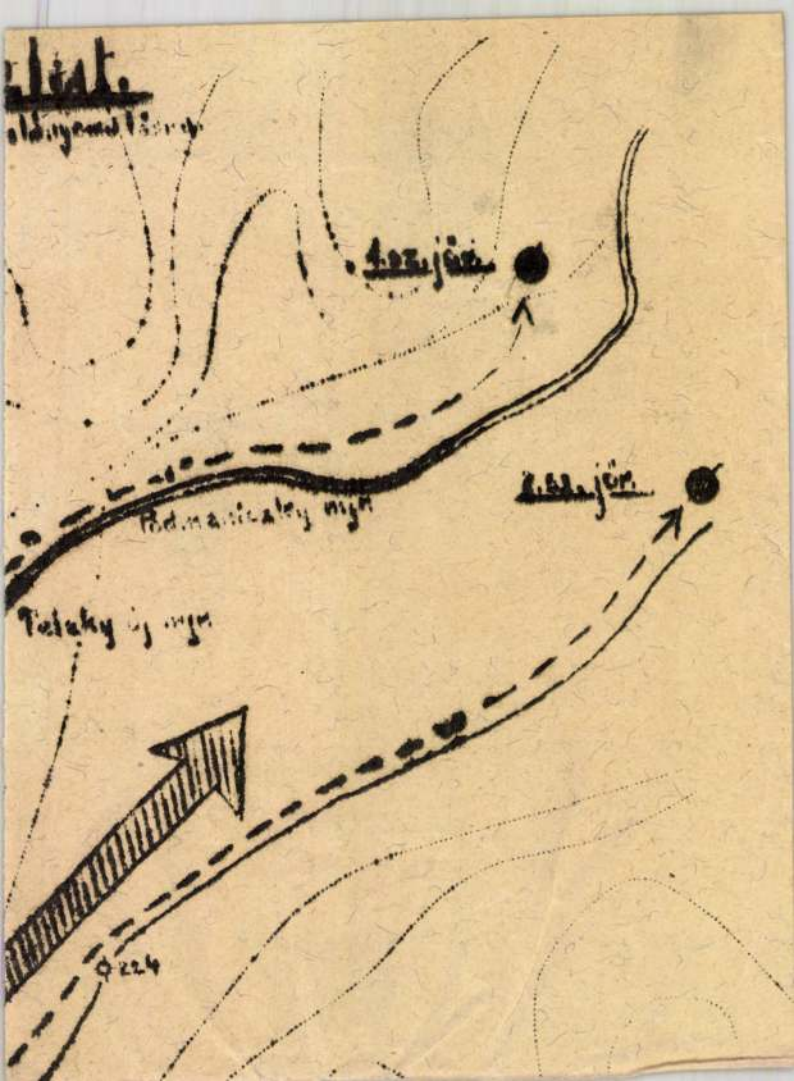

Lippai János

kassai ötvös

lásd Művészet. 1937. (10. sz.) 100. l

137.

139. FEJ TÖREDÉKE.

Égetett agyag. Magassága 20·3 cm. Két töredékből összeragasztva. Hiányzik: majdnem az egész koponya, az alsó ajak és az áll. S. Maria di Capua vetera-ból származik.

Ugyanott találták, a hol a 97. számu Niobida-szobrot; az anyag és a technika is ugyanaz. Ugy látszik a Niobidával együtt szoborcsoportból való. Oly töredékes, hogy nem lehet biztosan megállapitani, leánynak vagy ifjunak-e a feje. A festésnek nem maradtak nyomai. Etruszk jellegü.

Lippay János

Kassai ötvös

XVI. sz.

upod

Bárány Istvánné dr.:

A magyar iparművészet
történetéből. Bp. 1936.

7. l.

16

FELSŐMAGYARORSZÁGI LAKÓCZI - MUZEUM
KASSA

FELSŐMAGYARORSZÁGI LAKÓCZI - MUZEUM
KASSA

FELSŐMAGYARORSZÁGI LAKÓCZI - MUZEUM
KASSA

Lippai János

Kassai otvós

XVI. sz

erőd

z

Berenyi 44. l.

sültek, mert gyűjteményünk irodalmilag nem eléggé műveltetett.

A magyarázó lajstrom, a *catalogue raisonné* van mindenesetre első sorban hivatva e föladatot megoldani, de míg az elkészül, addig is igen jó szolgálatokat tehet a szóban levő kiadvány, mint olyan, mely a tudomány előtt, habár nem kimerítően, de aránylag legteljesebben képviseli az országos képtárt. Ennélfogva minél nagyobb elterjedését is óhajtjuk, s minthogy hasonló magyar kiadvány nincs, kénytelenek vagyunk a magyar közönségnek a német könyvet ajánlani, mert úgy véljük, hogy sokkal jobb a képtárt idegen nyelven megismerni, mint magyar nyelven nem ismerni.

Hogy e könyv nem jelent meg egyuttal magyar nyelven, azon méltán csodálkozunk. A czímlapon ugyanis azt olvassuk, hogy a magyar képzőművészeti társulat közreműködésével adatott ki. Ez ugyanis azt jelenti, hogy az 58 gyönyörű rézmetszet, mely a könyvnek nem muló művészi becset kölcsö-

Lippay János

jezsuita atya.
a pozsonyi primási kertben
kertérdeket.
Lippay György herceg-
primás fivére.
Az érsek pozsonyi
kertjérül ist két magyar
könyvt. Első munkája
1662-ben jelent meg
Calendarium oeconomi-
cum perpetum Cimen.
Nagyszombat, 1662. —
1664-ben jelent meg má-
sodik műve a: Pozsoni
kert: A nagy munka 3 ~~[illegible]~~
kötetre terjed, I. köt. vizsgás
kertről, II. a vetemeiges kertről
III. a gyümölcsös kertről szól
Lippay érsek volt nálunk az
első kertész a ki a diszfákat
és diszcserjéket kertjében meg-
honosított

Takáts Sándor: Szegény magyarok
Bp. é. n.
Genius kiadás 418-ik kv. ll.

ákek

os Bízottságának

Budapest.

egkeresésre, az ákosi ev.
ritendő" kerítés munkáinól
tést, a 2. drb. rajz kísére-
ném.

Lippay János
kassai ötvös
1570 k.

l.

Vonjú 1929
47 l.

Gyn

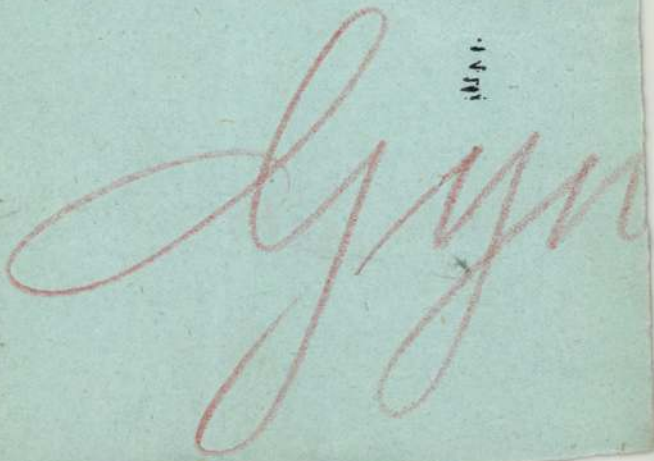

Római ezüstérmek V. 255.

Lippay János

XVII sz.

l. Rad 1943

69. l.

Népvándorláskori temető, hortobágyi

IX. 49

Lippai Mihály fia, Pál

I. Károlynak a 1. lajosnak
volt királyi kocsigazító mestere.

Zsolnay László: Ünnep és hétköznap a középkori B
Budán Bp.1969.

157.o.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Lippai Ötvös Sebestyen

XVI. sz. Debrecen

l.

Zoltötv Debr. 9. l.

Lippai Pál

I. Károly király asztalosa

l.

Dercsényi Nagy Lajos kora

160. l.

) — Eichenholz

AHAM 1589—1626

— Wildschweinhatz

— Eichenholz

Már I. Károly udvarában is találunk királyi művészeket. Lippai Pál „carpentarius domini regis", aki talán résztvett a visegrádi vár építésében és Gallicus Péter „auri

TÁNCOLÓ PÁROK. RUNKELSTEINI FALKÉP

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 .....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 .....

.....

tanu.

.....

tanu.

Lipai János

lásd
2

Wagdej

157. l.

1491. Ismeretlen:

Kurucz vitéz.

Derékig látható, balra fordu
Piros bélésü kucsmája prém; hosszú
bevegyült; arcza leberetvált. Jobb
felemelte. Dolmánya és mentéje kék
lókkal diszitett.

Vászon, méretei 90: 72 cm. (
A Nemzeti Muzeumból.

A Tört. Képcsarnokba helyez

Lippay János jezsuita

Lippay György esztergomi
érsek fivére
(1606–1666.)

Posoni Kert c. műve

Ivgár Czakó

54. l.

láid Szinnyeit!

del quattrocento,
specie Benozzo
Gozzoli ed il Pin-
turicchio. Egli
si distingue anch
come acquarellista
e decoratore.
C. Gabrojani - Arabe
è riuscito a tra
piantare le idee
novecentiste
nelle sue ver
costrutte e tecni
camente purissim
xilografie, che

Lippay János

jezsuita atya

XVII. sz.

róla

Torockai Wigand Ede:

Régi kert a mieink.

Bp. 1917. 17. l.

163. l.

166–171. l.

Lippai János

jezsuita kertész

l.

Tölgyesy Pozsony

53. l. 73. l.

Özv. Bíróllsájának

Bp

VIII Höfyész Endre u. 10

Lippai

Posoni Kert.
Bécs 1611.

M. Bibl. Szemle
1924. 227. l.

MDK.

Lippai Tamás

Vitorlások c. festménye

Tolnamegyei Népujság 1965 máj.3o.

Lippay János

a Pozsonyi Ert szerzője

l. 1664.

Rapaics Raymund:

A magyarság virágai Bp. 1932

neómutató!

avi, illetőleg a napidijnak, havi-
egy havi /harminc napi/ összegét,
tett illetményeket terhelő havi
e.
élvezett családi pótléknak és a
rendkivüli évi segélynek együttes

nlitett alkalmazottaknál még azt
évei biró illetmények végrehajtás

: a 2. és 3.pontok szerint engedé-

főnök és az illetékes utalványo-
teles gondoskodni arról, hogy a be-
ntés után haladék nélkül engedé-

ési előleg a fizetési osztályok-
, az egyéb alkalmazottak által há-
és pedig az első részlet az utal-
szlet három hónappal, a harmadik
részletnek felvétele után.
kalmazottnak közvetlen hivatali
ált módon szerzett meggyőződés
lőlegről kiállitott nyugtán igazol-

zési csoportnak és a beszerzési
beszerzési csoportnak engedmé-

eg felvétele előtt, a beszerzési
felvehető előlegnél pedig annak
meghaladó összegért rendelt vagy
litett elsőrendü fogyasztási cik-

k felvett részletét, illetőleg rész-
már teljesen felhasználta;
adik részlet már korábban - eset-
- is felvehető.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 130-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG
19/11 SEP 27

1021

LIPPAI TAMÁS

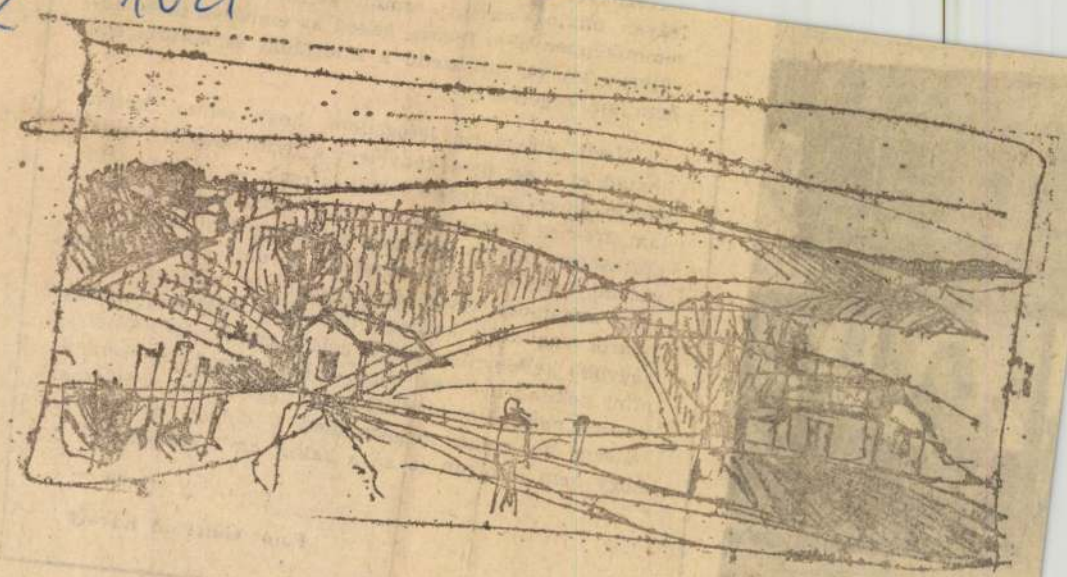

LIPPAI TAMÁS rajza

...levesükkel tudomás...
legyen óhajod szerin...
semmiképpen nem te...
rülvevő világa, ám ...
lakatlan szigetre?!

Nézd, én máris ...
hozzád és mert igen ...
súgom, hogy kortársa ...
lam üresnek taksált ...
közösséget. Dehogy a ...
viszont ajánlom, hog...
mert a hátadon viselt ...
latáról van szó!) kezdődő lúdtalpra vall, ami sokkal nagyobb kellemetlenségeket jelent majd neked később, mint nekünk most az, hogy — kívánságodra — semmi közünk nem lehet hozzád! Azért légy szíves, szólj csak bátran, ha netán meggondolod a dolgot, ráébredve, hogy nem is olyan jó az a balhé, amit kieszeltél...

— óa —

Foto: Gottvald Károly

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 MAR 13.

TOLNA MEGYEI NÉPÚJSÁG

Lippai Tamás

Lányportré

1021

LIPPAI TAMÁS RAJZA

a 18. percben szereztek két pontot ismét büntetőből, míg a Dózsa már 45:6-ra elhúzott. Az utolsó két percben a hazai együttesnél a cserejátékosok léptek pályára. Ez idő alatt nem tudtak játékba lendülni s így csak két pontot szereztek, de a félidő 48:8-as szekszárdi vezetéssel zárult.

A második félidőben sem változott a játék képe. Az 5. percig ismét nem szerzett pontot a veszprémi együttes, a szekszárdiak ezzel szemben 11-gyel növelték előnyüket

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1974 JAN 3
Tolna m. Népújság

Lippai Tamás

1021

LIPPAI TAMÁS RAJZA

szolt:

— Január 7-é
után tartjuk el
szinte természet
ra is Dormány
a csapatot a
négy edzést ta
minden vasárn
labdarúgóinknak
te csak edzés,
va kétkapuzás,
mérkőzések.
várral, Bátaszékkel, Bonyháddal és a Bajai MTE csapatával állapodtunk meg az edzőmérkőzések időpontjában. Az első edzőmérkőzésünk február 17-én lesz, az ellenfél még ismeretlen, a Szekszárdi Dózsával február 20-án és 27-én találkozunk. Játékosaink közül nem vonult vissza senki, viszont Balázs László leszerelt a honvédségtől, elfoglalta munkahelyét és az edzéseket is megkezdi. A játékosok — és természetesen a vezetőség és a szurkolók is — örömmel olvassák a Népújság sportrovatában, hogy az őszi idényben Nagymányok bizonyult legsportszerűbbnek. Játékosaink megígérték, hogy tavasszal is igyekszenek ezt a megtisztelő helyet sportszerűségükkel megtartani.

Bátaszéki VSK

Farkas Lajos szakosztályvezetőtől — A labdarúgók január 13-án találkoznak a vezetőkkel, az edzővel és a következő nap megkezdik felkészülésüket a tavaszi idényre. A csapat heti négy edzést tart január 27-ig, majd ezt követően egy hétre Harkányba teszik át székhelyüket, húsz játékos ott folytatja az alapozást. Két volt játékosunk is visszatért — leszerelt a honvédségtől, Kovács Imre és Balázs János, de még nem biztos, hogy játékukra számíthatnak. a vezetőség most

újonc-, serdülő- egyéni bajnokságot, melyen csak a Tolnai VL versenyzői jelentek meg. Végeredmény:

Ujonc leány: 1. Bolvári Ildikó. 2. Link Judit. 3. Elekes Ágnes.

Ujonc fiú: 1. Schalli Pál. 2. Molnár János. 3. Nagy István. 4. Nagy Ferenc. 5. Inhoff Csaba. 6. Ferselt József.

Serdülő leány: 1. Bolvári Ildikó. 2. Csörlei Éva. 3. Potyondi Mária. 4. Link Judit. 5. Elekes Ágnes.

Serdülő leány páros: 1. Csörlei Éva—Potyonli Mária. 2. Bolvári Ildikó—Link Judit.

Serdülő fiú: 1. Sáth Gyula. 2. Kaiser József. 3. Pilisi Gábor. 4. Csötönyi István. 5. Schalli Gábor. 6. Pelczer Ferenc.

Serdülő fiú páros: 1. Földi Ferenc—Schalli Gábor. 2. Kaiser József—Sáth Gyula. 3. Pilisi Gábor—Csötönyi István. 4. Pelczer Ferenc—Fojdl József. 5. Molnár János—Schalli Pál.

A paksi járási ifjúsági, serdülő és újonc asztalitenisz-verseny végeredménye (valamennyi versenyző a Dunaföldvári Szövetkezeti Sportkör tagja):

Ifjúsági: 1. Miszlai Gábor. 2. Szávolovits Lajos. 3. Nyíri Zoltán.

Ifjúsági páros: 1. Miszlai G.—Szávolovits. 2. Miszlai A.—Szászvári.

Serdülő: 1. Miszlai Attila. 2. Szőke László. 3. Szászvári Lajos.

Ujonc: 1. Kardos Lajos. 2. Hegedüs József.

Lippai Tamás

Tamásiban tavaly novemberben képkiállítását rendezték meg.

Balipap Ferenc: Kiállítások Tamásiban.

Népújság, Szekszárd, 1972. máj. 16.

Lippay

"Krafft-Ebing"-je pozőrnek tünteti fel a tudós professzort,- irja Masque: "Az ezredik év Szalonja" c. kritikájában, mely a kiállitásra beküldött müvekről szól.

A HÉT, Bp. 1896. május 31.
VII. évf. 22. sz. 364-366. lap.

Lippay Tamás

fiatal amatőr képzőművészek Lippay Tamás, Varga Ágnes, Pásztor János, Takács Béla közös tárlata nyilt meg a szekszárdi Babits Mihály Művelődési Központban.

Magyar Hirlap 1978-69-8

MK SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lippai Tamás,

DÉL-MAGYARORSZÁG

grafikusművész

1980 FEB 3

1021

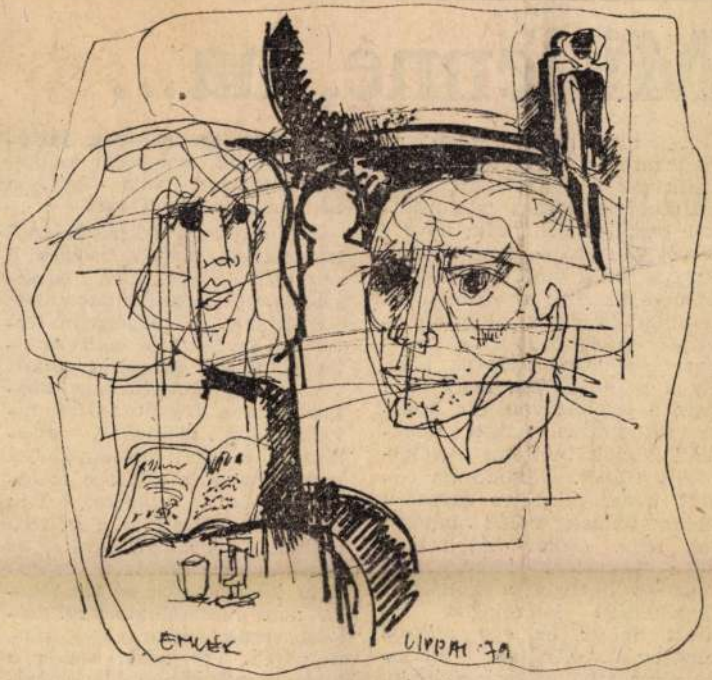

LIPPAI TAMÁS RAJZA

Mi le

... mostantól kezdve az élet minden területén követnénk azt a gyakorlatot, amit az utcai nyilvános telefonfülkék cseréjekor a posta követ? Arról van szó — nem tudom, olvasták-e a hírt a lapokban —, hogy a vásárhelyi fémipari vállalat alumíniumvázas telefonfülkék sorozatgyártását kezdi meg az idén. Az a pláne ebben, hogy ahol nem a fémváz van, ott „szinte törhetetlen edzett üvegből" készült burkolat öleli körül a fülkét. Olcsóbb az edzett üveg, mint az egyszerű ablaktáblának való? Látszólag nem. Akkor hát minek ez a pazarlás? Mert, mint már említettem, a költségek emelkedése látszólagos. Ismert dolog: az egy átlagos magyar „statisztikai" állampolgárra jutó válások számán, valamint az alkohol és egyéb gyógyszerfogyasztás mennyinasznalat eseten meg tartosabbá válik, így talán tovább magyaráznom sem kell a megoldás célszerűségét.

S ha már a célszerűségnél tartunk: teljesen felesleges a színházi nézőtereken rendszeresített ülőalkalmatosságok kárpitjába, az elegánsabb éttermek székeinek párnázatába gömbfejű szögek tucatjait verni. Egyrészt ezek a kárpitszögek a fogyóeszközök állományába tartoznak, másrészt a hölgyek harisnyájából gömbfejűségük ellenére is kihuzkodják a szálakat. Van harmadik érvem is a célszerűtlenség bizonyítására: az ügyes kezzel könnyen kiszedhető kárpitszögek semmi másra nem használhatók fel később, csak amire eleve rendeltettek. Így tehát csakis a kárpitosszakmában tevékenykedőknek állna jól felfogott érdekükben a szögek gyors

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 JUN 24
NÉPÚJSÁG (TOLNA)
Lippai Tamás, festő

1979. június 2

1021

Ikarusz

Lippai Tamás festménye

'79. június 24.

Algák – mikroszkóp alatt

Szomorú statisztikai adat, hogy Földünkön 40 millió embert csak egy hajszál választ el az éhhaláltól, és további 500 millió, esetleg egymilliárd ember nem jut rendszeresen elegendő táplálékhoz. És ha ők esznek is annyit, hogy jóllakottságot éreznek, táplálkozásuk egyoldalú, súlyos fehérje-, vagy vitaminhiányban . szenvednek.

A fehérjehiány világprobléma, és a jövőben gyorsan szaporodó számú emberiség ellátása is egyre nagyobb gondot jelent. A tudomány több fronton vívja a harcát új fehérjeforrások felkutatására, és ezek közül sok szakember a legtöbbet ígérő lehetőségnek a tengerek fokozott hasznosítását tartja.

A Föld felületének mindössze 29 százaléka szárazföld, 71 százalékát víz borítja. Ebben az irdatlan víztömegben a Mezőgazdasági Világszervezet szerint 230 millió tonna, évente megújuló halállomány, ficmás vizeknek olyan ajándéka is, amely csak most áll karrierje kezdetén, de a futurológusok máris az egyik legfontosabb ütőkártyának jósolják az éhség elleni világküzdelemben. A meleg tengeröblökből hektáronként 40—50 tonna, 20—50 százalékos fehérjetartalmú algát lehet évente lehalászni. Az újabb, még produktívabb algafajok már megadják a hektáronkénti 100 tonna termést is. Ilyen kedvező hasznosítási arány a világ egyetlen növényénél sem érhető el.

A hihetetlen gyorsasággal szaporodó algák rendszeres termesztésük és precíz feldolgozási technológiájuk megvalósulása esetén 3 milliárd embert tudnának ellátni kalóriadús táplálékkal. Életfunkciójukhoz napfényt, széndioxidot és vizet használnak fel — ezek szinte mindenütt ingyen rendelkezésre állnak — ugyanakkor gyorsan képezik a nagy tö-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 287-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG

1977 OKT 30

Lippai Tamás

5

1021

LIPPAI TAMÁS RAJZA

DM MA

Jucika naplójából

Szeptember 7.

Zsóka barátnőm júliusban írt Bécsből, hogy megismerkedett egy házasságközvetítővel. Én mindjárt tollat ragadtam és csodálkozva megkérdeztem: csak nem akarsz házasságközvetítő útján férjhez menni? Erre ma megérkezett a válasz: „Drága Jucikám, azért megyek a házasságközvetítőhöz feleségül, mert igaz ugyan, hogy egy kicsit öregecske, de így remélhetem, hogy később, ha elmúlnak a mézeshetek, jól férjhez ad majd."

Szeptember 28.

Ma felvettem a legolcsóbb kalapomat, s Kálmán mégis azt mondta, hogy nagyon tetszik neki. Úgy látszik, Kálmánnak komoly szándékai vannak velem.

Október 20.

Zsókától levelet kaptam Olaszországból: „Jucikám, otthagytam a házasságközvetítőt, s átdisszidáltam Olaszba. Jól ismersz, mindig művészlélek voltam, s ma is nagyon vonzó-

November 1.

El vagyok keseredve. Kálmán egy új kalapot vett nekem. Bizonyára csak esetnek tart, hogy így áldoz rám. És azt mondta, azért vette ezt az új kalapot, mert speciel ebben a kalapban még nem csókolt meg.

November 10.

Kálmán 3-án, 6-án, 8-án és ma is vett egy új kalapot.

November 18.

Kálmán megkérte a kezemet. Az eljegyzés is megvolt tegnap. Kiderült, hogy Kálmán nőikalap-készítő kisiparos. Már el is adta az összes kalapomat, és az árán megvette a jegygyűrűt.

December 1.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 MÁR 4

DÉLMAGYARORSZÁG

Lippai Tamás

1021

LIPPAI TAMÁS RAJZAI

rsaság bukása utá
..a somogyi para
yan meg tudta
lni a maga eredet
s egyenlőségvilág
igyarság valaha i
t volna az élete
m lett volna mir
ágpolitikai érdeke
tett labdája, meg
teremteni a m
lgát, Akkor én azt hittem,
hez a népmeseien nagy do-
ghoz lát a magyar. Azok a
kkek, amiket én erről az
amról írtam, ... mint a hím-
szok repültek a magyar
p... erejéről és nagyságá-
l."

MENYHÉRT JENŐ

Most összejött.

— És a disznó minek?

— Hogyhogy minek? Az a takarék. Beletesszük a pénzt, haj, de nehezen veszi be, sok munka kell hozzá, aztán egyszerre kivesszük.

— Gondoljon rá, hetvennégy éves. Ne tegye bele a pénzt.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-740, 340-786
1978 JUL - 9
CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Lippai Tamás

1021

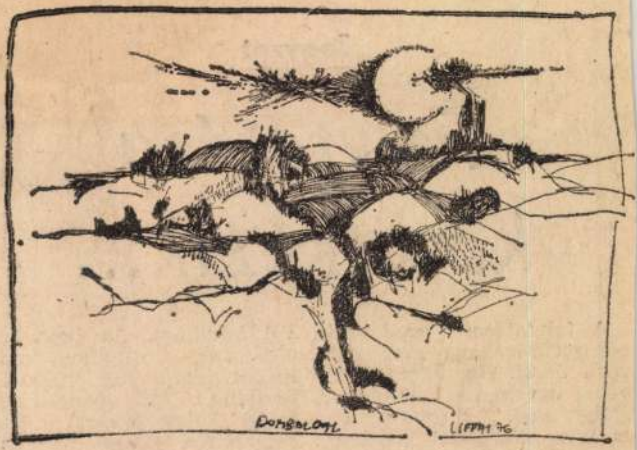

LIPPAI TAMÁS: DOMBOLDALON

Folytatása következik...

A folytatásos produkciók népszerűsége ma már több, mint divat. Kortünet, olykor pedig egyenesen kórtünet. A „folyt. köv.", a mindig újra és újra kezdődő históriák nem új találmányok. Az embert mindig elbűvölték azok a bájos történetek, amelyekvel készíthet. Az üres, alig elhagyott filmstúdiók, amelyeket mindeddig tétlenségre ítéltek, lázas gyorsasággal láttak hozzá filmek, főleg *folytatásos filmek* forgatásához. És ez nem is történhetett másként.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 JUN 1
CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Lippai Tamás

1024

LIPPAI TAMÁS: FALUSI UTCA

Könyvszemle

Szabadságunk történelmének kezdetei

A felszabadulás óta legalább egy nemzedék nőtt fel hazánkban, amelynek a sorsdöntő időszak — majd két évtized — már történelem, elsajátítandó tananyag. Az idősebb nemzedékeknek személyes élményei, kialakult véleménye van negyvenöt utáni fejlődésünkről. A dolog természete folytán azonháborúval való következetes, antifasiszta, demokratikus és népi szakítás és a további fejlődés feltételei.

•

Az 1948—56-ig terjedő időszak eredményeit és a súlyos torzulásokat is őszintén bemutatva és magyarázva értékeli a tanulmány.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

Lippai Tamás

1978 MÁR 2 6

1978. március 26.

1021

Női portré

Lippai Tamás rajza

a réten

ekelnek a rovarok?

ból indulnak ki az utasítások a hangjelek módjára és időtartamára vonatkozólag, és eljutnak a törzs mellrészének ganglionsejtjeihez, amelyekben az „éneklő mozgások" programjai lehívhatóan tárolódnak. Az agy a felelős azért is, hogy összehangolja a ciripelő hangokat más viselkedésmódokkal, és beágyazza cselekvési láncokba.

A tücskök legtöbb fajtájának csak a hímje énekel. Jeleik saját fajtájuk nőstényeinek szólnak, amelyek a nyári rét hangzavarából is kihallják és megkülönböztetik ezt az éneket. A tücskök füle az első lábaikon van, és ezüstösen csillogó dobhártyájáról ismerhető fel. A fajtaidegen éneket „kiszűrik". Nem sikerült még feltárni, hogyan tesz különbséget a „szűrő" a saját fajtájú és az idegen hangok között. A szakemberek feltételezik, hogy az agyban

Kutatás a sötétségben

Az Antarktiszon lévő tenger 400 méter vastagságú jégrétege alatt viszonylag gazdag élet van. Annak az amerikai expedíciónak első megállapítása ez, amely két éve kísérletezik azzal, hogy lyukat fúrjon a jégbe, amely ezen a helyen — az amerikai MacMurdo állomástól 600 km-nyire — 420 méter vastag. Ez alatt terül el a körülbelül 200 méter mély Ross-tenger. December elején sikerült a víz felszínéig egy átlagban 25 centiméter szélességű lyukat fúrni, amelybe tv-kamerákat és mérőeszközöket eresztettek le. A szakemberek remélték ugyan, hogy élőlényeket találnak a víz mélyén, de az a körülmény, hogy az élet ilyen gazdagságára bukkannak, már csak azért is meglepte őket, mert a tengernek ez a része több mint 120 ezer éve jég alatt van és fény nem juthatott be a vízbe.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Lippai Tamás

DÉLMAGYARORSZÁG

1978 JÚN 47

1021

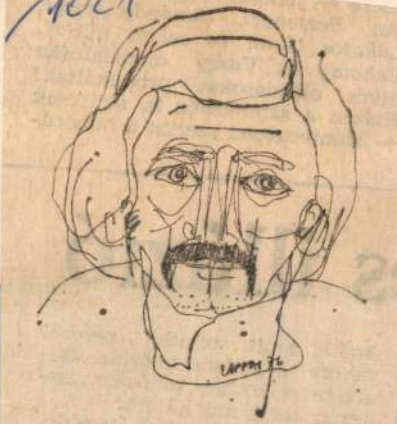

LIPPAI TAMÁS RAJZA

kodik, amit mintha percről percre le kellene győznie. Beszélgetés közben többször visszatér férje munkájára.

Közeledtünk Debrecenhez. Megmondtam, benne is, a vele való beszélgetésben is gyönyörködtem, megismételhetetlenül kellemesen telt az idő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉL MAGYARORSZÁG

Lippai Tamás

Vasárnap, 1976. december 12.

1021

LIPPAI TAMÁS: PIHENŐ

Ha vörösödik az arcbőr...

kozmetika

A vörös arcbőr könnyen téves hitet ébreszt, esetleg iszákosnak tartják az ilyen embert, pedig ez csak elvétve fordul elő. Inkább normál és finom bőrűeken találhatók ezek a tágult véredények. A véredények gyengeségére való hajlam gyakran öröklődik, ehhez még csatlakozik a hámréteg elvékonyodása.

Nézzük meg közelebbről az ilyen kivörösödött arcú embert; sok-sok apró zegzugos lefutású, vékony, kékes és vörös színű vonal szövedékét látjuk az arcán, leggyakrabban az orrcsúcson és a járomcsont felett, a két orcán. A vörös foltok a bőrben levő felületi tágult hajszálerek szövedékei. Az ilyen kivörösödött bőr orvosi neve rozacea, népiesen pedig azt mondják rá: borvirágos.

Gyakori szépséghiba, fiatal korban ritkaságnak számít. Főleg a menstruáció elmaradásának idején jelentkezik. Párosulhat korpás fejbőrrel. Az arcon eleinte csak felhevült állapotban észlelhető erősebb kipirulás, idővel azonban már állandósul a bőrvörösség, melyben apró áttűleg csomós burjánzása is. Ez a formája a betegségnek főleg férfiak orrán mutatkozik, rimofimának nevezik.

A rozaceára való hajlam lehet családi vonás, azonban mégis az élet folyamán kifejlődő kozmetikai hiba. Az elváltozás a bőrben levő láthatatlan hajszálerekben létrejött vértorlódás, lassult keringés, mely idővel a hajszálerek kitágulásához, megvastagodásához vezet. Oka lehet még emésztési és hormonzavar, melyeket a helytelen étkezés, az időjárás okozta külső behatások és a szeszes italok túlzott fogyasztása is fokozhat.

Aki apró értágulatokat észlel a bőrén, kerüljön minden olyan körülményt, ami az arc lángbaborulását vonja maga után. Eszerint kell összeállítani az étrendet: a paprikás, borsos ételeket, a savanyúságot mellőzzük. Bármilyen kevés szeszes ital is méreg ilyenkor. A forró ételek, a feketekávé is ártalmas. Szeles, zimankós időben vékony krémmel védjük bőrünket. Káros lehet a hirtelen hőingadozás is, hidegből meleg helyiségbe átmenet nélkül lehetőleg ne menjünk. Az ilyen arcbőrt sose szabad dörzsölni, gyengéden simogatva masszírozzuk.

Lippai Tamás

LIPPAI TAMÁS: SZÜLETÉS

Télváró

Fekete ékeket vés a november a szürke, összeolvadó felhőktől homogénná váló égbolt kupolájára. Vándormadarak fekete ékei úsznak dél felé, a melegkéken csillanó égbolt és tengerfény reményével fürödve a hideg szelekben, a magasságok lassan hóillatúvá váló leheletében. Szelek borzolják az ólmossá nehezült, a nyári nap fényes csillanására csak didergőn emlékező vizeket, s mozdítják lebegővé az ágakon feledkezett sárguló, fonnyadó leveleket.

Lassacskán télbe vált az idő. Ködfoszlányok úsznak a reggeli és esti sötétbe borult utak fölött, pászmákban verik vissza a fényszórók habozó fényét — mintha a köd puhaságán gördülnének maguk az autók is. Dideregtetővé vált a várakozás a buszmegállókban, a szemerkélő esőktől vagy ködtől nedves flaszteron. A közelgő tél már a kabátok felhajtott gallérja mögé görnyesztette a didergő nyakakat, szemig érő, prémes csuklyákba burkolta a mamák karján nézelődő apróságok fejét.

Hát jön a tél? Talán most az igazi tél, hóval, szikrázó jegekkel, korcsolyák zajtalan siklásával a kis tavak mozdulatlanná dermedt, fémesen villanó tükrén, szánkók havat rovogtató siklásával a körtöltés lejtőjén? Lehet, hogy végre megerkezik a régen volt tél pelyhes fehér takarójából készült sárgarépa orrú hóembereivel, a viháncoló, hempergő gyermekek minden szülői bosszúságára hótól lucskosodott ruhájával, az újabb szülői féltések korszakával: — Csupa lucsok a ruhád! Azonnal gyere átöltözni! Megfázol! — Pedig dehogy is fázik meg.

Talán mégiscsak jön végre az igazi tél, hogy hidegbe dermedt a november az ólmosszürke ég alatt, hogy Erzsébet gondolkodón megbillentette kissé pendelyét, néhány hajnali hópihével köszöntve napját és a fázó világot. Talán valóban tél lesz az idén. Igazi, valódi tél, amikor a lucskosszürke világ dideregtető unalma helyett fehér hó ropog vidáman a lábak alatt, amikor hógolyók repülnek, szánok és korcsolyák siklanak? Talán. Talán a tél apó már valóban havat rázni majd szakállából, álomvilágot teremtve gyermeknek és felnőttnek. Talán.

Még nem tudni, milyen lesz a tél. Most még csak a fekete madárékek úsznak a novem

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 MÁJ 25
Tolnamegyei Népújság

Lippai Tamás

1021

PARIZS

LIPPAI TAMÁS FESTMÉNYE

magazin • j

Műanyag harckocsik

A svéd hadsereg elhatározta, hogy ezentúl műanyagból készítik a harckocsikat.

A harckocsi páncélos jármű és a hagyomány megköveteli, hogy a páncélzat acélból készüljön. Vannak azonban olyan laminált műanyagok, amelyek felveszik a versenyt a fémlemezzel.

Az új svéd harckocsi műanyag karosszériája 300 kilóval könnyebb a hagyományos karosszériánál. Műanyagból készült a lánctalp és a tankelhárító sorozatvető csöve is. A műanyag alkalmazásának egyik nagy előnye, hogy sokkal kevesebb karbantartást kíván, mint a fém.

LEVELEK A BÁDOGKANNÁBAN

1870-ben, mikor Párizst körülzárták a németek, a franciák leveleiket bádogkannákban juttatták a fővárosba. A „kannaposta" úgy működött, hogy a levelekkel teli bádogkannákat a városon kívül, a megszállók háta mögött bedobálták a Szajnába, majd a városban hálóval kifogták, s a leveleket kikézbesítették. De

Kalan

Amikor a török Ersin Aydi sában 42 óra 20 perc alatt át ruszon és közben 14 szelet k csokoládét, 25 sajtos zsemlét, barackot és 25 csésze teát fo hány napra ünnepelt hős lett. jesítmény nélkül sohasem lett Végezetül büszkén kijelente tettem." Ersin Aydin ismét süllyedt. Ugyanez történt a Szennel, aki 1966-ban körbeut semmiféle csatorna vagy ter riasztotta vissza: átúszta az I közötti veszedelmes Palk-szor mint nyolc óra alatt a Gibra nem egészen 14 óra alatt a Da ókori Hellészpontoszt), végül 15 perc alatt végigúszta a Pa is. A La Manche-csatorna szá volt. Mindkettőn túltett azonb Walter Poenish, aki 1972 júni dai-szorosba merészkedett é nyüzsgő 150 kilométer hosszús 18 perc alatt átúszta. Ez min lenyűgöző teljesítmény volt, a akár a meglepő tempót nézzü

Az egyiket a személyes becs zeti dicsőség reménysége, a m rok csábítják. A csatornákban szorosokban rendezett „marat már régóta hivatásosok vállalk nem egyszer rendkívül kaland nem is gazdagodott meg igaz amerikai rágógumikirály W már 1927-ben 25 000 dollárt az úszónak, aki elsőként úsz

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Lippai Tamás
Tolnamegyei Népújság

1975 JAN 26

1021

LIPPAI TAMÁS RAJZA

legnagyobb erőműve.

erőműnek, amelyek felépítését a közeli években tervezik a Jenyiszej folyón. 6 millió 400 ezer kilowatt tervezett teljesítménnyel már épül a szajáni vízierőmű. Ezek mind Szibéria fejlesztését, iparosítását szolgálják.

(APN—KS)

ember bottal a kezében, aki azt kiáltozta:

— Fogják meg! Fogják meg!

Platón tanítómestere a füle botját sem mozgatta.

Az üldöző megrőkönyödött.

— Süket vagy!? — förmedt rá a bölcsre. — Miért nem álltad útját annak az embernek? Hiszen gyilkos!

meg

egy

Gyil
másí
házában.

— Most már értem! — Az orvos! — kiáltott fel Szokratész.

A négykézláb mászás világrekordere

„Csak a pénzért csináltam" — jelentette ki a 18 éves Steve Talevi, aki megnyerte a négykézláb mászás világbajnoki címét. 8 óra 58 perc leforgása alatt egy futballpályán összesen 9,2 kilométert mászott négykézláb. Az első világrekorder, egy New York-i fiatalember 9,1 kilométeres eredményt ért el. A verseny időtartamára Talevi vastag párnát erősített a térdére. Összesen 55 dollárt nyert, amelyet barátai adtak össze, arra az esetre, ha sikerül megdöntenie az eddigi világrekordot.

300 tonnás teherautók

300 tonna teherbírású billenő teherautók készülnek Belorussziában. Ezek azonban nem az országutakon közlekednek, hanem Szibéria és a Szovjetunió közép-ázsiai vidékeinek nyíltszíni szén- és vasércbányáinál fognak dolgozni.

A teherautók teljes rakománnyal is óránkénti 50 kilométeres sebességet tudnak elérni, s ha szükséges, országúton is teljes biztonsággal közlekednek, üresen és rakománnyal egyformán.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 OKT 10
DÉL-MAGYARORSZÁG
(SZEGED)

Lippai Tamás

1021

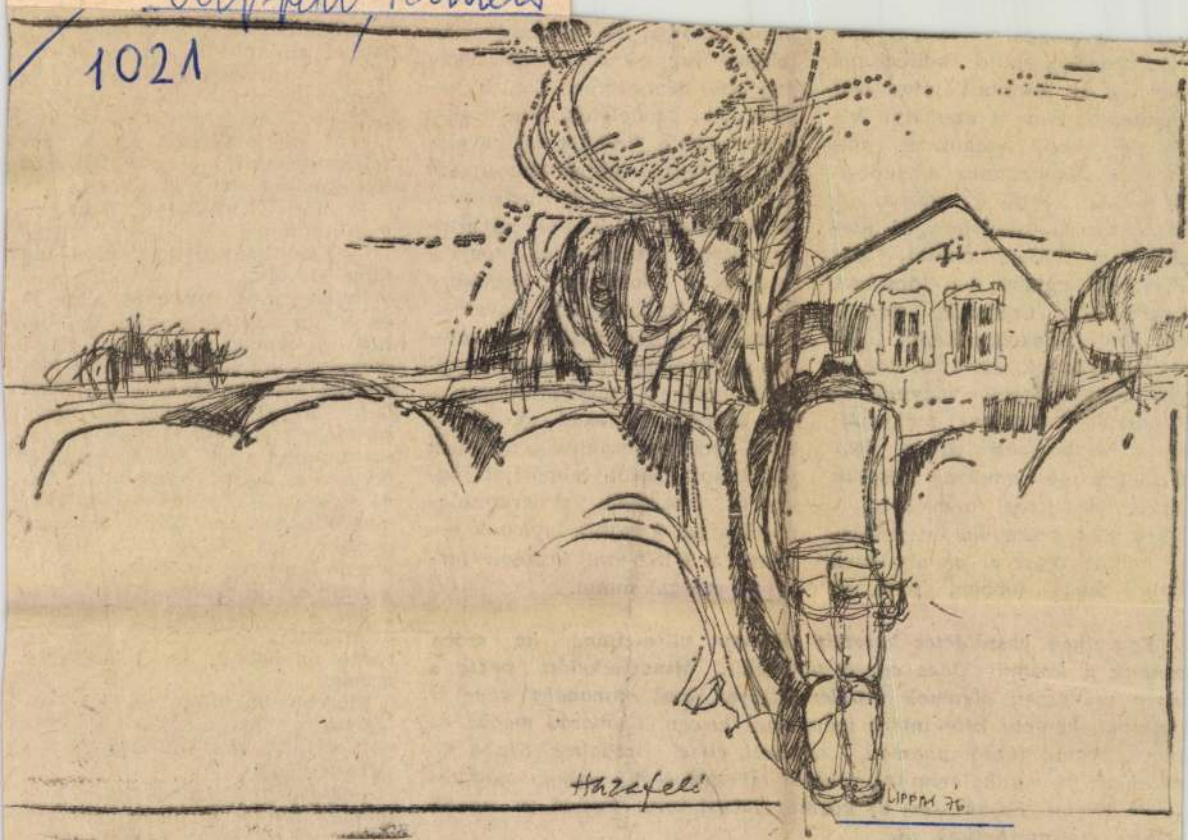

LIPPAI TAMÁS: HAZAFELÉ

ok Szegeden épülő kollégiuma
alán az új oktatási évre lesz
zemképes. Ami a személyi fel-
teleket illeti, valamivel nőtt
ltalános iskolánkban a képesí-
és nélküli oktatók száma. A
zakrendszerű iskolában 82 szá-
alékos a szakos ellátás, ami
edvezőbb ugyan az országos
tlagnál, ám Csongrád megyé-
en, ahol pedagógus képző inté-
etek működnek, ezzel az arány-
yal elégedetlenek vagyunk. A
zámoknál maradva, megyénk-
en a beiskolázási arány 98,7
ázalékos, és komolyan vesszük
tankötelezettségi törvényt. A
ákok 87,4 százaléka év veszte-
g nélkül végzi el az általános
kolát, tehát többen, mint az

ugyanakkor a 40 i
felének van csupán
nagyobb tornaterme
tározatok, rendeletek
bennünket a fiatalo
sére, tömegsportjána
ra, ezért akciót kezdeményez-
tünk. Célunk az iskolák udvarai-
nak olyan átalakítása, hogy a
testi és a honvédelmi nevelésre
egyaránt használhatók legyenek:
a megyei tanács elsősorban azo-
kat az iskolákat támogatja anya-
gilag, melyek társadalmi mun-
kát szerveznek hozzá. A külön-
böző versenymozgalmak ma még
fiataljaink kisebb csoportját fog-
ják át, többségük programtala-
nul marad, s rajtuk akarunk se-
gíteni a KISZ-szel közösen hir-
detett mozgalommal.

Egy ilyen beszélgetés kereteit alaposan túlfeszítené, ha szóba oznánk a közművelődés egyéb területeit. Mindenekelőtt pedig a egye művészeti életének problematikáját, ami önmagába véve is ndkívül komoly áttekintést igényelne, hiszen Csongrád megye és zeged zenei, képzőművészeti, színházi élete, irodalma Szabó G. ászlónak és munkatársainak tanácsi tevékenységük másik nagy te- iletét jelenti. Hamarosan új közművelődési terv készül, s ennek yomán visszatérhetünk rá.

NIKOLÉNYI ISTVÁN

— Szép termésünk lesz — mondta maga elé.

— Csak ne legyen fagyos az idén Mihály.

Fiatalember volt még, úgy 30 és 40 között. Az apjától tanulta, hogy a naptári nevekhez milyen eseményt párosítson. Tudta, mit hozhat Sándor, József, mi várható a fagyosszentektől, vagy mit jelent a Medárd napi eső. A szeptember végi Mihályhoz az öregek a fagyot kapcsolták. Vidékünkön, ha nem is minden esztendőben, de elég gyakran okozott kárt Mihály. A hideg levegő ilyenkor valósággal végiggördül a föld felett. Azon a reggelen is összetalálkozott apjával, az mondta, hogy rossz előjel, ha tiszta az égbolt, s hidegfényű a nap.

Előrébb baktatott, és jól elhagyta az asszonyokat. Mosolygott rajtuk, mert mindig beszélt valamelyik.

— Be nem áll a szájuk — dörmögte. Aztán hirtelen gondolt egyet, és feltépett egy paprikatövet. Számolni kezdte, hány raj-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-738, 340-726

Lippai Tamás,
grafikusművész

DÉL-MAGYARORSZÁG

1984-12-8

1021

LIPPAI TAMÁS RAJZA

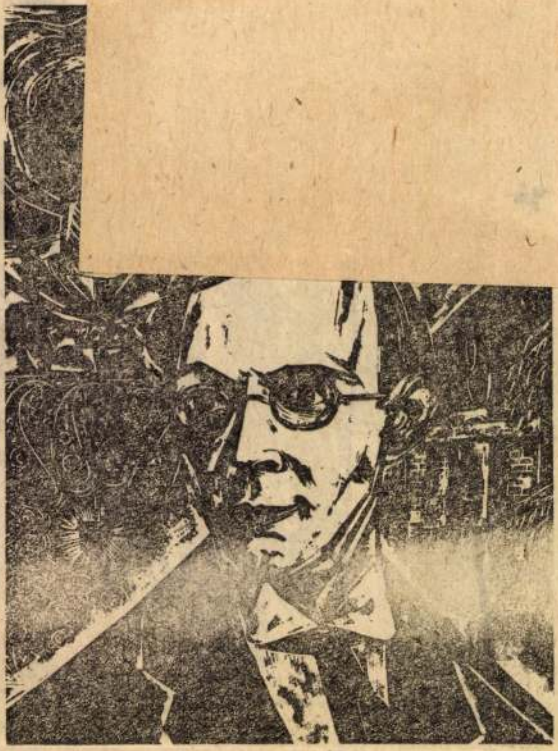

TÓTH ÁRPÁD

Lippai Tamás

festőművész

— **Lippai Tamás** festőművész alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt hétfőn a bonyhádi Vörösmarty Mihály művelődési központban. A tárlaton a művész harminc, úti élményeket rögzítő festménye látható.

alkotásaiból kiállitás nyilt

Bonyhádon

NÉPSZAVA, 1976. május 18.

5. oldal

Lippai Tamás

festőművész kiállitása V.23-án nyilt meg
a Tolna megyei Tamásiban.A fiatal festő harminc-
öt uj művét mutatja be.

Magyar Hirlap 1975 144/8

Lippai Tamás
festő

☐ *Lippai Tamás festőművész kiállításának megnyitója a nagykőrösi Arany János Múzeumban (Ceglédi u. 19.) péntek délután négy órakor lesz. A kiállítás április 24-ig, hétfő kivételével naponta 9-től 17 óráig tekinthető meg.*

Népszabadság, 1988. március 15.

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat
1988. II. negyedévi rendezvényei

FIZIKUSNAPTÁR

Hírek — Információk

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG

1983 JUN 4

MAGAZIN

1021

LIPPAI TAMÁS RAJZA

Kippai Tamás

AZIN

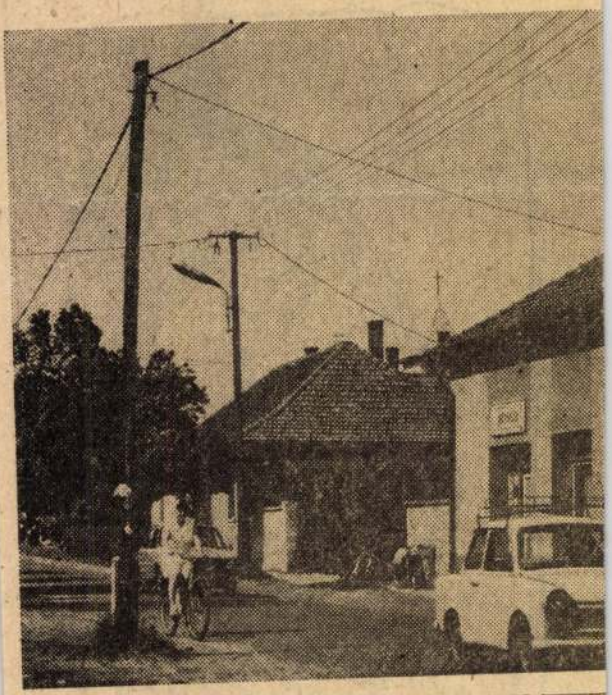

ták. Gyakorló hónapját is itt töltötte, akkor még félt, hogy gyereknek tekintik, akik tanították. Eleget bírálták egymás

Boldog

Lippay Ágnes

Lippay Ágnes fotókiállítása december 5-én, este fél hétkor nyílik meg a zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház emeleti csarnokában.

Magyar Nemzet 1985. XII. 4.

Lippert Ervin

épitész

tervezte neoromán stilben a vár romjai közt a Szent István kápolnát, mely a Jobst testvérek falképeivel volt diszitve. E kápolna diszitése az ujabban feltárt kivályi palota egyik helyisége volt s a helyreállitás alkalmával megsemmisült.

Körösy László dr. Esztegom. Esztegom 1887. 184. l.

Triesti Általános Biztosító Társulat

Assicurazioni Generali

FŐÜGYNÖKSÉGE.

ALAPITÁSI ÉV: 1831.

A TÁRSULAT VAGYONA ÉS BIZTOSITÉKI ALAPJAI 676 MILLIÓ PENGŐN FELÜL

D/b

Válasz esetén kérjük fenti számra hivatkozni.

Budapest, 1944 IX 13

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Szentiványi Gy. dr **úrnak**
úrnőnek

Budapest.

Lippert Ervin József

prímási épület

1871-72-ben fenti tervei alapján az alábbi intézmény épületének bővítését az e célból megvett telken, a régi épülethez való illeszkedéssel.

Való Simon dr:

Adalékok a budapesti központi papnevelő intézet történetéhez. Bp. 1896.

12. l. 13. l.

jobbra néz. Jobb kezében kéttejű sasos paj-
lógó kard markolatát fogja. ~~Fejeri~~ Oltrete kalpag
~~sza hosszú, szakála levan beretválva~~ Vértes és
kendőt és rövid köpenyt visel. A hegyes hat-
irata a kép alatt négy sorban:

Scanderbeg Prince of Epirus
Fera Bassa with his owne hand, Cheife Comander
countrey of Macedonia, Overtrew ye Turks army
g victor in many battells by his valour and pollicic."

keretnek 16.2:10.6 cm.

London Humphrey Moseley 1654. pag. 122.

276/95 No 4.

Lippert Ervin József

1871-72-ben Ipolyi Arnold rektorsága alatt történt a bpesti papnevelő intézet épületének nagyarányú kiépítése s az eddig kétemeletes háznak egész terjedelmében harmadik emelettel vals ellátása. A munkálatok fenti tervei szerint és vezetése alatt történtek, Ugyanekkor készült az intézet két disze: a házi kápolna és a diszterem, mindkettő mű márvány falburkolatal

Kiss Szikkath Magy

392 - 394. l. képekkel

Lippe Henrik

épitész

Lásd

Építőmunka

1933. 2-3-28. l.

Festészet, táblakép
Bozzari Márk halála, Lipparini

Honderü, 1845. II. 337.

Heti szemle

MDK

Lippe Henrik

"C" telepitési csoport. III.dij. "Remény", szerzője Lippe Henrik.

R,Nászay Miklós: A Földmiv.min.telepitési tervp.

Epitómunka, 1933. 2.sz. 28.lap

Lippelt Péter

ötvös. Kolozsvár

1730?

Lásd

Szádeczky II. 40. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi min'a

Lippelt Péter

kolozsvári ötvös

1532

l.

Szádeczky: Történelmi

II. 40. l.

Szell Kálmán
dohányárudája
Polgárdi,

42 VI 12

Lippert

porcellánfestőcég
Pozsonyban.
1880-as
évelben.

l.

Lázár B.: Fadrusz
János élete mu-
vészete. Bp. 1923
25. laptól

Fadrusz János
is készített mutá-
rajzokat részükre
a kivánt altwien
stílusban.

MDK

Lippert

Az esztergomi vár Szent István születési helyének tartott helyiségét, Simor János hercegprimás Lipperttel restauráltatott.

Depold Antal: Szent.István szuletéshelye.

LerSzt Istvánemlékk.II. 516.l.

Lippert A.

kassai litografus

Werfer Károly.

nyomdájában

Körajzok Myskovszky

V. rajzai után.

Évkönyvel, A Felső-

magyarországi Múzeum-

Egylet első — 1872/3 ról

Kassa. 1874.

LIPPERT, Alexander, pozsonyi kőmüves

A. L., Maurer, 5 napos leánya meghalt. (1847, 113 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Lipparini Lodovico

1800 – 1856

Liab I. 114

IV. 157

Lipparini

Jestě

l.

Szana 1890

60. l.

Az Országos Szabad Mü

ü g y r e

1.§

Az Országos Szabad Müvelódési T

a következnek:

1. A teljes ülés /2-7. §§./
2. A bizottságok /8-11. §§./
3. Az elnök /12.§/ és az alelnö
4. Az elnöki tanács /14-15. §§.
5. A főtitkár és a Tanács irodá

A telje

2.

Mindazokat a jogokat, amelyek a

illetik, amennyiben valam[illegible]

Lippert J. Ervin

építész

I.

Egyházm. Lap

1886. 256 l.

387 sz.

Gyula urnak,

Budapest.

Budapest, 1908 július 25.

an, de csak egyszeri érvénynyel igazoljuk, hogy

megbizásából

nc koronát

lön levélbeni értesités mellett f. hó 27. értékkel

k.

„HERMES"

Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság

Dorottya-utcai fiókpénztára ~~meghatalmazásából:~~

meghatalmazásából:

Gyula

p. g.

Lago

LIPPERT, Friedrich, pozsonyi könyvkötőmester

F. L., bürgerl. Buchbindermeister, 4 hónapos (könyv) meghalt. (1830, 782.l)

—

U. az, 4 hónapos fia meghalt. (1832, 284.l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Lippert Gyula

porcellánfestő cég

lárd okv.

Lázár B. Fadrusz

János élete és művé-

szete. Bp. 1923

25, 26. l.

Lippert Gábor

magyarországi pénzverő

mester

1727 - 41.

vrd

Gündisch: Geschichte der Münzstätte Nagybánya in habsburgischer Zeit. Numismatische Zeitschrift. Neue Folge 1932. 89. l.

Lippert Gábor

pénzverőmester Nagybányán

vod

Ezre Tamás: Adatok a nagybányai pénzverőház személyzetéről. Numizmatikai Közlöny. 1947–48. 26–32. l.

72 levele maradt fenn a Károlyi gróf. nemzetség levéltárában. 3 latin, 3 német, a többi magyar nyelvű. az 1726–41. időktől. Károlyi Sándor grófhoz intézte őket, részben a gróf szaldobágyi üveghutájából a nagybányai pénzverőház részére szállított tuzálló válaszló üvegek rossz minősége miatt panaszlodván.

Fenti concivisse volt Nagybánya, városának és 1738–39-ben bírósagot viselt.

Meghalt 1741-ben.

Özvegye Árva Lázár Borbála volt. Urát a Kamara hűtlen kezelésel vádolta, hagyatékát ↑

↑ özvegye vagyonát, még ingóságait is lefoglaltak. Az úgy sokszig elhúzódok s meghalt ez mullán sem intézték el.

zottsá-

éve

o

'31

us 31.

1192.32
2210.71

2734.31

2734.31 2734.31

1,2,3,2,1

müépitész.

okmajok szerint
elszámolt túlkiadás

előlegeztetett 2734.31
elszámoltatott 2734.31

Nincsen

LIPPERT GÁBOR, mincz mester

Emlitve:-35.-1730.Adókivetés."Circulus Fori.Domus Per
Perill.Monetae Magist.D.Gabr.Lippert f.18."-1741.
"Mincz mester"-ként szerepel. 66.old.

SZÁSZ KÁROLY: Adatok a nagybányai pénzverőház alkalmazottairól /1660-1829/ 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LX-LXI.évf. 1961-1962.
Akad.Kiadó,Bpest. 1962

Lippert György /rendezte a primási
képtárt Esztergomban./

Atheneum. 1874. VI. 1669.

Lippert Gyula porcellán és üvegfestő

Pozsony

Budapesti Szemle, 1891.

LXVII. 105. – 133. l. Falke Simon:

Agyagipari Történetünk.

		Kikiáltási ár pengőben
1869.	FÜLES VÁZA. Kékmázú majolika, festett dísszel. Fischer, Budapest. 2 darab	15.—
1870.	TEÁSKÉSZLET. Porcellán, kínai modorban festett díszítéssel. Herend. (2 kanna, 1 cukortartó, 3 csésze aljjal és 1 öblös tál.)	180.—
1871.	MOZART, SCHUBERT, MEYERBEER ÉS WEBER. Négy porcellán mellszobor . . .	40.—
1872.	URNAALAKÚ VÁZA TALPPAL. Fehérmázú porcellán, arannyal festett díszítéssel. Bécs, 1824. 2 darab. (Javított és hibás.)	60.—
1873.	KELETI JÓSNŐ. Porcellán. Bécs, 1839. (Hibás.)	40.—
1874.	ÁMOR. Porcellán szobrocska. Meissen, XIX. sz.	40.—
1875.	VIRÁGGAL JÁTSZÓ LEÁNYKÁK. Porcelláncsoport. Cseh	35.—
1876.	HÁRMAS ILLATSZERTARTÓ PALACK. Porcellán	40.—
1877.	TÁL. Fajánsz, mangánvörössel nyomott dísszel. Angol	18.—
1878.	NAGY SERLEG. Üveg, festett, gr. Zichy-címerrel	30.—
1879.	VÁZA. Majolika, elefánt alakjában. Zsolnai, Pécs	40.—
1880.	VÁZA. Majolika, festett és áttört díszítéssel. Zsolnay, Pécs	40.—
1881.	VÁZA. Majolika. Zsolnay, Pécs	40.—
1882.	ÉTKEZŐKÉSZLET. Porcellán. Klószterle. Fadrusz János terve után, festette: Lippert Gyula Pozsonyban. (Levesestál, mártásos csésze, sótartó, 6 különféle tál, 6 mély-, 18 lapos- és 6 csemegéstányér)	300.—
1883.	KATONAZENÉSZ. Porcellán. Bécs, XIX. sz. eleje. (Hibás.)	80.—
1884.	KATONAZENÉSZ. Porcellán. Bécs, XIX. sz. eleje. (Hibás.)	80.—
1885.	PATIKAEDÉNY FEDŐVEL. Porcellán. Bécs, 1849. 2 darab	12.—
1886.	HENGERALAKÚ POHÁR. Szögletesen csiszolt üveg. XIX. sz. első fele	8.—
1887.	NAGY VÁZA. Porcellán, festett és aranyozott dísszel	150.—
1888.	EBÉDLŐKÉSZLET. Porcellán, festett, stilizált virágdísszel. Olasz, XVIII. sz. (106 darab.) . .	1300.—

Árverési közlöny

1937, 2. sz.

Lippert Gyula

		Kikiáltási ár pengőben
2342.	PALACK. Csontüveg, festett virágdísszel. 1800 körül	7.—
2343.	TOJÁSTARTÓ. Tejüveg. 1850 körül. 2 drb. .	6.—
2344.	TÁL. Cserép, népiesen festett dísszel. Bélaháza	8.—
2345.	KORSÓ. Keménycserép, ónfedővel	5.—
2346.	DOHÁNYZÓKÉSZLET. Öntött márványszerű üveg. (4 drb.)	25.—
2347.	ÉTKEZŐKÉSZLET. Porcellán, Klöszterle. Fadrusz János terve után festette: Lippert Gyula Pozsonyban. (Levestál, mártáscsésze, sótartó, 6 különféle tál, 6 mély-, 18 lapos- és 6 csemegetányér.)	450.—
2348.	GYERTYATARTÓ. Öntött, márványszerű üveg, aranyozva. Egy pár. (Az egyik javított.)	10.—
2349.	TÁL. Cserép, népisen festve	2.—
2350.	TÁL. Cserép, népiesen festve	2.—
2351.	VÁZA. Porcellán, festett virágdísszel. Japán modorban	16.—
2352.	TOJÁSKÉSZLET. Tejüveg. (9 darab) . . .	22.—
2353.	CUKORTARTÓ FEDŐVEL. Porcellán, kékkel festett dísszel. Meissen	15.—
2354.	ÜLŐ CICA. Eozinmázas majolika. Zsolnay, Pécs	8.—
2355.	POHÁR. Hengeralakú, szögletesen csiszolt üveg, magyar címerrel. 1850 körül	12.—
2356.	SÖRÖSPOHÁR. Csiszolt üveg. 5 drb . . .	8.—
2357.	POHÁR ALJJAL. Pirosra festett üveg, virágdísszel. 1850 körül	25.—
2358.	TÁNYÉR. Fajánsz. Angol, 1830 körül (Kissé repedt)	4.—
2359.	ÉTKEZŐKÉSZLET. Fajánsz, mangánvörös, festett díszítéssel. Cauldon (23 különféle tál, 1 mártáscsésze, 2 sótartó, 1 mustártartó és 46 különféle tányér. HIBÁS.)	150.—
2360.	VÁZÁCSKA. Réteges üveg. Gallé	4.—
2361.	KIS FÜLESPOHÁR. Csontüveg, arannyal festett jelképpel. 1800 körül	4.—
2362.	ÉTKÉSZLET. Porcellán, szürkés-kék szegélylyel. (2 levesestál fedővel, 2 mártásoscsésze aljjal és kanállal, 1 mustártartó, 1 sótartó, 17 mély-, 36 lapos-, 24 tésztás-, 18 csemegeteányér és 12 különböző tál, 9 mokkás- és 9 teáscsésze aljjal. Összesen: 131 drb	200.—
2363.	IVÓKÉSZLET. Csiszolt üveg, maratott dísszel. (72 különböző pohár, 4 palack dugóval, 1 korsó, 1 kompótostál és 18 tányérka)	140.—
2364.	VIRÁGCSERÉPTARTÓ VÁZA. Porcellán, festett virágdísszel	20.—

Árverési Közlöny
1936. 2. sz. 12.

		Kikiáltási ár pengőben
2315.	IRÓKÉSZLET. Porcellán, felrakott virágokkal. 6 drb. (Apróbb hibákkal.)	60.—
2316.	VÁZA. Porcellán, festett virágdísszel. Cseh, 1860 körül	15.—
2317.	TÁNYÉRKA, szőlőlevél alakban. Cserép, sárga mázzal. Miskolc	3.—
2318.	TÁNYÉRKA. Porcellán, utólag festett dísszel. Bécs, XVIII. sz. második fele	5.—
2319.	HAMUTÁL. Porcellán, festett dísszel. Meissen	5.—
2320.	GYÜMÖLCSKOSÁR. Csiszolt üveg. (Hibás.)	15.—
2321.	POHÁR. Hengeralakú, szemcsés üveg, festett magyar címerrel	8.—
2322.	CSÉSZE ALJJAL. Porcellán, festett virágdísszel. Schlagenwald, 1840 körül	6.—
2323.	GYÜMÖLCSTÁL. Csiszolt üveg. (Hibás.)	15.—
2324.	CIGÁNYCSALÁD. Porcelláncsoport. Cseh	20.—
2325.	ÁLLÓLÁMPA. Porcellán, alakos dísszel, selyem ernyővel. Ludwigsburgi bélyeg	55.—
2326.	CSÉSZE ALJJAL. Porcellán, kék díszítéssel. Bécs, XVIII. század vége, újabb átfestéssel	8.—
2327.	CUKORSZÓRÓ. Csontüveg. 1850 körül	12.—
2328.	TÁNYÉR. Porcellán, festett szerelmi jelenetekkel. Meissen	18.—
2329.	TEÁSKANNA. Zöldesmázú porcellán. Wedgewood-dísszel. (Csekély hibával.)	3.—
2330.	GYÜMÖLCSTÁL. Porcellán, áttört és festett díszítéssel. Cseh, 1850 körül	14.—
2331.	LIKŐRÖSKÉSZLET. Pirossal festett üveg. (Palack dugóval és 6 pohárka.)	18.—
2332.	TÁNYÉR. Porcellán, festett és aranyozott dísszel. Herend. (M. F.)	6.50
2333.	KANNA. Fémmázú porcellán	6.—
2334.	CSÉSZE ALJJAL. Porcellán, kínai modorban festve. 6 darab	22.—
2335.	TÁNYÉR. Porcellán, festett és aranyozott dísszel. Herend. (M. F.) (Repedt.)	6.50
2336.	KANCSÓ. Fehérmázú fajánsz.. Holics	20.—
2337.	VÁZA. Porcellán, Teplitz-fürdő festett látképével. Schlagenwald, 1841	25.—
2338.	TÁNYÉR. Fajánsz, festett szőlőlevél-peremdísszel. 1840 körül	4.—
2339.	VIRÁGTARTÓ VÁZA. Porcellán, domború és festett dísszel. Bécs, 1842	35.—
2340.	CSÉSZE ALJJAL. Fémmázú porcellán	6.—
2341.	DÍSZTÁNYÉR. Porcellán, pirossal festett női képmással. Francia, XIX. sz. közepe	15.—

Lippert Gyula ifj.
üveg és porcellán-
festő Pozsony.
l.

Telkes Simon
üvegfaragó.
Bp. 1895. 58. l.

Lippert Gyula ifj

üveg és porcellán-
festő

l.

Ságüvegesipar

310. l.

BRUNS-

Lippert János

XVI.

l

Pataki-várép

125. l

Lippel (Lippert) János

Kolozsvári ötvös a XVIII. szban.
Hamburgi származású, a
Neipperg-ezreddel 1719-ben
jött Kolozsvárra - 1727-29-
ben dolgozott az alábbi templom
részére - 1743-ban emlitik
utoljára az egyházi források.
1728-ban monstrantiát,* s ugyanez
évben ezüst kelyhet készített az
alábbi templomnak.

Biró Kolozsvári szlicháty

34. l. 38. l.

39. l.

* Lehet, hogy ez a munka az
1717. évszámmal jelzett
u. ottani (monstrantia átdolgozása
kisebb) volt.

Vasárnap **31** Kat. Hatv. v.	Január
Hétfő **1** Kat. Ignác pk.	Dex. Vásárlásunk.
Kedd **2** Kat. Gysz. BA	
Szerda **3** Kat. Balázs pk	Utolsó negyed 13 óra 4 p.
Csütörtök **4** Kat. K. Andr.	
Péntek **5** Kat. Ágota sz.	
Szombat **6** Kat. Dor. sz.	Izr. 25 S. Mispatim

Lippert János

Kolozsvári ötvös

1738

l.

Bürgermeister

22. l

2286. Magyar-Nannheimer Gusztáv:

Carmella.

Egész alak, szembe néz, de
val a fejére tett kocdényt tart
alját fogja. Haja szemöldöke és
A háttér sziklás vidék balról f
alól jobbra: Magyar-Mannheimer

Vászon, méretei 100:51 cm.
Vétetett a Képzomuv. Tarsu
90013 sz. leirattal 2000 Kán. (

Ötvöiség XIX. nd. egyházi,
kehely, Lippert János műve

Religio, 1867, I. belév: 45. u.
360. o.

vegyesek.

Lippert János

rajztanító

1822. Pest.

Vojd 113. l

~~Borbála-oltár, beszterczebányai~~

~~X. 38.~~

Lippert János

pesti rajztaintó

Pesten 1822. Eoint

Schams, Franz

Vollständige Beschreibung der königl. freyen Haupt Stadt Ofen in Ungern.

Ofen, 1822.

6 fl.

Lippert János

pesti rajztanító

Selims Ofen

671. l.

Pótlás a Petről
című kötethez

Lippert Josephina

festő

Erdei liliomok.

olajf. 1874.

Esztprim

25-3. sz.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Lippert Josephina

Erdei liliomok már-
vány edényben.

Josephine Lippert
1874. Vászon 43 x
37 cm.

Maszlesztergképt

253. 7.

Lippert Josephina

fltő

virágcsendélete az alábbi képtárban -

Maszlaghy Ferenc: Az esztergomi érseki képtár - Uj Magyar Sion 1876. I. köt. 111. l -

Lippert József

l.

Arany László:

Vajda-Hunyad

vára. Pozsony

1867. III. l.

Jegyzér.

50 – P azaz ötven pengőről mely összeget elszámolás végett átvettem

Szentiványi Endre

Vizsoly

Lippert József

épitész

vrád

2

Magyar Sion.

1867. V. évf. 531. l.

(Mit tettek a le-
folyt félévben a holt
kezek?)

i munkálatokra felvett 420.- forint

. . . . . .70 Ft.
. . . . . .70 "
. . . . . .70 "
. . . . . .70 "
. . . . . .70 "
. . . . . .70 "

rcius hó 5.-én.

Lippert Josef

Laid
Z

Vas Lip

1865.

395 l

Lippert József

Seitovszky János
hg. prímás gyászünnepélyére készített
rovatal tervét kiállítják a párisi
kiállításon.

Nefelejts
1866. 590. l –

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

LIPPERT János rajzló

- szekesegyházivel készült rajza.

TPT 13. 2003. 59

Lippert János,

Prekopa Ágnes: A Kalocsai Érseki Kincstár.

A gyűjteményben legnagyobb számban kelyheket, körmeneti keresztet vagy olyan, román kori formákat felelevenítő kézereklyetartót, amely a Szt. István-bazilikában őrzött Szent Jobb-ereklyetartó tervezőjének, Lippert Jánosnak a nevéhez fűződik. /emlitve/.

Művészet, 1989., 11-12., 58-old.

Lippert János, epitész

Religio, 1868. I. fv. 36. sz.
288. o.

Vegyesek.

Lippert/János?/, porcelánfestő

Művészet, 1903. II. 396-403.

Malonyay Dezső: Fadrusz János.

Rajz, Lippert János rajzai a koronázási ékszerekről,

Religió és Kor. 1844. jan. 18.
—— " —— " jan. 21.
—— " —— " jan. 25.
—— " —— " jan. 28
33-38, 42-44, 49-54, 57-60.

Pauer János: Hazánk szentkoronája... etc.

Kiss Sarolta, Komáromi Kacz
Endréné, festő
1883 -

Rövid életrajz/Esterházy-
dij, 1914/

MŰVÉSZET
XIII.évf. 1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"
Illusztrácio: 40.

Lippert János (sic!) <u>építész</u>
(1826-1902.)
esztergomi káptalani kincs-
tár kelyhe,

Religio, 1867. I. félév. 45. s.
360. o.

Negyesek.

Lippert János festő

Religió és Kev. 1844. jan. 18. 33-38
—— " —— jan. 21. 42-44
—— " —— jan. 25. 49-54
—— " —— jan. 28. 57-60

Pauer János: Hazánk szentkoronája és annak eredete.

Müvészek foglalkozása, XIX.sz.más.f.

Rajztanitónői oklevél/1898/:
Kiss Sarolta, Komáromi-Kacz
Endréné

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"

L i p p e r t József
építész

Fővárosi Lapok.1869.okt.28. /Fővárosi hirek./

L i p p e r t József
építész

Fővárosi Lapok.1869.jan.3. /Vidék./

Lippert József

Folytatás az :1:-sz. céduláról:
A székesegyház főbejáratának két oldalán elhelyezett szobrok -Telegdy Csanád és Nagy Lajos király szobra Kiss György müve.
A tanulmány felsorolja a magyar és külföldi müvészeket, festőket, szobrászokat, Ferenczy István alkotása a főszékesegyház részére készült Szent István vértanu szobra.
Meixner János rendkivül nagy müvészi értékü dombormüvei közül az egyik "Krisztus bevonulása Jeruzsálembe virágvasárnapon" c. ezt bemutatja a lap a 714. oldalon, és a másik: a kisdedeket megáldó Jézust ábrázolja.

ÉLET, Bp. 191o. május 29. II. évf. 22. sz. 714-718. lapokon.

teljes tárgyilagossággal tájékoztatni.

ŰCSARNOK eleinte csak a társulati tagoknak
igsági illetménye volt. 1899 JANUÁR 1-TŐL
nban, a társulat igazgatósága azt óhajtván,
p minél szélesebb körökben elterjedjen, a
OK-ra évi KÉT FORINT előfizetési díj mellett
nyitott.

ŰCSARNOK a kiállítások ideje alatt — *tehát*
. — *junius 15., valamint december 1.* —
. *közt* — HETENKINT, egyébként pedig —
napok kivételével, amikor szünetel — havon-
vagy háromszor, *egész év alatt tehát leg-*

ESTI HIRLAP NYOMDÁJA.

egyszerre az elragadtatás és csodálat kiáltása hangzott el az ajkunkról. Friss, egészséges, mintegy húsz éves fiatal embernek arcképe, egészen arcélben festve, alig serkedző szőke bajuszszal, széles karmáju kalappal a fején. Egyenesen s vidáman tekint remekül megfestett szeméből, fekete kabátot visel s lapos fehér gallért. A szürke háttér félig be van festve, a kalap ugyan meg van sérülve, de az erőteljesen megfestett arc ép. Egyike ama világosságot lehellő arcképeknek, amelyeket színezésük ereje folytán ezer közül is kiismerni. A kép Nic. Rustnak 1631-ben megfestett aréképének modorára vall, mely kép az amsterdami kiállításon volt látható. Bizonyos, hogy 1632 körül készült. Dr. Bredius a mennoniták főnökének 15.000 forintot ajánlott föl érte.

—

— **Egy fiatal leány remekműve.** Amszterdamból írjak, hogy az ottani művészek közt nagy szenzációt keltett egy fiatal leánynak, *Münszen* Juliának, szoborműve, melyet a római díjjal tüntettek ki. A szobor a tavaszt ábrázolja s a díjat megitélt birálóbizottság jelentése szerint az utóbbi évtized egyik legnagyobbszerü alkotása.

—

— **Egy remekmű veszedelme.** Leonardo da Vinci *Urvacsorájá*-ját amelyet már félig elpusztított e század elején a nedvesség és salétrom, végromlás fenyegeti. A fal, a melyre a művész ezt a világhírü freskóképet festette, oly nedves, hogy a képet ma sűrü

Lippert József

l.

Egyházm. Lap

I. cf. 10. l.

32. l. 122. l. 137. l.

369. l.

L i p p e r t József

építész

Fővárosi Lapok.1868.jul.8. /Vidék./

Lippert József

készítette a rajzokat és felvételeket az alábbi mű részére. Ezek az alábbi műben kőrajzokban P repr.

Ipolyi Arnold:

A deákmonostori XIII. századi román basilika

A Magy. Akad. Év könyvek X. k. III. darabja

Pest 1860. 113. l.

P a műszaki rajzok acélmetszetekben

A károk jellemzé

A háborus események k

Lippert József

építész

iroda

Történelmi adattár Csanád-egyházmegye hajdana s jelenéhez.
Temesvár 1871-177. l.

Meghivó

L. VAN PUYVELDE

liègei egyetemi tanárnak, a belga művészeti muzeumok

a Pázmány-Egyetem bölcsészeti karának

Aradi Lippert József

epitest

Lásd ígen Terje del

mes életrajzat

Vas. Ujs 1860.

53. szám

Aradi Lippert József

épitész

életrajzát lásd

Vasárnapi Ujság

1860. 53 sz

Lippert József
építész

Uj Magyar Sion,
1871. II. évf. 474, 475.
(Műveszeti mozzanatok
Esztergomban.)

Csánl
Bp

ILVÁNÍTÁS ÉS FONTOSABB

TELEKKÖNYVI ADATOK

TULAJDONOS

ttette Stephaics József tábornok Mária
ában.Ma Korcsmár Dénesé.

Lippert József

épitem

vrád

Ipolyi Arnold:

A Kubinyiak egyik
ősének emlékszobra.

Nagy Miklós: Magyar-
ország képekben. Pest
1870. I. r. 134. l.

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

ARCHÆOLOGIAI ÉRTESÍTŐ.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA ARCHÆOLOGIAI BIZOTTSÁGÁNAK

KÖZLÖNYE.

KIADJA A MAGY. TUD. AKADEMIA.

1870. | 8. szám.

III. évfolyam. | *Julius 1-én.*

Szerkesztő:
Dr. Römer Flóris.
m. n. muzeum.

Bizományos:
Aigner Lajos könyvkereskedése
Pesten.

Ezen folyóirat időhöz nem kötött fél- és egész ívnyi számokban jelenik meg. — Előfizetési ára a 20 ívből álló kötetnek 3 ft; egyes számok bolti ára ivenkint 20 kr. — Előfizetni lehet Aigner Lajos könyvkereskedésében (váczi utcza 18. sz. nemzeti szálloda) és minden egyéb honi könyvárusnál.

Horvátországi uti naplómból.

V. Zágráb.

Az első benyomás, melyet valamely városba értünkkor érzünk nemcsak ennek természeti fekvésétől függ, de attól is, mint jár a régi az ujjal karöltve, milyenek az utczákés házak, templomok és nyilvános épületek. E tekintetben *Zágráb* az utazóra kellemes hatással lesz. Széles, csinos házaktól szegélyzett elővárosból, némi keskeny, emeletes épületekkel csinos, de görbe közökön át elhaladunk a pompás érseki palota előtt, melynek dómja már messziről tanuskodik a város régiségéről és jólétéről. Most tág tér nyilik, közepén Jellasich lovagszobrával; jobbra a régi város emelkedik, míg balra uj, magas házak mögött a még újabb házszigetek, díszes épületekkel, a róna felé lelapulnak és a vaspálya által mintegy átkaroltatnak. A város szivéből, e térről, ismét elég széles utcza képezi a zágrábi corsot, a vendéglők, kávéházak és fényes boltok által élénkített hosszú főüteret.

De e tájon csak a kivánesi tourista, a népsajátságokat,

vagy politikai érzületet tapogató utazók találják magukat otthonosaknak. A régész szive másfelé lüktet; ő nem töri magát a hullámzó tömegen át, nem bámulja a *bán* fogadására történő előkészületeket, a diadalkapu számára s a lobogók póznáinak szánt és az utcza-kövezet fölszedésével járó gödrök felásását, sem nem ül le a piaczi kávéház elé, hogy onnan a zsibongó népet, a tolongó fővárosiakat tanulmányozza: a régész a hosszú útcza közepe táján fölfelé törtet a meredek, rendesen kövezett és példásan tiszta hegyoldali utczákon át — a felső-városba.

Kellemes érzés lepi meg a pesti lakost, midőn itt oly csínt észlel, mely bármely lakszobának is díszére válnék és ez nem a felség jövetele, nem a bán fogadtatása vagy épen a vasárnap kedvéért történik, ez itt életszükség, ez csak így van rendjén és folyton így tart. Talán ez volt az ok, mely meglepett utitársamat Zágrábra nézve előnyös összehasonlításra indítá, midőn e szavakra fakadt: „Már e tekintetben a mi fővárosaink roppantul elmaradtak és Zágráb, melyet némileg Budával lehet összehasonlítani, elsőséget érdemel!“ Nekem ezen észrevétel fájt, nem is nyomhattam el magamban az elkeseredést visszonzás nélkül; de végre be kellett vallanom, hogy a mérleg Zágráb felé hajlik. Nem is a nagy házak, nem a magas paloták teszik a várost fővárossá és a benne való tartózkodást kellemessé, hanem a *tisztaság, a kövezet jósága!*

A *felső-városon* gyorsan áthatolván *Zágráb* fő műemlékéhez, a *püspöki vár* falai közt felmagasló főtemplomhoz siettünk.

Kétségtelen dolog, hogy a népesített helyek magaslatain hajdanta Isten házai épültek, és hogy, előbb temetői, később erődítvényi falakkal körülövezve, a görögök- és rómaiaknál acropolisokká, a kereszténveknél védelmi templomok- és kolostorokká, káptalani és püspöki várakká nőtték ki magukat

Akár merre tekintünk honunkban s a külföldön is, mindenütt így van. A pozsonyi káptalan a várban székelt templomával; Veszprémben, Győrött megvan a káptalandomb, mint várad; Nyitrán, Szepesváralján, Pécsett, Kalocsán és Esztergomban várak által voltak védve a székesegyházak. Zágrábban a püspöki vár saját tornyos bástyáival, a káptalandomb kapuzatai- és falaival erős papi várat képeztek, míg a polgári

város ismét saját erődítményekkel bírt, melyek maradványai itt-ott mai napig is láthatók.

Mely időből valók a püspöki vár magas falú, tekintélyes tornyai? — alig lehet biztosan meghatározni. A történelem gyér forrásai állítják, hogy IV. Béla idejében Zágráb *városa* még védtelen volt; de nyiltnak kellett a templom helyének is lennie, mert a főegyházat a tatárok lerombolák, ha fel nem teszszük azt, hogy talán csak gyenge földvárral volt körülvéve, melyen a vad csordák könnyebben áthatolhattak.

Úgy látszik a zágrábi gazdag püspökök és káptalan még e csapás után sem gondoskodtak elégséges védművekről, mert az Ottokár és V. István között folyt harczban a cseh király csapatai Stájerből áttörvén, a káptalant és a főegyház környékét, melyen a bán hajdani palotája állt, lerombolák, míg az erősebb felső-várost sértetlenül hagyták.

Ámbár bizonyos, hogy a XVI. század elején Lukács püspök a püspöki lakot helyreállítá, még is a vár nagyszerűbb mérvben való kiépíttetését és a törökök elleni erősítését Bakács Tamásnak kell tulajdonítanunk. E várnak az alsó-város felé fekvő része már jobbára elveszté félelmes külsejét, mert az előtte levő püspöki kert igen díszes előtereül szolgál, de a káptalani térfelé még mindig oly annyira eredeti, meglepő és tiszteletet gerjesztő, hogy nemcsak a régiségbuvárt fogja megállásra birni, hanem bárkit is. A mi azonnal szemembe ötlött, az a kerékből felágaskodó szarvas, a Pálffyak és Erdődyek régi czímere és eme felirat:

THOS CAR STRIGON 1517 ·

és így a vár e részét teljesen datáltnak vehetjük.

A magas kapuzaton belépvén, a tér szűk-volta miatt, mintegy utunkat állja a templom nagyszerű tömege, melyet csak akkor foghatunk fel egész magasságában, ha fejünket hátrahajtjuk. Mily benyomást tenne e roppant építmény, ha nem egy püspöki vár meglehetős szűk udvarán, de nyilt téren állana!

És mégis e nagy tömeg kellemetlenül hat reánk, mert bevégzetlen, egyoldalú. Lehetetlen, hogy az első építész lángesze ilyen homlokzatot akart volna adni remekművének! mely t. i.

csak az utókor értelmetlensége által juthatott ilyen összhangzatlanságra. A kapuzat régies és díszes volta, az újabbkor idétlen férczművei alatt is megtartá átmenet-korszaki jellegét úgy, hogy mostani sajátságos külsejét csak az oldalnézetek és a szentély feledtethetik a régiségek ismerőjével.

Akármily hiányosak legyenek az e székesegyház keletkeztéről szóló adatok, maga az épület alaprajza és átmetszetei eléggé tanusítják, hogy az épület különféle korszakokban át- és átdolgoztatott. Harcz és villámcsapás, tűz és elhanyagoltság készteték az utókort, hogy e három-hajóu és ugyanannyi polygonál záradékban végződő templom középfalait alacsonyabbra vegyék és így boltozatát is alászállítván, magasztos benyomását elmossák. Hosszabb ideig kellett volna e nevezetes egyház körül időznöm, tornyát és padlásait átkutatnom, hogy bizonyossággal állíthassam, miként e templom, melynek mellékhajói sokkal alacsonyabbak, valaha saját ablakokkal biró középhajóu volt — mely ezen okból kell, hogy sokkal magasabb is volt legyen — csak akkor, ha ezt felteszszük, és az úgyis későbbi változtatások által polygonná lett záradékokat eredetileg, mint p. o. a győri főegyházon is látható, körivűnek gondoljuk, fogjuk érteni, miért hasonlít a főkapu annyira a jákihoz, mit akarnak ott a gugoló fehér-márvány oroszlánok, mit a kerek ablak, melynek helyén most a nagy ének-kari csúcsíves ablak áll. Gondoljuk csak az északi tornyot, melyet 1529-ben Thurn gróf lerontatott, egyenlően kiépítve a délivel, a homlokzat középfalát a torony harmadik emeletéig felnyúlva és a tetőzetet csak a középhajóra számítva; és be fogjuk látni, hogy itt, valószínüleg a halhólyagos gothika szakában, a hosszhajóban az oldalhajók falait az ablakokkal együtt emelték, míg a szentélyben, főleg kezdetén eredeti, magasságában meghagyták.

Ez egyéni vélemény, melynek megalapítására behatóbb vizsgálatok kellenek; de hogy a zágrábi templom, akárhonnan tekintve, semmi szervezetes, semmi összhangzó behatást nem tesz, csak eme szerencsétlen kontárkodásoknak tulajdonítható. Legrégibb részei lesznek azonban a most sekrestyének használt kápolna, melyet II. István püspök, IV. Béla király dalmácziai kisérője, sz. István vértanu tiszteletére emelt, a torny-aljak

falba rejtett lépcsőikkel és a czofpos styl által jellegéből eléggé ki nem vetkőztetett főkapuzat!

A csarnokokat képező oszlopnyalábok könnyűdedek, részint egészen durván hagyott, vagy torzálczákkal ékített, részint áttört növényzetű oszlopfőkkel. A hevederek több helyen gazdagon tagozottak, a zárkövek díszesek, az ablakok egyike középett szamárhát-ív által felső és alsó részre osztott.

Mind e részletek bővebben tanulmányozhatók *Lippert József* építész rajzai után, ki *Weiss Károly* szerkesztővel a bécsi cs. k. központi bizottság által ezen főegyház felmérésére és leírására kiküldetvén, munkájok eredményét azon bizottság közlönyében, a „Mittheilungen der k. k Central-Commission für Baudenkmale" 1859. szeptemberi és oktoberi füzeteiben kiadták.

Egyet-mást azonban mégis föl kell említenem, mi specifice a magyar embert érdekelheti. A déli kápolna pompás szárnyoltára, Erdődy Tamás síremlékével, a falba faragott papi székekkel, a nálunk már ritkulni kezdő és a lomtárakba vándorló hadi díszekből, t. i. diadaljelül felakasztott vért-, sisak-, buzogány- és kardból álló emlék — 1693-ból — figyelemre méltó.

A góthizáló főoltárt b. Haulik bibornok 1843-ban *Sickinger* által Münchenben készíttette; ugyanonnan kerültek a főhajó záradékának festett ablakai, míg a 26,000 forintos orgonát Würtembergből hozták. Ezek bár a templom építési módjával megegyeznek és nagy költséggel készültek, mégis némi nyugtalanság érzetével töltik el a néző keblét. A pozsonyi főtemplomi szentségtartó ajtajára emlékeztető vasajtókkal elzárt szekrények, az oltár fölött álló herma, az oltár előtti ezüst palla — a zágrábi egyház vagyonos és még régi emlékekben gazdag kincstárára mutatnak.

A mellékhajók keleti részei választó rácsozatokkal mintegy *lettner*-ek mavadványaival elzárva külön kápolnákat képeznek; az egyes oszlopok pedig vízszintes támokkal erősítvék és karzatokkal, melyekre csinos vasmívű lépcsők vezetnek, díszítvék. Ily erődítésekre valószinüleg a gyakori égések és a templom hosszabb ideig szabad ég alatt állta készteté az építészeket.

Az északkeleten fekvő kápolna *sz. Lászlónak*, a püspökség alapítójának, van szentelve. A gazdagon aranyozott szárny-

oltáron e király életéből vett csodák, Horvátország hódolása, a a papoknak egyházi készletekkel megajándékozása, az alamizsnálkodás stb. stb. ábrázolvák. Az ajánlat így hangzik:

DIVO
PRIMO LADISLAO REGI HVNGARIAE
SVB
PRIMO JOSEPHO REGE PANNONIÆ
EST
HÆC ARA PIE DEDICATA 1690.

A pelikános püspöki czímer az oltár fölött Babbits János lectort mutatja be e mű pártfogójául.

(Folytatása következ.) Römer Fl.

Hunyadi Jánosnak egy leiratlan ezüst pénze.

Boros-Jenön (Arad m.) a régi vár közelében a *Körösben* sokféle régiséget találnak, főleg pénzt. Ezeket többnyire *Szabó Alajos* úr, *Aczél Péter* aradi polgármester volt nevelője s jelenleg jószágkormányzója veszi meg. Nem rég az aradi gyülés elnöke vendégszerető házában mulatván, sikulai gazdag könyvtárát és gyüjtött pénzeit vizsgálván, érmészetünkre nézve becses darabot találtam, melyet a lelkes tulajdonos m. n. muzeumunknak átengedni szíveskedett.

Az érem hasonlít a Rupp Tab. XVI. 464. ábra alatt lerajzolthoz, melyet szerző igen ritkának nevez. A különbség a II. fajuaktól ez:

a külső gyöngyös, belső alig látható szalagos körben:

· IOhAnnꟻS · Dꟻ · hVnIADꟻD · ;

a kettős kajmos kereszt a három ívnek (nem vonalon) középsőjén áll, a betűk R—L a két kar közt vannak;

)(† M · WLADISLAI · RꟻGIS · D · ꟻ

A czímer hasonló Rupp XVI.464-hez, de nem *scutum corotum*, hanem vízszintesen osztott paizs, melynek felső mezőnyében a korona, alsójában a nyolcz pólya látható.

E leirásból kitünik, hogy ez érem *új nemet* képez és hogy a maga nemében eddigelé — tudtunkra — *egyedüli*.

Lippart épitész

Scitovszky János bibornok hercegprimás kérésére a király jóváhagyta, hogy szent István jobb keze számára ereklyeszekrényt készittessen.
Az épitőművész a bibornok felkérésére megtervezte a 35 hüvelyk magas és 2o hüvelyk széles, oszlopzatos szekrényt, melyben a fedél alatt ...oromkorona áll ... a mennyezet alá Szent István szobrát helyezik el. A szekrényben egy aranyozott ezüstből készült kisebb szekrényben lesz a szent jobb.

Divatcsarnok, Bp. 1861. dec. 3o.
53. sz. boritólapján.

LIPPERT JÓZSEF,épitész/1826-1902/

Korának egyik legismertebb purista restaurátora.Részt vett a bécsi Szt.István templom és az olmützi dóm restaurálásában.1857-től Simor János esztergomi érsek foglalkoztatta.Esztergomi bazilika,primási palota,a drégelgelyi Szondy kápolna ,pozsonyi,győri emlékek restaurálása főbb müvei. 137.old. 69.jegyz.

KOZÁK KÁROLY-LÉVÁRDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS:A győri szé-
s-egyház szentháromság/Hédervary/kápolnája 99.old

Arrabona,14.A Xantus János Múzeum Évkönyve,Győr,1972

Lippart épitész

A Szent István jobb keze számára készült ereklyeszekrényhez nyolcvan font ezüst került felhasználásra, s a tervezőn kivül öt művész vett részt a munkában: Seitz szobrászmüvész, Karger mintázó müvész, Brös ötvösmüvész, Chadt zománcozó müvész és Grüne mintázó és vésnök müvész.
Az 1862. évi londoni iparmükiállitáson bemutatják az ereklyeszekrény rajzát.
A Főváros és Vidék c. rovat részletesen ismerteti a mü külső diszitéseit és belső berendezését.
Divatcsarnok, Bp. 1861. dec. 3o.
53. sz. boritólapján a "Főváros és Vidék" c. rovat.

Lippert József

Vas. Lap. 1874. 397. l.

— **Magan képtáraink** csekély számát a herczegprimás szaporitani törekszik, s Esztergomban a primási és káptalani könyvtár nagy termében fogja berendezni. Az épitkezési és berendezési munkálatok Lippert György művezstése alatt történnek. A primás eddig is több festményt vásorolt, leginkább külföldi festőktől; most bizonyára magyar művészekre kerül a sor.

— József

üködött *Gara Arnold* festőművész.

Dr. Lázár Béla, Legújabb francia művészeti áramlatok 329
Dr. Rózsa Miklós, Kernstok Károly ... 339
Lechner Ödön, Önéletrajzi vázlat ... 343
Vágó József, Wagner és Lechner ... 365
Iván Ede, Egy vázlatkönyv lapjairól ... 375
— Régi török fürdők Budán ... 393
Bálint Rezső, Salon d'Automne ... 409

JEGYZETEK

(r. a.), A Nemes-gyüjtemény és a modern művészetünk 70
A. S. Levetus, Az angol otthon (Könyvismertetés) ... 70
(B. R.), A forma problémája a képzőművészetben (Könyvismertetés) ... 87
Művészeti előadások ... 88
A Kéve kiállítása ... 171
Bölöni György, Pór Bertalanról és az új művészetről ... 171
Bálint Aladár, Műcsarnok ... 173
(V.), Művészet az utcán és a nyilvános helyeken ... 174
(B.), Szobrok, plakettek. Vedres Márk. — *(K. H.)*, Fémes Beck Vilmos ... 218
(F.), Lesznai Anna kézimunkái ... 219
(L. B.), Leszögezések ... 219
(B. R.), A városliget artisztikuma ... 219
(—elle), Városszabályozási korrektúrák ... 301
Bálint Aladár, Szellemidézés ... 302
(B.) Új színpad (Könyvismertetés) ... 304

Lippert József

vod

Blümelhuber Ferenc:

Az egyházi művészet régészeti és gyakorlati kézikönyvl. Esztergom 1873.

245. l. 285. l.

311. l. 313. l.

Víncenzo De' Stefani: *Estate.*

Lippert Ionef

epitéist

und

Reform. 1873. 288 sz

(Addtok a magyar mun-
verzet történetéhez)

és 294. sz.

Laid

Magyar Állam

1873. 289 sz

v Kor.

Lippert József műépítész. 1870.

Archaeologiai Értesítő.

II., 1870., 8. szám, 155.

Lippert József

Évek előtt több Szatmármegyei
fatemplomot fölvett. Temples felvette

Arch. Ert. 1872. VI. 46. l. ↓ u. o. VI. 73 l.

Lippert József, épi tész

Religio, 1873. I. ro. 31. sz.
246. o.

Egyh. Tudósitásoll.

Lippert Josef Erwin

Ritter von Granberg

Baumeister

* Arad 1826

1857-62 restaurirte er die Domkirche zu Raab, 1864 dem Dom zu Pressburg, baute 1870 die Façade der Grauer Domes aus, und führte die Kirchen zu Kremsier, Olmütz und Wellchrad-Wietskovitz auf u. s. w.

Singer Künstlerlex

III. k. 17. l.

A III. ik kötettől a Singer végig pontosan fel van dolgozva.

846 Weirotter Franz Edmund

Firenze mellett a Roma felé vezető úton. (Küsser Florenc ~~nacher V~~ am Weege nacher Rom.) Rt.

138 m. 103 z.

K. 5

Lippert József

l.

Művészi Ipar

II. 248 l.

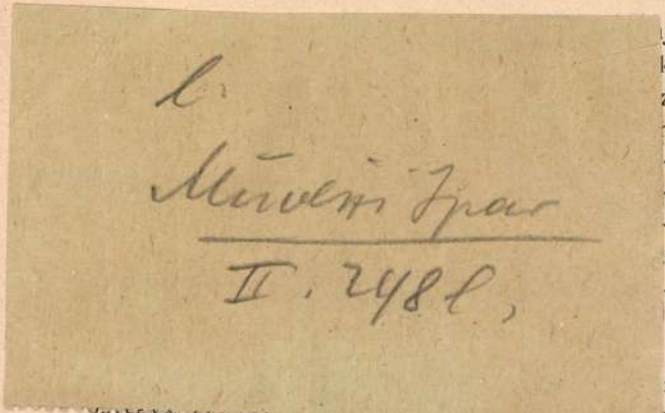

birtokában lévő művét a francia államnak hagyományozta. Ezek közül néhányat a *Lyoni* muzeumban, néhányat *Luxembourg*-muzeumban helyeztek el, a képek legnagyobb része pedig a *Louvre*-nak jutott. A Louvre igazgatósága azonban nem fogadta el a képeket, mert a muzeumban már nincs hely.

—

— **Fölfedezett Castagno-freskó.** Firenzében fölfedezték a minap *Andrea del Castagno* (1390—1457) egyik hires freskóját, amelyről majdnem minden műtörténész megemlékezik, melyet azonban sokáig hiába kerestek az Annunziata-templomban, ahol a hagyomány szerint sokáig gyönyörködtek benne a régi patriciusok. Valakinek eszébe jutott most, hogy a Vassary műtörténész megjelölte helyen, a templom Montaguti-kápolnájában kutassa a freskót. Az oltár nagy képét eltávolították és meg is találták mögötte a híres falfestményt, amely Szent Jeromost ábrázolja

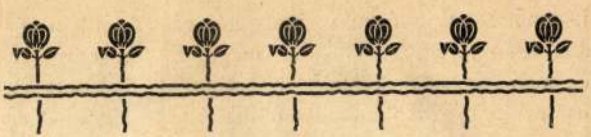

* * MAGYAR * *

ANEKDOTAKINCS

MÜHLBECK KÁROLY rajzaival

Gyüjtötte és magyarázza TÓTH BÉLA.

Nagyérdekü irodalmi ujdonság!

—

Amin a magyarság Árpádtól e mai napokig jóizüen kacagott s a mibe szelid vagy borsos humorral belefektette életbölcsességét, mindezt az élvezetes és viditó anekdotát garmadába gyüjtötte **Tóth Béla** a legelmésebb magyar tárcairó. A humor és tréfa fényes tüzijátékaiban gyönyörködik, a ki ezeket a lapokat elolvassa; bennük nemcsak a magyarság hagyományos, hires humorára és mókáira talál, hanem a szittya faj szellemének savára, borsára. Mulattatóbb s magyarabb könyv nem is készült még a magyar család számára, mint ez az anekdotagyüjtemény, a mely sok jóizü, bolond, furcsa, ámulatba ejtő históriát mesél el, de óva kerüli a trágárságot s a mely finom tükörben mutatja be: min vidult, min kacagott, min mosolygott ezer esztendőn át a

Lippert József

Petrik Albert: "Az esztergomi főszékesegyház" c. tanulmányában a székeegyház történetéről ad átfogó képet. A külön böző korok épittetőinek felsorolása mellett a magyar és külföldi épitőművészek munkájáról is beszámol. Bécsi épitőművész /Kühnel Pál/ készitette az uj székesegyház eredeti terveit, de Hild József adta meg a kupola monumentális formáját. Lippert József müve a belső berendezés, mely "nemes egyszerüsége mellett is grandiózus, s a müvész nagy tudását bizonyitja. A szobrokat a bécsieken és más külföldieken kivül magyar szobrászok készitették.

ÉLET, Bp. 1910. május 29. II. évf. 22. sz. 714-718. lapokon.

Nyilatkozat.

A Vas. Ujs. 1861 évi 41. számában megjelent „*Zsombár*“ czimü költeményemre nézve ki kell jelentenem, hogy az semmiféle élő személyre nem akart vonatkozni. Hogy mégis találkozott a vidéken egy előkelő család, mely szándokos sértést olvasott ki belőle, azon nagyon csodálkozom, s a tisztelt család megnyugtatása végett kötelességemnek tartom, oda nyilatkozni, hogy ha szándokosan sérteni akartam, akkor az én eljárásom csakugyan jogtalan és lovagiatlan és hogy ezen esetben teljes készséggel kérem a bocsánatot.

Zajzoni.

Nemzeti szinházi napló.

Péntek, dec. 27. „*A szigetvári vértanuk.*“ Eredeti szomorujáték 5 felv. Irta *Jókai Mór.*

Szombat, dec. 28. „*Dinorah, vagy a ploermeli bucsu.*“ Opera 3 felv. *Meyerbertől.*

Vasárnap, dec. 29. „*Liliomfi.*“ Eredeti népszinmű 3 felv. Irta *Szigligeti.*

Hétfő, dec. 30. „*Londoni arszlánok.*“ Vigjáték 5 felv.

Kedd, dec. 31. „*Windsori vignök,*“ Vigopera 4 felv.

Szerda, jan. 1. „*Dobó Katicza,* vagy : *az egri szép napok.* Eredeti történeti népszinmű 3 felv. *Tóth Kálmántól.*

Csütörtök, jan. 2. „*Szép Ilon.*“ Opera *Mosonyitól.*

Budai népszinház.

Dec. 28. ParténYi jutalmaul, először : „*Vén huszár-strázsa,* vagy : *párbaj sötétben.*“ Vigjáték 3 felv. Magyaritotta *Székely Kálmán* (álnév).

Dec. 29. „*A csizmadia mint kisértet.*“ Népszinmű 3 felv. *Szigetitől.*

Dec. 30. „*Puszták fia.*“ Eredeti népszinmű 3 felv. Irta *Balázs Frigyes.*

Dec. 31. Először : „*Szilveszter éje.*“ Népszinmü 3 felv. Irta *Turcsányi Gyula.*

Január 1. „*István, első magyar király.*“ Eredeti szomorujáték 5 felv. *Dobsa Lajostól.*

Nyilt tér. *)

— **(Nyilatkozat.)** A Vasárnapi Ujság 1861. 50-ik számában megjelent „Debreczen főutczája“ s a „Debreczeni népviseletet“ illetőleg, miután nemcsak a Debreczenben megjelenő Hortobágy, hanem mások is azon hiedelemben vannak, mintha az első kép felküldése is — melynek hűtlensége miatt sokak roszalását vagyok kénytelen hallani — általam történt volna, ki kell jelentenem: miszerint a két kép közől én csak a népviseletet rajzoltam, a másikat pedig nem is én küldtem fel.

Saját művemre vonatkozólag, hogy a Hortobágy s némelyek előtt a nászmenetnél is ott valamely kalap, főkötő vagy arcz nem egész hűségben tünnek elő, azok oly néha megbocsátható hibák, melyek — mig a rajz a különféle műkezelések után a nyomdán keresztül napvilágot lát — esetlegesen is előtünhetnek; azért tehát ne legyünk mindenben oly pedáns, kimélytelen birák. Debreczen, 1861. dec. 24-én. — *Kallós Kálmán,* főiskolai rajztanár.

— **Felhivás.** Folyó 1862-ik évre t. Ormody Bertalan ur által kiadni szándokolt, s még mult év augusztus havában megjelenni igért „Országgyülési naptár“-ra Nagy-Károlyból m. év junius havában több t. ur részéről előfizetési dijakat küldöttem fel, mindamellett a naptárpéldányok nemhogy az igért időre, de még ezideig sem jelentek meg; miért is felkérem t. Ormody Bertalan urat, hogy gyüjtőivemen feljegyzett t. előfizető uraknak, kik ez ügyben engem sürgetnek, bármi módon legyen szives eleget tenni.

Dudássy László.

Kérelem. Azon t. cz. urakat, kikhez a „*M. Tud. Értekező*“ czimü vállalat ügyében előfizetési fölhivások intéztettek, tisztelettel kérjük az érintett s még be nem küldött gyüjtő-iveknek legföljebb folyó januar hó 15-ig beküldésére, hogy a már sajtó alá adott I. füzetnél a nyomandó példányok száma felől magunkat jó eleve tajékozhassuk. Kelt Pesten, januar 2. 1862. *Knauz Nándor, és Nagy Iván,* kiadó szerkesztők.

Szerkesztői mondanivaló.

5905 **Csik-Somlyó.** N. I. Vettük a becses küldeményt. Örvendünk a viszonttalálkozásnak, s valóban megható ránk nézve, lapunk régi barátait folyvást a régi meleg részvéttel gyülekezni látni; s ha néha a körülmények a viszony ideiglenes félbeszakitását parancsolják is, örömmel tapasztaljuk jó ismerőseink mielőbbi visszatérését. Igy van ez munkatársainkkal és előfizetőinkkel, a mint a hirlapok mai özönében nem is csodálkozunk. 50—60 hirlapi vállalat van most s midőn megindultunk ötöd-hatod magunkkal jártuk a szomoru tánczot. Az első évtizedet becsülettel akarjuk bevégezni s reményünk van, hogy teljes számmal is fogjuk ezt tehetni. Az ég áldja minden jóakaró ügybarátunkat ez uj évben!

5906. **H. M. Vásárhely.** Sz. Á. A költemények megérkeztek. Nem válaszoltunk azonnal, mert reméljük, hogy addig közölni is fogjuk. A mi meg is fog történni.

5907. **Az év utolsó napján.** Eszmedús elmélkedés, fájdalom, hogy elkésett.

5908. **Tete puszta.** A czikkekből egyetmást használandunk; a küldött térképek nem lapba, hanem iskolai kézikönyvbe valók s különben is sokkal olcsóbb pénzen szerezhetők meg a könyvárusoknál, mint a mibe azok kimetszetése kerülne. Ki keresné a V. U.-ban Európa, Ázsia, Afrika stb. mappáját.

5909. **Keveházi.** Azt kivánja nekünk : „Éljen az uj évben lelki és testi ürömöknek közepette, még a hajnali Pyr életét ünnepeli.“ Hát — hasonlóképen kivánjuk.

5910 Uj évkor összegyülő teendőink halmaza okozza, hogy több beküldött levélre és czikkre most nem válaszolhatunk.

*) E rovatban közlött czikkekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelőséget a Szerk.

SAKKJÁTÉK.

106-ik sz. feladvány. — Amelung F.-töl (Fellinben).

Sötét.

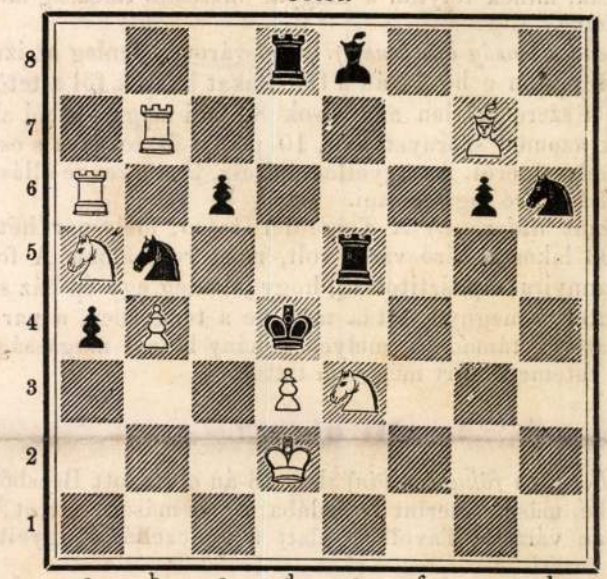

Világos.

Világos indul, s 3-ik lépésre matot mond.

A 101-ik sz. feladvány megfejtése.

(Moser Adalberttől Königsbergben.)

Világos.	Sötét.	Világos. A)	Sötét.
1) F a 5 — c 7	B h 8 — h 1 A)	1)	B h 8 — h 3
2) B g 1 — h 1	g 4 — g 3	2) B g 1 — g 3 †	B h 3 g 3 :
3) B h 1 — h 3	lépni kell.	3) F c 7 — g 3 :	lépni kell.
4) F — vagy H —‡		4) F — vagy H —‡	

Helyesen fejtették meg. *Veszprémben* : Fülöp József. — *Nagyváradon* : bár6 Meszéna István. — *Pesten* : Cselkó György. — *Szombathelyen* : Kupai. — *Parabutyban* : Rothfeld József. — *Kis-Szállási pusztán* : Puszták fia. — *Buzsákon* : N. N. — *Kővágó-Örsön* : Gold Samu. — *Kis-Tapolcsányon* : Büttner Géza. — *Pásztón* : Kovács Zsigmond. — *B.-Ujvároson* : Kovács Lajos. — *Alsó-Dabason* : Metelka Béla. — *Berhidán* : K—y. — *Gyula-Fehérvárott* : Horváth Lajos. — *Sarkadon* : Nagy Lajos.

Rövid értesitések. A 104. sz. feladványban, kettős megfejtés kikerülése tekintetéből *h* 1-re *Sötét Vezér* állitandó. — *Pásztó* : K. Zs. A küldeményt köszönettel vettük. A 102. sz. f. ugy, a mint megjelent, hibátlan. — *Kis-Tapolcsány* : B. G. Elintéztük. — *Sz.-Endre* : P. A Meg volna fejtve, ha a második lépésben a Sötét Bástya sakkot nem mondhatna. — *Alsó-Dabas* : M. B. Csak a 102. számut nem. De ön részvétének s igyekezetének örülünk. — *K.-Örs* : G. S. Ön megjegyzése helyes. A feladványokért vegye köszönetünket. — *Poroszló* : Nyilas Alajos. Ön a 94. sz. feladványnak helyes megfejtését küldötte be. — *Szombathely* : 1) B c 4 — c 5 huzásra Sötét a matot kikerüli, ha szükség, megmondjuk miképp.

HETI NAPTÁR.

Hó- és hetinap	Katholik. és Protest. naptár		Gör.-orosz naptár	☉ Nap- kelet ó.	kelet p.	nyug. ó.	nyug. p.	Izraelit. naptár	☾ Hold- kelet ó.	kelet p.	nyug. ó.	nyug. p.
Január			Dec. (ó)					Tebet				
5	**Vasár.**	**E** Telesfor	**E** Simon	**24 A 4 Adv.**	7	50	4	22	4 Simeon	10	7	10	26
6	**Hetfő**	**Vizkereszt**	Menyus	**25 N. Kar**	7	50	4	23	5 Gáspár	10	26	11	34
7	Kedd	Bálint. Nik.	Dicsőke	**26 B. A. elj.**	7	50	4	24	6 Dicső	10	46	*	*
8	Szerda	Szörény a. ☽	Fodorka	**27 Istv.vér.**	7	49	4	25	7 Fodor	11	8	12	38
9	Csütör.	Julián vért.	Er. (Er.)	28 2000 vér.	7	48	4	26	8 Erős	11	32	1	43
10	Péntek	Agathon p.	Ernő	29 1400 vér.	7	48	4	28	9 Ernő	12	1	2	47
11	Szomb.	Math. Theod	Tilke	30 Aniz Z.	7	47	4	29	10 **19. Sa.**	12	35	3	49

Holdnegyed : ☽ Első negyed 8-án 12 óra 3 percz reggel.

TARTALOM.

Gróf Dessewffy Emil akademiai megnyitó beszéde (arczképpel). — Szalk-Szent-Mártonban. *Szél Farkas.* — Szolnok védelme. *P. Szathmáry Károly.* — Sutorina (képpel). — A pesti uj redoute-épület (képpel). — A magyar Alföld egy vidéke. — Petőfi lakása Gödöllőn (képpel). — 1862. *Jókai Mór.* — **Tárház** : Irodalom és müvészet. — Ipar, gazdaság, kereskedés. — Közintézetek, egyletek. — Közlekedések. — Balesetek, elemi csapások. — Mi ujság? — Értesités az akad. palota terveinek mülapja iránt. — Nyilatkozat. — Nemzeti szinház. — Budai népszinház. — Nyilt tér. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Felelős szerkesztő **Pákh Albert** : (lak. magyar-utcza 1. sz.)

Kiadó-tulajdonos **Heckenast Gusztáv.** — Nyomtatja **Landerer és Heckenast,** egyetem-utcza 4. szám alatt. Pesten 1862.

lőnek : — tisztelettel kéretik az igazgatóság, hogy a vidékeni részvényeseket maguk miheztartása tekintetéből már csak azon oknál fogva is értesiteni sziveskednék, hogy hasonló hallgatag eljárás által a hazai közönség az ilynemü vállalatoktól el ne idegenedjék. — *Több vidékbeli részvényes.*

+ (*Uj vasut.*) A déli vaspálya-társulat Kis-Bérről Pápára egy szárnyvonalt akar épiteni.

Balesetek, elemi csapások.

+ (*Tüzvész.*) Uj-Pesten dec. 26-án este tűz ütött ki, mely az ottani kávéházat elhamvasztotta.

+ (*Tüzvész.*) Rust város Sopronmegyében f. hó 19-én leégett, a templom, paplak, kórház és községháza is elhamvadtak. A középületek biztositva voltak, minek folytán a magyar biztositó társaság mintegy 7000 ftig van érdekelve.

+ (*Szerencsetlenség épitésnél.*) Kaposvárott jelenleg az izraelita imaházat épitik, s midőn e hó 18-án a födélfákat hurzták föl a tetőre, az állás összeomlott, s a szerencsétlen munkások 8 ölnyi magasságból alázuhantak. Kettő közülök azonnal szörnyet halt, 10 pedig összezuzva s eszméletlenül vizetett el a helyszinéről. Az ügyetlen épitész, ki a gyenge állást emeltette, kétségkivül felelőségre fog vonatni.

+ (*A Vezuv áldozata.*) A Torre del Greco, mely pár hét előtt még virágzó, 18,000 lakossal biró város volt, most romhalom. A folyton tartó földrengések annyira elpusztitották, hogy jelenleg egy ép ház sincs benne. A Vezuv főkraterjei megnyugodtak már, de a tengerben, a parttól 100 lépésnyire uj kraterek támadtak, melyek nehány lábnyi magasságra hányják föl a vizet, de tetemesb kárt még nem tettek.

Mi ujság?

+ (*Gr. Forgách főkanczellár*) dec. 28-án elutazott Bécsből, némelyek szerint Berlinbe, mások szerint Drezdába, ismét mások szerint Velenczébe. Vissza jan. 6-án váratik. Távolléte alatt a kanczelláriа ügyeit Rohonczy udv. tanácsos vezeti.

— (*Xántus János*), Amerikából hazatért derék honfitársunk, ki most Győrött van, a folyó január hóban hosszabb ideig fog Pesten tartózkodni. A dec. 20-ki akademiai nagygyülés alatt szintén itt mulatván nehány napig, alkalmunk volt, a jeles férfiuval annyi év lefolyása után ujra találkozni s azon gyönyörü madárgyüjteményt is láthatni, melyet Amerikából hozott a n. Muzeum számára. Vasárnap, dec. 21-én a Muzeum igazgatója, Kubinyi Ágoston ur lakásán többen összegyülekezvén, a háziur felköszöntéséből megértettük, hogy Xántus János hazánkfiának neve a külföldi tudományos világban is érdemlett tiszteletben részesül, s igy a többi között egy első rangu angol tudományos intézet titkára „a most élő ornithologok (madártanászok) legjelesbikének“ nevezi. Meg kell emlitenünk, hogy ez alkalommal Kubinyi Ágoston igazgató ur 40 éves magyar tisztviselői jubilaeumát ünnepelte, melyben szerencsekivánataikkal tisztelői közül számosan vevének részt.

+ (*Mosonyi Mihály*) egy nyilatkozatában kijelenti, hogy „Szép Ilon“ operájának megnyirbálását a nemzeti szinház igazgatósága az ő saját ohajtására tette, minthogy a kihagyott helyeket nem tartotta eléggé sikerülteknek.

+ (*Jagócsi Péterfi József*) a tuldunai vinczellérképezde igazgatója folyamodott ő Felségéhez, hogy engedtetnék meg neki az intézet javára egy 150,000 db. 50 kros sorsjegygyel összekötött sorsjáték rendezése, melynek tiszta jövedelme valamely takarékpénztárba betétetvén, a kamatokból szegény ifjak fognának a népposztályból vinczellérekké képeztetni.

+ (*Tánczvigalom.*) A lévai kaszinóegylet a szükölködő székelyek javára febr. 2. és 3-ik napján fényes tánczvigalmat rendezend.

+ (*Pozsonyban a Duna hidjának fölszedésével*) addig késedelmeskedtek, mig végre a jégzajlás a hajóhid egy részét egészen elsöpörte. Nem mindig jó azt a közmondást alkalmazni, hogy „lassan járj, tovább érsz.“

+ (*Erőszakos birtok-elfoglalás.*) Kolozsvárról irják a „P. N.“-nak, hogy Felekfalu oláh lakói az ottani erdőt, mely Kolozsvár birtokához tartozott, mindjárt az uj kormányzó megérkezte után maguk közt felosztották s nagy serényen levágták. Kolozsvár polgármestere tüstént jelentést tett gr. Crennevillenek, ki a sérelem orvoslását meg is igérte. Hanem azért a levágott fákat többé nem lehet törzsökeikre visszaállitani.

+ (*Istentelen szülők.*) Temesvárról irják az „Alföld,“-nek, hogy ott a gyárvárosban egy istentelen atya két gyermekét ugy szólván befalaztatta, s hónapok óta csak ételhulladékokkal tartotta, a legnagyobb tisztátalanságban. A szörnyü tettet végre a házmester vette észre s feladása következtében az elkinzott 5—8 éves gyermekek kiszabadittattak A kisebbik már áldozatul esett, a nagyobbik életéhez sincs remény. Hirlik, hogy az anya tudtával történt e szörnyü tett.

+ (*Tolvajok páholyban.*) Az aradi szinház egyik páholyából közelebb előadás alatt két egyént kisértek be a városházhoz, kiket egy, Temesvárott történt nagy tolvajlás részeseiül véltek fölismerni, egy onnan érkezett távsürgöny alapján. Utóbb kisült, hogy az elfogott egyének becsületes kereskedők.

+ (*A „Triester Ztg“*) ujévtől kezdve elveszti hivatalos jellemét. Épen igy járnak az „Agramer“ és „Temesvarer Zeitung“-ok is.

+ (*Csodaszülött.*) Bécsben egy csecsemő holtteste képezi most a közbámulat tárgyát, mely a köldökig ember, azon alól pedig — hal, pikkelyek nélkül. A gyermek Leobersdorfban született s csak nehány óráig élt.

+ (*A Vezuv kitörése*), mely e hó 10-én megszünt, 18-án este ujabban ismétlődött, s ezuttal nagy tömeg hamut hányt ki gyomrából. Azt is irják, hogy a nagyon megrongált Torre del Greco talaja mintegy 3 lábnyira föllebb emelkedett. Azt hiszik, hogy ez emelkedés csak ideiglenes, s a talaj ismét visszaszáll előbbi magasságára.

— (*Ungvárról Okolicsányi Zsigmond*) hozzánk irt soraiban kijelenti, hogy távollétében Unghmegye főjegyzőjeül neveztetvén ki, ezen — különben is csak félreértésből származhatott kinevezést el nem fogadhatja.

+ (*Rajkovics, az ujvidéki „Komaróc“ szerb élczlap szerkesztője*) az „Ost u. West“ szerint decz. 19-én pétervárади katonai törvényszék elé idéztetett.

+ (*Bolnai a budai szinházban*) nem fog föllépni, mint közelebb hire járt. Csupán a nemzeti szinpadon lép föl egyszer, mint „Hamlet,“ a budai népszinház javára.

+ (*Tanfolyam az angol nyelvből.*) Egan James 1862. jan. 2-án az angol nyelv és irodalomból nyilvános tanfolyamot nyitott meg, mely esti 5 órától 7-ig a főreáltanodában minden koru és rendbeli egyének számára 5 ft havi dijért tartatik 8—10 személyre terjedő társas órák is tartatnak, ugyanazon áron, s tetszésszerinti időben és helyen. Bejelentések történnek : Terézváros, sip-utcza 3. sz. a.

+ (*Ujonczilleték.*) Az 1862. évi összes ujonczilleték 85,000 főre megy, ebből a magyar koronaországokra 25,642 ujoncz esik, kik az 1841, 1840, 1839, 1838 és 1837-iki korosztályokból lesznek kiállitandók.

+ (*Hogy az életbiztositás*) az első magyar biztositó társaságnál menynyire terjed hazánkban, arra nézve a „M. O.“ megemliti, hogy csak Szegeden több százezernyi összeg biztosittatott az utóbbi pár hét alatt.

+ (*A Szöllősy növérek*) a budai népszinháztól „elbocsáttattak.“ Ezt Molnár szinlapjai jelenték lakonikus rövidséggel s jó adag gyengédtelenséggel Decz. 26-án ennek következtében némi tüntetés volt a népszinházban a Szőllősy nővérek javára.

+ (*Galiczia felosztása.*) A bécsi hivatalos ujság egyik közelebbi száma jelenti, hogy egy nov. 19 iki legfelsőbb kézirat következtében Galiczia két közigazgatási kerületre, egy lengyel és egy oroszra osztatott fel. A galicziai királyság legfelsőbb politikai s közigazgatási vezetése egy Lembergben székelő főkormányzó kezeiben egyesittetik, s ez alá a lembergi és krakói, két egymástól független politikai országos hatóságok rendeltetnek.

+ (*Gyürky Bálint*), a Hontmegyébe kinevezett első alispán, nem fogadván el e hivatalt, helyébe Szilassy Gábor, volt cs. k. tszéki ülnök neveztetett ki.

— (*Felhivás.*) A vasmegyei gazdasági egylet, mult nov. 4-ik közgyülési határozata folytán, 1862 jan. 7-ki Szombathelyen a „Zöldfa“ vendéglő termében nagy gyülést tartand, — melyben részt venni az egyleti tagok felkéretnek. — Ostffi-Asszonyfán 1861-iki decz. 18-án. — *Mészöly Ignácz* egyleti titkár.

+ (*Azon ereklyeszekrény, mely sz. István király jobb keze számára készül,*) Lippert épitész terve szerint 35 hüvelyk magas és 20 hüvelyk széles; a közbeneső tér átlátszólag kristálylyal van fedve és hosszában oszlopok által mezőkre van osztva. Az egészet egy pikkelyfedélzet boritja. E fedél fölött mennyezet emelkedik, mely alatt sz. István szobra áll; a szekrény négy sarkán két-két szent alakja áll, kisebb mennyezetek alatt. A szekrényt tiz angyal emeli, kik egy talajon térdepelnek, mely tiz delphinen nyugszik. A szekrény belsejében egy kisebb ereklyetartó van üveg-hengerrel, s ebben a szent király keze. Minda két tárgy részben megaranyozva ezüstből készül s gyöngyök, drágakövek és zománczczal lesz diszitve. A hozzá kivántató ezüst mintegy 80 font sulylyal birand. Ez ereklyeszekrény kiállitási költségeit a hg. primás az összes magyar püspöki karral együtt viseli. Rajza az 1862. évi londoni kiállitáson valószinüleg be lesz mutatva.

— (*Kakas Márton naptára még kapható!*) Erre nézve e kedélyes ömlengést olvastuk az Üstökösben : „*Kakas Márton naptára szerzőjének különféle ijedségei.*“ Először attól ijedtem meg, hogy a naptáramból az egész kiadás *egyszerre elfogy.*

Másodszor aztán attól ijedtem meg, hogy a naptáram *nagyon lassan fogy.*

Először attól féltem, hogy majd *egy se* lesz *kapható.*

Most meg attól félek, hogy *nagyon sok* lesz *kapható.*

Itt ugy látszik tévedés van a dologban : A tisztelt publicum összezavarja magát a rendőrséggel, én csak azt nem szeretem, ha *hivatalosan* beleszeretnek a naptáramba, s ugy *viszik el*; de ha a tisztelt olvasó közönség megkivánja : *vigye el mind;* én nem bánom. *Kakas Márton.*

Értesités.

Az akademiai palota terveinek műlapja iránt.

Tisztelettel tudathatjuk a t. cz. közönséggel, hogy az akademiai palota 5 tervének fényképészeti műlapja e napokban elkészül s jövő szerdától, jan, 8-ától kezdve a *Vasárnapi Ujság* kiadóhivatalában s *Ráth Mór* könyvkereskedésében 2 ftonkapható lesz. Azon általános érdekeltségnél fogva, melyet az Akademia épitkezési ügye most ujolag felébresztett, remélhető, hogy műlapunk minél elterjedtebb körökben fog pártolókra találni — A jövedelem egészen az épitkezési alaptőke javára fordittatik

Vidéki t. cz. előfizetőinket, kik megrendeléseiket e lapra már beküldték, biztositjuk, hogy számukra a képet tüstént el fogjuk küldeni.

Pest, jan. 2. *A Vasárnapi Ujság szerkesztősége.*

rencsétlen leányra ismertek. — Mi módon jött ő a Dunához, és mi oka lehetett ily módon vetni véget életének? senki sem sejti, annál is inkább, mivel a gazdag rokon után bizonyos szép örökség volt reá szánva, s a fiatal leány igen csinos külsővel birt; viselete pedig szeretetreméltó volt. — A harmadik szerencsétlenség a szomszéd Bogdány helységbelieket érte, hol legközelebb mult péntek virradó előtt a kath. paplak közelében helyezett szérün — szándékos gyujtás következtében, tűz ütvén ki — elhamvasztá az itteni gabnanemüket, s azonfelül még hét lakházat is. A tettes még eddig nem került hurokra. Végre :

Az átalánosan uralkodó nagy szárazság igen sokat levon a kukoricza, burgonya és szőleink iránt táplált nagy reményekből. *Á. J.*

+ (*Öngyilkosság.*) A „Zala-Somogyi Közlöny“ irja, hogy a tabi ref. segédlelkész agyonlőtte magát.

Mi ujság ?

△ (*Névmagyaritások.*) Legfelsőbb engedelemmel Schneider János, bajai takácsmester „*Szabó*“-ra, Nickel Mór s. a.-ujhelyi lakos *Miklósi*“-ra, Huber Antal, esztergomi városi főjegyző és fivérei Huber József, Iván és Sándor, „*Telkesi*“-re, Waltersdorfer Károly, bihari hajdu-bagosi jegyző „*Csellei*“-re, Kozik István, pesti lakos „*Kecskés*“-re változtatták vezetéknéveiket.

△ (*Gr. Forgách főkanczellár ur ő excja*) nehány napra Prágába utazott. Már vissza is érkezett.

+ (*Dinnye-ünnep.*) Rákos-Palotán ma dinnyeünnep lesz *Lukácsy* rendezése mellett. A programm igér dinnyén kivül pörkölthust, turóshaluskát, fehér czipót, kedvderitőt és zenét; mindezekért 1 ft. 50 kr. fizetendő le a pénztárnál. A vasutvonal indul Pestről d. u. 3¼, 6, 9½ órakor, Palotáról d. u. 4½, 8 és 12 órakor.

△ (*Pestváros hatósági személyzete*) szaporittatni fog, és pedig a törvényszéknél 12 egyénnel, u. m. 4 tanácsnok, 3 aljegyző (ideiglenesen), 4 alügyész és 1 tollnokkal; a kapitányi hivatalnál 13 egyénnel, u. m. 2 alkapitány, 3 tollnok s 8 térbiztossal. A kik ez állomásokra vállalkozni akarnak, jelentsék magukat a főpolgármesternél.

+ (*A vásári bódék Pesten*) már fel vannak állitva. Legyen szabad ezuttal egypár észrevételt tennünk. Honnan s mi czélból van az, hogy e bódékat a vásár kezdete előtt két héttel már fölépitik, s a vásár után két hétig még fennállva hagyják, holott mind fölállitásuk, mint szétbontásuk egy-egy nap alatt is megtörténhetnék. Az országos vásár Pesten két hétig tart, s igy minden ily alkalommal 6—6 hétig, s mivel évenkint 4 vásár esik, tehát évenkint 24 hétig disztelenitik e bódék az utczákat, sőt a forgalmat is akadályozzák. Ohajtandó volna, hogy az illető hatóság ez ügyet czélszerübben rendezné.

+ (*A bérkocsik dijszabályzatát*) a hatóság időnkint közzé szokta tenni emlékeztetésül. E szabályzat egyik pontja azt mondja : hogy minden bérkocsisnak szabadságában áll, a fuvárt a meghatározott áron *alól* is megtenni. Valahányszor e pontot olvassuk, mindig igen mulatságosnak találjuk ezt a „szabadság“-ot és a hozzá való engedélyt.

+ (*A bécs-pesti kirándulás*) sz. István napjáról Kisasszony ünnepére halasztatott. Ekkor lesz a városligeti népünnep is. Pest város tanácsa az érkező vendégek szives látására hirszerint 6000 ftot utalványozott. Sok pénzünk van.

+ (*Garibaldi Pesten van* !) Igen, minden tréfa nélkül mondjuk, hogy Garibaldi Pesten van, az „Európa“ szállodában. Saját szemünkkel olvastuk az ide érkezett idegenek névlajstromában. De ne ijedjen meg a t. publikum, nem arról az igazi Garibaldiról van szó, hanem egy más olasz utazó járt itt, kit véletlenül szintén ugy hivnak.

⊙ (*Viszály a budakeszi lakosok és lelkészök közt.*) A budakeszi lakosok különféle oknál fogva ellenségeskedésbe jöttek lelkészökkel, s azt el akarták körükből távolitani; azonban hiában terjeszték elő panaszaikat illető helyeiken, papjuktól nem szabadulhattak. Most tehát az „Ost D. Post“ szerint a lakosok kinyilatkoztatták, hogy ha e lelkészt körükből el nem távolitják, mindnyájan protestáns hitre fognak áttérni.

+ (*Mészárosoknak való.*) A „Hortobágy“ panaszkodik, hogy daczára a szarvasmarhák ára csökkenésének, a hus ára Debreczenben még mindig tartja magát; de ugymond, ezen könnyü segiteni a husmérés felszabaditása által. A nevezett lap ez állitását bebizonyitandó, Nagy-Váradra és Pestre hivatkozik, mely városokban állitólag szintén a fönnebbi módon segitettek a bajon. Hogy mennyire áll ez Nagy-Váradra nézve, nem tudjuk, de hogy Pestre helytelenül történt a hivatkozás, azt nekünk bátran elhiheti a „Hortobágy.“ Midőn Pesten a husmérést tökéletesen szabaddá tették, mi is azt hittük, hogy a szabad-versenyből a husevő-közönségnek is lesz egy kevés haszna; pedig dehogy lett : inkább a hus ára ment fölebb két krajczárral; s e tekintetben a mészáros urak közt oly szép egyetértés uralkodik, mintha csak összebeszéltek volna. Kérjük tehát a tisztelt debreczeni kollegát, máskor ilyesmiben ne hivatkozzék a pesti mészárosokra, mert majd el találják magukat bizni, s a hus árát — még fölebb emelik.

+ (*Tüzvész Pesten.*) Nem emlékszünk rá, hogy mikor volt annyi tűzeset hazánkban, mint jelenleg. Ez áll a fővárosra nézve is, hol minden másod — harmadnap megkongatják a harangokat. Mult szerdán is volt éjféltájban egy kis tüzünk : a feldunasor végén egy kis rongyos korcsma égett le. A tornyokban akkor kezdték a harangokat kongatni, midőn a tető már leégett.

⊙ (*A fehérmegyei gazdasági egylet*) f. hó 24-én Fehérvárott dinnyekiállitást rendezend az egylet szállásán.

+ (*Azon ezüst ereklyetartó*), melyben sz. István király jobb keze fog őriztetni; Lippert épitész terve szerint, Bécsben, Bröse W. bronzárugyárában készült, góth izlésü kápolnát ábrázol, mely mindkét oldalán, ugyszintén alsó részén is aranyozott alakokkal van ellátva s szép zománczozás és drágakövekkel ékesitve. Az ezüst sulya 120 márka.

△ (*Az államvizsgákat intéző bizottmány*) ujból szerveztetett; elnöke *Széll Kritóf*, váltófőtörvényszéki ülnök.

+ (*Stojanovics és legényének gyilkosa.*) Emlékezhetünk rá, hogy a mult évi szerb kongresszus alkalmával Stojanovics és legénye agyonlövetett. A tettes, Logor András, azóta fogságban ült, s végre kiderült, hogy őrült, s a gyilkosság elkövetésekor is őrült volt. Most tehát, mint ilyen, a zágrábi irgalmasok kórodájába vitetett.

⊙ (*Emberbe bujt kigyó.*) Fibán, abrudbányai orvos beszéli, hogy mult hó 17-én egy blersengi lakos nagy leányát azon kérelemmel vitte hozzá, hogy venné ki belőle a kigyót, mely azelőtt másfél órával bujt bele a mezőn alvás közben. Az orvos azonnal meleg marhavért csepegtetett a leány szájába; a kigyó már a negyedik cseppre kiugrott, a földön kettőt-hármat karikázott s azzal kiadta páráját. A kigyó mintegy lábnyi hosszu volt, derekán meglehetősen vastag.

+ (*Természeti ritkaság.*) Sziléziában oly őztehenet lőttek, mely az őzbakéhoz hasonló agancsokkal birt.

+ (*Egy szarka, mint gyujtogató.*) Troyesben történt, hogy egy szarka egy csomag gyufát lopott a szobából, a háztetőre vivén, ott addig kopogott rajta csőrével, mig lobbot nem vetett; minek következtében a ház is meggyuladt s teteje szerencsésen le is égett, a mint illik. Biztositsunk tehát, mert oly körülményből is eredhet veszély, a mire nem is gondolunk.

+ (*Ne legyünk kiváncsiak !*) Lám azt a szegény Kallabot is ez tette szerencsétlenné; ő t. i. azt vallja, hogy neki eszeágában sem volt lopni, a leveleket csak kiváncsiságból bontogatta fel, és sikkasztási hajlama csak akkor ébredt föl, midőn az egyik felbontott levélben pénzt talált. — Ő tehát nem oka semminek, a kiváncsiság oka mindennek. — Egyuttal azt is megemlitjük, hogy ez ember börtönében meg akarta magát mérgezni. Annyi mérget találtak nála, hogy az összes börtönfelügyelő személyzetet is, akár tizszer megmérgezhette volna. Kérdeztetvén, hogy hol vette a mirenyt, azt felelte : hogy ugy találta az udvaron.

⊙ (*Ördögöt fogott.*) A „Hermanstädter Ztg.“ a minap, nagy hazafisága által elragadtatva, azt inditványozta, hogy a szászföld a bécsi cs. k. legfőbb törvényszék illetősége alá helyeztessék. Inditványa nem maradt figyelem nélkül, mert mint a föntisztelt ujság maga jelenti, fönnebbi inditványa miatt, mint izgató, perbe fogatott.

— *Pápáról irják :* Julius 29-én délután 6 órakor tartá meg a ref. tanuló ifjuság fényes közönség jelenlétében évfordulati *örömünnepét*, — mely elnöki megnyitóbeszéd, jegyzői felolvasás, a jutalmazandó művek előadásából, és a derék ifjusági dalárda működéséből állott. Jutalmaztattak a következők : „Kiköltözőhöz,“ 2 aranynyal; „Göröghon Istenei,“ 1 arany; „Bánkbán,“ értekezés, 2 arany; „Örvényes,“ néprege, 2 arany; „Hektor és Andromache,“ forditás, 1 arany, irója Eötvös Károly jogász ; „Székely Klára,“ ballada, 2 arany jutalommal, irója, Dezse Gyula; „Zobor István“ történeti beszély, 2 arany, irója : Tarczy Dezső; „Egyházi beszéd,“ aratási alkalomra, s 2 arany jutalommal, irója Onody Zsigmond theologus. Ezen kivül számos dicséretre méltatott müve is volt a derék képzőtársulati ifjuságnak.

△ (*Csunya történet.*) Sümegről irják a „M. O.“-nak, hogy nemrég egy sárosdi pórnő a szomszéd Rendek helységbe gyümölcsöt vivén árulni, utközben egy fegyveres dsidás katonától (ki állitólag szökevény) pénzkövetelés ürügye alatt megtámadtatván, annyira megvagdaltatott, hogy életben maradásához semmi remény. A megtámadott szegény asszony segélykiáltásaira az épen mezőn foglalkozott férj s néhány urasági cseléd sietett a szinhelyre, s a még egyre daczoló katonát fellázadt első hevükben ott, a tett szinhelyén agyonverték.

+ (*Mükedvelői előadások*) Nagy-Váradon a zsidó ifjuság müveltebb része hetenkint egyszer működvelői előadást rendez magyar nyelven. Belépti dijt nem kell fizetni. Kár; sok szent czél vár támogatásra.

+ (*A londoni földalatti vasut*), mely a belvárost a nyugati városrészszel összeköti, okt. elején át fog adatni a közforgalomnak. Ennek példájára Napoleon császár is akar ily földalatti vasutat épittetni Montmartre és a Louvre közt.

△ (*Tüzhalál és — még valami.*) Valentinis grófnő Veronban, ruhái véletlen meggyulása következtében annyira összeégett, hogy 5 órai kinlódás után meghalt. Az ottani papság nem akarta eltemetni, mert halála előtt a halottak szentségében nem részesülhetett. Ennek folytán a tetemet Velenczébe szállitották, s ott csendesen az örök nyugalom helyére kisérte a kath. pap. Az „Öst. Ztg.“ ez esetet is felhasználja a Concordatum megszüntetésének sürgetésére.

+ (*Ilyesmi is csak Angolországban történhetik.*) Egy angol főtiszt a londoni kiállitást naponkint látogatván, esernyője megőrizéséért az ajtónálló mindig egy-egy pennyt követelt. Minthogy e neme a fizetési kötelezettségnek a programmban nem volt kitéve, e tiszt bepörölte a kiállitási bizottmányt, és pörét megnyerte. Az angol nem enged a jussából egy hajszálnyit sem.

+ (*Rablók.*) Eszékről irják, hogy a mariamei lelkészt hat fegyveres rabló, lakásán megtámadta, minden értékes tárgyról megfosztotta s mind őt, mind egy nála látogatáson levő lelkész barátját irgalmatlanul megkinozták.

Vas. Ups. 1862

+ (*Megható kegyesség.*) Vukalovics emberei egy török kapitányt, ki Ragusa-Vechiába 30,000 piasztert (egy piaszter mintegy 9 ujkr) vitt arany-ezüstben, legényével együtt elfogtak, s midőn mindkettejöket levetkőztetve, meggyőződtek, hogy nem törökök, szabadon bocsátották őket paridicsomi diszöltönyükben. A jó emberek oly kegyesen bántak elbocsátott foglyaikkal, hogy még csak a bőrüket sem hozták le.

+ (*Komoly intézkedés*) Posenben a krinolinokra már a rendőrség is rátette kezeit; ugyanis a cselédeknek megtiltá a krinolinviselést, azon oknál fogva: „mert ezen hasztalan öltöny a törvénytelen szülések elpalástolására szolgál.“

△ (*Halálozás.*) *Mészáros István*, szatmári ref. lelkész, folyó hó 3-án elhunyt. Temetése 5-én általános részvét mellett ment véghez. A boldogult 32 évig buzgó, hű lelkipásztora volt a szatmári ref. egyháznak. Nyugodjék békével!

— (*Színészi fölhivás.*) Minthogy a téli idényre a szabadkai szinházat szerencsés valék megnyerhetni, — tisztelettel szólitom föl a vidéki t. cz. színésznőket, színészeket s karénekeseket, kik hozzám fixum fizetésre szerződni ohajtanak, hogy bérmentett leveleiket sept. 1-ig H.-M.-Vásárhelyre, azontul Makóra hozzám küldeni sziveskedjenek. — H.-M.-Vásárhelyt, augusztusban 1862. — *Szigethi Imre*, a szabadkai szinház igazgatója.

— **(Adakozások.)** A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez mult héten beküldetett:

A magyarországi vizkárosultak számára: Moldvaországból Gorzafalváról Kozma Funták áldozár és missionarius által, az ottani magyar kath. hivek között gyüjtött adakozás eredménye gyanánt, s annak bizonyságaul, hogy tul a határokon is élnek bajainkban résztvevő magyarok, 2 darab cs. k. arany.

Az eddigi közlésekkel együtt bejött e czélra: **2119 ft. 16 kr.** és 2 db. cs. k. arany.

Nemzeti szinházi napló.

Péntek, aug. 8. Uj szereposztással először: „*Láncz.*“ Vigjáték 5 felvonásban. Irta *Scribe* Érdekes uj darab; kár, hogy a szerepek nem kellőleg voltak kiosztva, miért is az előadást épen nem ajánlhatjuk a jövőre nézve mintaképül.

Szombat, aug. 9. „*Lammermori Lucia.*“ Opera 3 felv. *Donizettitől.* Ma kellett volna Brenner Jenni kisasszonynak, a prágai szinház első énekesnőjének, vendégszereplését megkezdeni, azonban föllépése közbejött akadály miatt elhalasztatott, s helyette a czimszerepet Markovics Ilka énekelte először, még pedig meglepőleg szépen s helyenkint nagy hatással. A fiatal müvésznő komoly igyekezete teljes elismerésre méltó.

Vasárnap, aug. 10. „*II. Rákóczy Ferencz fogsága.*“ Eredeti dráma 5 felv. *Szigligetitől.* A czimszerepben Lendvai, a többi szerepek mind összevissza valának cserélve, s oly kezekbe is jutottak, a melyekbe nem valók. Rákóczy nejét a vendégszereplő Szigligeti Anna k. a. adta, igen szép sikerrel.

Hétfő, aug. 11. „*Báró és bankár.*“ Eredeti szomorujáték 3 felv. *Hugó Károlytól.* A bankár nejét ma Prielle Kornélia játszta. A 3 személyből álló darabot ma is mindvégig a legnagyobb érdekeltséggel nézte a közönség.

Kedd, aug. 12. „*Hunyady László*“ volt hirdetve, de Voggenhuber Vilma rögtöni megbetegedése miatt elmaradt s helyette a „*Tündérlak Magyarhonban*“ czimü régi német származásu magyarositott zagyvalék. Bognár Vilma szép népdalai voltak az est legélvezhetőbb részei.

Szerda, aug. 13. „*Saint Georges lovag.*“ Szinjáték 3 felv. Soha ily szerep-nem-tudó, hanyag előadást! A czimszerepre Lendvai vállalkozott; mellette Kövérné asszony is észrevehető vala.

Csütörtök, aug. 14. „*Troubadour.*“ Opera 4 felv.

Budai népszinház.

Aug. 8. „*Fenn az ernyő, nincsen kas.*“ Eredeti vigjáték 3 felv. *Szigligetitől.* Dijmentes népelődás, s igy nagy közönség. Rejtey szerepében Pesti név alatt egy ismert működvelő könnyed, eleven játéka közelismeréssel találkozott. Átalában az egész előadáson a készültség örvendetes jelét láttuk.

Aug. 9. „*Ármány és szerelem.*“ Szomorujáték 5 felv. Schillertől.

Aug. 10. „*Özvegy és proletár,*“ és „*Rendkivüli előadás*“ czimü 1 felvonásos vigjátékok. A második darabban Molnár alakitási tehetségének fényes bizonyitékát adta Regényesi szerepében. Sokszoros taps és kihivás volt a jutalom. A kis közönség azt látszott mondani, hogy ha bevétel nincs is, van dicsőség, s ez is csak ér valamit!

Aug. 11. „*Ő nem féltékeny,*“ és „*Robin orvos,*“ egy felvonásos vigjátékok. Mindkét darabban a két legfőbb szerepet működvelők tették tönkre. Ezen kivül még Bényei kiváló gyenge játéka érdemel említést.

Aug. 12. „*Lavater*“ szinjáték, 2 felvonásban.

Aug. 13. „*Szegedi kupecz.*“ Népszinmű 3 felv. Hosszu távollét után a népszinmű is visszatért a népszinház deszkáira. Üdvözöljük!

Aug. 14. „*Egy nő, ki az ablakon kiugrik.*“

Szerkesztői mondanivaló.

6154. Kis-Kőrös. S. J. Kivánatára ismételjük, a mit már egyszer kijelentettünk, hogy a P. U. egyik korábbi számában a kis-kőrösi működvelői előadásról közlött tudositást sem Sárkány János lelkész ur, sem a Sárkány-család bármi néven nevezendő tagja nem irta, sem be nem küldte. — A kérdéses rajzot a Pesten lakó müvésztől már megkaptuk.

6155. Balassa-Gyarmat. D. A V. U. jövő évi viszonyairól több lapban közlött részletek a lényegre nézve igazak, mit nemsokára bővebben ajánlandunk olvasóink szives figyelmébe. Ön vállalkozó ajánlatát köszönettel veszszük s annak idejében külön kikérjük.

6156. Zord körülmények közt stb. A kik önt „már régóta ostromolják,“ hogy a lapokat költeményeivel keresse meg, azok önnek nem jó barátai, vagy legalább igen csekély fogalommal birnak egy költemény kellékeiről.

6157. Örvényes. Közöltetni fog.

6158. Csendbiztosi eljárás. Nem adható. Egyéb közleményeit szivesen fogadjuk.

6159. B.-Gyarmat. Cserépy I. Örvendünk a viszontlátásnak s a hazában talált uj hatáskörhöz s munkássághoz sok szerencsét kivánunk. Az amerikai hirek érdekesek; a mit lehet, közlendünk belőlök. Lapjainkra az előfizetés folyvást nyitva áll s a P. U. első számainak kivételével, a jelen másodfélévi folyamból teljes példányokkal szolgálhat kiadóhivatalunk.

SAKKJÁTÉK.

138-ik sz. feladvány. — Dióssy Lászlótól (Sz.-Mihály-Úron).

Sötét.

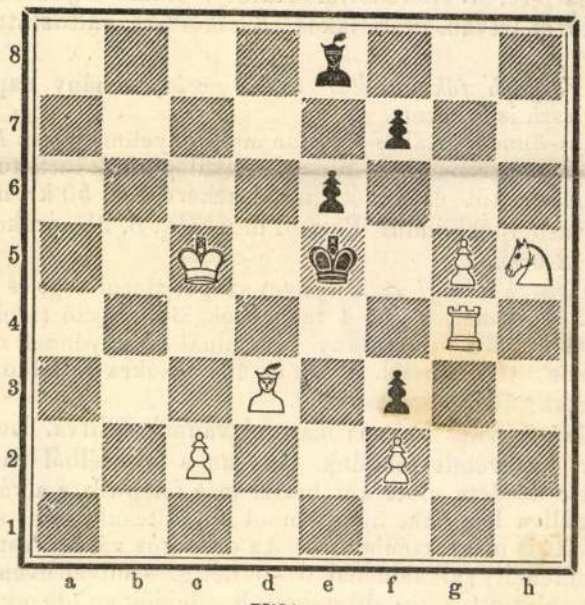

Világos.

Világos indul, s 3-ik lépésre matot mond.

A 133-ik számu feladvány megfejtése.

(Gold Samutól Kővágó-Örsön.)

Világos.	Sötét.	Világos.	A)	Sötét.
1) V b 2 — b 8	F f 5 — h 3:	1)		B a 7 — a 8
2) V b 8 — h 8 †	K e 5 — f 5	2) V b 8 — c 7: †		d 7 — d 6
3) V h 8 — h 5 ‡		3) V c 7 — d 6: ‡		

Helyesen fejtették meg. *Nagy-Marján:* Beőthy Maris. — *Veszprémben:* Fülöp József. — *Nagyváradon:* báró Meszéna István. — *Török-Szent-Miklóson:* Frankl A. — *Gyepesen:* Kun Sándor. — *Kun-Szent-Miklóson:* Bankos Károly. — *Parabutyban:* Rothfeld József. — *B.-Ujvároson:* Kovács Lajos. — *Jánosiban:* Keszler István.

HETI NAPTÁR.

Hó- és hetinap	Katholik. és Protest. naptár		Gör.-orosz naptár	Izrael. napt.	☉ Nap- kelet		☉ Nap- nyug.		☾ Hold- kelet		☾ Hold- nyug.	
Augusztus			Aug. (ó)	Á. Ro	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.
17	**Vasár.**	**E 10** Szabad	**E 9** Szab	**5 G** Eusign	21 Szab	5	0	7	7	5	32	1	26
18	Hétfő	Ilona cs., Ag	Ilona	**6 Ur sz. v.**	22 Ilon	5	2	7	5	6	21	2	23
19	Kedd	Szebald, Tek	Emilia	7 Dometius	23 Tek	5	3	7	4	7	9	3	15
20	**Szer.**	**Sz. Istv. kir**	Széch. Is	8 Emilian.	24 Istv	5	5	7	2	7	58	4	1
21	Csöt.	Bernát, Fid.	Hivke	**9 Mátyás**	25 Hiv.	5	6	7	0	8	47	4	39
22	Péntek	Timotheus	Jenő	10 Lőrincz v.	26 Jen.	5	7	6	58	9	36	5	12
23	Szomb.	Beniczi Fül.	Záké	11 Máté	**27 Sab**	5	8	6	56	10	24	5	40

Utolsó negyed 17-én, 11 óra 3 percz reggel.

TARTALOM.

Czigler Antal (arczkép). *Repkényi.* — Faluvégen. *Németh János.* — Tollrajzok a tengeri életből (folytatás). — A kecskeméti evang. templom tervrajza (képpel). *Gömöry Frigyes.* — Székesfehérvár (képpel). A villám-háritók. — Az amerikai vérebek. — Hirlapirodalmunk a 18 ik században. *Szinnyei József.* — Egyveleg. — **Tárház:** A Petőfi-emlék felállitása Kis-Kőrösön. *Sárkány János.* — Vidéki közlemények. — Irodalom és müvészet. — Egyház és iskola. — Ipar, gazdaság, kereskedés. — Közintézetek, egyletek. — Közlekedés. — Balesetek, elemi csapások. — Mi ujság? — Nemzeti szinházi napló. — Budai népszinház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Felelős szerkesztő **Pákh Albert** (lak.: magyar-utcza 1. sz.)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomtatja **Landerer és Heckenast**, egyetem-utcza 4. szám alatt. Pesten 1862.

nyugszik. A külső szekrény négy szögletén, finomművű gót mennyezet alatt a magyar szentek filigrán kidolgozású szobrocskáit látjuk. Egyfelől az Árpád-ház szentjeit: Imrét, Lászlót, Erzsébetet és Margitot; másfelől pedig: Adalbertet, Mórt, Mártont és Gellértet. A pikkelyekkel fedett meredek tető karcsú huszártornyában mintegy jelképesen Szent Istvánnak a többi fölé emelkedő szép szobra áll. A kápolna alját magas talapzat alkotja. Oldalain dús zománcdíszítmény és Magyarország többszörösen alkalmazott, színes zománcból készült címere tűnik szemünkbe. E talapzat fölött térdeplő angyalok emelik magát az ereklyetartó kápolnát, míg alul sárkányszerű szörnyállatok viselik a talapzat súlyát. Az egész hatalmas ötvösremek tiszta ezüstből készült, egy métermázsa súlyú, mintegy tizenkétezer forintba került, arany, ezüst és különféle zománcok színpompájában ragyog. Benne őrzik ma is a Szent Jobbot a budai Várplébánia templomának főoltára mögött levő kápolnában.

A kiegyezés utáni évtizedekben egyre nagyobbarányúvá fejlesztette a Szent Jobb körmenetet és a Szent István-napi ünneplést az izmosodó nemzeti szellem. Népi és nemzeti egységünk jelképét látta benne mindenki. A világháború alatt tompábbak voltak az ünneplés színei: kevesebb volt a fény, több volt a gyászruha. Egyszerű tábori egyenruhában lépkedett a Szent Jobb mögött 1917-ben Szent István koronájának utolsó hordozója, IV. Károly király is.

Az összeomlás és a forradalmak viharai után új virágzás kezdődött Szent István és dicsőséges Jobbja tiszteletében. A Szent Jobb intésére százezrek kerekedtek fel a Csonkaország, a Felvidék, Erdély, a Délvidék és a Tengerentúl magyarjai közül, hogy hitet tegyenek Szent István birodalmának egysége mellett. Augusztus hó 20-ának és hetének nemzeti jelentősége úgyszólván évről-évre emelkedett, az országos Szent Jobb-körmenet pedig a Világegyház egyik legjelentősebb vallásos megmozdulásává fejlődött. Szent István ünneplése a kilencszázéves jubileum évében, 1938-ban érte el tetőpontját. Akkor indult el első ízben országjáró útjára a Szent Jobb. Királyi fénnyel, komoly méltósággal siklott át vele a magyar tájakon az Aranyvonat, hogy körüljárván, jót tehessen és fogadja alattvalói hódolatát. Dobogó szívvel figyel fel azóta ezekre az országjáró utakra minden igaz magyar, a határokon innen és a határokon túl. Tudja, hogy e Kéz keményen összeszorított ujjai között rejlik a régi magyar nagyhatalom.

Íme: a Szent Jobb a világ egyik legértékesebb és legjobban megbecsült nemzeti ereklyéje. Tapintható jelképe az ezeréves magyar államnak. Összefogja a magyar multat és jelent, tisztelete építi a magyar jövőt. Országjárása még korántsem ért véget. Biztón reméljük, hogy lesznek még új útjai!

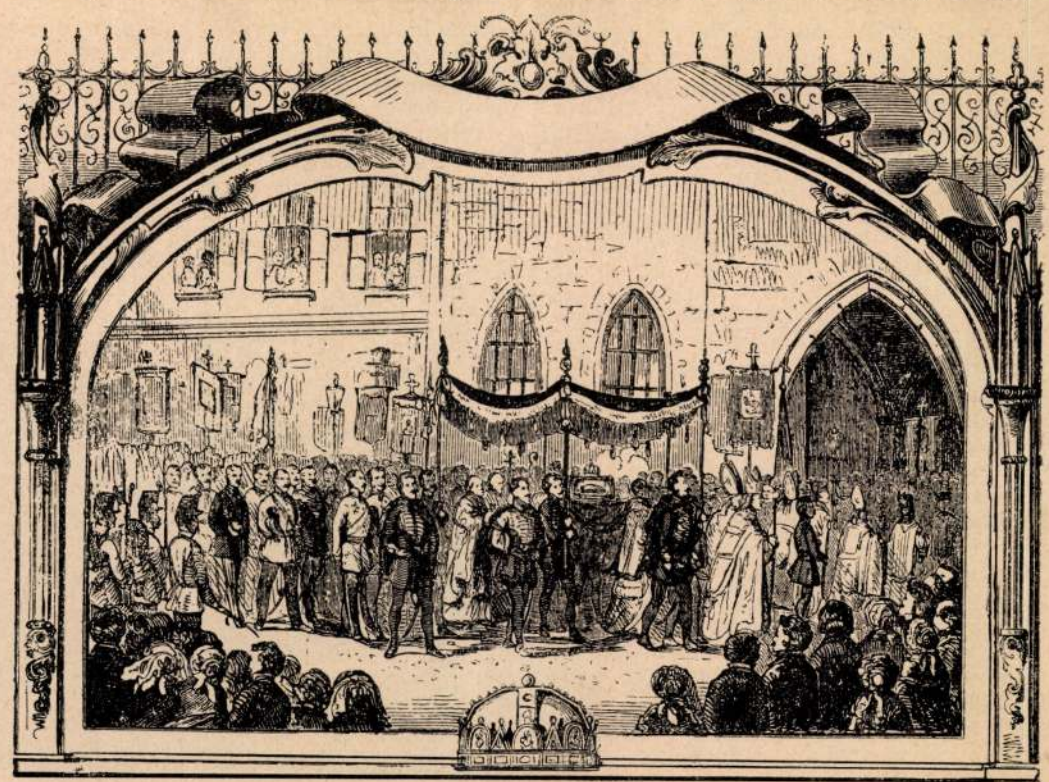

Szent Jobb körmene. 1858-ban (A Vasárnapi Ujság egykorú rajza)

katonai pompával körülhordozzák. Így tartották meg 1771 augusztus 20-án Budán az első ünnepélyes Szent Jobb-körmenetet.

Mária Terézia évszázadokra szóló fejlődés alapjait rakta le nagyvonalú királyi intézkedéseivel. Erre az alapra épített József nádor is, amikor 1818-ban a Helytartótanács útján kiadott magyarnyelvű rendeletében meglepő részletességgel intézkedett a Szent Jobb-körmenet polgári rendjéről. Lényegében ez a «Rendtartás» maradt érvényben később is, bár az ünneplés idők folyamán — különösen 1860-tól kezdve — számos új elemmel bővült. Multszázadi folyóirataink megsárgult lapjait forgatva, lelkes tudósításokat olvashatunk a budavári Szent Jobb-körmenet szinte évről-évre mélyülő bensőségéről, színesedő magyar pompájáról. A «Honművész» 1834-es évfolyamában például Garay János szemléletes leírásában gyönyörködhetünk. Már az ünnepet megelőző estén harangozott a két főváros István napja elébe. Hajnalban újra megzendültek a harangok s a felvonuló gyalogság fülrázó dobpergetése késztette ébredésre majd gyülekezésre Buda és Pest lakóit. A pestiek «egyházi 's czéhbeli zászlókkal 's énekes könyvekkel díszkedve, a' belvárosi főparochiában gyűltek össze, 's onnét mint valamelly, a' láthatárnak mind két végét elfoglaló, színes, csillogó szivárvány húzódék a' csinos váczi-utszán 's hajó-hídon keresztül fel a' várba, úgy, hogy midőn a' menet egyik vége már Mátyás várában csillogott, másik végét még Pest falai közt lehetett látni. Az egész egy valódi élő hidat, egy emberláncot képezett, mintha a' két testvér várost, Budát és Pestet ipso facto Budapestté akarta volna tenni.» Magát a Szent Jobb-körmenetet «veresbe öltözött kis ministransok nyiták meg zászlókkal, füstölőkkel 's egyéb szent eszközökkel; utánok több budapesti szerzetesek, Pest városi tanács és választott polgárok képviselői; ezek közben pedig több csapat egyházi muzsika a' kettős dobbal. Követé ezeket az udvari prépost egyházi pompás kíséretével. Utána a' 800 esztendős ereklyét, a' «szent kezet», üveg almáriumba csukva négy Adstansok hozák vállaikon; mellettök két részre magyar ruhákba öltözött fáklyás ifiak, és hat-hat formaruhás budai polgárok 's Buda városának tanácsnokai lépdeltek. Követé a' «szent kezet» a' m. pontificans Ocskay Antal baczi püspök 's helyt. tanácsnok úr fényes egyházi pompával; — több fő uraságok, hivatalbeliek csillogó magyar öltözetben; az egyetem corpusa díszjeleivel, 's több számos minden rendbeliek. Különösen szívreható volt a' «szent kezet» kísérő fő uraknak magyar ájtatos éneklésök; szívemelő vala tőlük hallani ama buzgó 400 éves ének hangjait: Kérünk, áld-meg országunkat, királyunkat 's mindnyájunkat.»

1848 után, az elnyomatás korszakában, átmenetileg csökkent ugyan az augusztus 20-i Szent Jobb-körmenetek fénye, de 1860-ban elemi erővel tört fel megint a régi lelkesedés, hogy Szent István szellemét idézve, előkészítse az alkotmányos élet helyreállítását. Mennyire időszerűek ma is Scitovszky János hercegprímás akkor mondott szavai: «A magyar haza meg fogja nyerni, amit óhajt, amiért mindnyájan imádkozunk. István király nyolcszázados országát ideiglen meg lehet ugyan ingatni, de nem megsemmisíteni; kiállott már a haza sok nagy förgeteget s fönnáll most is; az ellene kelt viharok mind csak átmenők voltak, a mostani is az». Az agg főpap óvta népét a türelmetlenkedéstől és elhamarkodástól, «mert mindennek jól meg kell érlelődnie, mint a gyümölcsnek, csak akkor lehet használni».

Nevezetes esemény volt a Szent Jobb történetében, amikor a magyar püspöki kar 1862-ben Aradi Lippert József tervei szerint tiszta ezüstből drágakövekkel díszített új ereklyetartót készíttetett számára. Ez — a középkori ereklyetartókhoz hasonlóan — gótstílusú kápolnát ábrázol, melynek belsejében egy kisebb tartóban nyugszik a Szent Jobb. A nagy külső tartó hosszoldalai öt, keskeny oldalai pedig három oszlop által ugyanannyi térre vannak osztva. Ezek között gót ablak módjára áttört és kristályüveggel befoglalt téreken keresztül szemlélhetjük azt a drágakövekkel foglalt kristályhengert, melyben a Szent Jobb vörös bársonypárnán

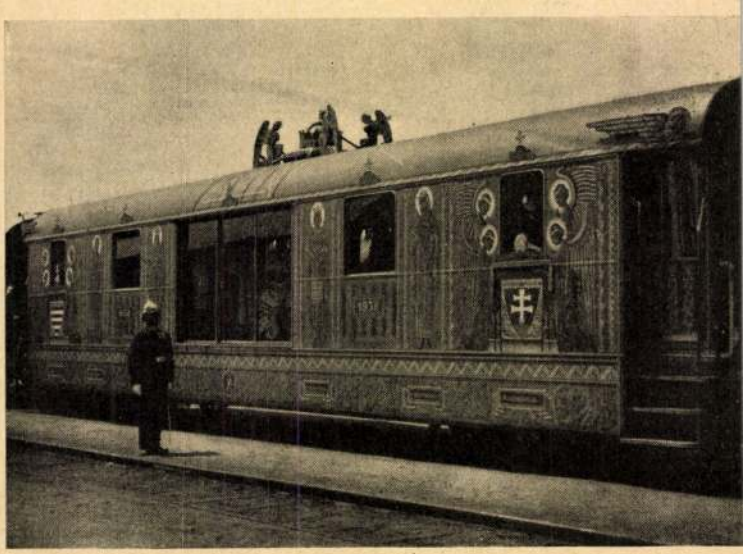

Az aranyvonat

«ÓH DICSŐSÉGES SZENT JOBB KÉZ!»

Írta KARSAI GÉZA

Első szent királyunk tisztelete az újabb kutatások világánál egyre hatalmasabb arányokban bontakozik kielőttünk. Időben kilencszáz esztendőt ölelnek át e nagyszerű kultusz ágai, térben pedig Lengyelországtól Jeruzsálemig, Kanadától a moldvai csángó falvakig terjednek a határai. Több mint négyszáz templomot szenteltek eddig Szent István király tiszteletére. Oltárainak száma eléri az ötszázat. Szobrai és képei mindenütt megtalálhatók, ahol csak magyarok élnek. Egyházi tiszteletének mélységét ereklyéinek rendkívüli megbecsülése, a tiszteletére rendelt ünnepek (május 30., augusztus 15., aug. 20., szept. 2., okt. 11.), misék és zsolozsmák nagy száma, a templomainak adott búcsúk bizonyítják legjobban. Népének kegyelete a mondák és a legendák koszorújával övezte alakját, dicsőítő énekekkel és beszédekkel magasztalta alkotásait mindenkor. Tiszteletének fejlődését a nagy nemzeti tragédiák, a tatárjárás, a török-dúlás és a trianoni országcsonkítás sem tudták megakasztani. A pusztulást, a hanyatlást mindig új és gazdagabb virágzás váltotta fel. Szent István alakja szervesen összenőtt a magyar nemzeti öntudattal: annak klasszikus érvényű kifejezése lett minden időben, helyen és vonatkozásban. Szentté-avatása után testének maradványai, koronája, gyűrűje, palástja, alkotásai stb., illő megbecsülésben részesültek. Koronája lassankint a király és a nemzet felségjogának jelképévé, szent áhítattal környezett jogi személlyé lett. Testének egyes részei hamar szétszóródtak a magyar birodalom és a külföld különféle helyein: annyian kívántak részesedni ereklyéiben.

A legnagyobb és a legfényesebb tisztelet azonban Szent István épségben maradt jobbkezének jutott osztályrészül. A nagy ereklye minden időben méltó megbecsülést tudott támasztani maga körül. Hitelességét történeti adatok mellett ez a királyi pompájú, magyart és idegent, uralkodót és alattvalót, hívőt és kételkedőt egyaránt magával ragadó állandó tisztelet bizonyítja legjobban. Feltalálása emlékére külön ünnepet (május 30.) rendelt el az Egyház. Szent László a Berettyó partján kolostort építtetett az őrizetére. Kézalakú, ezüstből vagy talán aranyból készült tartóba foglaltatta a nagy ereklyét, amelynek akkor még a karcsontja is megvolt. A szentjobbi bencés kolostorba évszázadokon át zarándokoltak a magyarok ezrei. Egy 1239-i adat szerint az is szokásban volt, hogy perdöntő esküt tettek a Szent Jobb előtt, hasonlóan a székesfehérvári és a nagyváradi gyakorlathoz ahol Szent István, illetőleg Szent László fejereklyéje előtt esküdtek.

Nem lehet most az a célunk, hogy részletesen ismertessük a Szent Jobb változatos történetét a mult századaiban: hogyan mentették biztos helyre a tatárjárás idején, hogyan került a középkor végén Szentjobbról Fehérvárra, onnan a török hódoltság alatt Raguzába és végül 1771-ben Budára. Csak annyit említünk meg, hogy a Szent Jobb visszaszerzését és újkori tiszteletének megalapozását Mária Teréziának köszönheti a magyar nemzet. A nagy királynő figyelmét semmi sem kerülte el, ami célszerűnek látszott a nagy ereklye iránti kegyelet fokozására. Érmeket veretett a visszaszerzés emlékére, megíratta a Szent Jobb történetét, s gondoskodott arról is, hogy ismertető írás, ima és himnusz készüljön róla. A kéz csuklójára színaranyból cserfakoszorút készíttetett és kristályüvegből való, ezüsttel díszített tartóba helyeztette át. Tiszteletét kezdetben úgy szabályozta, hogy a Szent Jobb az év több napján is kitétessék köztisztelet céljára, később azonban már csak augusztus 20-ára korlátozta az ünneplését. Elrendelte, hogy ez a nap nemzeti ünnep legyen, kötelező misehallgatással és munkaszünettel, és hogy ekkor az ereklyét Buda várában ünnepélyes egyházi szertartással és

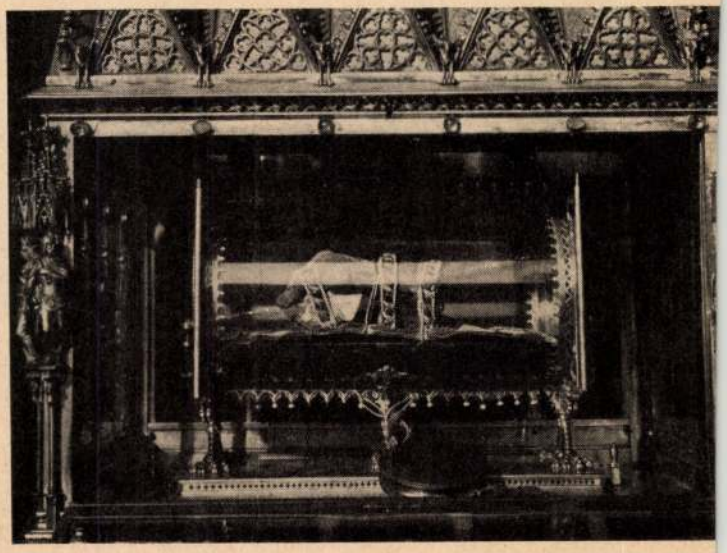

A Szent Jobb az ereklyetartóban

ELŐFIZETÉSI ÁRA
EGÉSZ ÉVRE P 9·60
EGY SZÁM ÁRA
90 FILLÉR
Megjelenik havonta

TÜKÖR

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST,
IV., EGYETEM-U. 4.
Tel.: 185-617, 185-618

1940. AUGUSZTUS VIII. ÉVF. 8. SZÁM

MFI FÉNYKÉPE

«ÓH DICSŐSÉGES SZENT JOBB KÉZ...»

Lippert József épitém M.D.K.

A garamszentbenedeki Urkopolsó restaurálását végezte 1873-ban.

Gerevich L.: A garamszentbenedeki Urkopolsó. Bp. 1942 8.

Lippert József
épitesz

vród
2

Lechner 1940

187 l.

Lippert József iparművész

124. Sujánszky Antal arany mellkeresztje /tervezője/

Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár Katalogusa
Budapest, 1942.
43 lap

Lippert József iparművész /tervezés/

209. Simor János pásztorbotja

Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár Katalogusa
Budapest, 1942.

65 lap

Lippert József iparművész

134. Dankó József kelyhe
tervezője

Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár Katalogusa
Budapest, 1942.
46 lap

Lippert József iparmüvész

233. Árpádházi boldog Margit vas vezeklő öve
/tervezője/

Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár Katalogusa
Budapest, 1942.

74 lap

xxxx Lippert József iparművész

115. Koronázási olajtartó edény
/tervezése/

Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár Katalogusa
Budapest, 1942.
41 lap

Lippert József iparművész

114. Simor János drágaköves aranykelyhe
/tervezte/

Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár Katalogusa
Budapest, 1942.
41 lap

Lippert József iparművész

116. Simor János ujgót aranykelyhe
/tervezés/

Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár Katalogusa
Budapest, 1942.
41 lap

Lippert József iparművész

121. Simor primás kilenc főpapi aranygyürüje egy tokban
/tervezte/

Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár Katalogus
Budapest, 1942.
43 lap

Lippert József iparművész

113. Simor János arany urmutatója
/tervezője/

Lippert József

iparmüvészet

42. Apostoli kereszt

Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár Katalogusa
Budapest, 1942.
24 lap

Lippert József

nevéhez füzödik az orsolyiták templomának oltára.

Csatkai Endre dr.: A soproni szobrászat. Magyar Müvészet. 1928. 7.sz. 536.l.

MDK

Lippert József

Rados Jenő dr.: A neoklasszicizmus nagy magyar templomai. Bpest 1937.

Lippert

l.

LykaMagyműI800-50

156,342,408

3.

4.

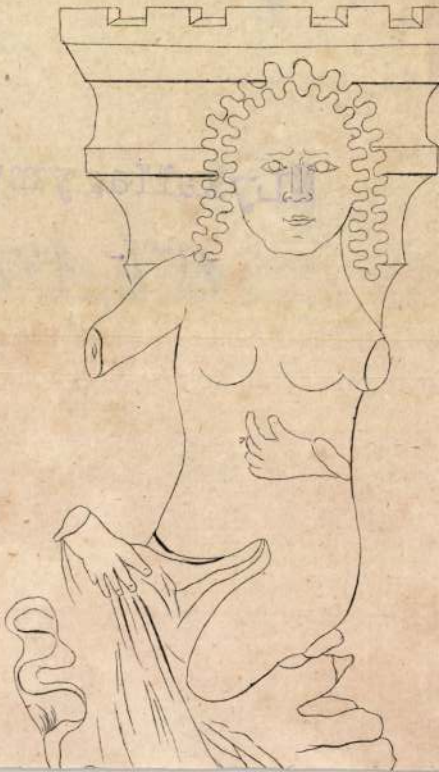

Lippert József

építész

l. Soucek 1939

34. l.

OKTATÁSÜGYI M. K

. sz.

nak

tik.

Sept. 3. 1911.
Bweiler

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
676
1911. nám
ér: IX. 11.

ub. 15 án ke
lét igazolva
yról szóló
ám tisztele
Sahunyad

Lippert József

vöd

Lepold Antal =

Szent István születéshelye.

Serbst Istvánemlékk. II.

516 l.

KIRÁLYI EGYETEMI MAGYAR NYOMDA

31 nap **DECEMBER** 52. hét

22 Vasárnap		Zénó *Zénó*
23 Hétfő		Viktória *Viktória*
24 Kedd		Ádám, Éva *Ádám, Éva*
25 Szerda		Nagykarács. *Karácsony*
26 Csütörtök		Sz. Istv. I. v. *István I. vt.*
27 Péntek		János aps. *János*
28 Szombat		Aprószentek *Kamilla*

Lippert József

l.

Ybl Lotz 1938

210. l.

3045

40. Kupferschmidt

Tájkép.

A hegyes videket az
csése van. ~~A patak~~ Parag
nyájat. Az egyik bozjára
pedig a földre heveredve fek
Jobbra, elöl, a kosara
~~a mellette látható~~ férfi e
s balját kissé felemeli. A
A férfi öltözete: piros sapk
a derékon megkötve. Hátr
viselő nő közeledik feje
díszlenek. Az égbolt felh

Vászon, méretei 21
Erny Mih. hagyat
Ara 40 frt.
M. kép. ~~238.~~ 239
Ly ~~162.~~ ~~157~~ 162
VII: 40.

VII: 313.

Lippert József

terverte azt az erekhye-
tartót, melyben a szent
jobbot majórik.
Bécsben készült Anders-
nél 1862-ben.

Lepold Antal

Szent István király
ikonografiája.
Sertz Istvánemlékk

III. 154. l.

Tekintetes

Országos Műemlékek

Bizottsága

Budapest

XIV

IX Rákos utcza 10 az XIV kerület

Lippert Josef

l.

Leopold Stefano 1938

44. l.

Bünker Rajnárd: A nemesken czüst-
kanna VII. 183–189

Lippert József

MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 536
1929. 497

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Lippert József

wód

Ethey Gyula dr és

ifj Csemegi József

Vágnyhely építészeti

emlékei.

MAGYAR MUVESZET

1938. 343. l.

2.

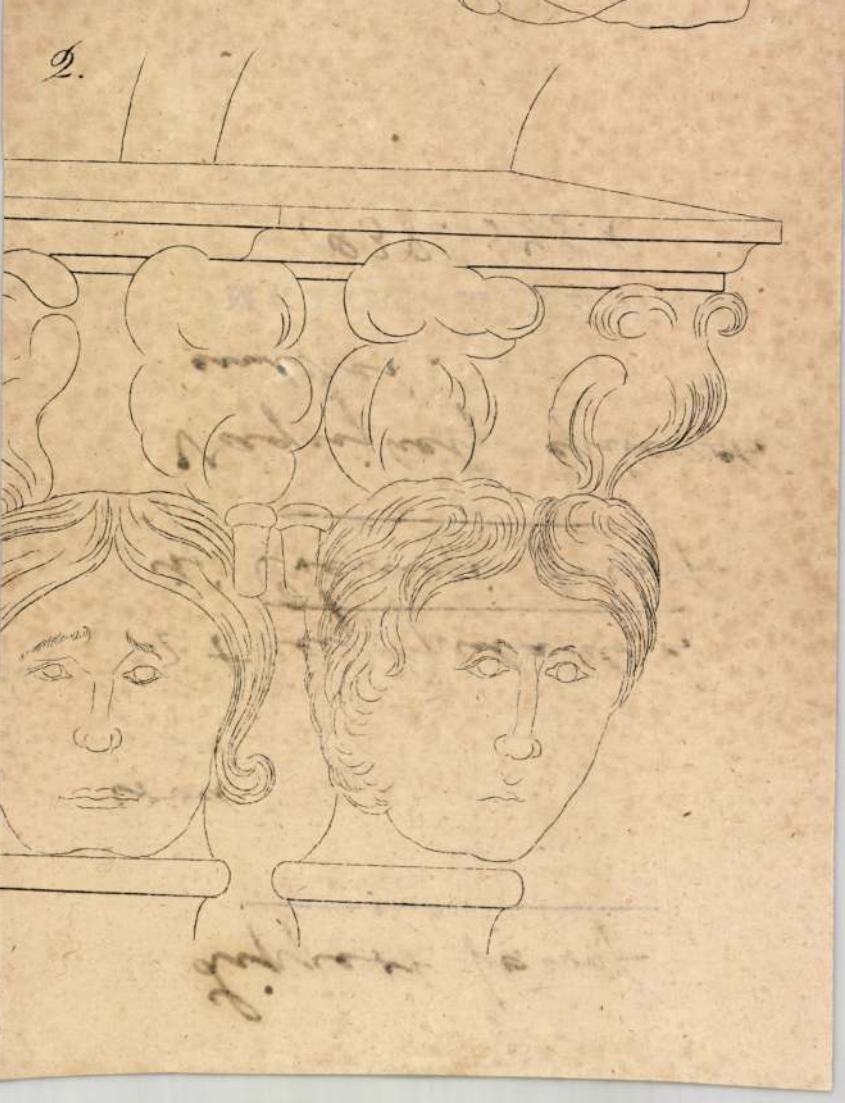

Lippert József

A Szentjobb erekhyetartója

Repr.

Jajmegszent.

87. tábla

(Jajmegy J. z ugszendelő Pest. Budai) 1938

Lippert József

építész

l.

Bedy Vince dr. A
győri székesegyház tört.
Győr, 1936. 32, 74. l.

Lippert József

primási épitész

1868-ban a vall. és közokt. minisztérium felhívásra

Schmidt Károly bécsi magyar épitészel kerültett

Közös tervvel vett részt az alábbi gimn. épületének tervpályázatán.

E tervet fogadták el 1870-ben. Kivitelezték 1873-76-ban

Szalay Gyula dr.: A királyi egyetemi katolikus gimn. tört. Horváth Jenő: A 250 éves budapesti királyi egyetemi katolikus gimnazium 1687-1937.

Bp. 1937. 158-160. l.

163-165. l.

Az épület stilje neo-renesszánsz

és megnyugtató esztétikai hatást
De maga a belső tér kialakitása
gasrendű esztetikai igénnyel lép
A belső térnek művészi hatását a
gyes térrészeknek egymásbakapcso
egymásbaáramlása, a falak, oszlo
vagy pillérek arányai, a nyilásd
tók, átjárások, ablakok méretei
zárt falfelületekhez való viszony
tározza meg. Templomoknál, előad
hangversenytermeknél, szinházakn
fontos az is, hogy jó akusztikáju
gyen, azaz a prédikáció, liturgi
ének és zene , az előadás megfel
módon, megfelelő erősségben és h
szinben jusson a hivőkhöz, illet
hallgatósághoz, a közönséghez.

~~Diescher József~~

Tovább

Lippert József

Szkalniczky Antal

Ybl Miklós

1868.-ban a vall. és közokt-
minisztérium felhívta fen-
tiehet, hogy a Budán és
Aradon felállítandó liceu-
mok részére tervezet nyújt-
sanak be. Az alábbi gim-
náziumra vonatkozólag 1870-
ben Lippert József és Schmidt
Károly tervét, [az aradi
liceumra vonatkozólag
ivod Discher József tervét fogadták el]

[az én megjegyzésem]

Szalay Gyula dr.: A királyi
egyetemi katolikus gimn. tört.
Horváth Jenő: A 250 éves
budapesti kir. egyetemi kato-
likus gimnázium 1687-1937.
Bp 1937. 158, 159. l.

laknyilások / helyesen megérzet
aránya, az épület vizirányos és
~~mamintkiterjedésének~~ kiegyensul
az egyes tagozások,oszlopok, pi
rek, párkányok elosztása. Tekin
be jön az épület anyagának ~~é~~ fe
ti hatása is. Esztetikai hatást
és más művészi hangulatot lehet
érni az épület faragott kő, nye
tégla vagy vakolt felületével.

A diszitmény nem felt
len járuléka az épület művészi
sának, de a diszitmény az épitm
stilusát, sőt korát sem határoz
meg. A stilus elsősorban a sze
zetből következik, abból,hogy m
erőtényezők létesitik az épület
lárdságát:pillérek, oszlopok, t

Lippert József

1867-ben újjá építtette az érsekújvári rk. plébániatemplomnak vihartól ledöntött tornyát és restaurálta magát a templomot is, amely ez alkalommal sulyosan megsérült.

Thain Érsekújv. 1932

8. l.

Lippert József

szül. 1826 Arad
† 1902 aug. 15.
Épitész Bécsben.

Thieme - Becker
XXIII. 267

Toman 384. l. 1936

utolsó adat róla,
hogy 1863 - 78 - ban
restaurálta a ~~[illegible]~~
pozsonyi dómot.

Hedwig Bock

geb. 1876 Trud
† 1902 cand. ju
Jgn. Jan Bock

Thüne - Decke
XXIII. 25 f

Turnen 38 J.

Mutter: Anna Bock
geb. Jg. - ?
Vater: Heinrich Bock

Lippert József

épiten

1861-ben Simor János

győri püspök megbízásá-

ból restauráltatta az

alábbi kápolnát.

Bedy Vince:

A győri székesegyház-

Szentháromság-kápol-

nája. Győri Hem-

le. 1931. 26. l.

Lippert.

wod

Istvánbácsi naptára.
1885. Az esztergomi
uj primas érseki palota.
61 kör ll.

Lippert József

Művészet 1902 347–348
–1910. 85–87
–1915. 397, 406

Magyar Művészet
1928. 536

Lippert

epitect

vol

Vas. Up 1885.

666 l.

Lippert József, építész

Győri Szemle II.1931. 26-31.

Pedy Vince: A győri székesegyház Szentháromság-kápolnája.

Lippert József

esztergomi prímási palota.

vrd

Homor Imre

Esztergom nevezetességei. Esztergom 1930. 26. l.

Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono : 185-618

Lippert József

l.

1929.

Lepeszterginics 34. l.

35. l.

Lippert József
1826–1902

l.

Edvi Ernő 1929
18. l.

nemzetiségről 1867 óta megjelent német és osztrák véleményekkel foglalkozott. — *Dr. Mérei Gyula* okl. középiskolai tanár a bécsi kormány magyarországi iparpolitikájára nézve keresett újabb adatokat a bécsi állami levéltárban.

Mint **vendégek** a következők tartózkodtak az intézetben a tanév folyamán: Egy hónapnál hosszabb ideig: *dr. Fára József* zalavármegyei levéltáros (dunántúli várak története). — Egy hónapnál rövidebb ideig: *dr. Eöttevényi Olivér* m. kir. udvari tanácsos, ny. főispán (Ferenc Ferdinánd), *dr. Kovács Lajos* székesfővárosi allevéltáros (a főváros privilégiumleveleinek eredete), *Radnóti Aladár* archaeológus (pannóniai római bronzedények a bécsi múzeumokban), *dr. Schey Ilona* tanárjelölt (bécsi közgyüjtemények ötvösművészeti anyaga), *dr. Veress Endre* ny. miniszteri osztálytanácsos (Gyula várának visszafoglalása 1695-ben).

Külföldi vendégtagok a tanév folyamán a következők voltak: Egy hónapnál hosszabb ideig: *dr. Backmann Reinhold* németbirodalmi tanügyi tanácsos, a Deutsche Notgemeinschaft kiküldöttje (Grillparzer-tanulmányok), *dr. Hutter Ferenc* bécsi levéltáros (középkori történet), *dr. Kaufmann Henrik* würzburgi egyetemi magántanár (Wilhelm von Grumbach életrajza), *dr. Lang János Ottó* wittenbergi főiskolai tanár (német-római birodalom története), *dr. Rensing Elfriede* (Sigismund von Herberstein élete). — Egy hónapnál rövidebb ideig: *Ahmet Zeki*

Lippert József

l.

1928

Szerecsk Primus.

191. l. 192. l.

193. l.

359

1907.

első felében.

alakban és jobbjában fehér virág-
én tartja a gyermek Jézust, ki jobb-
k baljában madár van. Körülötte nyolcz
zést, hogy S. ANTONIUS csöngős bot-
vasóval és bibornoki kalappal, Agnes
exandriai Katalin fogaskerékkel bal-
és pásztorbottal, SCTS VINCENTIUS nyi-
helyezett lángoló szemekkel és Apol-
zápfoggal és könyvvel jobbról áll.
ny ~~[illegible]~~ ékesiti, csakhogy Jézusában
A kissé balra fordult Mária szembe
zöld palást és piros ruha. Jézus nya-
rancssárga. Felirata a czimerrel di-
MARIA GRATIA PLENA.

Törrel,

115.2:130.2 cm.
ándéka 1907. február 25-én (297-907).--

Lippert József

l. Egyházm. Lap
1865. 96. l.

os Báró úr!

vári székesegyház
s munkáinak
ator vagyok 2000 kor.
ttőezer korona
tnek kintalását

mélyebb tisztelettel

~~Deborah [illegible]~~
~~[illegible] [illegible] a Lip-~~
~~pert terv kivitelével~~

mücs
céd
?

Lippert József

elkészítette a esztergomi főrrekesegyház kuroláján ~~[illegible]~~ műmárvány burkolattal való ellátásának tervét, melyet Simor János (?) hg. primás kivitelre elfogadott

Uj Magyar Sion

1885. XVI évf.
23j. l.

Veress

3 köt. 8r. a. 32

Bunyitay

Vincze

A váradi püspökség története

alapításától a jelenkorig.

Nagymeltóságú és főtisztelendő Lipovnoki

Lipovniczky István váradi püspök rendeletére írta —.

I. A váradi püspököt a püspökség alapításától

1566. évig. I—X. + 1—479. ll., 2 képes tábla — Nagyvárad, 1883

II. A váradi püspökség kápolnái s monos-

torai a püspökség alapításától 1566.

Lippert József: Esztergom vára Ceruza-rajz. 1885.

Lippertné!

Esztergomi Keresztény

muzeum

Lippert Josef

Lippert József

lásd oko

Forster Akadmüemlv

84, 85. P. 86. P.

Az olvasó-szobának, ahol az összes magyar és külföldi lapok élvezhetők, külön törzsközönsége van. Ott lehet látni ebéd után olvasásba elmélyedve Dobozi Istvánt, Somogyi Gyulát, Stella Adorjánt, Szini Gyulát, Tódor Jenőt, Falvay Gézát, Illés Istvánt, Hollósy Ödönt, Liptófalvy Istvánt és még sokakat.

Ha Schöpflin Aladár megjelenik, előkelő irótársaság veszi körül az asztalát, Móricz Zsigmond, Komáromi János, Kárpáti Aurél, Miklós Jenő a rendes társasága és sürün megjelenik ott Hevesi Sándor is, a Nemzeti Szinház nagynevü igazgatója, hogy Nagy Endrével szinházi kérdésekről vitatkozzon. Ilyenkor a magukba zárkózott költők is közelebb huzódnak, Peterdi Andor, az öreg Péterffy Tamás, mig Kállay Miklós, a kitünő kritikus csak hallgat és nem nyilatkozik.

Vasárnapokon és ünnepnapokon rengeteg olyan iró és hirlapiró keresi föl az Otthont, akik hétközben munkájuk miatt akadályozva vannak. Ilyenkor jön Lakatos László, dr. Lengyel Ernő és sorba a kitünő szerkesztők: Lukács Gusztáv Jenő, Mann Hugó, Nagy Samu, Nagy Gyula, dr. Nádas József, Németh Imre,

Lippert József

terverte a Szondy-kápolnát. Épült Simor János hg. primás költségén

vrád

Uj Magyar Sion

1885. XVI. 793

794. 1.

vegyes

LXIX

1 lap folio

Budapest

főváros dunabalparti
beltelkeinek átnézeti térképe

1 térkép,

Lippert József

tervezte a bpesti köz-
ponti papnövelde
uj házi kápolnáját
1884. ben Felsz. 1885

Keresztyár: Az egyhá-
zi művészet haladása
hazánkban. Uj Magyar
Sion. 1885. XVI. évf.
151, 152, 153. l.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

agy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Lippert József

l.

1929.

Lepesztegkúnes 21. l.

Lipper József

vód
a

Emlékkönyv. Fő-
magassági és Főtisztelendő
Simor János a vonai
sz. egyház bibornoka,
Magyarország hercegprí-
mása, esztergomi érsek-
sír aranymiséjének
ünnepére. 1886.

Corylus avellana

nocciolo

Lippert József

építész

wód

Ipolyi parcelet

1887

86. l.

erő Uri divat

fehérnemű készítő

Budapest

IV. Muzeum-körút 35.

Telefon: 1-854-11.

Lippert Lorief

Grad

1886

Gy Eszt. 26. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Lippert József, aradi

irod

Pór Antal: Ipolyi Arnold váradi püspök élete és munkái vázlata. Pozsony-Budapest, 1886. 34. l. 35. l.

Az 1850-es években Ipolyi fentivel és márokkal járta be a pozsonyi ~~[illegible]~~ helytartósági kerületet s írta önze a műemlékeket.

GORZA ... TÁRSA
M. KIR. OSZTÁLY-SORSJÁTÉK FŐÁRUSITÓK
BANKHÁZ

IV., Petőfi Sándor u. 9-11.
TELEFON: 87-2-47.

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Dr. Szentiványi Gyula úrnak
úrnőnek

Budapest

XI. Budafoki ut 10/c

Lippert Brief

ep. oten

Grod

1886

Gy Eszt 15. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Lippert József, aradi.

Ipolyi megbízásából fenti bővítette egy emelettel a pesti papnövelde épületét

Erod

Pór Antal: Ipolyi Arnold váradi püspök élete és munkái vázlata. Pozsony-Budapest, 1886. 75. l.

vagy ha van, pontos évszámot,

emplom

ogy az illető mü mit ir az emlék-
minimálissá zsugorodik.
inden ingó és ingatlan müemléket,
akár, ha külföldre került is.
nos jellegü, rövid említést, mely
rgyról.

Lippert József

l

[Egyházm. Lap]

1886. 103. l.

175. l.

176, 177. l.

249. l.

Méltóságos

Gy.
2000

Bátorvagyok igaz
vári székes egy
2000 (kettőezer)
nyadi várépi
3000 (háromeze
kintalni.

A le

Lippert József

írói

Kőrösy László dr

Esztergom. Esztergom 1887. 120. l. 124. l. 178. l.

Lippert József

cród

1

Danko József dr.

Pester Lloyd 1889.
212. sz.

Az esztergom fő-
székesegyházban 1888–
1889-ben végrehaj-
tott döszítési munká-
latokról.

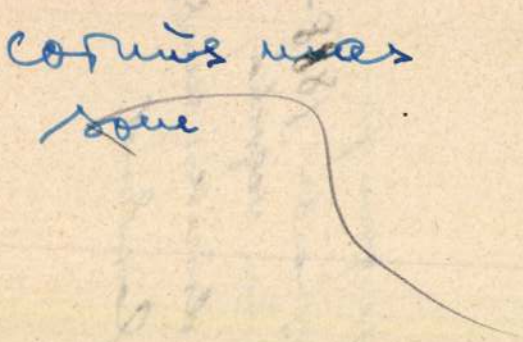

Lippert
epitem
irod és láid

Vas Nyp 1891. 739 l
740 l

Lippert József

Művészi Ipar
1891. 170 l.

lögetés és sulykolás Bedegen.

ügyesség, másodszor igaz lelkesedés és kitartó türelem kell. Ha évenként a vásárlások mellett mintegy 100 koronát a fényképezésre is fordítunk, akkor rövid idő alatt gyönyörű és örökbecsű gyüjteményt szerezhetünk.

Egy másik kérdés az, hogy mit és hogyan fényképezzünk tárgyainkkal kapcsolatban? Egyszerű a felelet: minden olyan jelenetet, mely az illető tárgygyal való bánásmód, — foglalkozás közben tünteti fel a népet. Például, ezen czélból a mult évben kimentem a szekszárdi határba; megláttam egy kazalazó csoportot. Megkértem az embereket, hogy

Lippert Jónef

wód
.2

Walter Gyula dr:

Simor János bíbornok
hercegprimás emlé-
kezete.

Esztergom 1891.

50. l. – 53. l. 56. l. 57. l.
60. l. – 61. l. 62. l.
64. l. 73. l. 74. l. 120.
121. l.

cucurbita melanosperma

télitök

Lippert József

A szepesi székesegyház megujitását 1888 óta azon tervrajzok nyomán végezték, melyeket Lippert a pozsonyi dóm számára készitett.

Velics László. Az egyházi művészetek tanulmányozásáról, Bpest 1894. 92. l.

Lippert József

Kalocsai érseki fögizm
temploma öt oltáranak terve
1860

wód
z

Velvánd 1912
175. l.

wód
z

Tóth M. Jézus h.
Privének Hirnöke
1892. 6 r

legórikus alakok alkotják. Munk
s hamarosan a magyc, majd pedig
Felirat e

Lippert Tonef

Lásd

G Pécs 1893. 30 l.

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Leppert Ludf

Urod

Osstap Vitry

1893. 434 C

Lippert József

A Jézustársaság kalocsai érseki főgimnáziumának templomában öt oltárt tervezett.

Ivód

Velics László. Az egyházi művészetek tanulmányozásáról. Bpest 1894. 85. l.

Lippert József

1857-ben restaurálta a győri püspökvár tornyában lévő Dóczy-kápolnát, meljet utóbb Simor-kápolnának hívtak-ról.

Velics László. Az egyházi művészetek tanulmányozásáról. Bpest. 1894. 70. l.

SZELLEMI EGYÜTTMŰKÖDÉS SZÖVETSÉGÉNEK MAGYAR EGYESÜLETE
UNION INTELLECTUELLE HONGROISE
ELNÖKSÉG
I., WERBÓCZY-UTCA 23

—

Meghivó

a Mme D a v i d - N e e

sasvacsorára, melyet 1936. Január

Hungáriában a Szellemi Együttmü

Terítők 3 v. 4 P.

Lippert József

Vágujhelyi prépostsági
gothi stilu templom
restaurálása.

Velics László. Az egyházi
művészetek tanulmányozásáról. Bpest 1894. 66. l.

Erichujvári plébánia templom restaurálása barokk stilben fentitol.
1877.

u. o. 66. l.

Lippert József

wód munkái az esztergomi fő-
vékeszegyházban
esetleg lásd is

Velics 1894.

62. C.

(V. László: az egyházi nőrészek
Tanulmányozás is ál

58. kép. Ívtöredék, XII. szá
(Kőtár 51. szám)

Lippert József

tervei szerint épitettér 1860-ban a Jezustársaság érseki főgimnázium templomában Kalocsán levő öt oltárt.

Velics 1894

85. l.

Tóth Mike: Jézus Sz.

Szivének Hirnöke.

1892. 6. sz.

Czeglédi kőművesek szakszervezetének
köre népkvt. VI. 224.

Lippert József

pozsonyi Koronázási
dóm restaurálási
1865–1880.

Velics László. Az egyházi
művészetek tanulmá-
nyozásáról, Bpest,
1894. 65. l

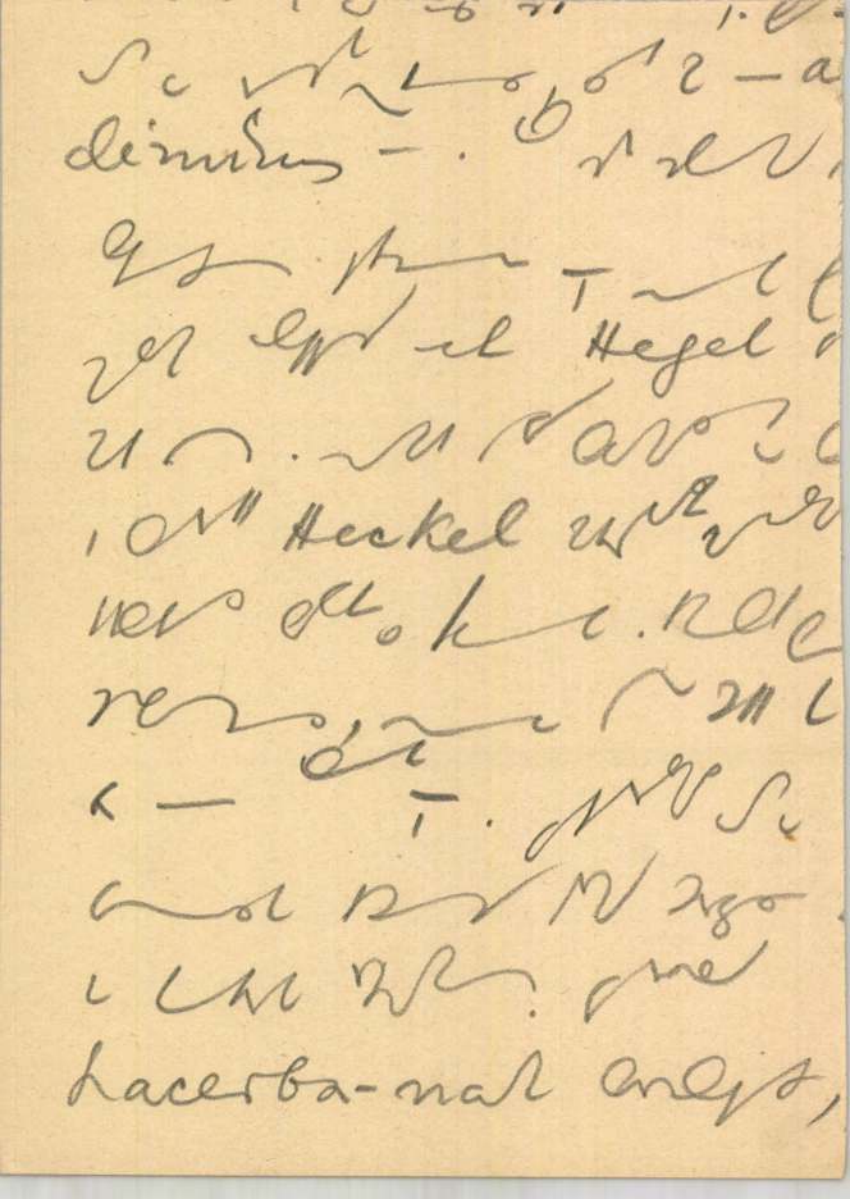

Lippert József

Wód

Velics László: Az egyházi művészetek tanulmányozásáról, Bpest 1894. 62. l. 63. l.

Mi permetto di
avvertirla che
due vagoni, uno
da Vienna e l'altro
da Venezia sono
già arrivati. As-
pettiamo tra giorni
il secondo vagone
da Venezia. Tutto
procede bene. La
Redazione It di
By mi ha ~~nel~~ comunicato

Lippert József

restaurálta az érsek-
ujvári plébánia-
templomot 1877-ben

erőd

Velics 1894

66. l.

Lippert József

Szent István király esztergom-vármegyei kápolnájának megújítása.

Velics 1894. 63. l.

lakos faragványa XII. század

Lippert József

A győri püspökvár
udvarában lévő
Kápolnát 1857-
ben restaurálta
Simor János püspök
megbízásából

Velics 1894
fo. l

:

ó közepén (kendővel leténtett) szalman fekszik ~~látjuk~~ az ujonnan
keresztbe tett kezekkel van az angyal), lábainál
kozik
rden állva ~~[illegible]~~. Körülöttük pásztorok és
különféle ~~[illegible]~~ állatokat hoztak magukkal ~~[illegible]~~ és az egyiknél
~~[illegible]~~ kis gyermekével jött el, kit karjain tart.
három angyal lebeg ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ külön
~~a~~ A felhők alatt:

C T̄ X̄Ȣ'

ȮΔΗΗCȝΙΝΟCȝ ЄΠΟΙ'

i 19:15 Gm.

~~[illegible]~~ 134 fr 55 kr.

tben.

71.

Lippert József

porsonyi koronázási
dóm restaurálása
1865–1880.

irod.
2
Velics 1894
65. l.

Lippert József

restaurálta Vágujhelyen a prepostsági gótstílű templomot.

Ivód

z

Velics 1894

66. l.

Lippert Josef
epitet

ród

1896

Om IV. 516 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztal

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Egyházi építészet - Templom

L i p p e r t József:
Vágujhelyi prépostsági templom

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Restaurálás

Pozsonyi koronázási dom
/Lippert József/

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Egyházi építészet - Templom

L i p p e r t József:
Kremsier-i r.k.templom terve

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Belső építészet - Templombelső

L i p p e r t József:
Esztergomi bazilika belső díszítése

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Müvészek foglalkozása

Prinsi főépitész:
Lippert József

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Egyházi berendezés

L i p p e r t Jozsef:
A bécsi Erzsébet templom felszerelése

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert Jozsef"

Müvészeti oktatás

Bécsi akadémia növendéke:
Lippert József

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Restaurálás

A német lovagrend kápolnájának
restaurálása Bécsben
/Lippert József/

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Egyházi építészet - Kápolna
Restaurálás

L i p p e r t József:
Esztergomi Szent István kápolna

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Bécs

Lippert József halálának helye
/ 1902/

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

B é c s

Akadémia növendéke:
Lippert József

M Ű V É S Z E T
I. évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Egyházi épitészet - Székesegyház

L i p p e r t József:
Esztergomi bazilika előcsarnoka

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Arad

Lippert József születéshelye
1826.

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Restaurálás

Győri székesegyház
/Lippert József, 1864/

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Egyházi építészet - Templom

L i p p e r t József:
Az olmützi templom terve

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"

Lippert József

nepesi wéhesegyház

erod

Velics 1894

92. l.

Eiratt-l Liadott a pesenvári s mozs-
n Kildöck el, hanem vissaérlett 1894.

1663. Eisenhut Ferenc

Kakas vi a da

~~E kép~~ a cairói kakasv
senyt ~~ábrázolja~~ Középütt
egyike felugorva ront ellenf
Tűrbánt, kék ~~kendőt~~ burnust a bok
ton kívül ⊥ iparosok és eund
mel ~~kísérik~~ a harczot. A r
getnek; egynél balta és egynél
fog kezeiben és egy aranyokat
dig a narancssárga ruhás
köl és gondolatokba merülv
szárna ötven. Jelise alól

⊥ a nagy összegekben fogadó

⊥ 1898: XII. 31-én

Vászon, méretei 2
vétetett ⊥ a 90432/9
1899: IV. 6-án (14/99), az elszár
sz. leirattal (27.7/99.)
~~1899. X. 14-én a 76633 sz. l~~
~~Kásra engedtetett át (573/99), ho~~

Lippert József

Várady Ferencz: Baranya multja és jelenje.
I. k. Pécs, 1896. 462. l. —

Lippert Zoiet

gesten

+ 1902

cod. Vas Ups 1902. 586

Lippert Joseph

Epitaph

ind

1896

Am IV. 517

522

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztai

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Lippert József

építész

l.

Vörady Baranya 1896

I. 462. l.

Minap előttem említtetett, hogy Excad személyesen a vízgradi várat megtekintette, van-e szándéka annak
czélszerű
berendezését megkezdeni, – melyeket a várról vázlatosan megírtam, azon használata végett megrendelni.

1873 ban megjelent

Az Arch. Közlemények IX Köt. I füzetében 1–15 lapon adtam a fellegvárnak rövid leírását

Az Excel. által megrendelt ... ...

Lippert József

Budapesten. — Lovag Lippert József Simor herczegprímás egykori építésze, Guttensteinban, a hol gyógyulást keresett. Az ő tervei szerint épült az esztergomi bazilika és a primási palota s a pozsonyi koronázó-templom restaurációját is ő végezte. Simor halála után Bécsbe költözött, de az év nagyrészét mindig Magyarországon töltötte. — Dudinszky Dezső nagy-bereznai gör. kath. lelkész, 53 éves korában Nagy-Berezna községben. — Szlavniczai

Vas. Ujs. 1902. 586. f.

Lippert József

Lásd
=
Czobor – Szalay 1902

II. 239. l.

Lippert József

+ Vorderbruck-Gütenstein 1902 aug. 15.

Réval XX. 570. l.

Doppelt Bier

+ Verbrauch - für
Personen pro Tag

Lippert [Josef]

épitett

l.

Neveselbert 1903

275 l.

Radišics Jenő VIII. 68.

Lippert József

épitész

A pozsonyi székesegyház 1863-78 évi restaurálásánál fenti volt a műszaki fővezető.

Ortvay Tivadar dr.

Pozsony város utcái és terei. Pozsony, 1905.

480. l.

Néit.

Gerevich T.

egyetemi tanár

Orsz.Biz.el

IX.Hőgyes E.u

Lippert József

l. Gereczerajztár

(Forster I) 477. h.
478. h.

													561
97.—	79.—	—	—	1883	VIII	385	1884	III	54	—	46	—	561
84.—	65.—	—	—	1883	VIII	362	1884	III	45	—	47	—	561
46.—	42.—	—	—	1883	VIII	328	1884	III	48	—	49	—	562
44.—	35.—	—	—	1883	VIII	363	1884	III	49	—	50	—	562
20.—	17.—	—	—	1883	VIII	365	1884	III	50	—	51	—	562
112.—	82.—	—	—	—	—	—	1884	III	52	—	53	—	563
77.—	61.5	—	—	1883	VIII	361	1884	III	53	—	54	—	563
132.—	97.—	—	—	1883	VIII	338	1884	IV	58	—	58	—	563
125.—	95.—	—	—	1868	I	13	1884	IV	59	—	59	—	564
45.—	33	—	—	1883	VI	279	1884	IV	61	—	61	—	564

Lippert József

épitész

tervei szerint épült
a pozsonyi primási
(utóbb városi) bérház
Simor János primás
idejében a Lőrinc-
kapu utcában

Ortvay Tivadar dr

Pozsony város utcái
és terei. Pozsony
1905. 334. l.

Lippert

épitett

1860-as évek

győri vékesegyház

restaurációja

irod

1909

B Győr 79. l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

yezem:

.....

y helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

Lippert Józef

Wód
2

F. Szántó Károly dr. A pozsonyi szeresegyház. Pozsony
1907. 26. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Lippert József aradi

érd

2

Pór Antal: Az esztergam

várbeli szent István első

vértanuról nevezett pré-

postság története

Bp. 1909. 92. l.

ban, lent, a lépcsőn ülő nő gyékény-
ra alatt elég tisztán jött elő a jelzet:
aulbertsch Pinx. Ami ugyan magában ta-

LBERTSCH ALÁÍRÁSA A VÁCI FŐOLTÁR-FRESKÓN.

em volna százszázalékos bizonyíték, de a
kvalitása, technikai, stiláris sajátosságai
áírást nemcsak paleografiailag, de mű-
szempontból is hitelesítik.
intve, hogy írott adatok nem állanak
kezésünkre, a freskó készülési évét a
m építése és Maulbertsch hazai munkás-
adatainak összevetéséből kell megálla-
ık.

dulópontnak, mint két legtávolabbi idő-
a templomépítés megkezdését (1762) és
zy Pál, váci segédpüspök 1779. dec.
lt levelét tekinthetjük, melyben Maul-
ek Vácon fizetett honoráriumáról érte-
rházy Károlyt. Ezt a 17 esztendős tá-
azonban további megfontolásokkal
thetjük. 1764-ben, mikor Mária Terézia
gatta Migazzit Vácon, a templom még
ülőfélben van. Migazzi 1772. évi fel-
i iratában[19] említi már a főoltárfreskót

Lippert József

ép

erod

Kabdebo Gyula. A pozsonyi

székesegyház.

Magyar Építőművészet

1910. 4 7. 10. l

..... *műhely.*

lyfőnökség!

.. év ..... hó ..... n történő kifiz

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam.

.. évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Lippert József

Kabdebó Gyula:
Helyreállított műem-
lékeink. Bpest. Epitö-
mesterek, Kőmives, Kő-
faragó és Ácsmesterek
Spartestülete VII. Évkönyve.
1911. Bpest 1911. 232. l.

Officina T. 257.

Utiszá

19

Lippert

primási építész

D. S. A pozsonyi szent Márton. Budapesti Hírlap 1911. szept. 6.

U. 170.

Lippert volt az, aki a XIX sz. derekán a pozsonyi koronázó templomot restaurálva, Donner lovas szt. Márton szobrát a templomból „az utcára dobta".

Lippert József

l.

Szabóárnép 1913

271. l.

Stylistic Device

St. C.

Chapter 1

1.

Stylistic Device

Lippert József

Kőszítette a szepesi székes-egyház restaurálásának tervét 1888-ban

Velvánd 1912

181. l.

forint .....

forint .....

hivatalfőnök

Lippert József

a győri püspökvár
tornyában lévő gót
kapolna helyreállítása
1857

vizd
s

Velvánd 1912

166.1.

1923.

~~322~~

Lippert József

írod

Kőszegi László:

Az esztergomi dóm.

Művészet 1915.

397 – 408. l.

Művé

Szerkes

Lyka K

Tizennegyedik

L i p p e r t József építész
/1826-1902/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
347-348.
"Lippert József"
Arcképpel

Lippert Józef

inód

Gerevich Tibor

A Koronázási kincsek.

Vas Ujs 1917. 30.1.

Őskori bronztárgyak VII. 143.

Lippert József

Erod

Pámer László S. J.:

Pálosanik a nuvé-
nes terén.

Kath. Szemle.

1917. jun.

510. l.

Akadémiai Értesítő ~~V. 294, 297~~

Lippert József

pozsonyi Henr Márton
koronázási dom
restaurálása 1865-80.

vod
z

Velvánd 1912
164. l.

Lippert műépítész

wód

z 1920

Tószombathszékesegyh.

Lippert József

a szombathelyi székesegyház hosszanti hajójában lévő szöszeket tervezte.

Kapszomb. 24. l.

Tóth J.: A szombathelyi püspöki székesegyház leírása IV. kiad. Szombathely, 1920 27. l.

S. Gregorio templom, messinai III. 50

S. Nicolò templom, messinai III. 50.

S. Agostino templom, messinai III. 50.

S. Francesco delle Stimmate templom, messinai III. 50.

Lippert József

epitész

Mil. 1826.

Wód

1918

Krück II. 165. l.

~~Bodrog folió IV. 98.~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

Lippert Joseph

1764-1812

Lieb. II. 16

1922

III. 87

IV. 32, 157.

Lippert Josef

1826 - 1902

IV. 157

Lippert József építőmester M. D. K.

megbízták a pécsi dóm restaurálásával, de tervei nem valósultak meg.

Gerecze P.: A pécsi székesegyház és falfestményei. Útmutató ... Pécs 1891, 4.

MDK

Lippert József műépitész

A teljesen elektelenitett pécsi dom restauráció
jának munkálatát Kovács Zsigmond pécsi püspök
kezdte meg, ki Lippert József műépitésszel el-
készitteté az ujjáalakitás tervét.

Cikk: Legszebb templomunk.

Reggeli Ujság, 1897.nov.4. 6.l.

1867

139

Olajtartó edény, aranyozott ezüst, a-gótikus tornyos ciboriumok mintájára. A lábon Magyarország ámere és felirat: AVE. S. OLEUM. QVO. UNGUNTUR. HUNGARIAE. REGES. ET. REGINAE. A. REDIVIVA. CONSTITUTIONE. SUB. FRANC. JOSEPHO. I ET ELISABETHA. Talpán: FF. JOAN. SIMOR. AEPPUS. STRIGON. 1867, peremén: JOS LIPPERT Aradiensis hungarus invenit 1867. Diánafejes bélyeggel. Mag. 31 cm. Magy munka, Lippert József tervezte 1867-ben.

Szszegomi Kincstar

Simor János hercegprímás készíttette az 1867 es koronázásra.

~~80~~ Dankó 95 – 96 l. (repr. XXXIV. tábla)

~~28~~ Gerevich PA, 194 l.

~~24~~ Lepold-Homor 70 l.

~~80~~ Irodalom. Egyháznűmészeti Lap 1 – 1880, 370 l.

~~76~~ Árvizkárosultak 1876, 44 l. 1486. szam

M. D. U.

Lippert József építő

A pécsi dóm restaurálásához készített tervei nem valósultak meg.

Gerecze P.: A pécsi restaurált vézeseghás
Külseje. Pécsett 1888 34-35

Lippert József

épitész

vül. Aradon 1826. jan. 21.

Elektrapa

1886

Dankómonim

12. l.

61. l.

SÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
23	**24**	**25**	**26**
Dezső pk. vt.	Ker. segíts.	VII. Gerg. p.	Rog. Hős. n.
		Egyház	
	Egyház		

M.D.K.

Lippert . . . . esztergomi primási építés

tervei szerint épült meg a bpesti Központi Szeminárium épületének új kápolnája (26 × 7 m. méretben), melyet Simor hcg.-primás nagy ünnepélyességgel avatott fel febr. 15-én. (Mennyezetfresko Lotz Károly tól)

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1985. XIV.évf.

febr. 22. sz. 41. old.

MDK

Lippert József épitész

Szondy Györgynek emlékezetére a drégelyi vártól északkeletre emelt kápolnát Lippert primási épitész tervezte, 30.000 frt.költséggel.

Cikk: A Szondy-kápolna.

Vas.Ujs. 1885. 666.1.

Vas.Oja. Jaan. 000.f.

Otse: A asendus-õpetaja.

Lippert József

l.

Géfinszombhegyhm

II. 57. l.

Dr Tóth J.: A szombathelyi püspöki székesegyház leírása. Szombathely. 1925.

27. l.

Lippert József

vod

Blümmelhuber

Ferenc: Szent Adalbert püspök és vértanu hitetes erekbyéje Esztergomban. Uj Magyar Sion. 1874. V. évf. 947 és kv. ll

Az erekbyetartót fenti tervezte.

A m. postatakarékpénztártól

16136

BUDAPEST 47 11. 22 16 54

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest
IX. Högyes Endre u. 10.

Hivatalból
díjátmányozva

Lippert

Restaurálta a győri hékes-egyház Hédervári kápolnáját; Ugyanó restaurálta a püspöki palota két emeletes kápolnájának felső emeletét.

Dr. Henszlmann Imre
Honi műemlékeink hiratalos osztályozása. Arch. Ért. 1885. Uj. V. XX l. XXXVIII. l.

Lippert József

wód

Velvánd 1912

161 l.

Lippert Josef

1859

132

Simor János kelyhe aranyozott ezüst, ékkövekkel. Neogót stílű. ~~[illegible]~~ TD mesterjeggyel és bécsi hitelesítő bélyeggel. Felirattal. (nag. 21·8 cm.) Lippert József terve után készült bécsi munka 1859-ből.

Simor János győri püspök korában készíttette a győrmegyei Vaszaron talált ezüstből és a konstantinápolyi Justinianus-bazilikából származó 24 topázzal díszíttette.

~~80~~ Danhó 91–92 l. (repr. ~~[illegible]~~ XXVIII. tábla).

~~76~~ Árvízkárosultak 1876, 46 l. 1520. szám

~~28~~ Gerevich PA, 192–193 l.
Neogótikus

~~73~~ Blümelhuber Ferenc: Az egyházi művészet régészeti és gyakorlati kézikönyve. Esztergom 1873, 285 l.

~~80~~ A kehely. Egyházművészeti Lap I – 1880, 137 l.

~~80~~ Irodalom. Egyházművészeti Lap I – 1880, 369 l.

~~81~~ Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'art chrétien, XV – 1881, 208 l.

Esztergomi Ernistár

Lippert József
építész
Aradról, 1849-ben 23 éves,

lásd

Fleischer Bées 64. l.

Lippert József, építész, Aradról, 23 éves korában, 1849 nov.-ben iratkozott be.

64

Leppert

L. 2. *József*, építész, * Arad 1826, † Gutenstein (Bécs mellett) 1902 aug. 15. Hamburgban tanult, azután Bécsben a Szt. István-templom restaurálásán dolgozott. 1856. főleg Simor János foglalkoztatta, 1864. prímási főépítész volt. Számos magyarországi műemléket restaurált és felmért (pozsonyi pléb. templom, esztergomi Szt. István-kápolna, győri székesegyház Héderváry-kápolnája, győri püspöki palota stb.). Önálló művei: az esztergomi bazilika előcsarnoka és belső kiképzése, az esztergomi prímási palota, a vágújhelyi prépostsági templom, a kremsieri szeminárium, stb. Egyházi szerek és templomi berendezési tárgyak tervezésével is foglalkozott.

E. G. II 36 l

~~Baranya vármegye VI. 227~~

Lippert József, építész (1826–1902).

Az esztergomi Keresztény Múzeum több mint százéves múltra tekint vissza. Első ízben 1870-ben nyitotta meg kapuit a nagyközönség előtt a Főszékesegyházi Könyvtár épületében. Mai helyére a Lippert József tervezte érseki palotába 1882-ben került, itt a második emeleten alakította ki végleges otthonát alapítója, Simor János hercegprimás.

Tasnádi Attila: A régi magyar múzeumot kincsesháza.
Népszava, 1984. márc. 28. 9-old.

LIPPERT JÓZSEF,épitész

Héderváry kápolna,1971.Boltozatán vakolatnyomok csak ki
kis felületeken.Igy a boltmezőt mészgletteléssel vakolt
ták,a kőbordákat nyersen hagyták.A Lippert-féle/1861/
boltozattoldás on a mezőket,bordákatsötétebb szinüre
festették és elhagyták a vakolt faliveket is/33-34 ábra
144.old.

KOZÁK KÁROLY-LEVÁRDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS: A győri szé-
kesegyház szentháromság-Héderváry/kápolnája. 99.old.

ÁARRBONA,14.Xantus János Múzeum,Győri,Múzeeum Évkönyve.Győr,1972.

LIPÉERT JÓZSEF, építész

Lippert Károly

rézm.

1890-95

Éinisk 1930. 85. l.

Rákóczy György:

Egész alak, állva s ki
gányát tartja s baljában levé

Celsissimo Princip
DEi Patria Transylv
Partium Regni Hu
et Siculorum Comit
Domino m

Prémkucsmáját forgó diszíti; ho
kete s szeme sötétbarna. Balr
talon, mely rojtos teritővel va
vörösbarna függöny rojtja s (zsi bojtos
vásznan ez olvashato:
„GEORGIUS RAKÓCZI PR
Olajfestés, vászonra,
Lanfranconi E. gy

Lippert és Diescher épitőművészek

Az aradi liceum épületét tervezték.
Aradvárosa, "egy minden felekezeti jellemet nélkülöző tanintézet alakitását határozta el.
A liceum épületének, -a két müvész által készitett-tervei közül, a megye egyhangulag Diescher tervét fogadta el, -közli a Budapesti hirvivő c. rovat.

Családi Kör. Bp. 1869. május 30.
22. sz. 523. lap.

LIPPERT József építész

Horler Miklós: A Barkóczy-kápolna megmentése... – Műemlékvédelmi Szemle 1993/1. 101.

VALADIER, Giuseppe

LIPPERT József építész

A keleti oszlopcsarnok befejezése és díszítése.
1867 utáni

Műemlékvédelem 1994/2. 123.

A Balatoni Múzeum [illegible]
kiállítását, amelyen nemcsak
tár Zsuzsa alkotásai lesznek
néprajzi tárgy is.
Kustár Zsuzsa művészetét, -
kíváncsiság vezeti: keresi ö
kereit, s keresi az emberisé
hetőségeit is. Igy jutott el
szi világhoz, amely megjelen
tözetében, ékszereiben, hasz
települt magyarság megváltoz
hogy mindig megőrizte az elé
Kustár Zsuzsa a maga egyéni
indulva építi fel, fogalmazz
az izgalmas része, hogy kora
hanem újrafogalmazza azokat
számára.
Művészete valósággal sugallt
mely párhuzamba állítja a va
lőle születő művet.
A kiállítást 4 téma köré csc
met foglal el.
I. Névadó Világtükör: erede

Lippert József

Szent Jobb aranyozott ezüst foglalatban, fenti tervei alapján 1862-ben Bécs-ben készítettek.

vrod

Gentz Budapest 154 l.

Lippert József, epitész,
szül. 1826. Aradon, megh. 1902
VIII. 15. Gutensteinban. Bécsben tanult, 1856-tól főleg Sinor János ~~[illegible]~~ foglalkozlatta, ♀ Szainos magyarországi műemléket restaurált ♂ (pozsonyi plébánia templom, esztergomi st. Mrán kapolna stb) önálló művei: az esztergomi bazilika előtsarnoka és belső kiszítése, az esztergomi primási palota, a vágujhelyi preposttsági templom stb.

♀ 1864-tól primási főépítész volt.

♂ és felmért

Lippert és Schmidt

épitenek.

A II. Ker. Kir. Kath. fögimnasium i Fentich serve szent XVI. Szaradi gazdag olasz renaissance stylben 1872-76 ban épült 862,105 frt. költséggel.

ind

Országh 121. l.

..... *műhely.*

őnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

..... hó .....

.....

sajátkezü aláírás és munkásszám.

Lippert József

aradi lyceumra épitért vonatkozó

tag lásd Discherépitészt

Erkezett a győri kir. adóhivatalhoz
4632 1904 JUN 18
1904

Nyugdíj szíjtár
215 Lapon elaírva
VI/20

Lippert Josef

Thieme Becker

XXIII. 266-267. l.

(Lyka)

A Ferencick tere az Atheneum épülettel.

Lippert K. vezzarca Schikedanz festménye után.

35 x 54 cm.

Bedő Rezső tul.

Ks. (2). 662.

Lippert K

Lippert Józef

wód

Mencl 20. 1.

Lippert József

Száz éve 1895. okt. 12-én nyitatta meg kapint régi művészetünk első nemzeti galériája az esztergomi Keresztény Múzeum. Mai helyére a Lippert József tervezte primási palotába 1882-ben került át.

Tasnádi Attila: A 100 éves Keresztény Múzeum.
Népszava, 1945. okt. 26.

Leppert József
építész

1872-ben Bécsben restaurálták az „Úrkoporsót", amit ~~a~~ Leppert József az Esztergomi Főszékesegyház redvaré építésztervei szerint történt.

Mucsi András: Nézzük meg együtt.

Művészet, 1974.szeptember - 26. oldal

LIPPERT JÓZSEF, épitész

1861-en Simor János püspök Lippertre, kora lejelesebb történeti épitészére bizta a Hédervary-kápolna belsejének stilszerü megújitását. Levette a barokk vakolatot, kibontotta az elfalazott pasztofóriumot és a déli ülőfilkéket. 109.old.

KOZÁK KÁROLY, LÉVARDY FERENC, SEDLMAYR JÁNOS: A győri szé kesegyház Szentháromság/Hédervary/kápolnája 99.old

Arrabona, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

Lippert József

Esztergomban, a Keresztény Múzeum az érseki palotában van, a Duna-parton, Lippert József tervezése.

(említve)

Művészeti Magazin

1976. július 15. Televízió 21.35 (K. Gyné)

LIPPERT JÓZSEF, építész

1912-14-ben a győri székesegyház restaurálásakor a Hédervári kápolnán Csányi Károly feltételezhetően a teljes nyugati hozzáépítés elbontására is törekedett. Ez a Lippert-féle munkákon, a karzat és boltozattoldás bontása miatt hiusulhatott meg. A külső alig különbözik az 50 év előtti purista belsőtér restaurálásától.
139.old.

KOZÁK KÁROLY, LÉVÁRDY FERENC, SEDLMAYR JÁNOS: A győri székesegyház szentháromság/Héderváry/kápolnája 99.old

Arrabona, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 197

Lippert József

Tervei szerint restaurálta Simor János bíboros, hercegprimás a garamszentbenedeki Urkoporsót, ~~majd~~ Bécsben, majd az esztergomi bazilikában helyezte el

Urkoporsó az esztergomi Keresztény Múzeumban
– ismertető –

Lippert József

alkotta az Esztergomi Keresztény Múzeum
épületét.

Aszkó László: Dunakanyar, Budapest,
1973 1391

741

Lippert József

1880-83 között épitette az V. Eötvös Loránd u. 7 sz. Papnevelő Intézet kápolnáját.

Merza László, Mernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

6121

Lippert József

Simor János megbízásából pásztorbotot készített, melyet a hívőknek a Székesfehérvári Székesegyháznak adományozott.

Somogyi Árpád: A székesfehérvári püspöki kincstár. Művtört.Ért.1972.2.sz.124-132.l.

131.l.

LIPPERT JÓZSEF, építész

A Héderváry kápolnánál a neogót berendezéssel gazdagi
tott belső térben tipikus purista helyreállitási elve-
ket valósitott meg, elhitetve, hogy szabályszerü, valódi
gotikát alkotott, varázsolt vissza. és azt érte el, hogy
a valóban gotikus eredetü épület eredetét tette kétsé-
gessé és a restaurálás révén az emlék elveszette hit
telét. 139.old.

KOZÁK KÁROLY, LÉVÁRDY FERENC, SEDLMAYR JÁNOS: A győri szé
csenyház szentháromság/Héderváry/kápolnája 99.old

Arrabona, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

Lipperth József

Esztergomi épitész tervezte a soproni Orsolyák templomának főoltárát 1860. k

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története 1962. Sopron

Lippert József

MDK

Eötvös Loránd utca 7. /Mittudományi Akadémia/.

1715-ben Drenker Mátyás kezdte épiteni pálos kolostornak, 1744-ben Mayerhoffer András fejezte be.
Kápolnáját Lippert József épitette 1880-83. Ugyanakkor harmadik emeletet huzott rá és a homlokzatot átalakitotta. Felelős épitésvezető Gottgeb Antal volt.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
102.l.

mdk

Lippert József és Feszl Frigyes

ötvöstárgyaktoz is készítettek terveket

Kovács Éva: Magyar Művészet Az Elnyomatás Kórában.
Bp 1962 43. l.

LIPPERT JÓZSEF

Dr. Spinóza: Az új érseki palota Esztergomban

BUDAPESTI HIRLAP 1883 okt. 27

Lippert József

laid

Thirfelsödemantul

60.l. 62.l.

Légy szíves, kedves Gyulám, ezt a két nyugtát Nagy Zoltánnal alkalmilag kiállíttatni; — annak idején rövid uton adtam át neki Saláth közvetítésével ezeket az összegeket, de nyugtát róla még nem kaptam.

XI/13.934.

Szeretettel ölel [illegible]

Lippert József

l.

Schoen Pest-Buda

66. l.

Prónay - család, báró VI. 12.

Lippert Josef

vol

Märke 828 l.

LIPPERT JOSEFINA, festő

Maszlaghy az esztergomi képtár lajstromában említi9
Lippert Josefina: Viragcsendélet c. képét. Leltározatlan.
95. old. 26. jegyz

PROKOPPNÉ, STENGL MARIANNA: A Keresztény Muzeum első évtizedei 89. old

Annales Strigonienses, Esztergom Évlapjai, 1960
Bp. 1960

Lippert József

l.

Uxa. 179. l.
249. l.
251. l. (képpel)

II., Nyúl-utca 24. Távbeszélő a lakáson: 351—533, a tanszéken: 186—366.

Báró Kaas Albert dr., jog- és államtudományi doktor, a közjog és összehasonlító államjog ny. r. tanára, a Műegyetemi Gazdasági Bizottság elnökhelyettese, volt országgyűlési és nemzetgyűlési képviselő, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottsági tagja, a Pestmegyei Alsó Evangélikus Egyházmegye felügyelője, a Pestvármegyei Dunavölgy-Lecsapoló és Öntöző Társulat, valamint a Tisza-Szamosközi Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulat miniszteri biztosa. Egyetemi nyilvános rendkívüli tanárrá kineveztetett 1927. január 31-én, nyilvános rendes tanárrá 1929. január 4-én. *I., Uri-u. 27.* Távbeszélő a lakáson: 160—801, a tanszéken: 183—024.

Kováts Ferenc dr., államtudományi doktor, a magyar gazdaságtörténet és történeti segédtudományok ny. r. tanára, képesített törvényhatósági levéltárnok, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja és 1939. évi Chorin Ferenc-jutalom kitüntetettje, az Országos M. Kir. Gazdasági Szaktanárvizsgáló Bizottság tagja, több belföldi és külföldi tudományos társulat tagja, a volt pozsonyi és ezidőszerint pécsi M. Kir. Erzsébet-Tudományegyetem, valamint a szegedi M. Kir. Ferenc József-Tudományegyetem volt ny. r. tanára, ez utóbbi egyetemnek az 1930/31. tanévben volt rektora, a II. oszt. Magyar Érdemkereszt tulajdonosa. Tu-

Lippert

Optiker

U. 170

Lippert Louis

Wed

D 399

M.D.K.

Lippert F. esztergomi érseki építész

és Schmidt A. esztergomi ipariskolai igazgató tervei szerint felépült Toldi Ferenc gimnázium további 4 alap-rajzát közli a lap külön mellékletképpen.

Bauzeitung für Ungarn. Bp.1877. VI.évf. 10. sz.

73. old.

.

M.D.K.

Lippert - Schmidt építész

Lerwei szerint épült fel a budai, vízivárosi főgimnázium (Toldi Ferenc-u.) épülete, melyet a lap a 5. sz.-ban hosszan ismertet, a 7. sz.-ban pedig egy alaprajzzal és egy homlokzati rajzzal közöl.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1877. VI.évf. 5. sz.
+ 7. sz. melléklete 33-35. old.

Lipperth József,szobrász ?

A soproni orsolyita templom/1861-64/főoltárát készitette.Handler Nándornak,a templom épitőjének művészetét nem érte el. 278.old. 26.jegyz

Török László: A historizmusok korának épitészete Sopronban 230.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

aradi Lippert József

neogótikus ezüst ereklyetartója őrizte
szt. István jobb kezét a budavári
szt. Jobb kápolnában.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György
téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 194 l., 212 kép

96. l.

Lippert József építész

Hild halála után ő vezette
az építkezést

Zádor Anna: Az esztergomi főiskolaegylet
Bp. Corvina 1970 19. old

Lippert József

A XIX. végén újította meg
a Zupola eredeti burkolatát.

Zádor Anna: Az esztergomi főszékesegyház
Bp. Corvina 1970 23. old.

Lippert József

építén 1870-80 között az entergomi jezuita templom (ma plébánia templom)
18. század elején épült kolostorépületétől képeste ki az entergomi Primási palota kétemeletes épületét (Berényi Zsigmond u. 2.)
Koraeklektikus, dunai homlokzatán kupola. Lépcsőháza és első emeleti dísztermе a kor belső építészeti ízlésének kiemelkedő emlékе.

Zolnay Tanló – Lettrich Edit: Entergom.
n.n., é.n. – 295 l., 162 t. (Panoráma.)
181. l.

Lippert fózsef

Az esztergomi Primási palota (fénykép)

Zolnay László – Lettrich Edit: Esztergom. h.n., é.n. – 295 l., 162 t. (Panoráma.) 186. l.

Lippert József

ezeklyetartója a budavári szt. Jobb kápolna tabernaculumában. (repr.)

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 194 l., 212 kép

92. l.

Lippert József, építés M.D.K.

„Véleményét a pécsi szikeszegkáz újjáépítésére vonatkozólag 1876 őszén kérik ki, melynek alapján 1877. jan. 23. a püspök más megtárgyalja a képtelenni ülés tagjaival, hogy „a szikeszegkáznak a műirlésnek megfelelő megújítása ..., elodázhatatlan szükséggé vált." „Ennek fedezésére a szikeszegkáz kőszénbányáinak mindössze 20-25.000 aranyforintra becsülhető évi jövedelmét szánják".

Csemeginé Tompos Erzsébet: A pécsi szikeszegkáz Schmidt-féle újjáépítése

Az Építőipari és Közlekedési Müszaki Egyetem Tudományos Közleményei, Bp. 1964. X. köt. 5. sz. 38-40. old.

Lippert restaurálta

a pozsonyi székesegyházat

Parteiner. 199. C.

Pf

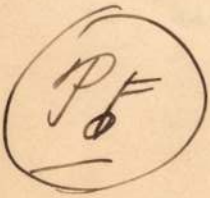

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél ....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ...., 191....

tanu.

tanu.

Lippert József

tervezte a Szondy
emlékkápolnát

l.

Bar Bpestbalfs

183. l

3406. Niels Vin

Jelenkori művész, sz.

Édesanyám.

Csaknem térdig van ábr
szembe néz. Jobb kezét leeresztet
szálat tart. Középütt elválasztot
öldöke barna, szeme szürke. K
laggal megerősített fejdísze, n
le, gallérja és magas ruhája
meszelt ház foglalja el, melyr
gyermekjáték (kocsi, baba és
félmagasságban: »N. V. DORPH

Vászon, méretei 97·8 : 72 c
tett az 1907 január 24-iki 7738
(160–907). — Kifizettetett 190
tatott 1907 márczius 16-án (428-
hagyta az 1910 május 11-iki
(942–910).

III

Vét
1907

Lippert József

építész

Arad

BPo 144. l.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Lippert József

épitesz

l.

Gerevich emlékkönyv

50. l. 58. l.

Buda.

Az előtérben két hölgy
lő urat, a középtért a vár fog
nyékbeli hegyek látszanak, mig
gyelmünket. Felirata fölül:

OFEN.

a kép felett: 492 [redacted] és COMM. RE
a lap hátán pedig latin szöveg

Rm., mér. a rl. 14.1: 1

131-91-

Lippert József

l.

Lepold-Honor Esztergom

39, 46, 53, 57, 58,
60, 92, l.

---

l.

Lepold-Honor-Esztergom

17, 23.-24, 25: l. 49-l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Lippert Józef

wód

Wagdej

212. l

1492. Kovács Mihály:
Sz. Tisza-Abád-
Ipolyi Arnold.

Térden alól látható, jo
kopasz, caputiumot hord; rövid
szürke, szakálla és bajusza le
a DURANDUS ... NATIONALE c
lon lévő iratra állitott és le
Vörös collaréjának fehér ligul
csipke alju superpelliceumot,
kába vetett aranyláncon keres
szöveget olvassuk: „Boldognak é
kötelességemet teljesithetem.
adományleveléből, melylyel rég
felajánlá. Ezen adományért a K
államköltségen készitetett. A
képekkel. Alól jobbra ez áll:

Vászon, méretei 180: 13
Ipolyi Arnold ajándéka.
A Tört. Képcsarnokba he

904. IV. 25.

Lippert József

U. 4233. 66. l.

Vaskarika, római VIII. 126.

MDK

Lippert József

A Bakocz-kápolna főoltárszekrényét tervezte / a régi oltárszekrény elpusztult/.

59.o.

ZOLNAY LÁSZLÓ: AZ ESZTERGOMI VÁR, BP. 1960.

M.D.K.

LIPPERT József építész

A kora eklektika építészete

Rados Jenő:

Magyar építészettörténet Bp. 1961. 285. l.

Lippert József

Az 1944/45 esztergomi csata alkalmával megrongált Garamszentbenedeki Urkeperset 1955-ben Németh Kálmán restaurálta. Eltávolította a /?/ Lippert-féle restaurálás felesleges toldalékait is.

54.o.

ZOLNAY LÁSZLÓ: AZ ESZTERGOMI V[illegible]. Bp. 1960.

Lippert József

tervei alapján

restaurálták az esztergomban lévő
Garamszentbenedeki "Urkoporsot"

54.o.

ZOLNAY LÁSZLÓ: AZ ESZTERGOMI VÁR. Bp. 1960.

Lippart József

MDK

aradi épitész

a győri püspökvárról irt jelentése

a bécsi Középponti Bizottmány Közleményei IV. évf. 281. lapján.

Kozák Károly: Adatok a ~~Gy~~ győri Püspökvár történetéhez.

ARRABONA ~~8~~ 3. Győr 1961. ~~281~~ 33- 55.l.

45.l.

Lippert József MDK

A Primási palota épitőművésze.
Az esztergomi bazilikában lévő hercegprimások trónusának tervezője.

52.o.

ZOLNAY LÁSZLO: Az esztergomi vár. 196o. Bp.

Lippert József

MDK

terve a/ /ú/ Bakócz kápolna uj kupolájához.
1874.

66. kép

119.o. vö. 20.o. és 70.o.

Balogh Jolán: Bakócz kápolna

Lippert József építész M.D.K.

1881-82 között építette az esztergomi érseki palotát koraeklektikus stílusban.

Genth. Müeml. 1959 I. 83.

Lippert József építész MBK

Rradi sár marásu (1826-1902). Ő tervezte a Soproni orsolyita templ. főoltárát. A győri székesegyhár és a Hédervári Kápolna helyreallitása az ő műve. Folyorott a bécsi Szt. István templ. helyreallitásánál is - 179. old

Prokopp Gyula: A felsőrákosi üvegfestő-műhely és Wilfing József. 179.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. A. 1956. Kiadja Sopron Város Tanácsa

MDK

Lippert József

restaurálta a győri Hédervári- (Szt. Háromság) kápolnát 1861-ben. (repr.)

Borbíró-Valló: Győr, Bp. 1956. 57, 58, 61. l.

Lippert József, építész MDK

A gyori fleischeweri kápolnáton elhelyezendő szt. László hermiahoz a 4 gótikus ablakot festett üveggel akarta ellát mi. Ezért propagálta a magyar üvegfestészet megtezemtését. 179. old

Prokopp Gyula: A felsőrákosi üvegfestő-műhely és Wilfing József. 179.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. A. 1956. Kiadja Sopron Város Tanácsa

M. D. R.

LIPPERT József épitész

Esztergom, Érseki palota 1881-82

Kivitelező: Feigler Ignác (137. lap)

Dercsényi Dezső - Zolnay László: Esztergom

Bp. 1956. 84. l.

M. T. Egyetem . . . . . 193 —218
Épitészet, szobrászat . . . . . 218a—251
Kiállitások, muzeumok. . . . . 252 —270
M. N. Muzeum . . . . . 271 —286
Nemzeti Szinház . . . . . 287 —300
Szinházak, szinészet, zene . . . . 301 —330
Tanügy, piaristák . . . . . 331 —350
Vallás, felekezet . . . . . 351 —368
Ipar és kereskedelem 369 409
Közegészségügy: Fürdők . . . . . 410 —430
Források, gyógyvizek . . . . . 431 —449
Gyermek-, szegény-védelem . . . 450 —456
Járványok, köztisztaság . . . . . 457 —461
Kórházak . . . . . 462 —468
Közigazgatás, tisztujitás . . . . . 469 —475
Lakosság . . . . . 476 —483
Társadalmi egyesületek . . . . . 484 —488
Városfejlesztés: Csatornázás, Duna-szabályozás . . . 489 —505
Hidak . . . . . 506 —513
Lakás-kérdés . . . . . 514 —516
Vasut, pályaudvarok . . . . . 520 —524
Világitás . . . . . 525 —526
Vizvezeték . . . . . 527 —533

TARTALOMJEGYZÉK.

Irodalom.

Történet: Általános . . . . . 1 — 29
1686-iki ostrom . . . . . 30 — 52a
1838-iki árviz . . . . . 53 — 63
Lipót Sándor és József nádor . . . . . 64 — 77
1848—1849 . . . . . 78 — 93
Utirajzok . . . . . 94 —118
Kalauzok, útmutatók . . . . . 119 —161
Karcolatok, irodalmi rajzok . . . . . 162 —182
Közmüvelődés: M. T. Akadémia. . . . . 183 —192

Lippert József

Sz. István első magyar király dicsőségjobbjának tartója, melyet a magyarországi püspöki kar kénittetett 1862 ik évben.

Tervezte Aradi Lippert József, Nyom.

Reiffenstein és Rösch Bécsben.

Sárga és nürke, nin. litografia.

Szfv. mint. lt sz. nélkül. Dr. Vajda A. gyűjt.

Am

MDK

Lippert, József

a Bakócz kápolna uj kupolájának terve
1874.

/repr./

AHA. 1956. Tom.III. Fasc.1-4.26 és 74.l.- Balogh: La capella Bakócz di Esztergom. 1-198.l.

MDK

Bippert József

a keleti nagy oszlopcsarnokot fejezte be

Leopold Antal: Az esztergomi Bazilika. Uj Ember,

1945. okt. 28. 8.1.

Lippert József építész M.D.k.

az esztergomi érseki palota építője
(1870-80 között)

Esztergom városképi és műemléki vizsgálata. Bp. 1957, 5

Lippert József
építész

l.

Lyka Károly – 1947

71. l.

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM ÉREM- ÉS RÉGISÉGTÁ

Térítvény

A könyv szerzője és címe	Kötetek száma	Ivrét	Jelz

Kelt 1 ..... *Sajátkezű aláírás:* .....

Határidő 1 ..... *Állás:* .....

Hivatalos jegyzet: ..... *Lakás:* .....

Lippert Josef
épitéz
Gesztmüeml

57, 217, 218,
297. l.

G Y T E K I N T E T Ű

T T S Á G Á N A K

B U D A P E S T

VI. Szépművészeti muzeum állat-
kerti út.

E D E városi levéltáros, mint a
elenti, hogy a városi vizvezetéknek
zárnya a város által csak évek mul-
z már most is felette szükséges

Lippert József
primási épitész
terverte ókeresztény
stilusban a
pesti papnövelde
kápolnáját. Belső
diszítése nak 1882-
ben indult meg.

1948

Kopp Ivo papn
14. l.

.....1914

..-val-állandóan szüntesse meg;

ényeit pedig, az eddigi esedé-

ett, az 1878. évi pénzügyi Köz-

évi 58521 számu P.M. körrende-

tok mellett tárcám terhére to-

ghatalmazott jául: feleségét. Surá-

:/:II. Ostrom u. 6.:/. jelölte ki.

Lippert József építőmester

Uj Ember.1945.okt.28. 8.old.
Leopold Antal cikke.

Lippert Louis

Wood

Dr C. 170.

Lippert József

epitett

cred

z

Huszár Lajós: A

Szentjobb hazahozatalára

készült ermek (1771.).

Numizm. Közl.

1945–46. 31. l.

Lippert József

cvét
2

Gépin Gyula dr:

A szombathelyi székesegyház
Szombathely, 1913. 20. l.
31. l. 59. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MÜVTÖRT.DOK.

LIPPERT JÓZSEF épitőmester

Uj Ember 1945.okt.28.8.old.
Leopold Antal cikke.-

M. DK.

LIPPERT József építés

Esztergom, érseki palota 1881-82
(6. rép)

Bakócz-kápolnákupolájának mása

Dercsényi Dezső - Zolnay László: Esztergom
Bp. 1956. 53., 77.

Az aradi születésü Lo
még a századeleji neoklasszicizmus
sága beletorkollik a romantikus k
ba. A 60-as évek végén még teljes
Packhnak és Hildnek elgondolása s
székesegyház belső kiképzését és
~~belső kiképzését és hatalmas oszl~~
elejéről fennmaradt Bakócz-kápolna
kezeli a kora reneszánsz formái
kupolával látja el. A kremsieri é
román stilusában tervezi. Az eszt
papnevelő intézetet reneszánsz és
tikus kápolnaszentéllyel, melyet m
kel a haj.ban, mig közismert szép
hordozható tabernakulumát a gótiku
készitteti. Ez a lényegében ötvösm
szi alkotás.

vag Lippert József /1826-1902/

s neveltje, de hosszuéletü munkás-

orszellem későbbi eklekticizmusá-

en nagy elődeinek, Kühnelnek,

zerint épiti meg az esztergomi

natalmas oszlopos portikuszát.

opos portikuszát. A XVI.század

beépitésénél már megértéssel

mikor a kis kápolnát stilszerü

seki liceumot pedig a középkor

rgomi primási rezidencia és a pesti

barokk szellemben épiti ki, bizan-

erészen kapcsol reneszánsz elemek-

müvét, a szent Jobb aranyozott

s templomok mintájára rajzolja és

ü egész felépitésében épitőmüvé-

Lippert József építész MDK

Egy üvegfestő műhely alapítása kapcsán és merkedett meg egy heiligenkreutzi üvegfestővel, Wilfing Józseffel, aki 1819-ben született Sopronban. Öt ajánlotta Simor püspöknek, aki rákosi kastélyában reá bízta e műhely vezetését. 179. old.

Prokopp Gyula: A felsőrákosi üvegfestő-műhely és Wilfing József. 179.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. A. 1956. Kiadja Sopron Város Tanácsa

Lippert József

terve után készült.

Simor primás kelyhe 1859, bécsi munka az esztergomi főszékes egyházi kincstárban

E-

Magytopograf
(Ma. mív. topo. I. esztergom)

Olajtartó edény ugyancsak fenti terve után 1867

u. ott

Simor primás talpas keresztje. u. ott 1879.
Simor primás pásztorbotja u. o. 1879.

Uti szerlartási készlet 1870. u. ott.
Simor Primás kelyhe. 1870. u. ott
Ceaszka György kelyhe 1870. u. ott.
Simor primás kelyhe 1876. u. ott

Simor primás mellkeresztje. 1870 u. ott
Danko József kelyhe 1870 u. ott
Zermutató 1872. u. ott.

(3411-től 3737-ig.)

Lippert József

terve után készült

Sujánszky Antal

mellkeresztje az esztergomi

főszékesegyházi kincstár-

ban.

Árpádházi B. Margit

vasöveneck erekly-tartója

u. o.

Két miskannaovális

tálcával u. o.

Püspöksüveg Simor pri-

más részére u. o.

Magyt. Topograf

1840 körül. (Hibás.) . . . . . 30.—

3386. FALITÜKÖR. Faragott és részben aranyozott dísszel. Barokk . . . . . 200.—

3387. KEREK EBÉDLŐASZTAL. Diófa, kihúzható, 3 betéttel. Biedermeier stílus . . . . . 80.—

3388. HEVERŐ. Diófa, 1850 körül . . . . . 75.—

3389. KAROSSZÉK. Fényezett diófa. Biedermeier. 2 darab . . . . . 120.—

3390. TÁMLÁSSZÉK. Diófa, brokáttal kárpitozva . 10.—

3391. ÍRÓSZEKRÉNY. Fényezett diófa, belsejében berakott díszítéssel. Biedermeier stílus . . . 200.—

3392. KÖNYVSZEKRÉNY. Diófa, Biedermeier . . 100.—

3393. ALACSONY ASZTALKA. Cseresznyefa, faragott díszítéssel . . . . . 20.—

3394. KAROSSZÉK. Diófa, marhabőrrel kárpitozva, 2 darab . . . . . 240.—

3395. ASZTALKA. Fekete fa, gyöngyházberakással. (Hibás.) . . . . . 22.—

3396. ASZTALI VITRINKE. Feketére pácolt fa, faragott és aranyozott díszítéssel. Barokk . . 25.—

3397. ÁLLÓTÜKÖR. Csiszolt üveg, a zenét ábrázoló faragott faállványon. Olasz . . . . . 90.—

3398. KIS ASZTALI VITRIN. Túlyagyökérfa, bronzveretekkel . . . . . 40.—

LIPPERT JÓZSEF (1826—1902)
Esztergom vára
Papír, ceruza, 1885.

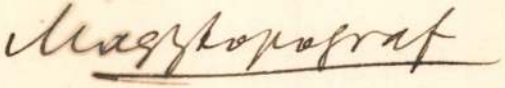

(903-tól 1108-ig.)

LIPPERT JÓZSEFNÉ (oooo—oooo)
Kastély
Papír, ceruza.

Magytopograf

					1040	1350
”	”	22	361—410	—	1041—1108	1351—1380
”	”	23	411—460	563—670	—	1381—1410
”	”	24	461—510	671—780	—	1411—1440
”	”	25	511—562	781—902	—	1441—1466
”	”	27	—	—	—	—
”	”	28	—	—	—	—
”	”	29	—	—	—	—

Rucz Gyul

FIDES

RÉGISÉGKI
LAKÁSBER

Budapest, Andrássy-
Antik bútorok, régisége

Lippert

l.

Lykanomzromantika

130, 139, 239, 241,

242, 244. l.

Lippert József

l.

Zádor – Rados

314. l.

Lippert József

kisszónék tervezője

Géfin Gyula dr.

A szombathelyi nőkeresegyház ismertetése.

Szombathely. 1942.

20. l.

Lippert József

A Szent Jobb erekhez-
tartója, kivezle
fenti repr.

Lykanemzromantika

344. l.

Semayer Wilibald dr. IX. 49

Az Építészbál idei meghívó- és táncrend-pályázatán a meghívó-pályázat győztese Thomas Antal, a táncrend-pályázat győztese Quittner Jenő lett.

A budapesti orth. izr. templom és iskola tervpályázatán a zsüri a kitűzött három díjat egyesítette és három egyenlő részben juttatta Porgesz József és Skuteczki Sándor „Béke", Ágoston Emil „Pax" és Löffler Sándor és Béla „Barzel" jeligés terve tervének.

A biharmegyei közkórház tervpályázatán a 3000 koronás első díjat Schodits Lajos, a 2000 koronás második díjat Fleischl Róbert, az 1000 koronás harmadik díjat Rajk József és Unger Lajos nyerte el.

A pécsi izr. hitközségi bérházépület szűkebb pályázatára négy pályaterv érkezett be. A bírálóbizottság az első 1000 koronás díjjal Spiegel Frigyes és Márkus Géza „Családi otthon" jeligés tervét, a második 600 koronás díjjal Pilch Andor „Négy lépcső" jelű tervét és a harmadik 400 koronás díjjal Károlyi Emil „Pax" jeliges tervét tüntette ki.

A szegszárdi posta-, távirda- és távbeszélőhivatal és lakások elhelyezése céljából létesítendő épület terveire hirdetett pályázaton az első 900 koronás díjat Fleischl Róbert, a második 600 koronás díjat Moldován Béla, a harmadik 300 koronás díjat Jendrassik Alfréd és Vida Artur terve kapta. Kétszáz koronáért megvételre ajánlotta Szautner Félix és Lomjanszki Félix közös pályatervét.

HEGEDŰS LÁSZLÓ Tanulmány című vízfestményét reprodukáljuk e szám mellékletén.

JUHÁSZ ÁRPÁD rajzolta e szám összes fejléceit.

ADATOK MŰVÉSZETÜNK TÖRTÉNETÉHEZ

LIPPERT JÓZSEF építész. A Művészet 1902-ben e neves építészünk elhalálozása alkalmából nekrológot közölt, melyben csak általános jellemzését adta művészi munkásságának, a nélkül, hogy alkotásait tüzesebben ismertette volna. Pedig elég hosszú stációt kellett e művészünknek megtennie, míg az esztergomi egyházkerület magához vette és a csendes és igazi művészhez egyáltalában nem illő munkássághoz juttatta. Ugyanis ha valami építészeti tervre, vagy ha kisebb rekonstrukcióra, vagy ha valami falusi templom felépítésére volt szükség, az egyházkerületben mindig ott volt Lippert, ki azt szorgalmasan, mindig készen állva, mint valami építészeti alkalmazott, feldolgozta. Fiatalsága azonban egészen más képet mutat. Az 50-es évek végén, midőn minden valamirevaló fiatal művészt a lapok hosszas cikkekben ajánlgattak a közönségnek, Lippertnek is jutott egy ilyen méltatás, melyet az olvasó most a Vasárnapi Ujság (1860. 53. szám) révén megismerhet. Egy oly művészt szólaltatunk most meg, kivel a magyar építészet történetének valamivel méltóbban kellene foglalkoznia, már az itt felsorolt munkásság alapján is.

. . . Egy ily szerény ugyan, de gyakorlott munkás férfit mutat be a Vas. Ujs. Aradi Lippert József hazánkfiában, ki e téren nem egy dicséretes szép eredményt vívott ki magának. Született 1826-ban Aradon, jómódú polgárszülőktől. Ugyanott járta a gimnáziális iskolákat. — Gyakorlati hajlamainál fogva szülei már ekkor építészeti pályára szánták, de ezen szándék eleve csupán azt tűzte célul, hogy e kézműben, építő- s ácsmesterségben ismeretet és jártasságot szerezve, idővel építészeti vállalkozó váljék belőle. A mesterség gyakorlata mellett azonban a külföld műiskoláit látogatta, csakhamar magasabb iránynak indult s a műépítészet gyakorlati és elméleti tanulmányozásához fogott. Hamburgban végezvén a politechnikumot, a Németalföld kitünőbb mesteriskoláit látogatta. Bejárta Európa főbb városait, mindenütt előkelő építészeknél keresett és nyert alkalmazást, a tanulmányt mindenütt a gyakorlattal párosítván. E téren szerzett ismeretei és ügyessége által csakhamar annyira kitünt, hogy midőn ezen évtized elején Bécsben is a műépítészet újabb lendületet nyervén, Sz. István híres góth dómjának első javítási s kiegészítési munkálatai, az úgynevezett orom- vagy csúcsműves kiépítésével megkezdetek, a vállalkozó Förster és Ernszt építészek mellett Lippert hazánkfia bízatott meg a technikai művezetéssel és kivitellel. Itt nyílt első bővebb alkalma, tehetsége, mind a szakemberek elismerését kivívni, mind pedig a műtudomány férfiaival, kik a munkálatait tanulmányozva, figyelemmel kisérték, megismerkedni és közelebbi viszonyba lépni. A műemlékek vizsgálására és fenntartására éppen akkor Ausztriában is más államok példájára levő középponti bizottmányok azonnal legmegtisztelőbb megbízásaiban részesült. E bizottmány által megismertetésre és leírásra szánt nevezetesebb régi építészeti műemlékek felvételére és lerajzolására kiküldetett koronkint. S az intézet organumainak, mint a „Mitteilungen der K. K. Centralkomission der Erforschung und Erhaltungen der Baudenkmäler" és Évkönyvének valamint a „Mittelaltertische Kunstdenkmale des öesterr. Kaiserstaates" című, nem különben fényes, mint műbecsű vállalatnak legszebb felvételei s rajzai Lippert művészi rajzónjából kerültek elő; mint a gurki bazilika, a zágrábi dom, zwetti, neubergi stb. monostorok részletes felvételei s előállításai. Másokban ismét eredeti ízlésökbeni helyreállítására és stílszerű kijavítására általa készített részletes terveket, mint a strassingeli és szentpáli monostorok műemlékbecsű egyházaira nézve. Hasonló irányban volt megbízva a bécsi archeológiai társulat-

Művészet 1910, évf.

Lippert József

tól és a nevezetesebb műemlékek felvételére szolgáló közlönyei számára.

A műemlékirodalom terén való ezen kitünő munkásságára azonban éppen csak tanulmányai és tevékenysége mellékes foglalkozásának tekinthető. Szakmánya inkább a műépitészet gyakorlata, mintsem rajzban való előállítása lévén, ennek tünt ki leginkább munkássága is, részint egyes régibb nevezetesebb monumentális épületek stílszerű helyreállításával, részint pedig új alkotmányoknak a középkori történeti s egyházi román és góth müízlésekbeni emelésével E nemű tevékenységének aránylag még igen is ifjú s rövid pályája már is, mint mondók, szép eredményekkel dicsekedtetik. A Sz. István dómnak, előbb említett új oromzati művein kívül, melyeknek alakításában, mint említők, lényeges része volt, általa épült az olmützi érsekségnek tiszta román XII. század félkör ív ízlésében egészen újból emelt szemináriuma Kremsierben, művészi szépséggel díszlő egyházával, mely tervezetei szerint szobrászati művészettel, kőfaragványú tagozással s üvegfestvényü ablakokkal ékesítve, mintegy két év alatt teljesen elkészült. Hasonlón munkában vannak általa víve a történeti nevezetességű welchradi Cyrill- és Method-féle góth egyháznak, valamint sajátlag ugyanezen ízlésü, de góth alakjából már nagyobbára a későbbi átalakítások által kivetkőztetett olmützi egyháznak eredeti idomában helyreállítása és kiépítése. Mely utóbbi nagyobbszerű és fényes egyház költsége több százezer forint-ra van számítva. Értékesebbek több e nemű munkálatai mellett ránk nézve hazánkbani vállalatai, mint nevezetesen Győrben a püspöki vár, egykor, úgy látszik, Dóczy Orbán püspök által a XV. században épült fényes góth kápolnájának helyreállítása, mely a háborús idők által sokat szenvedett, az újabb időben pedig építészeti ízléstelenség által eredeti alakjából teljesen kivetkőztetett. Lippert ezen műve által, melyet a győri püspök bőkezű költségével létesített, valódi és mintaszerű példát adott hazánkra nézve, mint kellessék műemlékek stílszerű helyreállításában eljárni. De e mellett a tervezetei szerint újból készült kőfaragványművezettel, új oltárral, bútorzattal, valamint üvegfestvényü ablakokkal diszített kis egyházban valódi alkotó tehetsége s nemes ízlésének csak éppen úgy, mint műértelmének kitünő tanuságát adta.

Ugyanezt, csakhogy még még nagyobb mérvben fogja nemsokára tanusíthatni az általa már is munkába vett nagyobbszerű Hédervári-féle győri főegyház ékes kápolnájának restaurációja. Kitünő műbecsénél fogva annak idején talán leírását, rajzaival e lapok is közlendik. Ezen egyháznak is üvegfestvényü ablakokkal való diszítése tekintetéből, a műpártoló s nagylelkű győri püspök Lippert tervezete szerint hazánkban első ily üvegfestvényü egyházi ablakgyárt állított fel, melyből a sikerült próbák után, már is az első ily ablakfestvények, hazánk védszentei István, László, Imre és Erzsébett képével eddigelé elkészültek s mi kivánni való sem hagynak.

„Újabban művészünk Kalocsán is, az ottani érsek nagyobbszerű egyházi építkezéseibe kezd befolyni és reméljük, hogy a monumentális műépitészeti irányban hazánkban művészünknek máshol is mind tágabb hatáskör fog nyilni, mit honi művészetünk érdekében nem lehet nem óhajtanunk. A győri püspök által adott fényes példája a műpártolásnak már is nem maradt hatás nélkül a megyére és a környékre. Azóta művészünk vidéken is újabb megbízásokban részesült stílszerű szobrok stb. tervezésére, melyek kivitelére az illető lapok, mint nem rég olvasható volt, dicsérettel szólottak, valamint méltán üdvözlik egyházi lapjaink a győri egyházi restaurációt is, mint műtörténetünk epochális eseményeit. Az illő részről pedig méltó elismerésben részesült: a győri püspökség s egyházmegye építészeül neveztetvén ki. Legújabban értesülünk, hogy a soproni régi góth dóm helyreállításának kivitele is Lippert által céloztatik.

Művészetünknek tevékenysége azonban, valamint általánosan a mai műépitészete, nem csak egyszerűen a szorosan vett építészetre vonatkozik s történeti építészeti műízlésnek újabb felvirágzása körébe vonja ismét, mint hajdanta virágzása korában, a művészt, sőt kézmű minden nemeit, mely szerint az építészeti tökéletes műnek, minden részleteiben oly tökéletes műnek, minden részleteiben oly teljes műegészet kell képeznie, milyet a műízlés követel. Úgy, hogy kezdve például a talajtól, ajtókilincstől és vasalástól, egész a toronycsúcsig; a csengetyűtől egész a kehelyig minden részletnek csak úgy, mint a szobroknak és a butoroknak, mint a szöveteknek, a felvett műtörténeti formában összhangzó s egyöntetű ízlésben kell idomítva lenni; aszerint a mai műépitésznek architektusnak feladata, tervezetét a legkisebb részletekig megállapitani s kézművesek által való kivitelét intézni. Hol a műkellékeknek jelenleg teljesen megfelelni akarunk, ott egy stílszerű karosszék sem készülhet el a műépitész nélkül, annál kevésbbé az oltár vagy kehely. S ez ismét különösen azon tér, melyen művészünk még gyakrabban remekelt, különösen az egyházi bútorok s edények kiállításában. Az olmützi, bécsi, a győri, a váci püspökök és egyházaik számára készített számos román, zománc és drágakő művészetű kelyhei, keresztjei, szentség és ereklyetartói azon legizlésesebbek közé tartoznak, minőket az ó és új mesterek valaha előállitottak A küllapok mint a bécsi hivatalos ujság s egyházi lap, ezek nyomán pedig egyházi lapjaink is, többször kimerítő leírásokban, teljes méltánylatban figyelmeztettek az utóbbiakra. Művészünk bécsi műtermét pedig annyira keresetté tevék, hogy ily eszközeit már többször kiállítania kellett, midőn műértők, főpapok s egyháziak azokat egyaránt látogatták.

Bekejezés sorai ban nincs
lényeges. A cikk maga
Pál Imre.

Lippert József 2

Szereny, dolgos ember volt s ha nem is lépett fel nagystílű teremtő művészként, a maga idejében s a maga helyén föltétlenül jelentős szerepet töltött be.

Nagy érdemei vannak az esztergomi herczegprimási képtár és mátszetgyűjtemény létesítésében. Működése kiterjedt a külföldre is. Restaurálta a neinet lovagrend kápolnáját Bécsben, ugyanott felszerelte az Erzsébet templomat s az ő tervei nyomán építettek templomokat Olmützben és Kremsierben.

Simor halála után Bécsbe tette át lakását, de az év nagy részét Magyarországon töltötte. A halál Gutensteinban, egyik kedves nyaraló helyén érte utol 1902. augusztus 15 én.

Művészet, 1902. 347 l.

u.o. fényképe autotip. repr.

Lippert József

építész.

Született 1826, Aradon, a hol iskolait is végezte. Az építészetet a bécsi akadémián tanulja. 1833-ban a bécsi Ernst műépítő oldala mellett dolgozgatott. Ugyanit feltűnést keltett főleg régi stílusokban tett tanulmányaival. Szerint megbízást kapott régi műemlékek felvételére. Így utazta be a műtörténelmi bizottság megbízásából Ausztriát, majd aztán végig tanulmányozta Dánia, Anglia, Franciaország s Róma építészeti emlékeit. Fontját Svéd és Norvégországban is, hol a középkori fatemplomokat kutatta.

Életének egyik legfontosabb időpontja 1856. Ekkor ismerkedett meg Simorral a későbbi hercegprimással. Simor az időtájt már ministeri tanácsos volt s érdeklődéssel fogadta Lippertet, mert Kemény Zsigmond a „Pesti Napló"ban nem egyszer emlékezett meg róla. S midőn Simor győri püspök lett, magához vette L.-t is. E művészetszerető főpapvele akarta végeztetni egyházművészeti terveinek megvalositását. Ennek egyik legszebb példája a győri székesegyház építése 1864-ben. Simor, a hercegprimás, primási főépítésszé teszi s mint ilyen minden egyházművészeti kérdés megoldásában illetéket. Az ő hatása alatt végeztette Simor restaurálásait s egyik építkezéseit. Nagyobb művei: az esztergomi bazilika dócsarnoka, a bazilika belső díszítése, a primási palota, az ősrégi szent István kápolna s a pozsonyi koronázási dóm restaurálása, a vágujhelyi prépostsági templom s ezen felül számos kisebb templom, kápolna, iskola, kórház stb. Nemcsak építői, de iparművészeti feladatokkal is foglalkozott. Tervei szerint sok egyházi tárgy: úrmutatók, kelyhek, ereklyetartók, olajedények stb. Készültek, melyek nagyrészt az esztergomi főszékesegyház kincstárában láthatók.

LIPPERT JÓZSEF

Úgy hisszük: e név viselője nem ismeretes a közönség előtt. Míg élt, nem igen emlegették. S hogy augusztus 15-én elhalálozott, a napi sajtóban hiába kerestünk róla valami kis elbucsúztatót. Csendesen, zajtalanul hagyta itt a földi siralomvölgyet az öreg úr. Lippert Józsefet annál jobban ismerték ott, a hol élt s szorgalmasan dolgozgatott: Esztergomban. Működésének legtöbb dokumentuma ott található. Hosszú időn át a mi művészi feladat a primási udvarban kínálkozott, annak Lippert volt végrehajtója, vagy irányitója.

Lippert az esztergomi primási udvar építésze volt. Vagy mint hivatalosan nevezték: primási főépitész. Nem nagyszabású teremtő talentum, kinek minden vonásán s épitészeti gondolatán kifejeződik az erős egyéniség. Szolid, szerény munkás volt, nem számított halhatatlanságra, csupán becsülésre és elismerésre. A mihez jogot is formálhatott komoly munkaszeretete s hasznothajtó műizlése révén. A népszerűség ezt a szerényen munkálkodó, szorgalmas épitészt elkerülte. De ő nem is a sikernek s a tapsoló közönségnek dolgozott. Tisztában volt talentumával, s pegazusával nem akart vágtatni a Parnasszus orma felé. Mert az odavágtatás, az ugrásokban való haladás szép dolog, de veszélyes: a gyengemarkú lovas kiesik nyergéből. Mikor a vágy, a lázas ambició nem áll arányban a talentummal s alkotó képességgel, úgy megtörténik az összeütközés, a mi művészembernél rendszerint tragikus. Lippert életében nem fordult elő ez az emelty-billenés. A feladatok, a miket megoldott s a tehetsége harmonizáltak egymással.

Egész élete nem tisztán abban telt el, hogy eredeti nagystilű alkotások hordozzák nevét. Inkább az volt a szerepe, hogy művészi ízléssel s tudással helyreállitson régi műemlékeket, megmentsen veszendőbe ment régi műtárgyakat. Ez a visszakonstruáló tehetség volt jelessége. Stílusérzéke, csiszolt ízlése mindig érvényesült az ilyen feladatokban. Vannak azért eredeti alkotásai is, többnyire renaissance stílusváltozatban. S itt azt látjuk, hogy a stílusnyelvet, melyen kifejezte magát, alaposan ismerte.

Hogy az életére térjünk: született 1826-ban. A szép marosmenti város: Arad volt születése helye. Itt járta iskoláit, s mikor legényember lett, az architektúra iránt érzett hajlama az akkor világhirű bécsi akadémiába hajtotta, hogy épitészszé képezze magát. 1833-ban a bécsi Ernst műépitő oldala mellett dolgoz-

Műcsarnok 1902.

gatott. Ugyanitt feltünést keltett főleg régi stílusokban tett tanulmányaival. S ezért megbízást is kapott régi műemlékek felvételére. Így utazta be a műtörténelmi bizottság megbízásából Ausztriát, majd aztán végigtanulmányozta Németország, Dánia, Anglia, Franciaország s Róma építészeti emlékeit. Föntjárt Svéd- és Norvégországban is, hol a középkori fatemplomokat kutatta.

Életének egyik legfontosabb időpontja 1856. Ekkor ismerkedik meg Simorral, a későbbi hercegprimással. Simor ezidőtájt már miniszteri tanácsos volt, s érdeklődéssel fogadta Lippertet, mert Kemény Zsigmond a „Pesti Napló"-ban nem egyszer emlékezett meg róla. S midőn Simor győri püspök lett, magához vette Lippertet is. E művészetszerető főpap vele akarta végeztetni egyházművészeti terveinek megvalósitását. Ennek egyik legszebb példája a győri székesegyház építése 1864-ben. Már akkor, püspöksége korában is eleget foglalkoztatta Simor Lippertet. A mint pedig a hercegprimási széket elfoglalja, Lippert tevékenységi köre is megnő. Primási főépitész lesz, s mint ilyen minden egyházművészeti kérdés és feladat megoldásában illetékes. Szoros és benső kapocs fűzte őt a hercegprimáshoz, s ezt a viszonyt ő arra használta föl, hogy Simort majd ilyen, majd amolyan művészeti megrendelésre ösztökélje. Az ő hatása alatt végeztette Simor restaurálásait s egyéb építkezéseit. Minden ilyen restaurálás Lippert terve szerint készült. Nagyobb művei: az esztergomi bazilika előcsarnoka, a bazilika belső diszítése, a primási palota, az ősrégi szent István-kápolna s a pozsonyi koronázási dóm restaurálása, a vágújhelyi prépostsági templom s ezenfelül számos kisebb templom, kápolna, iskola, kórház stb. Nemcsak építői, de iparművészeti feladatokkal is foglalkozott. Tervei szerint sok egyházi tárgy: úrmutatók, kelyhek, ereklyetartók, olajedények stb. készültek, melyek nagyrészt az esztergomi főszékesegyhá z kincstárban láthatók. Szerény, dolgos ember volt, s ha nem is lépett föl nagy stilű teremtő művészként, a maga idejében s a maga helyén föltétlenül jelentős szerepet töltött be. A primási udvarban szószólója lett a művészeti szempontoknak. Igy például nagy érdemei vannak az esztergomi hercegprimási képtár és metszetgyűjtemény létesitésében. Működése kiterjedt a külföldre is. Igy restaurálta a német lovagrend kápolnáját Bécsben, ugyanott felszerelte az Erzsébet-templomot s az ő tervei nyomán épitettek templomokat Olmützben és Kremsierben is.

Simor halála után Bécsbe tette át lakását, de az év nagy részét Magyarországon töltötte. A halál Gutensteinben, egyik kedves nyaralóhelyén érte utól. Tisztes öreg kort ért, s egész életén keresztül a művészet érdekeinek szolgált.

D—n

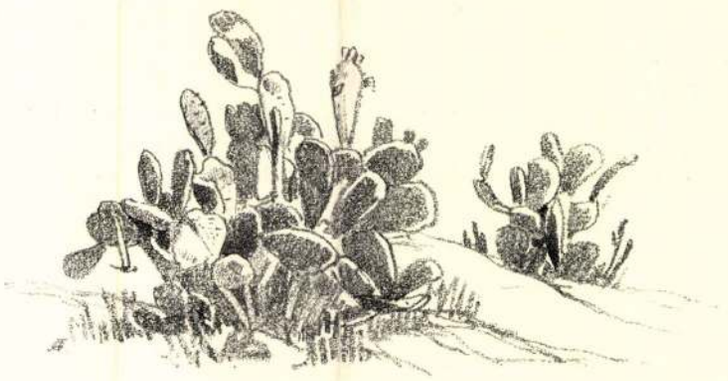

Lappet (7

Eddigi forrás:

Wurzbach, Biograph. Lex. Wien 1866. XV. K. 228-229. l.

Lippert Josef

Architekt in Wien.

A bécsi müveszeti akademiai tanult. und trat zuerst im Jahre 1855 mit einigen Aquarellen und Bleistiftzeichnungen auf architektonischen Gebiete in die Oeffentlichkeit. Im November g. J. stellte er im österreichischen Kunstvereine zwei Aquarelle: „Der Heidenthurm an der St. Stephanskirche" und den „Unterbau des Glockenstuhles im Thurme der St. Stephanskirche" im December derselben Jahres aber zwei Bleistiftzeichnungen: „Das Brunnenhaus im Kreuzgange in Zwettl" und die „Choransicht der Stiftskirche in Zwettl" aus. Von dieser Zeit an begegnet man aber in Austellungen und Kirchenschätzen mehreren nach seinen Entwürfen vollendeten kirchlichen Geräthschaften und Schmuckstücken in welchen sich eine reiche Phantasie, zugleich aber ein tifes Studium der herrlichsten Werke mittelalterischer Kunst ausspricht. So entwarf er für den Erzbischof von Kalocsa, Joseph von Kunszt

ein grosses prächtiges Vortragkreuz; für den Olmützer Fürstbischof Friedrich Landgrafen von Fürstenberg, der Reliquienschrein für die Gebeine des sel. Jarkander; das Reliquarium für dessen Haupt und ein anderes Reliquiar in Form einer gothischen Monstranze; überdies baute er im Auftrage desselben Kirchenfürsten die Seminarcapelle in Kremsier im Style des 15. Jahrhunderts, und ist alles Beiwerk, der Orgelchor, das 7 Fuss breite und 24 Fuss hohe, das Altarbild vorstellende Fenster mit Glasgemälden, die Statuen des H. Wenzel und der H. Hedwig, der Ciboriumaltar, kurz alle Details und die ganze innere Einrichtung, nach seinen Plänen und Zeichnungen ausgeführt. Ferner entwarf

L. den Reliquienschrein

für die Hand des h. Königs Stephan, den der Cardinal Fürst Primas von Ungarn, Scitovszky anfertigen und 1862 in der Burgcapelle zu Ofen aufstellen liess. Der Schrein ist 35 Zoll hoch, 20½ Zoll breit, ganz aus Silber und von nahezu einen Centner im Gewichte. Die von dem Weihbischofe Franz X. Zenner für die Domkirche zu St. Stephan letztwillig gestiftete gothische Monstranze, welche im Jahre 1863 vollendet wurde, ist gleichfalls nach L.'s Entwurf gearbeitet. Im Jahre 1864 wurde L. vom Dombauvereine zu Pressburg zum Dombaumeister der Krönungskirche

daselbst, welche von Grund aus restaurirt werden sollte, gewählt. Schon im Jahre 1865 hatte er seine Pläne, die er übrigens von dem berühmten Pariser Gothiker Violet-le Duc hatte vorher prüfen lassen, vorgelegt und während der Dombau Verein dieselben unbedingt annahm, machte der Cardinal-Primas, nach reiflicher Berathung mit Architekten und Sachverständigen Einwendungen, die so wesentlicher Art sein sollen, dass sie, wenn sie ausgeführt werden, die künstlerische Einheit des Ganzen in unangenehmer Weise stören müssen. So stand die

Lippert 5

Angelegenheit zu Ende des Jahres 1865. Durch die Presse gelangte der Uebelstand in die Oeffentlichkeit. Der Erfolg dieses Mittels ist noch unbekannt.

Urodaben.

Aus dem Gebiete christlicher Kunst. Wiener Zeitung. 1859. 230. sz.

Neuere christliche Kunst in Olmütz. Wiener Zeitung. 1860. 259 sz

Der Schrein für die Reliquie des h. Stephan in Ofen. Wiener Zeitung. 1861. 298. sz. és u. ott a napi hírek közt 1862. 184. sz.

Lippert (6

Ueber die gothische Monstranze, welche Weihbischof Fenner der Stephans Kirche zu Wien gewidmet. Wiener Zeitung. 1863. 97 n

Ueber die Restauration der Krönungskirche zu Pressburg. Wiener Zeitung. 1865, 2 n.

Restauration des Pressburger Krönungsdomes. Neue freie Presse 1865. 335 n

Lipperts goldener Reliquienschrein. Waldheim's illustrirte Zeitung. 1864.

3691

Vasárnapi Ujság.

53. szám.

Pest, december 30-án 1860. — Hetedik évi folyam.

A Vasárnapi Ujság hetenkint egyszer nagy negyedrétben egy és fél iven jelenik meg. — **Előfizetési dij** Buda-Pesten **házhoz küldve** vagy **postai uton** külön a **Vasárnapi Ujságra** félévre **3 ft.**, a **Politikai Ujdonságokkal** együtt **5 ft. uj pénzben.** — A **Vasárnapi Ujság** a **Magyar Sajtóval** együtt (a Politikai Ujdonságok nélkül) félévre **10 ft.**, évnegyedre **5 ft. uj pénzben.** — Az előfizetési dij a Vasárnapi Ujság kiadó-hivatalához (Pest, egyetem-utcza 4. szám) bérmentve utasitandó.

Aradi Lippert József.

Sokban dus, de sokban szegény hazánk aligha szenved valamiben nagyobb hiányt, mint szakavatott gyakorlati tehetségü müvészekben. Azon nehányat is, kik eddig honfitársaink közöl a müvészet egy vagy más ágában némi tökélyre jutottak, vagy csak a középszerüségen felül emelkedtek rendesen a külföld vette és veszi maiglan igénybe, mig itthon alig juthat egy és más munkához és csak ritkán vergődhetik némi elismerésre. Napjainkban inkább mint valaha érezhető ezen hiány, midön a nemzeti öntudat valahára odáig ért, hogy a tudománynak monumentalis palotát épit, kitünő férfiaknak emlékeket és szobrokat állit, egyházakat történeti müizlésben emel. És mindenre alig van emberünk, kit az egyiknek vagy másiknak kivitelével megbizhatnánk. — Jobbára csak nagy reményü kezdőkkel vagy félig-meddig dilettánsokkal kell beérnünk, vagy hogy épen a külföldhöz kell folyamodnunk. Egy tekintetet vetve a Vasárn. Ujságba, látjuk, hogy mig minden száma más és más, uj és uj irói és publicistai nevezetességek képeit egyre hozza, addig alig találkozunk benne itt-ott, eltévedve, egy képzőmüvész arczképével, legritkábban pedig, épen az ujabb korban, nagyszerü mérvben kiemelkedő müépitészetnek avatottjaival. Az irányadó Henszlmannt, a reménydus fiatal Szkalniczkit kivéve, alig tudnánk még vakit nevezni, kiről irodalmunk eddig megemlékezett volna.

Egy ily szerény ugyan, de munkás és gyakorlott férfit mutat be képünk Aradi Lippert József hazánkfiában, ki e téren nem egy dicséretes szép eredményt vivott már ki. Született 1826-ban Aradon jómódu polgári szülöktöl. Ugyanott járta a gymnasialis iskolákat. — Gyakorlati hajlamánál fogva azonban szülei már akkor az épitészi pályára szánták; de ezen szándék eleve csupán azt tüzte czélul, hogy a kézmüben, épitő- s ácsmesterségben ismeretet és jártasságot szerezve, idővel épitészeti vállalkozó váljék belöle. A mesterség gyakorlata mellett azonban a külföld müiskoláit látogatva, csakhamar magasabb iránynak indult, s a müépitészet elméleti és gyakorlati tanulmányozásához fogott. Hamburgban végezve a polytechnikumot, a Németalföld kitünőbb müiskoláit látogatta. Bejárta Európa főbb városait, mindenütt elökelő épitészeknél keresett és nyert alkalmazást, a tanulmányt mindenkor a gyakorlattal párositván. — E téren szerzett ismeretei és ügyessége által csakhamar annyira kitünt, hogy midön ezen évtized elején Bécsben is a müépitészet ujabb lendületet nyervén, sz. István hires góth domjának első javitási s kiegészitési munkálatai, az ugynevezett orom- vagy csucsmüvek kiépitésével megkezdettek, a vállalkozó Förster és Ernszt épitészek mellett Lippert hazánkfia bizatott meg a technikai müvezetéssel és kivitellel. Itt nyilt első bövebb alkalma, tehetsége által mind a szakemberek elismerését kiérdemelni, mind pedig a műtudomány férfiaival, kik a munkálatokat tanulmányozva, figyelemmel kisérték, megismerkedni és közelebb viszonyba lépni. A müemlékek vizsgálatára és fentartására épen akkor Ausztriában is más államok példájára keletkezőben levő középponti bizottmánynak azonnal legmegtisztelőbb megbizásaiban részesült. A bizottmány által megismertetésre és leirásra szánt nevezetesebb régi épitészeti müemlékek felvételére és lerajzolására kiküldetett koronkint. S az intézet organumainak s kiadványainak, mint a „Mittheilungen der k. k. Centralcommission für

ARADI LIPPERT JÓZSEF.

Lippert József

Erforschung und Erhaltung der Baudenkmale“ és „Évkönyveinek“, valamint a „Mittelalterliche Kunstdenkmale des oesterr. Kaiserstaates“ czimü, nem különben fényes, mint mübecsü vállalatnak legszebb felvételei s rajzai Lippert művészi rajzónjából kerültek elő : mint a gurki bazilika, a zágrábi dom, zwetli és neubergi stb. monostorok részletes felvételei s előállitásai. Másoknak ismét eredeti izlésökbeni helyreállitására és stylszerü kijavitására általa készittetett részletes terveket, mint a strassengeli és sz. páli monostorok müemlékbecsü egyházaira nézve. Hasonló irányban volt megbizva a bécsi Archaeologiai társulattól is a nevezetesebb müemlékekrek felvételére közlönyei számára.

A müemlékirodalom terén való ezen kitünő munkássága azonban épen csak tanulmányai és tevékenysége mellékes foglalkozásának tekinthető. Szakmánya sajátlag inkább a müépitészet gyakorlata, mintsem rajzban előállitása levén, ennek terén tünt ki leginkább munkássága is, részint egyes régibb neveztesebb monumentalis épületek stylszerü helyreállitásával, részint pedig uj épitészeti alkotmányoknak a középkori történeti s egyházi román és góth müizlésekbeni emelésével. E nemü tevékenységének aránylag még igen is ifju s rövid pályája már is, mint mondók, szép eredményekkel dicsekedhetik. A bécsi sz. István domnak előbb emlitett uj ormozati müvein kivül, melyeknek alakitásában, mint emlitők, lényeges része volt, általa épült az olmützi érsekségnek tiszta román XII. századi félkör iv izlésben egészen ujból emelt seminariuma Kremsierben, müvészi szépségben diszlő egyházával, mely tervezetei szerint szobrászati müvezettel, kőfaragványu tagozással s üvegfestvényü ablakokkal ékesitve, mintegy két év alatt teljesen elkészült. Hasonlón munkába vannak általa véve a történeti nevezetességü Welchradi Cirill és Method-féle góth egyháznak, valamint sajátlag ugyanezen izlésü, de góth alakjából már nagyobbára, a későbbi átalakitások által kivetköztetett olmüczi érseki főegyháznak eredeti idomábani helyreállitása és kiépitése. Mely utóbbi nagyobbszerü és fényes egyház költsége több százezernyi forintra van számitva. Érdekesebbek több e nemü kisebb munkálatai mellett ránk nézve hazánkbani vállalatai, mint nevezetesen Győrben a püspöki vár, egykor, ugylátszik, Dóczy Orbán püspök által a XV. században épült fényes góth kápolnájának helyreállitása, mely a háborus idők pusztitásai által sokat szenvedett, az ujabb időben pedig épitészeti izetlenség által eredeti alakjából teljesen kivetköztetett. Lippert ezen müve által, melyet a győri püspök bőkezü költségével létesitett, valódi mintaszerü példát adott hazánkra nézve, mint kellessék müemlékeink stylszerü helyreállitásában eljárni. De emellett a tervezetei szerint ujból készült kőfaragványmüvezettel, uj oltárral s butorzattal, valamint üvegfestvényü ablakokkal diszitett kis egyházban valódi alkotó tehetsége s nemes izlésének csak épen ugy, mint müértelmének kitünő tanuságát adta.

Ugyanezt, csakhogy még nagyobb mérvben, fogja nemsokára tanusithatni az általa már is munkába vett nagyobbszerü Héder-vári-féle győri főegyházi ékes góth kápolnának restauratiója. Kitünő mübecsénél fogva annak idején talán leirását rajzaival e lapok is közlendik, s bizvást akkorra tarthatjuk fel a müvész ezen uj művének méltánylását. Csak annyit emlitünk eleve, hogy ezen egyháznak is üvegfestvényü ablakokkal való diszitése tekintetéből, a müpártoló s nagylelkü győri püspök Lippert tervezete szerint jószágán hazánkban első ily üvegfestvényü egyházi ablakgyárt állitott fel, melyből a sikerült próbák után már is az első ily ablakfestvények, hazánk védszentei : István, László, Imre és Erzsébet képeivel eddigelé elkészültek és mi kivánni valót sem hagynak.

Ujabban müvészünk Kalocsán is, az ottani érsek nagyobbszerü egyházi épitkezéseibe kezd befolyni; és reméljük, hogy a monumentalis müépitészeti iránynak hazánkban terjedtével müvészünknek máshol is mind tágabb hatáskör fog nyilni, mit honi müvészetünk érdekében nem lehet nem ohajtanunk. A győri püspök által adott fényes példája a müpártolásnak, már is nem maradt hatás nélkül a megyére és környékre. Azóta müvészünk a vidéken is ujabb megbizásokban részesült stylszerü szobrok stb. tervezésére, melyek kiviteléről az illető lapok, mint nem rég olvasható volt, dicsérettel szólottak; valamint méltán üdvözlék egyházi lapjaink győri egyházi restauratióit, mint mütörténetünk epochalis eseményeit. Az illető részről pedig méltó megtisztelésben részesült : a győri püspökség s egyházmegye épitészeül neveztetv énki. Legujabban értesülünk, hogy a soproni régi góth dom stylszerü helyreállitásának kivitele is Lippert által czéloztatik.

Müvészünknek tevékenysége azonban, valamint általában a mai müépitészeté, nem csak egyszerüen a szorosan vett épitészetre szoritkozik. A történeti épitészeti müizléseknek ujabb felvirágzása körébe vonja ismét, mint hajdanta virágzása korában, a müvészet, sőt a kézmü minden nemeit; mely szerint az épitészeti tökéletes münek, minden részleteiben oly teljes müegészet kell képeznie, milyet a müizlés követel. Ugy, hogy kezdve példaul a talajtól, az ajtókilincstől és vasalásától, egész a toronycsucsig; a csengetyütől egész a kehelyig minden részletnek, a képeknek csak ugy, mint a szobroknak, és a butoroknak, mint a szöveteknek, a felvett mütörténeti formában összehangzó s egyöntetü izlésben kell idomitva lenni. E szerint a mai müépitésznek, architektusnak, feladata, tervezetét a legkisebb részletikig megállapitani s kézmüvesek által való kivitelét intézni. Hol a mükelléknek jelenleg teljesen megfelelni akarunk, ott egy stylszerü karszék sem készülhet el a müépitész nélkül, annál kevésbbé az oltár vagy kehely. S ez ismét különösen azon tér, melyen müvészünk még gyakrabban remekelt, különösen az egyházi butorok s edények kiállitásában. Az olmüczi, bécsi, kalocsai érsekek, a győri és váczi püspökök és főegyházaik számára készitett számos román és góth müidomu arany s ezüst, zománcz és drágakö-müvezetü kelyhei, keresztjei, szentségés ereklyetartói azon legizletesebbek közé tartoznak, minőket az ó és uj kor mesterei valaha előállitottak. A küllapok, mint a bécsi hivatalos ujság s egyházi lap, ezek nyomán pedig honi lapjaink is többször kimeritő leirásokban teljes méltánylattal figyelmeztettek az utóbbiakra. Müvészünk bécsi müteremét pedig annyira keresetté tevék, hogy ily eszközeit már többször kiállitania kellett, midőn müértők, főpapok és egyháziak azokat egyiránt látogatták.

Ily feltünő jelenségnél természetesen azután el nem maradhat a dicsérés s elismerés nyilatkozatai mellett a birálat sem. Felemlitésétől nincs okunk tartózkodni, nehogy ismertetésünk csupán egyoldalu dicséretnek látszassék. Mit müvészünknek a szakavatottak birálataikban és magánnyilatkozataikban hibául róttak fel, az egyrészt abból állott, hogy némelyek a régi idomokhozi szoros ragaszkodása, ellenben mások szabadabb uj inventiói miatt szólották meg, a szerint t. i., a mint az első esetben birálói csupán mügyakorlók, a másodikban pedig csupán mütudósok voltak. Igy tekintve, a birálat dicséretkint hangzik, arról tanuskodván, hogy müvészünk épen oly hiven tudja a történeti müizléseket utánozni, valamint ezek alapján ujabb kifejlesztésnek is enged tért. S ez nyilván az ujabb mütörténeti iskolának kétségtelen feladata.

De a mi ránk nézve a müvészt kiválólag becsessé teszi, az mély honfiui érzete. S ámbár Lippertet tanulmányai hosszu évsoron át távol tartották hazájától; ámbár a külföld nyujtott neki egyedül gyakorlatot és munkát eddig; ott jutott elismerésre, s ott kénytelen keresni most is nagyobbára élelmét; mégis nem feledte e közt, mint annyi más, hazáját és nyelvét; de minden alkalmat megragadott és felkeres most is, hogy müvészetét hona számára hasznositsa.

Tényleg bizonyitják ezt hazánkban és ennek számára készült és készülöben levő fennebb felsorolt müremekei. De más dolgozataival is csak dicsőségünkre szolgál a külföld előtt, midőn rajtok büszkén és dicsekedve vallja hazáját; rendesen müve bélyegén hirdetvén, hogy „Aradi Lippert József készité,“ vagy „invenit Jos. Lippert Aradiensis.“ És mütörténetünk nem csekély önérzettel mondhatja el, hogy Bécs legnagyobb épitészeti müremekén, a sz. István domon, valamint a morva történeti nevezetességü és főegyházakon egy hazánkfia vett lényeges részt, s hogy annyi más müremek az ő kezéből származott. E mellett pedig a legélénkebb részvéttel és figyelemmel kisérvén hazai mütudományi igyekezeteinket, az Akademiának archaeologiai bizottmánya által foganatba vett s ujabban kiadandó müemlékismertetésekhez kitünő rajzaival járult s azokat hazafiuilag felajánlá a magyar Akademiának. Igy járta be Ipolyival az ország egyes vidékeit, a honi müemlékeket vizsgálva s azokat felviva az Akademia kiadásai számára.

Valóban mi sem óhajtandó e részben egyéb, mint hogy müvészünket hazánknak állandóan megnyerhessük. Telepedhetnék bár meg óhajtása szerint főegyházaink egyike mellett, mint főépitőmestere, hogy hazánk számára egy jó épitészeti iskolát és páholyt alapithatna!

Tanuljuk meg már egyszer, magunknak megtartani müvészeinket, hogy müvészetök által végre az e tekintetben annyira elhagyott és szegény hon diszüljön. —*i.*

Lippert József

írodalmátor.

Ipolyi A.. A magyar iparélet tört. fejlődése. Kilagyi Sándor A magy. tört. társ. vidéki kirándulása Pozsony városába s vármegyébe. Budapest.

1877. 39. l.

Lippert József

d(Egyházm. Lap]

1861. 217 l.

101039 /903 szám alatt kelt s
intézett rendeletének másolato

Utasitom a kir.
Béla, a müemlékek orsz. bizott
Ottó másodépitésznek a Szt. Há
templom munkálatai ellenőrzése
utazásuk alkalmával felmerült
dr. Czobor Béla örököseinek Hu
pedig Tizenhat /:16:/ koronát
és az érvényesitett utiszámlák
ban kiadáskép számoljon el.-

Lippert , épitész M.D.K.

készítette, Schmidt épitésszel közösen, a budai (Ilona utcai) fő-gimnázium uj épületének terveit.

A Magyar Mérnök-és Épitész-Egylet Közlönye, Bp.
1877. 11. kót. 33. old. I. ~~II. III.~~ t.
és IV.

M.D.K.

Lov. Lippert épitési

tervei szerint megkezd-
tér az esztergomi primási
palota épitési munkálatait.

Der Bauunternehmer, Monatschrift für Strassen-, Eisenbahn-, Tunnel-, Brücken- und Wasserbauten in Ungarn.

Bp. 1881. I.évf. márc. 27 sz. 17. old.

LIPPERT JÓZSEF, építész

Simor János esztergomi érsekművészi érdeklődésére nagy hatással volt a Lippert József építésszel és a Rómában élő Szoldatics Ferenc festővel való kapcsolata. 89.old

PROKOPPNÉ, SENGL MARIANNA: A keresztény Múzeum első évtizedei 89.old

Esztergom évlapjai, Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

MDK

Lippert József

a Bakócz-kápolna helyreállitása fenti irányitása mellett történt

Uj Magyar Sion 1875. VI. évf. 636, 637.l.

LIPPERT JÓZSEF, építész

Az esztergomi Bibliotheca épületében helyezte el Simor érsek a képtárat. De e részen a gerendázat tönkre ment és a helyreállitást a közfalak eltávolitásával együtt Lippert végezte. 92.old

PROKOPPNÉ, SENGL MARIANNA: A keresztény Múzeum első évtizedei 89.old

Esztergom évlapjai, Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

LIPPERT JÓZSEF, építész

Simor János esztergomi érsek csak értékes képre ad ki pénzt. Szakértőkkel nézeti meg a képeket. Sokat ad Lippert véleményére. Bayer bécsi műkereskedő a keresztet vivő Krisztus c. képet ajánlja fel neki, de Lippert nem látta, Simor nem vette meg. Később Lippert véleményére mégis megvette. 90. old

PROKOPPNÉ, STEIN MARIANNA: A Keresztény Muzeum első évtizedei 89. old

Esztergom évlapjai, Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

LIPPERT JÓZSEF,épitész

Simor primás meg akarta venni a Bertinelli gyüjteményt. Megbizást adott Lippertnek,kérje meg Szoldatics Ferenc Rómában élő festőt,hogy nézze meg a gyüjteményt..
96.old.32.jegyz.

PROKOPNÉ,STENGL MARIANNA: A Keresztény Muzeum első évtizedei 89.old

Esztergom Évlapjai,Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

LIPPERT JÓZSEF, építész

Simor János esztergomi érsek, 1874-ben Olaszországban, járta a muzeumokat. Lippert társaságában 21 képet vett. Képek közül sajnos csak egyet nevez meg, az akkor Salvator Rosa-nak tulajdonított Rákóczi portrét.- 91.old.

PROKOPPNÉ, SENGL MARIANNA: A keresztény Muzeum első évtizedei 89.old

Esztergom Évlapjai, Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

Lippert József mérnök kitüntetése.
1870.

Archaeologiai Értesítő
II., 1870., 8. szám, 155.

Aradi Lippert József

Ipolyi: A deákmonostori XIII. századi román basilika. A rajzok és felvétel Aradi Lippert József epítésztől. A Magyar Akad. Év-könyvek X. kot. III darabja. Pest en 1860. 4r. 116. l. 1–VI. táblával

LIPPERT JÓZSEF, mérnök

A XII. sz. közepén, Rava által hekyreállitott Héderváry kápolnát Lippert 1861-ben, a Giovannni Batt. Rava által issé nyugatabbra épitett karzathoz a lenyomatból viszsza szerkesztve készitett új mellvédet. Rava nyugati toldatát a kápolnához hangolta, a boltozatot gotikusan kiegészitette. 109. old.

KOZÁK KÁROLY-LÉVÁRDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS: A győri székewegyház szentháromság/Héderváry/kápolnája 99. old

Arrabona, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

LIPPERT JÓZSEF,épitész

1861-ben a Héderváry kápolnát átépitette.Ő készitette x a kápolna neogót kapuzatát is.Ide helyezték a Szent-László hermát is. 109.old.

KOZÁK KÁROLY-LÉVÁRDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS:A győri székkese gyház szentháromság/Héderváry/kápolnája 99.old

Arrabona,14.A Xantus János Múzeum Évkönyve,Győr. 1972

LIPPERT JÓZSEF, épitész

1861-ben restaurálta a győri székesegyházat. A Héder-vári kápolnában a feltételezett barokk kórus fiókos dogaboltozatu boltozatát feltehetően szerkezetében megtartotta, csak a fiókok éleire vakolatból gotizáó bordákat készittetett. 129. old.

OZAK KAROLY-LÉVARDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS: A Győri szé-kesegyház szentháromság/Hédervary/kápolnája 99. old.

Arrabona, 14. A Kantus János Múzeum Évkönyve, Győr. 1972

LIPPERT JÓZSEF, építész

Az 1961-ben Lippert által helyreállitott Szent-László kápolna, gotikus szentély változatlan formában állt századunk elejéig, amikor Széchényi Miklós püspöksége idején/1901-1911/sor került a székesegyház helyreállitására. 110.old.

DZAK KAROLY-LÉVARDY FERENC-SADLMAYR JANOS: A Győri székesegyház szentháromság/Mádervary/kápolnája 99.old.

Arrabona, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr. 1972

LIPPERT JÓZSEF, építész

1861-ben restaurálta a Héderváry kápolnát. A belső falfelületek letisztitása során Lippert némi fogalmat nyerhetett a középkori állapotról, mely számára alapul szolgált az egész belső stilszerü átalakitásához. 137.old.

KOZAK KAROLY-LEVARDY FERENC-SEDLMAYR JANOS: A győri szé
kesegyház szentháromság/héderváry/kápolnája 99.old

Ar. abona, 14. A Xantus János Múzeum évkönyve, Győr, 1972

LIPPERT JÓZSEF, építész

Csányi Károly a század elején, a győri székesegyház helyreállitási munkáinak vezetője a Héderváry kápolna az 1860-as években Lippert által ~~[illegible]~~ módositott kórus részt változatlanul hagyta. 110.old.

CSÁNYI KÁROLY-LÉVÁRDY FERENC-SEBESTYÉN JÁNOS: A győri székesegyház szentháromság/héderváry/kápolnája 99.old

Arrabona, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

LIPPERT JÓZSEF, épitész

1861-ben készült el a Hédervary kápolna belső terének purista restaurálása és stilszerü berendezése Lippert József épitész tervei szerint.-137.old. 69.jegyz.

KOZAK KAROLY-LÉVARDY FERENC-SEDLMAYR JANOS: A győri székesegyház szentháromság/Hédervary/kápolnája 99.old

Arabona, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

Lippert József

épitész

Elektr. archeppel

Vas. Ujs. 1860

53. szám

Előfizetési pénz.

_____ ft. új pénz.

Bérmentve.

.TÉTELEK.

, melyek elseje és második három-három, harmadika
gy kötetből álland, **bérmentesen** küldjük meg.
zintén ezen áron rendelhető meg az **első folyam**, melyben
dy Károlynak minden munkái 8 kötetben, és
y Ferencz I. és II. kötetei, összesen 10 kötet, foglaltat-
nd a két költő aczélmetszetü szép arczképeivel díszesítve.
Gyüjtők, kik 5 példányra szereznek előfizetőket s a pél-
at magoknak saját czimök alatt kivánják megküldetni, egy
példányt kapnak; azon gyüjtönek pedig, kik az előfizetett
okat egyenesen a kiadó hivatal által az illető előfizetők
latt kivánják szétküldetni, 12 példány után jár egy ingyen-
. Minden példány és kötet, előfizetett vagy ingyen járó,
ntesen küldetik szét.
Az **előfizetési öszletek** alulirt kiadó-hivatalhoz bérmen-
éretnek intéztetni.
Előfizetések folytonosan fogadtatnak el, fölkérjük azonban
fizetőket, miszerint a pénzöszleteket f. é. május hóban be-
i sziveskedjenek, minthogy még ugyanazon hó folytán
a gyüjtemény három első kötetét szétküldeni.
est, martius 1. 1860.

Heckenast Gusztáv könyvkiadó hivatala
(baráttér, himző-utcza 1-ső szám).

	Utolsó posta	Új pénz forint

M.D.K.

Aradi Lippert József, építész

Simor János győri püspök építésze. 1860-ban restaurálta a zékesegyház Szent László és a Püspökvár Dóczy kápolnáját.

Arnoldhoz.
Jenei Ferenc: Ráth Károly levelei Ipolyi
194.o.

Arrabona, 8. A Győri Múz. Evkönyve. Győr. 1966. Xantus János Múz.

LIPPERT JÓZSEF, építész

Lebontsák-e Giovanni Batt. Rava bővitését? Logikusnak tünt, Csányi is gondolt reá/Héderváry kápolna, 1971/. Ellentmond a falál régisége. A Lippert karzat, boltozat szétbontása, az Apor tumba elhelyezésének gondja. Kedvező zőtlen képet adott volna. 141. old.

KOZÁK KÁROLY-LÉVÁRDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS: A Győri székesegyház szentháromság/Héderváry/kápolnája 99. old

Arrabona, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

LIPPERT József

Gör. nélkülözhető

AH 1994/1. 118, 120, 121

I. Mesztegnyő, volt ferences templom. Dor
átalakított tabernákulummal.

LIPPRET JÓZSEF,építész

Mig Lippert 1861.évi Hédervary kápolna restaurálásra nak munkáját korszerütlenséggel vádolni nem lehet,az 50 évvel későbbi Aigner és Csányi által 1912-14 között elkészült külső restaurálás javára még ez sem hozható föl. 139.old. 72-73.jegyz

KOZAK KÁROLY-LÉVAI JÓZSEF-SEDLMAYR JÁNOS:A győri székesegyház szentháromság/hédervary/kápolnája 99.old

Arrabona,14.A Xantus János Múzeum Évkönyve,Győr,1972

Lippert József építész
(1826-1902.)

Religio, 1860. aug. 22.
119.0.

Egyh. Tudósítások

Plasztika, XIX. nd.

Körplasztika, monumentális, Lippert József műve.

Religio, 1860, aug. 22.
119. o.

Egyh. Tudósítások.

LIPPERT József

Siwa János emlékkönyv.
Bp. 1992 60. old.

kiáll. Kaposvár, Bernáth Aurél Tere, 1986 ism. POGÁ
Ö: Gábor: Csikós András. = Múzeumi Tájékoztató, 19
november. 3-6.

1626. Csiky Tibor

BEKE László: Csiky Tibor egyik plasztikájáról. = Mű
szet. 27. 1986. 8. 38-39. ill.

SINKOVITS Péter: Az anyag vonzásában. Beszélg
Csiky Tiborral. = Művészet. 27. 1986. 8. 40-45. ill.

1627. Csillag Ádám

kiáll. Bp., Óbudai Pincegaléria, 1986. május 7. - júniu
ism. ANDRÁSI Gábor: Indulatok objektivációi. = Mű
szet. 27. 1986. 11-12. 101. ill.

1628. Csillag Vera

kiáll. Bp., Gorkij Könyvtár, 1986 ism. (sebes) [SEE
Erzsébet]: A feleség könyvborítói. Bálint György és C
lag Vera emlékeiből. = Vasárnapi Hírek. 1986. szepte
ber 14. 7.

LUKÁCSY András: Nehéz sorsok társa. = Magyar F
lap. 1986. szeptember 22. 4.

1629. Csiszár Elek

CSISZÁR Elek festőművész kiállítása. Kaposvár. Sor
gyi Képtár. 1986. május 15. - július 14. Rend. Poga
Gábor. Kaposvár. 1986 12 p., ill. ism. POGÁNY Gáb
Csiszár Elek. = Múzeumi Tájékoztató. 1986. május. 7

1630. Csohány Kálmán

CSOHÁNY Kálmán emlékkiállítása a Megyei Könyvt
ban. Békéscsaba. 1986. április 18. - május 5. Békéscsa
1986 8 p., ill.

CSOHÁNY Kálmán grafikusművész emlékkiállítá
Mladonyiczky Béla szobrászművész kiállítása., Hatv
Hatvani Galéria. 1986. április 25. - május 18. Bev. Fecs
Csaba, Kocsári Péter. Hatvan. 1986 6 p., ill.

FELEDY Gyula: Csohány Kálmán rajzairól. = Napjai
25. 1986. 3. 21. ill.

LIPPERT Józef

Porsonyi dóm restaurálásáról

Nyitra, nyilvánt levéltár

Szőnyi 1996 53.
100.

8, 373
4, 419

5

400

498

erdélyi fejedelem

polya), választott magyar király 101,
, 238, 241, 264, 275, 322, 324, 339,

somlyó) 264

Lippert József

Roma. Musei Vaticani-

Magyar szentek erekhje-
tartója. 1867. fénti
munc.
Neogot, Szent István,
Imre és László erekhjei-
vel. A pápaság 1800
éves fennállása alkal-
mából Simor János primás
ajándékozta IX. Pius
pápának.

Zádori dr.: Roma 1867
jun. 29. Magyar Sion.
1867. 376, 377. l.
Magyar Sion. 1867. 532. l.
(Ch. v.: Mit tettek a lefolyt
félévben a holt kezek?)

Lippert épitömester.

Pesti Hirlap. 1882. máj. 22. 1-mell. 3. l.

Lippert József

Vas. Lp. 1883. 59. l.

Az esztergomi primási palotát a mult vasárnap szentelték föl. A diszes palotában vannak elhelyezve a nagybecsü műgyüjtemények. A primás a második emeletet választotta szállásul. A beszentelési szertartást a primás maga végezte, s ennek befejeztével lakoma volt. Ezen a primáskifejezte örömét, hogy a palotát ő épithette fel, hogy ezután az ország főpapjának előkelő állásához képest megfelelő lakása legyen. — Itt megemlitjük, hogy a bibornok-primás az árviz óta naponkint 390 ember számára főzet s naponkint 190 kenyeret süttet.

Lippert Józef

Szód

Egyházmüvészeti lap

1881. 217 l.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

yezem:

gy helyettesének
isa.

Endrényi Imre, Szeged.

Lippert József

l.

Egyházm. Lap

1882. 22. l. 149. l.
150, 158, 340. l. 346-l.

I.

...város IV. választó Kerülete.

...lós, a műemlékek országos
...bizottságának titkárja
...2600 korona fizetéssel Lakik
Kispesten Zrinyi utcza 30
szám, - előbb Budapesten
IV. Molnár utcza 40 szám
30 éves.

Lippert

Grod

A hercegprimás épít Kerösei.

Vas. Ujs 1881. 61. l.

Lippert primási műépítész.

A győri és lébényi templomok egyházi szerelvényeinek rajzait készítette.

Ugyanő tenezte 1879 ben Simor János bibor as primás esztergomi, zodiaszos és drágaköves pásztorbotjat és két kelyhét, melyek közül az egyik szinarany.

Dr Czobor Béla. Egyházművészeti Lap. 1880. 32. 369. l

Zippert József

Derverte az esztergomi új primási palotát. 1880-ba fogtak az ép. Keresztes. Az épitény 1882 ben készült el, (Simor János volt a megbiró) s több mint fél millió forba került. Az ersek a saját szerzeményéből épülk palotát 1881 jannus 29-en kiáltott Okmányal az érsekségnek ajándékozta.

Az ersek-primási új palota Esztergomba. Vas. Ujs. 1884. 715-717 l. A palota rajzával. Dörrétől.

Lippert József

az esztergomi primási palota.

Irod.

Uj Magyar Sion

1883. XIV. 66–68. l.

Lippert József

l.

Egyházm. Lap

V. k. 1884. 130 l.

172. l.

Kölcsönt vett föl, mely 4
január hó 1-étől kezdve 72 (: het
A műemlékek ország
alap nevében kötelezi mag
teleső alap számára a jele
kiegészítő részét képező tö
hó 1-étől kezdve 72 (: hetven
és julius hó 1-én esedéke
központi állampénztár
módon, hogy 1936. évi
a kamattartozás teljes
Kelt Budapest

Lippert József

l.

Egyházm. Lap

1883. 160.1 272.l.

tralék 19.....évi december hó 31-én P.....

ldi Református Egyházközség
cskay u. 42. ● Távb.: 258—646
kpénztári számla: 58.703

301

n .....

Hivatalos órák adóügyekben: d. e. 10—12-ig.

Értesítés

református egyházi adóról

Dr Szentiványi Gyulának
....önek
úrnak

Budapest, XI.,

..... út utca tér ..... szám ..... ajtó

yházi törvényeink rendelkezése szerint Adókivető Atyánkfiának tényleges jövedelme alapul vételével megállapított adókulcs szerint

yházi adóját az előző évi kivetésben **változat-** n állapította meg „P 16 —" amely összegben ..... fillér sajtójárulék is bennefoglaltatik.

adót a fenti egyházközség pénztáránál a hivatalos agy idemellékelt befizetési lappal, avagy arcképes ellátott adószedőnk sorszámozott nyugtájára, vala- telet után a templom főkijáratánál fizetheti be. rtesítés a kézbesítéstől számított 15 napon belül k.

1941 máj 19

adóját befizető hívünk nkint megjelenő 8 oldal ormátus Élet" c. lapot

Atyafiságos tisztelettel:
AZ ADÓKIVETŐ BIZOTTSÁG

Lippert József

Irod

Czobor Béla dr.

Az egyházi művészetek
hazánkban.
Bpest 1879. 11. l.

tessenek ?

4./ Szükséges és megeng
tő-e, hogy egy terv,mely sem
tani, sem a régi (eredeti) é
nem felel meg, amely tehát e
kényes, kivitelre kerüljön
Dr. Pacher Béla szerint az é
terv kivitele kényszeritő sz
kül nem engedhető meg.
Dr. Lux Kálmán szerint a mü
pont a változtatást nem kivá
ellenzi. Hosszabb eszmecsere
Elnök egyhanguan kimondja,

Lippert József

wód

Czobor Béla dr.

Az egyházi művészetek
hazánkban. Bpr. 1879.

11. l.

133. kép. *Seghers, Daniel: Angyali üdvözlet virágkeretben.*

Lippert József

rod

Uj Magyar Lion

1877. 945. l.

1880. 554.

Lippert épitén

irod

Egyházmüvészeti lap

1880. 137 l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

..... helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Lippert Josef

epiteny

wód

1880

Hecsucs 23 l.

24 l

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu.....

m.

évi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Lippert József

rod.

Ipolyi Arnold. A magyar mütörténeti emlékek tanulmánya.
Szilágyi Sándor. A magyar tört. társ. vidéki kirándulása. ~~B~~ Bpest.
1878.

68.C

Zsákküldemények czimünkre **Arad—P**

	Dorab liszt töltéshez alkalmas
	„ lisztes zsák kijavitandó
	„ korpa töltéshez alkalmas
	„ korpa zsák kijavitandó
	„ „
	„ trágya töltéshez alkalmas
	„ moslék „ „
	Darab

mücs
ced

Della Vedova Péter K

Készitette a Bakócz kápolna oltár anak, Szent István és 14. László szobrait.

~~Detorna Antal~~

Készitette a Bakócz kápolna boltozatát mu már vany ból.

Lippert József

a Bakócz kápolna helyreállítása Lippert irányítás mellett tartott Kb. Zoovofstba került Sinnor János hg. töltsegen

Uj Magyar Sion

1875. VI. cit (636. l
637.)

Felszentelték 1875 ben

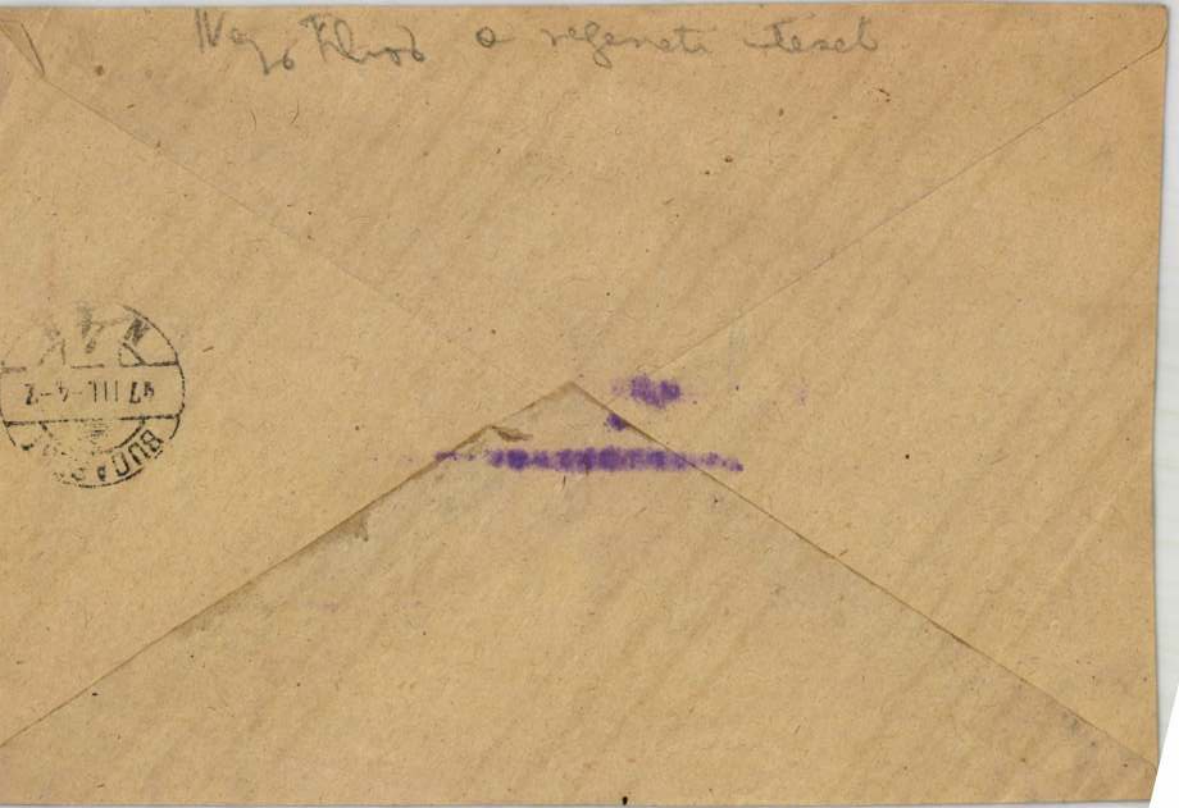

Lippert József

írád

Blümmelhuber

Ferenc. Sz. István
királynak esztergo-
mi vár kápolnája.
Uj Magyar Sion
1874. V. évf. 646. és
kv. ll.

okiratok, különösen diploma, semmi-
ékletek 1947. évi szeptember hó 15-ike
ültek.
demességéről és rátermettségéről szóló
lgál. Ennek a folyamodványlapra való
illetekes kar vagy főiskola hivatalból

ösztöndíjasok külön értesítést kapnak.
nem értesítttetnek.
it csak akkor vehetik fel, ha az Országos
lában jelentkeztek (vidékiek írásban) és
ik magukat az ösztöndíjasokkal szemben

latt végzett tanulmányaikról és kutatá-
t-ig részletes jelentést tartoznak benyuj-
ő igazgatói hivatalába (Budapest VIII,
artoznak ugyanott bejelenteni az élet-
ltozásokat (lakcímváltozás, kinevezés,

1.

AZ ORSZÁGOS ÖSZTÖNDÍJTANÁCS ELNÖKSÉGE

i Nyomda.

Lippert József

épitész

Sokkal elsőbb, az mint e tekintetben ujabb utánzott uchány kiváló példányban a bibornok primás kiállitott. Az ujabb alakzatu arany és szamtalan drágakövel diszitett szentségmutató mellett stylszerűetbek ess kehely, a királyok koronázási fölkenésére készitettett arany s drágakövés sz olajtartó, csengetyű és a püspöki kéri quartyatartó, utóbbiak ezerből, román izlésben, és a mücsekönyvtábla, mindnyi Lippert épitész műnessi tervezetei szerint készitve. Valamint ugyanattól van Ipolyi püspöknek hasonlóan román izlésű püspöki botja.

J. A. Magyar nu és történeti emlékek kiállitása. Századok 1876. 519. l.

Lippert József
építész

Lrod
2

Danko, Josephus:
De ortu progressuque
Capellae Bakácsianae
commentariolum.
Strigonii 1875. 19. l-
20. l.

A Bakács-kápolna
restaurálása.

hogy az 1937-38 évi Margit□szigeti
s alakot ábrázoló s a hazai emlékanyag
ti és művészeti értékkel bíró, XIII.
en jelenleg a kertészeti épület tör-
e a romlásnak. Megjegyzem, hogy a két
thető is - az ostrom alatt megsérült.
lyzete és állapota sürgős intézkedést
tetü elnökséget, hogy azt a Budapest
őrzésére hivatott Székesfővárosi
onzerválás és megőrzés céljából átadni

tetü Elnökség megkülönböztetett tiszte-

46. április 29.

Lippert József

Terverte a nombat-
hely nékesegyházi
nösztet

mod

1877

S. A.

Lippert József

źród

Uj Magyar Sion

1876. II. k. 791. l.

(Az esztergomi vérescyphár warunka.)

BUDAPEST
936 SEP. 17.15

~~Egyenevein 29.l.~~

Lippert József 29.l.

Schulcz Ferenc 28.l.

Storno Ferenc 31.l.

Fraknói Vilmos:

Vázlatok Magyarország műveltségi állapotairól. Budapest, 1877.

Lippert epitesi

Schmidttel együtt terverte a budai egyetemi Math. Jögymnarium épületet -

Ivod

M. Mérnökes Ep. Egyl. közl. 1877 XI. k. 33. l.

Ivod

Bf

Lippert József

és

Schmidt

épitérsek

tervezték az alábbi

épületet

Nincs

cód

cód

Lutter Nándor dr.

Budapest fővárosa

második kerületébe

áthelyezett m. kir. egy-

temi kath. fögymná-

sium uj épülete ke-

letkezésének története.

Bp. 1876.

cód MMÉEKözl I. tabla

1877. 33-l. (A

budai fögymnasium

uj épülete.)

I.–XI. + 1.–674. ll.
2 képes tábla, 1 térkép

Budapest
Franklin-Társulat
1874

Lippert József

A pozsonyi parochialis templom restaurációját 1876-ban foltatta. az eszter-gomi u.n. Istvan kápolnájának restaurációját és kifestését bevegézték Lippert tervei szerint (1876 ban)

Henszlmann Imre. Évi jelentés. Arch Ér 1877. XI. 4. l.

Hollandi isk. Hendri

8

Öreg asszony (faia festve
62:82 cm) igen szépen dolog.
Ernyedi L. gyűjt. Budapest.

Lippert Brief

später

good

1880

Hermes 121 l.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....számu .....

n.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Restaurálás

pozsonyi kor. székesegyház .1865-1867. Lippert József munkája.

Századok 1867.31o o.

Lippert József

rod

Ellenbogen J. Zur Erinnerung an die Consecration des Krönungsdomes in Pressburg. Pressburg. 1867.

~~Donner Rafael~~

Lippert József

írod

Ellenbogen, J.: Zur Erinnerung an die feierliche Consecration des neu errichteten Hochaltars im restaurirten Sanctuarium des Krönungs-Domes in Pressburg. Pressburg, 1867. 24. l. 29. l. 32. l.

1865-ben Lippert József távolitlatta el a Donner-féle oltárt a templom szentélyéből.

BUDAPEST
935-APR.23-E10
4

Lippert József

erőd

Ellenbogen, J. Zur Erinnerung an die feierliche Consecration des neu errichteten Hochaltars im restaurirten Sanctuarium des Krönungs-Domes in Pressburg. Pressburg 1867. 27. l. 29. l. 35. l. 36. l. 37. l. 39. l. 42. l.

1865-ben kezdte meg a szentély restaurálását. LA Domner féle oltárt ő távolitotta el.

(s 1867-ben fejezte be

A MŰEMLÉKEK ORSZÁ
BUDAPEST, VI., AI

.....szám.

Restaurálás, 1868

Esztergomi XI sz. kápolnáé, Lippert József épitész munkája.

Századok, 1868, 351 o.
Századok.

Lippert József

cród

Ellenbogen (Könyöki) J.

27. l. 29. l. 35. l.
36. l. 37. l. 39. l. 42. l.

1865-től 1867ig
restaurálta a pozsonyi
koronázó templom
tentéljét. Az restau-
rálás menete részletesen
leírva. Az újonan kiszi-
tet berendezési tárgyakat fenti tervéte.

(általa vezetett

Lippert József

A pozsonyi koronázási székesegyház gyönyörű régi gothicus szentélye közelebbről nagy költséggel restauráltatván, a hgprimás által f. (1867) nov. 11-kén szenteltetett fel ujmnan. Az ujra építés, mint Ellenbogen pozsonyi tanár német nyelvű emlékkönyvéből látjuk, kb. 60,000 frtba került, s 1865. julius 3án kezdetett meg Lippert József építész harántfia avatott vezetése alatt.

Századok, 1867. 310. l.

M. 348.

24090 Községi nyomda Budapest.

F. 004.

Lippert József

Kossuth temploma
restaurálásáról.

Pressburger Zeitung.

1867. 4 — 8. 7.

9940

935.

3

Müemlékek C

Elm

Hivatalból.
Díj átalányozva

Festészet, táblakép
Bozzari Mark halála, Lipparini

Honderü, 1845. II. 237.
Heti szemle

Lipparini, festő

Életképek, 1845.II. 146-149, 180-182.
212-214.

Ney Ferenc: Pesti mükiállitás

Lipparini, festő

Életképek, 1845.II.146-149,180-182.
212-214.

Ney Ferenc: Pesti mükiállitás

Lipparini, festő

Életképek, 1845. II. 580.

Mi hir Budán?

Lipparini, festő

Honderü, 1845. II. 237.

Heti szemle

Lipparini, festő

Honderü, 1845. II. 337.

Heti szemle

Lippert, épitész

Divatcsarnok, 1861. 53. sz. boriték

Főváros és vidék

Lippert József

l.

Egyházm. Lap

I. 1880. 32. l. 122. l.

369. l.

s postaügynökségnél - f.é.március
eljesíteni.

ílatával kapcsolatos díjtételek, vala-
ek továbbra is érvényesek.

ire szolgáló és bérmentesítési zára-
jövőben is felhasználhatók erre a
ímlatulajdonosokat, hogy a csekkszám-
evelezésüket f.é.március hó 1.napjá-
Pénzforgalmi osztálya, Budapest,54."

ise és az ügyek gyors elintézése ér-
a Pénzforgalmi osztályhoz intézen-
jdonosok, mind pedig a csekkszámlatu-
ímla jellege és száma/ alkalmazzanak.
k leveleiken pl. "Egyszámla: 936.485,"
kszámla: 83.311" rovatolást tüntessék.

Lippert József

primási épitész

neoromán stilben terveite a

vrod 2

dregelyi Szondi-kápolnát.

Pongrácz Sajos:

Szondi-album.

Esztergom, 1885.

7. l. 9. l. 13, 14. l.

12. l. keppel,

Dosztál József, tanító VII 29.

Lippert József

vrsd

Dankó, Josephus: De ortu progressuque capellae Bakácsianae commentariolum. Strigonii 1875. 19 l.

T. 4555.

kastélyon innen, melynek tor-
szanak; a háttérben hegyek
pedig karfás hid vezet a kapu-

4 cm.

-30.

Lippert József

építész

a szultántól megbízást kapott a Konstantinápolyi hadászati akadémia kápolnájának tervezésére. A kápolnát végül sohasem építették.

Vasárnapi Ujság. 1868. 57-4. l

Lippert József

építész

Az esztergomi bazilika kupolájának, mely állítólag beomlással fenyeget, megvizsgálása Ybl. Miklossal és Schmidt Friggyessel.

Nefelejts. 1868-94-l.

LIPPERT József építész

FARKAS Attila: Budapest, Szent István Bazilika, Szent Jobb-kápolna és kincstár. Bp. : TKM, 1990. (TKM kiskönyvtára ; 384.)

14.p.

)en megjelentett egy
:művész emlékére.
vet alkotott, a kő
ászi nyelvét a tömörség,
:kozó monumentalitás
:ország több helyén
.landó kiállitása

:tmüvét a kötetben
héltatja. Gondolatvi-
fényt, a válogatott
ijegyzéseit is megta-
:odukció vall. A kötetet
életmükatalógusa zárja.

LIPPERT József

Katolikus templomok Magyarországon. Szerk. Dercsényi Balázs. Irta: Török József, Marosi Ernő. Bp. : Hegyi & Tsa., 1991 LV.

LIPPERT JÓZSEF építész

BOROS László: A pécsi Székesegyház 1882-1891. évi átépitésének inditékai. = Baranya, III. évf. 1/2. 1991 258 - 259. p.

-

ménye. Bp, 1953, Mervazdasági K.

ménye. Bp, 1955, Közgazdasági

temény e. 1-2.köt. Bp, 1981,

H.é.ny.n.

ldása. Bp. 1896, Országos

MDK

Lippert József épitész

A pozsonyi dóm 1857.évi restaurátora.

Führer durch Pressburg und seine Umgebungen.
Pressburg 1873. 69 l.

zodietve.

+ („*Borászati és kertészeti füzetek*“) czim alatt *Gyürky Antal* mint szerkesztő és kiadó egy folyóiratot inditott meg, mely 6 füzetben 6 arczképpel fog megjelenni. Előfizetési ára 3 ft, községek és néptanitók 1 ft 83 krért kapják. Az első füzetben id. báró Vay Miklós arczképe van mellékelve.

△ (*A budai népszinház megnyitása első évnapját,*) mint már emlitők, ma és holnap diszelőadással fogja megünnepelni. A programm szerint a mai előadást Kölcsey Hymnuszával nyitandják meg, ezt követi a „Mult, jelen, jövő“ czimű allegoriai képlet, aztán a „Zeneszerző“ czimü uj magyar operette, ahhoz Feigel, ez utóbbihoz pedig Allaga irta a zenét; majd a nemzetiségek testvértánczcsoportozata következik, s az egészet népszinműi jelenetek, s a Kölcsey Hymnussza után egy, Bakody Lajostól ez alkalomra szerzett nyitány zárja be. — A holnapi diszelőadás a nemzeti szinház tagjai közreműködésével menend véghez. Mindakét előadásra a helyárak fel lesznek emelve, mely körülmény bizonyára nem fogja a közönséget visszatartani abban, hogy a népszinházat mindkét este zsufolásig megtöltse.

+ (*„Világszemle“ czimü évnegyedes politikai folyóirat*) fog megjelenni 1863. január 1-én *Noséda Gyulánál*, *Jankó Vincze* szerkesztése mellett. Tartalma 3 osztályból álland, u. m. 1) Világhirnök, 2) Történeti értekező, 3) Politikai levéltár. E folyóirat az „előrajz“ szerint azon párthoz csatlakozik, mely vallásban a feltétlen türelmet, állami életben a polgári szabadságot, s nemzeti viszonyokban a történeti jogot tüzte lobogójára. Minden évnegyedben egy 12 ives füzet fog megjelenni. Előfizetési ára az egyész évi folyamnak 6 ft., füzetenkint 1 ft. 50 kr.

+ (*Vahot Imre*) előfizetést nyit legujabb két kötetes munkájára, melynek első kötete „Az 1862 iki londoni világkiállitás magyar emlékkönyve,“ a másik „London és a londoni élet, Páris és a párisi élet“ czimet viselend. Előfizetési ára az egész munkának 2 ft, de külön is lehet mindenikre előfizetni egy-egy forinttal.

+ (*Magyar katonai lap.*) Genfben *Kápolnai* István felelős szerkesztősége mellett egy magyar szaklap indult meg e hó elején „Katonai hetilap“ czim alatt. Előfizetési ára sept. — november évnegyedre 10 frank vagy 6 ujft, 4 hóra decz. végeig 13 frank vagy 8 ujft. Az előfizetések ily czim alatt küldendők : „A M. Emerice Horváth, Genéve, en Suisse, rue des Pâquis, Nro 68. A., rue-de-chaussée.“

⊙ (*Mizsei Mari fiatal énekesnő,*) ki jelenleg külföldön tartózkodik, meghivatott a nemzeti szinházhoz, kedvező feltételek mellett.

+ („*Poe Edgár érdekesb novelláiból.*“) E czim alatt jelent meg legközelebb Lauffer és Stolpnál egy kötet beszélygyüjtemény, forditva *Hang Ferencz* által. 277 lapon összesen 8 beszélyt tartalmaz, s igen szépen van kiállitva.

+ (*A „Kertészgazdászati képes naptár“*) is beköszöntött már 1863. évre, átalános növényjegyzékkel és müvelési leirással ellátva, szerkeszték b. *Nyáry Gyula* és *Girókuti P Ferencz*. Négy könyomatu virágkép s szövegbe nyomott több fametszet disziti. Ára 1 forint.

△ (*Az „Erdőszeti Lapok“ IX. füzete,*) Selmeczen, e napokban jelent meg s küldetett szét az előfizetőknek.

Egyház és iskola.

△ (*Figyelmeztetés a szülékhez.*) A pesti kir. *főgymnasium* egyik tanára hajlandónak nyilatkozik, 2—3 fiut a most legközelebb megnyitandó iskolai évre 500 ft. dij félévenkinti előleges részletfizetés mellett, egész ellátásra és felügyeletre elfogadni; ha főgymnasiumi a tanuló, elsőbbséggel bir. A tisztelt tanárral, ki egy kis convictust kivánna maga körül, tanulni szerető, jobb nevelésü fiatal emberekből gyüjteni, a gyárutczában 5 sz. a. személyesen, vagy levél által is értekezhetni. Igen fontos levén a fiatal jövendőjére, és mind szellemi, mind erkölcsi gyarapodására az, hogy a szülői házat elhagyva, további gondviselése mily kezekre bizatik, örvendünk, hogy alkalmunk nyilik, a szüléknek gyermekeik számára ily aggálytalan, biztos helyet és gyakorlott utmutatót ajánlhatni.

⊙ (*Ujitások a budai népszinházban.*) Emlitettük már, hogy a népszinházi bizottmány közelebb gr. Széchenyi Ödön elnöklete alatt 10 taguvá egészittetett ki, most tehát az elnökön kivül következő tagokból áll: Áldási Antal, Lippert József, Kunhegyi Kamill, Fésüs György, (régi tagok) Dobsa Lajos, Hollán Ernő, Lévai Henrik, Molnár György, és Kempelen Győző (uj tagok). E „megkeményitett" bizottmány, mint egy helybeli lap mondaná, erélyesen hozzálátott a népszinházi ügy jobb karba helyezésének nagy munkájához, egyik közelebbi ülésében a következő határozatokat hozván: Ezentul idegen drámák nem adatnak, mert a tapasztalat bizonyitja, hogy ezeknek nincsen közönségök. Jó és hazafias irányu eredeti, történeti, vagy családi drámák ezentul is kerülnek szinre hetenkint legalább egyszer. A két első páholy a szinpadtól jobbra, balra, idegen páholylyá változik, hogy azok, kik egész páholyt bérelni nem kivánnak, a páholyülés azonban kedvökre van, tetszés szerint helyeket nyerhessenek. A legközelebb begyülendő pénz a vakolatlan s a nézőre rosz benyomást gyakorló homlokzat elkészitésére s egyéb elkerülhetlenül szükséges épitkezések megtételére fordittatik. Az igazgató a műsorozatot minden héten a bizottmány elé terjeszti. Télire, midőn a lánczhid sok pestit visszatart az átmeneteltől, gondoskodni fog a bizottmány, hogy társaskocsik álljanak a közönség rendelkezésére, melyek a szinházi bemenetdijjal együtt nem lesznek drágábbak, mint bármely pesti szinház belépti jegyei. A télen a népszinház javára a bizottmány rendezése mellett tánczvigalmak tartatnak a népszinházban. — Végül helyén lesz itt megemlitenünk azt is, hogy a nemzeti szinház igazgatósága Molnár folyamodására megengedte, hogy a nemzeti szinház tagjai holnap a népszinházban fölléphessenek.

⊙ (*A budai népszinház ügyében gr. Széchenyi Ödön*) felhivást tesz közzé, melyben fölkér minden rangu és rendü honleányt és hazafit, legyen segitségére, nemcsak megmentésében, de felvirágoztatásában is azon intézetnek, melyet a magyar nyelv terjesztésére állitott a hazafiság a nemzetiségnek.

\+ (*Az irói segélyegylet évkönyvei ügyében*) az egylet igazgató-választmánya f. hó 9-ikén tartott ülésében azt határozta, hogy az album, ha lehet, még karácsonyra megjelenjék. Mintegy 24 nyomott ivet teend nagy nyolczadrét alakban, mindig egy-egy kitünő hazafi vagy honleány arczképével diszitve. Az is elhatároztatott, hogy az egylet minden, az albumban megjelenő müvet dijazni fog, a tiszteletdij visszautasitása nem fogadtatván el. A választmány tisztelettel fölszólitja a szépirodalmi irókat, hogy e vállalatot közreműködésökkel támogatni sziveskedjenek.

△ (*Tankönyv*). „*Latin irályképző gyakorlatok* a főgymnásiumok és kisseminariumok számára, szerkesztve és kiadva *Vagács Caezar* és *Schiebinger Emil* pannonhegyi sz. Benedek rend tagjai, a latin nyelv és irodalom tanárai által." E czimü tankönyv jelent meg folyó évi martius elején. Azóta a magyar tanárikar a sokáig érzett szükség födözésére szánt munkát oly részvéttel fogadá, hogy a szerzők annak *második kiadását* elrendelni szükségesnek látták. A munka ez évi october elején javitott és bővitett kiadásban megjelenendvén, *Hennicke Rezső* győri könyvkereskedőnél minden könyvárus által megrendeltethetik. A csinosan kiállitott és kemény táblába kötött könyv ára 1 for. 20 kr. o. é.

△ (*Uj politikai lap.*) Gróf *Majláth Kálmán* szerkesztése mellett Kozma Vazulnál okt. 1-vel „*Vezér*" czimü uj politikai lap fog megindulni, mely „azon elveket vallja sajátjának, melyek törvényes téren és jogalapon a kiengesztelés és kibékülés politikáját lehetővé teszik," s mint a municipalis rendszer hive, „paizsul szolgáland a centralisatio ellen, legyen az bár külföldi egybeforrasztás vagy belhoni összpontositás.', Látnivaló tehát, hogy a „Vezér" a „P. Hirnök"-kel egy uton járand. Megjelenik e lap minden szerdán és szombaton egy egy nagy iven. Előfizetési ára egész évre 12, félévre 6, negyedévre 3 ft.

\+ (*Voggenhuber Vilma*) a nemzeti szinházhoz visszaszerződtetett. Kár is lett volna, e tehetséges énekesnőt elereszteni.

*

Vas. Ujs. 1862. 44. l.

Lippert József

építész

Budapesti Szemle 1865. I.
(új folyam.)

309 - 310. l. - Magy. Tud. Akadémia

Ötvösség XIX. nd, egyházi, Lippert József tervezte koronák

Religio, 1864. nept. 7.
164. o.

Vegyesek.

Lippert József

építész

Budapesti Szemle, 1864. XIX. K.

347 – 352. l. – Magy. Tud. Akadémia.

Lippert József

Ivod

Henszlmann

Imre dr: A magyarország legujabb régészeti fölfedezések

Vas. Ujs. 1866

186 l.

Preszlij Gyulané

Onagyságát

Tesék azonnal felhívni

Lippert József építész 1828 - 1902

Szent István-kori kápolna restaurálása Esztergomban.

Századok, 1868, 315 o.

Századok.

Lippert József

l.

Vas. Up.

1865-395. l

Lippert József

rajza után Beis-
ben kőrült litogr.

Szent László király
czást. mellszobra.

Repr.

Arch. Közl.

1863. III. k. 3 füzet
2 tábla

zá-
em,
ntéz-
i hely-
dig
nk
rmány
eg ar-
hogy
eso-
alma-
llet-
ez-
je-

javaslat fog magában foglalni
az 1911 évre kellő fedezet hi
ban nem javasolhatok, de mint
a drágaság leginkább az orszá
és székvárosában érezhető, mél
nak tartom, hogy a Budapester
lomásozó kisebb javadalmazásu
ládos / gyermekkel biró/ állo
vármegyei és államvasuti alko
tak az 1911 évre is részesit
nek valamely segitségben.

Ennélfogva tisztelettel
a minisztertanácsot, hogy az
biakat határozatként kimonda
tóztassék:

M. D. K.

LIPPERT József festő (arcképfestő)

szül. 1764 Neuburg, megh. 1812 Pozsony

A berlini és bécsi akadémián tanult,

1799-ben telepedett le Pozsonyban

Garas XVIII. 27. 232. l.

Lippert
porcellánfestő
Porsonyban
erőd
Kel 1885.
III. k. 2 f. 22 i. l.

Lippert

miniatürfestő

Buda 1809

l.

Historia 1932. V.

100. l.

Lippert József

archépfestő

mit 1764 v Neuburku

(Rakousko)

† 1812 Pozsonyban.

Becsben tanult.

Dlabač II. 209.

Toman 1936 384. l.

Kopernik Józef

astronom?

ur. 1473 w Toruniu

(Prusowie)

† 1543 Frombork

Polska Nauka

Dzieje II. 89

Toruń 384.1.

M.D.K.

Lipperth József, archépfestő

1801-ben és 1805-ben egy-egy fia hal meg Pozsonyban.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között
Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1953. XII.évf.
1. sz. 22. old.

LIPPERT Joseph, pozsonyi arcképfestő

J. L. Portrait-Mahler 16 hetes fia meghalt (1801, 1017 l)

—

J. L. Portraitmahler, 1 éves fia meghalt (1805, 389 l)

—

J. L. Portraitmahler, 3 hónapos lánya meghalt. (1809, 177 l)

Preßburger Zeitung
(Gruthon)

Lippert József

archepfertő

1764 – 1812

Pozsonyban élt

l.

Mátrai Gábor jegyz. Sz. M.

82 l.

324.

Dujardin, Karel

Čnarskéj.

K 28.—

163 x 121 mm.

Joseph Lippert

Jestö. Magyar

geb. 1764. zu Neuburg (?) an der Donau, gest. zu Presburg 1812. Für ein untergeordnetes, das Bäcker- oder Tischlerhandwerk bestimmt, zeigte er sich für ein solches zu schwach und nun nahm sich sein Bruder, der um jene Zeit Kammersänger in Berlin war, seiner an, berief ihn zu sich und liess ihn, da er Talent fürs Zeichnen verrieth, die Akademie der Künste in Berlin be-

suchen, wo er sich zu einem ziemlich geschickten Bildnissmaler ausbildete. Nach sechsjährigem Aufenthalte in Berlin ging er nach Wien, wo er den Maler Geringer kennen lernte und mit ihm sieben Jahre herumreiste, bis er sich in Pressburg bleibend niederliess und dort im Alter von 48 Jahren starb.

Nagler G.K. Dr. Neues allgemeines Künstler-Lexikon. München. 1838. VII. K. 549. l

Wurzbach. Biogr. Lex. Wien 1866. XV. K. 229. l

Lippert Joseph

Maler, geb 1764 in Neuburg, † 1812 in Pressburg. Er studirte in Wien und reiste dann mehrere Jahre mit dem Maler Oettinger. Er liess sich in Pressburg nieder und malte Bildnisse.

Singer Künstlerlex
III. K 17. l.

845

Weirotter Franz Edmund

Országút Genua mellett. (Landstrasse über den Berg del Praco von Ricci nach Genua.) Rt.

K. 5.

143 m. 113 sz.

Lében - Szent miklós (sic!)
Szűz Mária Kőszobra,
Lippelt József

Religió, 1860. aug. 22.
119. o.

Egyh. Tudó si tásoll.

LIPPERT, 1, *József*, festő, * Neuburg a. D. 1764, † Pozsony 1812. Berlinben és Bécsben tanult, azután hét évig Gerringer festővel volt úton. Utóbb Pozsonyban telepedett le s főleg arcképfestéssel foglalkozott

E. G. II. 361

el az okmány:

ak Országos Főfelügyelősége.

herczeg Sándor utcza 13./

Jelen leletet fölvette:

Budapest, 191 évi.....hó....

LIPPERT József építész

Esztergom, érseki palota

VUKOV Konstantin: Ujabb ismeretek Esztergom egyházi müemlékeirül. = Müemlékvédelem, XXXV.évf.2.sz. 1991

85 - 86.p. ill.

TIONS). The former attributes 222 paintings to Hals, the latter 145. Dr. Snoep of the Frans Halsmuseum felt it necessary to issue a Press Release denouncing 'premature and sensational statements concerning pseudo-Frans Hals's'.

The first day of the conference was devoted to the social, political, and cultural context of Haarlem in the early seventeenth century, with contributions from Jonathan Israel (University College, London), Jan Briels (University of Utrecht), K. van Nierop (University of Amsterdam), and J. L. Price (University of Hull). Papers on religious topics were given by Joke Spaans and A. Th. van Deursen (Free University, Amsterdam).

On the second day the conference turned its attention specifically to Hals. R. Ekkart (RKD, The Hague) discussed the market for portraits in the period, comparing Hals and Verspronck, but, though he had intended to make new archival discoveries, circumstances had prevented this. Albert Blankert (University of Utrecht) considered why Hals did not follow van Mander's advice that artists should paint history subjects. In particular, he focussed on the erotic element in many Biblical and religious subjects, and suggested social, educational, and religious reasons why Hals might have preferred to concentrate on portraiture.

Two papers discussed artists in the circle of Hals. Frima Fox Hofrichter (Rutgers University) examined the extant works of Judith Leyster in order to consider her relationship to Hals (see also her book on Leyster under NEW

LIPPERT, Joseph építész

RUSINA, Ivan: Marianka. Bratislava : Pallas, 1992 22 p., ill. G

LIPPERT, Karl Gottlieb, pozsonyi könyvkötőmester

K. Gottlob L., bürgerl. Buchbinder, kalendáriumot ajánl megvételre. (1795, 152, 179 l)

—

K. Gottlieb L., Buchbinder, könyveket ajánl megvételre. (1795, 1239 l)

—

U. az bürgerl. Buchbinder, 66 éves felesége meghalt. (1796, 726 l)

—

U. az, hadiadót fizet. (1796, 1065 l)

—

U. az, könyveket ajánl megvételre. (1797, 636 l után)

—

U. az, néhány éve önhatalmuan könyvkereskedő lett, de a magisztrátus visszaminősítette könyvkötőnek. Ezt valamennyi pozsonyi könyvkereskedő közös hirdetése tudatja. (1798, 542 l)

./.

U. az, mint Buchhändler, egész oldalas hirdetést ajánl megvételre. (1800, 591 l)

—

U. az, Buchhändler und Bürger des äußern Raths, 8 éves lánya meghalt. (1804, 709 l)

—

Preßburger Zeitung
(Bentham)

Lippert K

rézmetsző

lás 1

Kremrégi Bp 51. l.

M.D.K.

Lippersh Károly, könyvkötő

Felesége 1796-ban halt meg Pozsonyban, 66 éves korában.

Csatkai Endre: Pozs[illegible] képzőművészek és iparművészek
175[illegible]

Művés[illegible]

LIPPERT, Leopold, pozsonyi kőművesmesterek

L. Lipert, Maurergesell, 2 éves lánya meghalt
(1782, 33. vzám, 8 l)

—

L. Liebert, Maurer, + 49 éves korában, Pozsony, 1790
március 14. (1790, 221 l)

—

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Lipphart Máté

Tobias bátyja. 1624.

Pozsonyban működött

K 73 l.

Lippi Alajós

festő

Gentmüeml.

283 (többsz). 1-

tortókhelyi utiszámláját 23
nár zimonyi utiszámláját 82
zető visegrádi utiszámláját
tag selmecbányai, csetneki é
érvényesitve tisztelettel vi

Budapest, 1916. év

M. D. K.

LIPPI, Filippino festő

Balogh Jolán kimutatta, hogy Mátyás király többször is meghiúta Magyarországra.

Esztergom, Várpalota értéki dolgozószoba freskóit (Krenyek, diadalmenet) köréhez tartozó festő festhette (26-27. rép)

Deresényi Dezső-Zolnay László: Esztergom

Bp. 1956. 70., 73.,

Filippo Lippi festő M. D. 4.

Vasari szerint Máté is meghívta udvarába.

J. D. Fiorillo: Über einige italienische...
Göttingen 1812, 24

MDK

Filippino Lippi.

Mátyás kinaly udvarába hívja, de az nem megy, hanem Mátyás portréját egy ciem után készíti el.

Dékány: Nagy. ken.

Radnainé: Ragyogó művészet

19.

2. sz. cédula. Előzmény 1.-es sz. cédulán.

M.D.K.

Filippino Lippi

Andrea del Verrocchio nevével együtt emliti Hekler könyve, mint akiket Mátyás király hivott udvarába. Müveiket a könyv nem jelzi.

Hekler Antal: Müvészettörténet. Leányliceumok. VI. o. számára. II. rész. Középkor. Kir. M. Egyetemi Nyomda. Bp. 121 l.

MDK

Lippi, Filippino, festő

A bártfai kazula rajzai nyomán készült.

A magyarországi müvészet története I. 308.1.
Bpest, 1961. II. kiadás.

Lippi, Felippino

MDK

Olasz művész.

Mátyás király számára dolgozott.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

17.1.

MDK

Lippi Filippino, olasz festő

Müvei Mátyás király gyüjteményében megtalálhatók voltak.

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 281.l.

Lippi, Filippino MDK

Művei ő ott voltak Mátyás király gyüjteményében

Magy.Müv.Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 263.o.

MDK

Lippi Filippino

rajzai nyomán

készült a bártfai kazula.

Magy.Müv.Tört. /szerk. Dercsényi/ 283.o.

Lipphart Tobiás

pozsonyi ötvös legény
1624 ben Kassán (?)
mikodott.

K 731.

M.D.K.

Filippino Lippi, firenzei festő

(1457 körül - 1504)

nem volt hajlandó Mátyás hívására Magyarországra jönni, de festett két képet számára, melyeknek vételáráról végrendeletében is megemlékezik (hozzátéve az idézett latin szöveg) s amelyeket Vasari is említ 1550-ben és 1568-ban írt feljegyzéseiben.

Balogh Jolán: A művészet Mátyás király udvarában
Bp.1966. Ak.kiad.2 köt.

1.köt. 524.old.

Lippi, Fra Filippo

l.

Gerevich Bimás

227. l. Séppel

230 l.

Levélbélyeggyüjtők
Első
Hazai
Egyesülete, 1884.

Előfizetesi felhivas!

Egyesületünk fennállásának 50. évfordulóján elhatároztuk, hogy egyesületi lapunkat, a XIV. évfolyamában megjelenő

„A BÉLYEGGYÜJTŐ"-t

a filatélia minden ágával foglalkozó folyóirattá fejlesztve eljuttatjuk a magyar bélyeggyüjtőkhöz. Ezért lapunkra előfizetést hirdetünk, még pedig

Lippi i Filippino

ivod

Bíró József

Európa festészete.
Bp. é. n. 64-l-

~~Kazinczy Ferenc levelezése~~

~~IX. 135.~~

1882. KANAPÉ, zöld aranyfeste
bemaltes Holz, mit Rokok

1883. SZÉLES ÁGY, faragott é
családi cimer. Olasz, XVII
Giebel Familienwappen. I

1884. REFEKTÓRIUM-ASZTAI
Refektoriumtisch, Nussho

1885. KONSOLASZTAL, diófa,
Nussholz, die gedrechselte

1886. KELENGYELÁDA, diófa
holz, auf der Front Roset

1887. REFEKTORIUM-ASZTA
XVII. sz. — Refektoriu
verbunden. Italienisch,

1888. VITRIN, háromosztásu,

1889. ÜLŐ BUTORKÉSZLET
Sitzmöbel, eine Bank un

1890. KOMMODE, satin fa, fek
— Kommode, Satinholz,

tt lábakkal. Olasz, XVI. sz. — Tisch, Nussholz, Jh.

sel ellátott esztergályozott lábakkal. Olasz, XVII.
e auf gedrechselte Füsse. Italienisch, XVII. Jh.

kkal, két összekötővel és lábtámasztóval. Olasz, talienisch, XVII. Jh.

yugszanak, lapja négyzetes. Osztrák, XVIII. sz.
, XVIII. Jh.

. Louis XVI. — Speisetisch, ausziehbar. Unga-

tt lábakkal. Magyar, XVIII. sz. — Speisetisch, XVIII. Jh.

nyozva, négy oldalán üvegezve, üvegpolcokkal. goldet.

Empire. — Tisch, Mahagoni. Empire.

ja szürke márvány, lábrészénél vörös bársony-
graue Marmorplatte ruht auf weiss-goldene

Lippi, Filippino
kiad
Balogh Mátyás arcképei

444. l.
446. l.
450. l.
538. l.
543. l.

1478. IRÓSZEKRÉNY, diófa, ónberakáss
Schreibschrank, Nussholz, mit Zinne

1479. IMAZSÁMOLY, diófa, ónberakással,
Nussholz, mit Zinneinlage. Gmunden

1480. ASZTAL ÉS NÉGYSZÉK, diófa, nyu
— Tisch und vier Stühle, Nussholz,

1481. HÁROM ZSÁMOLYSZÉK, diófa, cs
Nussholz, mit gewundene Füsse. Gmu

1482. KÉT EGYSZÁRNYU AJTÓ, diófa,
Nussholz, mit Zinneinlage. Gmunden

1483. ASZTAL, diófa, ónberakással. Gmund
den, XIX. Jh.

1484. ASZTAL, diófa, ónberakással. Gmu
Gmunden, XIX. Jh.

1486. ASZTAL, körtefa, négyszögü lappal.
risch, Louis XVI.

1487. KÉTAJTÓS KABINETSZEKRÉNY
Az égeri bútorok stilusában. — Klein

gott alakokkal és fejekkel. Olasz, XVII. sz. — Kommode
isch, XVII. Jh.

anderfa, rózsa- és jávorfaberakással. Olasz, XIX. sz. —
rholz, mit Rosen- und Ahornintarsia. Italienisch, XIX. Jh.

t márványozott diszitéssel, oszlopos sarokkal, oromzatában
- Breites Bett, geschnitzt und mit bemalter Marmorierung,
enisch, XVII. Jh.

sal. Magyar, XVIII. sz. — Kommode, Nussholz, mit Band-

iófa, nyárfagyökérberakással, felnyiló irólappal. Magyar,
chreibschrank, Nussholz, mit Intarsia. Ungarisch, zw. H.

ÉNY, diófa, berakással. Bidermeierstilus. — Zwei schmale
. Biedermeierstil.

apé, 4 karosszék, 2 zsámolyszék és 1 asztal, mahagonifa,
alongarnitur, Kanapee, 4 Armstühle, 2 Schemmel, 1 Tisch.
IX. Jh.

NY, mahagonifa, bronzveretekkel, asztalállványon. XIX. sz.
mit Bronzebeschläge, auf einem Tischgestell. XIX. Jh.

Lippi, Filippino

lásd

= Balogh Mátyás arcképei

486. l. 488. l.

A MAGYAR SZÉPMŰVÉSZETI IMMACULATA-SZOBOR TÖRTÉNETÉHEZ

A KASSAI IMMACULATA-SZOBOR TÖRTÉNETE.

IRTA:

Lippi, Filippino

l

Lykaképrömtört

230, 235, 238, 245
236, 261. l
237,
247

Lippi, Filippino

Honvédségi kori

177. l.
178. l.
180. l.
184. l.
202. l.

XLIV

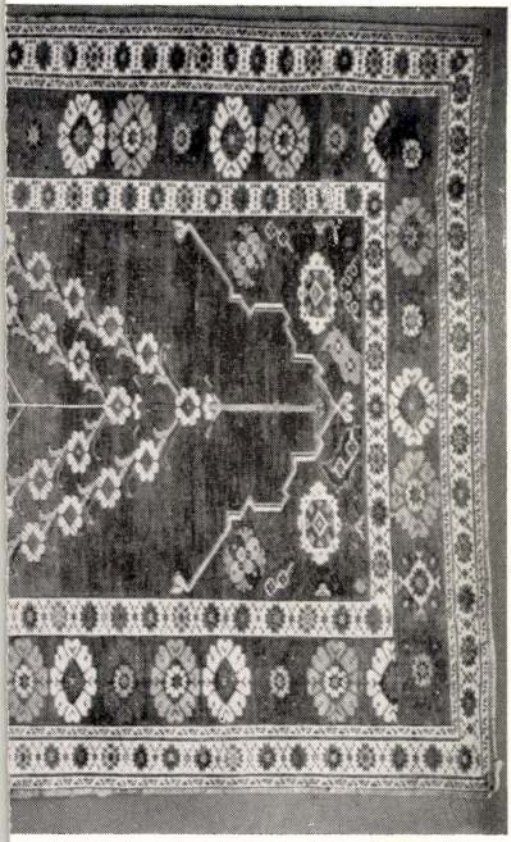

Lippi Filippino

festő, [illegible]

irod.

48, 62, 63. l.

Budinis 157. l.

LXXIV. tábla.

A bártfai kent Egyed
templom miseruhája
(Eseguito su disegno
di Filippino Lippi.)

Fenti rajza alapján
keszült.

Az [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

30

Lippi, Filippino

l.

Bibliotheca Corvina (Bp. 1927) 41. l.

645. KÉT CSÉSZE ALJJAL, porcellán, virágok. Bécs, 1847. — Zwei Schalen und in vier Kartuschen farbige Blu

646. KÉT MOKKACSÉSZE, porcellán, Porzellan, mit Blumendekor. Böhm

647. NAGY CSÉSZE ALJJAL, porcellán, két fácán. Francia, 1830 k. — Gros Goldkartusche Landschaft mit Hirsc

648. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, arany Untertasse, Porzellan, auf Goldfond

649. KÉT ÁLLÓLÁMPÁS, porcellán, b Stehlampen, Porzellan, in Bronze g

650. TEATARTÓ PALACK, porcellán, XIX. sz. — Teeflasche, Porzellan, XIX. Jh.

651. KÉT GYERTYATARTÓ ÉS EGY Berlin, 1850 k. — Zwei Leuchter u Berlin, um 1850.

652. KIS VÁZA, porcellán, négyzetes alak, — Kleine Vase, Porzellan, vierseitig

lán, zöld alapon szines medaillonokkal. Meissen, XIX. sz.
auf grünem Fond farbige Medaillone. Meissen, XIX. Jh.

ldalán barna kartus. Bécs, 1780 k. — Zwei Apothekertie-
aune Kartusche. Wien, um 1780.

lán, zöld alapon domboru és aranyozott füzérekkel és két-
XVIII. sz. v. — Zwei Prunkvasen mit Deckel, Porzellan,
ldete Girlanden und je zwei ovale farbige Medaillone. Ber-

rezdes testtel, füllel és kiöntő csővel. Szines virágokkal.
— Kanne, Porzellan, gerippt und profiliert, mit Blumen-
25—30.

ocska. Höchst, XVIII. sz. — Stehender Chinese, farbige

ines és arany, Sèvres modoru virágos diszitéssel. XIX. sz.
d Blumendekor in Sèvresmanir. XIX. Jh.

-arany peremdiszitéssel és szines pásztorjelenettel, Sèvres
teller, Porzellan, mit blauem und Goldrand, im Mittel far-
IX. Jh.

f aranyindák közt szinesen három bika. Bécs, 1807. —
zwischen Goldreliefranken drei Stierfiguren. Wien, 1807.

Lippi, Filippino

l.

Corsini

1921. I. 34. l.

Lippi, Filippino

l

Mysk Ernö

17. l –

XVII. csoport.

24. rakt. szám.

Lippi, Filippino

cod 2

Drvald 1927

115. l

ási jegyzék.

ényi Gyula

14	K	f	K	f
			420	
Összesen :			420	

A Szeged-Csongrádi Takarékpénztár
Váltó-osztálya.

804. KIS HÓLYAGOS SERLEG, aranyo
kok diszitik. Szára három füles váz
zatos, csucsba futó födelén levéllo
XVII. sz. — Kleiner gebuckelter Pol
und Masken. Der Schaft vasenförm
Ritterfigur. J. K. Meisterzeichen. N

805. DISZTÁNYÉR, ezüst peremén tréb
ág. Bécs, 1700. — Prunkteller, Silbe
23.8 cm.

806. OVÁLIS ÉKSZERTÁLKA, ezüst, r
levelek, közepén nagy virágszál. Nér
Volutenhenkel, am Rand getriebene

807. KÉT ALACSONY GYUFATARTÓ,
Zwei niedrige Leuchter, Silber, mit

808. OVÁLIS TALPAS CUKORTARTÓ,
Ovale Zuckerdose mit Fuss, Silber,

809. OVÁLIS ÉKSZERTÁLKA, ezüst, r
mölcskosár madárral. HB mesterjeg
vergoldet achtpassig, im Mittel getri
XVII. Jh.

anyozott ezüst, kelyhén maszkos diszités, szárát hordón hólyagos födele vázából kinövő virágcsokorban végződik. osser gebuckelter Pokal, Silber vergoldet, am Kelch Maschuskind auf einem Fass sitzend, den hohen, gebuckelten Vase. Deutsch, Stil d. XVII. Jh.

trébelt gyümölcsdisz, közepén tájkép épületekkel. Német, Silber, am Rand Obstdekor getrieben, im Mittel Gebäude n.

t ezüst, nyolckarélyos, közepén trébelt női mellkép antik vale Schmuckschale, Silber vergoldet, achtpassig, im Mittel em Helm. Ungarisch, E. XVII. Jh.

aranyozás nyomaival. Nyolckarélyos, közepén trébelt gyüe Schmuckschale, Silber, mit Spuren von Vergoldung. Achtekor. Ungarisch, um 1700.

inokkal és gyémántokkal. Kilenc áttört boglárból alkotott á az áttört, kartusidomu násfa hat csüngővel, közben apró VIII. sz. e. — Halsschmuck mit Kette, Gold, mit Rubine aus neun durchbrochene Bockeln Bandmasche mit durch-Gehänge und sechs Pendeloque, dazwischen kleine blaue VIII. Jh.

partecipato alle discussioni: con a capo il Prof. Pázmány, allora rettore dell'Università di Pécs, vi figurano infatti accanto ai professori d'ogni ramo giuridico ed economico, pure ingegneri, teologi ed altri. Nè deve allontanare lo studioso la distanza di tempo, circa un triennio, che separa il convegno dalla pubblicazione dei suoi Atti: tale lacuna è stata colmata dal paziente lavoro del dott. Saverio De Simone, le note del quale in parte riportano le nuove disposizioni nelle relative materie, e in parte servono come comune denominatore per i vari punti di vista affermatisi durante le discussioni. Tutto sommato il volume, compilato dal dott. Francesco Regős, può dirsi aggiornatissimo e di utilissima consultazione.

rp.

BIBLIOGRAFIA ITALO—UNGHERESE

Il titolo dei libri ungheresi è dato anche in italiano; quello degli articoli di riviste soltanto in traduzione italiana.

LIBRI

BADOGLIO, PIETRO: Etiopiai háború (Olasz-abesszin háború) (La guerra d'Etiopia). In-8°, pp. 254, Milano—Budapest, 1937, Mondadori-Grill.

MUSSOLINI, VITTORIO: Légiháború Abessziniában (Voli sulle Ambe). Trad. Mario Brelich. In-16°, pp. 112, 25 ill., ril. tela. Budapest, 1937, Franklin-Társulat.

FALUDI GYÖRGY: Európai költők antológiája (Antologia di poeti europei). Contiene traduzioni di poesie di Pietro Aretino, Michelangelo Buo-

RIVISTE E PUBBLICAZIONI PERIODICHE

BALLA ANTONIO: La dinastia sabauda. *Tükör*. No. 6. Giugno 1937.

BARANKOVICS STEFANO: Il convegno tripartito. *Az Ország Útja*, No. 2. Febbraio 1938.

BARGELLINI PIERO: Cattolicesimo dell'italiano. Trad: Paolo Ruzicska. *Magyar Kultura*. No. 21. 20 novembre 1937.

BRELICH MARIO: Le fontane di Roma. *Tükör*. No. 6. Giugno 1937.

BRELICH MARIO: Augusto e Mussolini. *Tükör*. No. 1. Gennaio 1938.

media non potrà avere più di 30 alunni: ciò che ne garantisce un perfetto funzionamento didattico e disciplinare.

Se strumenti ogni giorno più efficienti e completi si approntano per l'educazione integrale delle nuovissime generazioni italiane, le giovani leve già rivelano, come frutto dell'educazione fascista, una sempre più alta maturità di preparazione e di volontà.

Il mese di aprile, che è stato anche il mese della celebrazione della giovinezza, ne ha dato una rassegna completa, coi «Littoriali», assise agonistiche ove tutta la giovantù italiana ha provato — sia nelle gare del lavoro che in quelle della cultura — l'elevata tempra del proprio spirito e delle proprie capacità. *Nino Falchi*

Per l'Impero Etiopico si concentrano le energie nella colonizzazione demografica che ha ormai superato la fase sperimentale e si avvia a divenire flusso continuo di masse.

In tutto aderente agli imperativi dell'ora ed alle necessità morali e spirituali del popolo italiano è stata l'illustrazione che il Ministro Pavolini ha effettuato sulle complesse attività del Ministero per la Cultura Popolare. Dalla stampa alla radio, dal teatro al turismo, dal cinema alla propaganda, le cure più assidue sono dedicate ad alimentare l'educazione, nazionale e spirituale, del popolo italiano che viene assistito in tutti i suoi orientamenti e disciplinatamente incoraggiato nello sviluppo e nel perfezionamento dei suoi gusti artistici e delle sue tendenze culturali.

Concludendo la laboriosa tornata della Camera dei Fasci e delle Corporazioni, infine, il suo presidente Ministro Grandi, ha fieramente espresso lo stato d'animo di tutta la collettività nazionale così dicendo del nazionale e ripartire su costoro — lasciando tranquille le categorie che non traggono benefici dal momento — i particolari oneri che la situazione richiede. La nuova imposta, che basa la sua automaticità sul congegno dell'imposta di ricchezza mobile, prevede aliquote a scaglioni dal dieci al sessanta % sui nuovi redditi d'eccezione, stabilendo in lire 12,000 annuali la base minima di reddito imponibile.

Il secondo provvedimento prova la serena fermezza con cui l'Italia, pur col più freddo controllo nelle burrasche dell'ora, non perde di vista il suo certo avvenire: si tratta dello schema di legge con cui vengono stanziati i mezzi e disciplinata la struttura della nuova Scuola Media unica che unifica le prime tre classi del ginnasio, dell'istituto magistrale e dell'istituto tecnico.

Il metodo secondo cui funzionerà la nuova Scuola Media realizza la nuova concezione — umanistica e sociale al contempo — che della perso-

Lippi, Filippino

festò

l.

Gereuropaihelyz

20.l.

Földrajzi elterjedése

FRA FILIPPO LIPPI, MADONNA

AMSTERDAM, J. GOUDSTIKKER

Pantheon 1931. 3 Heft. März

Lippi, Fra Filippo

LUCA DELLA ROBBIA
MADONNENRELIEF

PARIS, SAMMLUNG
GUSTAVE DREYFUS

Händler, die in Wien, Prag, bis in Belgrad und Konstantinopel (Rombout Fayd'herbe, von Mecheln), Gemälde an den Mann brachten. Wir teilen u. a. ein in den Papieren Forchoudts gefundenes Inventar von Bartholomeus Flockets Hinterlassenschaft mit, welches nachweist, daß Flocket keine geringere Auswahl von Meisterstücken in Wien besaß. Flocket ist ein besser bekannter Maler als Marcus Forchoudt; wie dieser suchte er, durch die Umstände dazu genötigt, ein Auskommen im Kunsthandel, starb jedoch jämmerlich 1690, am 3. April. Auch Francisco de Neuf (oder de Neef) war ein in Wien wohnender „vornehmer Maler", ein Neffe von Joannes Goubau.

Die reichsten Prunkschränke aus der Werkstätte Vater Forchoudts fanden ihren Weg nach Wien, ungeachtet der schwierigen Reise über Köln, Nürnberg, Frankfurt. Bildhauerarbeit sehr wenig, außer einzelnen in Wachs bossierten Büsten, u. a. des Kaisers Rudolf, 1673.

Von weit größerm Umfang jedoch waren die Sendungen von Zimmern Tapisserien und Goldleder.

Mit Genehmigung von Sir Joseph Duveen, Bart.

FILIPPINO LIPPI. MADONNA
PARIS, SAMMLUNG GUSTAVE DREYFUS

Wir haben gemeint, daß wir auch dieses Material hier aufnehmen sollten. Wieviel Schätze an Oudenaarder, Brüsseler, Mechelner und Antwerpener Tapisserien in Österreich an den Mann gebracht wurden, erhellt aus jenen Angaben. Auch hierin waren Marcus und Melchior vorzügliche Sachverständige, nach ihrer Kritik an gewissen Werken, an der Schicklichkeit dieses oder jenes Saumes, zu urteilen.

Pantheon 1931.
3 Heft. März

Lippi, Filippino

l.

Lázár Mivenet 1938

176. l.

1648-909-5

Japán-terem.

345. Szobor-talapzatok.

Hat darab tölgyfa szobor-talapzat négyszögletes lábakkal, ezek között léczekkel és sima fedőlappal.
Méretei: 121 cm. magas, 55 cm. hosszú, 48 cm. mély.
Értéke per 82 K.....492 K

Szállitotta Csepreghy János és fia az 1908. deczember 21-iki végszámla szerint (340-909).

Kifizettetett 1908: IX. 22-én a 741 és 1909: VII. 30-án a 628 sz. nyugtákra.-- Elszámoltatott 1908: X. 7-én 1764 és 1909: VIII. 26-án 1359 szám alatt.

Lippi: Filippino

Éber László dr.:
Mátyás király és Filippino Lippi.
Arch. Ért. 1899.
95. l.

veig der Drau (Drávasztára, 1910)

József kir. herceg tulajdona, Bp. — Erzherzog Josef, Bp.

Lippi, Filippino

1457–1504.

l.

Muther, Richard:

A festőművészet története. Ford. Lengyel Géza. I. k. Bp. [1920]. I. 132 l.

808. Német fe

A XVI. századból.

Szt János és

~~[illegible]~~ Balról
dul és (a baljában
irja. Szőke haja ho
éró köntöse sötétzöl
szent Pál vall
(Kezében kenyérrel.
~~a baljával~~ (nyujt
Haja, bajusza és elvá
Mindkettőjök fejét d

Fa, méretei 50:
A Nemzeti Mu

496

Lippi, Philippino

d.

Sikmükincseink

35. l

2157. Gyulai László:
Sz. Békés Gyulán 1843 szeptemb
Falu vége.

~~kőkeretes kút fal~~

A sik vidék~~en~~ ~~nyíl~~ (~~sűrű~~ ~~sűrű~~ ~~sűrű~~

Lippi, Filippino

wód

Dívald Magyarország

179. l.

BUDAPEST
1911 DEC 20

Lippi Filippino

(Filippo Lippi-nek
irva)

Irád

Horvirodmův II

110·1

1773-ból)

Tál fayenceből (X. 92.

Lippi Filippino

vrád
h
Petermagyarno
Verecke V. k. 50 l

IRODALOM

70

JEGYZET

Lippi Filippino

ivod

Michel 999.1 –

Külföldi napló III. 48.

Lippi, Filippino

Mátyás király Esperolata

erőd

Villat 51 l

FELVETTE	LEMEZSZÁM
Szentiványi, 1938	

Pestvidéki Nyom

Lippi, Filippino

bartfai miserunha
vajza ~~[illegible]~~ kaiule
a Neuvet. Muzeumtban

Horvkczmü

II. 624 l.

Lippi Filippino

wąd

Ybl képzőm

318·l.

Lippi Filippino

wod

Hekler Budapest

35. l.

Lippi Filippino

wód

Hoff Belvedere

137. l

5868

40.214. — K. M. E. Ny.

Lippa, Filippino

l.

Balogh Erdélyország

I. 156 l.

BENNLIURE. Processio

Lippi, Filippino

vrôd

Pulmagyarch

II. 233. l.
241. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Lippi, Filippino

Mózes vizet fakaszt a sziklából c. képen Mátyás király arcképe érem után. A kép a király megrendelésére készült. A kép londoni magántulajdon ban.

Rassay 4. l

Phillips: Two paintings by Filippino Lippi. The Art Journal 1906. 8. l.

A magyar vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

Budapest 5. Póstafiók 118.

50.517/1946 szám. 50518 5079

VII.ü.o.

BUDAPEST 46 V. 9 16. 5

Gerevich Tibor urnak,
a Müemlékek Országos Bizottsága Elnöke,

Budapest.
IX. Hőgyes Endre u.10.

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díj átalányozva.

Lippi, Filippino

Urad

Bibliotheca Corviniana

41. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lippi, Filippino

vód

z

Gent Bpest mův

34. l.

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Dij átalányozva.

Lippi, Filippino

1457–1504.

lásd

Képm. Múz.
régi képt. kat.
1937. 148. l.

4

688

Lippi Filippino

l

Hekler Mihlfort

107 · l –

Gobelin-kimzésű miserucha VIII. 177.

Lippi, Filippino

ivod

Hekler Ung

86 l.

lovon. Jobb kezével ugró lovának kantár-
ban buzogányát tartja. Rövid hajat, ba-
nye rövid, körítse térdig ér, nadrágja szük s
zmájáú a hosszú nyakú sarkantyú tarajos.
hol erőd is van, hegyes vidék egymás fem-
ök lovas csapatokkal. Fölül jobbra ozi-
g van e szavakkal, Deus Providebit"
ton. Torban:
itsch Liber Baro In B: H: Et I: D: Ing: Agazonum
r: S: C: M: Cons: Bell: Part: Hung: Cis: Daimb: Gener:
Wiiwar: Supr: Capit: etc."

erat, sed gens Colonitschia, tellus
scendi per celebranda Domus.
ic multis Victorem vidit et armis
igenas que tulit ipse Getas"
Comm: Boh:"

'a vonalkeretnek 14. 6: 12. 2 Gm.
2560.

sorát önmagában. Lehet, hogy ez csakugyan valami faji különbség, ahogy a Táncok írják; másképp a gall, a német, a magyar? Vagy az egész világból hiányzik az a szent, görögös isten-tánc, amelybe ő sem tartaná nemtelennek egészen beléjeolvadni. De ha ez így van: ha a táncban az a lepel hull le vagy rántódik össze, amely alatt a lelken nincs már több lepel, csak maga a vonagló lélek, akkor mit próbálkozik ő ezzel a karjában keringő lánnyal — akinek a vállán nyugvó kezin, a mellihez érő melliben, térdibe verődő térdén is érezni, hogy belelőttek a kacskaringós dudák s megadta magát a gyógyszállóivá szelídült néger isteneknek?

Úgy érezte, hogy rettenetes, vásári fa-jancsiként ugrál: lám Tusi boldog pillantása is hogy kihamvadt imbolygás közben. — Barbiánné jól táncol? szólalt meg hirtelen. Péter gondolata olyan messze járt, hogy a zene zaján s a maga mozgásán át nem is értette meg rögtön. — Ki? Barbiánné?.. Nem, sohasem láttam őt táncolni. Miért kérdi?... Tusi elnézett a dobos felé és nem felelt, csak az ajka csillogott kissé jobbkedvűen. — Mi az, téged is jégre vittek? ütődött hozzájuk Konsiczky Bandi, ahogy táncbontás közben egy mély dekoltázzsal ellépett mellettük. — S képzelje el: milyen kitűnően táncol. Csak eltitkolja, túlozott Tusi. — Csak ne vágna tánc közben olyan fájdalmas képet, tette hozzá, hogy az asztalukhoz ültek. Mondja, mért néz úgy, mintha megbántották volna? törölte meg a homlokát egy kedveskedő félig csúfondáros mozdulattal. — Azért, mert én a maguk táncait soha többet nem táncolom, hárította el ő a gyöngédséget csaknem gorombán. — Mért? állt föl Tusi elsápadtan a székről, melyre még le sem ült egészen. — Azért, mert undokok. — És azzal, akitől tanulta, nem voltak undokok? állt vissza Tusiba a sértéstől az iménti féltékenység. — Nem tanultam, tagadta Péter konokul. — Ne beszéljen, pattant föl Tusi. Az arcán még ott volt az iménti sápadtság, de a nyaka már azokkal a kanyaróféle foltokkal bíborlott, amelyeket a télikertből ismert Péter, amikor az apjával szembetoppant. — Maga egy kicsit botlábú, de régesrég tudja ezeket a táncokat. — Téved, mert nem vagyok botlábú. Vagy legfölebb itt vagyok botlábú, förmedt vissza Péter gyerekesen.

Azt akarta mondani, hogy megláthatja még, mennyire nem vagyok botlábú, majd ha én írok a világnak egy táncot s abban a nap és a hold s a fák is tánccá elevenednek. Nem úgy mint ebben a gyógyszállói-vonaglásban. De ezt még sem mondta ki, csak nézték egymásban az ellenséget. Péter az idegen kultusznak hódoló nőmbert, Tusi: a másik nő tanítványát. A lány tért élő belátásra; ni vadítsa el egy életre a tánctól, akivel egy életet szeretne áttáncolni. — Itt sem botlábú, nevette el magát békülőn. De mért mondja, hogy nem akar táncolni többet? — Mert nem is fogok, ült le Péter egy dacos homlokká válón a teájához, melyet a tangó alatt a pincér az asztalkájára tálalt.

Később maga is nevetségesnek tartotta ezt a dacosságot s még aznap fölkérte egy tánc végén Tusit. Azután is fordultak minden szombaton néhány kört egymással. Ez azonban nem volt tánc, csak valami hallgatag, zenés, csúszkáló séta, mely izmaik démona közt a szakítást úgy-úgy elleplezte. Mindketten tudták, hogy ők egymással nem táncolhatnak. Tusi is éppen csak hívta, — mosolygó pukkedlivel meg-megállt előtte (Mi az, ő bánatosságának elzsibbadt a lába?); de nem igyekezett már a maga zakókat, szalszofont, csillárt és parkettát összemosó táncboldogságába beleszédíteni. A termen át hozzásurranó pillantásában sem a csalogató öröm ragyogott; egy kis kérlelés és aggodalom inkább. Nem egészen értette a Péter iszonyodását, de nem is kellett azt érteni, elég volt eltenni tényneK. Péter nem akarja, hogy táncoljck. Péter azok közé az eddig szörnynek hitt férfiak közé tartozik, akik haragusznak a táncért. Ez épp olyan alaptényе volt a valóságnak, mint hogy Péter mellett mégis édes volt cukorhozás közben egy fél leheletnyire állni.

Játékos és olajárus amorettek. (Pompeji, Vettiusok háza)

ÖRÖK SZÉPSÉG: A GYERMEK

Írta FARKAS MÁRIA

Abban az időben, amikor elhangzottak a krisztusi gyermekszeretet igéi: «Engedjétek hozzám a kisdedeket...» — már a pogány Róma előkelő családaiban és társadalmában is a költészet és művészet glóriájával övezték a szürke emberi századok örök szépségét: a gyermeket.

A költészetet és a képzőművészetet mindig élénken foglalkoztatta a gyermek mint ábrázolási motívum, s ennek a gyermekkultusznak megnyilatkozásai azok a derűs, életerőtől duzzadó gyermekcsoportok, amelyekkel a Kr. u. I. század folyamán ismeretlen festők pompejii lakóházak falait díszítették. Ismerjük ezeknek a pajkos, játszó-foglalatoskodó gyermekeknek görög őseit Nagy Sándor-kori sírládák reliefjeiről: a vatikáni múzeum Nilus-szobráról, végül a hellenisztikus plasztika legelragadóbb gyermekképmásáról, Boethos Libás gyermekéről. Ez a libával küzdő kis fiú, gömbölyded formáival, nevető arcocskájával talán az első igazi gyermek az európai művészetben, hiszen hozzá képest a korábbi, IV. századbeli görög gyermekábrázolások inkább félénk kísérletek. Kephisodotos Plutos-gyermeke, amint anyja, Eiréné, karján ül, valamint Praxiteles kicsiny Dionysosa minden elevenségük ellenére inkább kisméretű felnőttek. Kephisodotos műve azonban kompozicionális szempontból jelentős: első ízben ábrázol kis gyermekét tartó anyát, az eljövendő keresztény századok leggyakrabban ismételt témáját.

Pompejiben a Vettiusok házának falán végigvonuló puttófrízek festőjét ugyanaz a gyermekszeretet ihlethette meg, mint a Libás gyermek hellenisztikus mesterét, ugyanolyan ismerője és megértője lehetett a gyermeki léleknek és testnek, mint Boethos. A Vettiusok házában a Kr. u. I. század derekán előkelő és műértő ember lakhatott, házát kétségtelenül a legjobb művészekkel dekoráltatta. A puttófrízek mesterét valószínűleg a kor igen elterjedt

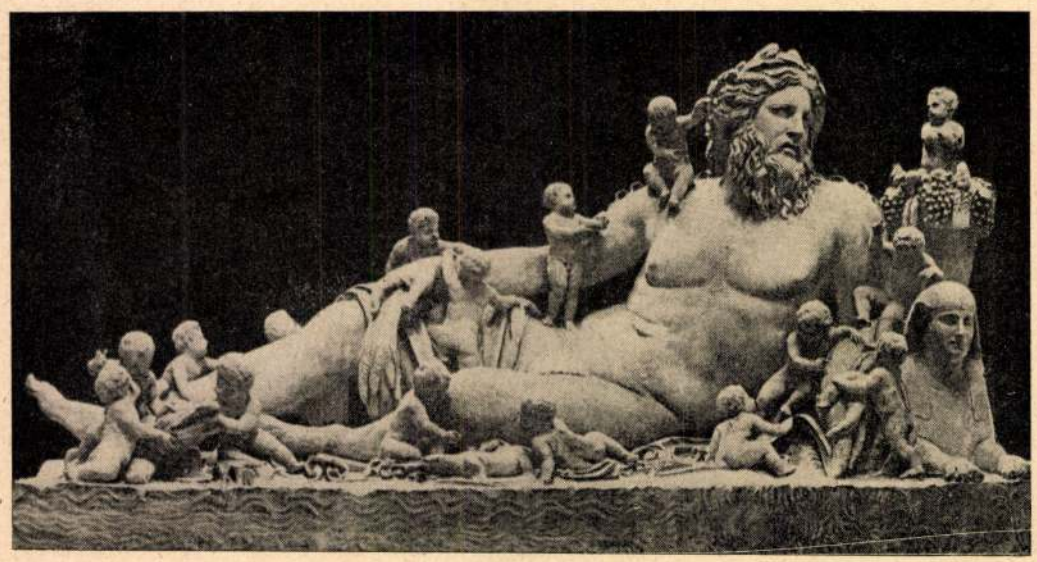

A Nilus

gyermekdivatja indította arra, hogy a különféle foglalkozási ágakban tevékenykedő mesterembereket a görög-római mitológia gyermekistenségeivel helyettesítse. Madárszárnyas kis Eros-Amor és társai a nimfák szárnyas gyermekei, amorettek, sürögnek-forognak, olajat sajtolnak, szőlőt szüretelnek, posztót szőnek, aranyat kovácsolnak, s ékszerrel, illatos olajokkal szolgálják ki a «hölgyeket», a pillangószárnyú Psychéket. Az egyik frízen olajgyártás folyik. Két kis amor a prést üti szorosabbra, hogy kifolyjon belőle a kisajtolt olaj, amit széles tartályban fognak föl. Egy kis psyché-munkáslány serényen kevergeti az üstben forró olajat, mellette két amor nagy kosár virágszirmot keverget. Végül közvetlenül maga a bolt, ahol a kész olajat árulják: kis szekrényke polcain sorba helyezett üvegek, tele különféle illatos olajokkal, előtte asztal mérlegekkel, papyrustekercsekkel s az asztalon kis amor-kereskedő, kezében üvegfiolával várja a vevőket. Éppen vevő érkezett, pillangószárnyú előkelő hölgy, már helyet is foglalt, lábát kényelmesen párnázott zsámolyra helyezte, mögötte szolgálója, kis psyché-rabszolgalány, illedelmesen várakozik. Az üzletből már elősietett egy kiszolgáló amor, fínom illatos olajat cseppentett a vásárló karjára s a hölgy éppen vizsgálja, szagolgatja, megfelelő-e az illat. Alig tudunk elképzelni bájosabb gyermekjelenetet; ezek a játékos, de munkájukat mégis komolyan vevő szárnyas kicsinyek a germán mesevilág Heinzelmännchenjei módjára a legnagyobb könnyedséggel és gyorsasággal elvégzik a felnőttek legnehezebb munkáit. De nemcsak komoly munkában látjuk őket, hanem résztvesznek mint kocsihajtók versenyeken, mint bacchánsok és bacchánsnők dionysosi ünnepi felvonuláson is. Kétkerekű kocsikon versenyt futtatnak, lovak helyett karcsú, kecsesmozgású antilópokkal. Az egyik amor megadja a jelt az indulásra, egy versenyző kocsiján állva hajtja a vágtató antiloppárt, az előtte haladót feltartóztatja egy szerencsétlenül járt kocsiversenyző, aki lezuhant törött kocsijáról, állatai pedig futva menekülnek. A sor végén a győztes amor, vállán pálmaággal büszkén vonul el fogatával a versenybíró előtt. Két másik tréfásan kedves versenyjelenet: egyiken tengeri rákot, a másikon delfineket hajt egy-egy amor, gyerekes komolysággal izgulnak, miközben ostorral ösztönzik ezeket a futásra legkevésbbé sem alkalmas állatokat.

Andrea della Robbia: Pólyásgyermek. (Firenze)

Donatello: Táncoló gyermekcsoport. (Firenze)

Vajjon mi indíthatta arra a művészt, hogy a leggyakoribb emberi foglalatosságban, munkában és szórakozásban, meglett emberek helyett szárnyas gyermekeket szerepeltessen? Nem tudjuk. A gyermek az állandóan változó, megújhodó, az önmagát folytató élet szimboluma. Az ifjúság átveszi az előző nemzedék helyét, az élet — munka és szórakozás — zökkenő nélkül megy tovább. Talán az az egyetlen valószínű magyarázat,

Raffael: Madonna del Cardellino. (Firenze, Uffizi)

ha a puttófrízeknek szimbolikus értelmet tulajdonítunk. Mint ahogy az antik szarkofágokon is a gyermekábrázolás mindig szimbolikus. Leggyakrabban szüretelési jelenetek fordulnak elő ezeken a domborműveken, gyermekek szőlőt, almát szednek, egyesek létrára mászva leszedik a gyümölcsöt, mások kosarakba gyüjtik és elszállítják. Itt a jelentést a halállal való összefüggés magyarázza: a termés megérett és lehullott, egy év — egy élet — befejeződött, de az elmúlás nem végleges, ugyanakkor kezdődik a következő év, mely majd ismét megérleli a maga gyümölcseit.

De meglehet, hogy a pompejii puttójelenetekben hiába keresünk mélyebb értelmet, jelentőségük csupán dekoratív. Vagy ha volt is valami célja a művésznek, mindössze annyi lehetett, hogy ezeknek a bájos gyermekcsoportoknak derűs, könnyed játékosságával ellensúlyozza a többi falon ábrázolt komor, mitológiai jeleneteket.

Bárhogyan is igyekszünk magyarázni a puttófrízek jelentését, jelentőségük legfőképpen az, hogy hozzájuk hasonló tökéletes gyermekábrázolásokat senki sem alkotott hosszú ideig, egészen a quattrocentóig, Donatello és a Robbiák századáig. Általános az a nézet, hogy a renaissance nem egyéb, mint újjászületés, az antik művészet feltámasztása. Csakhogy ez hamis általánosítás, mert a renaissance-ot csak az antikkal megmagyarázni nem tudjuk. A renaissance-művészet az olaszországi bizantinizáló stílusban gyökeredzik, ez viszont szervesen összefügg a római, ókeresztény művészettel. Az ókeresztény művészet, a katakombák festészete, egyenes folytatása az antik rómainak, eleinte majdnem azonos vele, átveszi a pogány művészet formakészletét, csak új eszmei tartalommal tölti meg. Az új tartalom lassankint kialakítja az új formát is, körülbelül az V. század közepe táján, amikor az államvallássá lett kereszténység a maga szolgálatába állítja a művészetet.

Mégis, mi az oka, hogy a pogány római művészet és a renaissance közé eső tizenhárom évszázadban igazi, életszerű gyermekábrázolást nem találunk? Egyrészt nem volt meg hozzá az anatomiai tudás, másrészt hiányzott a művészi akarás is, hiszen a szent tárgyak ábrázolásánál nem a valószerűség volt a fontos, hanem ellenkezőleg az, hogy minél elvontabban, magasztosabban jelenjenek meg a mennyei alakok a hívő halandók áhí atos szeme előtt. Az Egyház szigorúan előírta a szent alakok ábrázolási módját és elhelyezését a templomok falain s a leggyakrabban előforduló jelenetek idővel ikonográfiai sémákba merevedtek s ezektől a sémáktól nem igen volt eltérés.

A Gyermek, az egyetlen, akit ez a művészet képben, szoborban megmintáz, merev tartásban ül anyja karján, teste elvész hosszú ingecskéje alatt, szigorú tekintete sötéten mered a hívőkre a torcellói, muranói, velencei bazilikák aranytól csillogó apszisairól. Kezében törvénytekercs, kormánypálca, vagy földgolyó; ez a gyermek nem játszani jött a földre, hanem tanítani és ítélkezni. Cimabue, Duccio és Giotto oltárképein már kissé megmozdul a Gyermek, tartásának merevsége fölenged, félénken nyúl anyja felé. De még mindig nem egészen gyermek, sokkal inkább Üdvözítő s az Utolsó Ítélet majdani szigorú bírája. Mint ahogy a Madonna sem földi anya, hanem a földi szépségben is glóriás-fenséges mennyei kiralyasszony.

Egy század még és Firenzében a legbájosabb kisgyermekek mosolyognak képről és szoborról a művészetkedvelő polgárokra. A Robbiák műhelyében színes, glazuros terrakottából készülnek a híres gyermek-domborművek; némelyik a Lelencház boltíveit díszíti, mások — anyjuk ölében pihenő gyermekek — templomokat ékesítenek. Luca della Robbia Krisztus-gyermeke épp olyan eleven, földi gyermek, mint a Lelencház frízének kis pólyásai; zsírpárnás, gödröcskés kis testét nem fedi ing, kis kezével almát nyújt anyja felé, s másik kezének ujjacskáját éds, gyermekes mozdulattal szopja. A Madonna közvetlen melegséggel átölelve tartja fiát, mint bármely földi anya, aki örül egészséges, szép gyermekének.

A firenzei Dóm énekes karzatának reliefsorozata Luca della Robbia legszebb, a maga naivságában is erőteljes alkotása. A renaissance beosztásnak megfelelően pillérek választják el egymástól a zenélő, harsonázó, táncoló gyermekcsoportokat; Firenze utcáin lépten-nyomon találkozhatott a mester ilyen gondtalan, derűs, játékoskedvű gyermekekkel. Donatello hasonló tárgyú reliefjein, a Dóm másik énekes kórusán érdesebb, férfiasabb gyermektípusok vonulnak végig éneklő, táncoló menetben. A párkányt tartó kis

Luca della Robbia: Éneklő angyalok. (Firenze)

oszlopok nem választják el az egyes csoportokat külön egységekre, mint Robbiánál, hanem arra szolgálnak, hogy bizonyos mélységet adjanak a mögöttük egységes ritmusban tovaáramló, körtáncot lejtő gyermekcsoportnak. A gyermekek arctípusai és a kompozíció felépítése antik szarkofágok relief-frízére emlékeztet. Antik mintára vezethető vissza a Palazzo Vecchio szökőkútjának szobordísze, Verrocchio delfint tartó puttója, amely mintha Boethos antik Libás gyermekének renaissance-kori megfogalmazása volna.

Verrocchio körében találjuk a kor legjobb festőit, akik a quattrocento Madonna-típusát kialakítják; Ghirlandaiót, Fra Filippo Lippit, Botticellit, Filippino Lippit, sőt magát Leonardót is. A század vége felé Firenze népe nagy lelki átalakuláson megy keresztül. Girolamo Savonarola a város piacán máglyát rakat, melynek tisztító lángja elemészti a világi hívságokat, a pogány szépség bűnös képmásait. Csak kevesen tudták magukat kivonni a dominikánus próféta szavainak gyujtó hatása alól; a festők közül Botticelli annyira Savonarola hatása alá kerül, hogy élete vége felé képeinek jellege teljesen megváltozik; Madonna-képein szinte liturgikus hangulat ömlik el. Mária bánatosan hajtja le fejét, tekintetében szomorúság, bánat tükröződik, mintha csak sejtené fiának eljövendő sorsát. A Gyermek is félénken bújik anyjához, vagy áldásra emeli kis kezét, társai pedig, szép, szomorúarcú angyalok, gyermekjáték helyett töviskoszorút, gránátalmát, a Passio jelképeit nyujtják neki.

Egyáltalán nincs templomi jellegük Leonardo da Vinci Madonna-kompozícióinak. Sziklabarlang nedves, párás homályában, vízinövények között pihen Mária két göndörfürtű kisgyerekkel, Jézussal és Keresztelő Szent Jánossal. Csak úgy tudjuk, hogy a két bájos, pogány szépségű puttó közül melyik a Krisztusgyermek, hogy a kép sarkában térdelő angyal kinyujtott ujjával felé mutat. Raffael ecsetje alatt válik a kis Jézus igazán gondtalanul játszó gyermekké. Bárányon lovagol, kis madarat simogat a virágos réten, Szent János keresztjével játszadozik, amikor pedig a játéktól elfáradtan lepihen, édesanyja féltő gonddal őrzi kisgyermeke álmát. Raffael Madonnái klasszikus szépségű umbriai vagy római polgárasszonyok, gyermekábrázolásai pedig a pompejii puttók egyenes leszármazottai.

Michelangelo, a cinquecento egyetemes lángelméje, érzéketlen a női szépség és a gyermeki báj iránt. Egyetlen Madonnaképe — eltekintve a londoni befejezetlen kompozíciótól — az Uffizi-beli Szent Család atlétatestű alakjaival olyan, mint egy pogány mitoszbeli titáncsalád. Duzzadó izmú tagjaikkal egymásba fonódva szoros csoportot alkotnak, mintha egyetlen márványtömbből volnának kifaragva. A halvány, hideg színek, a kristálytiszta rajz mind arra vallanak, hogy Michelangelo mindig vérbeli szobrász, még akkor is, amikor ecsettel dolgozik. Márványmadonnáin, a San Lorenzo szobrán, valamint a reliefkompozíciókon, ugyanaz a heroikus, férfias akkord csendül fel, mint Donatello hasonló tárgyú alkotásán.

A cinquecento vége felé a festészet témaköre egyre bővül, egyre több világi elemet vesz föl magába. Új és kedvelt műfaj a gyermekportré, ami a kor elterjedt arcképdivatjával függ össze. Ezek között a díszbeöltözött, előkelő tartású, fölékszerezett gyermekek között egyik legszebb, legbájosabb Roberto Strozzi fehérselyemruhás kislánya, aki Tizian képéről mosolyog felénk. A későbbi századok ízlésének megfelelően, egyre díszesebbek, előkelőbbek lesznek ezek a gyermekek, puhán omló bársonyban, merev taftban, csipkében feszengenek Van Dyck és Velasquez reprezentatív gyermekképmásain. Szertartásos merevségük némileg fölenged a XVIII. század híres angol gyermekportréin (Reynolds, Gainsborough).

Közben a ruhátlan gyermek, szárnnyal, vagy anélkül, számtalan alakban, mint amor, puttó, angyal vagy géniusz népesíti be barokk és rokoko festők képeit. A mult század és a kor modern naturalista-realista irányai a legteljesebb valószerűséggel, néha fényképszerű élethűséggel ábrázolják a gyermeket, minden korok művészetének legkedvesebb, legderűsebb témáját.

Éneklő angyalok. (Padova, Donatello iskolája)

Tükör 1941. 12. sz.

Lippi i Filippino

MAGYAR MŰVÉSZET

1926. 423, 482

az 1925-ös evfolyam-
ban is volt róla
valami -

LEVELEZŐLAP

Feladó:

Viktoria-nyomda.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Lippi (I)

L., 2. *Filippino*, előbbi fia, firenzei festő, * Prato 1457 v. 1458, † Firenze 1504. Fra Diamante tanítványa, atyja és Botticelli hatása alatt fejlődött. Főleg Firenzében működött, rövidebb ideig Pratóban, Páviában és Rómában. Ifjúkori munkái, melyekben atyja és Botticelli hatása érzik, harmonikusabbak, a későbbiek nyugtalanok és modorosságra hajlók. 1488-ban Mátyás király rendeletére készült oltárképének nyoma veszett. Legkorábbi munkáinak egyike az Angyali üdvözlet (1483, köralakú képek, az egyiken Mária, a másikon az angyal, S. Gimignano-képt.), továbbá a szintén köralakú Álló Madonna a gyermekkel és négy angyallal, a Madonna mögött szép renaissance fülke és tájkép (Firenze, Pal. Corsini), a négy szent (Lucca, S. Michele) még Botticellivel rokonok. Ebből a korából való remekbe készült, misztikus hangulatú kis Madonna-képe, két ferencrendi szerzetessel a bpesti Szépm. Múzeumban. Legnépszerűbb oltárképe: a Madonna angyalok kíséretében megjelenik a himnuszait író Szt. Bernátnak (1486, Firenze, Badia). E kép firenzei sziklás hátterével a firenzei kora renaissance egyik legpoétikusabb alkotása, melyben Botticelli szelleme mellett már erős egyéni vonások érvényesülnek. A Madonna négy szenttel (Uffizi) finom ezüstös színharmóniájával hat. Masaccio freskóit a Brancacci-kápolnában (Firenze, S. M. del Carmine) ő fejezte be és egészítette ki (1484—5). A királyfi föltámasztásán és Szt. Péter a katedrán, néhány alak, Péter a börtönben. Péter kiszabadítása és Péter és Pál a

L. L. II 37 l

~~Baranya megye~~ ~~IV. 37.~~

Lippi (II)

prokonzul előtt egészen tőle van. E freskók kompozícióiban szépen alkalmazkodott Masaccióhoz, de különösen szépek a portréfejek, amelyek e nemben a quattrocento legszebb darabjai közé tartoznak. Működése 1490—1504 közötti időszakát a széteső, többékevésbbé modoros munkák töltik be: a Caraffa-kápolna freskói (1488—91, Róma, S. Maria sopra Minerva), Aquinói Szt. Tamás dicsőítése, kilátással Rómára a Laterán-palotával s előtte Marcus Aurelius szobrával. Azidőben ezt követő oltárképeit hasonló nyugtalanság és túlzsúfoltság jellemzi: Királyok imádása (1496, Uffizi), Szt. Anna és Joachim találkozása (1497, Kopenhága), Krisztus sebeivel megjelenik Máriának (1495, München), Trónoló Madonna egy csarnokban két szenttel és donátorokkal (Firenze, S. Spirito), Szt. Katalin eljegyzése négy szent jelenlétében (1501, Bologna, S. Domenico). Modorossága egészen a bizarrságba csap a Strozzi-kápolna freskóin (1502, Firenze S. Maria Novella), jelenetek János evangélista és Szt. Fülöp életéből: János föltámasztja Drusiánát és a szent mártírhalálla, Szt. Fülöp csodatétele és halála. Utolsó munkáját, a Keresztről való levételt (1504, Uffizi) Perugino fejezte be. Egyéb képei még: A zene allegóriája: egy fiatal nő a mitikus éneklő hattyút fogja meg amorettjeivel (Berlin). A Madonna Szt. Jeromos és Domonkossal tájképben (London. National Gall.). *Fónagy.*

~~Baranya II. 192~~

Lippi, Filippo

MAGYAR MUVESZET

1926. 782

LEVELEZŐLAP

Feladó:

Viktória-nyomda.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HRABANHY

Lippi, Filippino

Cod

B I Firenze 193. l.

[illegible]retei 173: 94. cm.

a 29527/98. n. rend. ~~[illegible]~~ elemel,

[illegible] elzám olvasov 1898 X. 23-án (199/98), az

[illegible]K 1898. X. 28-án 9627 szovi. alatt (361/98).

[illegible]37/98.

1612 Liezen – Mayer Sándor:

Jelenet szt. Erz

E kép a rózsacsodát
látjuk, midőn ót férje, ~~[illegible]~~
dőre vonja és ~~[illegible]~~ dőn a
melyeket palástjának al
csaknem egész alakban
~~[illegible]~~ kötötte be, mely homlok
alját tartja, a melyben fe
gas ruhája fehér és dere
Balkéd ~~[illegible]~~
reven néz Erzsébetre, ki
~~[illegible]~~ kardkagyűrűt visel.
őrgróf bal kezét nején
Ka van felhajtott kesk
~~mely a bal vállnál~~ ny
szik; vörösbarna kaba
felé sieles szij halad
tűnik ~~[illegible]~~ sűrűmkbe.

L hallgatja férjé nek szavait

Lippi, Filippino

Laïd

Művészeti lexikon

444. l.

Lippi Filippino

Filippo, Lippi fra

láda

PFcké 381 l.

..... *mühely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Filippino Lippi

irod

Dr. Eber L. Arch. Ert.
1899. 95 l.

és Cárd

A magyar irodalom tőirányai

Dr. Riedl Frigyes. Budapesti
Szemle. LXXVI. kot.

és önállóan Olcsó Könyvtár
Bpest. 1896.

Lippi

Filippo Lappit

~~Magyar~~ Magyar szakosta
mota, de az nem jött.
Festett azonban a kiráj vénné-
re két képet szeretet
1484 ben el is küldte
hozzá. E képek egyike
Magyarnak vem utan fes-
tett az erkejet alvarolan

Gá 564 C

Filippino Lippi

Lord

Jani Ath 30 l.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyfő

Miután keresményemnek 191..... év...

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam.

Kelt ....., 191..... évi

.....

tanu.

.....

tanu.

Jelentem, hogy .....

Filippino Lippi

Ivrea

CsM XV. 121. l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

gy helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

Lippi Filippino

Esztergomi képtár

S

Eszt. hat
343

Lippi

M. Filippino Lippi követője, XVI. sz. eleje: Sz. Erazmus püspök vértanusága. Fa, tempera és olaj, 29×37 cm.

—

Maszlagh II. 343 sz.
Gentile da Fabriano. Bertinelli gyüjtemény

—

Filippo Lippi

Ber 303. l.

Filippino Lippi

ind

Ilg 1351

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

igy helyettesének
rása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Lippi Filippino

XV w

Środ

PSzKo. 360. l

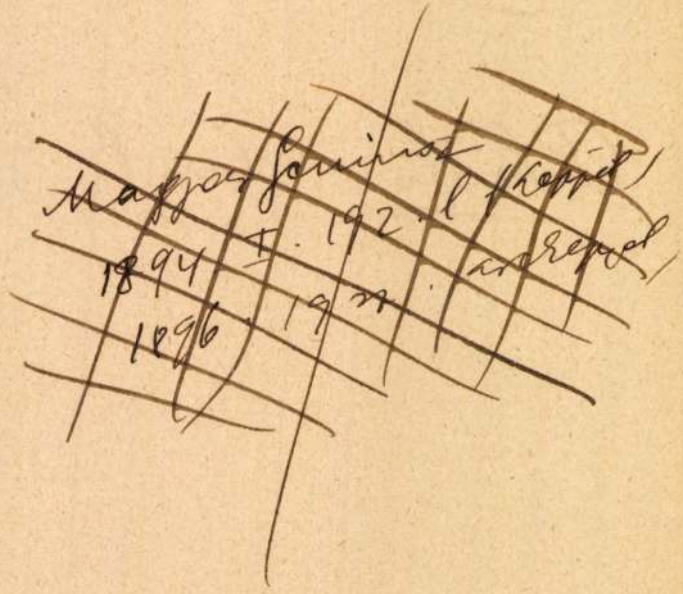

~~Magyar Gyulinak~~
~~1894 I. 192. l (kappel)~~
~~1896. 19 n. arcképpel~~

Fillipo Lippi

irod

Han. 225,1

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár.

Nyugta

.....azaz : ..... Korona ..... f-ró

ly összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190 ..... évi .....

bérnegyedre eső részletet, a ..... -i m. kir. posta- és távirda

..... pénztárból minden hiány nélkül felvettem.

Kelt ..... -n, 190..... évi ..... hó 1-én.

Filippo Lippi

vrod

Pf 74 160 l.

Fo 1812

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Filippino Lippi

Wod

Délb 139 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Fra Filippo Lippi

nehogy bevedd

.... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

an

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Lippi Filippino

ipod

Ovárl. 581

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

elyezem:

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Lippi Philippo

Läsd

Ozsig 119 l.

..... *műhely.*

főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Filippino Lippi

firenzei festō

dolgozott Mátyás részére,
denem hagyta el Firenzét.
wod

Dv 376.

őreálliskola igazgatóságától.

esitő.

..... *osztályu tanuló a*

.....

.....

l elégtelen előmenetelt tanusitott.

.....

..... *hó* .....

osztályfő.

re Szeged.

Lippi Filippino.

Laid

Brolt III. 402

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

y helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

Fra Filippo Lippi

ivod

Fin. 1168.

Lippi Fülöp

XV sz. Mátyás

Wod

Schedel

...agyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Lippe, Filippino

l. okr.

~~Zu 2179~~

Arch Ert

1898. 394. l.

Malyan Ersály
és Filippino Lippi
c. cikket

~~Agy. XVIII. századbeli másolat~~

~~VII. 281.~~

Lippi, Filippino

1488

Contosi 1992 -

nem azonos Fra Filippo
Lippivel. !

öl öſſzegyüj.

X. Sorozat.

1105 — XVIII m

67.

Lippi, Filippo

XV. 4. Mátyás festője

mód

Kart. Ung. 107. l.

Eisert, Julianna VII. 234.

Philippino Lippi

XV z

wód

=

Bre La IV. 78. 1

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi minta

Lippi, Filippino

Lib. Bpest vobrai

28.1.

I KIÁLLIT

éria-utca 8.

haftr

MAF

S

60 × 36
59 × 36

F

Lippi

107. Fra Filippo Lippi (firenzei festő 1406 körül – 1469): Madonna a kis Jézussal. Fa, tempera

~~28~~ Gerevich PA, 230 l. (repr: 227 l.)
Fra Filippo Lippi

—

Pecsét vírós terra-félirat

~~32~~ Berti Toesca, 950 l. – 952 l. (repr. 951 l)
Nem Filippo Lippi, hasonló a bostoni Gardner-gyűjteményben Compagno di Pesellino.

—

Variánsa a müncheni FH gyűjteményben (azelőtt Berlin, Bracht-gyűjtemény) ugabban letisztítva, ~~megváltoztatott~~ más háttérrel: repr. Pantheon V. kötet, München 1930, 265 l.

~~91~~ Maszlaghy II. 100 szám.
Filippo Lippi – Bertinelli gyűjtemény

—

~~29~~ Benesch: Belved, 70 l.
Domenico Venezianohoz áll közel

—

~~32~~ Berenson, 442 l.
firenze 1422–54. Pesellino: Madonna in niche.

—

~~16~~ Gerevich: Az Ujság 1916 jul 20, 3. lap

—

~~31~~ Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. H Műgyűjtő, V – 1931, 6 l. (repr. 3 l.)

—

~~28~~ Van Marle: The development of the italian schools of painting. X. k. Hága, 1928, 434 l.
Fra Filippo Lippi.

Lippi Filippino

Esztergomi képtár

Többet tudunk a másik festmény tárgyáról. Brockhaus Henrik legujabban kiadta Ugolino Verininek nehány költeményét, a melyek többé-kevésbbé érdekes adatokat szolgáltatnak a 15. századbeli firenzei művészet ismeretéhez.* Közöttük van a következő epigramm is:

De caenaculo Christi, quam tabulam Phylippus florentinus pictor insignis pinxit Regi Pannoniae

Qui cupis æterni convivia noscere Christi
Ultima discipulis cum data cæna fuit
Aspice pictoris spirantia dona Phylippi
Pictaque non dices! sed magis ora loqui.**

Hogy csakugyan Filippino Lippiről, Fra Filippo Lippi festő fiáról van szó, azt kétségtelenné teszi Verininek ugyanott közölt «*De pictoribus et sculptoribus florentinis qui priscis grecis equiperari possint*» valóban humanista című költeményének két sora:

Nec te pictoris sobolem memorande Phylippe
Prætream! primum dignus habere locum.

Ugolino Verini, firenzei humanista és költő Marsiglio Ficino kortársa és bizalmas barátja volt. A rendkívül termékeny költő művei, melyek közül De illustratione urbis Florentiæ és Mátyás királyunkat dicsőitő versei érdemelnek említést, nagyrészt kiadatlanok és arról tanúskodnak, hogy «nem közönséges könnyűséggel verselt, bár ezen könnyűségnek nem felelt meg mindig a választékosság.»*** Hogy kora művészete iránt érdeklődött, arról kitünő bizonyságot tesznek fönn idézett költeményei.

Verini adata szerint kétségtelen, hogy azon művészeti alkotások között, a melyekkel Mátyás budavári palotáját a legfényesebb fejedelmi székhelyek egyikévé tette, ott díszlett Filippino Lippinek, a quattrocento egyik legünnepeltebb művészének, az utolsó vacsorát ábrázoló képe is. Bizonyára terjedelmes és művészi szempontból becses földolgozása volt ennek a tárgynak, a mely Giottótól Leonardo da Vinciig és Andrea del Sartóig, a toscanai festők legkedveltebb thémái közé tartozott. Szerencsétlenségünkre csak hire maradt reánk, de azt is hálával fogadjuk, hiszen újabb bizonysága nagy királyunk nemes ízlé-

* Festschrift zu Ehren des Kunsthistorischen Instituts in Florenz dargebracht vom Kunsthistorischen Institut der Universität Leipzig. Lipcse, 1897. — A közölt költemények a firenzei Biblioteca Laurenziana plut. 39, cod. 40-ből valók. A kézirat befejező jegyzete 1491-ben kelt.

** Ezt az epigrammát már 1890-ben kiadta Ábel Jenő az Irodalomtörténeti Emlékek II. kötetében (354. l.), a Mátyásnak, ajánlott többi epigramma között, a nélkül azonban, hogy szakirodalom tudomást vett volna róla.

*** *Tiraboschi*, Storia della letteratura italiana; uj kiad. Firenze 1809. VI. köt. 903. l.

sének, a mely nem elégedett meg a bevándorolt művészek többékevésbbé provinciális jellegű munkáival, hanem arra törekedett, hogy udvara valóságos művészi központtá váljék, a hol a mennyiség nem megy a minőség rovására. *Dr. Éber László.*

ANTONIUS MESTER ARANYKELYHE.

A régi egyházi ötvösművekben oly gazdag kassai Szent Erzsébet templom kincstárában, úgy anyagának nagy belső értéke, mint pedig művészi kivitelénél fogva, egyik legelőkelőbb helyet foglalja el az az aranykehely, mely 1502-ben, vagyis éppen abban az időszakban készült, a midőn Kassán az ötvösség virágzó korát éli, mert a teljes befejezéshez közel álló Erzsébet-templom belső felszerelése épen a XVI. század első éveiben von lázas folyamatban.

A kelyhet Kassa városa készítette a ragyogó pompájában s a maga nemében messze földeken páratlanúl álló temploma számára, mit a talpára forrasztott városi czímer s az oda bevésett felirat igazol.

A remek szép kehelynek sima peremű talpa hat karélyú; a karélyok érintkezési pontjain egy-egy drágakövekkel ékesített virág ül, melynek szirmai vágott, hajlított s hosszában bordázott aranylemezből vannak alakítva. A hat czikkelyű stylusnak s a talp peremének felső szélét reczézett sodrony szegi be s az így beszegett mezőket, a stylus alsó karélyai és belső lapjainak területén, vágott s bordázott aranylemezekből alakított góthikus virág- s lombdísz borítja. A virágok sziromlevelei között egy-egy drágakő ül, a lombozat felső széleit érintő apróbb virágok bibéit pedig egy-egy gyöngyszem képezi. A nódust a stylustól elválasztó gyűrűk — felül-alúl — ablakokat példázó csúcsives mértani művekkel vannak kitöltve, míg a nyomott nódus reczézett sodronynyal bekerített mezőiben szabadon hagyott tér a stylusnak megfelelő modorban van díszítve.

A harangalakú cuppa kosarán alúl aprószemű, gyöngyökkel határolt liliomvégű pártát látunk, melynek minden kiemelkedő levelében egy-egy piczíny gyöngyszem rejtőzik. A cuppa testét ugyancsak vágott s bordázott aranylemezből alakított lomb- s virágdísz fedi, ez utóbbiak közepén szintén egy-egy, összesen hat, nagyobbszemű igaz gyöngy ülvén.

A kehely talpára van erősítve a Kassa város megbővített czímerét hordozó renaissance ízlésű paizs, zománczozott műben előállítva. Feltűnő itt az a körülmény, hogy ennek a paizsnak alakja tökéletesen azonos az *Antonius* kassai ötvösmester által 1504-ben metszett ama pecsétlőnek czímerpaizsával, a mely Kassa város megbővített czímerét

MÁTYÁS KIRÁLY ÉS FILIPPINO LIPPI.

Kedves nekünk minden adat, a mely világot vethet Mátyás király művészeti törekvéseire. A fönnmaradt emlékek száma aránylag olyan csekély és különösen a nagyobb művészi alkotások közül olyan kevés állotta ki az évszázadok viharait, hogy örülhetünk, ha irott kútfők segítségével némi fogalmat alkothatunk magunknak a magyarországi olasz renaissance művészet mivoltáról.

Giorgio Vasari a firenzei Filippino Lippi életrajzában a következőt irja: «Essendo Filippo ricerco d'andare in Ungheria al re Mattia; non volle andarvi, ma in quel cambio lavorò in Firenze per quel re due tavole molto belle che gli furono mandate, in una delle quali ritrasse quel re, secondo che gli mostrarono le medaglie.» Filippino Lippi tehát azon olasz festők sorába tartozott, a kik nem léptek közvetlen érintkezésbe a magyar udvarral, hanem csak megrendelésre hazulról küldték el műveiket. Nagyon érthető, hogy a kiváló firenzei mester, a ki korának legkedveltebb és legkeresettebb művészei közé küzdötte föl magát, nem akarta házáját a magyarok bőkezű királyának udvarával fölcserélni; különben is elsőrangú olasz művész alig járt Magyarországon, kivéve Masolino da Panicalet, a ki Filippo Scolarinak, a hires «Pippo Spanó»-nak szolgálatában dolgozott és Benedetto da Majanot, a ki — úgy látszik — a budai királyi palota szobrászi diszítésére döntő befolyást gyakorolt.

Vasari teljes határozottsággal «due tavole», két függő képről beszél, melyeket Filippino Mátyás király számára festett. Ha nem is tudjuk, honnan vette ez adatot, nincsen okunk benne kételkedni. Az egyik festményt közelebbről meghatározza azzal a megjegyzéssel. hogy azon «elkészítette a király képmását, úgy a hogy az érmek elébe állították.» Nem szükséges itt szűkebb értelemben vett, önálló képmásra gondolnunk. A mester művei között ilyent alig találunk, mig nagy, monumentális festményein számos hirneves polgártársának, barátjának vonásait örökítette meg. A firenzei Sta Maria del Carmine templom hires Brancacci kápolnájában festett freskóképein láthatók többek közt Francesco Granacci festő, Tommaso Soderini lovag, Piero Guicciardini, a történetiró atyja, Antonio Pollajuolo festő és szobrász, Luigi Pulci költő, mestere Sandro Botticelli és saját maga alakjai (Vasari). Nagyon valószinű, hogy a szóban forgó Mátyás számára festett kép is vallásos tárgyú jelenetet ábrázolt, melynek egyik kiváló szereplője, nyilván a király kivánságára, az ő arczának vonásait tüntette föl. Vasari kifejezése egészen föltevésünk mellett szól.

Arch. Ért. 1898 évf.

vány előtt. Utána az olajbafőzés rémes esete, a hol még az egyik poroszló is megtér a galambok által megkoronázott Margit hitére. Majd a börtönben látjuk Margitot kezében kereszttel és a börtön előtt szárnyas kigyótestű emberevő sárkányt. Végre látjuk a sárkányt korbácsoló Margitot, a mivel aztán el is végezte földi pályafutását, mert a következőkben már látjuk fejét lehullani a hóhér pallósa alatt. Megszokott ábrázolása ez a Margit legendának. Így látjuk majd minden székely templomban, csakhogy többnyire mint királyleányt, elejétől kezdve koronás fővel. Itt csak szenvedései jutalmául kap koronát. Az alakok ruházata majdnem bibliai. A poroszlók fején a zsidókat jellemző hegyes kalap. A király fején liliomos nyitott korona, egyedül a király követe hord kunsüveget.

A szent László legenda a harmadik legfelső sorban még a nyugoti falon kezdődik. A Nagyváradot jelző tornyos várból, melynek bástyáin szól a tárogató, a leeresztett hidon egész sereg nő jött elő a püspökkel és térdelve hallgatják a királyra mondott áldását. Jellemző fejdíszük. A fehér lovon ülő király felemelt kezével fogadást látszik tenni. Megette csatlós és vezetékló. A László legenda első töredékei az éjszaki falon a rohanó magyarság lovainak alsófele látszik az összeroncsolt pogány tetemek fölött. A második töredéket egészen a kunok töltik be. Egy hanyatt, más előre bukik lováról, mást ép most szur arczon egy magyar. Kettőnek hátánál a nyeregben rablott leány ül, a kiket karddal és visszafelé nyílazással igyekszenek megmenteni. A kép felsőrészen zászló vagy egy repülő kunköpeny látszik. A következő félig-meddig kivehető jelenet a birkózás, a hol még a lovak is birkóznak. Még a lenyakazásból is látszik valami, a mikor is a kun kínjában a király lábszárát markolja.

A szent László legenda alakjai épen oly ruhát és fegyvert hordanak Bögözön is mint a többi székely templomban. A jelenetek száma, sorrendje, sőt az alakok mozgása is azonos, úgy, hogy az országos előkép kétségtelen. Új a rablott lányok nagy száma a csataképben és a püspök kisérete az első jelenetben. Nehány székely templomban még egy jelenettel több van, t. i. királyi audienciával kezdődik a legenda s csak aztán jön a püspöki áldás. Megjegyzendő még, hogy a kunsüvegnek magas, de nem hegyes változatát látjuk a csatakép nyilazó kunján.

Huszka József.

Lippi Filippo

vod.

Ipolyi Arnold. A magyar mü-
törtüneti emlékek kanalmaija.
Szilágyi. A m. tört. társ. vid.
ki kiadatása. Szpest. 1878. 50 l

M. KIR. ADÓHIVATAL
Nagy Kanizsa
Érk. 1905 márc. 29
2347 szám

Filippino

festő

Fra Filippo Lippi fia., ki atyjának módját, ékesítő mellékes munkáji s általában művészeti tudósságával tüntété ki magát.

Magyar szorgalom és mesterségek történeti rajzolatja. Honmüvész. 1833. 126. l.

Fra Filippo (Lippi)

irod

Ortvay T. Pozsony város tör-
ténete. Pozsony. 1895. II. K. I r.
291. l.

és

Horváth M. A Magyarok
története. 1842. 260. l.

Fra Filippo Lippi
festő

1469. + 1505.

Magyar storgalom és mesterségek. Történeti rajzolatja. Honmüvész 1833.
126. l.

Lippi Filippo

vodalmához

Dr. Vajdovszky János. A zsegrai templom szentély boltozatain legujabban fölfedezett falképek megismertetése. Arch Ért. 1877. XI. 182. l.

Filippino Lippi. festő.

Apja Fra Filippo Lippi szintén festő volt.

Azon olasz hires festők közé tartozott, a kik nem léptek közvetlen érintkezésbe a magyar udvarral (I. Mátyás), hanem csak megrendelésre hazulról küldték el műveiket.

Giorgio Vasari teljes határozottsággal „due tavole", két függő képről beszél, megszeket F. L. Mátyás király számára festett. Az egyik festmenyt közelebbről meghatározza azzal a megjegyzéssel, hogy azon „elkészítette a király képmását, úgy a hogy az érmek elébe állitották". Nem szükséges itt szükebb értelembe vett, önálló képmásra gondolnunk. A mester művei között ilyent alig találunk, míg monumentalis festményein számos polgártársának vonásait örökítette meg. A firenzei Sta Maria del Carmine templom hires Brancacci kápolnájában festett fresco képein láthatók többek közt Francesco Granacci festő, Tommaso Soderini lovag, Piero Guicciardini, a törlénet iró atyja, Antonio Pollajuolo festő és szobrász, Luigi Pulci költő mestere Sandro Botticelli és saját maga alakjai (Vasari). Nagyon valószínű, hogy a szóban forgó Mátyás számára festett kép is vallásos tárgyú jelenetet ábrázolt, megnek egyik kiváló szereplője, nyilván a király kivánságára, az ő arczának vonásait tüntette föl.

Többet tudunk Ugolino Verini egy költeménye alapján a másik festményről. A kép az utolsó vacsorát ábrázolta. Szerencsétlenségünkre mind a kettőnek csak hire maradt reánk.

Arch. Ért, 1898. 394–396 ll.

M. K. ÁLLAMLEVÉLTÁR
POZSONYBAN
03 SZEP 23
19539.

Lippi Fra Filippo

irodalmiához

Toldy Ferenc Irodalmi Beszédei

Pozsony, 1847. 267. l.

Ormos Zsigmond szerint. Kernhistorie aller freyen Künste, 1748.

Nagy Iván. Magyarország kiszönni kiszek a legregibb alaktól 1850ig.

Budapest, 1874 évf 97. l.

1904 aug 25

II J

A Vallás alap

A

Lippi Fülöp

festő

Mátyás számára 2 képet festett Florencben. Mátyás hívta, de nem ment.

Vasari V. K. 247. l.

Pulszky Ferenc. Adalékok a magyarországi műtörténelemhez. Budapesti szemle. 1874. IV. K. 229 l.

z Bloemaert

'estö.

Filippo Lippi festò

A híres Filippo Lippiről az előttünk fekvő mű Vasari sorait közli. Midőn F.-et Mátyás Magyarországba hívta, nem akart oda elmenni; mindazáltal két kitűnő képet festett számára, meghozet megküldött néki. Ezek egyikén a király arcképe volt látható, meghozet Lippi egy évem után festett.

Prém József. Olasz művészek Mátyás király udvarában. Képző művészeti szemle. 1879. 45 l.

Ph. Lippi festő.

Mátyás király arcképe.
Vászon, 80×68. M. n. Inv. Cat. 481. jelenleg a tört. képcsarnokban.

Lippi Filippino

A bártfai szent Egyed
templom XV. századi
miseruhájának terve
fentiről

Repr.

Budinis

74, tábla

Az esztergomi kir.
várban lévő XV.
századi falkepek
neki tulajdonítva

u.o. 79. tábla

80, tábla

91320.szám.

A Müemlékek orsz. bizottságának, vonatkozással f.é. nov. 14-én 674. sz.a. kelt jelentésére tudomás és az érdekeltnek tudósittatása végett másolatban kiadom.

Budapesten, 1903 évi deczember 5

A miniszter meghagyásából:

Lányi

osztálytanácsos.

Lippi Filippino

festo

Budinis

48, 62, 63, 157. l

74, 79, 80 tabla

avadalmak terhére fizessen ki és szá-

15. december hó 1.

ter helyett:

mtitkár.

k

Budapest.

Lippi Filippino

XV. n.

vod

Budinis

157 l.

A miniszt

(

o

A ~~Műemlékek~~ Országos Elzotts

Lippi, Filippino

olaw fresco

147-1504

wód

u

Kat Lex

III. 200. l.

Lippi, Filippino

festo

Gentmüerl

299.l.

összegben.

Tisztelettel jesen csatolva a

Bizottságot kérni, hogy ezeket u

Budapest, 1916. december

Filippo Lippi festö.1488.

/Mátyás kir.arcképe./

Corvina.1921.Csánky cikke.

Lippi, Fra Filippo, festő

Honmüvész, 1833. 125-127.

Magyar szorgalom...rajzolatja

Lippi, Fra Filippo

festo

Gentmüeml.

301.l

Lippi, Filippo

l.

Berzeviczy, Beatrix

Királyné. Bp. 1908

303. l.

Lippi, Filippino

l.

Bar Eb Tak

II. 131 l.

Lippi Filippino

Filippino, Lippi

firenzei festo

l.

Gerevichromanzóriaml

95. l.

Éber-Gombosi

II. k. 37. l.

Pálffy Pál, vadász, arczk. III. 34.

Filippino, Lippi

belyesen

Lippi alatt

BUDAPEST
49 I. 28.24

Filippino Lippi

l.

Riedl Frigyes

A magy. tud. főiskolai

Bp. 1896. 67. l.

137. l.

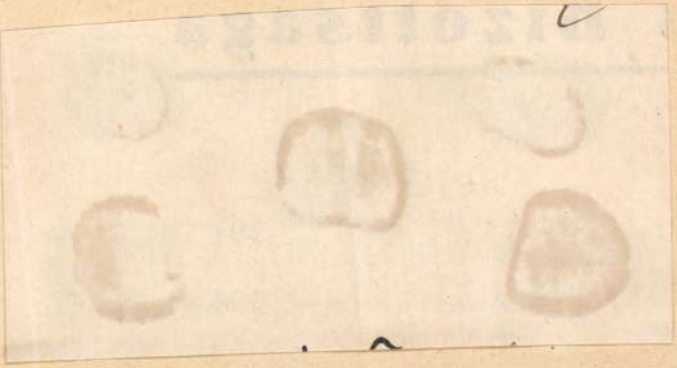

A vall. és közokt. m. kir. m

109.340. szám alatt kelt s a

rendeletének másolata:

Dr. Éber László, a M

részére, az 1915. évi szepte

ban nyert felhatalmazás alap

fizetési előleg természetéve

lyezvén, utasitom az állampén

nek bélyeges nyugtájára, *két*

azonnal, *Háromszáz/300/Koron*

után három hónapra, ---------

~~felvétele után hat hónapra~~, i

számú körrendelet 6. pontjába

részletekben fizesse ki s a k

a fentmegjelölt alnaplóban, k

Egyben utasitom ez

Filippino Lippi

L.

Gerevich L'arte

16. L.

3135

3135. ~~9~~ **Ismeretlen** festő.

(A XIX. század első feléből.)

Julius Caesar.

Mellig és balra fordul~~[illegible]~~ an van ábrázolva. Rövid haja, szemöldöke és szeme barna, bajusza és szakálla leberetvált. ~~Fejét babérkoszoru diszíti~~. Régi római pánczélt visel aranydiszszel és elől maszkkal. Alóla ingének fodros széle kilátszik. Felirata fölül: »C. CAESAR DICT PER.«

Vászon, méretei 69·5 : 53 cm. — Át. Képt. 75. — Dep. régi 75. és új 29. — ~~Ltsza 554.~~ ly bet. sz. 554. I

Fejét babérkoszorú díszíti.

540

I -- 1905. átv. jegyzék 568.-- Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 2195 és a leltárban 3195.-- A Jankovich-gyüjteményből 70.--

Abb. 6 UND 7. KNAUF DES MAILÄNDER LEUCHTERS

EINE UNBEKANNTE MADONNA VON FRA FILIPPO LIPPI

ZU UNSERER FARBIGEN TAFEL

Diese Darstellung der Madonna, umgeben von zwei jungen weiblichen Heiligen, St. Johannes dem Täufer und St. Hieronymus, bildet eine bedeutende und wertvolle Bereicherung unserer Kenntnis von der künstlerischen Jugendperiode des Fra Filippo Lippi.

Der Einfluß, den Fra Angelico in diesem Augenblick über Fra Filippo ausübte, zeigt sich am deutlichsten in den Typen der Madonna und der beiden jungen heiligen Frauen, in der Grazie der Formen und in dem Ausdruck der Weihe, welcher das ganze Bild beherrscht. Die außerordentlich leuchtenden Farben, welche wir in keinem anderen Bilde des Meisters – höchstens in einigen Florentiner Bildern des 15. Jahrhunderts – antreffen, scheinen auch von Angelicos Beispiel inspiriert zu sein.

Es erübrigt sich, die Zuschreibung an Fra Filippo durch einen Vergleich von Details zu bestätigen. Nur möchte ich noch darauf hinweisen, daß gewisse gotische Züge, die wir hier am klarsten in der Figur des Täufers erkennen und die auf Lorenzo Monaco zurückgeführt werden können, dieses Bild in Zusammenhang bringen mit dem Tondo der Anbetung der Könige in der Galerie Cook in Richmond, dem hl. Lorenz zwischen zwei Heiligen und drei Anbetern der Morgan Library zu New-York und der Tafel mit vier Heiligen im Metropolitan Museum. (V. mein Development of Italian Schools of Painting X. fig. 244, 247.) An Farbenpracht zeigt die Tafel der Madonna mit Heiligen am meisten Übereinstimmung mit dem Gemälde in Richmond.

Diese Vergleiche veranlassen mich, dieses Bild noch vor der Madonna von 1437 in der Galerie von Corneto Tarquinia d. h. vor Fra Filippos' 30. Lebensjahr anzusetzen.

Raimond van Marle

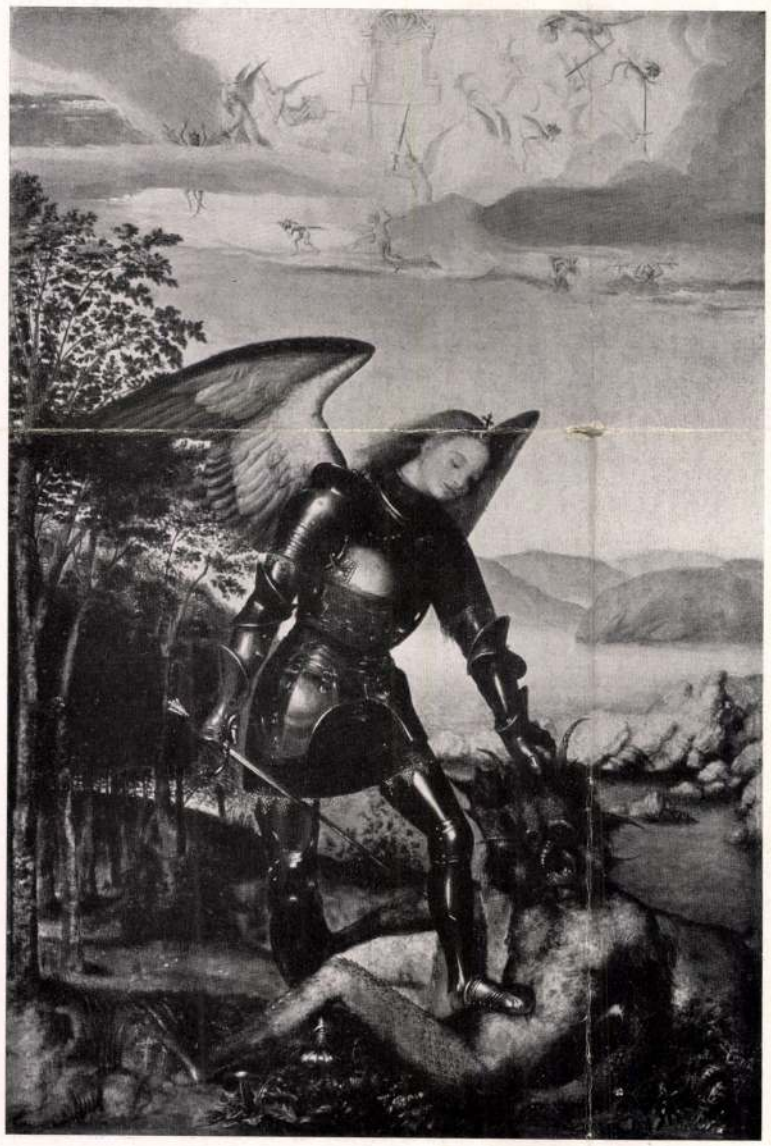

BRUEGHEL. DER HL. MICHAEL

BERLIN, DR. VITALE BLOCH. – BERICHT S. 135

RUNDSCHAU

BERLIN

MUSEEN

Die Gemäldegalerie des Kaiser-Friedrich-Museums erhielt als Neuerwerbung aus dem Besitz der ehemaligen Krone das außerordentlich anziehende Bild des Zeichners von J. B. Chardin (dat. 1737, vgl. Seidel, Die Gemälde im Besitz des deutschen Kaisers, S. 164 mit Abb.), der, wie die vorjährige Ausstellung in Paris zeigte, neuerdings wieder mit Recht als uns nahestehend empfunden und geschätzt wird.

Das Kupferstichkabinett erwarb ein großes Kanonblatt aus einem Missale des bekannten Regensburger Buchmalers Michael Furtmeyer, das E. Rosenthal in der Festschrift für G. Leidinger soeben veröffentlichte.

Pantheon 1931.
3 Hefte März

Lippi Filippino

~~Benedetto da Majano~~

~~Dalmata Giovanni~~

~~Ferrucci Andrea~~

Lippi, Filippino

Verrocchio, Andrea del

Hekler Antal

A középkor sa renais-
sance művészete
Bp. é. n. 224. l.

35 —

Nuvolone, Panfilo (milanoi festő 1590 körül — 1651)

435 a. Pampili (olasz festő, — 1651): Veszekedő férj. Vászon, olaj; 32 × 22 cm.

Filippino Lippi tanítványa

„Botticelli festészete nem maradt kivétel. Hasonló szellemben dolgozott, jórészt az ő hatására, mesterének fia, Filippino Lippi is, kinek egyik tanítványa festette az esztergomi királyi vár reneszánsz oltózékű antik szibilláit.

Artner Tivadar, A reneszánsz művészete I. kötet. Nova Könyvkiadó, Budapest 1965

M.D.K.

Filippino Lippi, festő

nevét emliti a szerző a Mátyás király által foglalkoztatott művészek körök.

Jolán Balogh: I mecenati ungheresi del primo rinascimento

Acta Historiae Artium,
Bp. 1967. Tom.XIII. fasc. 1-3. 207 öld.

Lippi, Filippino

wód
z
Gerling Kunst
160-l.

Bártfai ötvösök hitelesítő jele IV. 87

Lippi, Filippino

MDK

Négy képet küldött Mátyásnak, közülök kettőt 1488-ban.

41.°.

Fraknói Vilmos - Fógel József - Gulyás Pál - Hoffmann Edith: Bibliotheca Corvina. Mátyás király budai könyvtára. Bp. 1927. 172. l.

Lippi Tamás

Emlékére

Ifjú képzőművészek tárlata nyílt
Szekszárdon Népszínház Szekszárd
1970. jul. 15.

Lipjich

l

LykaMagymű1800-50

40, 90. l.

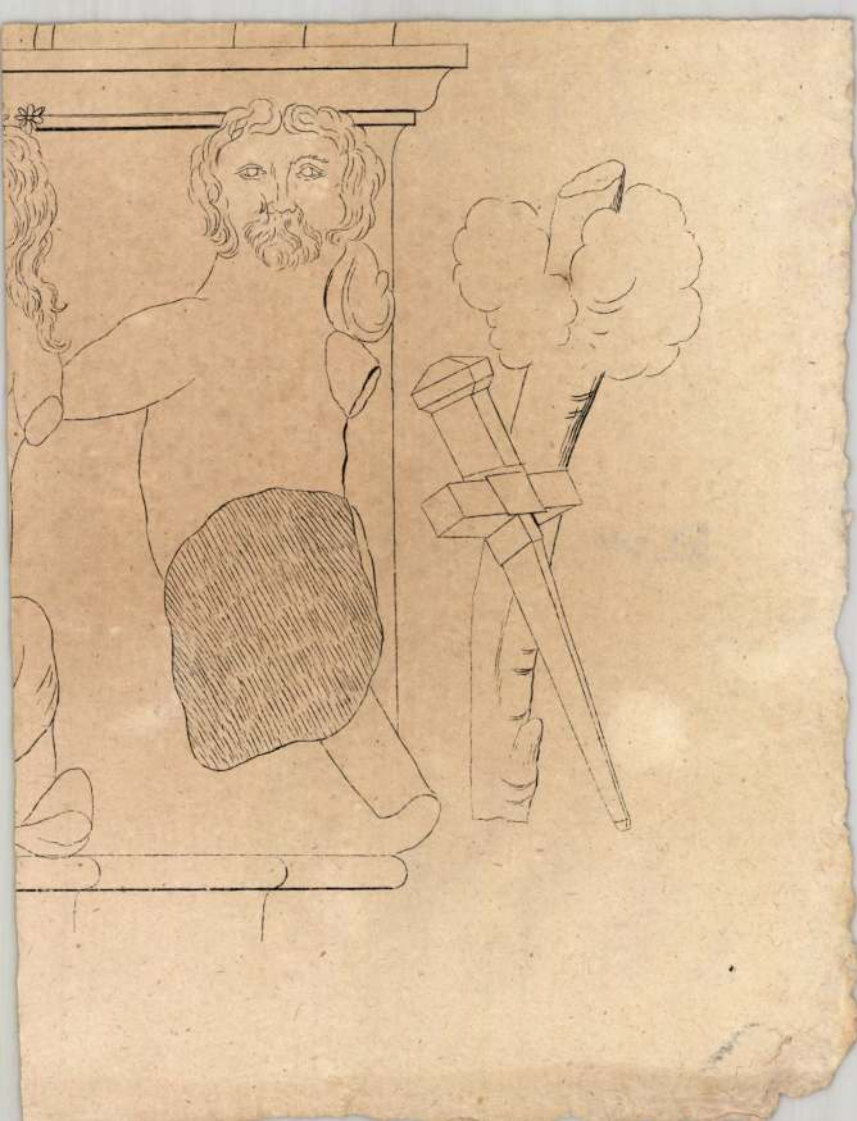

Lippich

l.

Lykanomzromantika
88, 201. l.

MISKOLCI
hírlap bizományos
HORGOS.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

nem tudjuk, hogy ez a felismerés nagyobb alkotások létrehozására vezetett-e ? Néhány képtervezetében a tömegelrendezés és a dramatikus cselekvény iránti érzéke meglepő. A kor pathetikus köntöse alatt indulatok és érzések hullámzását rejteti. Ezek után készült művei azonban még lappanganak valahol. A kutatás még sok felfedni valót fog találni.

Elszórt irodalmi nyomok (Wurzbach. Agramer Zeitung 1856. Beiblatt No. 9.) néhány művéről még tesznek említést, ilyen önarcképe is, melyet Langusnak készített ajándékba. Művészete megítélésére nem döntő fontosságú ugyan, de igen komoly alkotás a Lippich Ferencről készített arckép, melyet a bécsi közkórházi klinika nagytermében 1850-ben lepleztek le. Ez a kép ma is az allgemeines Krankenhaus igazgatósági üléstermében függ.

Mindent összefoglalva azt jegyezhetjük fel a magyar művészettörténelem könyvébe, hogy Lippich Terka az a rokonszenvre méltó művésznő, kinek nemzetközi sikerei voltak a miniaturák terén s akinek a sikerek után is volt elég mély érzése visszatérni a nemzeti eszmekörhöz és volt elég nagy tehetsége elküzdeni addig az ösvényig, mely a művészet igazi céljai felé vezet. Azt is bizonyossággal állíthatjuk, ha majdan szerencsésebb kutatások folytán több műve lesz ismertté, hogy művészeti egyénisége is nagyobbra fog nőni. Addig őrizzük kegyelettel emlékét.

Dr. Czakó Elemér

LIPPICH TERKA VÁZLATKÖNYVÉBŐL

HAZAI KRÓNIKA

MŰVÉSZETI TANINTÉZETEINK SORSÁRÓL sok szó esett az utóbbi időben, midőn a freskófestő-mesteriskola Lotz Károly halálával árvaságra jutott. Hirlapok élénken tárgyalták a kérdést, hogy mi történjék most már ezzel az iskolával, művészek memorandumokat szövegeztek ugyanerről a tárgyról. De a vita csupán ennek az egy tanintézetnek a sorsáról folyt.

Alkalmasnak találjuk ezt az időpontot arra, hogy szóvá tegyük összes képzőművészeti iskoláink rendezésének kérdését. Számtalanszor mondtuk s mondták művészek és műbirálók, hogy szorosan vett művészeti iskoláink a mai állapotukban nemcsak, hogy nem érnek semmit, de bizonyos fokig ellenkeznek is az artisztikus nevelés követelményeivel. Mentül alaposabb átalakítás vált kivánatossá. A kérdésnek nálunk már egész kis irodalma van, miért is a mostani rendszer hibáit nem fogjuk újra felsorolni. Az érdeklődő megtalálja azokat temérdek ujságcikkben.

Abban talán mindenféle rendszer híve egyetért, hogy a mai állapotot meg kell szüntetni. De mit tegyünk a helyébe? Mily szellemben volna a reform végrehajtandó?

Semmiesetre sem az ú. n. „intézményes biztosítás“ révén. Amilyen bürokratikus szagú ez a kifejezés, épp oly élettelen az, amit takar. Wlassics kultuszminiszter úgy gondolta a dolgot, hogy szervezzünk művészeti iskolákat s azokba nevezzék ki majd az igazgatókat és tanárokat. Mint valamely gimnáziumban vagy egyetemen. Tényleg ilyformán áll a dolog a legtöbb külföldi, különösen a nálunk még mindig mintaképp szereplő német akadémiákon. Ha Wlassics ismerte volna ezeket a német vagy egyáltalán hivatalos külföldi akadémiákat, bizonyára eszébe se jutott volna ez a gondolat. A külföldi akadémiákra csak olyan emberek mennek, akiket a szegénység visz oda. Csak a tandíj- és modellpénz elengedésének és a szép stipendiumoknak varázsa vonzza őket oda. A mindig zsúfolt párisi Julian-iskola és München temérdek magániskolája azok a helyek, ahol a legszabadabban és legszebben fejlődnek a fiatal talentumok. Csaknem két évtized alatt szerzett tapasztalatunk ez, amelyet a bizonyító példák egész sorával erősíthetünk. A hivatalos akadémiák, amelyek tényleg „intézményes biztosításai“ a művészi nevelésnek, fanyar és szürke refúgiumai a reményvesztetteknek. S nálunk ezt vették követendő előképnek.

Van nekünk is néhány ilyen „intézményesen biztosított“ nevelőnk. Mesteriskolák stb. Ezeknek nem egy tanítványa négyszemközt őszintén megvallotta e sorok írójának, hogy kelletlenül, lelki ellenszenvvel lett az iskola tagjává. Legtöbbjük csak azért, mert ott néhány évig ingyen műtermet kap, modellpénz is jut, sőt esetleg a professzor révén némi szerényebb megrendelés is. Ugyanaz az állapot van tehát nálunk e részben, mint a külföldi akadémiákon. S ezt az állapotot akarta Wlassics „intézményesen biztosítani“.

Ha most már azon gondolkozunk, hogy a jelen helytelen állapotait jobbakkal cseréljük fel, bizonyára oly példákat kell szemügyre vennünk, amelyek a hivatalos akadémiáknál sokkal kiadósabban, sokkal termékenyebben töltik be hivatásukat. Mondjunk le tehát mindenekelőtt az „intézményes biztosításról“, mert ezzel sem a régi, sem a legújabb külföldi akadémiák sem mentek semmire. Hanem igyekezzünk egész képzőművészeti nevelés-ügyünket úgy alakítani, ahogy az a külföldön is bevált.

Az összes mesteriskolákat és a mintarajziskolát is (nem esik e szempont alá a razjtanár-képző) mostani szervezetüktől meg kellene fosztani. Egyetlen iskolát kellene valamennyi helyébe tenni, amelyben minél kevesebb szerep jutna szent Bürokráciusnak. Neveztessék ki ebbe az iskolába öt vagy tíz korrektor vagy tanár, akik közül bármelyiket

tanul s pályája kezdetén Iglón, majd Kassán működik, mint gyakorló orvos. Nemsokára azonban Laibachba jut városi orvosnak, honnét pedig, néhány év mulva, nagy feltűnést keltő irodalmi munkássága révén, először a bécsi, majd meg a pádovai egyetem katedrájára hívják meg. Mind e vándorlásokon hű kisérője Terka. Ferencet a tudós hírnév, dicsőség viszi idegen országokba, húgát meg a testvéri szeretet. És még valami. A művészet.

A két testvért már Kassán és Iglón egy vándor festőmester beavatja a festészet elemeibe. Az orvost később lefoglalja a tudomány, Terka azonban hű marad egész életén át első kedvteléséhez. Mikor 1823-ban Laibachba követi bátyját, első dolga Langus festő iskolájába iratkozni, azzal a komoly elhatározással, hogy tehetségét a dilettantizmus körén túl kimivelhesse.

Az e kori festészeti iskolázás nem szánt mélyen. Csupán bizonyos művek és formák utánzásából áll. Ily körülmények között az élet lüktetéséből kevés hatol át a művészetbe; az iskolás modor ellep mindent kérlelhetetlenül. Az alkotásokban nincs élet és szellemi elevenség. Az ecset, elszigetelve a környezet hatása elől, a múlt terjengős magyarázására vállalkozik. Soha az antik jobban nem galvanizálódott, mint a francia magról kelt „klasszicizmus" ez idején. Ami a renaissanceban csak divat, az ekkor lázzá fokozódik. Kétezer és több éves alakok jelennek meg a vásznakon; Koriolán és Brutus, Niobe és a Gracchusok anyja, akik elhozzák a legarchaeologiaibb pontossággal összeillegetett ruhájokat és fegyveröket, csak épp a lelküket hagyják a sírjukban.

A csenevész humanisztikus szellem illusztrációjául illenek be azok az iskolai munkák is, melyeket Lippich Terka Laibachban Langusnál fest. Néhány akt tanulmánya ez időből megvan K. Lippich Elek dr. tulajdonában. Lágy, természet-érzés nélküli munkák, aminőket gipszről vagy mintalapokról lehet csak rajzolni. Ugyanez időbe eső arcképfestészeti kisérletei is csak kisérletek. Nagyobb buzgósággal adja azonban magát a minaturára. És úgy látszik, hogy ezzel fel is tudja kelteni a figyelmet maga iránt. Iskolájának hátrányai itt előnyökké válnak. Ami nagy méretben édeskés, lágy és üres, az kicsiben lehelletszerű, finom és előkelő. A minatura a fejedelmi udvarok környékén igen kedvelt mindig s Olaszországba megy, aki teheti — a művészet ez ágát tanulni. Lippich Terkát V. Ferdinánd neje, Mária Anna veszi pártfogásába és saját költségén Velencébe küldi a képzőművészeti akadémiába. Velencében Lipparini a mestere. Haladása a hozzáfűzött remények arányában fejlődik.

Már az 1833-iki velencei kiállításon Lippich Terka három miniatura képpel szerepel őszinte sikernek mondható feltűnést keltve. — 1838-ban pedig ugyanilyen négy képe van kiállítva: Szent Sebestyén, Atala, Oedipus és az alvó Endymion. Mindez antik személyek azonban nem engedik magukat bűntetlenül felhasználni, váratlanul felléptetik egy kis társukat, Hyment s a művésznő — mielőtt művészetében megállapodna — dr. Köstlhez, egy derék német orvoshoz megy férjhez.

A sokat igérő tehetség és a divatos művészeti irányok közt ezzel megszűnik az összeköttetés. Lippich Terka Grácba követi férjét, elhagyja Velencét, el a miniaturákat az egész szentimentálisan klasszicizáló világával együtt. Lelke mélyén azonban megőrzi azt a tiszta szeretetet a művészet iránt, amely Iglóról kiindulva kiséri útjain. Megőrzi épp oly mélyre rejtve, mint a hazaszeretetét. S a jó feleségnek, ura oldala mellett is, megnyílnak szive rejtett forrásai. Lippich Terka, az asszony, rajzol és fest továbbra is, de csak magának vagy az ura számára. S ez a közelebbi cél új fordulóra viszi művészetét, mely külső sikerekben nem olyan gazdag, mint leánykori pályája, de művészeti értékre messze fölülmúlja azt.

Lippich Terka gráci korszakában feloldódik az iskolai zsibbadság alól. Vannak vázlatai (K. Lippich Elek dr. tulajdonában) amelyeken átcsillog nemzeti érzülete. Már régebbi tanulmányait is szeretettel írja alá a németek közt magyarul: „rajzolá Lippich Therézia", de itt meg szorosan arról nyujt bizonyságot, hogy nemcsak aláírása magyar, hanem lelke is az tudott maradni. Tárgyválasztása árulja el magyar szellemét. Magyar harci kép festését forgatja elméjében s ahhoz előkészületül

BRÜGGE
SZÉKELY ANDOR RAJZA

hadi jeleneteket, kacagányos, lovas vitézeket vet papirra Nem ér el céljához, e feladatokat nem oldja meg, de érdekes beletekinteni, hogy hazaszeretete miként táplálja művészetét.

Az a törekvés, hogy férjének segítségére lehessen, — szintén hatalmas fejlődési fokra emeli művészetét. Dr. Köstl is, mint Lippich Ferenc (kihez baráti viszony fűzte) irodalmilag is műveli az orvosi tudományt. Neki magának van szanatóriuma Grácban s az itt szerzett tapasztalatait egy, a lelki betegekről szóló műben foglalja össze. E könyvhöz készít Lippich Terka illusztrációkat, lelkibetegeket ábrázoló kőrajzokat. E feladat a valóság tanulmányozását jelöli ki számára. A beteg modellek a természet megfigyelésére kényszerítik a művésznőt. Így annak a visszaadása, ami él és mozog, ami világítási változatok szerint más és más, jó iskola az iglói vándormester, Langus és Lipparini után. Ezzel nagyot növekszik eredetiségben és becsben Lippich Terka művészete. Van néhány vázlata e korból is K. Lippich Elek dr. tulajdonában, ahol a deklamáló művészet helyett valószerű mozgással és cselekvéssel találkozunk. Ez már a művészet igazi céljának felismerése. Sajnos

LIPPICH TERKA VÁZLATKÖNYVÉBŐL

LIPPICH TERKA

A Lippich-család dalmát eredetű. Történetileg szereplő tagjainak elsei azok közé a dalmaták közé tartoznak, kik velencei műveltségben élnek. Egész sereg kitűnő egyéniség emelkedik ki sorukból. S midőn a XV. században Magyarországba áttelepülnek, itt is nagy becsülésben van részük. Igazolják ezt fényes összeköttetéseik. Sok és nagy donációkat kapnak. Magyar nemességük, a Nemzeti Múzeumban lévő címeres levél szerint, 1608-ból, II. Mátyástól származik.

A család törzse vasmegyei. Ott a donációk fészke is. Onnan ágazik ki aztán Győr-megyébe, a Szepességbe és egy vékony hajtás később a Nagy-Kúnságba. Van egy elnémetesedett osztrák ág is, amely azonban egyenesen Dalmáciából szakadt Ausztriába.

A XVIII—XIX. században a szepesi Lippichek tevékeny részt vesznek a magyar kulturális közéletben. Míg a vasmegyeiek gazdák, fényűző és pazarló nemesek tipusát mutatják, a szepesiek literátus és tudományos pályát választanak inkább. Lippich György „szepesifi" egyike a legelső magyar irodalomtörténészeknek; az orvosi tudományokkal pedig egész generációk foglalkoznak előszeretettel. Orvos az a Lippich József is, akinek fia Ferenc, szintén e pályán szerez magának három országra szóló hírnevet, leánya Terka pedig a festőművészet terén ért el olyan eredményeket, amelynél fogva büszkén oszthatjuk be a magyar festőművészet XIX. század második negyedének érdemesebb alakjai közé.

A szép szeretetét, mint közös családi vonást a Lippicheknél külön is ki kell emelnünk. Majdnem minden tagja műkedvelő. A szepesi Ferenc is a festészetben többre viszi a köznapi ecsetforgatásnál, Terka húga pedig már életének összes tevékenységét a művészethez kapcsolja. Ő már igazi művésznő.

Lippich Terka élettörténete beleszövődik bátyja sorsának mozgalmas hátterébe, művészetének forrásai pedig ez élettörténetből fakadnak. Ferenc a pesti és bécsi egyetemeken

Művészet 1905.

TANULMÁNY
VADÁSZ MIKLÓS RAJZA

mit Unterstützung Ihrer Majestät der Kaiserin Maria Anna nach Venedig, wo sie die dortige Akademie der bildenden Künste besuchte, und wo Lipparini ihr Lehrer wurde. Schon im Jahre 1833 war in der akademischen Ausstellung ihr Miniatur-Porträt von ihr zu sehen, deren sorgfältige Ausführung von Fachleuten gewürdigt wurde. In der Ausstellung des Jahres 1838 aber befanden sich vier historische Bilder der Künstlerin, und zwar ein „Heil. Sebastian" — „Atala die Wunde ihres geliebten Chaktas mit dem Schleier verbindend und

Lippich Terezia

Jestono

geb. zu Iglo im esten Jahrzehend laufenden Jahrhunderts. Sie ist die Schwester des berühmten Arztes Franz Wilhelm Lippich. Gleich ihrem Bruder beurkundete auch Therese in frücher Jugend ein bedeutendes Talent für die Kunst. Als derselbe im Jahre 1873 als Stadtarzt nach Laibach kam, folgte ihm seine Schwester, und erhielt daselbst von dem Maler Langus Unterricht in der Oelmalerei. Der Meister hatte bald grosse Freude an seiner Schülerin, die mit ihrem ungewöhnlichen Talente auch einen seltenen Eifer und grosse Liebe zur Kunst mitbrachte. Im Jahre 1832 kam Therese

Zeichnungen und Illustrationen nach der Natur aus. Noch sind von ihr bekannt, das Bildniss ihres Bruders Franz Wilhelm, das sich im klinischen Hörsaale des Wiener allgemeinen Krankenhauses befindet, und das von ihr gemalte Selbstbildniss, welches ihr Meister Lange besass.

Kukuljević-Sakcinski Ivan Slovnik umjetnikah jugoslavenskich. Zagreb. 1859. 222. l.

Die jetzt lebenden Malerinen der Südslaven. Leuna Belletristischer Beiblatt der Agramer Zeitung. 1856. Nr 9.

Wurzbach. Biograph Lex Wien 1866. XV. 232. l.

Lippich Terka +

Mücsarnok

1909. graf. neuvetk. Kall -

4

Association of bar (New-York)

Vl. 104.

Lippich Terka

Budapest XII. Budaörsi út

Petrovics Elek: Magyar művészek rajzai a Szépművészeti Múzeumban. Művészet 1907. 183. l.

Budapest
XI., Budafoki

Lippich Terén

* 1808

Láb I. 47

TV. 157

Lippich Terci

l. Rivai Lex

12 K. 769. l.

Lugnich

L. 2. *Teréz*, festő, * Igló 1808. Velencében tanult s ott állította ki vallásos és mitológiai tárgyú képeit (Szt. Sebestyén, Alvó Endymion), utóbb Grácban férjhez ment dr. Köstlhöz, ahol arcképeket is festett. Egy rajza a Szépm. Múzeumban.

L. G. I. 381

~~Baranya megye~~ III. 237

Lippich Terka festőművész
Négy rajz a művésznő vázlatkönyvéből
Szépm.Muzeum I . Grafikai kiállitása.
1907 február

betu mellett a kék alapon egymás alatt EATVIR
ranybetűk. A *B* betűt feketével s fehérrel kere-
elt rózsaszínű indaszárak szegélyezik, amelyek
betű hosszanti szárának alsó s felső szélén kék
s sárga levélkében végződve egymásbafonódnak.

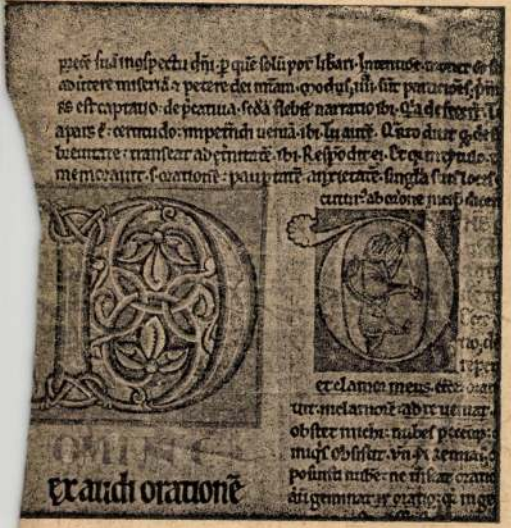

65. kép. *34. (Mss. I. 21.) Commentaria in Psalmos. XII. sz. 164a lap.*

ül, aranyalapon négy egymásba kapcsolódó
s zöld indakör közepét egy-egy kék-vörös-
a levélmotívum díszíti. Az indaköröket a

Wesselényi Ferencz III. 82

Lippich Teréz

dr. Kösthné

ferti

lánd

Univerzeti lexikon

444 l.

Lippich Terez

l. Kelp. 9. l

904. Kovács Mihály.

Sz. Tisza-Abád-Szalókon
1892 augusztus 3-

~~904.~~ Barna Ignácz dr.

és

Mellig ~~látható,~~ balra ~~néz.~~ fordul
bajusza és gyér szakálla fekete, szeme ba
vart nyakkendője fekete, inggombja pajzs
kabátja bársonygalléros és carneol diszgo

Vászon, méretei 63: 50 cm.
Festette: Kovács Mihály.
Dr. Rónay Sándor rendőrorvo

904:V.2.

Lippich Terézia

Thieme Becker

XXIII. 274. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Lippich Terka

Lippich Terka vázlatkönyvéből. Repr.

Művészet, 1905. 46.lap

Lippich Terka

Müvészet 1905. 46–49.

– 1907. 183

Boecklin A.: Centaur a fa
kovácsánál 55 (601), 2016 (258).

Lippich Terka

wód

Petrývegi

37. l.

ICHTE
ES
NST
ERBES

D III

GESCHICHTE D
KUNSTGEWERB

ALLER ZEITEN UND VÖLK

IN VERBINDUNG MIT ZAHLREICH
FACHGELEHRTEN HERAUSGEGE

VON DR. H. TH. BOSSERT

IN MEMORIAM

KORONGHI LIPPICH ELEK DR. nyugalmazott miniszteri tanácsos április hó 12-én Meránban meghalt. Ez a rövid gyászhír a magyar művészetnek szentelt, nemes idealizmustól áthatott életnek és rajongó szeretettel, széleskörű tudással és céltudó következetességgel teljesített érdemes munkásságnak megszünését jelenti; fájdalmas veszteségét a magyar kultúrának. Keményhomlokú, erős egyéniség volt, aki rendületlenül követte meggyőződését, megalkuvásra soha nem hajlott és ezért sokszor nehéz harcokat kellett végigküzdenie igazáért. Nem volt diplomata, sem bürokrata; bátran és leplezetlenül mondta meg véleményét még akkor is, ha magasabb hatalommal állt szemben és amikor jól tudta, hogy ezért gyülöletet, támadást és gáncsvetést kell elszenvednie. Volt is ebben része bőven és ami nevezetes, éppen néhány művész szemében volt szálka ő, aki mindig az igazak útját járta. Ha támadták, félkézzel védekezett, de a másikkal rendületlenül továbbdolgozott a magyar művészetért és — a művészekért. Az igazi tehetséget, komoly törekvést mindig szeretettel felkarolta, ápolta, támogatta és boldog volt, ha sikerre juttatta pártfogoltját. Nem szenvedhette az álművészetet, a divatos, idegen áramlatok léha utánzóit. Neki szent volt a művészet ügye s lelke felháborodott, ha méltatlanok kufárkodtak oltára körül. Figyelme és gondoskodása egyaránt kiterjedt a művészetek minden ágára, tehát az iparművészetre is. Még a jelentéktelennek látszó dolgok is érdekelték s nem sajnált semmi fáradtságot, hogy művészetünk érdekében érvényesíthesse széleskörű ismereteit, fegyelmezett, biztos ízlését. Behatóan foglalkozott a művészi nevelés és oktatás kérdéseivel és nem rajta mult, hogy e téren nem jutottunk arra a magaslatra, ahová ő törekedett. Népművészetünknek nincs alaposabb ismerője, mint ő volt. Szerette a magyar parasztot és gyönyörűséget talált a nép lelkének és díszítő kedvének hamisitatlan megnyilatkozásaiban. Az ő kezdésére kapta annak idején Malonyay Dezső a megbízást a Magyar Nép Művészete című nagyszabású munkájának megírására, mely egyedüli összefoglaló ismertetője a magyarság művészkedő készségének. Költő és író volt a javából. Költeményeit mély érzés, nemes gondolatok és a forma kecsessége jellemzi. Prózai műveit pedig kifejezésének szabatossága, meggyőződésének ereje és stílusának zamatos, gyönyörű magyarossága teszik értékesekké. Szívesen kereste fel írásaival a Magyar Iparművészetet s még meráni visszavonultságából is küldött egy remek cikket,* mellyel fel akarta rázni az illetékes körök közönyét és őket buzditani iparművészetünk ügyének felkarolására. Nemes szíve már nem dobog. A Magyar Iparművészet és vele művészetünk minden igaz barátja és munkása mély megindultsággal búcsúzik a magyar kultúrának, messze idegen földön elhantolt bátor, derék harcosától. Érdemes, önzetlen és eredményes munkássága maradandó mély nyomot hagy a magyar művészet fejlődésének útján és méltó helyet biztosit neki a magyar művészet történetében.

Életrajzi adatai a következők: Született 1862-ben Kunszentmártonban. Középiskoláit és az egyetem bölcsészeti fakultását Budapesten végezte. 1884-ben doktori diplomát szerzett. Ezután még a berlini és a lipcsei egyetemen folytatta művészettörténeti és esztétikai tanulmányait. Majd beutazta Európa kulturális empóriumait, hogy megismerje azok művészeti intézményeit. Hazatérése után a vallás- és közoktatásügyi minisztérium szolgálatába lépett, amelynek művészeti osztályában kapott hajlamainak megfelelő hatáskört. Fokról-fokra emelkedve 1899-ben vette át osztályának vezetését. E minőségében a művészetek szociális népszerűsítése, a néptanitásnak reformálása, a művészettörténetnek a középfokú iskolákban való fakultatív előadásának megszervezése, a múzeumokkal kapcsolatos nyilvános előadások meghonosítása, a szabadoktatási rendszer, a hazai népművészet anyagának rendszeres felkutatása és ismertetése, a vidéki múzeumok és könyvtárak létrehozása körül szerzett elévülhetetlen érdemeket. Hivatalos elfoglaltsága mellett szorgalmasan foglalkozott az irodalommal is, költeményei és cikkei sűrűn jelentek meg a szépirodalmi és a napilapokban, esztétikai dolgozatai pedig a művészi folyóiratokban. Önálló művei: Egy élet tavaszából (költemények); La formation de l'Esprit Artistique en Hongrie; A finnek és a finn művészet; A művészet és a stílus. Szerkesztője volt a Művészeti Könyvtár című monografia-sorozatnak. A Ferenc József-rend középkeresztjén kívül számos külföldi rendjellel tüntették ki.

PECHE DAGOBERT. Az osztrák iparművészeti múzeumban nemrég egy nagyszabású modern kiállítás volt, amelynek tragikus zománcot adott Peche Dagobertnek, a fiatalon elhúnyt iparművésznek nagyszerű emlékkiállítása. Mindabból, amit naiv, lelkes és groteszk alakitókedvvel megteremtett, hatalmas szobák teltek itt meg. A legszebb ötvösmunkák, bizarrvonalú és színű szőttesek, aranyozott és faragott falitükrök, tapéták, csipkék, lámpák tarka színakkordokban vonultak itt föl, telve azzal a dekoratív lobogással, mely minden tárgyat, minden anyagot átszellemített a keze alatt. Pedig ezek az anyagok néha a leglenézettebbek közül emelkedtek királyi trónra: a papiros, a gyúrt, a masszábatömött, az ollóval vagdosott papír kapott itt fejformát, kisplasztikai bravurt. A plehbádog nemesedett finom kalapácsmunkává és jelentkezett egészen bizánci ötletességgel. Mindezt pedig annak a beteges, kissé sápadt, nagyon komoly professzornak köszönhette, aki a maga naiv és mesehangulatoktól átszőtt, mégis ravaszul cikornyás

* l. Magyar Iparművészet. 1920. 3. old.

Magyar Iparművészet
1924.

Lippich Elek, Korongli

stílusával oly jól illeszkedett bele a Wiener Werkstätte luxusművészetébe. Egy kis városkából, Salzburg mellől indult el rövid életútjára és mindazt a barok frisseséget, népies színmámort, melyet e vidék művészetéből magával hozott, igazi bécsi ízléskultúrával egyesítette. Ha a bécsi iparművészek lélektanát fogják megírni, ennek a gazdag szimfóniának egy gyakran visszatérő motívuma lesz D. Peche. 36 éves volt mindössze.

BAYROS MÁRKI MEGHALT. Egy sok világot bejárt, sokfelé ünnepelt és nemrég még nagyon divatos grafikusművész húnyta le pár hete fáradt szemeit. Ötvennyolc éves volt még Bayros Ferenc, de a sikerének útjai és az alkotásainak száma messze meghaladták életkorát. A grafika barátai és a könyvművészet kedvelői közt alig van egy is, akinek egy-egy tuss- vagy tollrajza, illusztrált könyve, vagy exlibrise ne volna az ő jóhangzású nevével szignáltan. Eleinte festőnek készült és a bécsi, majd a müncheni művészakadémiák növendéke lett. Csakhamar azonban az akkor divatos német pikáns folyóiratok kedvelt rajzolójává szegődött s ez terelte rá azoknak a német s külföldi kiadóknak a figyelmét, akik ettőlfogva elhalmozták megrendeléseikkel. Legszívesebben a kisszámú amatőrkönyvek buja és erotikus illusztrálását vállalta, mert groteszk fantáziája, rokokó-ötletessége, franciás könnyedsége ezeknek vonalvezetésében élhette ki magát leginkább. Kétségtelen, hogy úgy könyvdíszítő, mint egyéb grafikai munkáiban egy jellegzetes Bayros-stílusra tett szert, mely ugyan sokat köszönhetett Beardsley angol erotikája hatásának, de mégis népszerűvé tette őt. Mint ismeretes, nem egyszer a rendőrséggel is kellemetlenségei voltak e stílusból kifolyólag, így müncheni, majd budapesti kiállításait kellemetlen botrányok zavarták meg. Az utolsó években azonban hírneve és az iránta való rajongás erősen csökkent és ízlésének modorosságai egyre kirívóbbakká váltak. Ekkor azonban már mint nagy vagyon ura élt Bécs melletti kastélyában.

Lippich Terka, festő

Művészet, IV., 1915. 46-49.

Czakó Elemér: Lippich Terka

Lippich Terka.

Münchner.

VI. Inf., 1907.

179 – 186.

LIPPICH I. *Elek* (koronghi), művészeti író, * Kunszentmárton 1862 ápr. 2, † Merán 1924 ápr. 12. Mint a vallás- és közoktatásügyi minisztérium művészeti osztályának vezetője, 1903—1913-ig művészeti mozgalmaink irányításában igen tevékeny és eredményes működést fejtett ki s számos tanulmányt és cikket írt. Önálló művei: A művészet és a stílus (1908), A finnek és a finn művészet (1908), La Formation de l'Esprit artistique en Hongrie (1901). Költeményei Körösfői Kriesch Aladár és Nagy Sándor könyvdíszével jelentek meg. Szerkesztésében jelent meg a Művészeti Könyvtár c. monografia-sorozat 12 kötete.

E·S II 381

~~Baranya vármegye III. 28.~~

MDK

K. Lippich Elek

Választmányi ülés 1907. dec. 15. 3.sz. ... Mücsarnok 1907. 13-14. l.

MDK

K. Lippich Elek

A Rákóczi-siremlék pályázat. Épitő Ipar, 1909, okt. 31. 406.l.

MDK

K.Lippich Elek

Almási Balogh L: A karácsonyi kiáll. Magyar Iparmüvészet 1903. jan. 1. 1-28. l. képekkel.

MDK

Lippich

Molnár E: Hollósy-levelek. Magyar Müvészet 1938.
248-255. l. Képekkel.

Lippich

Hollósy Simon iskolája. /Emlékezések és levelek/: A Mübarát 1922.II.évf.169-179 l.

Lippich Ferenc, mükedvelő-festő

Művészet, IV.,19o5. 46-49.

Czakó Elemér: Lippich Terka

Lippich Terka MDK

Történeti Jelenet, toll

Műcsarnok 1909. Akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiáll.

MDK

Lippich Terka

Művészet 1907. 183.1.

MDK

Lippich Terka

Vázlatok, repr.

Czakó E.dr.: Lippich Terka. Müvészet 19o5. 46-49.l.

MDK

Lippner Károly építészmérnök

Az Új Magyarság szerkesztőségéhez küldött levélben tiltakozott a Névtelen Hős emlékművének átalakítása ellen.

Cikk: Ötvennyolc építészmérnök tiltakozik a Névtelen Hős emlékművének átalakítása ellen.

Új Magyarság, 1936. jan. 5. 18.l.

München. Lippner

Pesti Hirlap. 1881. Sept. 5. 3.

Fiatal magyar festő, a 17 éves....

Lippold F. festō

Windter J.

nürnbergi rézm.

Mária Terézia és

Ferenc császár arcképei

Eredetileg a köv. mű-

ben jelentek meg: Wahl-

Diarium. Frankfurt

1746.

Repr

Morvay Gyözö

Galánthai gróf Fekete

János 1741–1803 M.

Tört. Életr. Bp. 1903

55,61 l.

Lippold F. festő
Windtner I. W.
rezm.
I. Ferenc csaňárés magyar
király archépe
Repr.
Szinnyei Ferenc dr
Bacsányi János
(1763-1845) M. Tört.
Élete Bp. 1904. 121 l

1990. Barta Ernő:

Júdás.

Az előtérben jobbra fo
lesoványodott Júdás, ki arczát ke
látható Krisztusnak töviskoronáto
vel. A Megváltónak szemei mélyen
va van. Jelzése)
(jobbra félmagasságban: BARTA
1900.

Pasztell, Fmér. 77: 66·6
Vétetett az 1901: I. 30-
1901: II. 24-én kelt 8038 számú l

Fpapirlemez,

Az elszámolást elfogadta a

Hangürge Lippres, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, 1675-ből: "Hangürge Lippres Von Wienn tischler gesell.". 101. old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században. Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez. 93. old

Arrabona, 9-Antus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Lippres, Hangürge, asztalos legény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalos legények jegyzéke: "Lippres, Hangürge, Bécs, 1675." 119.old 13. jegyz

Batári Ferenc: Asztalos legények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9, - Xantus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Évkönyve

Lippres H./Hangürge/.asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegénnyek jegyzéke származási hely szerint:"Wien: Lippres H." 12h.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Kantus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz.Évkönyve

Dragonosok.

Egész alakban, lóhát
végezve nyolcz képben van
rajos sisak, sárga hajtók
és magas szárú csizma. Fe
fölül balra: Cs. és
jobbra: K.u.k.
jelzése alól balra: 817-8
jobbra: R.J.

Szines könyomat, m

Sz.n.8
189-91
Át.lel

nagyszentmiklósi Lippner Károly

építész

szül. Bravicabánya 1903

oklevelet nyert 1926

Műegyetem 13 l.

Nagyságos

Dr. S z e n t i v á n y i G y u l a
főtitkár Urnak

B u d a p e s t IX.
Högyes Endre-ú.10
Műemlékek Országos Bizottsága.

Lippner Károly

Lippner Károly nagyszentmiklósi, okl. építészmérnök, Székesfővárosi mérnök, XI. Kovásznа-u. 4/a.
256-065

Bptávb 1940 szept.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lippner Károly

a Ferihegyi II. sz. hangár
eszmei tervp.
megvétel

MMÉEKözl

1943. 175. l.

). lajstromsz. Slokár Mihály cs. és kir. főművezető Zárában. — Sinkapcsoló erősítő berendezés s javitott vaskereszt- épv. : Janssen.)

—

3. lajstromsz. Meyer Karl cégvezető Ber- — Furókocsi keresztvágások, tunnelek rásához. (Kép. : Takács.)

—

. lajstromsz. Messinger A. Adolf gyáros sten. — Hirdetőoszloppal egyesitett zlop. (Képv. : Schön.)

. lajs
kolcc
sten.
nnel
nek
(Képv

3 lajs
estvér
dapest
sére.

). lajs
Betö
olgáló
Képv.

). lajs
ő és
- Eljá
épv. :

. lajs
. — A
kmann

. lajstr
enburg
Schön.

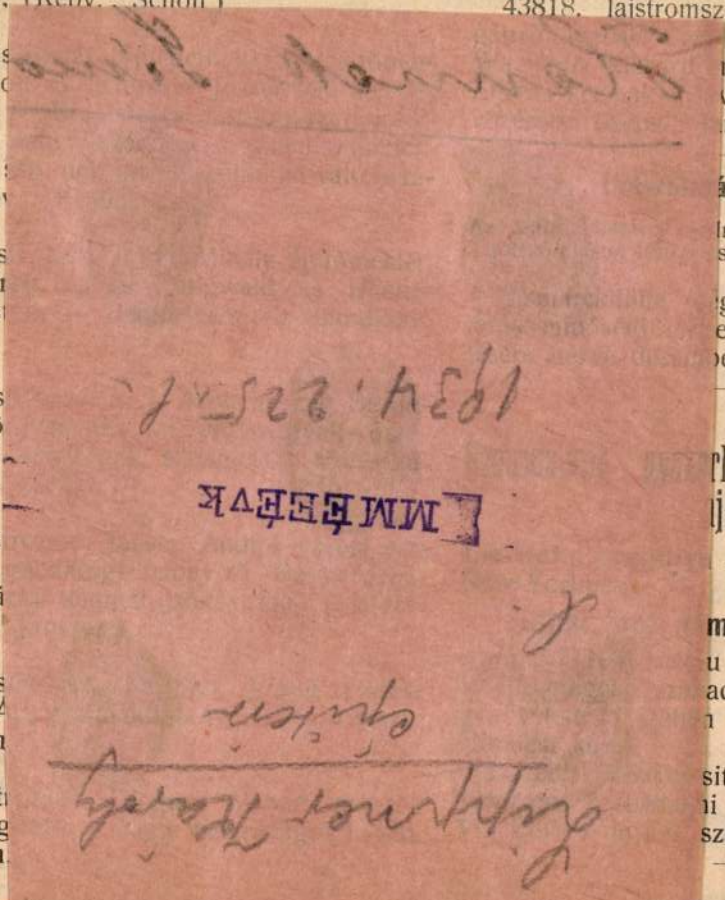

lemezek és násonló e
üvegbetétekkel. (Képv.

43802. lajstromsz. H
selben. — Tekercsalak
dr. Szilasi.)

43809 lajstromsz.
szerelő Budapesten. —
lált gőzfütés. (Képv : c
Bérczi.)

43818. lajstromsz. V
ker
nűv
vasi
nss

ási

lmár
sára

g B
előá
per

rlath
jánl

Ar

m t

u 19
adal
n ha

sitás
ni ü
szán

MMÉEÉVK
1934. 225. 1
Lipyner Tárely
épitér

Szabadalmakat, védjegyeket és minta altalmat, megszerez

adják be. A község ha
edésü.

épitészet.

ilyek. A kereskedelemügyi
á d István és a G f r e-
G r o s z m a n n épitési
máv. Sesvete állomásától
uzan, Pankovec és Dolnja-
ain át Sveti-Iván—Zelina-
nyomtávu gőzüzemü h. é.
unkálati engedély érvényét
hosszabbitotta.

egyében. Özv. gróf P o-
az Arad vármegyében fekvő
soly-bucsuvai határokban
utat épittet.

ini vasut műtanrendőri be-
dec. 1-én megtörtént. A
hosszu, 2,700.000 koro-

vasut épitését F á b i á n
nök a tavaszszal megkezdi.
szu lesz és épitési költsé-
ában állapitották meg.

s-palánkai vasutat decem-
a helyezik.

váradi vasutra Nagyvárad
000 korona hozzájárulást

és szabályozás.

ammű helyreállitásánál szük-
zt. terméskő szállitására és
egységáron 22208 kor. 40

el 8993 koronáért. A közlőmű szá
betonburkolat és betoncsatorna ép
ben ugy határozott a tanács, hogy
pályázókat ujabbi ajánlattételre fogja
amennyiben a folyamatba teendő
eredményre nem vezetnének, házi
fogja ezeket a munkákat végrehajtat

A vidéken.

Kavics szállitás Aradvármegye th. Aradvármegye th. közutain az 19
években szükséges kavics szállitásár
m. kir államépitészeti hivatal la
számában árlejtést irt ki. Pályázat
j a n u á r 30-ik napjának d. e. 10

A dicsőszentmártoni vármegyei köz bővitésére a Kis-Küküllő vármegyei
lamépitészeti hivatal lapunk mai szá
lejtést hirdetett. Előirányzat 83.102 k
Pályázati határidő 1909 évi j a n u á
napjának d. e. 11 órája.

Magánpalota épitése Nagyváradon. k o v i t s Mór Nagyváradon a Rá
fekvő telkén uj egyemeletes disz
épittet V á g ó László és József buda
tészek tervei szerint. A tervek a vár
előtt vannak az épitési engedély meg
jából.

Gimnázium épités Kispesten. Kisp
képviselőtestülete elhatározta, hogy
fejlesztéssel nyolc osztályu főgimnázi
tet. A község a gimnázium létesitésé
gedélyt kért a vallás- és közoktatást
tertől, ugy hogy 1909. szeptember 1
két osztályt már meg is nyitják. A
épület céljaira szükséges telket a

egyszerütől a legfinomabb
n készitek. Nagy raktár a
étákból. Kivánatra mintákkal
lgálok, házhoz is küldök. : :
: ▭ Vidéki megrendelést gyorsan eszközlöm.

Rehberger Gé
szobafestő és tapéta disz
Budapest, VI., Vörösmarty-utca

LIPPÓCZY Norbert gyűjtő

Sinkó Ferenc: Népek testvérisége – uveglepelen.
[interjú] = Uj Ember, 1985. szept. 15. 6. ll

→ fest-ált.

K. Lippich Elek fotómüvész

"Balatoni hangulatai"-t elismeréssel méltatja a lap-Müvészet c. rovatában-"Müvészi fotográfiák" c. közleménye, a Mücsarnokban rendezett kiállitáson szereplő fotómüvek ismertetése során. A felvételeket a londoni és hamburgi mesterek müvészi munkáihoz hasonlitja.

A HÉT, Bp. 1908. május 31. XIX. évf.
22. sz. 359. lap.

Lippich Elek

"Fényképkiállitás" cimmel M. /Margitay/ ismerteti a Magyar Amatőrfényképezők Országos Szövetségének Nemzetközi Kiállitását, melyet a Mücsarnokban rendeztek.
A "rendkivül magas szinvonalu" kiállitáson "több igazi müvészetet"találhat az ember, mint a legtöbb idei tárlaton. A fotografálás ma müvészetté emelkedett. „Tudás, lélek, finomság" árad a fényképező lencse müvészeinek munkájából.
A kiállitó müvészek:
Pécsi József, Balogh Rudolf, Révész Zoltán, Heidelberg, Horváth, Kankovszky, Bacsa András, Dr. Kelen Béla, Haranghy György, Székely Aladár, Máté Olga, Gaiduschek Erzsi, Lippich Elek.

Élet, Bp. 1910. juni. 12. II. évf. 24. sz. 795-795. lap.

Lippich Elek

Folytatás az ·1.- sz. céduláról:
A müvész érdeme, hogy a kiállitás ilyen művészi lett, amit az is megmagyaráz, hogy ő maga is tökéletes müvésze a fényképezésnek,- mondja kritikájában Margitay Ernő. Hivatkozik egyik képére, amelyik a Balaton vizének lassu játékát varázsolta a lemezre. Csendes alkonyatot, lassan ringó virággal, füszálakkal a kép előterében.

ÉLET, Bp. 191o. juni. 12. II. évf. 24. sz. 795-796. lap.

K. Lippich Elek.

Farkas László Lőrinc: "A fotomüvészet fejlődése" cimmel a Nemzetközi fényképkiállitásról, a fényképezés müvészetéről, a müvészi értékü fényképezés fejlődéséről ir.
A lap bemutatja Révész Zoltán: "Anny" c. 5-6 éves kislányról készült felvételt és

K. Lippich Elek: "Éjjel a Balatonon" c, képet.
Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1910. május 22. II. évf. 21. sz. 679, 687. lap.

Lippich Elek

min. tanácsos

műegyetemi tanár

l. Lyka Károly

42. l.

Debrecen sz. kir
1

imnáziumi tanár 63, 71
i kántortanító 151
z orgonista-kántor 103
h. tanítónő 79
tanítónő 119
tanítónő 191
nyi tanítónő 134
kántortanító h. 55
tanítónő 134
i kántortanító 175
ovai kántortanító 135
ovai s. kántortanító 215
nyi tanítónő 151
i férfitanító 135
tanítónő 95
kántortanító 111, 215
nyai kántortanítói 135
i h. kántortanító 215
i kántortanító 135
anító 119
kántortanító 23, 215
ntortanító 119
kántortanító 175
isegítő tanítónő 167
tó 135, 183
. tanító 167
rfitanító 191
nítónő 175
n. kántortanító 215
kántortanító 119
fitanító 143
ntortanító 111

MDK

Lippich Elek dr.
mint a minisztérium müvészeti ügyosztályának
vezetője
a m.kir.vall.és közokt.miniszter a rajztanitásra
képesitö vizsgálatok országos bizottságának
tagjává nevezte ki.

Rajztanár-jelöltek vizsgáló-bizottsága.
"Mücsarnok" 1899. 373.l.

Lippich Elek dilettáns festő M.D.K.

Tornyai pártfogója.

1862-ben született Kunszentmártonban,

megh. Bp. 1924.

müvészeti iró

D. Szemző Piroska: Tornyai János és Lippich Elek

56-58.l.

A Müvészettörténeti dokumentációs Központ Közleményei

Bp. 1962. I.

MDK

Lippich Elek

Sipos B.: Szinyey-Merse Pál. Tátra 1937. I. 8.sz. 249-255.l.

MDK

K. Lippich Elek

Magyar Iparművészet 1908. évf. 136.l.

MDK

K.Lippich Elek

Művészház és a magy. művészet jövője. Uj Művészet, 1913. I. 3.sz. 15 l.

MDK

Lippich Elek

A Munkácsy szobor pályá zata. Vállalk. Közl. 1907. okt. 9. 6. l.

dr.K.Lippich Elek MDK

Olcsó karácsonyi emléktárgyak pályázata. Magyar Iparművészet 19o2. 113 l.

MDK

K.Lippich Elek

Vásárlások a Liezen-Mayer és Györök kiáll.ból.

Mücs. 1900. 10. sz. 131-34. o.

MDA

K.Lippich Elek

Magyar Iparművészet, 1899. Ip.Társ. díjai. 43-44.l.

MDK

K.Lippich Elek

Rákóczi siremlék bíráló bizottsága.

xcxcxcxcxcxcxcxo Vállalk. Közl. 1909. okt. 13. 5.l.

MDK

K.Lippich Elek

Választmányi ülés 1907. ... Mücsarnok, 1907, dec. 15. 3.sz. 13-14. l.

MDK

Lipsiai
nyomdász

III korszak: a nagyzombati nyomda fiáll elvesztő 1574–1630 ig a Lipsiai család (Debrecen)-kihalláig. „Nagyobb mügond az első felvirágzás korá"

Lubik Zoltán: A magyar nyomdászat korszakai Grafikai Szemle 1897 évf 2 z 24 l.

MDK

Lipsiai Pál
nyomdája

Három könyvén 15-96-1619-1621 olvassuk impressumát a (debreceni nyomda) mit.: kiállításon.

Ticky Ákos: A sokszorosító iparágak kiállítási pavillonja
Grafikai Szemle 1896 évf. 7 f. 109 l.

MDK

Lipsiai Pál
nyomdái

Debrecenben előállított és mesterjegyével ellátott
Lexicon könyve 15-96, 1619, 1621-ből a mű-i
kiállításon

Tichy Ákos: A sokszorosító iparágak kiállítási
pavillonja
Grafikai Szemle 1896 évf. 7 sz. 109l.

Lipsiai Rhéda Pál

MDK.

Debrecen nyomdásztörténetében tekintélyes szerepet játszik. Sok éven át működött ott 1596–1619 ig. Termékei zép kalaadásról tanuskodnak. Sajtója alol került ki 1607 ben Károly Péter ref. pap: Elementae Grammaticae Graecae című munkája a legelsö debreceni könyv görög betükkel.

Firtinger K. Hazánk könyvnyomtatói.

Grafikai Szemle 1892. 10 z. 164 l.

MDK

Lipsiai Rhéda Pál

Literatura 1928. 382-383 l.

0104

Rheda Pál, Lipniai

l.: Lipniai Rheda Pál

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz.
164. l.

Lipsai Rheda Pál Mdk
debreceni könyvnyomtató

1611-ben ifj. Heltai Gáspárral közösen adják ki Werbőczy Hármaskönyvét.

588.o.

Tóth Kálmán:Könyvnyomtató Makai Nyirő János deák. KelemenEml. 587-606.o.

M. D. K

LIPSIAI RHEDA Pál nyomdász

Reprodukció Riadóonyaitól

26-29

Bendo. Kálmán - Irinyi Károly: A 400 éves debreceni nyomda Bp. 1961.

MDK

Lipsiai Rheda Pál
Könyvnyomtató

a debreceni „officina vezetését 1596–1619 ig ő látja el az első debreceni nyomtató aki maga is betűmetsző"

n. m. Háromszázötven esztendő"

Grafikai Szemle 1911 évf. 9. sz 202 l.

a. D. K

LIPSIAI RHEDA Pál

Értelt a betűmetszéshez

1614-ben megjelent zöngvéhez a

Nyereségosztó táblához új betűket

metszett

Benda Kálmán – Irenyi Károly: A 400

éves debreceni ugrunda Bh. 1961. 33. l.

M. D. U.

LIPSIAI RHEDA Pál nyomdász

1596-1619 Rösnött a debreceni nyomda vezetője

Neve szerint lipcsei német volt

Benda Kálmán - Szinyi Károly: A 400 éves debreceni nyomda Bp. 1961. 25. l.

Lipsiai Rheda Pál

l.

Kertészgyomtatott

129. l.
130. l.

lásd
s
Rheda alatt s

—1705.)

Olasz táj

Vászon, olaj, 71·5×97 cm.
Gerevich PA, 247. l.

ROOS, PHILIPP PETER (frankfurti festő, 1651—1705) KÖVETŐJE

Pásztorjelenet

Vászon, fára húzva, olaj, 33×45 cm.

ROOS, PHILIPP PETER (frankfurti festő, 1651—1705) KÖVETŐJE

Tájkép

Vászon, olaj, 29×39 cm.

ROTTENHAMMER, JOHANN (német festő, 1564—1625)

Lázár feltámasztása

Réz, olaj, 29×39 cm.
Gerevich PA, 247. l.

Ecce homo

Vászon, fára húzva, olaj, 27×27 cm.

ROTTMAYR, JOHANN MICHAEL (német festő, 1654—1730)

Szent család

Fém, olaj, 20×16 cm.

RUSS, FRANZ (osztrák festő 1844—1906)

I. Ferenc József

Vászon, olaj, 70×58 cm.

MDK

Lipsiai [redacted] Rheda Pál nyomdász

A debreceni nyomda veretőinek egyike a nyomda alapításától számított első század évben.

Székely János: Még egy jubileum. Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 164. l.

Lipsiai Rheda Pál

l.

Kesténnyomtatott

121. l.

Lipsiai Rheda Péter nyomdász

A XVII. md. leptekatrápcsebb debreceni nyomtatója.

A képzőművészetek Debrecenben, 1961

21 oldal

Lipsiai Rheda Pál

debreceni nyomdász használt
előszik gázig betűket hagyok-
akszágon.

A képzőművészetek Debrecenben
1961

21 oldal

Paulus Lipsensis (Rheda Pál)

nyomtatta „Libellus elegantissimus etc"
ci mű művet Debrecenben 1597-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc szk.: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473–1600.
Budapest, 1971

6651

Paulus Lipsensis /Rheda Pál/

nyomtatta Heyden Sebald: „Formulae puerilium etc." cimű művét Debrecenben 1596-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc szk.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600.
Budapest, 1971 6471

Lipsiai /Rheda Pál/

nyomtatta Károlyi Péter: „Symbolum Apostolicum etc." című művét Debrecenben 1600-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600.
Budapest, 1971

7151

Lipsiai /Rheda Pál/

nyomtatta. Gyarmathi Miklós: „Keresztyem felelet stb." ćimű művét Debrecenben 1598-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

6858

Lipsiai Pál
debreceni nyomdái
XVI – XVII. sz.

Lásd

Rhreda Pál alatt
is.

48. Ereklyemuz.

hosz egy

— felejtette - Közelökben

r kivont karddal ront a vele szembe jö-
édekezik és a kr száját nyitva ~~tartja~~. Jobbról a
fejét mindkét kezével fogja és a kinek
l hever. A háttérben, balról az útjelző kö-
jobbról nagy füst száll föl. Az égbolt

.5 cm.
arczi emlékek muzeumából (107/95. No.42).
8-iki 14985 sz. leirat alapján (159/96).

676

Lipsiai Rheda Pál

lásd

Csüsfe 77 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191...

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételér

nevü munkástársamat szóbelileg megt

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Lipsai Mihály

könnyes

1788

l.

Bírógenyeszegi

28. l.

T. 353.

t képen a templom felett megnyilt
ó Madonnát, kinek két angyal segéd-
megkoronáz és a ki bal karján a
. Felirata:

OS SZŰZNEK
DÖN

Könyörögj érettünk!
c. intézetben.

.4 : 20.5 cm.

Lipsai Mihály

körnüves

l.

Biró Erdmüv

121. l.

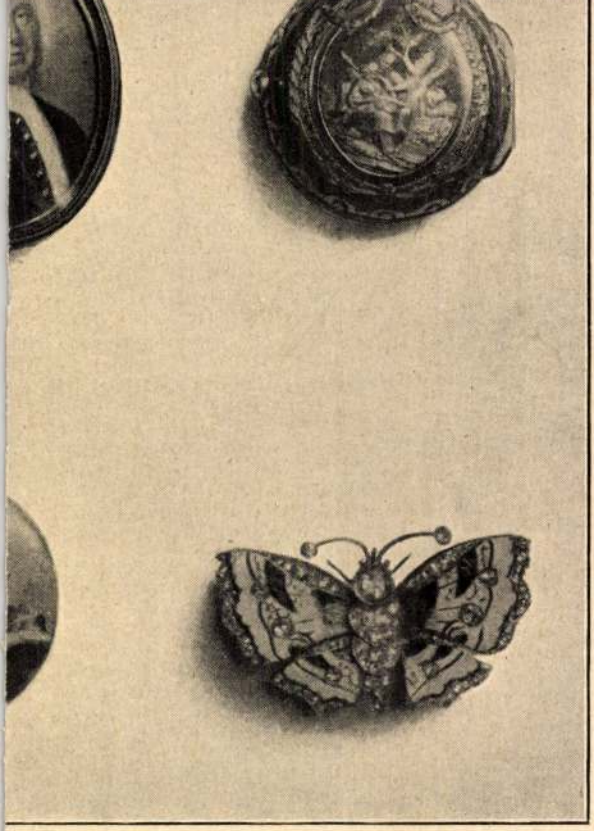

1154.
1155.
1195.

Lipsai István

vicepaller

1788

l.

Bürögernyoszogi

28. l.

T. 3962.

ben tornyos kastélyokat látunk a
nelyeken innen egy balra haladó úr
irata a lebegő mondatszalagon, mely

ufgab olvasható.

5 : 11.4 cm.

Lipsai István

kőműves

l.

Bíró Erdmin

121. l.

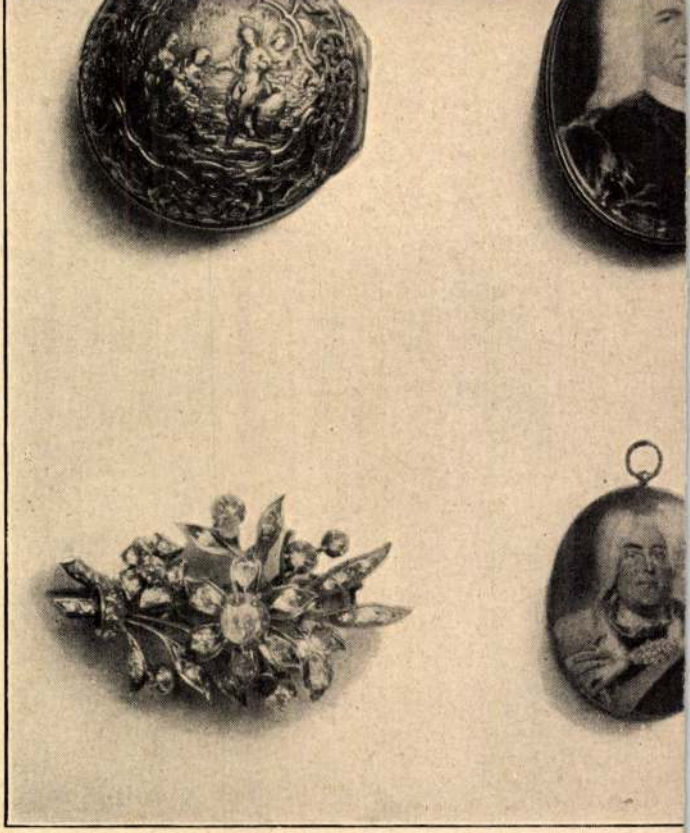

1203. 1156.
1067. 1151.
1197. 1152.

Lipsai István

vicepallér

gernyeszegi gr. Teleki-
kastély

Építészet 1941. 32. l.
(Építési napló.)

Arany pengő

382 **Leo imperator.** Tactica. Ad librorum mss. fidem edidit, recensione Constantiniana auxit, fontes adiecit, praefatus est R. Vári. Tomus I. II. 1. (Mehr nicht ersch.) Budapestini, 1917—1922. br. 4° 45 —

383 **Létmányi N.** A magyar államélet és alkotmány viszontagságainak vázlata. (884—1790.) N.-Becskerek, 1884. fvászonkötés 8° 5 —

384 **Lipszky Joan.** Mappa generalis regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavon iaeet confiniorum militarium magni principatus Transsylvaniae. 16 vászonra huzott rézmetszetü térképlap. Pesthini, 1806. tokban 4° 50 —

Mellékelve: Tabula generalis regni Hungariae etc. Ad normam Lipszkyane delineata. Vindobonae, typis Ant. Paterno. (56 × 70 cm)

385 — — Repertorium locorum objectorumque in XII tabulis mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae et confiniorum militarium magni item pincipatus Transylvaniae occurentium. — Repertorium aller Örter u. Gegenstände, die in d. Königreiche Ungarn. Kroatien, Slavonien samt d. Militärgrenze, wie auch d. Grossfürstentums Siebenbürgen vorkommen usw. 2 Theile. Budae, 1808. régi bőrkötés 4° 36 —

386 **Lóczy L.** A geographical, economic and social survey of Hungary. With 4 plates. Budapest, 1919. br. 8° 10 —

387 **Losonczi Phoenix.** Történeti és szépirodalmi emlékkönyv. Az 1849-diki háboruban feldult és elpusztitott Losoncz város némi fölsegélésére. Kiadja és szerk. Vahot Imre. 3 kötet. Pest, 1851—1852. I. II. kötet, ered. kktsek, III. kötet fvászon 4° 20 —

Arany János, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, Jókai Mór, Fáy András, Jósika Miklós, Vas Gereben és más irók közreműködésével.

388 **Lőw L.** Der jüdische Kongress in Ungarn, historisch beleuchtet, Beitrag z. Rechts-, Religions- u. Kulturgeschichte, Pest, 1871. füzve n. 8° 12 —

389 **Lukcsics P.** Schwartner Márton élete és tudományos jelentősége. Veszprém, 1914. füzve 8° Arcképpel 5 —

390 **Lux J. Aug.** Ungarn. Eine mitteleuropäische Entdeckung. München, 1917. orig. Ppbd. 8° 6 —

391 **Lux K.** A budai várpalota Mátyás király korában. 9 mellléklettel (ezek között 1 szinezett, 2 nagy alaku) és sok szövegképpel. Budapest, 1922. ered. diszes kkts 12 —

250 számozott példányban megjelent diszmunka.

392 **(Madarassy F.)** Dissertationes historico—criticae super quibusdam vetustiorum rerum ungaricarum capitibus. Posonii, 1832. 8° 6 —

933 **Madarász József.** Emlékirataim 1831 - 1881, Budapest, 1883. ered. félvászon n. 8° 10 —

394 **Magyar László** délafrikai utazásai 1849—57. években. A M. T. Akad. megbizásából sajtó alá egyengette Hunfalvy János. I. kötet. Pest, 1859. félvsznkts. n. 8 1 térképpel és 8 könyomatu táblával. 20 —

395 **Magyar Minerva.** VI. kötet (1930—1931.) Budapest, Orsz. Könyvforg. és Bibliogr. Központ, 1932. fűzve 8° 25 —

A magyarországi muzeumok, könyvtárak, levéltárak, tudományos intézetek, tanintézetek, bizottságok, tanácsok, tudományos és müvészeti társulatok, közmüvelődési egyesületek év- és kézikönyve.

396 **Magyarország vármegyéi és városai.** Magyarország monográphiája. Szerk. Borovszky S. Igen sok képpel, térképpel és műmelléklettel. 23 kötet. Budapest, 1896—1900. diszes ered. vászonkötések. Lex. 8° Szép teljes sorozat 200 —

Több nem jelent meg. — Tartalmazza a következő megyék monographiáit: Abauj-Kassa, Fiume, Vas, Nyitra, Szabolcs, Gömör, Pozsony, Szatmár, Bihar, Komárom, Hont, Bars, Heves, Zemplén, Esztergom, Győr, Bács Bodrog 2 kötet, Pest 2 kötet, Nógrád, Torontál, Temes.

Arany pengő

397 **Mailáth Johann.** Die Religionswirren in Ungarn. 2 Bde. Regensburg, 1845. br. 8° 12 —

398 **Malfatti di Monte Tretto J.** Handbuch des österreichisch-ungarischen Consularwesens mit e. Sammlung von Normalien u. e. Anhange über die Stellung d. fremden Consular Funktionäre in Österreich-Ungarn. Nach amtlichen Quellen. Mit 1 Supplementband. Wien, 1879–1883. Lwd. gr. 8° Mit 5 Tafeln. 10 —

399 **Malonyay D.** A magyar képirás uttörői. 49 képmelléklettel és 4 facsimilével. A kezdőlapokat és záródiszeket rajzolta Nagy S. Budapest, 1905. ered. diszes pergamentboriték. Folio. 36 —

400 **Mandl Bernhard.** Das jüdische Schulwesen in Ungarn unter Kaiser Josef II. (1780 1790.) Frankfurt a. Main, 1903. br. 8° 2 —

401 **Marczali Heinr.** Ungarns Geschichtsquellen im Zeitalter der Arpáden. Von d. ungarischen Akademie d. Wissenschaften gekrönte. Preisschrift. Berlin, 1882. br. 8° 3 —

402 — — Mária Terézia, 1717–1780. Bpest, 1891. eredeti félbőrkötés n. 8° Számos képpel, képmelléklettel és hasonmással. (Magy. Tört. Életrajzok.) 15 —

403 — — Az 1790/1. országgyűlés. 2 kötet. Budapest, M. Tud. Akad. 1907. füzve 8° 8 —

404 — — Enchiridion fontium historiae hungarorum. A magyar történet kútfőinek kézikönyve. Angyal D. és Mika S. közremüködésével. Budapest, 1901. füzve n. 8° 24 —

405 — — Hungary in the eighteenth century. With an introductory essay on the earlier history of Hungary by H. W. V. Temperley. Cambridge, 1910. orig. cloth. 8° Withe mape 10 —

406 **Margalits E.** Horvát történelmi reportorium. A M. Tudom. Akad. Történelmi Bizottságának megbizásából. 2 kötet. Bpest, M. Tud. Akad., 1900–1902. füzve n. 8° 24 —

407 **Márki Sándor.** II. Rákóczi Ferencz. 3 kötet számos képpel és melléklettel. Budapest, 1907—1910. füzve n. 8° 25 —

408 — — Magyar középkor. Bpest, 1914. er. vász. 8° (Bibliotheca vitae.) 6 —

409 — — Horváth Mihály 1809—1878. Bpest, 1917. füzve n. 8° Számos képpel, képmelléklettel és hasonmással. (Magy. Tört. Életrajzok.) 6 —

410 **Marosszéki constitutiók.** 4 rész. (I. Szentegyház javairól. II. jobbágyos nemes emberekről. III. fegyvert ha ki székházban viszen. IV. puszta szőlő földekről.) H. és é. n., félbőr 4° 48 old. 24 —

Magyar nyelvü kézirat a XVIII. század végéről.

411 **Matlekovits Sándor.** Magyarország államháztartásának története 1867–1893. 2 kötet. Budapest, 1894. félbőrkötések n. 8° 20 —

412 — — Adatok Magyarország államháztartásának történetéhez. Budapest, 1894. félbőrkötés, 4° 8 —

413 **Mátyás Florián.** A Magyar nyelv multja és jelene. Nyelvtörténeti szótár s ethnográphiai utazás terve. Pécs, 1867. – Magyar nyelvtörténeti szótár. A M. Tud. Akad. megbiz. 3 füzet. Pest, 1868–1871. — Észrevételek finező véleményre. A magyar ősvallásról, nyelvészeti viták és ujabb magyar-árja nyelvhasonlatok. Pest, 1858. — Magyar nyelvtudomány. 3 füzet (Magyar birtokviszony. Akad. ért. A magyar nyelv szótárához. Nyelvtört. értek.) Pécs, 1860–1871. félvászonkötés n. 8° 30 —

414 — — Pogány szokások őseinknél. Roger és Tamás esperesek a nagy tatárjárásról. Budapest, M. Tud. Akad., 1897. füzve 8° (Értek. a tört. tudom. köréből XVII. 2.) 3 —

415 — — Chronologiai megállapitások hazánk XI. és XII. századi történeteihez. Budapest, 1899. füzve 8° 2 50

1933

Lipszky

László

Glaser Lajos:
Lipszky térképe.
Buvát 1938

193. l.

Kövér Béla l. Hampel József

TARTA

Vázsonyi kezébe vette az irást és sokat sejtetően megállapította, hogy az irás géppel készült, ezzel szemben a dátumot tinlával irták rá.

A törvényszék ezután rátért a sószerződés ügyének tárgyalására. A tanuk közül elsőnek Vajda Imrét, a Magyar Bank volt igazgatóját hallgatták ki arra vonatkozólag, hogy Elek Pál vezérigazgató mennyit fizetett Lukács Lászlónak a sószerződés meghosszabbitásáért?

Az elnök kérdéseire Vajda előadta, hogy a diszkrét kiadásokat Elek intézte el Szalay Béla igazgató és az ő ellenőrzésével. A kifizetések Elek bemondása alapján történtek és a kiadásokat a vezérigazgató szavai szerint nekik egyszerüen el kellett ismerniök.

A 4,800.000 koronás kifizetésről Vajda elmondotta, hogy az valóban megtörtént. Elek Pál közölte vele, hogy a sószerződésért hárommilliót, a fiumei egyességért egymilliót és a kül-

Lipsky Janos

Chartograph und K.K. Oberst geb. zu Szedlicsna in Trencsiner Komitate im Jahre 1726. gest. ebenda 2. Mai 1826) Erstammt einer ungarischen Adelsfamilie, und erhielt nach Einigen in der Militärakademie zu Neustadt, nach Anderen in der K.K. Ingenieurakademie und wieder nach Anderen im elterlichen Hause ein sorgfältige Ausbildung. Mit jungen Jahren war er in der kaiserliche Armee getreten, wurde Rittmeister im 4. Huszaren Regimente und schon im Jahre 1798 begann er, von dem Astronomen Bogdanich begleitet, die Reise durch Ungarn, um die verschiedenen Puncte im Innern und an den Grenzen des Landes zu messen, und die Vorarbeiten für seine noch heut seinen Namen tragende

Karte auszuführen. Dies alles geschah auf Kaiserlichen Befehl und wurde L. dann von dem Erzherzog Palatin auf das Eifrigste unterstützt. Im Jahre 1809 fungirte er zur Zeit der Insurrection als Adjutant des Erzherzogs Palatin. Seit Jahren lebte er als Hungarischer Oberst in Ruhestande auf seinen Gütern. Ein bleibendes Andenken erwarb er sich durch einige chartographische Arbeiten über sein Vaterland. Diese sind: „Mappa generalis Regni Hungariae etc. Pest 1806. mit 3 Supplementen 12 Blätter, mit einen Bande Repertorium in 4°, bei deren Ausführung er neben obengenannten Astro-

nomen Bogdanich auch noch J. L. von Schedius unterstützt wurde. Es ist dies eine noch heut sehr geschätzte, ihrer ganzen Einrichtung und ihrer grossen Ausführlichkeit wegen vortreffliche und musterhafte Karte. Tabula generalis Regni Hungariae, Croatiae et Slavoniae nec non magni principatus Transylvaniae conspectum Mappae generalis in XII Sectiones etc. exhibens. Post. 1810. in einem Blatte zur obigen Karte in 12 Blättern eine vortreffliche Übersichts-Karte. Ausserdem haben Eduard Zachery (Wien 1812) und Franz Karacs (Post 1813) jeder in vier

Blättern vortrefflich
reducirte Karten nach
der Grossen von Lipszky
gearbeitete, herausgegeben.
Auch veröffentlichte L.
noch ein „Plan der beyden
Königlichen freyen Haupt-
städte Ungarns Ofen
und Pesth" in 4 Blättern
(Wien und Pesth 1810)
der viele seither in den
beiden Schwesterstädten
vorgenommenen Verände-
rungen und Neubauten
wegen nur mehr von his-
torischem Werke. Ueberdies
gab er in der „Zeitschrift
von und für Ungarn" he-
rausgegeben von J. L.
von Scheidius, im 2 Ban-
de, S. 47, Nachricht über
die Bestimmungen der

geographischen Längen und Breiten von mehr als 50 Orten Ungarns.

Irodalom

Wurzbach, Biogr. Lex. Wien 1866. XV. k. 234-235 l.

Oesterreichische National Encyklopädie von Gräffer und Czikann. Wien. 1835 III. k. 461. l.

Hormayr-s Archiv für Geschichte, Statistik, Literatur und Kunst. Wien. 1826 évf. 384. l.

Lipszky

kér. Lepsapiolo.

wód.

Tud. Gyüjt. 1819. IV. K. 119l.

Lipszky

térképrajzoló?

A XIX század elején élt.
Magyar földrajza említve.

V. Tudományok' Encyklopaediája rövid rajzolatban.
Trsd. Gyűjt. 1818. I. 27. l.

Lipszky János

Huszárkapitány, ki 1798 fölmérven Magyarország határait, 1806 ban József nádor pártfogásával közrebocsátotta. Magyar és Erdélyországról készített térképét

Máki Földr

299 l

Faliéra-gyűjtemény, temesvári

II. 205.

Lipszky Johan

Kartograph geb. 10. Apr. 1766 in Szedlicsna, gest. 2. Mai 1826.

läsd Pallast, vagy Sprüngeit

wied

Krück II. 166. l.

Andraschofski Daniel hö.
Andraschofski Efraim hö
Andraschofski I Janus
Andraschofski II Janus

~~Brouzkoi sir VIII. 196.~~

Lipszky de Szedicska
(Johannes):

Repertorium locorum objectorum, quae in XII tabulis mappae regnorum Hungariae sub 1808.

Ev. felh

Kövy
mappa

Lipszky Janos

tér Kép

Wod

Mai tér Kép

tanu.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

az osztályfőnök aláírása

Engedé

a műhelyfőnök
al

Lipszky Janis

Wód

Máfold 299

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

agy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Lipszky Szemelyiles Kikagyandó

Lipszky János

1806. ból való szép nagy magyar faliter-képét nem ő, hanem Prixner Godofred és Karacs Ferenc metszette rezre – A térképét, melynek cime Mappa Generalis Regni Hungariae, alapszan tanulmányoztam. További jegyzetemet lásd Karacs Ferenc alatt

1939/szeptiny

RENDEZŐK:

Adamsky László
Dr. Apor László
Babnig István
Dr. Balkai László
Dr. Barthos László
Dr. Bastius János
Bálint János
Bártfai Imre
Dr. Czetz Emil
Czéhmester István
Dr. Csákvári Gyula
Dr. Csákvári Rezső
Dávid János
Dégl Antal
Érdy Ferenc
Dr. Ganczaugh Béla
Gireth László
Gözsy Levente
Iványi Lajos
Janda István
Janda Tamás
Jávori Dezső
Dr. Kőaljai Kálmán
Kőfalvy Jenő
Kupay Dénes
Lemmer Gábor
Láng József
Láng Ferenc
Marczell Lajos
Náday József
Dr. Sárosdi István
Schäffer Sándor
Dr. Stiebel Zsolt
Szabó László
Szelényi Károly
Szentandrássy Béla
Szentiványi Miklós
Taszler József
Vödrös Dániel
Dr. Wessely Géza

Lipszky Janós

térkepr.

1803. ba megjelent tole:

Mappa generalis regni Hungariae etc. 9 lap.

irod

Bre Sa. III. 44 l.

L. Revai Lex

12 R. 771. l

..... nevü munkás igazolta

.....
a művezető aláírása.

élyezem:

.....
vagy helyettesének
láírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

Lipszky Janos

Laid

Ecsedi 1912. 82. l
és Eöv ll.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

an

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Jinos

Lipszky Ignacz

laid

Ecsedi 1912 79 l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tan

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

363 **Lóczy** *L.* A geographical, economic and social survey of Hungary. *With 4 plates.* Bp.: Pátria, 1919. 8vo. 121 p.

364 — A magyar szent korona országainak földrajzi, társadalomtudományi, közművelődési és közgazdasági leírása. *(I—IX táblával.)* Bp.: Kilián, 1918. 8°. VIII, 528. l.
Mellékelve újságkivágás.

365 **Longhi** G. L'origine del Danubio. Noriberga: Longhi, 1684. in-16. 5 feuill. inn., 286 p., velin d'époque.
36 szebbnél-szebb rézmetszetű városképpel. Köztük Bécs, Buda (2), Esztergom, Ersekújvár, Győr, Hatvan, Kassa, Nagyvárad, Pozsony, Székesfehérvár, Szolnok képeivel.

365a [**Losontzi** I.] Hármas kis tükör, melly a szent históriát, a magyar birodalomnak és Erdély országnak földjét, polgári állapotját és históriáját gyermekek számára leábrázolja. Rév-Komárom: Weinmüller Franciska, 1835. kis-8°. VI, 193 l., fbőr.
Magyarország és Erdély igen szép rézmetszetű térképeivel.

366 — Hármas kis-tükör, melly a magyar királyi birodalomnak... I. földleirását, II. mostani polgári állapotját s III. a magyar nemzet régi és ujabb történetét tanuló ifjak számára híven ábrázolja. *Magyarország és Erdély földabroszával.* Pest: Trattner és Károlyi, 1848. kis-8°. 328, 94, XVI l., fbőr.
Igen ritka.

367 **Loti** P. India az angolok nélkül. Bp.: Singer és Wolfner, 1908. 8°. 2 k. egyben, er. piros v.
A szerző 6 soros autogrammja belekötve. — With an autograph of the author (6 lines).

368 **Löher** F. Die Magyaren u. andere Ungarn. Lpzg.: Fues, 1874. 8°. 451 S. O. brauner Hled.

Lubbock J. A történelem előtti idők. Ford. *Öreg I. 4 műlappal és 256 a szöveg közé nyomott fametszetű ábrával.* Bp.: Természettud. Társ., 1876. 8°. 2 k., er. v.
Mellékelve a szerző sajátkezű angolnyelvű levele 3 l. — With an autograph letter of the author.

370 **Lugos. Iványi** Ö. Lugos rendezett tanácsú város története. Szabadka: Horváth, 1907. 8°. 190 l., 1 sztlan lev.

371 **Mac Clure. Öry** I. Az éjnyugati átmenetnek Mac Clure általi fölfedeztetése. *8 képpel.* Pest: Lauffer és Stolp, 1863. kis-8°. 144 l., v.

372 **Madrid. Fred** W. Madrid. Mit 22 Vollbildern in Tonätzung. Berlin: Bard-Marquardt, 1906. kl. 8°. 62 S. O. L. (Die Kunst.)

373 **Magda** P. Magyar országnak és a határ őrző katonaság vidékeinek legujabb statistikai és geográphiai leírása. Pest: Trattner, 1819. 8°. 5 sztlan lev., III—XVIII, 586 l., 4 sztlan lev., pap.

374 **Magnus Olaus.** Historia de gentibus septentrionalium. Basileae: Ex officina Henricpetrina, *1567.* Folio. 48 sztlan lev., 854 l., remek egykorú disznóbőrrel bevont fakötés, bordázott háttal, kapcsokkal.
Az upsalai svéd érsek világhírű harcászati, természettudományi stb. tartalmú munkája. Sokszáz szebbnél-szebb szövegképpel (fametszetek) és iniciálékkal.

375 **Magyar** L. délafrikai levelei és naplókivonatai. Kiadta: *Hunfalvy J. Egy abrosszal.* Pest: Eggenberger 1857. 8° 92 l. fv.

1. kiad. Páratlanul ritka. Szép példány. Hozzákötve: a szerző párat-

Hozzákötve:
Neueste geographisch-historisch u. statistische Beschreibung v. Ungarn u. d. Banat, Sklavonien, u. Syrmien, Kroatien, Dalmazien. Schwabach u. Lpzg.: Mizler, 1795. 2 unn. Bl., 500 S.

344 **Leipzig.** Ein Blick in d. Wesen u. Werden einer deutschen Stadt. Lpzg.: 1913. 8°. 188 S. Hperg.
Mit 19 Originalholzschnitte.

345 **Leitner.** The history of Dardistan. VII, 51, 109 p. 4to. 9 ill., 4 maps.
Very rare book, of which only 100 copies are printed.

346 **Lendl** A. Uti levelek két világrészből. *38 színes képpel illusztrálva.* Bp.: Heisler és Kozol. 8°. 4 sztlan lev., 157 l., er. barna v.
Mellékelve szerző sajátkezű 4 l.-os levele és egy Lendl-párti röpirat.

347 **Lettres galantes** et de voyages, dans les quelles on décrit les meurs, les coustumes... d'Italie, d'Hongrie, d'Allemagne etc. Paris: Loysan, 1671. in-16. 11 feuill. inn., 1 feuill. blanc, 178 p., veau brun d'époque, petits fers.

348 **Lewisohn** L. Gegen d. Strom. Eine amerikanische Chronik. Frankfurt A/M.: 1924. 8°. 300 S. O. L.

349 **Lilius** Zacharias Orbis breviarium fide compendio. (in fine) Florentiae: Ant. Misocominus *1493.* small 4to 130 unn leaves Half calf.

Extremely rare *incunable.* Roman lett. 26 long lines. With fine woodcut border on the frontispiece (a3b). Very precious geographical work. Fine copy.
Páratlanul ritka és értékes földrajzi ősnyomtatvány. 130 sztlan levele 26 egyhasábos sorral. Szép fametszetű keretképpel (az a3b oldalon). Tökéletes példány. — Hain 10101.

359 **Lipszky** J. Mappa generalis regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae Slavoniae et conf. militarium magni principatus Transsilvaniae Pestini: 1806. 4°. 12 vászonra húzott remek térképlap.
Igen ritka. Remek példánya ennek a legszebb magyar térképészeti munkának. — Very fine and famous Hungarian atlas.

360 — Repertorium aller Oerter u. Gegenstände d. in d. v. J. v. L. in 12 Blättern herausgegebenen Charte d. Königreiche Ungarn, Kroatien, Slavonien etc.... vorkommen. — Repertorium locorum objectorumque in XII. tabulis mappae regnorum Hungariae... occurentium. Budae: Univ. 1808. kis-4°. 4 sztlan lev., 765 l., 1 sztlan lev., 164 l. 12 statisztikai tábla, er. rózsaszín kötés.
Igen ritka.

361 **Livingstone** D. Letzte Reise von D. L. in Centralafrika von 1865 bis zu seinem Tode 1873. Verwollständigt durch e. Bericht über seine Leiden u. letzten Augenblicke nach d. Erzählungen seiner treuen Diener Chuma. *Mit 2 Portrait, 4 Karten, vielen Illustrationen u. Facsimiles.* Hamburg: Hoffmann u. Campe, 1875. 8°. 2 Bde. Hled.
Mellékelve 3 újságkivágás Livingstoneról.

362 **Lóczy** L. A khinai birodalom természeti viszonyainak és országainak leirása. *200 rajzzal és egy térképmelléklettel.* Bp.: Term. Tud. Társulat, 1886. 4°. XIV, 883 l., fbőr.

Lantos XXI. aukciója. 1936.

Liptai Rhreda Pál

nyomdája

l.

Szabad Művészet

1949. 400. l.

Folyó sz. | Tárgy | Folyó mtr. | M

éretek				Egyes ár		Egyes össz.		Munkák össz.	
Négysz. mtr.		Köb-mtr.		kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.

R. sz. 149K. Rigler J. E. r.-t. Budapest.

Lipszky János

Budáról és Pestről készült térképét említi, képét közli

Lindner András cikke: Régi térképek.

Budapest, 1969. 6.sz.

48.l. c. hátsó borító belső oldala.

Lipszky János

1810-ben megjelent térképe, rendkívüli gondossággal készült.

Seenger Ervin:

A mai Váltert-rakpart szabályozása 1800 körül.

Budapest Régiségei.

1950. 575.l.

KERESZTÉNY SZOCIÁLIS GY

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-UTCA 61.

Tekintetes

Tisztelettel kérjük,

lis Gyermekvédő Szervezet kiránduló

segrádi-romok megtekintésének díját.

Hasonló irányu kérés

azért vagyunk bátrak tisztelettel

31, augusztus 7. 14, napjára a kedve

nyek , melyek az előbbi kérelmeket t

LIPSZKY János

FODOR Ferenc: A magyar térképirás.
Bp. 1952-1954. 1-3. kötet
179. sz.

Lipszky János
térképész

Lázár
2

Durst. 17, 18. l.

MOB kr. 3348.

LIPSZKY János (1766-

ifj. Bartha Lajos: Újabb adatok Lipszky János életéhez és munkásságához. = Hadtörténelmi Közlem. XXXI. évf. 4. sz. 1984 624-636. p.

Priszkosz rétor 256, 420, 461
Pulszky Ferenc 266, 440 - 447, 4
Pyrker János 460
½ m
Raab, Georg 166, 180, 389, 452
Racine, Jean 83
Raffaello, Giovanni Santi 14, 15
56, 57
105, 1
183, 2
359, 3
Raffalt, Ignaz 177, 189, 194, 19
Rahl, Karl Heinrich 252, 254, 41
Raimondi, Marcantonio 22, 26, 44

Lipszky János
térképén

M.D.K.

Mappa generalis Regni Hungariae.
Pestini, 1806.

Dr. Csorba Károly: A közigazgatás területi reformjai
Városi Szemle, 1947 – 95 lap

Lipszky

1810-ben kiadott egy Budát és Pestet ábrázoló térképet, mégen a kergitniget csupán mint rom van jelölve, s ez a ferencrendiek kezeplomo volt -

Gárdonyi Albert, Buda és Pest a Tabánjával dött, Bp. 1941

641

Lipsky János MDK

Kardos Ferenc rézmetsző Prixner Godolfreddal együtt metszette Lipsky Jánostól tervezett Magyarország térképét 1810-ben.

Kat Bratislavy 103. 291 l.

mdk.

Lipszky János

rézmetszetű térképe 1810. Buda
és Pest beépített területeit ábrázolja
Az első pontos áttekintő térkép.

Bertalan Vilmos: A Kiscelli Múzeum 23. L
Bp. 1962.

Dear Mr. Taylor

Thank you very much for your letter of the 15th inst.
and for the information you have given me.
We will make full use of it.

Yours very truly,

J. B. [illegible]
Sec.

M. D. K.

LIPSZKIJ, Johann
– Carl Stein:

Buda és Pest térképe. 1810. (Repr.)

Preisich Gábor: Bp. városépítésének
története ... Bp. 1960.

Lipszky

térképét

1800. Vármegyebeli helyzetek fekvése delineátiójának Mappátor Lipszky hadnagynak hozzátett observatiókkal lett megküldése. (Jk. 232. n)

Galg Postom

I. r. 26. l.

4.) Elnök úr ezután előadja, hogy nézete szerint az amphitheatrum és környéke területének kisajátítása és azután azon kérdés oldandó meg: ki tulajdona lesz az amphitheatrum? – A kisajátítást illetőleg megjegyzi, hogy ez sürgösen szükséges, mert a történt bérbevevések egy és mulva tétetnek, s a 14. parczella az illető tulajdonosok kezeibe mennek vissza. – Időközben meghozatott a kisajátítási törvény is, és a műemlékek fentartásáról szóló és az tijabb-sigy a végleges kisajátítások

./.

Lipszky

főhadnagy

sér képesz

lásd

Levéltári Közlemé-

nyek

1946. 188-1

Baudelaire, Verlaine, Huysmans, Bloy, Bourget, Bazin, Jammes,
ai szem-
ározni s
'árizsban
n kiegé-
, a máso-
Munkája
t meg a
asábjain.
irodalmi
yar szel-
ol króni-
saiban a
rgykörö-
arországi
a keresz-
magyar-
utatásai-
ötte, ahol

Lipszky Ferenc
térképkerítő

l.
Kazinczy Erdlev
5, 179. l.

külön is megjelentek a Nyelvtudományi Közlemények 48. kötetének 3. füzetében. Elkészítette továbbá „Bevezetés a fonológiába" című munkájának ismertetését a Revue des Etudes Hongroises számára; ugyanott jelennek meg az első hozzászólások is e munkához A. Sauvageot és L. Novák tollából. Ezenkívül néhány kisebb cikke jelent meg a Magyar Nyelv és a Magyarosan folyóiratokban.

Dr. Lelkes István (1905, Körmend, Vas m., róm. kath.), okl. középiskolai tanár (prof. Eckhardt), 400 pengős ösztöndíjjal a magyar-francia szellemi kapcsolatokra vonatkozó eddigi munkásságát folytatta. Foglalkozott minden nevesebb Magyarországon 1848—1914 között megfordult francia utazó hazánkról írt munkájával, fényt derített itt tartózkodásuk körülményeire, felkutatta magyar ismerőseiket s különböző szempontok szerint csoportosítva ismertette Magyarországról alkotott véleményüket. Különösen nagy figyelmet szentelt annak, hogyan rajzolják a nálunk járt franciák a magyar karaktert, a századvégi liberális politikát, milyen véleménnyel vannak a magyar irodalomról és művészetről és milyen jövőt jósolnak a magyarságnak multja, faji adottságai és az általános európai helyzet tekintetbevételével. Tanulmánya részben a Nouvelle Revue de Hongrieban, részben a Revue des Etudes Hongroisesban jelenik meg.

M.D.K.

Lipszky József, uradalmi főmernök

1870-ben Recsk körség úrbéri térképét készíti sűrűen tusrajzzal. 1879-ben kimutatást készít Eger belsőségének kiterjedéséről.

Heves megye müemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 360. old.

Liptai

Szerepel a Vasas Képzőművészkörök

országos kiállításán

Nagyvaca 1965 nov. 24

LIPTAI József asztalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 136.

LIPTAI József mérnök

A kulapusztai kastélyhoz tartozó vadaskert valószinű tervezője 1758

KOPPÁNY Tibor: Ozora és uradalmának építészete a 18. században. = A Wosinsky Mór Múzeum Évkönyve XVII. (1992) 241, 247.p.és ill.

Liptai Sándor

1921

Ki tud vola?

tek. Elnökséget értesiteni, hogy
t szóbeli értesités szerint Foerk
ugja.

ló magasabb rangosztálya,
tagnak, csupán a VIII. fi
letmények állapittattak m
Tekintve tehát,
számlát helyesen érvénye
forgó utiszámlát is az er
K érvényben való hagyása
Budapest, 1922.
A számvevőségi fő

DMDK.

Liptai Tamás

Kiállitási kritika

Ikarus 1966 nov.16.

Liptai Tamás.

a fehérvári Ifjúsági Klubban szobrai szerepeltek.

S.A.: Őszi beszélgetés a műteremben.

Fejérmegyei Hírlap, 1971. okt. 17.

MDK.

Liptai Tamás

Kiállitási kritika

Nógrád 1966 okt.3o.

MDK.

Liptai Tamás

Kiállitási kritika

Nógrád 1966 okt.3o.

Liptai Tamás

MDK

Szerepelt a kiállitáson.
/VTRGY kulturtermében/

Szoborportréja.

—: Vasas képzőművészek kiállitása.

Fejér Megyei Hirlap. 1963. jan 24.

ezés	Ha a tárgy eladó, mi az ára?

64
1900 May

Az 1900. évi párisi nemzetköz

ÁRUJEG

A kiállító neve vagy czége: .....

A kiállító lakóhelye (vármegye, posta, t

A csoport és alcsoport, a melybe a tárg

A bejelentő ív száma: 3677

Hány málhadarabból áll az egész külde

A tárgyak

Sorszám	Megnev

Lipták és társa

Alpár Ignác
tervei szerint
épitetik a Magy.
Alt. Hitelbank
Ipesti palotáját

MÉ. 1914. 9-10. sz.
(A Magyar Alta-
lános Hitelbank
palotája, képek
kel.)

OILSYRUP

PROF.

DR.

DĚJOVSKY

ZAKAL

ÁLMÁN

AZ

ISZKLERÓZIS

LLEN

HASZNÁLAT UTÁN

ENSZERE. ◆ KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN.

VEZÉRÜGYNÖKSÉG:

ERMANN BUCUREȘTI, CALEA MOȘILOR 31.

LEVÉL A GYÓGYULTAKTÓL *

MDK

Dr. Lipták épitész

Épitő Ipar, 17.sz. 191o. ápr. 24. 184 l.

RECTORI HIVATALA, BUDAPEST.

nyai közül

manach,

nrend, továbbá

szeptember 15-én tartott egyetemi

ntések egy-egy példányát tisztelettel

hogy a ..... bölcs

ori hivatalt viszont szerencséltetni

Lipsky J.

MDK

Repr.: Térképe 1810 -ből.

82.o. 68. kép.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

Lipszky János (1

szedlicsnai

térképész, ezredes

1766 – 1826.

irod

Rexa Dezső:

A pestbudai Lipszky.

Pestbudai Muzeum

1947. 1. sz. 13 – 28.

hásáb.

Fentikészítette klasszikusnak elismert magyarországi térképét. L. a katonai földrajzoló bizottsághoz volt vezényelve s itt szerezte meg szakhudását. Magyarországi térképéhez Pesten 1803. ban fordits

2) Kezdtek metszeni a la-

pokat s a teljes mappa
1806 és 1808 között jelent
meg. A lapok egy részet
Karacs Ferenc metszette
Lipszky Budavár és Pest-
ről, ig készitett térképet,

mely 1810-ben jelent meg.
A térkép címe Plan der
beyden Königl. freyen
Hauptstädte Ungerns Ofen
und Pest, seiner Kaiserl.
Hoheit, dem Erzherzog
Joseph Palatin von Ungern
Gewidmet in aller Un-
terthänigkeit — von Jo-
hann von Lipszky — K. K.
Husaren Obrist. Heraus-
gegeben von Schreyvogel
& Riedl. Gestochen von
Carl Stein. — Wien & Pest
1810. A térkép tükör mé-

rete 135 x 93.5 cm.
(Részletesen leírva Rexa D.
cikkében.) Lipszky minden
háznak alapraj zát adja.
A térkép repertoriuma
mindezideig ismeretlen.

Lásd Szinnyei:
Magyar Irók -

KIR. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

ster Gyula urnak,
z.bizottsága elnökének,
Budapest.

rcius hó 18-án, 177. sz.a.kelt becses át-
ssal van szerencsém dr.Éber László
mosoni utiszámláját 36 K. 40 fillérre
el visszaküldeni.
dapest 1908 március hó 26-án.

work. London 1729. Folio, 11 unn. leaves. 410 p. 6 unn. leaves 43 unn. leaves splendid contemporary brown calf. gilt top.
Monumental Work. With two very fine plate (engravings)

335. — Károly III. magyar király és német krómai császár aláírásával ellátott sebész orvosi diploma (Tobias Joseph Johann Kern Operator részére. Folio, 3 pergamen lev., díszes initiálékkal.

336. — Kolb Gregorius. Series Romanorum pontificum. Tyrnaviae: Soc. Iesu. Kis 4°. 2 sztlan lev. 360 l. 8 sztlan lev. díszes barna borjúbőrkötés (renaissance kötés).

337. — Les vies des femmes illustrés et celebres de la France. T. V. Paris: Grangé 1764. pet in-8, veau brun d'époque double filets, dos orné a nerfs, tranches dorées.

338. — Muretus Antonius Orationes epistolae, hymnique sacri. Ed. nova. Ingolstad: Sartorius 1592. Kis 8°, 8 sztlan lev. 605 l. igen díszes régi barna borjúbőrrel bevont fakötés, díszes arany szuperexlibrisszel, aranymetszéssel, bordázott háttal, csatokkal.

339. — Strack Friedrich: Eloah, Erhebungen d. Herzens zu Gott. Mit 1 Titelkupfer. Frankfurt: Bronner 1826. Kl. 8° XIV, 384 S. 1 unn. Bl. díszes vörös fbőr dús aranyozással filettel, hátaranyozással, aranymetszéssel és belső csipkézettel.

340. — Pergamenre írt diploma. Céhlevél. (»Artickuls Brieff einer Ehrsamben Knappenschafft des Leinlőwer Handwercks.«) 4°. 6 levél, pazar kiállítású arany és piros betűkkel, iniciálékkal díszitve, díszes vörös bőrkötés, filetekkel, superexlibrisszel zsinóros lelógó pecséttel.

341. — Piros fbőrrel bevont pompás doboz, dús hátaranyozással, arany keretdíszekkel és arany oldallapokkal haránt 8°. Tartalma: emléksorok, virágképek, igen szép, színes gobelinszerű műhímzések.

342. **Krüger** Paolo Memorie. Milano: 1903. in-8. 296 p.
Avec portrait du K.

342a. **Kubin** Alfred. Fünfzig Zeichnungen. München: Langen 1923. 4°. 50 S. O. L.

343. **Kü'földiek az összeomláskori Magyarországról.** Fraccaroli: Ungheria bolsevica. — Tissayre Ch.: La Hongrie mutilée. — Tissayre: L'Ungheria mutilata, 3 k.

344. **Lacombe** Francis. Histoire de la monarchie en Europe. Paris: Amyot 1853—1855. in-4, 4 vol. demi chagrin vert, dos richement orné a nerfs, petits fers.

345. **La Monnoye** B. Poesies nouvelles. s. d. pet in-8 3 feuill inn 279 p. 3 feuill inn veau brun d 'époque, dos orné a nerfs, petits fers.

346. **Landemont** C. de, L'Europe et la politique orientale 1878—1912. Paris: Plon 1912. in-8. 377 p.

347. **Lazius** Wolffgang: Historische Beschreibung d. Welt berümbten Kayserlichen Hauptstatt Wienn in Oesterreich. Wien: Abermann (1619.) Kl. Folio, 15 unn. Bl. 5 Bde in 1. Prächtiger Kalbsled. d. Zeit.
Mit herrlichen Titelkupfer.

348. **Leger** Louis. Le Panslavisme et l'intéret français: Paris: Flammarion s. d. in-8, 360 p.

349. **Lehel,** Fr. Notre. art dément. Quatre études sur l'art pathologique. 69 illustrations. Paris: Povolozky 1926. in-8, 122 p.

350. **Lescure** M. Jeanne Darc. L'Héroine de la France. Illustré de douze gravures sur acier par Léopold Flameng. Páris: Ducrocq 1866. gr. in-8 XI, 616 p. demi veau bleu avec arms au centre, dos orné a nerfs, tranche dorée petits fers.

351. **Le Spectacle de la Nature** ou Entretiens sur les particulerites de l'histoire naturelle. A la Haye: Neaulme 1743—1748. pet in-8, 2 vol. veau brun d'époque, dos orné a nerfs, petits fers.
Avec 25 planches.

352. **Letourneau,** Ch. L'Évolutiun de la morale. Paris 1887. in-8, XX. 478 p. Toile.

353. **Licht** Hans Beiträge zur antiken Erotik. Mit 16 Lichtdrucktafeln. Dresden: Aretz 1924. 8° 229 S, O. L.

354. **Liman von Sanders** Cinq Ans de Turquie. Avec 16 cartes. Paris-Payot 1919. in-8, 378 p.

355. **Lipszky** Joannes Mappa generalis regni Hungariae partiumque adnexarum—Croatiae, Slavoniae ... Pestini 1805. (1858—1861.) 9 remek rézmetszetű, képekkel díszített, térképlap, folio, er. zöld v. védőtokban.

356. **Liszt** Ferenc. Chopin. L. F. u. franciából. Bp.: Franklin 1873. 8°. 157 l.

357. **Lloyd-George** David. The truth about reparations and war debts. London: Heinemann 1932. 8 vol. 150 p. cloth.

358. **Loderecker** Petrus. Dictionarium septem diversarum linguarum, videlicet Latine, Italice, Dalmatice, Bohemice, Polonice, Germanice, et Ungarice. (In fine:) Pragae: Ottmar 1605., haránt 4° 8 sztlan lev. 68 iv. 272 sztlan lev. egykorú perg.
Szabó I. 399.

359. **Lombardia.** Parte II. 403. inciosioni in nero, 4 tavole a colori fuori testo, 1 carta geografica. Cart.

360. **Lonovics** J. Népszerű egyházi archeologia. Bécs: Sommer 1857. 8°, 3 k., fv.

361. **Luigi,** G. de. Il Mediterraneo nella politica Europea. Napoli (s. d.) in-4. 506 p.

362. **Lukács** Gy., A modern dráma fejlődésének története. Bp.: Franklin 1911. Kis 8°. 2 k. fv.

363. **Lützow** Bohemia. An historical sketch. London: Dent. 1920. small 8vo 359 p. red. cloth (Everymans library).

364. **Lyautey** Pierre. Le Drame Oriental et le role de la France. Paris: 1924. gr. in-8, 259 p. 6 cartes geographiques.

365. **Machiavelli** Nicolaus. Princeps ex Sylvesti Telii fülginalis traductione. Francofurti: Zetzner 1608. in-16, 264 p. 8 feuill inn. velin. Ajouté. Brutus Steph. Junius Vindiciae contra tyrannos de principis in populum. Francofurti: Zetzner 1608. in-16 6 feuill inn, 281 p. 2 feuill inn velin.

366. **Mac Neill** Swift J. G. The constitutional and parliamentary history of Ireland till the Union. Dublin: Talbot press 1917. 8vo XXXI, 515 p. blue cloth.

367. **Macrobe** Ambroise. La Flore pornographique. Glossaire de l'école naturaliste extrait des ouvres de M. Emile Zola et de ses disciples. Paris Doubleelzevir 1885. in-8, 226 p. toile.

368. **Madách** Imre. Az ember tragédiája. Drámai költemény. Kiadja a Kisfaludy Társaság. Pest: Emich 1861. Kis 8° 218 l. 1 papírszelet fv.
1. kad. Páratlanul ritka. Szép példány.
Hozzákötve:
Hugo Victor: A századok legendájából. Ford. Szász Károly. Kiadja a Kisfaludy Társaság. Pest: Emich 1862. Kis 8° XVII. 160 l. 1 sztlan lev.

Lantos könyvesboltja és tud. antiquariuma, Bpest, IV., Múzeum-körút 3.

XXIII. aukciója
1936. nov.

Lipszky János

huszárőrnagy,
térkép rajzoló

Magyarország térképe
1810-ből, rézre met-
nette Karacs Ferenc.

Lauringer Ernő:

A Sopron városi
múzeum térképgyűj-
teménye.

Soproni Szemle

1942. 20. l -

Lipszky János,
szedlicsnai
térképrajzoló

cród
z

Pilch Jenő: Erdély
katonai helyrajzi
leírása 1822-ből.
Hadtört. Közl.
1935. 107. l. (A ϕ
térkép reprodukciója
val.)

ϕ Lipszky-féle
térkép 1810-
ból való

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lipszky Joannes

l. Epergyensy 1929

4. l.

23. A megyaszói ref. templom bástyafa zására .....

24. Az abai róm. kath. templom belső költségeihez való hozzájárulás .

25. Az abaujalpári ref. templom helyi költségeihez való hozzájárulás .

26. A baktalórántházai műemléki jelle plébániatemplom tatarozási költs hozzájárulás .....

27. Az apácatornai róm. kath. templ si költségeihez való hozzájárul

28. Topográfiai és egyéb kiadványokr

29. Fényképgyüjtemény gyarapitására

30. Propaganda-célokra felhasználhat és nyomtatványokra .....

31. Könyvtár gyarapitására .....

32. Könyvtár katalogizálására .....

Lipsky János

kartogr.

l.

Eperjesy 1929

97 l.

100 l.

74/97 : 467

k felett az elvonult zivatar után is sűrű fel-
. Jobbra épület csoportot látunk és az előtér-
~~[illegible]~~ asszony a hasábba ~~[illegible]~~ csapódott
ni akarja. Barna hajat simára fésülve ~~[illegible]~~,
ujja bő, dereka piros, szoknyája sötét ~~[illegible]~~ és
ól balra a mester jelzése ez: „Manheimer."

onra, méretei 76 : 130 cm.
ctober 8-án
~~ban~~ (az 56291/96 sz. rendelet alapján

ott 1897. február 2-án (80/97) s az elszá-
vétetett 1897. III. 25-én a 13050 sz. leirat.

én a 76633 sz. leirattal ~~a~~ pétervári és mosk-
ugedvetett át (579/99), de nem Küldték
kezett 1899. XI. 21-én (616/99).

Lipszky János

l.

Kazinczy Lev

XIX. 325,62 i-l.

Hivatalos tisztelettel

r hó 28.-án.

Fraknói Vilmos s.k.

orsz. főfelügyelő.

Felső magyarország IX. 167

Kikiáltási ár pengőben

1478. LINDENAU, GRAF VON, Bemerkungen eines Veteranen über edle Pferde. Braunschweig, 1831. 8r., fűzve . . . . . 2.—

1479. LINDHEIM, ALFRED VON, Erzherzog Carl Ludwig. 1833—1896. Ein Lebensbild. Wien, 1897. 4r., eredeti vászonkötés . . . . . 4.—

1480. LIPSIUS, JUSTUS. Manuductiones ad Stoicam philosophiam. Antverpiae. EX OFFICINA PLANTINIANA. 1610. 4r., fűzve . . . . . 5.—

1481. LIPSZKY, JOANNES, Mappa generalis regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et conf. militarium magni principatus Transsylvaniae. 12 vászonra húzott rézmetszetű térképlap. Pesthini, 1806. 4r., félbőrkötésű egykorú tokban 24.—

1482. A BR. LIPTHAY-CSALÁD LEVÉLTÁRÁNAK LAJSTROMA. Történelmi értékű regetákkal. XVIII. századvégi kézírás. Folio, félbőrkötés . . 10.—

1483. LIPTHAY SÁNDOR, Az ellenzék sérelmei. Pest, 1847. 8r., fűzve . . . . . 3.—

1484. LISBONNE, E., La navigation maritime. Paris. 8r., fűzve . . . . . 1.—

1485. LISZT, FRANZ, Des Bohémiens et de leur musique en Hongrie. Paris, 1859. 8r., fűzve . . . . . 3.—

1486. LITKAY ANDOR, A Porlaky család. Regény. Pest, 1871. 8r., 3 kötet, fűzve . . . . . 1.—

1487. LIVIUS, T. PATAVINUS, Latinae historiae principis decades tres cum dimidia. Beati Rhenani & Sigismundi Gelenij doctiss. in hunc autorem Annotationes. Basileae, Hervagius. 1549. 2r., XVIII. sz. végi rong. félbőrkötésben . . . . . 20.—

1488. LIVIUS, TITUS PATAVINUS, Historiarum ab urbe condita libri qui aupersunt XXXV. Recensuit J. N. Lallemand. Paris. Barbou. 1775. K. 8r., 7 kötet, borjúkötések aranyvágással. Finom velinpapíroson . 20.—

1489. LIVIUS, TITUS VON PATAVIUM, Römische Geschichte. Wien u. Prag, 1798—99. 8r., 10 kötet, papírkötések . . . . . 6.—

1490. LOCK, JOHANNES, De intellectu humano. Londini: Johan. Churchil. 1701. K. folio, préselt disznóbőrkötés. (Az arckép hiányzik!) Igen ritka! . . 25.—

1491. LOCKE, Abrége de l' essai de Monsieur Locke, sur l'entendement humain. Geneve, 1788. 8r.. fűzve 1.—

1492. LÓNYAY MENYHÉRT GR., Közügyeinkről. Nézetek Magyarország pénzügyi állapotáról. Bpest, Ráth, 1873. 8r., fűzve 1.50

1493. —, A banküg. Bpest, Athenaeum, 1875. 8r., fbörkts 2.—

Kikiáltási ár pengőben

1494. LÓRÁND BÉLA, Liebe im Leben, Liebe im Sterben. Ein neues Buch der Liebe. München, 1865. 8r., fve 1.—

1495. LOTICHIUS, PETRUS SECUNDUS, Poëmata omnia. Amstelaedami. Ex officina Schouteniana. 1754. 4r., 2 kötet, arannyal préselt disznóbőrkötés, címeres ex-librissel. (Az első kötet kötése kissé sérült!) . . . . . 10.—

1496. LOTH, ARTHUR, Saint Vincent de Paul et sa mission sociale. Paris, 1881. N. 8r., er. félbőrkötés . . 6.—

1497. LOVAGJÁTÉK A HUNYADIAK KORÁBÓL. Budapest, 1902. Har. 8r., fűzve 1.50

1498. LOVÁSZATI MŰ NÉMET NYELVEN. XVIII. sz. végi német kézirat ismeretlen szerzőtől. K. folio, bőrkötés . . . . . 16.—

1499. LÖHER, FRANZ VON, Die Magyaren und andere Ungarn. Leipzig, 1874. 8r., vászonkötés . . . . 3.—

1500. LÖHR, J. A. C., Die Natur und die Menschen. Wien. 1820—21. 8r., 3 kötet, papírkötések. Néhány színes rézmetszettel 2.50

1501. LUCANUS, M. ANNAEUS, Pharsalia. Vindobonae. Degen. 1811. Nagy 4r., kissé sérült maroquin-félbőrkötés. SCHRAMM, RAHL és több bécsi művész rézmetszeteivel . . . . . 28.—

1502. LUCIANI SAMOSATENSIS, Opera. Amstelodami, 1743—46. 4r., 4 kötet, régi bőrkötések . . . . 20.—

1503. LUCIANS VON SAMOSATA, Sämtliche Werke. Wien u. Prag, 1797—98. 8r., 6 kötet, papírkötések 3.—

1504. LUCRETIUS, T. CARUS, De rerum natura libri sex. Argentorati. 1808. 8r., félbőrkötés . . . . 3.—

1505. LUDWIG, KÖNIG VON BAYERN, Gedichte München, 1829. 8r., 2 kötet, bőrkötések . . . . 2.—

1506. LUKINICH IMRE, Erdély területi változásai a török hódítás korában. 1541—1711. Bpest, Akadémia, 1918. 8r., fűzve . . . . . 3.—

1507. LUNIG, JOHANNES CHRISTIANUS, Publicorum negotiorum ab Augustissimo Romanorum imperatore, universis Europae regibus S. R. I. electoribus... Francofurti et Lipsiae. 1694—1702. K. 4r., 2 kötet, bőrkötések . . . . . 6.—

1508. LUSTKANDL, WENZEL, Das ungarisch—österreichische Staatsrecht. Wien, 1863. 8r., fűzve . . 2.—

1509. LUTHER, MARTIN, Colloquia, oder Christliche Nützliche Tischreden Doctoris Martini Lutheri. Leipzig. 1577. Folio. Préselt disznóbőrkötés . . 40.—

1510. LÜBKE UND CARL LÜTZOW, Denkmäler der Kunst. Stuttgart, 1884. Haránt folio, er. félbőrkötés.

85 **Budapest. Ágai** A. Utazás Pestről—Budapestre 1843—1907. Képeit rajz. Bér D., Garay Á., Homicskó A. stb. Bp.: Pallas, 1908. n.-8°. 446 l., er. kék v.

Mellékelve a szerző 2 l.-os sajátkezű levele és a Borsszem Jankó egy száma.

86 — **Bricht** L. A budapesti kereskedelmi akadémia története alapításától 1895ig. Bp.: Singer és Wolfner, 1896. n.-8°. VII, 296 l., er. barna v.

87 — **Budavár ostroma** 1849. V. 21. — Heldenmuthige Vertheidigung d. Stadt u. Festung Ofen. Könyomat, 38×27 cm.

88 — Az **1861-diki magyar országgyűlés emlék-képe.** Jelképes történelmy [sic] *festvény* összeáll.: *Tevely* F. és *Kollarz* F. Színes litográfiia, Kollarz F. remeke. Nyomt. Reiffenstein és Rusch. 84×61 cm.

Gyönyörű színes könyomatú kép, amelynek hátterében oszlopos szobrokkal díszített csarnok van, háttérben a vár. Az oszlopcsarnok lépcsőin és nyitott ablakaiban az országgyűlés tagjai láthatók. Köztük Deák Ferenc, Tisza Kálmán, Podmaniczky Frigyes, Scitovszky hercegprímás, Apponyi György, Majláth A., Bónis Sámuel stb.

89 — **Fejér** Gy. Honi városainknak nemzetünk kifejtülésére 's csinosbulására befolyássok. Pest: Heckenast, 1837. kis-8°. 92 l.

A 72—76. l.-on pesti kereskedők statisztikája 1836-ból.

90 — **Garay** J. Tájrajzok és utiképek. Pest: Hartleben, 1846. kis-8°. 192 l., félperg.

A Tollrajzok III. kőt. 1. kiad. Gödöllő, Mohács, Pécs, Péczel, Sárköz, Szekszárd, stb-ről szóló útiképek.

91 — **Gettinger** Th. Ungarns Hauptstädte. Pest-Ofen u. deren Umgebungen. *Mit 60 Abbildungen.* Pest: Heckenast, 1866. kl. 4°. 60 S.

92 — **Gööz** I. Budapest története. Bp.: Franklin, 1883. kis-8°. 191 l.

Képekkel.

93 — **Haeufler** J. V. Buda-Pest. Historisch-topographische Skizzen von Ofen u. Pest u. deren Umgebungen. *Mit cromolithographirten Plänen v. Ofen u. Pest u. deren Umgebungen sammt 12 Ansichten u. mehreren historischen Illustrationen.* Pest: Emich, 1854. kl. 8°. 3 sztlan lev., 323, 131, 84 l., er. v.

3 remek térképpel ill. tervrajzzal.

94 — **Hevesi** L. Budapest u. seine Umgebungen. Bp.: Ráth, [1873]. kis-8°. 281 l., fv.

Képekkel.

95 — — Karczképek az ország városából. Bp.: Franklin, 1876. kis-8°. 4 sztlan lev., 304 l., er. v.

96 — **Hunfalvy** J. és **Rohbock** L. Budapest és környéke. Eredeti képekben rajz. R. L. Aczélba metszették korunk legjelesebb művészei. Pest: Lauffer és Stolp, 1859. 8°. 2 sztlan lev., 243 l., er. díszes v., dús aranyozással, aranymetszéssel.

24 (az összes) acélmetszetű képpel. Ritka. Remek példány.

97 — **Jankovich** A. Pesth u. Ofen mit ihren Einwohnern. Ofen: Univ., 1838. 8°. XVI, 261 S., 2 Taf. Hl.

98 — **Lewenklaw** v. Ameulburn H. Neuwe Chronica Türckischer Nation von Türcken selbst beschrieben. Franckfurt A/M.: Wechel, 1595. Folio. 4 sztlan lev., 535 l., díszes régi barna borjúbőr, igen dús hátaranyozással, bordázott háttal.

Páratlanul ritka korai nyomtatvány. Buda és Pest abszolút ritka, XVII. sz.-beli rézmetszetű képével. Kifogástalan példány.

72 **Bonfinius** A. **Sambucus** J. Antonii Bonfinii Rerum Ungaricarum decades quatuor cum dimidia. Basileae: Ex officina Oporiana, *1568.* folio. 12, 923 l., 7 sztlan lev., fbőr.

Ennek a páratlanul értékes és ritka magyar történeti műnek kifogástalan példánya. Szabó III. 570. — Fine copy of this precious Hungarian historical sourcebook.

73 **Bonn** M. J. Amerika u. sein Problem. München: Meyer—Jessen, 1925. 8°. 176 S.

Mellékelve újságkivágás.

74 **Bonsels** W. Indienfahrt. Frankfurt A/M.: Rütten—Loening, 1919. 8°. 259 S. Pap.

75 **Borchgrevink** C. Das Festland am Südpol. Die Expedition zum Südpolarland in d. Jahren 1898—1900. *(Mit 321 Text-, 5 bunte Abb. u. 6 Karten.)* Breslau: Schottlaender, 1905. gr. 8°. 609 S. O blauer L.

A szerző névjegyre írt sajátkezű aláírása belekötve. Mit eigenhändigen Unterschrift des Verfassers auf e. Visitkarte.

76 **Born** J. Voyage minéralogique fait en Hongrie et en Transilvanie. Paris: Serpente, 1780. pet. in-8. XVI p., 2 feuill. inn. 406 p., demi toile bleue.

77 **Bozóky** A. Római világ. Művelődéstörténeti rajzok. *Számos képpel.* Bp.: Ráth, 1884. kis-8°. 2 k. er. piros v., dús aranyozással, aranymetszéssel.

78 **Bozóky** D. Két év Keletázsiában. I. China és Korea. *258 képpel.* Bp.: 1911. n.-8°. 7 sztlan lev., 532 l., er. sárga v.

79 **Braun** K. — Wiesbaden. Reiseeindrücke aus d. Südosten. Stuttgart: Auerbach, 1878. 8°. 2 Bde in 1. Hl. mit Originalumschläge.

Nagy részében Magyarországról szól.

80 — Reisestudien. Stuttgart: Auerbach, 1875. 8°. 490 S.

80a **Bredetzky** S. Reisebemerkungen über Ungarn u. Galizien. Wien: Doll, 1809. kl. 8°. 2 Bde.

2 rézmetszetű képpel.

81 — Neue Beyträge zur Topographie u. Statistik d. Königreichs Ungarn. Wien u. Triest: 1807. kl. 8°. 352 S.

12 térképmellékelttel.

82 **Bright** R. Travels from Vienna through lower Hungary; with some remarks on the state of Vienna during congress, in the year 1814. Edinburgh: Constable, 1818. small 4to. XVIII, 642, CII p. (Appendix: General view of the Kingdom of Hungary published in 1815 by prof. *Sennowitz* at Eperjes.) 1 slight of paper (Errata), mod. halfvellum.

Very rare. Contains 2 maps and 10 plates (views of Hungarian towns and 13 ill. in the text. Splendid copy. — Páratlanul érdekes leírása a XIX. sz. eleji Magyarországnak. *2 térképpel, 10 városképpel és 13 szövegképpel,* köztük Buda (280. l., Nyitra, Keszthely, Körmöcbánya, Pécs, Selmecbánya, Vác képei. Gyönyörű példány. A végén Sennowitz eperjesi tanár 102 l.-ú leírása Magyarországról.

83 **Brown** E. A brief account of some travels in Hungaria, Servia, Bulgaria, Macedonia, Thessaly, Austria, Styria, Carinthia etc. *With the [9] figures of some habits and remarkable places.* London: Tooke, 1673. small 4to. 5 unn. leaves, 144 p., 3 unn. leaves, contemporary brown calf.

With 9 plates. 1. ed. Complete copy. — 9 rézmetszetű képpel. 1 kiad. Igen ritka. Tökéletes példány.

84 **Bubics** Zs. Magyarországi várak és városoknak a M. N. muzeum könyvtárában létező fa- és rézmetszetei. Bp.: Egyet. ny., 1880. 4°. VIII, 104 l., fv.

21 képmellékelttel.

Hozzákötve:
Neueste geographisch-historisch u. statistische Beschreibung v. Ungarn u. d. Banat, Sklavonien, u. Syrmien, Kroatien, Dalmazien. Schwabach u. Lpzg.: Mizler, 1795. 2 unn. Bl., 500 S.

344 **Leipzig.** Ein Blick in d. Wesen u. Werden einer deutschen Stadt. Lpzg.: 1913. 8°. 188 S. Hperg.
Mit 19 Originalholzschnitte.

345 **Leitner.** The history of Dardistan. VII, 51, 109 p. 4to. 9 ill., 4 maps.
Very rare book, of which only 100 copies are printed.

346 **Lendl** A. Uti levelek két világrészből. *38 színes képpel illusztrálva.* Bp.: Heisler és Kozol. 8°. 4 sztlan lev., 157 l., er. barna v.
Mellékelve szerző sajátkezű 4 l.-os levele és egy Lendl-párti röpirat.

347 **Lettres galantes** et de voyages, dans les quelles on décrit les meurs, les coustumes... d'Italie, d'Hongrie, d'Allemagne etc. Paris: Loysan, 1671. in-16. 11 feuill. inn., 1 feuill. blanc, 178 p., veau brun d'époque, petits fers.

348 **Lewisohn** L. Gegen d. Strom. Eine amerikanische Chronik. Frankfurt A/M.: 1924. 8°. 300 S. O. L.

349 **Lilius** Zacharias Orbis breviarium fide compendio. (in fine) Florentiae: Ant. Misocominus *1493.* small 4to 130 unn leaves Half calf.

Extremely rare *incunable.* Roman lett. 26 long lines. With fine woodcut border on the frontispiece (a3b). Very precious geographical work. Fine copy.
Páratlanul ritka és értékes földrajzi ősnyomtatvány. 130 sztlan levélen 26 egyhasábos sorral. Szép fametszetű keretképpel (az a3b oldalon). Tökéletes példány. — Hain 10101.

359 **Lipszky** J. Mappa generalis regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae Slavoniae et conf. militarium magni principatus Transsilvaniae Pestini: 1806. 4°. 12 vászonra húzott remek térképlap.
Igen ritka. Remek példánya ennek a legszebb magyar térképészeti munkának. — Very fine and famous Hungarian atlas.

360 — Repertorium aller Oerter u. Gegenstände d. in d. v. J. v. L. in 12 Blättern herausgegebenen Charte d. Königreiche Ungarn, Kroatien, Slavonien etc.... vorkommen. — Repertorium locorum objectorumque in XII. tabulis mappae regnorum Hungariae... occurentium. Budae: Univ. 1808. kis-4°. 4 sztlan lev., 765 l., 1 sztlan lev., 164 l. 12 statisztikai tábla, er. rózsaszín kötés.
Igen ritka.

361 **Livingstone** D. Letzte Reise von D. L. in Centralafrika von 1865 bis zu seinem Tode 1873. Verwollständigt durch e. Bericht über seine Leiden u. letzten Augenblicke nach d. Erzählungen seiner treuen Diener Chuma. *Mit 2 Portrait, 4 Karten, vielen Illustrationen u. Facsimiles.* Hamburg: Hoffmann u. Campe, 1875. 8°. 2 Bde. Hled.
Mellékelve 3 újságkivágás Livingstoneról.

362 **Lóczy** L. A khinai birodalom természeti viszonyainak és országainak leirása. *200 rajzzal és egy térképmelléklettel.* Bp.: Term. Tud. Társulat, 1886. 4°. XIV, 883 l., fűbőr.

XXI. aukció kat.

363 **Lóczy** *L.* A geographical, economic and social survey of Hungary. *With 4 plates.* Bp.: Pátria, 1919. 8vo. 121 p.

364 — A magyar szent korona országainak földrajzi, társadalomtudományi, közművelődési és közgazdasági leírása. *(I—IX táblával.)* Bp.: Kilián, 1918. 8°. VIII, 528. l.
Mellékelve újságkivágás.

365 **Longhi** G. L'origine del Danubio. Noriberga: Longhi, 1684. in-16. 5 feuill. inn., 286 p., velin d'époque.
36 szebbnél-szebb rézmetszetű városképpel. Köztük Bécs, Buda (2), Esztergom, Ersekújvár, Győr, Hatvan, Kassa, Nagyvárad, Pozsony, Székesfehérvár, Szolnok képeivel.

365a [**Losontzi** I.] Hármas kis tükör, melly a szent históriát, a magyar birodalomnak és Erdély országnak földjét, polgári állapotját és históriáját gyermekek számára leábrázolja. Rév-Komárom: Weinmüller Franciska, 1835. kis-8°. VI, 193 l., fbőr.
Magyarország és Erdély igen szép rézmetszetű térképeivel.

366 — Hármas kis-tükör, melly a magyar királyi birodalomnak... I. földleirását, II. mostani polgári állapotját s III. a magyar nemzet régi és ujabb történetét tanuló ifjak számára híven ábrázolja. *Magyarország és Erdély földabroszával.* Pest: Trattner és Károlyi, 1848. kis-8°. 328, 94, XVI l., fbőr.
Igen ritka.

367 **Loti** P. India az angolok nélkül. Bp.: Singer és Wolfner, 1908. 8°. 2 k. egyben, er. piros v.
A szerző 6 soros autogrammja belekötve. — With an autograph of the author (6 lines).

368 **Löher** F. Die Magyaren u. andere Ungarn. Lpzg.: Fues, 1874. 8°. 451 S. O. brauner Hled.

369 **Lubbock** J. A történelem előtti idők. Ford. *Öreg* I. *4 műlappal és 256 a szöveg közé nyomott fametszetű ábrával.* Bp.: Természettud. Társ., 1876. 8°. 2 k., er. v.
Mellékelve a szerző sajátkezű angolnyelvű levele 3 l. — With an autograph letter of the author.

370 **Lugos. Iványi** Ö. Lugos rendezett tanácsú város története. Szabadka: Horváth, 1907. 8°. 190 l., 1 sztlan lev.

371 **Mac Clure.** *Őry* I. Az éjnyugati átmenetnek Mac Clure általi fölfedeztetése. *8 képpel.* Pest: Lauffer és Stolp, 1863. kis-8°. 144 l., v.

372 **Madrid. Fred** W. Madrid. Mit 22 Vollbildern in Tonätzung. Berlin: Bard-Marquardt, 1906. kl. 8°. 62 S. O. L. (Die Kunst.)

373 **Magda** P. Magyar országnak és a határ őrző katonaság vidékeinek legujabb statistikai és geográphiai leírása. Pest: Trattner, 1819. 8°. 5 sztlan lev., III—XVIII, 586 l., 4 sztlan lev., pap.

374 **Magnus Olaus.** Historia de gentibus septentrionalium. Basileae: Ex officina Henricpetrina, *1567.* Folio. 48 sztlan lev., 854 l., remek egykorú disznóbőrrel bevont fakötés, bordázott háttal, kapcsokkal.
Az upsalai svéd érsek világhírű harcászati, természettudományi stb. tartalmú munkája. Sokszáz szebbnél-szebb szövegképpel (fametszetek) és iniciálékkal.

375 **Magyar** L. délafrikai levelei és naplókivonatai. Kiadta: *Hunfalvy J. Egy abrosszal.* Pest: Eggenberger 1857. 8° 92 l. fv.

1. kiad. Páratlanul ritka. Szép példány. Hozzákötve: a szerző párat-

Lipták Ervin M.D.K.

V. Kossuth Lajos u. 3. sz. épület müemléki helyreállitásának terve.

Müemlékvédelem 1967/1. 59.1.

Liptak Gabriella

textil

1928.

Érmuska 1930. 85. l.

Batthyányi Ferenc:

Egész alak, állva, kissé
nyát s baljában az asztalon le
tartja. Prém kucsmáját toll
tétbarna, szeme barna s szakál
a melynek újai kézfejvédővel
szárú topánja sárga. Derekát
asztal teritője kék; a falon p
vászon darabon e felirat olvas

COMES FRANCISCUS DE BA
REGNOR. DALM. CROAT. e
COLAP= ... VUN= SUPR
ET BOHE: REGIS. COSYSTL
NEC REGNI HUNG[redacted] PI

Olajfestés, vászonra, n
Lanfranconi E. gy

Liptiák Gáborné
ipamüvész

„Faragott asztal és szék"
(vegyes)

Zsigmondi: Hadúrenet a gicsnek.
Nők Lapja, 1971. január - 3 szám.

MDK.

Lipták György

Kiállitási kritika

Nógrád 1966 máj.1./?/

MDK

Lipták György

Kiállítási kritika

Nógrád 1966 junil.

MDK.

Lipták György

Képzőművészeti táborról

Ifjusági Magazin 1966 9.

M.D.K.

Lipták Ferenc, keramikus

Az Apátfalvi Kerámiaedénygyárban alkalmazásban állt 1894.-"Gyári munkás a Kőedénygyárban". -248.o.

Molnár László: Az Apátfalvi kerámiaedénygyár a XIX. század utolsó harmadában, / kb.1867-1894 között./ .241.o.

Az Egri Múz.Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

Lipták Ernéblt

sikdiszítés

1918 – 22

Éinusk 1930. 85. l.

Egész alak, állva s
támasztott parancsnoki
pazókája háromszor fodr
bajusza lebetetvált. Körül
nya s zsinóros nadrágja
kezében tartja, paszomán
padlózati teremből, hol a
mellett, a melyen pecsétes ler
látás, hol a hegyen va

Olajfestés, vászonra
Lanfranconi E. gy

LIPTÁK FERENC, papirosmester

Az apátfalvi papirmalomban dolgozott. A Bélapátfalvi R, kath. Plébánia Anyakönyvében szerepel 1841-ben, mint "papiros mester". ő 254.old. 9.jegyz

MOLNÁR LÁSZLÓ: Porcelángyártással kisérletezők Apátfalván 249.old.

AZ EGRI [illegible]ZEUM ÉVKÖNYVE, VII.köt.1969. Eger, 1970.
Alföldi Nyomda Debrecen.

LIPTÁK FERENC, papiros-mester

Bélapátfalván 1836-ban, mint papirosmester müködött. 1841-ben kötött ugyanott házasságot. Tekintve, hogy 1843 után a malom nem szerepel, valószinü, hogy megszünt müködni. 250.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Porcelángyártással kisérletezők Apátfalván 249.old.

Az ECRI MÚZEUM ÉVKÖNYVE, VII. köt. 1969. Eger, 1970. Alföldi Nyomda Debrecen.

FRANCISCUS LIPTÁK, papirmalmi munkás

Xxx A Bélapátfalvi R.kath.Plébánia Anyakönyvében szerepel 1831-ben, mint "opifex in Mol.Papyr". Az apátfalvi papirmalomban dolgozott. 254.old. 9.jegyz

MOLNÁR LÁSZLÓ: Porcelángyártással kisérletezők Apátfalván 249.old.

AZ EGRI MÚZEUM ÉVKÖNYVE. VII. köt. 1969. Eger, 1970. Alföldi Nyomda Debrecen.

Tárgy: [N&n galeria] meghívó az N&n galéria karácsony tamás vázlatok címu kiállítására
Feladó: nagy bálint <galeria@nagybalint.hu>
Dátum: Fri, 4 May 2007 17:00:51 +0200
Címzett: "N&n levelezolista" <nnngaleria@lists.c3.hu>

az **N&n galéria** tisztelettel meghívja önt és barátait
2007. május 9-én, szerdán 18 órára

N&n gallery cordially invite you and your friends on 9th may 2007, on wednesday at 6 pm
to the opening of the exhibition

sketches • vázlatok
tamás karácsony tamás

kiállításának megnyitójára

a kiállítást megnyitja balázs mihály építész • opening by mihály balázs architect

kurátor somogyi krisztina • curator krisztina somogyi

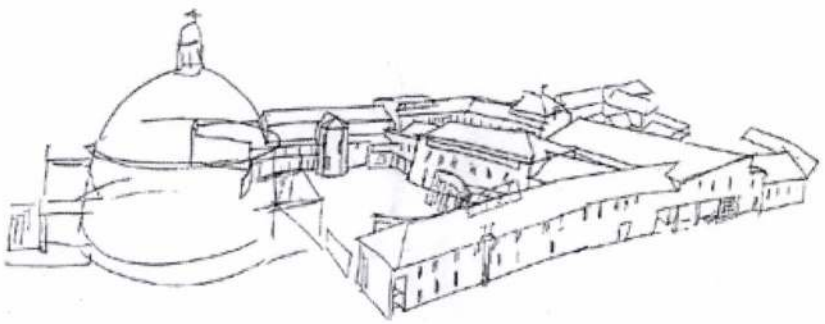

sketches
the exhibition of tamás karácsony

to sketch: to imagine, to be looking for, to change, to shape, to alter, to transform. to materialize. practically speaking, the house is already accomplished. it only has to be built. or not be built. the story is about the former, as well aas the latter. however, in the actual exhibition of tamás karácsony not the plans of more than 300 or the built houses of more than 50 are emphasized, but his sketches. since the houses are there, on the first sketches - the little handmade drawings being born constantly during designing, as automatically as speaking for others.
accordingly a sketch is not an initial bulk of thoughts, but the essence, the nub itself: the record of concentration and approach. pure formula free of any other intent. drafting, addressed to the inside rather than the outside. terse genre. frank. personal. searching itself. compared to the subsequent pieces of computer aided design the sketches let the humanity and pertinence be cauht in the architecture of tamás karácsony.
drawings do not aesthetize, they simply talk. naturally. they articulate the plan - a charge, a competition or a homework of a student are the same. they read the thoughts on the mind at the moment, yet universally as well. besides - nearly marginally - the drawings are fine. they are accurate, tangible, elementary. at the same time it is visible that they are created abandon. they are not forced, not exercises of style, not pursuing old forms. i think they are born from gladness. they owe openness. and empathy. verve. freedom.
the sketches of the beginning live on. they get prepared: they turn to be spectacles and even houses. however in the meanwhile they transform. they are drawn to stand out. because the process goes

like this.
„that is what i like in architecture: making compromises so that the house gets better. this attitude must have been generated due to my practice in university teaching. i am used to watch and see different plans, different in the core. i have to move them towards a good solution. according to me, the makings, the constraints are never hurtful in architectural practice. sometimes i am even happy about them, since it can happen, that the strict train of thought carried along - when no-one else talks - inside one's mind would result in something much rigider. reaction to situations bears the flimsiest solutions."
the exhibition in **N&n gallery** shows the approach and the rich crop of the past 25 years of tamás karácsony in two scales. the mass of plans and bulit works are presented streched in time: this provides a comprehensive image, creates context. as a pendant to this, the selection from the works of the past few years is connected to places and reveals the personality of the creator by personal gestures. hte whole image is something like his sketches: searching for essence, inspiring, ready to be construed, ready for further thinking. something that transforms on and on.
krisztina somogyi

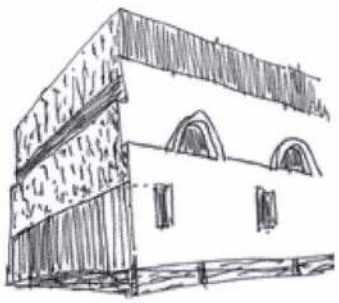

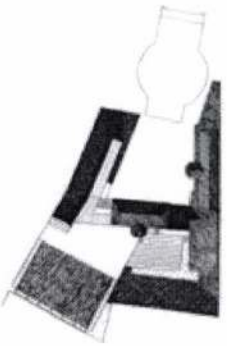

vázlatok
karácsony tamás kiállítása

felvázol: elképzel, keresgél, változik, alakul, módosul, formálódik, átváltozik. testet ölt. a ház tulajdonképpen már kész. csak meg kell építeni. vagy nem kell megépíteni. a történet szól erről is, arról is, de karácsony tamás mostani kiállításán a hangsúly nem a több mint 300 terven, avagy a több mint 50 megépült házon van, hanem a skiccein. a házak ugyanis már ott vannak az első vázlatokon - azokon a kis kézi rajzokon, amelyeket egy tervről való gondolkodás közben folyamatosan készít, mondhatni olyan automatikusan, mint ahogy más szóban fogalmaz.
a vázlat tehát most elsősorban nem gondolatkezdemény, hanem maga a lényeg: a szemléletmód és a koncentráció rögzítése. tiszta képlet, amely mentes minden egyéb szándéktól. megfogalmazás, ami nem kifele, hanem befele szól. tömör műfaj. őszinte. személyes. önmagát kereső. a későbbi, számítógépes látványtervekkel összevetve a vázlatokban karácsony építészetének emberi léptéke és helyénvalósága tűnik elő.
a rajzok nem esztétizálnak, egyszerűen szólnak. természetesen. a tervet artikulálják - legyen az megbízás, pályázat vagy egy hallgató munkája. az a gondolat olvasható ki belőlük, ami alkotójukat épp akkor, de egyben általánosabb érvénnyel is foglalkoztatja. emellett - mintegy mellesleg - a rajzok szépek. pontosak, konkrétak, lényegiek, ugyanakkor az látszik rajtuk, hogy önfeledt alkotások. nem kényszerből, nem stílusgyakorlatként, nem formakövetésként készülnek. azt hiszem, örömből születnek meg. nyitottság van bennük. empátia. lendület. szabadság.
a kezdeti vázlatok aztán tovább élnek. feldolgozásra kerülnek: látvány lesz belőlük és gyakran ház is. de közben újra alakulnak. rajzolódnak. mert a folyamat ilyen.
„én pont ezt imádom az építészetben: úgy kötni kompromisszumot, hogy a ház ennek köszönhetően jobb legyen. ez a hozzáállás biztosan az egyetemi, tanári gyakorlatomnak köszönhető. ahhoz szoktam, hogy mindig más és más hangulatú, alapállású tervek kerülnek elém, azokból kell továbblépni egy jó megoldás felé. az adottságok, a kényszerek az építészeti

gyakorlatban szerintem sosem bántóak, néha örülök is nekik, mert lehet, hogy az a szigorú gondolatmenet, amit - ha senki sem beszél bele - az ember önmagában végigvisz, sokkal merevebb dolgot eredményezne. a helyzetekre való reagálásból születnek a leglazább dolgok."

karácsony tamás szemlélete és az elmúlt, több mint 25 év igen gazdag pályája a **N&n galéria** kiállításán két léptékben látszik. a tervezett és megépült munkák összessége az időben szétterítve jelenik meg: ez átfogó képet ad, kontextust teremt. ennek pandanjaként a közelmúlt fontosabb munkáiból való válogatás helyekhez kötődik és személyes gesztusokon keresztül mutatja az alkotói személyiséget. az összkép talán olyan, mint a vázlatai: a lényeget kereső, inspiratív, értelmezendő, továbbgondolható. valami olyan, ami tovább alakít/alakul.

somogyi krisztina

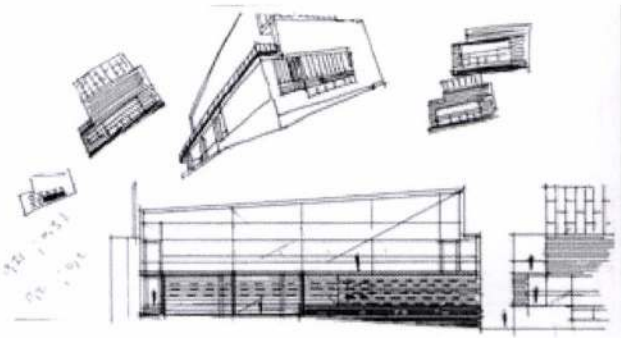

tamás karácsony

was born in mosonmagyaróvár, 1956.

he started his architectural studies in the hild józsef technical college for building industry in győr, 1970. he passed into university due to his results on a national professional competition. from 1975 to 1980 he was a student of the bme, faculty of architecture. he graduated from the department for public buliding design in 1980. his final design was on the rehabilitation of tetemvár (cadaver castle) in eger. the plan (potzner, balázs, karácsony) was awarded a graduate prize. he attended the viii. period of the master classes between 1984 and 1986. from 1987 he was an invited tutor of bme, faculty of architecture. since 1997 he has been a full-time university teacher, currently working as a reader. between 1997 and 2001 he was a member of the board of the association for hungarian architecture.

in 1993 he was awarded the miklós ybl prize for his prominent architectural works. in 1997 he was awarded a dla degree. from 2000 to 2004 he got the széchenyi scholarship.

his first workplace was the komárom county council design office in esztergom. in 1986 with others he founded the é-11 designing and developing retail co-op, later ltd. in the past 25 years he collaborated with almost 80 architects. at present he is the head of the karácsony architectural design office.

he lives in esztergom.

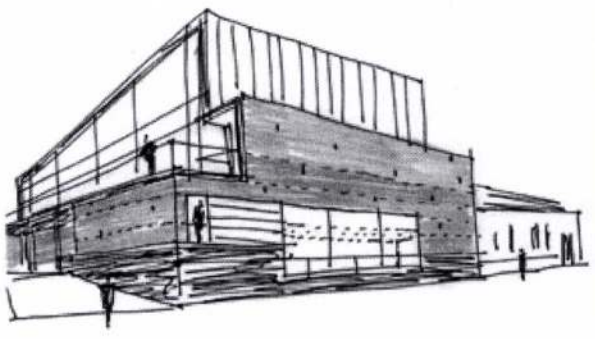

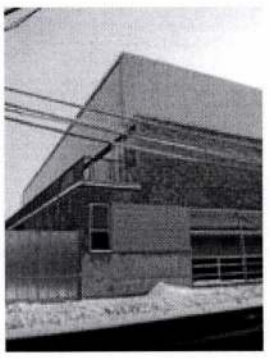

karácsony tamás

1956-ban született, mosonmagyaróváron.
szakmai tanulmányait a hild józsef építőipari szakközépiskolában kezdte győrben, 1970-ben. országos szakmai versenyen elért eredményének köszönhetően nyert egyetemi felvételt, a bme építészmérnöki karán 1975-80 között tanult. diplomatervét a középülettervezési tanszéken készítette 1980-ban, eger: tetemvár rehabilitáció címmel. a terv (potzner, balázs, karácsony) diplomadíjban részesült. 1984-86 között a mesteriskola viii. ciklusának hallgatója volt. 1987-től a bme építészmérnöki kar középülettervezési tanszékének meghívott oktatója, 1997-től főállású egyetemi oktató, jelenleg docensi munkakörben. 1997-2001 között a magyar építőművészek szövetségének elnökségi tagja.
1993-ban kiemelkedő építészeti alkotásaiért ybl miklós-díjjal tüntették ki. 1997-ben dla fokozatot szerzett. 2000–2004 között széchényi ösztöndíjas.
első munkahelye esztergomban, a komárom megyei tanácsi tervező irodában volt. 1986-ban többekkel megalakította az é-11 tervező fejlesztő kisszövetkezetet, később kft-t. az elmúlt 25 évben közel 80 építész munkatárssal dolgozott együtt. jelenleg a karácsony építész iroda kft. vezető tervezője.
esztergomban él.

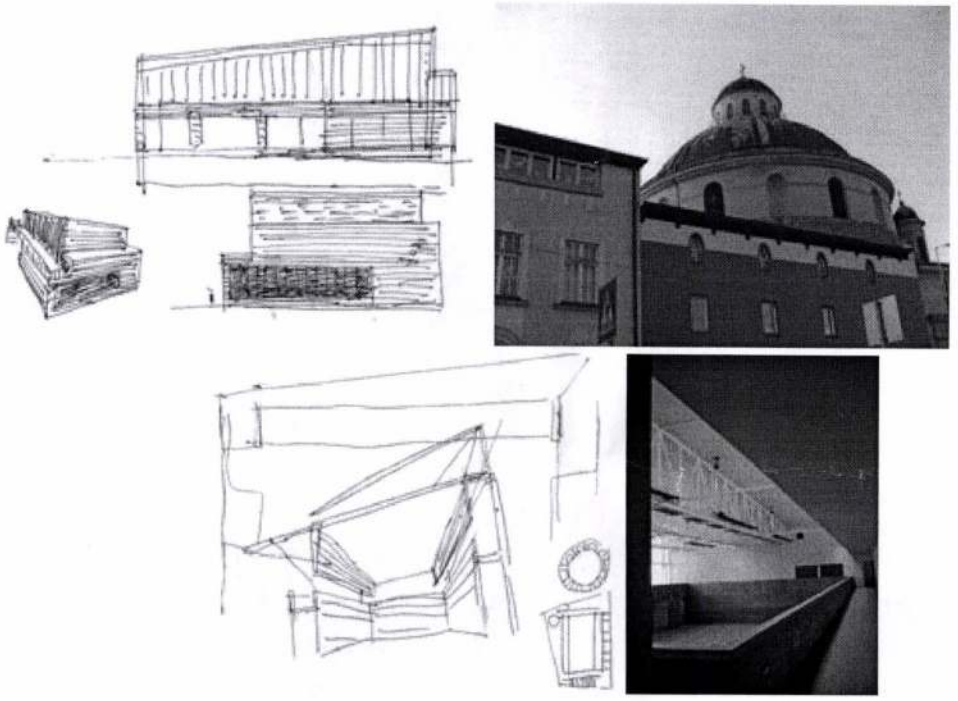

nka Nemzeti Kulturális Alap
N&n kft. Nagy Bálint & tsai

támogatók • sponsors • budai építészműhely • budapest főváros önkormányzata kulturális bizottság • budapesti építész kamara • bw hotel parlament • c3 kulturális és kommunikációs központ alapítvány • dobai építésziroda • építészfórum • hap • htsart nyomda és kiadó • ligetfalv • mányi istván építész stúdió • m-teampannon • műhely rt • nemzeti kulturális alap • oktatási és kulturális minisztérium • pro cultura urbis közalapítvány • puhl antal építész irodája • roth és társai építészműterem • studio metropolitana • vadász és társai építőművész kft • vista

a kiállítás megtekinthető: 2007. május 28-ig
the exhibition is open to the public until 28 may 2007

Karácsony Tamás

Benke László

Antipánik

S a költészet? Ebben az embersötétben?
Sokáig azt hittem, hogy ő a fény, a lélek
vakvezetője, nehogy eltévedjen az elme
önmagában s ott kinn az ember, ki csak
magányos vendég a létben, toporgó, suta idegen
- vajon mióta kapkod? Megtépi ruháját
s feledni múltat, jelent s jövőt
sűrűn elalszik fájdalmában, riadtan ébred
s fogadkozik, hogy mindent újrakezd -
és folytatja unt önmagát ugyanúgy megint.
Olykor elcsodálkozik a csillagok
tökéletesnek látszó rendjén s a lassan körbe -
forduló fények küllőin úgy fordul velük,
mintha dúdolna közben; szeme sugarával
viszonozza köszönésünket, biztatást
mégsem merít s fejét lehajtja. S eszik,
csak eszik és elgondolkodik, hogy a rágás
eget és földet betölt. A örömhiánytól
pánikba esve él, s hát öldököl, mert azt hiszi,
attól a világ előbbre megy, és öldököl megint,
mert azt hiszi, a világ előbbre megy.
S a víz? A nádas? És az ég?
Meg a nap? Kik a színek pompájából
kicsomagolták emberünk? S a felhők a levegőben?

Ha össze-összenéznek, azt suttogják:
meglennénk nélküle.
Szetnénk végre
egészen magunkra maradni.

Könnyű és fehér

Könnyű és fehér az ég most fölöttem,
lehajlik fejem virága,
lehajlik fejem virága:
szívem a szívedbe fájón megütöttem.

Fohász

Apám csontjai fáznak a föld alatt.
Anyánk végképp egyedül maradt.
Egyre kisebb
és minden porcikája fáj.
Szeretne már ott pihenni apám oldalán.
Szelídülök már én is, Uram.
Két gyermekem alszik odaát.
Ne szálljon agyamra sivatag.
Szelídül a testvérem is
kétszáz kilométerrel távolabb.
Egyedül van ő is, mint a lányai
meg az én nagy fiam.
Október hatodikán született Bálint,
március tizenötödikén Dániel,
a két kis unoka.
Szelídítsétek az oroszlánokat!
S hogyha valóban a világ ura vagy,
teríts a szemünkre kegyelmes álmokat.
S ha adsz még egy-két szép napot nekem,
ha felkel még a porból sok fényes sugarad,
lehessen mellettem Valaki
velem egy kicsit boldogabb.

Gross Arnold világegyeteme

Nagy ünnep-szerző, szépség-ajándékozó a mi Gross Arnoldunk, ki – noha 1929 november 29-én született Erdély Torda nevű városában, vagyis az idén lesz 65 éves –, ma is annyi jegyét őrzi ifjúságának, mint huszonöt évvel ezelőtt, amikor barátságunk kezdődött. S mert a budapesti Képzőművészeti Főiskola elvégzése, 1953 óta, életműve mára oly kivételesen gazdag, híveinek pirosbetűs nap minden újabb jelentkezése. Ilyen volt a megfelelő kiállítóterem híján az ismeretség kínálta tárlatlehetőség a Károly körúti, nyolcadik emeleti lakásban, 1991 decemberében, bár csupán az 1960-1970 között született rézkarcait mutatta be barátainak és hódolóinak. A legfrissebb Gross-szenzáció pedig egy a nevét címlapján viselő album, melybe néhány korai, fekete-fehér után most színes rézkarcainak hosszú sorát jelentette meg a Dunakönyv Kiadó 1993 decemberében a Schell Hungary Rt kezdeményezésére. A 7 fekete- fehér és 76 színes reprodukció 4000 példányának mindegyike olyan különleges értékűnek bizonyult, hogy 1900 forintos ára ellenére is hetek alatt beköltözött Gross-ország lakóinak otthonaiba.

Kisebb tudósításokat is olvashattunk a lapokban, ámbár megközelítően sem olyan értékeléseket, amilyenek Grosst régóta megilletnék. Ő ugyanis az 1950-1960-as évtized nagy grafikus rajából a vitathatatlanul első, iskolaalapító Kondor Béla 1972 decemberi halála óta a legkövetkezetesebb ars poeticájú mestere a hazai képzőművészetnek, s ezt kevesen mernék tőle elvitatni, ha tájékozottként kívánnak megszólalni. Gross tehetsége originális, az életmű egésze, s ami igazán ritkaság, annak minden lapja (miniatür növényi, állati és ember alakokkal és azok különös kereszteződéseivel benépesítve) monogramja nélkül is annyira eredeti, amilyent manapság keveset ismerünk. Elődei és példaképei a rá is jellemző különleges látásmódban, a tehetség természetében Hieronymus Bosch, Szabó Vladimir, a rajzolás, rézkarcolás kiválóságai közül pedig Albert Dürer és Rembrandt nevét kell említenünk a rokonság és zsenialitás érzékeltetése kedvéért.

A zseni szót kimondani valakire mindig is kockázatos volt, művészettörténészek és műkritikusok sok mindent tudva, ritkán tették ezt. Nem feledkezve meg a kortárs tévedésének lehetőségeiről, értéktételének fogyatékosságairól. S persze a fölöttük, körültük fújdogáló hatalmi széljárásokról és a művészet stílusváltásairól, a divatok változékonyságáról. Igaz, az utóbbi évtizedek művészi világában már nem ilyen tartózkodóak a műítészek, mi több, maguk a művészek sem. Közülük nem egy elég hóbortosan pózoló ahhoz, hogy nyilvánosság, akár a televízióban milliók előtt kijelentse: igen, én zseni vagyok! Gross ilyet soha ki nem ejtene a száján, noha kivételesen szerény, jóságos, és szelíd szavainak, gesztusainek ellenmondóan határozott önismeretében és pályatársai értékrendjének megítélésében. És pontosan fogalmazott véleménye van az évtizedek óta mélyülő válságával birkózó képzőművészet izmusairól, fülsértő rivalgásairól, blöffjeiről, idétlen attrakcióról és bohóckodó művelőiről. Az

A CSIPKE ÉS A SZÖRNY

Lipták György művészetéről

Az embernélküli természetben nincs szörny. Bármilyen alakzatot képez is önmagával az állati vagy növényi természet: az csak léte szükségszerű alakzata, anyaga és állapota. úgy szép, ahogy van. Olyan, amilyennek lennie kell, hogy élni tudjon. Olyan, amilyen. Azzal és attól van, hogy olyan, amilyen. Szörny csak az embertől és az emberből van. Mert a szörny-lét nem testi tulajdonság és anyagi forma. Nem anyag-hiba, nem anyag-torzulás. A szörny-lét lelki állapot, tulajdonság-szövődmény, elmetorzulás, erkölcsi hiba. A szörnyet ábrázoló ember a szorongást, a sivárságot, a retegést, a bűnt, a gonoszságot, az elbutulást, embert-nyomorító depresszió-hálót, a kőpalástként ránehezedő elmesivatag-éjszakát csak behelyettesítő látvány-képekkel, emlékezet-fossziliákkal tudja kimondani: papíron, szóban, zenében. Valahol fölsejlik lénye alkonyában a Föld-őskori Dinoszauruszok csontkaktusz-csontpalást hústorony-képlete, a természetben össze nem szövődő tulajdonságokat, formákat sző össze, pókot, gyíkot, denevért, sünt, sünhalat, ráját, bálnát, kígyót, szépiát, sast, polipot, karom-lábat és ember-arcot, embert lóval, embert kecskebakkal, bikát emberrel, ős-sárkányt albatrosszal, varangyosbékát aszszonylábakkal, hogy ki tudja mondani félelmeit és félelmét nemző magányát. S mintául veszi az emberi torzszülötteket, a vízfejűeket, a ló-ajkúakat, sántákat, púposokat, csőr-kezűeket, nyúlszájúakat, farkastorkúakat, lila előrepiramis fejűeket, akiknek egy-szeműk van az orrtövön, mint egy pislogó könnyes alga, a leprásokat, húgy-bőrűeket, s azokat, akik csak fejből vannak, mint a szúnyoglárva, az áttetsző szelvényes piheüveg – többi csak a fölösleg. És közben kopog az idő, mállva salátásan kopog, mint lehulló csomókban a sárga rózsaszirom az íróasztalon. Csak az emberben van szörny: az erkölcsi gén-hiba szerkesztette fékezhetetlen, vagy gunnyadó, gúvadó, lapuló torz valóság. Szörny csak aaz emberből lehet. Állatból, növényből soha. Legfeljebb szörnyszülött, de az is oly esendő és kiszolgáltatott, halandóságába csomagolt elveszettség, hogy szeretni kell éppen ezért. A szörny csak mi lehetünk: emberek, nem testileg, nem testiségünk módozatával, rendetlenségével és összevisszaságával, a test kuszaságával és alakzat-gubanccal, de rettenetes tulajdonságainkkal, kapzsiságunkkal, mohóságunkkal, gyűlöletünkkel, gyilkolás-szándékunkkal, gyógyíthatatlan elhülyülésünkkel óriás húsbuborékká dagadva. A szörny az emberben az a démoni, amit lehet hogy biokémiai folyamatok teremtenek az agyban, de ha gravitációs erejével és elektromágneses terével átitatja létezésünk testét és idejét: rettentővé válik és rettenetté tágul bennünk és körülöttünk, mintha piszkos lángbuborékban állnánk, mint egy magzathólyagban, s bennünk is szörny-létünk pokolkínja, mintha sercegő, füstölgő parázsból volna minden pillanatunk, testünk minden atomja tüzes tűszúrásból. Honnan tudja ezt Lipták György? Honnan tudja Lipták György? Ez a roppant finom grafitvonalakkal, 0,5-ös ceruzaheggyel pókhálószálnál finomabb, a toll-lemez pilláinál sűrűbben összetapadt grafitvonal-húrokkal, négyzetmilliméternél szűkebb grafitháló-rácsokkal és pókháló-vékony ceruzacsipke-terpedésekkel, tágulásokkal, mezőkkel, hullámokkal és szeizmográf-tűrajz-csúcsokkal és szakadék-zuhanásokkal sző látomásokból látható világot a papírosra, finomakat és feszeseket, mint a harmatszikrázatú pókháló a kert füvei közt és bokrain, grafit-vonalszövet-csipkehálóból mesét, látomás-lényt, madárszörny depresszió-súly nagytömegű hálókönnyűséget, szörnyet, ami mint roppant-tömegű szárnytalan ősmadár, mikroszita hálódomborodásból aranyszín mélytengeri őshalat, jégvirág-borzolt páfránylét-csodát, jégtű-rácsokból halmozott függőleges síklap vigasz-temetőt, ablakpáránál

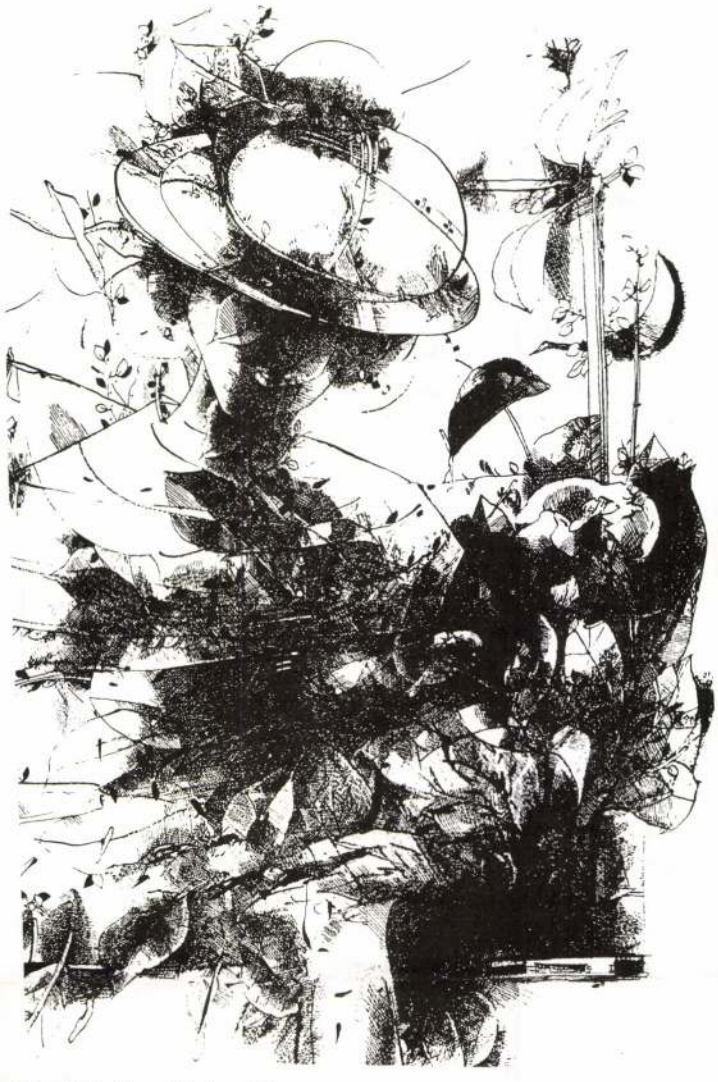

Lipták György: Virágos lány

finomabb gyöngyszőnyeg-halandóságvidéket, a tollpihe oldalszőrénél finomabb és vékonyabb sűrűhúr ceruzavonalakkal olyan virágot, amelyben a világéjszaka fényrácsozata sejtesedik és ragyog sötéten, mint a hóra-kitett újszülött szemében az öntudatlan bánat. Ez a fiatal férfi úgy sző ceruzával időt, ahogy a pók a magányt. Ahogy az ujjhegyükkel látó vakok selyemszitát szőnek lószőrből, hosszú asszonyhajszálakból. Ez a fiatal Mester félelmét, magányát, szorongását, anyagi szegénységét, lét-kudarcait szövi párafinom grafitszálakból a papírosra, szörnyet sző, hogy legyőzze az elébe totyogó sasmosoly-csőrű kövér szörnyet, mesterszövése finom, aprólékos és aggályos szorgalmával, miniatür-rács tér-munkájával a létre-alkalmatlant szüli létre alkalmassá, hálójával rabbá varázsolja a papíron a rajta győzni akarót, az őt legyőzni akaró alamuszit és elme-sunyi erőszakost, aki azt akarja szívébe sugározni, hogy üljön ő is tehetetlenül és a semmit motyogva tétován, mert az a valami: a semmi. De ő nem adja föl! Mert szövő-szorgalma a fölszabadulása. Rajza, amely oly sűrű, mint a selyemgubó selyme, oly sűrűn rakott és olyan tiszta, olyan erkölcs-hajó, amelyen majd háborgó nagy vizeken is vitorlázhat. Sűrű rács-csöndjében ott magzatoskodik a robbanás! Benne a Titok! És belőle a Titok. Amely úgy néz, olyan keményen és barna szőrkorongba ültetett fekete pupillákkal, olyan Isten-bizonyosan, mint egyik művén a szürke papírfelületre ragasztott cérnacsipke-vulkán kráteréből kiálló, emberszemet utánzó üvegszem.

Fuhász Ferenc.

LIPTÁK György festő

M E G J E L E N T !

Lipták György grafikusművész

monográfia

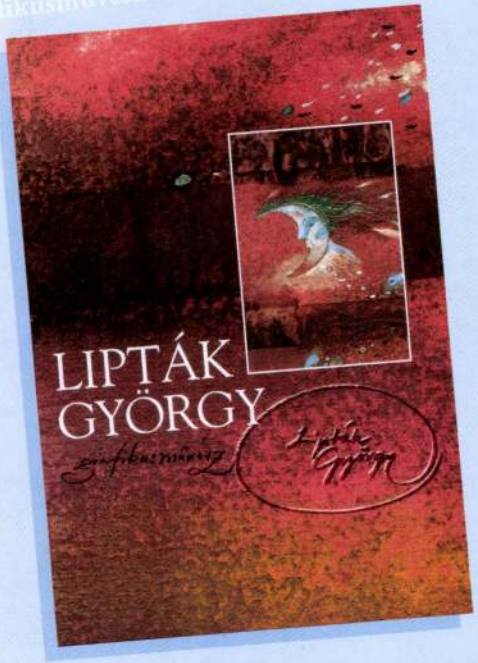

Itt kapható! • Itt kapható! • Itt kapható! • Itt kapható! • Itt kapható!

Liták György: ***Lipták György grafikusművész***

Monográfia
Mérete: A/4
Kötés: cérnafűzött, keménytáblás
Terjedelme: 72 oldal

Lipták György grafikusművész monográfiája az alkotónak 1978 és 2003 között készült műveiből válogat. Az alkotások vizuális élményét Juhász Ferenc, Filep Tamás Gusztáv (interjú – részlet), Feledi Balázs (részlet), Pap Gábor (részlet), Major János (részlet), Bereczky Loránd, Albrecht Júlia, Kars János, Kádár János Miklós (részlet) és Cs. Tóth János szövegei egészítik ki. A monográfia intellektuális megélését külön-külön a reprodukciók és a szövegek, valamint a kettő vizuális és tartalmi egysége olyan kaland keretébe foglalja, melynek izgalma a kötet minden újra lapozásakor, újra olvasásakor rabul ejti az olvasót.

A monográfia életrajzi, kiállítási és bibliográfiai adatokat is tartalmaz.

Lipták György

1995-ben a 42. Vásárhelyi Őszi Tárlat Hódmezővásárhely - a Képző és Iparművészek Szövetségének díját kapta.

VÁLOGATÁS EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAIBÓL:

1981 ZIM Galéria Salgótarján, 1985 Ferencvárosi Pincegaléria Bp., 1992 Vigadó Galéria Bp., 1993 Skive Kunstforeningen for ansatte Dánia, 1995 Erdős Renée ház Bp., 1996 Turku Kultur Keskuss Finnország, 1997 Taide Museo.

VÁLOGATÁS BEL- ILLETVE KÜLFÖLDI KIÁLLÍTÁSOKBÓL:

1981 IX. Biennálé Brno, 1982 Magyar Könyvillusztrációk Moszkva, 1984 Fiatal Művészek Erfurti kiállítása, 1987 BIB, 1988 Jubilarno Zlatno pero Beograda, 1990 Biennale Internationale des Illustrateurs Lannion, 1990 Goldene Feder Belgrads internationale illustrations biennale, 1995 Bologna Italian-Hungarian Cultural Association, 1996 Olasz-Magyar illusztráció kiállítás Vigadó Galéria, 1997 BIB Szlovákia (Pozsony), 1997 Magyar Szalon '97 Műcsarnok, 1998 Kollázs '98 Vigadó Galéria.

KÖZ- ÉS MAGÁNGYŰJTEMÉNYBEN LÉVŐ MUNKÁK:

Művelődési Minisztérium, Petőfi Irodalmi Múzeum Bp., Déry Múzeum Debrecen, Bp. XVII. ker. Önkormányzat. Vállalatoknál és magángyűjtőknél Finnországban, Dániában és Magyarországon.

VÁLOGATÁS NYOMTATÁSBAN MEGJELENT MUNKÁIBÓL:

1981 Krúdy Gy.: A Tisza fia, 1985 Krúdy Gy.: Magyarország aranykertje, 1985 Fótonfót király, 1986 Eötvös K.: Aki örökké bujdosott, 1988 Szunyogh Sz.: Boszorkányszombat, 1996 Gárdonyi G.: Szüleim gyémántja voltam.

FŐ TEVÉKENYSÉGI TERÜLETE:

mappák, naptárak, különböző nyomtatványok grafikái és tervezése. Rendszeresen dolgozik napilapoknak és folyóiratoknak.

MŰVÉSZTELEPEK:

1966-tól Mártély és több hazai művésztelep, 1987, -89 Finnország, 1988 Svédország, 1992 Gyergyószárhegy (Erdély)

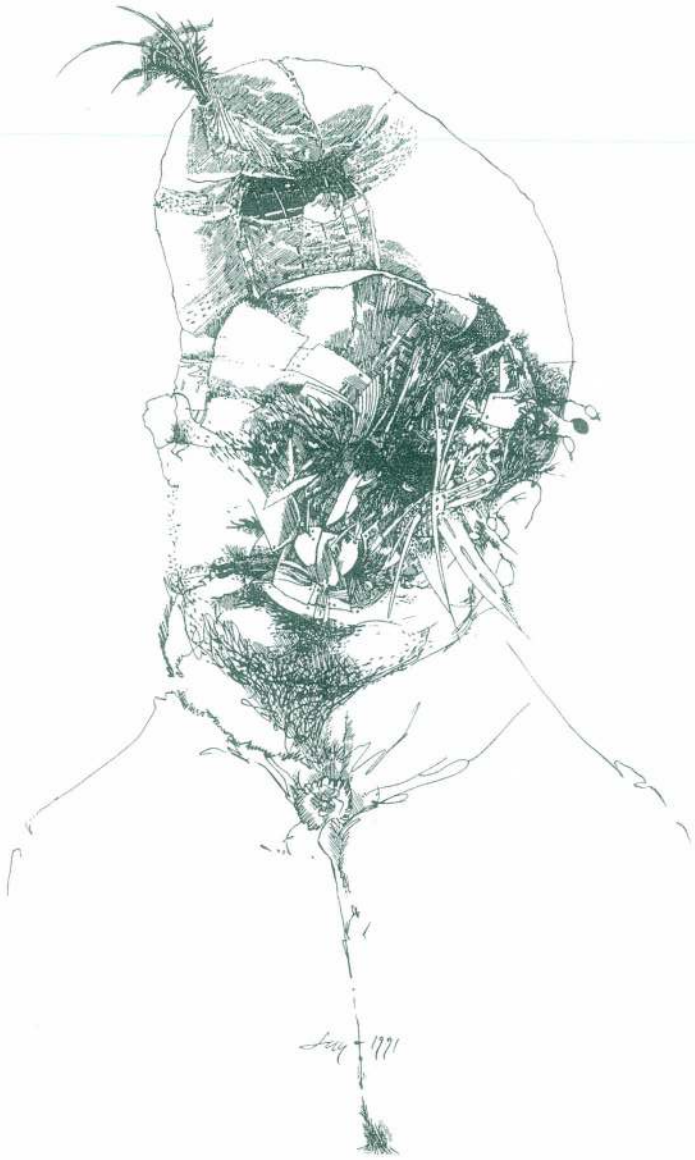

Recenziók – Kritikák
(válogatás)

- A CSIPKE ÉS A SZŐRNY
  Lipták György művészetéről (1992. június)
  Juhász Ferenc Kossuth díjas költő
  Művészet és Barátai 1994. március-április
- ELHITTÉK, HOGY Ő A LIPTÁK GYURI...
  Kenéz Ferenc – Esti Hírlap 1992. július 23.
- LIPTÁK GYÖRGY KIÁLLÍTÁSA
  dr. Feledy Balázs művészeti író
  Élet és Irodalom 1992. július 23.
- ÉLETMŰ KIÁLLÍTÁS
  K.E. Jászkürt 1992. július 25.
- TÁRLATUNK
  Kratochwill Mimi művészettörténész
  Vasárnapi Hírek 1992. július 26.
- PAP GÁBOR: LIPTÁK GYÖRGYRŐL SZERETETTEL
  Budapest 1995. január – kiállítás meghívó (részlet)
- LIPTÁK GYÖRGY GRAFIKUSMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA ELÉ
  Albrech Júlia
  Rákosvidék 1995. május, VI. évfolyam 5. szám
- „Mindig van egy kert, amelynek földjén
  virágot számomra nevelnek"
  ERDŐS RENÉE HÁZA
  Fekete Judit
  Magyar Nemzet 1995. augusztus 16.
- MEGKÉSETT UTÓSZÓ EGY KIÁLLÍTÁSHOZ
  Dr. Bánk Endre
  Mozaik 1996. február , IV. évfolyam 1. szám
- KÖSZÖNTŐ (1996.)
  dr. Berczky Lóránd, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója
  Kerti Levél 1998. április, VIII. évfolyam 2. szám
- SZABÓ MAGDA: VATHY, A CÁFOLAT
  Élet és Irodalom 1996. július 5.
- BESZÉLGETÉS LIPTÁK GYÖRGGYEL
  „Ha neked nem jelent váratlanságot, amit te magad
  létrehoztál, másnak sem jelent majd ilyen élményt"
  Filep Tamás Gusztáv, Kalligram 1996. december
- TURUN SANOMAT
  Ilona Kangas: Valmis työ on yhtä yllättävä kuin metsä
  A kész mű ugyanolyan talányos, mint az erdő
  Keskiviikona 28. elokuuta 1996
- HELSINGIN SANOMAT
  Anneli Tukia: Satujen kuvittaja pienestä pitäen
  Születésétől fogva mesék varázslatában
  Keskiviikona 4. syyskuuta 1996
- EGY SZÉP MESEKÖNYVET KAPTAM...
  A.J. Rákosvidék 1997. március, VIII. évfolyam 3. szám
- LIPTÁK GYÖRGYRŐL – A kortárs levelei
  Kass János Alföld 48. évfolyam 1997. július
- LIPTÁK GYÖRGYRŐL – Kass János
- LIPTÁK GYÖRGY MUNKÁIRÓL – Kádár János Miklós
  Művészet és Barátai 1997. szeptember-október
- LEVONATOK ÉS LENYOMATOK
  Eigel István Lyukas óra 1997. október, VI. évf. 10. sz.

RÁKOSKERTI
MŰVELŐDÉSI KLUB
1171 Budapest, Rákoskert sugárút 66.
Telefon: 257-4498

A kiállítás megtekinthető:
1998 október 3-tól 9-ig a nagyteremben
1998 október 3-tól 16-ig a kisteremben
naponta 9-től 18-ig
szombat-vasárnap 10-től 16-ig

Megközelíthető:
Rákoskeresztúr központjából a 97-es
vagy 297-es busszal.

A kiállítás támogatói:

Kátai Péter
Budapest Főváros XVII. kerület Polgármestere

Budapest Főváros XVII. kerület Önkormányzatának
Művelődési és Tájékoztatási Bizottsága
Gyöngyössy Márton

Barna Andor
alpolgármester

Dr. Hájer Emília
önkormányzati képviselő

Kazinczy Gyula
vezérigazgató, Salgótarjáni Öblösüveggyár

Diósgyőri Papírgyár

IPI Stúdió Bt.
Művészeti Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.
Tel./fax: 220-5411

LIPTÁK GYÖRGY

Szeretettel meghívjuk Önt,
kedves családját és ismerőseit

Lipták György
grafikusművész
kiállításának megnyitójára.

A kiállítást
Kádár János Miklós
festőművész
nyitja meg.

LIPTÁK GYÖRGY GRAFIKUSMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA ELÉ

Lipták György szerencsés természetű ember, mert élete minden fordulatát, látszólagos vargabetűit a maga és művészete hasznára tudja fordítani.

Az őszinte, felhőtlen gyerekkorban nem is gondolt arra, hogy művész lesz, csak rajzolt, festett, a tanára meg begyűjtötte és elküldte különböző gyermekrajz-kiállításokra. Jöttek a sikerek, díjak, de őt csak a sport érdekelte igazán. A középiskolában válik életcéllá a művészpálya számára, azon belül is a rajzolás, a grafika érdekli. És ahogy alakul benne az elszántság, úgy válik bonyolultabbá, áttekinthetetlenebbé a felnőttek világa, egyre keményebben kell küzdenie céljáért, a továbbtanulásért, aztán a pályatársakkal versenyben lenni az Iparművészeti Főiskola typografika szakán, végül kint, a pályán.

Szerencsés alkat, mint mondtam, mert az akadályokra nem intellektuális tipródással, vagy a meg nem értett zseni módján reagált, hanem megfogta a dolgok gyakorlati végét. Érettségi után két évig (1970-1972) kéziszedő tanuló a budapesti Athenaeum Nyomdában, s e tudással — később derült ki — nagy előnyt szerzett pályatársai között. A kényszerű kétéves sorkatonai szolgálat alatt más típusú „szakmai edzés" adatott neki. Mint hadműveleti rajzoló keményen dolgozott a látványosan színes tereprajzokon, leleményes-gusztusos kalligráfiákat kitalálva a tisztek nagy örömére, hogy végül a bemutatás után pillanatok alatt elégessék, mint hadititkot. Ezekután a főiskolai erős terhelés neki nem jelentett gondot. Örömmel sajátított el mindent, ami a szakmára vonatkozik, de gondosan ügyelt arra, hogy megőrizze szellemi önállóságát. Sok mestere volt, akit csak elérhetett, azt megkérdezett, de nem kötelezte el magát senki mellett. Ezért aztán nem is volt könnyű dolga a diploma után (1980), a pályakezdéskor.

Volt módja bőven megtapasztalni az emberi viszonyok kuszazavaros dolgait. Rajzainak egy része talán épp ezen élmények következtében tartalmaz olyan sok, gazdagon árnyalt „kusza" kompozíciós elemet. Ezekkel a „kuszaságokkal" valóságos varázslást művel, ahogyan visszafojtott színeivel át- meg átlazúrozza vonalas rajzait, újra és újra rajzolva azokat, több rétegű szövevénnyé változtatva a papír egyszerű síkját. A klasszikus grafikai technikát ötvözi, együttesen is alkalmazza, sokszor megtoldja kísérletezéssel, saját technikai módszerrel, mikor mit kíván a belső vízió kifejezése érdekében a kép. A légiesen tűnékeny finomság és sötét-füstös komorság között nagyon széles a skála, a megmunkálás gazdag, míves módja nemcsak a szakmai tudás magas szintjéről árulkodik, hanem a művész érzékenységéről, sebezhetőségéről, túláradó érzelmi gazdagságáról. Vannak képei, melyeket évekig készít oly módon, hogy évente egyszer kézhez veszi, továbbrajzolja, ha elfárad, újra félreteszi. Persze ezek az egyedi lapok nem láthatók és nem megfizethetők, csak különösen jó minőségű, számozott, reprodukcióalbum alakban forgalmazhatná a műkereskedelem.

Sok játékos, vidám lapja is van Lipták Györgynek, ezek színesebbek, hangsúlyos szerep jut a vonal és szín váltakozásának. E lapok zöme meseillusztráció, gyermekek számára érthető, de tartalmaz a felnőttek számára is mondanivalót. Itt is a többrétegűség a tudatos cél. Az illusztrálás más típusú műfaji problémákat vet fel, úgy mint a verbalitás és vizualitás viszonya, vagy a kötött felület, adott nyomdatechnika stb. Lipták György nem spórol a meseillusztrációkon sem, némelyiket hetekig fejleszti, lazúrosan hordja föl a színárnyalatokat, gazdagítja a részleteket. A Móra Kiadó sok mesekönyvet az ő illusztrációival adott ki, és állandó rajzolója a „Barangoló" című közép-európai irodalmi gyermeklapnak és a Magyar Nemzet napilapnak.

Számos kül- és belföldi kiállítás után a rákoskerti művész legújabb kiállítása az Erdős Renée-házban május 6-án, szombaton délután 6 órakor nyílik. A tárlatot az önkormányzat szervezi, és Pap Gábor művészettörténész fogja megnyitni.

ALBRECHT JÚLIA

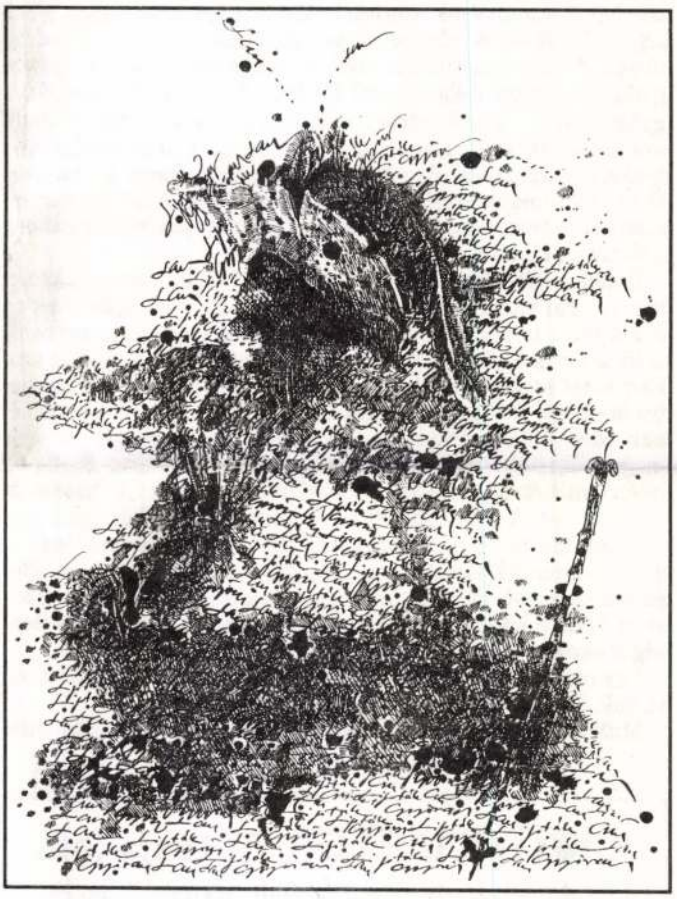

NEM MARADTAK LE

Sikeres teljesítést és jó túrázást kívánt első, országos jelentőségű teljesítménytúrájához a Rákoskerti Lemaradás Turisztikai, Sport és Szabadidő Egyesület.

A célba érkezőket szemlélve be kellett látni, hogy minden jó kívánságra és lelkesítő szóra szükség volt. A március végi időjárás sem volt kegyes az indulókhoz és a szervezőkhöz, a „százasokat" még az óraátállítás is kavarta, több túrázónak sikerült eltévednie, ők természetesen a szervezést hibáztatták, ám újfent beigazolódott, hogy nem a kút mély, hanem a kötél rövid.

A 263 indulónak több mint háromnegyede ért célba a pontok érintésével. A 100 kilométeres távot 17-en teljesítették, mindnyájan gyalogszerrel, és bár tudjuk, hogy itt nem versenyről van szó, azért az első beérkező név szerint is említtessék meg: Czékli Bélának hívják, és 16,5 óra alatt sétált le Verőcéről Rákoskertre! A kerékpáros sporttársak többsége sajnos ötvennél kidőlt, akadt, aki szatyorban vitte be a gépét, hiába, kérem, a Naszályra feltekerni...

Azért nem minden tanulság nélküli dolog látni egy ilyen emberpróbáló sporttörténés részeseit. Nehezen hittem, hogy 18-20 óra folyamatos menetelés, futás, tekerés, miegymás után, hajnali háromkor, holtfáradt emberek még mosolygósan anekdotáznak egy pohár langyos mangószörp mellett, boldogan szorongatva egy húszforintos nagyságú jelvényt, teljesítőképességük egyetlen *kézzelfogható* bizonyítékát.

Remélhetőleg az RKL ezzel a sikeres megmozdulásával hagyományt (magának némi hírnevet, népszerűséget) teremtett, és egyre többen vágunk majd neki a távoknak minden év márciusának utolsó hétvégéjén.

IGAZ TIBOR

OLCSÓBB A TÁBOR

A Mosoly Egyesület múlt havi számunkban meghirdette a Nagyvisnyói sátortábort gyerekeknek. A nyaralásért befizetendő összeg 10 ezerről 6 ezer forintra módosult, és továbbra is tartalmazza az utazás, az étkezés, a programok és a helyi utazások költségeit. Érdeklődni a 257-3333/158-as telefonszámon lehet, Mészáros Tibornénál.

AZ ASCHER SZÍNPAD ÚJABB BRAVÚRJA

Az Ascher Oszkár Színpad amatőr művészei április 29-i előadásukban nagy sikerrel mutatták be Ken Kesey „Száll a kakukk fészkére" című regényének színpadi változatát, a Kakukkfészket.

A darab az elmegyógyintézetbe ténylegesen fennálló tünetekkel kezelésre beutalt, vagy a feszültségeket okozó problémáktól megszabadulni akaró, a terápiát önként vállaló páciensek kórházi életének megrázó történetét mutatja teljes hitelességgel.

A társadalom elvárásaihoz alkalmazkodni nem tudó vagy nem akaró ápoltak házirendbe sűrített életvitelén akar változtatni a büntetőgazdaságból hozzájuk került McMurphy. A barátságos, mindenkivel kezetrázó tréfacsináló, hetvenkedő és magát a legnagyobb kártyahősnek tartó új társuk hamar belopta magát mindenki szívébe. Nagy terveivel fel akarja pezsdíteni a kegyetlen légkörben félelemmel teli ápoltak életét.

Ebben a gyógyintézetben létezik valamiféle demokrácia, amelynek a szabályok szerinti működésének betartására a Betegek Tanácsának elnöke, a kezelést önként vállaló Harding ügyel. A monoton menetrendben megszokott, mindennapos gyűlés, amelyen vallatásszerű kikérdezések alapján alakítják a gyógymódot. Természetesen mindent a beteg gyógyulásának érdekében tesznek. Ebben az ördögi mesterkedésben Ratched főnővér az igazi, minden hatalmat magához vonzó karmester. Ő az, aki minden erejével igyekszik betartatni a kórházban kialakított rendet, amelynek minden körülmények között háborítatlannak kell lennie.

Ennek a látszólagos nyugalomnak a fenntartása — életeleme. Formai intézkedései ellentmondást nem tűrőek, és csak az általa jónak tartott gyógymód alkalmazását próbálja az orvostól is kicsikarni. Ezt az önmaguk által felépített és elfogadott szokásrendet zavarja a „külvárosi messiás", aki csupán néhány hetes átmeneti szállásnak tekinti az intézetet, amelyet büntetésének elkerülése érdekében — a törvény kijátszásával — saját maga választott. McMurphy, aki az első pillanatban átlátja az intézet tűrhetetlen állapotát, kifogyhatatlan ötleteivel bosszantja a főnővért. A saját helyzetük megváltoztatására képtelen, gátlásokkal teli betegek szorongásaiktól való megszabadítása érdekében munkálkodik. Így a gyógyító közösség tagjainak elfogadott vezérévé válik. E tevékenysége közben nemcsak a főnővérnek, de a kórház többi alkalmazottjának is sok kellemetlenséget okoz, s ahol csak lehet, borsot tör az orruk alá.

Egy nagyszerű társulat, minden nézőt rabul ejtő előadását élveztük. Legszívesebben mindenkit kiemelnék.

McMurphy alakját nagy virtuozitással alakította Samodai György. Az élet dolgaiban nagy tapasztalatot szerzett, bátor, a nőket kedvelő zsivány kártyás, a regulát elfogadni nem tudó, dicsekvő, magát megkedveltető, de mindenütt a maga hasznát néző, jó kedélyű bohém, a maga törvényei szerint élő, a külvilág játékszabályait el nem ismerő, a kötöttségeket nem tűrő, a másokért tenni is akaró, pökhendi, de gazdag érzelmi töltésű jellemvonásait jól kihozta, és könnyed játékosságával maradandó emlékű figurává álította elénk.

Hazay Tímea kiforrott színészi játékával tökéletesen tudta érzékeltetni a főnővér kétarcúságát, hatalomszeretetét, diktatórikusságát, agresszivitását, a kórházi demokráciát látszólag elfogadó, de csak a saját akaratát megvalósító, keményszívűségét és könyörtelenségét. Hetényi András dr. Spivey gyengeakaratú, a konfliktusokat nem vállaló, a főnővér mellett szinte másodhegedűs szerepét játszó doktort kitűnően formálta meg.

A serteperte főnökőt, a magát siketnémának tett, nagy akaraterővel bíró, gazdag lelkületű, kitűnő barát alakját úgy formálta meg Mihály Gábor, hogy a nézők szívükbe fogadták. A törékeny, mama kedvence, az élet által még meg nem rontott dadogós Billy hús-vér emberként áll előttünk. Az első örömszerzés izgalmas pillanatait boldogsággal, de félelelmmel telve élte át. Ezt gyermekies ugrándozással vitte tökélyre, és a félénkségből árulkodásra is képes, a mások befeketítésétől viszolygó Billy felejthetetlen figurája marad az előadásnak, s rá sokáig fogunk emlékezni. Tímár András alakította.

Az epizódszereplők alakjai többnyire szürkére sikeredtek. Nem úgy Jeney Mónika Candyje. Talán a legsikerültebb alakítás volt. A testét áruba bocsátó kokott, szerelmeskedő partnerének meglátogatásakor sem tagadta meg magát. A mindenkire szemet vető nő a ledérség igazi megtestesítőjeként marad meg bennünk.

Tímár Tibor rendezőnek sikerült lényegretörően visszaadni az eseményeket, sikerült jól kidomborítani a tragédiába torkolloákat is. A sok ötlettel színpadra állított darabot a táblás házat eredményező, húszonéves közönség szűnni nem akaró, lelkes tapssal fogadta és köszönte meg a nagyszerű alakítást nyújtó társulat kimagasló munkáját. Azt hiszem, a tapson kívül a fiatal közönség példát mutatott abban is, hogy kedvenceiért mindent megtesz. A színház történetében még elő nem fordult áramszünet miatt sem veszítették el türelmüket, hanem kitartóan várták meg a fény kigyulladását, hogy a második résztől újrakezdve gyönyörködjenek a színészek alakításában és élvezzék a kissé éjszakába nyúló előadást. Ha a darab jó, az előadás élvezetes, a közönség is hálás.

DR. BÁNK ENDRE

A KATALIZÁTOR Autósiskola

két és fél hetente tanfolyamokat indít!

Jelentkezés: XVII., Pesti út 117. (a szociális otthonban), illetve XVII., Hősök tere 9. (a Ligeti Közösségi Házban)
Érdeklődni: 258-0702

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a **Rákosvidék** című helyi közéleti újságot

1995. ..... hónaptól

egy évre 200 Ft-os előfizetési díjért

Név:
Cím:

Aláírás

(A megrendelőlapot kérjük a szerkesztőség címére: 1656 Bp. Pf. 161. elküldeni)

Rauch Hungária Kft.

Gyümölcssűrítmények és gyümölcslevek gyártója és forgalmazója.

happy day Bravo

Rendelhető:
Budapest, 1171 Kiskároshíd u.
Tel.: 256-6466, fax: 256-6442.

RAUCH

A
Vigadó Galéria
tisztelettel meghívja Önt

LIPTÁK GYÖRGY

grafikusművész

kiállításának ünnepélyes megnyitására
1992. július 23.-án 17 órára
a Vigadó Galériába.

A kiállítást megnyitja:
dr. Feledy Balázs
szakosztályigazgató

A kiállítást rendezte:
Kratochwill Mimi
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:
1992. július 23.-tól augusztus 9.-ig,
hétfő kivételével naponta
10-től 22 óráig
Budapest V., Vigadó tér 2.

A kiállítást támogatta:

Service Traiteur Français–Laurent Bavay

Diósgyőri Papírgyár

KNIGHT WENDLING CONSULTING KFT

MAGYAR HITEL BANK RT

MEGHÍVÓ

LIPTÁK György grafikus

ld. Szőke Mária: Rajzok a Bankban

Vasárnapi Hírek, 1992. márc. 15. 9. p.

Moholy-Nagy-ösztöndíjasok seregszemléje

Szerda délután kettő órakor a Magyar Iparművészeti Főiskola Tölgyfa Galériájában nyitja meg *Fekete György* helyettes államtitkár a Moholy Nagy László-ösztöndíjasok ez évi bemutatkozó seregszemlélét. A vizuális világhírű szakemberének tiszteletére 1989-ben alapított ösztöndíjat több, azóta átalakult állami szervezet és minisztérium indította el útjára, s 35 évnél fiatalabb, felsőfokú végzettséggel rendelkező ipari formatervezők, iparművészek nyerhetik el. Az európai minták alapján elindított program pályakezdőket támogat, s egyúttal szeretné a magyar ipari és tárgykultúra színvonalát is emelni. A hazai design értelmes, feladatorientált menedzselése azért is különösen fontos feladat, mert a fiatal magyar formatervezők ma igen nehéz helyzetben vannak, hiszen olyan ipari-kereskedelmi környezetben kell terveiket, ötleteiket elfogadtatni, ahol – elsősorban a külföldiek belépése után – az eddigieknek lényegesen nagyobb a verseny.

A mai változó értékrendű világban folyamatosan módosul egy ilyen ösztöndíjrendszer fogadtatása, megítélése is. Amíg 1989-ben még negyven egyéni pályázat érkezett be, 1992-re ez a szám tizenkettőre csökkent. Ez mindenképpen figyelmeztető jel, s részben az általános közömbösséggel, részben pedig az inflációval magyarázható, melynek következtében a havi tízezer forintos ösztöndíj már nem annyira vonzó.

1992-től újabb hét pályázó – *Tóth Lívia, Kiss Márta, Lázár Zsuzsa, Király Mariann, Szabó Péter, Göde András és Bende Katalin* – kap rendszeres támogatást. A március 20-ig nyitva tartó kiállításon a látogatók azonban még a tavalyi év ösztöndíjasainak műveiből összeállított tárlatot nézhetik meg.

(jé)

Nemigen játsszák *Friedrich* matt *A meteor* című komédiáj ha véletlen ez. A híres művek *hölgy látogatása, A fizikusok, A mulus*, vagy akár a *Strindberg*-j zis, a *Play Strindberg* mellett e mindenképp a második vona tozó. Gyakorlatilag ugyan dürrenmatti kézjegy rajta va *teor* valamennyi fontos alk mén, a cselekményen, a dra giai felépítésen, a stíluson, az rajzán egyaránt. És mégis. *Ne meteor az, inkább csak csillogó c* – amikor épp csillog. Mert mindig.

Pedig a mese érdekes. Eg nyos Nobel-díjas író, W Schwitter haldoklik, sőt anna je és módja szerint meg is ha házban. Halálát hirdi adja a r hangzanak a búcsúztatások, a koszorúkat, ám Schwitter rűen nem hajlandó (nem tu halni. Bebotorkál ifjúsága színhelyére, a kopott, ócsk rembe, ahol egy tehetségtele Nyffenschwander épp gy szép felesége aktképét festi (l a századikat; nincs is más Beköltözik a régi ágyba, elég bőröndben hozott másfél (márkában? svájci frankban ban? fontban? nem tudni, p

LIPTÁK György grafikus

LIPTÁK GYÖRGY grafikusművész kiállítása augusztus elsején nyílik meg Bonyhádon, a Vörösmarty Mihály Művelődési Központban. A tárlat egy hónapig várja az érdeklődőket.

Népszabadság 1983. VII. 29.

Lipták György

LIPTÁK GYÖRGY *grafikusművész munkáiból nyitnak meg kiállítást holnap délután három órakor Székesfehérváron a Köfém művelődési házában. A kiállítást június 6-ig tekinthetik meg az érdeklődők.*

Népszabadság, 1987. V. 28

LIPTÁK GYÖRGY

Krúdyra gondoltam...
ceruza és ecolin

Ich habe an Krúdy gedacht...
Bleistift und Ecolin

Imagining Krúdy...
Pencil and ecolin
390 x 290 mm

Vigadó Galéria

Erdős Renée Ház – kiállítóterem

Budapest XVII., Báthori u. 31.
Tel.: 256-6062

Állandó kiállítások: Helytörténeti Gyűjtemény, Epress Gyűjtemény, Néprajzi szoba, Merzse-mocsár dioráma, Erdős Renée emlékszoba

Időszaki kiállítás: Lipták György grafikusművész kiállítása

A kiállítás megtekinthető: 1995. május 6-tól május 31-ig – hétfő kivételével – naponta 15 és 18 óra között.

AZ ÓVODA KAPUJÁBAN

A napokban új kiadvány látott napvilágot a kerületben, Az óvoda kapujában c. kézikönyv. Dr. Simon Tamás, a Soproni Benedek Elek Óvóképző Főiskola docense, a könyv lektora a következőkkel jellemzi.

„A szerző fontos, hiánypótló kézikönyv írására vállalkozott, mivel nemcsak az iskolakezdés, habnem az óvodába járás kezdetei sem problémamentesek. Ez igaz a gyermekek szempontjából is, de a szülők is nehezen birkóznak meg gondjaikkal az első hónapokban.

A könyv tehát az óvodáról szól, azoknak a szülőknek, akiknek gyermeke óvodába kerül. A kezdeti időszakot igyekszik segíteni, bár átfogó képet is nyújt az óvodai életről.

A kiadvány megvásárolható a terjesztést vállaló bölcsődékben, óvodákban, valamint a kiadónál.

A könyv bevétele a Csicsergő Óvoda eszközfejlesztését segíti elő.

Nagyné Szabó Etelka óvodavezető
Csicsergő Óvoda, 1173 Bp., Kaszáló u. 48.

Tartsa rendezvényeit, értekezleteit, esküvőjét a Bp., XVII. ker., Csabai út 20. szám alatt lévő

CSALÁDI ÉS TÁRSADALMI RENDEZVÉNYEK HÁZÁBAN

A vendégházban egyénileg és csoportok részére is szállást tudunk biztosítani.

Érdeklődni lehet a 256-9979es telefonon, vagy személyesen félfogadási időben:

H: 14–18-ig
Sz: 8–16-ig
P: 8–12-ig

Könyvtárak a XVII. kerületben

1173 Újlak u. 110. (Ált isk.) ☎ 257-4088

Hétfő	13–19
Kedd	10–16
Szerda	13–19
Csütörtök	zárva
Péntek	13–19
Szombat–vasárnap	zárva

1171 Péceli út 232 ☎ 256-0819

Hétfő	13–19
Kedd	9–16
Szerda	13–19
Csütörtök	13–16
Péntek	13–19
Szombat–vasárnap	zárva

1171 Rákoskert sgt. (Műv.Klub) ☎ 257-4498

Hétfő	zárva
Kedd	14–19
Szerda	zárva
Csütörtök	16–19
Péntek	14–19
Szombat–vasárnap	zárva

1174 Báthori u. 31. (Erdős R.Ház) ☎ 256-6062

Hétfő	10–16
Kedd	13–19
Szerda	zárva
Csütörtök	12–18
Péntek	zárva
Szombat–vasárnap	zárva

Pályázat

A Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat Oktatási Bizottsága 5.5 millió Ft összegű pályázatot hirdet az Önkormányzati fenntartású intézmények és dolgozói számára Speciális oktatási feladatok támogatása címmel. Pályázni az alábbi témakörökben, a felsorolt feltételek szerint lehet:

1. Szakmai, tárgyi eszközök beszerzése, ill. fejlesztése (4 Mill. Ft) Az elbírálásban csak azok a pályamunkák vehetnek részt, amelyek az alapellátás fejlesztését szolgálják.
2. Diákcsere és táboroztatás (500 eFt)
– A pályázatok a kerület tanulóinak, óvodásainak – a szorgalmi időn kívüli – táboroztatására illetve szabadidejük – pedagógusok által – szervezett eltöltésére irányuljanak.
– Előnyt élveznek azok a munkák, amelyek a diákcsere vonatkozásában új kapcsolatok kialakítására törekszenek, valamint azok, amelyek a táboroztatás idejére a társas kapcsolat fejlesztésére, a kommunikációs készség javítására, a természeti környezet védelmére, kulturális és művészeti tevékenységre dolgoznak ki részletes programot.
3. Tanulmányi ösztöndíj (400 eFt)
– Azok az állandóra bejelentett kerületi lakosú felsőfokú oktatási intézmény 3., 4., 5. évfolyamos diákjai pályázzanak, akik a korábbi években igazoltan kimagasló tanulmányi eredményt nyújtottak
– Az elbírálás után 8 fő felsőfokú intézményi hallgató 5 eFt/hó/fő ösztöndíjban részesül egy éven keresztül;
– A pályázatot elnyert diákoknak vállalniuk kell, hogy szükség esetén a nyári napközis táborban – 2 hetes időtartamban – kisegítő-nevelői feladatot ellátnak.
4. Pedagógus továbbképzések (600 eFt)
– Kerületünk azon pedagógusainak, szakmai közösségeinek pályázatát várjuk, akik vállalják, hogy pedagógiai tevékenységük hatékonyságának eredményesebbé tétele érdekében átképzéseken, továbbképzéseken, tanfolyamokom vesznek részt;
– A pályázatokhoz csatolni kell a munkáltató véleményét, javaslatát.

Kérjük, tüntessék fel a pályázatban:
– a tevékenység tartalmát,
– a résztvevők körét és létszámát, valamint
– a vállalt feladat teljes költségvetését (külön feltüntetve: a tevékenységre fordított saját – intézményi költségvetésben jóváhagyott – összeget, a kért támogatás összegét és az esetlegesen egyéb forrásból származó összegeket.)

A pályázatokat az Oktatási Bizottság bírálja el.
A pályázattal kapcsolatos kérdésekre a Polgármesteri Hivatal Oktatási Csoportja ad felvilágosítást.
A pályázatokat a Képviselő-testület Oktatási Bizottságához kell benyújtani 1995. május 31-ig.
A pályázatok elbírálásának határideje: 1995. június 30.
Az összeg felhasználásáról a Polgármesteri Hivatal Gazdasági Irodáján el kell számolni.

Oktatási Bizottság

Lipták György

A KÉPVISELŐ-TESTÜLET HATÁROZATAIBÓL

A Budapest Főváros XVII. ker. Önkormányzat Képviselő-testülete 1995. március 30-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből

Javaslat a Költségvetési rendelet módosítására

RENDELETALKOTÁS

A Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotja a 9/1995.(III.31.) számú rendeletét az 1995. évi költségvetésről szóló 7/1995.(III.17.) számú Ök. rendelet módosításáról.

Javaslat Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat első lakáshoz jutók támogatásáról szóló 13/1994.(IV.30.) sz. rendelettel módosított 5/1993. (IV.17.) sz. rendeletének módosítására.

RENDELETALKOTÁS

A Képviselő-testület megalkotja a Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat első lakáshoz jutók támogatásáról szóló 10/1995. (III.31.) számú rendeletét a 13/1994.(IV.30.) számú rendelettel módosított 5/1993.(IV.17.) számú rendeletének módosításáról.

Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat 11/1995.(III.31.) számú rendelete a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló többszörösen módosított 7/1993.(V.1.) sz. rendelet módosításáról

RENDELETALKOTÁS

A Képviselő-testület megalkotja a Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat 11/1995.(III.31.) számú rendeletét a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 11/1993.(VI.19.) számú, a 21/1993.(XII.15.) számú, a 4/1994.(I.8.) számú, a 11/1994. (III.26.) számú, a 32/1994.(IX.3.) és a 4/1995.(I.27.) számú rendeletekkel módosított 7/1993. (V.1.) számú rendelet módosításáról.

Javaslat a Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 11/1993.(VI.19.) számú, a 21/1993. (XII.15.) számú, a 4/1994. (I.8.) számú, a 11/1994.(III.26.) számú, a 32/1994. (IX.3.) számú és a 4/1994.(I.27.) számú rendeletekkel módosított 7/1993. (V.1.) számú rendelet módosítására.

RENDELETALKOTÁS

A Képviselő-testület megalkotja a Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat 12/1995.(III.31. számú rendeletét a szociális igazgatásról szóló 11/1993. (VI.19.) számú, a 21/1993.(XII.15.) számú, a 4/1994.(I.8.) számú, a 11/1994. (III.26.) számú, a 32/1994. (IX.3.) és a 4/1995.(I.27.) számú rendeletekkel módosított 7/1993.(V.1.) számú rendelet módosításáról.

Javaslat a Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat 53/1994. (XI.19.) számú rendeletének módosítására

RENDELETALKOTÁS

A Képviselő-testület megalkotja a Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat 13/1995.(III.31.) számú rendeletét a Budapest Főváros Tanácsának 1/1986. számú rendelet alapján juttatott helyi támogatások törlesztésének megállapításáról szóló 53/1994. (XI.19.) számú rendelet módosításáról.

Budapest XVII. ker. Pesti út 32. G 1. h. IV/13–14. sz. lakásainak tetőtér beépítése

A Budapest XVII., Pesti út 32. sz. alatti önkormányzati tulajdonú lakóépület, IV. em. 13–14. sz. lakásai tetőtérbeépítésének engedélyezése céljából, a Képviselő-testület tulajdonosi hozzájárulását megadja.

A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy tájékoztassa azokat a bérlőket a beépítési lehetőségekről, akiknek a lakásadottsága hasonló a Budapest XVII., Pesti út 32. G.1.h.IV. emelet 13–14. számú lakásokéhoz.

A tetőtér beépítéshez a tulajdonosi hozzájárulás megadásának feltétele az, hogy egyidejűleg a kérelmező bérleti szerződését közös megegyezéssel módosítsák olymódon, hogy a tetőtér birtokbavételének napjától, annak használatáért a bérlő bérleti díjat fizessen.

A Képviselő-testület felkéri a Vagyongazdálkodási Bizottságot, hogy a nyilatkozat alapján megkötendő megállapodást a megkötés előtt véleményezze.

A Hírhozó profiljának változtatása

A Képviselő-testület a 174/1991.(III.27.) Kt. határozatot és a 122/1992.(III.6.) Kt. határozatot a következőképpen módosítja:

1. A Képviselő-testület megszünteti a „Hírhozó" közlöny jellegét és egyetért azzal, hogy a lap új külsőt kapjon, tartalmilag új rovatokkal kibővülve jelenjen meg.
2. A Képviselő-testület az önkormányzat hírein, határozatain és rendeletein kívül lehetőséget biztosít a Képviselő-testület tagjainak (polgármesteri, alpolgármesteri és képviselői minőségükben) és a bizottságoknak arra, hogy a „Hírhozó"-n keresztül a kerület polgárai felé közlendőiket eljuttassák.
3. A Képviselő-testület egyetért azzal, hogy a „Hírhozó" című lapban a kerület lakosságát érintő közhasznú információk, interjúk, jelentősebb eseményekről beszámolók jelenjenek meg.
4. A Képviselő-testület a „Hírhozó"-t havonta 8–12 oldalon jelenteti meg.
5. Az új külsőt és a 8 oldalon felüli további oldalak megjelentetését a reklámbevételekből kell fedezni.
6. A lap elnevezése: „Hírhozó A XVII. kerületi Önkormányzat lapja."
7. A profilváltással együttjáró költségeket (külső munkatársak megbízása, technikai felújítás) a hirdetési díjak bevételének terhére kell biztosítani.
8. A Képviselő-testület felkéri a Művelődési és Tájékoztatási Bizottságot, hogy a „Hírhozó" működési és finanszírozási rendjének további kialakításáról készítsen előterjesztést: a polgármester, a bizottságok és a jegyző bevonásával.

Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat 14/1995.(III.31.) számú rendelet-tervezete a „Hírhozó" c. önkormányzati lapban megjelenő hirdetések díjának megállapításáról.

RENDELETALKOTÁS

A Képviselő-testület megalkotja a Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat 14/1995. (III.31.) számú rendeletét a „Hírhozó" című lapban megjelenő hirdetések díjának megállapításáról.

Kerületi küldött megbízása

A Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete dr. Ádám Lórántnét kerületi küldöttnek megbízza a Fővárosi Közgyűlésbe.

Kopjafa állításának kezdeményezése

Az Önkormányzat Képviselő-testülete hozzájárul ahhoz, hogy a Rákosmenti Polgári Kör a Kopjafát a Dózsa Művelődési Ház kertjében ideiglenes jelleggel felállítsa, ehhez anyagi támogatást adni nem tud, s felkéri a Polgári Kört, hogy a kegyeleti park majdani létrehozásakor saját költségére a Kopjafa áthelyezéséről gondoskodjék. A Kopjafa feliratában ne csak a háború, hanem az utána következő évek áldozataira és történjen utalás.

A 9/95. és a 10/95. számú rendeletek teljes szövege a Hírhozó Rendelettár 11. számában, a 11/95., 12/95., a 13/95 és a 14/95. számú rendeletek a Hírhozó Rendelettár 12. számában olvashatók. A Rendelettár az Ügyfélszolgálati Irodán átvehető.

Lépták Irén, építész

L. I.: A Kőbányai Szent László-templom térelválasztó 54.
rácsa, Bp

Magyar
Építőművészet Bp. 1983 83/3

Lipták György
Magyar Hírlap
2003. 12. 24.

Nagy öregek és fiatalok: karikaturisták és szobrászok tárlata a Budapest Galériában

A KOKSZ nyílt titkai

A szatirikus képzőművészet nagy öregjei és ifjabb tehetségei közös kiállításon mutatkoznak be a Budapest Galériában. A rajzok és szobrok némelyike szinte az elevenünkbe vág. A néző sokszor nem is tudja, sírjon vagy nevessen.

Wagner István

A KOKSZ rövidítés nem takar mást, mint a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének Szatirikus Képzőművészeti Szakosztályát. 2002 tavaszán jött létre kortárs karikaturisták csoportosulásából. Most közülük tizenöten a Budapest Galéria termében álltak a nyilvánosság elé január 4-éig tartó kollektív kiállításukkal. A rangidős mesterek – mint a nyolcvan feletti Kaján Tibor vagy a hetvenen túli Sajdik Ferenc – mellett olyan „benjáminok" is jelen vannak, mint az egykor csodagyerekként felfedezett, de mára harmincassá „cseperedett" Varga Zsófi vagy a még nála is ifjabb, huszonéves Makina.

Gyulai Líviusz tiszteletbeli tag meghívása tovább színesíti az amúgy is változatos palettát, amennyiben a romantika és a nosztalgiázás vonulatát képviseli fekete-fehér litográfiáival és linómetszeteivel. Leginkább Balzac Borsos történeteihez készített illusztrációi állnak közel a tradicionális karikatúrához. Kaján Tibornak a mesterség a kisujjában van: az ötvenes évekből Rákosi pajtást kapta ceruzavég-

a kubizmustól a szecesszióig lavíroz. Kemény György rokon törekvéseit merőben más, plakatív eszközökkel valósítja meg. Művészettörténeti barangolásainkat folytathatjuk Halász Géza műveit látva. Ő Michelangelo Mózesét „tömegközlekedteti" villamoson, Leonardo Utolsó vacsoráját vasúti étkezőkocsiba helyezi át, Ingres forrás-nimfáját pedig tűzoltó-ügyeletesnek osztja be. Jelenszky László a kőkorszaki barlangrajzokhoz gépkocsi-körvonalakat társít, velencei gondolái fölé vastraverzek és felhőkarcolók magasodnak fenyegetően. Sajdik egész falat betöltő Budapest-panorámáján mintha közlekedésrendészeti helikopterből látná a Duna-hidak gépkocsidugóit, Kern András slágerének „szemüvegén" át nézi a Lövölde teret, és címadásában is szellemes a Nemzeti „Egyetnemértés" Színházának távlati látványát. Lipták György Krúdyval siratja el „Ó Ó Ó Óbuda" lassan végleg eltűnő, földszintes házacskáit. „Újdonsült Budája" pedig procc, posztmodern rongyrázás. Fenekovács László terepszínű sakk-készletét nevezi Álcázásnak, Nemzetben gondolkodója olyan „kentaur", amely-

fotó: Hegedűs Márta

A rajzok mellett szobrok is szerepelnek a tárlaton. Árvay László Papagena ciklusának egyik alakja (balra) szerényen hátat fordít Szalay Pál emlékműtervének

dály's Country keserű felkiáltásával virágos szélű paraszttányér közepére Mick Jagger ordító portréját pingálja, tiltakozásul a feltartóztathatatlan globalizáció ellen. Tettamanti Béla inkább a lélek mélységeibe hatol avagy filozofikus magaslatokra emelkedik, amikor nyúzott izomembere vállán viseli kiemelt agyvelejét, a másik tenyerén hordja „tojásfejét", a velocipédesnek pedig a nyakán is kerék ül, míg 2-4-6-8

kusok mondájának állatalakjai. Szerényi Gábor szójátékokat ötvöz képjátékokkal, vendéglátóipari nyakkendőivel pedig a fekete humort képviseli a rájuk csorgatott „étlap" révén. Varga Zsófi Jákob álmának biblikus látomása mellett Európa antik legendájában a női álarc mögött vicsorgó fogsorú farkas bújik meg morbida módon. Makina viszont fekete alapon rajzol Éjféli falfirkákat graffitimodorban.

műfajként is divatos Mozart muzsikáját ülteti át plasztikáiba Papagena-ciklusában. Madárfejű és lábú női aktjaival, míg Szalay Pál úgynevezett emlékműtervei korunk napi politikáját is célba veszik. Kompozíciói önmagukért beszélnek, férfitorzót helyez el hintalovon vagy páncélszekrény tetején, „1-ség" címen pedig gúzsba köti a kéz öt ujjának megfelelően ábrázolt emberi figurákat.

vonása a minden munkájában jelenlevő „vezérelv". Egy másik ezzel szorosan összefüggő és talán még fontosabb jellemzője, hogy a kész létesítmények ennek az eszmének a hatására *oszthatatlan és egységes* használati értéket eredményeznek. Ezt a tényt azért kell hangsúlyoznunk, mert érezzük annak a veszélyét, hogy egyes tényezők elnyomhatnak másokat és ezáltal torzulások jöhetnek létre. Továbbá úgy gondoljuk, hogy egy olyan időszakban, amikor a modern irányzat minden lehetséges kritikai szempontból a támadások keresztttüzében áll, még nem jött létre semmilyen módszer arra, hogy az „internacionalista" építészet hiányosságait megszüntessük.

Testa javaslatainak tüzetes tanulmányozása még akkor is fontos, ha éppen sajátos

6

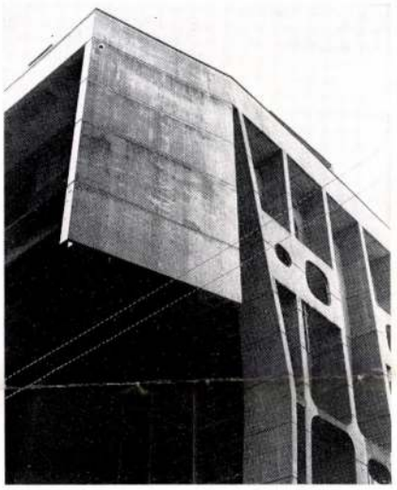

alkotómódszeréből fakadóan nem tudunk konkrét eszmei tanulságokat levonni. Az tény, hogy nem jelöl meg merev referenciaként szolgáló kódokat. Ezért említettük Testa több munkáját is, mint „építészeti katalizátort".

Testa munkái tökéletesen követik a használati igényeket. Ezt építészeti elemek használata révén éri el, melyek érzékeinken keresztül totális értelemben hatnak a szemlélő intellektusára.

Nem véletlen, hogy kedvenc építőanyaga a vasbeton, mely formálhatósága és monolitikus tulajdonsága révén racionális tömegtermelést tesz lehetővé anélkül, hogy az alkotás az expresszivitásából veszítene.

Az építészetben szerény anyaghasználattal ragyogó eredményeket lehet elérni. Ez látszik a stílus nélküli, korai építészetben vagy az „építészek nélküli építészetnél", mint például a mediterrán vidék építészete. Ez az építészet semmiesetre sem kifinomult vagy intellektuális — ugyanakkor direkt, logikus építészet, mely jelentős formai értékű munkákat hozott létre.

Clorindo Testa esetében jellemző ez a „szerény anyaghasználattal" elérhető eredmény. Az ő javaslatai elsősorban érzékeinkre hatnak és nem az intellektusunkra. Ha egyáltalán van Testa és Corbusier építészete között párhuzam, akkor az ő munkái közelebb vannak a ronchamp-i kápolnához, mint a Ville Savoye-hoz és közelebb Chandigarh-hoz, mint a La Roche-házhoz. Megemlítjük még azt is, hogy a húszas évek német expresszionistái pl. Mendelsohn vagy Steiner esetében is, minden más építészeti értéket megelőzött a formaképzés gazdagsága.

Nem azt szeretnénk mondani, hogy Testa közvetlenül folytatna valamely történelmi vonalat (pl. az expresszionizmust), vagy hogy az ősi vitruvianista eszmék követéséhez nyúlt volna vissza. A formai sajátosságokon kívül ezek az elvek az építészeti tevékenység jelentős részei maradnak, mely a múlt és a jelen építészetének eredményeit fel tudja használni anélkül, hogy túlzottan felkaroljon bármilyen divatos áramlatot.

Clorindo Testa építészeti sajátosságának paramétereit vizsgálva úgy érezzük, hogy elsősorban az építészethez való viszonyát érdemes vizsgálni, nem pedig munkájának formai útkeresését. Építészetének formai sajátosságait analizálva az a téves meggyőződés alakulhatna ki bennünk, hogy alkotásait stilisztikai alapon lehetne meghatározni, például olyan viszonyokon keresztül, mint a „telt" és „üres" kontrasztja vagy mint a „következetes anyaghasználat" fogalma. Habár az utóbbi is feltétlenül lehetséges, ugyanakkor az is bizonyos, hogy jelentősége csak másodlagos egy munka alapvető jellemvonásának a vizsgálatánál.

Korábbi megfigyeléseinket Testa két nagyon különböző tervéből vontuk le, melyeknél a téma, a környezet és a tipológia egészen eltérő volt. Az egyik az argentin légitársaság központi irodája pályázati munkája, egy magas fiókos íróasztalra emlékeztető toronyépület volt, melyből néhány „fiók" hiányzott, ezeket később az igényeknek megfelelően lehetett volna beépíteni, Buenos Aires forgalmas központjában több hasonlóan magas toronyépület között. A másik munka a La Pampa megye székhelyén létesítendő közigazgatási központ kialakítása, mely a kezdettől magában hordozza az átalakíthatóság lehetőségét. Ez a létesítmény három ütemben valósult meg, valamennyi ütem egy-egy évtized kezdetén fejeződött be (1960, 1970 és 1980). Figyelemre méltó ennek a tervnek a „történelmi" vonása, vagyis, hogy magában foglalja az épületek változását az évek folyamán, lehetővé téve a későbbi változásokat és a későbbi fejlesztést.

A fent említett gondolatok tükrében nem hagyhatjuk figyelmen kívül a „vezérelv" jelentőségét, mely egy építészeti munka sokrétű vonásának szintézisét jelenti. Hasonlóan fontos az a frissesség és nyitottság, mellyel egyes munkákhoz hozzákezd. Ez a tényező okozza Testa alkotói vitalitását és azt, hogy az ő izgalmas építészetének nincsenek szabályai.

Jorge Glusberg

Fordította: Kós Mihály

7

8

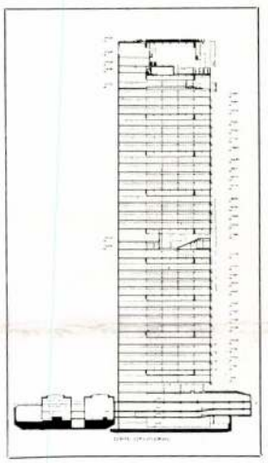

9

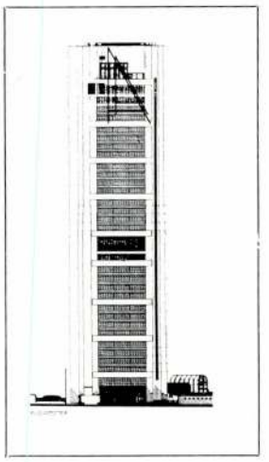

8—9 Az argentin légitársaság épülete Buenos Airesben

8—9. Le bâtiment de la Société argentine de Transports Aériens à Buenos Aires

A kőbányai Szent László-templom térelválasztó rácsa, Budapest

Tervezők: Lipták Irén és Szlezák Gusztáv

Statikus: Szijjártó Imre. Kivitelező: Vénusz Ervin. Megbízó: Miksó Sándor plébános (Szent László Plébánia Hivatal)

A háromhajós, kereszthajós, bazilikális felépítésű templom szecessziós-eklektikus külső-belső kiképzéssel 1894—1899 között épült Lechner Ödön tervei szerint, belső berendezéseit Tandor Ottó teryezte. A második világháborúban súlyosan sérült templomon 1945 és 1948 között állagmegőrző helyreállítást végeztek. A szakszerű külső helyreállítás folyik. A templom a szertartások közötti időben zárva van, így szükségessé vált az orgonakarzat alatt egy térelválasztó rács létesítése.

A feladatmegoldást a templombelső elemzésével és a FIMÜV Műemléki Osztály Tudományos Csoportja, név szerint Nemes Márta által készített tudományos dokumentáció gondos tanulmányozásával kezdtük. Párhuzamosan felméréseket készítettünk a meglevő térelválasztó és szecessziós rácsokról, különös tekintettel ezek szerkezeti megoldásaira és szelvényméreteire.

A tervezés sok gondolatot szült, vázlatok tömegét, melyeknek alapelve az volt, hogy alkalmazkodjunk az enteriőrhöz és elkerüljük a plagizálást vagy másolást.

A szükséges, összesen 11 méter rácshossz az oszlopok köztes tagozatmagassága által meghatározott 2,9 méter magassággal olyan óriási felületet jelentett — még pillérekkel és oszlopokkal tagoltan is —, melyet hiába próbáltunk a kovácsoltvas művekre általában jellemző sűrű szövettel és visszatérő motívumokkal megoldani, a vázlatokat unalmas mivoltuk halálra ítélte. A léptékszabta esztétikai követelmények nagyméretű motívumokat diktáltak.

Többrendbeli szűrés eredményeként két variáció maradt engedélyezési tervként: a „füst" motívumú megoldás (7. ábra) és a megvalósult — életfát szimbolizáló — rács (3. 4. 5. 6. ábra).

A Fővárosi Műemlékfelügyelőség — közös konzultációink során — szívesebben fogadta az első variációt, Miksó Sándor plébános azonban a második változat engedélyezését kérte. A Műemlékfelügyelőség helyt adott a beruházási óhajnak, így a második terv valósult meg.

A pálcarács négy- és kétszárnyú ajtók, valamint fix mezők kombinációja. Szemöldökét az oszlopok tagozatának szintjén hullámvonallal zártuk olymódon, hogy a szárnyak nyitott helyzetben fedjék egymást. Az oszlop-posztamens magasságában vízszintesen merevített a szerkezet.

A hegesztett, kovácsolt és csavarozott kivitelben készült rács (összesen 3,7 tonna) alapozása mind a tervezésben, mind a kivitelezésben különös gondot igényelt. A próbafúrások eredményéből kiderült, hogy a templom tégla alapfalaira nem állíthatjuk a szerkezetet. Ezért az oszlop-alapokra helyezve 70×60 cm méretű vasbeton kiváltót építettünk és a kiváltóba bebetonozott U 200 mm-es acélhoz hegesztettük a rács szerkezeti elemeit.

A másodlagos díszítőmotívumok — a fák tövében nyíló virágok és a falevelek — a szerkezet erőjátékát követően azokban a mezőkben jelennek meg, ahol a pálcák merevítése szükséges. Ez a merevítés tette elkerülhetővé a négyszárnyú ajtók — burkolatképet rontó — görgős működtetését.

A rács felületét BUDATIX és MIXION alapozás után olasz bronz füstlemezzel vonták be. A templom belső helyreállítása után a végleges színárnyalatot patinázással fogjuk meghatározni.

L. I.

1, 2. Vénusz Ervin és segítőtársa a rács kovácsolása közben

1, 2. Ervin Vénusz et son aide forgeant la grille

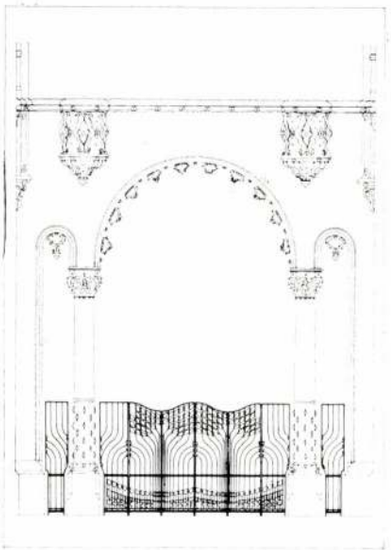

4 3

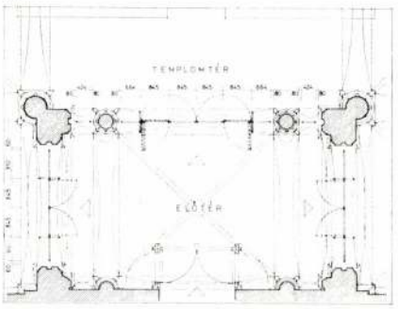

6

5

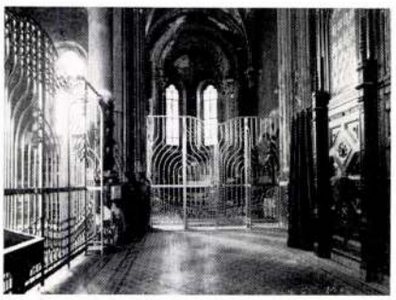

7

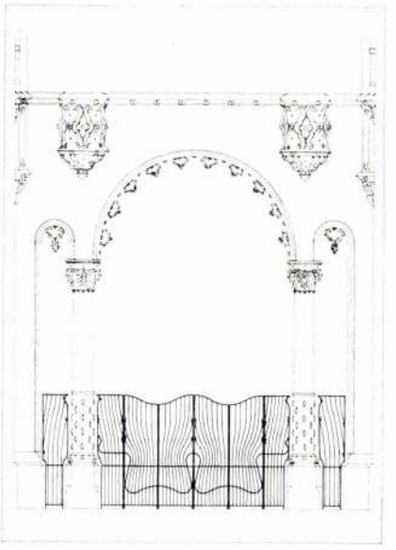

Lipták Irén

Terve a Fortuna u. 5 sz. ház helyreál-
lítása

Zádor Mihály: Beszámoló a fővárosi műem-
lék felügyelőség 1961. évben végzett munká-
iról

Műemlékvédelem 1962 4. sz. 1961.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

n: . . . . . .

. . . . . .

Lipták Irén épitész

M.D.K.

Bp. V., Vitkovics Mihály u. 12. sz. épület müemléki helyreállitásának terve.

Müemlékvéd elem 1 66/4. 251.1.

M.D.K.

Lipták Irén

Bp. V., Magyar u. 25. sz. ház müemléki helyreállitási terve. 1967.

Müemlékvédelem 1966/4. 252.l.

M.D.Kő

Lipták Irén

Dp. V., Veres Pálné u. 32. sz. müemléki helyreállításának terve.

Müemlékvédelem 1967/2.127.1.

M.D.K.

Lipták Irén

Bp. II. Uri u.10.-Tóth Árpád sétány 14. helyreállitásának ill. beépitésének terve.

Müemlékvédelem 1967/1. 59.1.

Lipták Irén

Terveste a Diana utcai és a Lilaschinky-villa helyreállítását

Pereházy Károly: Szabadság-hegyi klasszicista villák restaurálására

Műemlékvédelem 1962. 4. sz. 216. l. 217. l.

Milyen kitüntetéseket kapott:

Mikor és hol volt külföldi tanulmányutó

Lipták Irén

Tervezte az óra-villa helyreállítását

Perekázy Károly: Szabadság-hegyi kiemiciszta villák restaurálása

Műemlékvédelem 1962 4 sz. 215 l, 216 l.

d ő i v

k művészetéről:

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

Lipták ~~[illegible]~~ Irén

Tervezte a Szavas tá 1. helyreállítását Imrényi Szabó Imrével.

Zádor Mihály: Beszámoló a fővárosi műemlékfelügyelőség 1961-ben végzett munkáiról.

Műemlékvédelem 1962 4 sz. 200. l.

Lipták Irén

Tervezte az Úri u. 45. helyreállítását

Zádor Mihály: Beszámoló a fővárosi műcem-
-lék felügyelőség 1961-ben végzett munkáiról

Műemlékvédelem 1962. 4 sz. 201.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

M.D.K.

Lipták Irén épitész

Pesthidegkuton a Vár y köz 21 . sz. villa ujjáépitése.

Gedai István: Római köemlék egy pesthidegkuti villa kertjében

Müemlékvédelem. 1965/4.

217. l.

Lipták Ivén

kísérlete a Bp V. Magyar u. 25. sz. műemlék-jellegű ház 1968-69-es felújításának leírását.

Pereházy Károly: Műemlék lakóépületek restaurálása a pesti Belváros rekonstrukciójában. Művtört.Ért. 1969.4.sz. 289.l.

Lipták Irén

budai várnegyedbeli épitészi müködését emliti-értékeli /képpel/:

Csák Máté: A budai Várnegyed rekonstrukciójának néhány kérdéséről. Magyar Épitőmüvészet, 1968. 5.sz. 63-64. l.

Lipták Irén

Bpest I. Úri-u. 10. építésze. (repr.)

Csák Máté: A budai Vár neped rekonstrukciójának néhány kérdéséről.
Magyar Építőművészet 1968. 5. u. 6. l.

Lipták Irén

(Fővárosi Tanács VB HKI Műemlékei Oszt.)

Lakóház = Bpest Úri utca tervezője.
Terv = 1963-64. Kivitelezés = 1964-66.

Magyar Építőművészet 1968. 5. n. 40. l.

Lipták Irén

Komárik Dénes: A "Csendilla" helyreállitása, Budapest, II. Budakeszi út. - Épitész: Lipták Irén, statikusok: Lisztes István, Andor Béláné. Falkép-restaurátor: Reisinger Márta. Képes ismertetés, fotók: Szilágyi Edit.

Magyar Épitőművészet, 1970. 6. sz. 49. l.

Lipták Irén

Komárik Dénes: Lakóház, Budapest, I. Uri utca /10.sz./
Építész: Lipták Irén /Fotók: Szilágyi Edit, Fábián
József./ . [redacted]

Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz.

40-41.l.

M.D.K.

Lipták Irén
HKI, Müemléki Osztálya

Rumbach u. 9.sz, alatti müemléképület, az un. Staifenberger-ház utcai, földszintes homlokzatának kiegészitése.

Budapesti hirek
Müemlékvéd lem, 1964. 1. sz. 51. l.

Lipták Irén

A Bp.II.Budakeszi út 73. sz. műemléképület /"Csendilak"
la" mesteréül mind Hild József, mind Pollack Mihály nev
neve szóba jöhet - a kérdés eddig nincs tisztázva.
Az épület helyreállitása 1969-ben befejeződött; ennek
tervét Lipták Irén készitette, a falfestés feltárását
és rögzitését Reisinger Mária végezte.

Komárik Dénes: Rövid hirek budapesti műemléképületek-
ről. - Műemlékvédelem, 197o.1.sz.55.1.

Lipták Irén

készitette a Bp, V. utca sz. ház müemléki helyreállitásának tervét.

Komárik Dénes: Rövid hirek

Müemlékvédelem, 1971.2.sz.

98.1.

Lipták Irén

A Bp.I.Fő u.5.sz. házat valószinüleg Karl Etzel tervezte. Az épüler helyreállitásák és korszerüsitési tanulmánytervét Lipták Irán készitette.

Komárik Dénes: Rövid hirek budapesti épületekről. Műemlékvédelem, 1970.2.sz. 121-122.l.

121. l.

Lipták Irén

kéziti a Bp. V. Veres Pálné u. 24. n. ház felújításának tervét.

Bibó István: Rövid hirek budapesti müemlék-házakról. Müemlékvédelem, 1970.4.sz.252-253. l.

Lipták Irén M.D.K.
HKI, Müemléki Osztálya

A Vasávri Pál u. 8. sz. 1860 k. épült ház felujitása és korszerüsitése.

Társtervező: Koáts Györgyné

Budapesti hirek
Müemlékvédelem, 1964. 1. sz. 51. l.

M.D.K.

Lipták Árén

Egykori Péterffy-palota / Pesti B. u. 2. sz. /

felujitási munkáinak müemlékes müvezetője,

1964

Budapesti hirek

Müemlékvédelem 1964/3. 192. 1.

M. D. K

LIPTÁK Irén építész

Tervei szerint restaurálták a Budakeszi út 38. sz. Hild-villát.

(1958.)

Budapest műemlékei II. Bp. 1962. 545. l.

le.D.K

LIPTÁK Zoltán építész

A Költő u. 1. sz. alatti villa restaurálásának terve (1958-60)

Budapest müemlékei II. kötet p. 196. 565.e.

ll D. 12.

LIPTÁK Irén építész

Diana út 17. sz. villa restaurálásának terve (1959–60.)

Budapest müemlékei II. Dp. 1962. 548. l.

M. D. K

LIPTÁK Irén

Frankel Leo- u. 50. sz. lakóház

1961. évi helyreállítása

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 218. l.

Lipták Irén

cikke

Lipták Irén: Budapest, V. Veres Pálné u. 32.sz. műemlék-lakóház helyreállitása.
Műemlékvédelem, 1974.1.sz. 22-27.l.

LIPTÁK ÍRÉN

BUDAPEST V. VÉRES PÁLNÉ u.
32. sz. ÉPÜLET (MŰEMLÉK
LAKÓHÁZ) HELYREÁLLÍTÁSA

Müemlékvédelem, 1974. 1. sz. 22-27. l.

Liptál Irén

Uri u. 74. 4. épület

helyreállitásának tervező épitésze

1964

Magyar Müemlékvédelem 1971-72

Bp.Akadémiai Kiadó 1974

72.old.

Lipták Ivén és Kurényi Szabó Kure

a budai Aranyszarvas éttenem épülete

helyreállításának és átalakításának tervezői.

Vendégváró régi házak,Müszaki kiadó,Bp.1979.185.o.

Lipták Ivén

Úri u. 36.-ot épület

helyreállitásának tervező épitésze

(1963)

Magyar Müemlékvédelem 1971-72

Bp.Akadémiai Kiadó 1974 72.old.

Lipták Iván

Fortuna u 5. sz. épület

helyreállitásának tervező épitésze

(1967)

Magyar Müemlékvédelem 1971_72

Bp.Akadémiai Kiadó 1974 72.old.

Lipták ~~[illegible]~~ Ivén, épilén

L.: farkasdy Zoltán

—: □ farkasdy 2,

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. dec. 6.

Lipták Ivan

Uri u. 18. sz. épület

helyreállitásának tervező épitésze

(1965)

Magyar Müemlékvédelem 1971-72

Bp.Akadémiai Kiadó 1974 72.old.

Liptál Irén

Urin. 48-50.y. épület

helyreállitásának tervező épitésze

1966

Magyar Müemlékvédelem 1971-72

Bp.Akadémiai Kiadó 1974 72.old.

Lipták Imre

a Bécsi kapu tér 5. sz. épület

helyreállításának tervezői építésze

Magyar Műemlékvédelem 1971-72
Bp. Akadémiai Kiadó 1974 72. old.

Liptay Imre

az Uri u. 10. sz. épület

~~helyreállításának~~ tervező építésze

Magyar Müemlékvédelem 1971-72
Bp.Akadémiai Kiadó 1974 73.old.

Liptá Irén

Lakóház, Bp, I. Úri utca /Liptá Irén építész/. - Ism: Tomárik Ténes, Magyar Építőművészet, 1968.5.sz.40-41.l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l.

154. l.

Lipták Irén (I. kv. IKV Műemléki Osztály)
az V. Veres Pálné u. 24. sz. műemlék-
épület felújítási tervét készítette.

Bibó István: Budapest.

Műemlékvédelem, Bpest, 1970. 4. 252-253 old.

Liptáke Irém, építék.

L.: Farkasdy Zoltán

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG,

Bp. 1975. nov. 14.

LIPTÁK ISTVÁN, csutorásinas

Mayer János csutorásmester 1842-ben ütlegelte inasát Lipták Pistát. A gyermek hazaszökött. A céh juniusban Markalt János csutorásmesterhez adta a fiut. Mást határoztak mégis, hogy menjen vissza, de végül is Markalt szabaditotta fel 1843. jun. 10-én. 251. old.

BARTOSZ JÓZSEF: A veszprémi cantorsok 241. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

LIPTÁK ISTVÁN, csutorásmester

A veszprémi csutorás mesterek névsora 17[illegible]-1891

88.-Lipták István:	Első adat	1846
	Utolsó adat	1861
	Remekel/beáll/	1846
	Szolgáló mester	1855
	Bejáró mester	1858
259.old	Mesternek kinevezték"	1846

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

LIPTÁK JÁNOS, csutorásmester

A hetipiacon, a favasáron napirenden a veszekedések. Egymásra licitálnak a mesterek. Apa a fiától erőszakkal elvette a fát, stb. 1839. Biró Ferenc/Cén nagy protoculum, 123-129/.-1843 májusában "Majer István két szekér fára alkudott, Liptak/János/ráigért, büntetése 2 forint/Cén nagy protoculum, 163-165/.--254.old. 83.jegyz

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

ifj.LIPTÁK JÁNOS, csutorásmester

A veszprémi csutoras mesterek névsora 172?- 1891

90.-ifj.Lipták János:	Első adat	1840
	Utolsó adat	1868
	Remekel/beáll/	1840
259.old	Beáll szárazpénzen	

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorasok 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Lipták J. dr.

1859

d. Eperjesy 1929

36. l.

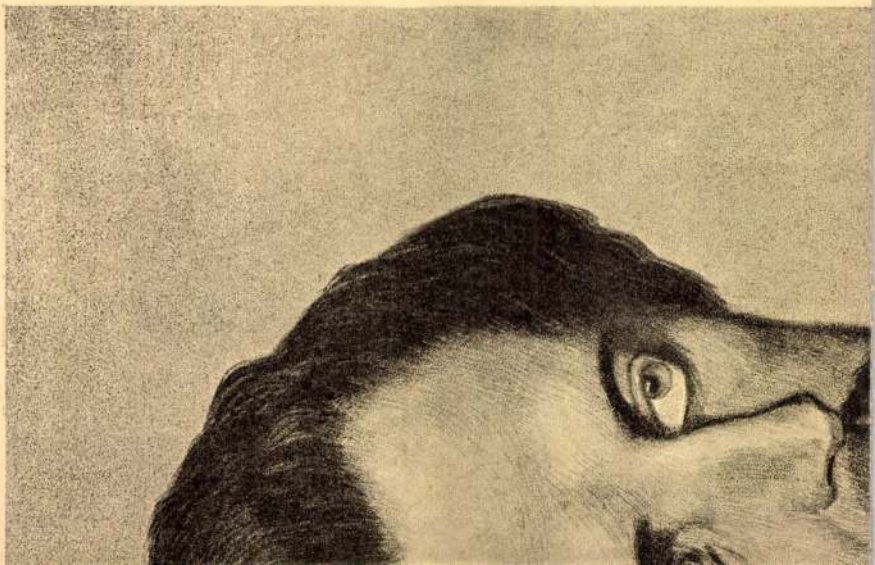

Liptál Mihály festő

Lipták Mihály

festőművész

RETROSPEKTÍV KIÁLLÍTÁSA

MEGHÍVÓ

AZ ÁRPÁD VEZÉR KIADÓ

tisztelettel meghívja Önt

1993. március 1-én (hétfőn) du. 17 órára

Lupták Mihály
festőművész

retrospektív kiállításának

megnyitó ünnepségére

A kiállítás színhelye a Független Kisgazda-,
Földmunkás- és Polgári Párt
ÁRPÁD GALÉRIÁJA
Bp., V., Belgrád rkp. 24.

A kiállítási műsort vezeti

DR. KESERŰ JÓZSEF
újságíró
az Árpád Vezér Kiadó igazgatója

A tárlatot megnyitja:

KOPRÉ JÓZSEF
író-költő
A PEN-klub tagja

A kiállítás megtekinthető 1993. március 19-ig

naponta 14-18 óra között.

A kiállítás ünnepélyes megnyitóján közreműködik:

E. Csonka Zsuzsanna
előadóművész

zongorán kíséri:

Sellei János
zongoraművész

Bordás Ferenc
költő

A kiállító művésszel interjút készít:
Kesztyűs Ferenc
újságíró, festőművész
a Független Magyar Szalon Képzőművészeti Egyesületének főtitkára

A kiállítás rendezője:

Filder Károly
dekoratőr

SELYE JÁNOS: IN VIVO című művéből

Sem a témád fontossága
Sem műszereid teljesítménye
Sem tudásod nagysága
Sem terveid pontossága
Nem pótolhatja
Gondolataid eredetiségét és
Megfigyelésed élességét

Ars Longa
Vita brevis

A művészet örök
Az élet rövid

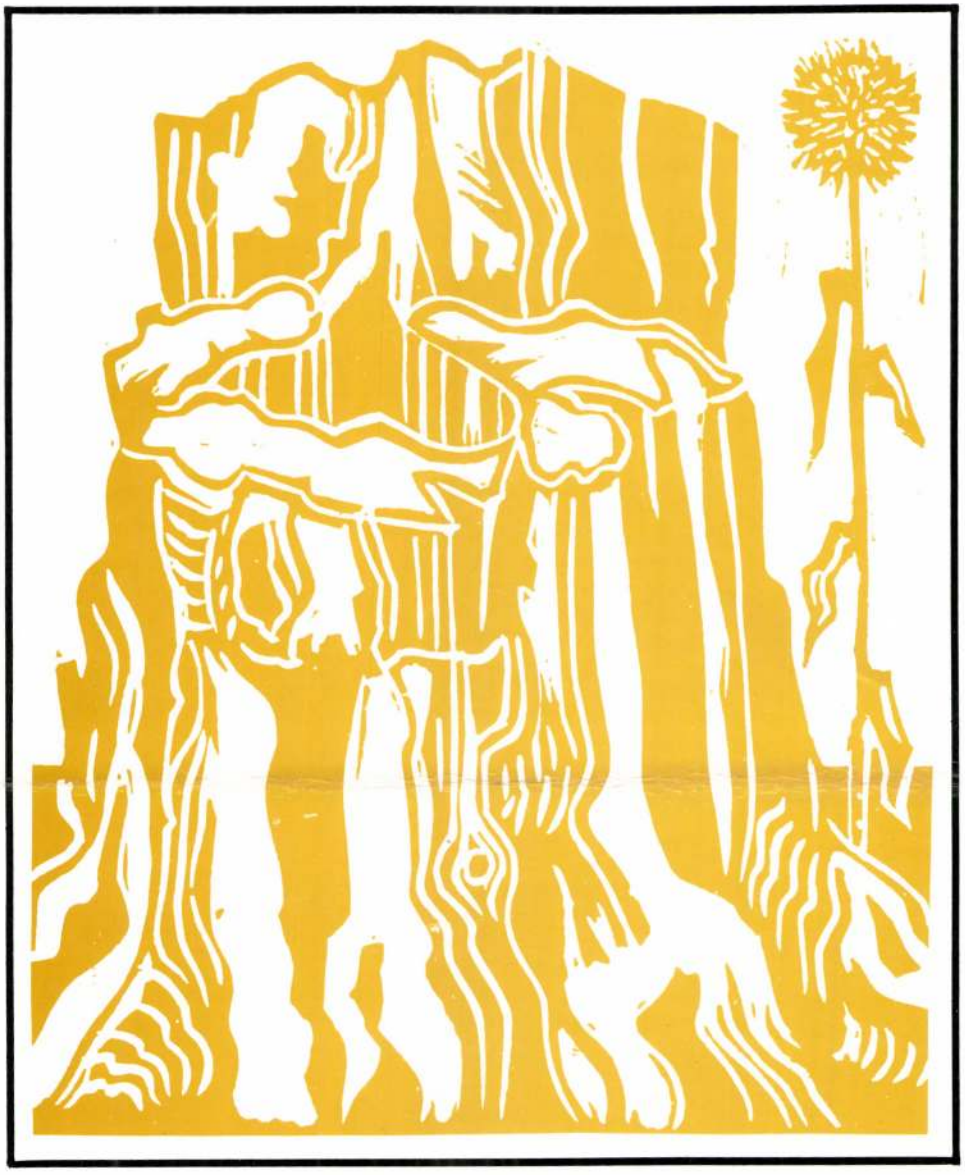

LUPTÁK MIHÁLY FESTŐMŰVÉSZ RÖVID ÉLETRAJZA

1933-ban született Budapesten.
Harmincöt éve rendszeresen kiállít. Számos kollektív kiállításon vett részt.
Eddig 24 önálló kiállítása volt Budapesten és vidéki városokban.
1971-ben munkáit bemutatta a Magyar Televízió.
Külföldi kiállításai: Plovdiv, Firenze, Bázel.
Illusztrációi jelentek meg a „Móra Ferenc" Kiadó gondozásában, továbbá újságokban és folyóiratokban.